

ลักษณะเด่นในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ใน
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ปริญญานิพนธ์
ของ
ณัฐปภัสร ชาญนนทวัฒน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

พฤษภาคม 2560

ลักษณะเด่นในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ใน
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
พฤษภาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ลักษณะเด่นในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ใน
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

บทคัดย่อ
ของ
ณัฐปภัสร ชาญนนทวัฒน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
พฤษภาคม 2560

ณัฐปภัทร์ ชาญนนทวัฒน์. (2560). **ลักษณะเด่นในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระ**

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. ปรินิพนธ์นิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วย

ศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรรกร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ เวศร์ภาดา

ปรินิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษานวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง **ผีเสื้อ เมฆเหินน้ำไหล หมู่บ้านเล็ก** **ตระกูลเป้า นารินครา และตลอดกาลนานน่านแคไหนด** โดยศึกษาลักษณะเด่นด้านภาษาและด้านเนื้อหาในนวนิยายแปลจีนทั้ง 5 เรื่อง

ผลการศึกษาพบว่า นวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีลักษณะเด่นด้านภาษาและด้านเนื้อหา ลักษณะเด่นด้านภาษา มี 2 ประการ ได้แก่ การสรรคำและการใช้ภาพพจน์ การสรรคำมี 3 ประการ ได้แก่ คำซ้อน ชุดคำ และคำที่มีความหมายตรงกันข้าม การใช้ภาพพจน์มี 3 ประการ ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ และสัทพจน์ โดยผู้วิจัยศึกษาเปรียบเทียบกับต้นฉบับนวนิยายภาษาจีน ลักษณะเด่นด้านเนื้อหา มี 3 ประการ ได้แก่ ด้านแนวคิด ด้านตัวละครและด้านฉาก โดยปรากฏลักษณะเด่นด้านแนวคิดเรื่องการปะทะกันของค่านิยมแบบดั้งเดิมกับค่านิยมแบบใหม่ ความเป็นสิ่งที่มั่นคงและยั่งยืน การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีความแตกต่างและความรักของคนในครอบครัว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความเปลี่ยนแปลงเป็นอนิจจัง สิ่งที่ยั่งยืนคือความดีและความรัก ลักษณะเด่นด้านตัวละครปรากฏว่าตัวละครหญิงโดดเด่นกว่าตัวละครชายคือ ผู้หญิงสามารถทำหน้าที่แทนผู้ชายได้ มีความเข้มแข็งและมีความสามารถ ลักษณะเด่นด้านฉากปรากฏจากชุมชนและจากธรรมชาติ ซึ่งแสดงถึงคุณค่าของวัฒนธรรมดั้งเดิมและการพยายามรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมพร้อมรับวัฒนธรรมสมัยใหม่ โดยจากธรรมชาติช่วยนำเสนอและเสริมอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครให้เด่นชัดขึ้น

นวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใช้ภาษาประณีตงดงาม สำนวนราบรื่น ทำให้ผู้อ่านรับรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครและเกิดจินตภาพ โดยแสดงสภาพสังคมและวัฒนธรรมจีนซึ่งคล้ายคลึงกับสังคมไทย พระราชนิพนธ์แปลจีนจึงมีคุณประโยชน์ต่อสังคมไทยและประชาชนชาวไทยเป็นอย่างยิ่ง ผู้อ่านตระหนักได้ถึงคุณค่าของความดีและความรัก ซึ่งทำให้มนุษย์มีความสุข อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข

CHARACTERISTICS OF NOVELS TRANSLATED FROM CHINESE
HER ROYAL HIGHNESS PRINCESS MAHA CHAKRI SIRINDHON

AN ABSTRACT
BY
NUTPAPASS CHANNONTHAWAT

Presented in Partial Fulfillment of Requirement for the
Master of Arts degree in Thai
at Srinakharinwirot University
November 2017

Nutpapass Channonthawat. (2017). **Characteristics of Novels Translated from Chinese by Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhon**. Master of Arts Program in Thai, Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University. Advisory Committee: Asst. Prof. Dr. Supak Mahavarakorn, Asst. Prof. Dr. Dhanate Vespada.

This thesis aims to study the art of literature and the content of novels by Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhon, which include *"Peeseua"* *"Makhernnamlai"*, *"Moo banlekdragoonpao"*, *"Nareenakara"* and *"Dalorgannanankaenai"*. The objective of this study is to demonstrate the characteristics of the translated from Chinese novels of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhon.

The study showed that these novels by Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhon portrayed notable characteristics in terms of the content of the art and literature follows. There were two distinguished characteristics for the art of literature were word selection and the use of figures of speech. The art of word selection includes the customization of compound words, word sets and antonyms, while the use of figures of speech, similes, metaphors and onomatopoeia were also involved in her works. The study compared the translated from Chinese novels of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhon with original Chinese novels and showed that the context was written remarkably under three aspects of point of view, characters and scenes. Point of views in these novel portrayed the idea of the clash between conservative values and modern values, virtue as permanent and constant, the coexistence of diverse individuals and family love. These ideas show that change is impermanent, while virtue and love are permanent and constant. In the aspect of character female characters are more outstanding than male characters as they are brave and capable of doing the same duties as men do. For the selection of illustrious scenes nature scenes and community scenes which embody values of traditional culture, preservation of cultural heritage and opening up to modern culture as well. The translated from Chinese novels of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhon were written gracefully with splendid word selection and refined language enabling readers to perceive the feelings of characters and imagined how Chinese culture and society were familiar with Thai society.

In connection with the above aspects above, the translated from Chinese novels were highly to advantageous for Thai society and Thai people. The Readers could realize the values of virtue and love which make humans happy and allow them to live peacefully together in a community. In addition, the nature scenes illustrated and emphasized the feelings of the characters to be more prominent.

ปริญญาานิพนธ์

เรื่อง

ลักษณะเด่นในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ของ

ณัฐปภัสร์ ชาญนนทวัฒน์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์จิตรชัย เอกปัญญาสกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษาหลัก

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภัค มหาวารการ)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์)

.....ที่ปรึกษาร่วม

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธเนศ เวศร์ภาดา)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภัค มหาวารการ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธเนศ เวศร์ภาดา)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัครวิทย์ เรืองรอง)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรรกร ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้ความรู้ คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไขงาน และให้ความเมตตาช่วยเหลือด้านต่างๆ เสมอมา และกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ เวศร์ภาดา อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขภาษาจีนในปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณทั้งสองท่านเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์ กรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวินธ์ เรืองรอง ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก อาจารย์ทั้งสองท่านให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง จนทำให้ปริญญานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.นิธิดา พรอำไพสกุล ที่คอยถามไถ่ความก้าวหน้าของงานด้วยความเป็นห่วงและปรารถนาดี คอยสั่งสอนและให้คำแนะนำในการทำงาน และกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และอบรมสั่งสอนผู้วิจัย

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณบิดา มารดา น้องชาย และน้องสาวที่ให้ความรัก ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของการศึกษาและให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยเสมอมา ขอคุณแรงผลักดันที่ทำให้มีพลังเพียรทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง

ขอบคุณนางสาวนนท์กมล ลิ้มธนะกุล เพื่อนสนิทที่รับฟัง เป็นที่ปรึกษาและให้ความช่วยเหลือในทุกเรื่อง ขอคุณเพื่อนสนิท พี่น้อง รุ่นพี่รุ่นน้องปริญญานิพนธ์ทุกคนที่ไม่อาจเอ่ยนามได้ทั้งหมดที่เป็นกำลังใจและคอยถามไถ่ด้วยความเป็นห่วงเสมอมา

ณัฐปภัสร ชาญนนทวัฒน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	5
2 การศึกษาลักษณะเด่นในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ใน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	6
พระราชนิพนธ์แปลจีนในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	6
พระปรีชาสามารถด้านการประพันธ์และความเชี่ยวชาญภาษาจีน	6
พระราชนิพนธ์แปลจีนประเภทร้อยกรอง	12
พระราชนิพนธ์แปลจีนประเภทร้อยแก้ว	13
การแปลวรรณกรรมจีน	17
ความหมายของการแปล	18
ลักษณะของนักแปลที่ดี	18
การแปลจีน - ไทย	21
การศึกษาวรรณศิลป์ในนวนิยาย	28
องค์ประกอบนวนิยาย	28
ความหมายของนวนิยาย	29
การพิจารณาองค์ประกอบของนวนิยาย	31
ความหมายของวรรณศิลป์	35
ภาษาวรรณศิลป์	37
3 ลักษณะเด่นด้านภาษาในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ใน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	41
การสรรคำ	41
คำซ้อน	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

3 (ต่อ)

คำชี้แจงแสดงรูปลักษณะของตัวละคร	42
คำชี้แจงแสดงใบหน้าและผมของตัวละคร	42
คำชี้แจงแสดงรูปร่างของตัวละคร	47
คำชี้แจงแสดงบุคลิกของตัวละคร	50
คำชี้แจงแสดงอาชีพกิริยาของตัวละคร	52
คำชี้แจงแสดงอาชีพกิริยาการพูด	52
คำชี้แจงแสดงอาชีพกิริยาการทำลาย การต่อสู้	55
คำชี้แจงแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร	58
คำชี้แจงแสดงอารมณ์ความรู้สึกรัก ชอบ	58
คำชี้แจงแสดงอารมณ์ความรู้สึกเหนื่อย ลำบาก หงุดหงิด	60
คำชี้แจงแสดงอารมณ์ความรู้สึกเหงา เศร้าเสียใจ เจ็บปวดใจ	62
คำชี้แจงแสดงนิสัยของตัวละคร	64
คำชี้แจงแสดงจิตใจดี มีคุณธรรม	64
คำชี้แจงแสดงจิตใจเข้มแข็ง กล้าหาญและมั่นคง	67
คำชี้แจงแสดงความอ่อนน้อม ต้ออื่น	69
คำชี้แจงแสดงสถานที่และบรรยากาศ	71
คำชี้แจงแสดงสถานที่และบรรยากาศที่สดใส คึกคัก มีชีวิตชีวา	71
คำชี้แจงแสดงสถานที่และบรรยากาศที่เก่าแก่ ซ้ำรูดทูดโทรม	74
ชุดคำ	76
ชุดคำแสดงนิสัยของตัวละคร	76
ชุดคำแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร	78
ชุดคำแสดงบุคลิกของตัวละคร	81
คำที่มีความหมายตรงกันข้าม	83
คำที่มีความหมายตรงกันข้ามแสดงลักษณะตัวละคร	83
คำที่มีความหมายตรงกันข้ามแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร	89

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
การใช้ภาพพจน์.....	90
อุปมา.....	90
อุปมาแสดงอากัปกริยาของตัวละคร.....	91
อุปมาแสดงรูปลักษณะของตัวละคร.....	95
อุปมาแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร.....	99
อุปมาแสดงอารมณ์ความรู้สึกรักและคิดถึง.....	99
อุปมาแสดงอารมณ์ความรู้สึกเจ็บปวดใจ ทุกข์ใจ.....	101
อุปมาแสดงสถานที่และบรรยากาศ.....	103
อุปมาแสดงสภาพของธรรมชาติ.....	103
อุปมาแสดงสภาพที่อยู่อาศัย.....	105
อุปลักษณะ.....	107
ศัพท์พจน์.....	111
4 ลักษณะเด่นด้านเนื้อหาในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ใน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.....	116
ลักษณะเด่นด้านแนวคิด.....	127
การปะทะกันของค่านิยมแบบดั้งเดิมและค่านิยมแบบสมัยใหม่.....	128
ความดีเป็นสิ่งที่มั่นคงและยั่งยืน.....	134
การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีความแตกต่าง.....	138
ความรักของคนในครอบครัว.....	143
ลักษณะเด่นด้านตัวละคร.....	148
ความโดดเด่นของตัวละครหญิง.....	148
จิตใจที่งดงาม.....	149
ฉลาด มีไหวพริบ.....	158
จิตใจเข้มแข็ง.....	162
มีความเป็นปुरुชน.....	165

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ)	
ความโดดเด่นของตัวละครชาย.....	167
จิตใจเปี่ยมด้วยอุดมการณ์.....	168
มีความเป็นปฤชณ.....	174
ลักษณะเด่นด้านฉาก.....	179
ฉากชุมชน	179
ฉากธรรมชาติ	186
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	193
บรรณานุกรม	203
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	209

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีโปรดการอ่านใฝ่หาความรู้ ทรงมีพระปรีชาสามารถในด้านการประพันธ์ ก่อให้เกิดพระราชนิพนธ์ทั้งประเภทร้อยแก้วและร้อยกรองจำนวนมาก เมื่อพระองค์ทรงสนพระราชนิพนธ์ในภาษาจีนและจีนวิทยา ก็ทรงศึกษาด้วยพระวิริยะอุตสาหะแม้จะมีพระราชกรณียกิจมาก ทำให้ทรงมีความรู้ความเข้าใจในภาษาจีนและวัฒนธรรมจีนแตกฉานลึกซึ้ง ได้รับการยอมรับจากมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ มหาวิทยาลัยหลายแห่งทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาคุณวุฒิปณฺธิบัณฑิตกิตติมศักดิ์หรือศาสตราจารย์กิตติมศักดิ์ รวมทั้งศาสตราจารย์พิเศษ ด้านภาษาจีนหรือจีนวิทยา แสดงให้เห็นพระอัจฉริยภาพของพระองค์ในด้านภาษาจีนและจีนวิทยา ก่อให้เกิดนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดังที่กล่าวถึงใน **นารีนครา** (2556: 3) ดังนี้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงใฝ่รู้ โปรดการอ่านเป็นที่ยิ่ง เพื่อแสวงหาปัญญาความรู้นานา และได้ทรงนำมาประยุกต์ใช้ในการทรงงานหลากหลายเพื่อส่วนรวม ทรงสนพระราชหฤทัยภาษาจีนและจีนวิทยา เมื่อผสมผสานกับพระอัจฉริยภาพด้านการประพันธ์ได้ผลเป็นพระราชนิพนธ์แปลด้านวรรณกรรมจีนที่ทรงคุณค่าหลายเรื่อง

นอกจากพระปรีชาสามารถด้านการประพันธ์และความเชี่ยวชาญภาษาจีนแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีพระวิจ্ঞาญาณในการคัดสรรวรรณกรรมจีนที่ทรงแปล เช่น เรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงอ่านแล้ว รับสั่งว่าดี จึงทรงแปลเรื่องนี้ ดังตัวอย่าง

อาจารย์หล่งซินแนะนำหนังสือเรื่องสิงฮวันหลิวสุ่ย เป็นเรื่องเกี่ยวกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่สถานภาพทางสังคมตกต่ำไปหลังยุคสี่ทันสมัย เพราะรายได้น้อยกว่าพวกที่ทำมาค้าขายรายย่อยซึ่งไม่เรียนสูงเท่าใดนัก ค่านิยมเงินตราเริ่มเข้ามาแทนที่ค่านิยมเดิม

อาจารย์บางคนปรับตัวได้ อาจารย์บางคนปรับตัวไม่ได้ อาจารย์วณเณรเฒ่ามาถวาย ทรงเอาไปอ่านอย่างรวดเร็ว รับสั่งว่าดี จะทรงแปลเรื่องนี้ ทรงเรียนและแปลเรื่องนี้กับอาจารย์หลี่เทียนฟู่ พระอาจารย์คนที่เจ็ดและจบทางประวัติศาสตร์

(มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2542: 27)

นวนิยายแปลจีนพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจึงมีความโดดเด่นทั้งทางด้านภาษา สาระของเรื่อง ที่ผ่านการคัดสรรมาแล้วเป็นอย่างดี ดังที่ สิทธา พิณีภูวดล (2541: 32) กล่าวว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงแปลเรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** ได้อย่างประณีตงดงาม ทำให้ผู้อ่านชาวไทยได้รับสาระสำคัญและอรรถรสจากการอ่าน ดังตัวอย่าง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงแปลวรรณกรรมจีนเรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** เป็นภาษาไทย ทรงใช้ภาษาแปลที่ส่ง “เรื่องประกายลายลักษณ์” งดงามประณีต ถูกต้องตามลักษณะการแปลที่ดีในปัจจุบัน การเขียนภาษาไทยในการแปล มีความเป็นธรรมชาติตรงตามโครงสร้างภาษาไทย ผู้อ่านคนไทยจะได้รับสาระสำคัญ และรสอารมณ์อย่างเข้มข้น และต่อเนื่อง ไม่สะดุด ไม่ถูกขวางกั้นด้วย “กำแพงภาษา” ไม่ต้องหยุดชะงัก เพราะสะดุดการใช้ถ้อยคำและการเขียนประโยคภาษาไทยตามโครงสร้างประโยคภาษาต่างประเทศ

ด้านการใช้ภาษา ญาดา อารัมภีร์ (2558: 356) กล่าวถึงภาษาในพระราชนิพนธ์แปลจีนว่า เป็นสำนวนที่สื่อความหมายและภาพได้ชัดเจน และมีการสรรถ้อยคำที่คนไทยคุ้นชินในชีวิตประจำวัน ทำให้อ่านได้ราบรื่น ความว่า “พระราชนิพนธ์แปลสะท้อนถึงพระปรีชาสามารถด้านการแปลอย่างแท้จริงไม่เพียงแต่จะทรงใช้สำนวนราบรื่น สื่อความหมายและภาพได้กระจ่างชัดตามต้องการ ยังสรรหาถ้อยคำสำนวนที่คนไทยคุ้นเคยและใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน ทำให้อ่านแทบไม่รู้สึกละเลยที่กำลังอ่านเรื่องแปล”

การเลือกสรรคำมาเรียบเรียงและการใช้ภาพพจน์เป็นกลวิธีสำคัญที่ก่อให้เกิดความประณีตงดงามในนวนิยายแปลจีน ช่วยสื่ออารมณ์ความรู้สึกและทำให้อ่านเกิดจินตนาการ ทรงแปลข้อความภาษาจีนเป็นภาษาไทยที่สื่ออารมณ์ความรู้สึกของตัวละครและเกิดจินตนาการในความคิดได้ชัดเจน เช่น การใช้ภาพพจน์ในเรื่อง **ตลอดกาลน่านานแคไหน** ตอนที่ “ฉัน” ต้มโซดาน้ำลูกลิ้น ความว่า

เมื่อลงบันไดหินสี่เหลี่ยมล้าไปไม่ทันไร ไปด้าสิ่งกับฉันห้ามใจไม่ได้ที่จะหมุนเปิดฝากระติก แม้ว่าฉันจะแก่ว่าเขา ฉันก็จะเป็นคนต้มอีกแรกเสมอ ภายหลังเธอจะเห็นว่าไปด้าสิ่งคนนี้เป็นคนที่ยอมคนอื่นไม่ว่าคนนั้นจะเป็นญาติผู้ใหญ่ ญาติผู้พี่ นิสยเขาเป็นอย่งนั้น ไม่ได้เสแสร้ง ฉะนั้นฉันจึงไม่รู้สึกลิดที่ฉันต้มโซดาน้ำลูกลิ้นแซ่เย็นอีกแรก ฉันจำไม่ได้ว่าน้ำโซดามันไหลเข้าในปากผ่านลิ้น ไหลลื่นเข้าหลอดอาหารลงในท้องได้อย่างไร จำได้ว่าโซดาแซ่เย็นแข็งเย็นวาบไปถึงหนังหั่ว เหมือนกับว่าเข้มนับหมื่นเล่มที่มั่วแทงขมับ ขอบตาล่างถูกความเย็นจนร้อนวาบเหมือนถูกเผาไหม้

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 12)

ตัวละคร “ฉันท” ย้อนคิดถึงวัยเด็ก คิดถึงตอนขี่เครื่องตี๋มโปรด โซดาน้ำลูกลิ้นที่เย็นจัด จากการแช่ในตู้แช่เย็น “ฉันท” สัมผัสความเย็นจากเครื่องตี๋มได้ 2 แห่ง คือ สัมผัสความเย็นที่ไปถึงศีรษะ และที่ขอบตาล่าง มีการอุปมาเปรียบเทียบเพื่อแสดงถึงความรู้สึกตัวละครให้เด่นชัดขึ้น สัมผัสของความเย็นนั้นเหมือนเข็มหมื่นเล่มที่แทงที่ขมับ เมื่อถูกเข็มที่มีขนาดเล็กที่มือรู้สึกเจ็บแล้ว แต่ถ้าถูกเข็มทั้ง “ที่” และ “แทง” ผ่านผิวหนังส่วนที่บอบบาง เป็นการอุปมาที่ย้ำความรู้สึกของตัวละคร ว่ารู้สึกเจ็บจากความเย็นของเครื่องตี๋มมาก ผนวกกับจำนวนเข็มที่มีจำนวนนับหมื่น ยิ่งเน้นความรู้สึกเจ็บของตัวละครให้มากขึ้นอีก และความเจ็บนั้นก็กระจายไปทั่วบริเวณขมับ บริเวณขอบตาล่าง เป็นอีกส่วนที่ “ฉันท” สัมผัสได้ถึงความเย็นจากเครื่องตี๋ม มีการอุปมาแสดงความรู้สึกของตัวละคร ในลักษณะขัดแย้งกัน ว่า “ขอบตาล่างถูกความเย็นจนร้อนวาบเหมือนถูกเผาไหม้” ความรู้สึกที่เกิดจากความเย็น แต่มีการใช้ความรู้สึกที่เกิดจากความร้อนมาเปรียบเทียบ ตัวละครสัมผัสกับความเย็นแต่รู้สึกเจ็บปวดเหมือนผิวหนังถูกเผาไหม้จากความร้อน เพราะฉะนั้นการใช้อุปมาเปรียบเทียบช่วยให้ผู้อ่านได้สัมผัสกับความรู้สึกของตัวละครเมื่อขี่เครื่องตี๋มที่เย็นจัด และรับรู้ถึงความรู้สึกเย็นจากการแช่ในตู้แช่เป็นอย่างไร การเปรียบเทียบ “เหมือนกับว่าเข็มหมื่นเล่มที่แทงขมับ” เป็นความเปรียบในภาษาจีน แต่สามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกได้เป็นอย่างดีเมื่อแปลเป็นภาษาไทย

ด้านการเลือกสรรคำปรากฏในเรื่อง **นารีนครา** ตอน มีเจี้ยและเผิงซุนนัดพบกันที่ริมแม่น้ำฮั่นไซ่ว ดังตัวอย่าง

ตอนบ่ายเผิงซุนกับมีเจี้ยไปที่ริมแม่น้ำ ทั้ง 2 คนเดินข้าๆ ไปคู่กันผ่านป่าที่เปลี่ยนสีเป็นสีแดงแก่ๆ เป็นสีของฤดูชิวเทียน นั่งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำมองดูน้ำ พระอาทิตย์สาดส่องเป็นประกายระยิบระยับสวยงาม ละลานตาไปในแม่น้ำ ซึ่งทอพลังไหลเอื่อยๆ เรือต่างๆ แล่นไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด มีเสียงหวูดเรือดังเสียงยาว ส่งเสียงไปไกล ทำให้คนฟังจิตใจสงบ คนงานที่ดูแลสวนตัดกิ่งไม้ที่ปลูกไว้กันคลื่นซัด เหลือแต่ลำต้นที่ทาปูนขาวไว้ ดูเป็นระเบียบ ดูมีพลังอำนาจ

(นารีนครา. 2556: 130)

ตัวละครเผิงซุนและมีเจี้ยอยู่ในบรรยากาศริมแม่น้ำฮั่นไซ่วในฤดูใบไม้ร่วง จากตัวอย่าง มีการเลือกสรรคำมาเรียงร้อยเพื่อสื่อความและก่อให้เกิดจินตนาการ ให้ผู้อ่านสัมผัสไปพร้อมกับตัวละครทั้งสองซึ่งกำลังเดินผ่านป่า หมายถึง ต้นไม้ที่มีจำนวนมากๆ ใบไม้ของต้นไม้เปลี่ยนสีเป็นสีแดงแก่ เพราะอยู่ในช่วงฤดูใบไม้ร่วง ตัวละครมองเห็นพระอาทิตย์สาดแสง “เป็นประกายระยิบระยับสวยงามละลานตา” ในแม่น้ำ ในส่วนนี้มีการเรียงร้อยคำต่อเนื่องกันเพื่อเน้นความงดงามยามที่แสงอาทิตย์ตกกระทบผิวน้ำด้วยคำว่า “ประกาย” “ระยิบระยับ” “สวยงาม” “ละลานตา” แสดงว่าแสงแดดที่ตกกระทบนั่นสวยงามและน่าตื่นตา เพราะยามแสงตกกระทบนั่นนั้น ทำให้แม่น้ำเป็น

ประกายสว่างใสระยิบระยับ นอกจากนี้ยังมีคำที่กล่าวแสดงความเคลื่อนไหวของแม่น้ำด้วยคำว่า “ทรงพลังไหลเอื่อยๆ” น้ำที่มีปริมาณมากและไหลไปช้าๆ ก็ยังมีความเคลื่อนไหวของเรือที่แล่นไปช้าๆ มีเสียงของหวูดเรือดังยาว ประกอบกับต้นไม้ที่เหลือเพียงลำต้นมีปุนสีขาวเทาไว้ ทำให้บรรยากาศเหล่านี้ดูเป็นระเบียบ มีพลังอำนาจ และทำให้จิตใจของตัวละครรู้สึกสงบ

นอกจากนี้นวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีเนื้อหาที่โดดเด่นในด้านแนวคิด ด้านตัวละคร และด้านฉาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นภาพความเปลี่ยนแปลงของการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวจีน ซึ่งสภาพสังคมไทยก็เผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในลักษณะเดียวกัน ในนวนิยายไม่ได้แสดงถึงความเปลี่ยนแปลงหรือความเสียหายเท่านั้น ยังปรากฏให้เห็นถึงความงดงามของความดีและความรักผ่านลักษณะนิสัยและการแสดงออกของตัวละคร ซึ่งแสดงให้เห็นความห่วงใย ความดูแลเอาใจใส่ ความสามัคคี ทำให้ตัวเองและคนรอบข้างมีความสุข เช่น ใน **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า** คนในหมู่บ้านใช้นามสกุลเดียวกัน ถือเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน เป็นครอบครัวใหญ่ ทุกคนมีความใกล้ชิดสนิทสนม มีความรักและความเอาใจใส่ที่มีต่อกันในครอบครัวเดียวกัน เช่นเดียวกับเลาจ่าและปู้เป้าห่า คนรุ่นหลานและคนรุ่นปู้ที่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เลาจ่าเต็มใจที่จะช่วยเหลือปู้เป้าห่า แม้จะทำให้ตัวเองลำบากมากขึ้น ดังตัวอย่าง

เลาจ่าไปตัดหญ้าเลี้ยงหมู แต่ปู้เป้าห่าพันเชือกไม่ไหวแล้ว ทุกวันได้แต่นั่งตากแดดอยู่ที่
ตีนกำแพง พอถึงเที่ยงก็กลับบ้านทำกับข้าว เลาจ่าไม่ให้เขากลับบ้าน

“มากินข้าวบ้านหนูเถอะ”

ปู้เป้าห่าไม่ปฏิเสธ กินมาหลายวัน พอเลาจ่าพูดที่เล่นทีจริง “แกชวนปู้เป้าห่ามากินทุกวัน
ถ้าบ้านเราไม่พอกินจะทำอย่างไร”

เลาจ่าตอบอย่างจริงจัง “หนูก็จะกินขนมเบ๊องเค็มน้อยลงไปแผ่นหนึ่งกินข้าวต้มน้อยลงไป
ถ้วยหนึ่ง จะได้ไหม”

พ่อหัวเราะ ลูบหัวลูกชายคนเล็ก

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 117)

จากที่กล่าวมาข้างต้น เลาจ่าเต็มใจที่จะแบ่งอาหารของตนให้ปู้เป้าห่า แม้จะทำให้ตัวเองทานไม่อิ่มก็ตาม จากนวนิยายแปลจีนทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเลือกสรรนวนิยายที่น่าเสนอเนื้อหาอันจรรโลงใจ นำเสนอแนวคิดที่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง และให้ความรู้ประเด็นต่างๆ ผนวกกับพระปรีชาสามารถด้านการประพันธ์และความเชี่ยวชาญภาษาจีนของพระองค์ ทำให้นวนิยายแปลจีนมีความโดดเด่น ผู้วิจัยจึงจะศึกษาลักษณะเด่นของ

นวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่เป็นดั่ง
เครื่องนำสารจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีสู่ประชาชนชาวไทย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะเด่นด้านภาษา และด้านเนื้อหาใน
นวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยนี้ทำให้ทราบลักษณะเด่นของนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านเนื้อหาที่มีคุณค่าและภาษาที่ประณีตงดงาม

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งศึกษาพระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช
กุมารี เฉพาะนวนิยายที่แปลจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดย นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชันส์ จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่

1. ฝี่เสื่อ	พิมพ์ครั้งที่ 13	ปีพ.ศ. 2552
2. เมฆเหินน้ำไหล	พิมพ์ครั้งที่ 18	ปีพ.ศ. 2555
3. หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า	พิมพ์ครั้งที่ 1	ปีพ.ศ. 2555
4. นารีนครา	พิมพ์ครั้งที่ 5	ปีพ.ศ. 2556
5. ตลอดกาลนะนานแค่ไหน	พิมพ์ครั้งที่ 2	ปีพ.ศ. 2557

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ในครั้งนี ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี
2. วิเคราะห์ลักษณะเด่นด้านภาษาและด้านเนื้อหาในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ใน
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
3. เสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ 2

การศึกษาลักษณะเด่นในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การศึกษาวិจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขอบเขตในการศึกษา คือ ศึกษาลักษณะเด่นในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้วิจัยจึงศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการทำวิจัยและเรียบเรียงนำเสนอ โดยแบ่งหัวข้อ ดังนี้

1. พระราชนิพนธ์แปลจีนในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. การแปลวรรณกรรมจีน
3. การศึกษาวรรณศิลป์ในนวนิยาย

1. พระราชนิพนธ์แปลจีนในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นักแปลที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย ด้วยพระปรีชาสามารถทั้งทางด้านอักษรศาสตร์ และการประพันธ์ ถึงแม้พระองค์มีพระราชกรณียกิจมาก แต่ด้วยพระวิริยะและความใฝ่พระราชหฤทัยเกี่ยวกับจีนศึกษา ทำให้มีพระราชนิพนธ์แปลจีนทั้งประเภทร้อยกรองและร้อยแก้ว พระราชนิพนธ์แปลจีนของพระองค์ส่งผลต่อการศึกษาภาษาจีนในประเทศไทย และมีคุณค่าต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้วิจัยศึกษาพระราชนิพนธ์แปลจีนในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 3 ประเด็น ได้แก่ พระปรีชาสามารถด้านการประพันธ์และความเชี่ยวชาญภาษาจีน พระราชนิพนธ์แปลจีนประเภทร้อยกรอง และพระราชนิพนธ์แปลจีนประเภทร้อยแก้ว เรียบเรียงได้ดังนี้

1.1 พระปรีชาสามารถด้านการประพันธ์และความเชี่ยวชาญภาษาจีน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเริ่มหัดเขียนงานตั้งแต่พระเยาว์วัย โดยเริ่มจากการคัดลอกโคลงกลอน “ตั้งแต่อยู่ชั้น ป.4 อายุ 9 ปี ครูกำชัย (อาจารย์กำชัย ทองหล่อ) สอนภาษาไทยและสอนให้แต่งกาพย์ยานี กลอนแปด และโคลงสี่สุภาพ จึงได้หัดเขียนร้อยกรอง ตั้งแต่ตอนนั้น เราจะเขียนกลอนกันทุกวัน มีทั้งแต่งเอาคนเดียวและเพื่อนๆหลายคนช่วยกัน ต่อคนละประโยค เขียนในห้องเรียนบนกระดานบ้างหรือเขียนเองในยามว่างก็มี” (ศุภรัตน์ เลิศพานิชย์กุล, 2555: 18-19) เมื่อตอนป.7 โรงเรียนคัดไปพิมพ์รวมเล่มชื่อ **วรรณวลี** หลังจากนั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชนิพนธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองเรื่อยมา เช่น

คำโคลงยอพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เรื่อง “อะแซห่วนก็ซอด้ดัว พระยาจักรี” พระองค์ได้ทรงส่งต้นฉบับให้อาจารย์กำชัย ทองหล่ออ่าน อาจารย์ตั้งชื่อทูลเกล้าฯ ถวายว่า **กษัตริยานุสรณ์** ในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม พ.ศ. 2516 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้ทรงนำคำโคลงและกลอนถวายพระพรขึ้นทูลถวายฯ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมชนำพระราชนิพนธ์ **กษัตริยานุสรณ์** ไปพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ วันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2516 และได้เขียนความนำขึ้นชมหนังสือเล่มนี้ว่า

เมื่อวันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม ที่แล้วนี้ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดาได้ทรงพระนิพนธ์บทร้อยกรองขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายในวาระนั้น

ผมเคราะห์ดีที่ได้เห็นพระนิพนธ์ของทูลกระหม่อม

เมื่อได้อ่านแล้วมีความรู้สึกว่ายกเมืองไทยกำลังจะมีราชกวีอีกพระองค์หนึ่ง ผู้ซึ่งจะมีพระปรีชาสามารถและความเป็นกวีอยู่ในอันดับสูงเท่ากับราชกวีพระองค์อื่นๆ ที่เรามีมาแล้ว

พระนิพนธ์ของทูลกระหม่อมเป็นไปในทางที่ฝรั่งเรียกว่า Epic Poetry เช่นเดียวกับวรรณคดีเรื่อง **ยวนพ่าย ตะเลงพ่าย และสามกรุง** ซึ่งเป็นสมบัติของวรรณคดีไทย

ผมขอเชิญบทพระนิพนธ์ของทูลกระหม่อมลงพิมพ์ไว้ในที่นี้ เพื่อให้ได้อ่านแพร่หลายทั่วกัน

(เทพรัตนบรรณศิลป์. 2555: 21-22)

ใน ปี พ.ศ. 2520 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นผู้แต่ง **คำฉันท์ดุขกัสังเวและกาพย์ขับไม้ เพื่ออ่านในพระราชพิธีรับและขึ้นระวางสมโภชพระศรีนราธิราชกิริณี** ณ จังหวัดนราธิวาส วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2520 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงยึดถือขนบในการแต่งแบบโบราณ แต่ทรงเปลี่ยนแปลงบ้างให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน “พระราชนิพนธ์เหล่านี้ล้วนมีท่วงทำนองสง่างาม ภาษาประณีตเรียบง่าย ชัดเจน อดังการด้วยความงามเชิงวรรณศิลป์ ผสาน “ขนบเดิม” ของวรรณคดีไทยที่สั่งสมมาช้านาน และการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพปัจจุบันได้อย่างสอดคล้องลงตัว” (ศุภรัตน์ เลิศพานิชย์กุล. 2555: 24)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ยังมีพระราชนิพนธ์รูปแบบนี้อีก 2 เรื่อง ได้แก่ **คำฉันท์ดุขกัสังเวและกาพย์ขับไม้ พระราชพิธีรับและขึ้นระวางสมโภชช้างสำคัญ 3 เชือก** (พ.ศ. 2521) และ**ฉันท์ดุขกัสังเวสมโภชพระพุทธรูปมหามณีรัตนปฏิมากร** (พ.ศ. 2525) ในการสมโภชช้างแต่ละครั้งจะมีการแต่งฉันท์และกาพย์เพื่อให้อ่านและขับกล่อมในพิธี

มีข้อจำกัดหลายประการเกี่ยวกับการแต่ง มีกระบวนการแต่งที่ยาก ผู้แต่งจะต้องมีความสามารถในการแต่งคำประพันธ์และมีความรู้เกี่ยวกับโบราณราชประเพณีที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้งอีกด้วย

เนื่องจากมีกระบวนการแต่งที่ค่อนข้างยาก มิใช่ใครก็แต่งได้ ผู้แต่งจะต้องเป็นกวีที่มีคุณลักษณะหลายประการประกอบกัน นอกจากชำนาญงานการประพันธ์ “ฉันท” (ซึ่งเป็นคำประพันธ์ที่แต่งได้ยาก) อย่างยิ่งแล้ว ยังต้องมีความสามารถทางภาษาเป็นเลิศ เช่น รู้ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต และรู้จักคำเขมร คำไทยโบราณ ฯลฯ รวมไปถึงรู้วิธีการสร้างคำ ไม่ว่าจะเป็นการตกแต่ง ถ้อยคำ แฉกคำ สมาส หรือสนธิ ฯลฯ คุณสมบัติดังกล่าวทำให้เกิดความสันทัดชัดเจนในการเลือกสรร คำศัพท์ที่เหมาะสม นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังต้องรอบรู้โบราณราชประเพณีอันเกี่ยวพันกับเนื้อหาหลัก และความคิดสำคัญของเรื่องอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง ทั้งที่เป็นเรื่องของช้าง เทพยดา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย พระพุทธรูปสำคัญ และสิ่งที่เป็นมงคลอื่นๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการประพันธ์

(รัตนศิลป์. 2558: 160)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระปรีชาสามารถแต่งคำประพันธ์ได้หลายประเภททั้งโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และร่าย แต่ทรงพระราชนิพนธ์โคลงสี่สุภาพได้ดีที่สุด ศุภรัตน์ เลิศพานิชย์กุล (2555: 25) กล่าวว่า “ทรงพระราชนิพนธ์โคลงสี่สุภาพได้ดียิ่ง ลีลาโคลงงดงาม ไพเราะ เปี่ยมด้วยสุนทรียะ และเนื้อหาสาระ ดังจะเห็นได้อย่างเด่นชัดจากงานพระราชนิพนธ์ เช่น **อยุธยา** (พ.ศ. 2514) **กษัตริยานุสรณ์** (พ.ศ. 2516) **แดนดินถิ่นหมอก** (พ.ศ. 2521)” นอกจากนี้ยังมีพระราชนิพนธ์ร้อยกรองบทสั้นๆ ที่มีเนื้อหาหลากหลาย และบทที่แสดงพระราชดำริในเรื่องต่างๆ ส่วนใหญ่มีเนื้อหาเป็นการนำเสนอความคิดหรือข้อแนะนำเป็นการสอนใจ ด้วยลีลาภาษาไพเราะ เรียบง่าย งามกระชับ ทำให้ผู้อ่านได้รับสาระที่สืบทอดมรดกของถ้อยคำได้อย่างงดงาม

ในด้านพระราชนิพนธ์ร้อยแก้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงฝึกฝนเรื่อยมาจากรีบบความ สारคดี งานเขียนวิชาการขนาดสั้น และลึกซึ้งเรื่อยๆ ตามระดับความรู้ที่เพิ่มพูนขึ้น จึงทรงมีงานวิชาการทั้งบทความ คำบรรยาย ปาฐกถา และงานค้นคว้าวิจัยในด้านต่างๆ พระราชนิพนธ์ร้อยแก้วที่มีมากคือ สारคดีเสด็จเยือนต่างประเทศ จำนวน 56 เรื่อง ทรงมีสมุดเพื่อบันทึกเรื่องราวต่างๆ อยู่เสมอ หลังจากการเสด็จเยือนต่างประเทศก็ทำให้มีพระราชนิพนธ์สารคดีเสด็จเยือนต่างประเทศออกเผยแพร่เรื่องแรกเป็นสารคดีขนาดยาวคือ **ย่าแดนมังกร** สารคดีเสด็จเยือนประเทศต่างๆ เปี่ยมไปด้วยคุณค่าทางวิชาการ ข้อมูลในหนังสือสามารถนำมาอ้างอิงได้ เช่น ภาคผนวกแสดงราชวงศ์ต่างๆ ในประวัติศาสตร์จีน บทปริทัศน์ของเส้นทางสายไหม การแต่งกายของแปดกองธง บทปริทัศน์เขตแดนการปกครองจีนตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการพระราชนิพนธ์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตัดสินพระทัยเรียนภาษาจีน เมื่อปี พ.ศ.2523 พระราชกระแสรับสั่ง “เรียนภาษาจีนสิ เรียนให้ได้นะ” จากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระอาจารย์แต่ละคนมาสอนตามวาระที่ทางสถานทูตจีนกำหนดให้อาจารย์จีนนานเช็ง พระอาจารย์คนที่ 3 เป็นผู้นำบทกวีจีนมาสอนเสริมในบทเรียน เพราะเห็นว่าแบบเรียนภาษาจีนที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสำหรับพระองค์ซึ่งสนพระหฤทัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์จีน

ต่อมาเมื่อปลาย ค.ศ. 1982 หลังจากผ่านการตรึงตรองอยู่เป็นนาน ข้าพเจ้าก็บังเกิด “ความกล้า” พอที่จะไปขอคำชี้แนะจากท่านทูตเลิ่นผิงว่า หากข้าพเจ้าสามารถสอนได้ครบถ้วนตามบทเรียนที่กำหนดไว้แต่เดิม จะขอเสริมเนื้อหาเกี่ยวกับกวีนิพนธ์จีนโบราณเดิมเข้าไปด้วยได้หรือไม่ ท่านทูตสนับสนุนข้าพเจ้าในทันที โดยขอให้ข้าพเจ้าไปกราบบังคมทูลถามความเห็นจากพระองค์ท่านก่อน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงเคยสดับถึงบทกวีจีนสมัยราชวงศ์ถังและซ่งมาก่อนบ้างแล้ว จึงทรงแสดงความสนพระราชมหฤทัยต่อความที่กราบบังคมทูลเป็นอันมากและในวันนั้นเอง ข้าพเจ้าก็เริ่มถวายพระอักษรด้วยบทกวีของหลี่ไป (李白) ชื่อ “ความคิดคำนึงในคืนสงบ (静夜思)”

(เมื่อได้ใกล้ขีดยุคลบาท. 2557: 194)

การเรียนการสอนแปลบทกวีจีนจะแปลเป็นภาษาฝรั่งเศสหรือภาษาอังกฤษตามความถนัดของพระอาจารย์ โดยอาจารย์จะอธิบายภูมิหลังของกวี เหตุการณ์ในสมัยนั้น สารของบทกวี สอนคำศัพท์และให้แปลเป็นการบ้าน เนื่องจากการบ้านที่ส่งไม่ใช่ภาษาไทย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงคัดลอกบทกวี เขียนคำแปล คำอธิบายและตีความเป็นภาษาไทย และศึกษาเพิ่มเติมด้วยพระองค์เอง

อาจารย์นำบทกวีมาสอนสัปดาห์ละบทสองบท อธิบายถึงกวีผู้แต่ง เหตุการณ์ในสมัยนั้น สารของบทกวี จากนั้นก็สอนคำศัพท์ต่างๆ แล้วหัดอ่าน หลังจากเรียนแล้วอาจารย์ให้ข้าพเจ้าแปลเป็นการบ้าน กล่าวคือ จะต้องแปลให้อาจารย์อ่านเข้าใจเป็นภาษาฝรั่งเศสหรือภาษาอังกฤษแล้วแต่พื้นความรู้ภาษาต่างประเทศของอาจารย์ กวีนิพนธ์บางบทนั้นข้าพเจ้าชอบ จึงท่องจำขึ้นใจ และมักจะแปลพร้อมตีความว่ากวีต้องการจะสื่อความนัยอะไร

เมื่อส่งการบ้านที่ข้าพเจ้าแปลเองแล้ว ข้าพเจ้าลอกบทกวีนั้นลงในสมุดเขียนเสียงอ่านด้วยระบบพินอิน เขียนคำแปลเป็นภาษาไทย คำอธิบายและการตีความ รวมทั้งเปิดค้นความหมายคำศัพท์ต่างๆ ในพจนานุกรมจีน – อังกฤษ และจีนฝรั่งเศส นอกจากนั้นยังอ่านเพิ่มเติมทั้งคำแปลและคำอธิบายจากหนังสือกวีนิพนธ์จีนฉบับแปลภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษที่ข้าพเจ้ามีอยู่

(หยกใสรำคำ. 2555: คำนำพิมพ์ครั้งที่ 1)

เนื่องด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีพระราชกรณียกิจมาก ทำให้ต้องหยุดเรียนอยู่หลายครั้ง เพราะบางครั้งทรงงานที่ชนบทหลายสัปดาห์ แต่พระองค์ยังทรงมีความมุ่งมั่นกับการเรียนภาษาจีน การเรียนการสอนจึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบเป็นการศึกษาด้วยพระองค์เอง อาจารย์หวังเยี่ย พระอาจารย์คนที่ 5 กล่าวว่า ต้องฝากงานไว้ที่กองราชเลขาการใน พระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระองค์ทรงศึกษาด้วยพระองค์ และส่งการบ้านให้อาจารย์ตรวจประจำทุกสัปดาห์

การทรงอิสรยศักดิ์เป็นถึงสมเด็จพระเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน จึงย่อมทรงมีพระราชกรณียกิจมากมาย ในแต่ละวัน ทั้งยังต้องเสด็จพระราชดำเนินไปตามพื้นที่ต่างๆ อยู่เสมอ แต่ตลอดเวลาที่เป็นเช่นนี้ ก็ยังทรงมุ่งมั่นอยู่กับการทรงพระอักษรภาษาจีน โปรดให้ข้าพเจ้ากำหนดแบบฝึกหัดการบ้าน โดยในทุกสัปดาห์จะมีรับสั่งให้เจ้าพนักงานนำการบ้านมาส่งถึงตัวข้าพเจ้าจากพื้นที่ต่างๆ ทรงงาน การบ้านได้เรียบร้อยเสมอ มีข้อผิดพลาดแต่เพียงน้อย

(เมื่อได้ใกล้ชิดดยุคบาท. 2558: 236)

การเรียนแปลบทกวีนิพนธ์จีนดำเนินต่อเนื่องไปประมาณ 6-7 ปี ก็หยุดไป อาจารย์หวังเยี่ย ยังสอนการแปลร้อยแก้วภาษาจีน โดยเริ่มจากหนังสือเรื่อง **หูเตี๋ย** ของหวางเหมิง ศุภรัตน์ เลิศพานิชย์กุล (2555: 144) กล่าวถึงเรื่องราวในขณะนั้นว่า

หวางเหมิงเคยเข้าเฝ้าสมเด็จพระเทพรัตน์ฯ เมื่อ พ.ศ. 2530 ที่ภูพิงคราชนิเวศน์ได้ถวายหนังสือ เรื่อง **ผีเสื้อ** ฉบับภาษาอังกฤษ อาจารย์หวังเยี่ยเคยทูลว่าทรงเรียนและแปลบทกวีจีนมามากแล้ว มาเรียนแปลร้อยแก้วดีกว่า เริ่มจากเรื่อง **หูเตี๋ย** นี้แหละเอาฉบับภาษาจีน เวลาเรียน พระอาจารย์เล่า ภูมิหลังของเรื่องและประวัติผู้แต่งให้ฟังก่อน จากนั้นเรียนคำศัพท์ยากๆ แล้วทรงแปลเป็นการบ้าน แต่คราวนี้อาจารย์ให้แปลเป็นภาษาไทย ไม่แปลเป็นภาษาฝรั่งเศสหรืออังกฤษเหมือนตอนแปลบทกวี อาจารย์หวังเยี่ยรู้แต่ภาษาฝรั่งเศส เมื่อทรงแปลการบ้านแต่ละครั้งเสร็จ อาจารย์ก็เอาไปให้เจ้าหน้าที่ สถานทูตที่รู้ภาษาไทยดีอ่านเพื่อขอความคิดเห็น

นอกจากภาษาจีนแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงสนพระทัยในเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วย ทำให้พระองค์เสด็จไปสาธารณรัฐประชาชนจีนอยู่บ่อยครั้งเพื่อศึกษาหาความรู้เรื่องต่างๆ และในฐานะที่พระองค์เดินทางไปเป็นแขกของรัฐบาล สาธารณรัฐประชาชนจีน ทางรัฐบาลย่อมเลือกสรรสิ่งที่ดีที่สุด ทำให้พระองค์ได้รับความรู้ ประสบการณ์ โดยตรงจากสถานที่จริงและจากผู้มีความรู้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ดังตัวอย่าง

รับสั่งว่า พอรู้ภาษาจีนแล้ว ก็อยากไปประเทศจีน ไปแล้วได้ความรู้กลับมา ไปแต่ละครั้งได้เพิ่มความรู้จึงเป็นแรงจูงใจให้อยากไปอีก ไปในที่ที่ไม่เคยไปเพราะประเทศจีนกว้างใหญ่ไพศาล มีวัฒนธรรมเมืองที่น่าเยือน และเรื่องที่น่าสนใจเยอะแยะ แต่ละถิ่นต่างกันทั้งภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม อยากเพิ่มความรู้ ศึกษาประเทศที่สนใจให้มีความรู้มากๆ

(มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2541: 29)

ความวิริยะอุตสาหะในการศึกษาภาษาจีนดำเนินต่อเนื่องกว่า 20 ปี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีพระราชประสงค์ที่จะพัฒนาทักษะการฟัง การพูด และศึกษาความรู้เพิ่มเติม จึงเสด็จพระราชดำเนินไปศึกษาภาษาและวัฒนธรรมจีน ณ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง เป็นระยะเวลา 1 เดือน ตั้งแต่วันที่ 14 กุมภาพันธ์ ถึง 15 มีนาคม พ.ศ. 2544 ในระหว่างนี้ พระองค์ทรงพระอักษรภาษาจีน ทรงฝึกมวยไทเก็ก ทรงศึกษาการวาดภาพแบบจีน และทรงฝึกเครื่องดนตรีจีน ทรงเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ซึ่งครอบคลุมหลายแขนง ได้แก่ ภาษา วรรณคดี ศิลปะ ดนตรี พลศึกษา ศึกษาศาสตร์ สถาปัตยกรรม การแพทย์ สังคมศาสตร์ สารสนเทศ วิศวกรรมชีวภาพ และการเมืองระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมนายหวางเหมิง ผู้เขียนเรื่อง **ผีเสื้อ** นางเขียนเจิ้งอิง รองประธานสภาที่ปรึกษาการเมือง และนายจี๋เซียนหลิน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาสันสกฤตของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง และยังได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนสถานที่ต่าง ๆ เช่น บ้านเดิมของเหล่าเส่อ นักประพันธ์ผู้มีชื่อเสียงของจีน บ้านของนายกั๋วมั่ววูว์ นักการเมืองคนสำคัญ ทอดพระเนตร ถนนหนทางสี่แยกที่มีร้านขายเครื่องเขียนจีน อนุสรณ์สถาน 2000 ปีของจีน โรงเรียนมัธยมหมายเลข 4 โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนอนุบาลของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง วัดถานเจ้อ วัดต้าเจวีย เป็นต้น

ในระยะเวลาที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีประทับอยู่ที่สาธารณรัฐประชาชนจีน ทรงจดบันทึกเรื่องราวต่างๆ ในแต่ละวัน ซึ่งบันทึกนี้ได้พิมพ์เป็นหนังสือ **เมื่อข้าพเจ้าเป็นนักเรียนนอก** ที่สังเกตได้คือ ท้ายของการบันทึกในแต่ละวัน ไม่ว่าภารกิจต่างๆ จะสิ้นสุดตอนเวลาที่โมงจะลงท้ายด้วยเรื่องของการทำการบ้านเสมอ พระอาจารย์แต่ละท่านรับรู้ถึงพระอุตสาหะของพระองค์เกิดความประทับใจในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ความว่า

กิตติศัพท์ในด้านวิริยะอุตสาหะของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เป็นที่รับรู้กันทั่วไปอยู่แล้ว เพียงช่วงระยะเวลา 1 เดือนที่ทรงพระอักษรอยู่ที่มหาวิทยาลัยปักกิ่งได้ทรงใช้ปากกาถูกดินจนหมดไป 8 ด้าม และทรงใช้สมุดจดบันทึกหมดไป 3 เล่มใหญ่ สะท้อนให้เห็นได้ชัดถึงความตั้งพระราชหฤทัยเพียรศึกษาของพระองค์ท่าน ในทุกๆ วัน ไม่ว่าจะทรงมีพระราชภารกิจมากมายหรือทรงเหนื่อยล้าเพียงใดก็ไม่ยอมละเว้นการทำการบ้าน แบบฝึกหัด และการจดบันทึกประจำวันเป็นอันขาด กล่าวถึงเรื่องการบ้าน พระอุตสาหะวิริยาภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ก็อยู่ในระดับที่เกินกว่าใครจะคาดคิดไปได้

ไม่เพียงแต่ทำให้เสร็จตรงตามเวลาเท่านั้น ยังทรงพยายามทำให้ดีให้สมบูรณ์ที่สุด โดยเฉพาะในด้านการฝึกเรียงความ มักจะทรงเรียบเรียงให้น่าสนใจพร้อมด้วยทัศนคติส่วนพระองค์เสมอ แม้จะต้องทุ่มเทพระวรกายและสละเวลาทำการบ้านเป็นอย่างมาก ในทุกๆ วัน แต่ก็ยังทรงมีพระราชหฤทัยเข้มแข็งไม่เหน็ดเหนื่อยทุกครั้งที่มีผู้กราบบังคมทูลว่าทรงทำอะไรบ้างในตอนค่ำ ก็มักจะทรงยิ้มสรวลและมีพระดำรัสตอบว่า “ข้าพเจ้าต้องทำการบ้าน” จนเหมือนเป็นถ้อยคำติดพระโอษฐ์อยู่เสมอ จนกระทั่งคนทั้งหลายมักกล่าวเย้ยพวกเราเหล่าพระอาจารย์ว่า “จะต้องลดปริมาณการบ้านบ้างนะ”

(เมื่อได้ใกล้ชดยศบาท. 2557: 101-102)

พระปรีชาสามารถในด้านภาษาจีนของพระองค์ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง มีมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์หรือศาสตราจารย์กิตติมศักดิ์ ศาสตราจารย์พิเศษ ด้านภาษาจีนหรือจีนวิทยา ผวนกับพระปรีชาสามารถด้านการประพันธ์จึงก่อให้เกิดพระราชนิพนธ์แปลจีนในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

1.2 พระราชนิพนธ์แปลจีนประเภทร้อยกรอง

พระราชนิพนธ์แปลจีนประเภทร้อยกรองมีจำนวน 2 เล่ม ได้แก่ **เก๊จแก้วประกายกวี** พระราชนิพนธ์เล่มนี้ประกอบด้วยบทกวีจำนวน 10 บท พิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2538 โดยสมาคมเผยแผ่คุณธรรม “เติ๊กก่า” จีจินเกาะ ได้รับพระราชทานพระราชนุญาตจัดพิมพ์เป็นที่ระลึกเนื่องในงานเปิดอาคารมูลนิธิเผยแผ่คุณธรรมเพื่อการสงเคราะห์ จีจินเกาะ ต่อมาในปี พ.ศ. 2541 เดือนกรกฎาคม มีพระราชนิพนธ์แปลกวีโบราณจีน **หยกใสรายคำ** ประกอบด้วยบทกวีที่เคยพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือ **เก๊จแก้วประกายกวี** และบทกวีอื่นๆ อีก รวม 34 บท ส่วนใหญ่เป็นบทกวีในยุคทองของกวีนิพนธ์จีน สมัยราชวงศ์ถังและราชวงศ์ซ่ง หนังสือเล่มนี้จัดพิมพ์เพื่อนำไปประกอบการศึกษาและเผยแพร่ให้ผู้สนใจกวีนิพนธ์โบราณจีน ดังที่กล่าวถึง **หยกใสรายคำ** (2555: จากผู้จัดพิมพ์) ว่า “ภาควิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้คัดเลือกพระราชนิพนธ์แปลบทกวีจีนจำนวน 34 บท และได้กราบบังคมทูลขอพระราชนุญาตจัดพิมพ์เผยแพร่ เพื่อใช้เป็นหนังสือ ประกอบการเรียนวรรณคดีจีนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีและเพื่อเผยแพร่แก่ผู้สนใจ”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเห็นว่าทรงแปลไว้นานแล้ว ตั้งแต่ครั้งทรงเรียนภาษาจีนได้ไม่มากนัก จึงสมควรพิจารณาชำระใหม่ ปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อประโยชน์ในการนำไปเป็นหนังสือประกอบการศึกษา โดยการชำระใหม่ได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญ ศุภรัตน์ เลิศพานิชย์กุล (2555: 92) กล่าวถึงขั้นตอนการทรงงานว่า “คราวนี้ทรงลงมือ

อ่านพิจารณาและตรวจชำระเอง โดยทรงถามความเห็นและขอคำแนะนำจากอาจารย์หวังจวินเซียง พระอาจารย์คนที่แปด อาจารย์ประพุกฤทธิ์ ศุภรัตน์เมธี และอาจารย์วาทณี พนมยงค์ สายประดิษฐ์”

นอกจากนี้ยังได้พระราชทานคำแนะนำให้จัดทำภาคผนวกและหลักการถ่ายทอดเสียง ภาษาจีนกลางที่คณะกรรมการสืบค้นประวัติศาสตร์ไทยในเอกสารภาษาจีน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี จัดทำไว้มาพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือ เพื่อเสนอต่อวงวิชาการ พิจารณาใช้เป็นมาตรฐานต่อไป

ประพจน์ อัครวิรุฬห์การ เป็นผู้ตั้งชื่อหนังสือ **หยกใสร่ายคำ** มีสองความหมาย คือ ความหมายแรก บทกวีจีนมีค่าประดุจหยก สองผู้ความคิดคำนึงของกวี ความหมายที่สอง มาจาก พระนามของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีที่เขียนเป็นภาษาจีน เป็นการทับศัพท์ ด้วยเสียงภาษาจีนให้ใกล้เคียงกับพระนาม “สิรินธร” ภาษาจีนใช้ “ชื่อหลินทง” ตัวอักษรจีนที่เขียนนั้นใช้ คำว่า “ชื่อ” (詩) ที่แปลว่า บทกวี “หลิน” (琳) แปลว่า หยกสวยงาม “ทง” (通) แปลว่า ปราดเปรื่อง รวมความแล้วแปลว่า “ผู้เชี่ยวชาญในบทกวีและเรื่องหยก” คนจีนถือว่าบทกวีและหยกเป็นสิ่งที่ มีค่ามาก พระนามเมื่อเขียนด้วยตัวอักษรจีนจึงมีความหมายเป็นมงคลยิ่ง

พระราชนิพนธ์แปลจีนประเภทร้อยกรองในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีประโยชน์แก่การศึกษาภาษาจีนในประเทศไทย ดังที่จรัสศรี จิรภาส (2557: 164) กล่าวว่า “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงสร้างคุณูปการถ่ายทอดผลงานแปล บทกวีจีนส่งผลให้คลื่อนความนิยมการศึกษาเรียนรู้ภาษาจีนและการศึกษาด้านวรรณคดีจีนก้าวหน้าขึ้น อีกประการหนึ่ง”

1.3 พระราชนิพนธ์แปลจีนประเภทร้อยแก้ว

พระราชนิพนธ์แปลจีนเรื่องแรกคือ **ผีเสื้อ** ของหวางเหมิง นักประพันธ์ชื่อดังของจีน พิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2537 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชนิพนธ์แปลนวนิยายจีนเรื่องนี้ เนื่องจากพระอาจารย์มีความเห็นว่าให้ทรงเรียนแปล ร้อยแก้วบ้าง โดยเริ่มจากเรื่อง **หนูเตี้ย** ของหวางเหมิง

พระราชนิพนธ์แปลจีนเรื่อง **ผีเสื้อ** ได้รับความนิยมมาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจึงทรงแปลเล่มถัดมาคือ **เมฆเหินน้ำไหล** ของ ฟังฟิง พิมพ์เผยแพร่ครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2539 พระองค์ทรงมีพระประสงค์จะแปลเรื่องที่มีเนื้อหาสะท้อนสภาพสังคมจีนหลังเข้าสู่ ช่วงสี่ทันสมัยคือ เน้นการพัฒนาประเทศให้เป็นสังคมนิยมที่ทันสมัยใน 4 ด้านคือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การทหาร และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พระอาจารย์จึงแนะนำหนังสือ เรื่อง **สิงอวันหลิวสุ่ย**

แปลเรื่อง **หูเตี้ย** และพิมพ์เผยแพร่แล้วได้รับความนิยมมาก จึงทรงดำริว่าจะแปลนวนิยายจีนอีก มีรับสั่งให้อาจารย์วาณีช่วยหาหนังสือให้ ทรงมีพระประสงค์จะได้เรื่องที่จะสะท้อนสภาพสังคมจีนหลังเข้าสู่ ช่วงที่ทันสมัยแล้ว มีรับสั่งว่าเรื่อง **ผีเสื้อ** สะท้อนสภาพสังคมจีนช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม เอาเรื่องที่ทันสมัย บ้าง อาจารย์วาณีไปปรึกษารองศาสตราจารย์หลี่ยู่ซิน เป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยภาษาชาววัฒนธรรม ปักกิ่ง หรือเป่ย์จิงอีเอี้ยนเหวินฮว่าต้าเสวีย ตอนนั้นอาจารย์หลี่ยู่ซินมาสอนอยู่ที่มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตยี่มีกำหนด 2 ปี ตามโครงการแลกเปลี่ยนทางวิชาการระหว่างสองมหาวิทยาลัย อาจารย์หลี่ยู่ ซินแนะนำหนังสือเรื่อง **สิงอิวันหลิวส่วย** เป็นเรื่องเกี่ยวกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่สถานภาพทาง สังคมตกต่ำไป หลังยุคที่ทันสมัย เพราะรายได้น้อยกว่าพวกที่ทำมาค้าขายรายย่อย ซึ่งไม่เรียนสูงเท่าใด นัก คำนิยมเงินตราเริ่มเข้ามาแทนที่ค่านิยมเดิม อาจารย์บางคนปรับตัวได้ อาจารย์บางคนปรับตัวไม่ได้ อาจารย์วาณีเอามาถวาย ทรงเอาไปอ่านอย่างรวดเร็ว รับสั่งว่าดี จะทรงแปลเรื่องนี้ ทรงเขียนและแปล เรื่องนี้กับอาจารย์หลี่เทียนฟู พระอาจารย์คนที่เจ็ดและจบทางประวัติศาสตร์ พอแปลเสร็จทางบริษัท นานมีบุ๊คส์ก็ขอพระราชทานพระราชานุญาตไปพิมพ์เผยแพร่เรื่องนี้ได้รับความนิยมมากกว่าเรื่อง **ผีเสื้อ**

(มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2542: 27)

นอกจากนวนิยายสองเรื่องข้างต้นแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชนิพนธ์แปลจีนเรื่องมา ในปี พ.ศ. 2548 หนังสือ **เพียงวันพบวันนี้ที่สำคัญ** มีเรื่องสั้น **สาวน้อยเสี้ยวหยูว** ของเหยียนเกอหลิง และความเรียงร้อยแก้ว (สำนวนเหวิน) เรื่อง **แสงโคมของ ไอ้ร่เค่อ** ของปาจิน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงแปลเรื่อง **แสงโคมของ ไอ้ร่เค่อ** เนื่องจากต้องการแนะนำให้คนไทยรู้จักนักเขียนท่านนี้ และเป็นการฉลองวันคล้ายวันครบรอบ 100 ปีของปาจิน

เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม ค.ศ. 2004 ระหว่างที่เสด็จฯ เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์วรรณกรรมสมัยใหม่ใน กรุงปักกิ่ง ทรงได้รับทราบข้อมูลว่า ในวันที่ 25 พฤศจิกายน ที่ใกล้จะมาถึงในปีนั้น เป็นวันฉลองวันคล้าย วันเกิดครบรอบ 100 ปี ของปาจิน จึงทรงมีพระราชดำริว่าจะทรงแปลงานประพันธ์ของปาจินสักชิ้นหนึ่ง และเร่งรัดพิมพ์ออกมาให้ทันวันฉลองดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อแนะนำให้ชาวไทยได้รู้จักนักประพันธ์นาม กระเดื่องผู้นี้ และเพื่อพระราชทานพรเนื่องในวาระอันเป็นมงคลพร้อมกันไป หลังจากทรงพิจารณางาน ประพันธ์ที่เหมาะสมแล้ว ก็ทรงเลือกที่จะแปลบทความเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับปาจินเรื่อง **แสงโคมของ ไอ้ร่เค่อ** (爱尔克的灯光)

(เมื่อได้ใกล้จิตยลบาท. 2557: 175)

พระราชนิพนธ์แปลจีนของพระองค์เผยแพร่ออกมาอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2555 เรื่อง **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า** ของหวังอันอี๋ ในปีพ.ศ. 2556 เรื่อง **นารินครา** ของฉือลี่ ในปี พ.ศ. 2557 เรื่อง **ตลอดกาลนะนานแค่ไหน** ของเถียนหิง ในปี พ.ศ. 2558 มีพระราชนิพนธ์แปล

จีนอีก 2 เล่ม ได้แก่ เรื่อง **รอยยิ้มและน้ำตาของหัวใจ** เป็นหนังสือรวมเรื่องสั้นจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง **โคมสัณตวงน้อยและหมิงจื๊อกับเหมียวมีจื๊อ** ของปิงชิน **สาวน้อยเสี้ยวหยู** ของเหยียนเกอหลิง **ตำนานกับข้าวคู่** ของซูเจี้ยว และพระราชนิพนธ์อีกหนึ่งเล่มในปีนี้เป็นเรื่อง **ร้านน้ำชา** เป็นบทละครพูด 3 องก์ของเหล่าเสือ ในปี พ.ศ.2559 เรื่อง **ความรักใดจะไม่ปวดร้าว** ของชวนหนี่

ในพระราชนิพนธ์แปลจีนทุกเล่มจะมีประวัติของผู้เขียนชาวจีน รูปภาพ เชิงอรรถอธิบายเพิ่มเติม ภาคผนวกที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง หรือความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้มีความรู้ เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจในพระราชนิพนธ์แปลจีนมากยิ่งขึ้น เช่น ในเรื่อง **นารินครา** ภาคผนวกมีข้อมูลของมณฑลหูเป่ย์ มณฑลอุฮั่น สถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ในเนื้อเรื่อง อาหารของเมืองอุฮั่น และแผนที่ประเทศจีนที่ตั้งของเมืองอุฮั่น และแผนที่เมืองอุฮั่นในเรื่อง **นารินครา** เป็นต้น

พระวิจารณ์ญาณในการคัดสรรนวนิยายทรงแปลของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีกับพระปรีชาสามารถด้านการประพันธ์และความเชี่ยวชาญในภาษาจีน ก่อให้เกิดนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีที่มีความโดดเด่น ผู้วิจัยรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เรียบเรียงได้ดังนี้

ใน **พระราชนิพนธ์แปลวรรณกรรมจีนร่วมสมัยในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2559)** รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ กล่าวถึงการคัดสรรวรรณกรรมแปลจีน ว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงคัดสรรวรรณกรรมจีนร่วมสมัยที่สะท้อนความเปลี่ยนแปลงของการเมืองและสังคมจีนตั้งแต่ระบบคอมมิวนิสต์จนถึงสมัยใหม่ที่เป็นระบบทุนนิยมและบริโภคนิยม ความเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวจีน ซึ่งสังคมไทยกำลังประสบวิกฤตจากความเปลี่ยนแปลงในตนเองเดียวกัน และพระราชนิพนธ์แปลจีนนี้เกิดจากพระปรีชาสามารถทรงเลือกสรรภาษาไทยที่เหมาะสมกับบริบทของเรื่อง มีความสละสลวย ทำให้ผู้อ่านมีอารมณ์ร่วมกับตัวละครหรือเหตุการณ์ในเรื่อง และยังมีสาระที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิตอีกด้วย นอกจากนี้หนังสือแต่ละเล่มยังมีความรู้เสริมปัญญาจากการเขียนข้อความเพิ่มเติม เชิงอรรถ ภาคผนวกและภาคประกอบ

วิลาส มณีวัต ก็กล่าวถึงเรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** ใน **วิลาส มณีวัตพูด (2540)** ว่าเป็นวรรณกรรมจีนร่วมสมัยสะท้อนสภาพสังคมที่กำลังพัฒนาไปอย่างรวดเร็วตามกระแสวัตถุนิยม ประชาชนมีเสรีภาพมากขึ้น สังคมเปิดรับวัฒนธรรมของต่างประเทศ โดยเฉพาะวัฒนธรรมของชาวตะวันตกที่มาพร้อมกับค่านิยมทางวัตถุและเงินตรา ทำให้คนมีวิถีชีวิตแตกต่างไปจากเดิม กลุ่มพ่อค้า ผู้ประกอบการ นักลงทุน มีรายได้เพิ่มมากขึ้น แต่ข้าราชการ อาจารย์มหาวิทยาลัย นักวิชาการ กลับมีสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจที่ลดลง ซึ่งประเทศไทยก็เป็นลักษณะนี้เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้รัตนฤทัย สัจจพันธุ์ ได้เปรียบเทียบสังคมไทยและสังคมจีนจากเรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** หลายประเด็น ใน **อ่านอย่างพิลึกสาร วิจารณ์อย่างพิเคราะห์** (2545) ได้แก่ เรื่องปัญหาค่าครองชีพ อาจารย์ในประเทศไทยได้เงินเดือนมากกว่าที่สาธารณรัฐประชาชนจีน แต่ก็ประสบปัญหานี้เช่นกัน เนื่องจากค่าใช้จ่ายสูงขึ้นมาก เรื่องค่านิยมการศึกษา ในระดับมหาวิทยาลัยของคนไทยและคนจีน คนไทยรุ่นใหม่มีค่านิยมในการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยมากกว่าคนจีนรุ่นใหม่ เพราะคนไทยเชื่อว่าการศึกษาคือจำเป็นต่อการทำงาน สามารถสร้างเงินและเป็นเกียรติแก่ผู้เรียน แต่คนจีนรุ่นใหม่มองว่าการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยไม่มีประโยชน์ การทำงานอยู่ที่เส้นสายมากกว่าความรู้หรือชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยสร้างรายได้ได้น้อยกว่าคนที่เรียนน้อยกว่า

ความเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรมมีผลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ หากเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว มนุษย์เกิดปัญหาในการปรับตัว ผู้ที่ปรับตัวไม่ได้ก็จะเกิดความทุกข์ วิลาศ มณีวัต สรุปสังเคราะห์ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยจากเรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** ใน **วิลาศ มณีวัต พูด** (2540) ว่าเรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** นำเสนอสังเคราะห์เกี่ยวกับความไม่ยึดมั่น ซึ่งถือเป็นความดีสูงสุดในพุทธศาสนา หนังสือเล่มนี้จึงมีประโยชน์ต่อคนไทยที่เผชิญต่อความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจบ่อยครั้ง

นอกจากนี้ณัฏมิตร สอดสุข (2551) ศึกษาเปรียบเทียบสภาพสังคมจีนต่างสมัย ใน **“ผีเสื้อ” และ “เมฆเหินน้ำไหล” : นวนิยายฉายภาพเปรียบเทียบสังคมจีน “ยุคปฏิวัติวัฒนธรรม” กับ “ยุคสีทันดรสมัย”** กล่าวว่า นวนิยายทั้งสองมีลักษณะร่วมกัน คือ มีความขัดแย้งทางอุดมการณ์และมีช่องว่างทางสังคม เรื่อง **ผีเสื้อ** มีจุดเน้นที่ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ของคน 2 รุ่นระหว่างแนวทางของฝ่ายปฏิรูปเปิดรับทุนนิยม กับแนวทางของฝ่ายปฏิวัติต่อต้านทุนนิยมในการก้าวไปสู่สังคมนิยมคอมมิวนิสต์ และเกิดช่องว่างทางสังคมในระดับครอบครัว เรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** มีความขัดแย้งทางอุดมการณ์ของสังคมปัญญาชนระหว่างฝ่ายเปิดรับทุนนิยมกับฝ่ายปฏิเสธการครอบงำของทุนนิยม มีช่องว่างที่กว้างกว่าคือ ระดับครอบครัวและสถานที่ทำงาน ดังนั้นภาพรวมของทั้งสองเรื่อง คือ สะท้อนภาพความขัดแย้งทางอุดมคติของการเสียสละเพื่อส่วนรวมและประเทศชาติ กับค่านิยมของสังคมโลกที่มุ่งบริโภคเสพสุขทางวัตถุและความสำเร็จของปัจเจกบุคคล

ใน **เรื่องประกายลายอักษร ในพระราชนิพนธ์แปลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** สิทธิา พินิจภูวดล (2541) กล่าวถึงการใช้ภาษาในการแปล เรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** ว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงใช้ภาษาถูกต้องตามลักษณะการแปลที่ดี มีความประณีตงดงาม เป็นธรรมชาติ ทำให้ผู้อ่านอ่านได้ราบรื่น ต่อเนื่อง ไม่สะดุด ได้รับสาระและอารมณ์สเต็มเปี่ยม นอกจากนี้ ญาณดา อรรถนิเวศ อารัมภีร์ (2558) กล่าวถึงสำนวนภาษาของนวนิยายแปลจีน ใน **รัตนศิลป์** เช่น เรื่อง **ผีเสื้อ** มีสำนวนแปลที่กระชับรัดกุม ทรงเลือกสรรถ้อยคำ

ได้เหมาะสม เรื่อง **นารินครา** มีสำนวนภาษาที่สื่อความหมายและภาพได้ชัดเจน มีการใช้ถ้อยคำสำนวนที่คนไทยคุ้นชิน ทำให้อ่านได้ราบรื่นโดยไม่รู้สึกติดขัดว่ากำลังอ่านเรื่องแปล เรื่อง **ตลอดกาลน่านแค้ไหน** ทรงใช้ภาษาพูดในการแปลโดยแทรกไว้ในจังหวะที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ทำให้เกิดภาพที่ชวนมอง

วาทินี พนมยงค์ สายประดิษฐ์ (2552) กล่าวถึงการแปลในนวนิยายเรื่อง **ผีเสื้อ** ในภาคผนวกของหนังสือ **ผีเสื้อ** ว่า สำหรับการแปลภาษาไทย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงแปลประโยคยาวๆ ที่ใช้คำขยายที่ซับซ้อนในภาษาจีนให้เป็นประโยคภาษาไทยที่สั้น กระชับ สละสลวย ทำให้อ่านง่ายกว่าต้นฉบับ เพราะหากเขียนนักเขียนชาวจีนมีชื่อเสียงเรื่องการเขียนที่แปลกใหม่ บางครั้งไม่ได้เป็นไปตามลักษณะการใช้ภาษาจีนปัจจุบัน บางประโยคในหนังสือเล่มนี้เรียงติดกันกว่า 300 คำ แม้จะมีเครื่องหมายเว้นวรรคตอน แต่ก็ทำให้อ่านได้ยากลำบากและต้องอ่านซ้ำอีกครั้งเพื่อทำความเข้าใจตีความ ใน **ปาฐกถาเสาสหลักของแผ่นดิน ชุด 60 พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** เรื่องสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีกับภาษาและวรรณกรรมตะวันออก สุริย์ ชุณหะวัณ (2558) กล่าวถึงการแปลนวนิยายแปลจีนฯ ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีว่า ทรงเลือกสรรถ้อยคำเพื่อถ่ายทอดระหว่างภาษาได้ดีและเหมาะสมกับบริบท

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น แสดงให้เห็นว่านวนิยายแปลจีนพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีภาษาประณีตงดงาม ทำให้อ่านได้ราบรื่น และได้รับสาระสำคัญอันเป็นประโยชน์

2. การแปลวรรณกรรมจีน

วรรณกรรมมีคุณสมบัติประการหนึ่งที่ทำให้การแปลวรรณกรรมต่างจากการแปลงานเขียนประเภทอื่นๆ คือ มิติทางศิลปะของข้อความ สิทธิา พินิจภูวดล (2542 : 83) กล่าวว่า “การรักษาความหมายเดิมกับการรักษารสของข้อความเดิม เป็นหัวใจของการแปลงานบันเทิงคดี ผู้แปลจะต้องใช้ศิลปะที่ละเอียดลึกซึ้ง เพราะงานแปลนี้เป็นงานศิลปะอย่างแท้จริง” ดังนั้นการนำเสนอความหมายเดิมที่ครบถ้วนจึงเป็นสิ่งสำคัญและต้องมีอรรถรสด้วย ในขั้นตอนการอ่านผู้แปลต้องสามารถจับสุนทรียะของเนื้อความไปพร้อมกับเนื้อความ และขั้นตอนการเขียนผู้แปลต้องประณีตในการเลือกสรรคำมาเพื่อถ่ายทอดสุนทรียะให้ได้เต็มอรรถรสของเนื้อความ เพราะฉะนั้นงานวรรณกรรมแปลที่ดีจะต้องสื่อความหมายได้ถูกต้องไม่คลาดเคลื่อน มีการใช้ภาษาที่ถูกต้องทำให้อ่านได้ราบรื่นไม่ติดขัด และผู้อ่านได้รับอรรถรสที่พึงได้จากวรรณกรรมครบถ้วน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการแปลวรรณกรรมจีน 3 ประเด็น ได้แก่ ความหมายของการแปล ลักษณะของนักแปลที่ดี และการแปลจีน-ไทย ดังนี้

2.1 ความหมายของการแปล

กรมวิชาการ (2533: 9) กล่าวถึงความหมายของการแปลว่า “การแปลภาษาต่างชาติออกเป็นภาษาประจำชาติคือ การนำถ้อยคำของภาษาประจำชาติมาใช้แทนภาษาต่างชาติโดยมีความหมายตรงหรือเทียบเท่ากับภาษาชาตินั้น”

สิทธา พิณีภูวดล (2542: 3) กล่าวถึงความหมายของการแปลว่า “การถ่ายทอดข้อความจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งโดยรักษารูปแบบ คุณค่า และความหมายในข้อความเดิมไว้อย่างครบถ้วน รวมทั้งความหมายแฝงซึ่งได้แก่ความหมายทางวัฒนธรรม ประชญา ความคิด ความรู้สึก ฯลฯ”

ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 764) ให้ความหมายของคำว่า แปล หมายถึง “ถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งมาเป็นอีกภาษาหนึ่ง, ทำให้เข้าใจความหมาย”

จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นความหมายและความสำคัญของการแปลว่า การแปลเป็นการถ่ายทอดข้อความจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยรักษาสິงที่มีอยู่ในต้นฉบับให้คงอยู่ การแปลไม่ใช่การพยายามบีบภาษาหนึ่งเข้าไปอยู่ในเนื้อหาของอีกภาษาหนึ่งด้วยความเข้าใจว่าภาษาสองภาษาสามารถเทียบเคียงกันเหมือนในพจนานุกรม แต่ผู้แปลต้องนำสิ่งที่ต้นฉบับมีมานำเสนอในอีกภาษาหนึ่งได้อย่างครบถ้วน นพพร ประชากุล (2552: 383) กล่าวถึงลักษณะของงานแปลที่มีคุณภาพว่า “บทแปลที่ดีนั้นต้องถ่ายทอดเนื้อหา ใช้สไตร์ และให้ผลทางอารมณ์เสมอเทียบเท่าต้นฉบับ (รวมเรียกว่า “สื่อเนื้อความเดียวกัน”) บทแปลที่ดีและต้นฉบับจะมีความแตกต่างกันเพียงประการเดียวคือ ใช้ภาษาคนละภาษา และความแตกต่างนี้เป็นไปอย่างถึงรากถึงโคน”

การแปลจึงเป็นหน้าที่ของผู้แปลที่จะถ่ายทอดข้อความจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง พร้อมนำความหมายและอารมณ์จากต้นฉบับมาครบถ้วน ทำให้ผู้อ่านที่อยู่ต่างภาษาต่างวัฒนธรรมได้รับสารเหมือนต้นฉบับ ทั้งเนื้อหา ผลทางอารมณ์ความรู้สึก คุณค่า ฯลฯ และการแปลทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ทำให้มนุษย์มีความใกล้ชิดกันมากขึ้น

2.2 ลักษณะของนักแปลที่ดี

ผู้แปลมีหน้าที่สำคัญที่สุดในกระบวนการแปล นอกจากต้นฉบับภาษาเดิมที่ดีแล้ว การได้ผู้แปลเป็นผู้ที่มีความสามารถก็สามารถสร้างผลงานที่ดีได้ คุณสมบัติที่นักแปลที่ดีพึงมี มีดังนี้

การแปลมีภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการแปลหนังสือ หรือการแปลด้วยการพูด นักแปลที่ดีควรมีการใช้ภาษาที่ดี สัจฉริ สายบัว (2538: 3) กล่าวถึงการแปลว่า “การแปลคือการใช้

ภาษาอีกภาษาหนึ่งเพื่อสื่อความหมายที่แสดงโดยภาษาเดิม ภาษาจึงเป็นเครื่องมือที่นักแปลนำมาใช้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นตัวกำหนดอีกข้อหนึ่งที่จะผลิตงานแปลให้ได้ก็คือ ความสามารถของผู้แปลในการใช้ภาษา” ดังนั้นผู้แปลจึงต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาทั้งสองภาษาอย่างลึกซึ้ง สามารถสื่อความหมายได้ถูกต้องจากต้นฉบับ ซึ่งไม่ใช่เรื่องของภาษาเพียงอย่างเดียว แต่หมายถึง วัฒนธรรมของสังคมที่ใช้ภาษานั้นๆ เพราะภาษาและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กัน จะทำผู้แปลสามารถสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแปลงานวรรณกรรม เพราะการแปลวรรณกรรมต่างจากการแปลประเภทอื่น ความสามารถในการอ่านวิเคราะห์วิจารณ์ เพื่อจับความหมายให้ครบถ้วนทั้งความหมายที่แสดงออกมาโดยตรงและความหมายแฝง รวมถึงสุนทรียะในงานเขียน และมีศิลปะในการเขียนเพื่อถ่ายทอดความหมายและอารมณ์งานเดิมได้ครบถ้วน ด้วยภาษาที่เป็นธรรมชาติ เพราะสิ่งสำคัญในการแปลวรรณกรรม คือการนำเสนอความหมายและอารมณ์ที่ถูกต้องและครบถ้วน นักแปลต้องใช้ศิลปะที่ละเอียดลึกซึ้งในการรักษาความหมายและอารมณ์ให้คงอยู่ในงานแปล ดังที่ สิทธา พิณีภูวดล (2542: 82-83) กล่าวว่า “การรักษาความหมายเดิมกับการรักษารสของความหมายเดิมเป็นหัวใจของการแปลงานบันเทิงคดี ผู้แปลต้องใช้ศิลปะที่ละเอียดลึกซึ้ง เพราะงานแปลเช่นนี้เป็นงานศิลปะอย่างแท้จริง”

นอกจากนี้ผู้แปลต้องมีความรู้ในเรื่องที่จะแปล และความรู้รอบตัวต่างๆ เช่น วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ หรือความรู้วิชาการ เป็นต้น เพราะเรื่องเหล่านี้จะทำให้ผู้แปลมีความเข้าใจในงานที่แปลลึกซึ้งยิ่งขึ้น ซึ่งการศึกษาความรู้เพิ่มเติมนี้สามารถศึกษาได้จากเอกสาร สอบถามผู้รู้หรือประสบการณ์โดยตรง การได้ไปยังสถานที่จริงที่นักเขียนใช้เป็นฉากในงานวรรณกรรม ประสบการณ์จากการศึกษาจริงด้วยตนเอง ทำให้ผู้แปลได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการแปลงาน

ในการทำวิจัยเรื่อง “มิติสถานที่ในนวนิยายของฟร็องซัวส์ โมริยัค” ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2534 – เดือนมีนาคม พ.ศ. 2536 ผู้เขียนได้รับทุนศึกษาอบรมจากรัฐบาลฝรั่งเศสเป็นเวลา 9 เดือน ได้ศึกษาสถานที่ทุกแห่งที่โมริยัคใช้เป็นฉากทั้งในปารีสและในภูมิภาคอากีแตน (แคว้นซ็องต์และแคว้นลองด์) เป็นประสบการณ์ภาคสนามที่เสริมความรู้เรื่องวรรณศิลป์ของนักประพันธ์อันเอื้อต่อการแปลวรรณกรรม รายงานวิจัยดังกล่าวตีพิมพ์ ปี พ.ศ. 2540 ผลพลอยได้คือ วรรณกรรมแปลเรื่อง **เจ้าหนู** ของโมริยัค ตีพิมพ์ปี พ.ศ. 2539 และผู้เขียนมีโครงการแปลวรรณกรรมของโมริยัคหลายเล่มซึ่งจะทำในอนาคต

(การแปลวรรณกรรม. 2557: 1)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กล่าวถึงการเลือกใช้ภาษาในการแปล กวีนิพนธ์ในหนังสือ **หยกใส่ร้ายคำ** (2541: 3-4) ว่า การแปลกวีนิพนธ์จากภาษาหนึ่งสู่อีกภาษาหนึ่ง เป็นวิธีการศึกษาภาษาอย่างประณีตลึกซึ้ง เพราะต้องอาศัยความละเอียดประณีตทางปัญญาและ อารมณ์ในการเลือกสรรถ้อยคำ ลีลา การแปลจากภาษาหนึ่งสู่อีกภาษาหนึ่ง แม้การถ่ายทอดอาจ มีข้อจำกัดแต่สุนทรียะอันเป็นภาษาใจสากล สามารถข้ามผ่านข้อจำกัดทางภาษาและก่อให้เกิด การรับรู้ความงามทั้งเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น

การแปลหนังสือให้ได้ดีจนเป็นผู้พอใจของผู้อ่านทั่วไปนั้น อาจเป็นความสามารถเฉพาะของ ผู้แปล ทั้งนี้ย่อมเกิดจากความขยันเสริมความรู้ สัมผัสประสบการณ์ ผึกฝนจนเกิดความชำนาญเพื่อให้ ผู้แปลมีคุณสมบัติที่ดี ผู้แปลเป็นปัจจัยชี้วัดคุณภาพของผลงานประการหนึ่ง นพพร ประชากุล (2552: 383) กล่าวว่า “นักแปลต้องทำตัวเป็น “ร่างทรงต่างภาษา” ให้แก่ผู้เขียนต้นฉบับ” ผู้แปลจึงเป็น บุคคลสำคัญเพื่อสื่อสารโดยมีภาษาเป็นเครื่องมือจากผู้เขียนไปยังผู้อ่าน ให้ผู้อ่านได้รับทุกอย่างเหมือน ต้นฉบับ แต่ต่างเพียงอ่านเป็นภาษาของตนเอง การแปลก่อให้เกิดการเผยแพร่งานเขียนที่มีคุณค่า เกิดการเปิดรับวัฒนธรรม วิทยาการต่างๆ จากภาษาต้นฉบับ สร้างความเข้าใจและเกิดการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างกันและกันอีกด้วย

ผู้วิจัยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลนวนิยายจีน มีดังนี้ วรรัตน์ พิริยานสธรณ์ (2543) ศึกษา **การเปรียบเทียบเนื้อเรื่องอิงสุยจว๋อันกับมังกรหยก** ผลการศึกษาพบว่า ผู้วิจัยศึกษา เปรียบเทียบกับ **เนื้อเรื่องอิงสุยจว๋อัน** ฉบับเดิม กับ **มังกรหยก** ฉบับจำลอง พิศนาคะเป็นผู้แปล การถ่ายทอดเนื้อหาและภาพรวมของฉบับภาษาไทย ไม่แตกต่างจากฉบับภาษาจีน สิ่งที่แตกต่างคือ ฉบับภาษาจีนมีรายละเอียดปลีกย่อยเยอะกว่าในภาษาไทย เพราะผู้แปลไม่ได้มีเจตนาที่จะแปล แบบคำต่อคำ ผู้แปลแปลถอดความและเรียบเรียงให้ได้วรรณกรรมเหมาะสมกับผู้อ่านชาวไทย สำหรับสำนวนก็แตกต่างกันเพราะไทยและจีนมีความเชื่อ วัฒนธรรมและประเพณีที่แตกต่าง ทำให้ในฉบับภาษาไทยมีการตัดทอน เพิ่มเนื้อความ และดัดแปลงเนื้อหาจากฉบับภาษาจีน กลวิธีการใช้ ภาษามีความแตกต่างแต่ไม่ทำให้ภาพรวมคลาดเคลื่อน สามารถถ่ายทอดเรื่องราวในภาพรวมได้ ชัดเจน ดังนั้นวรรณกรรมไม่ว่าจะเป็นวรรณกรรมต้นฉบับหรือวรรณกรรมแปลล้วนมีคุณค่า สามารถ สะท้อนความคิด วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และกลวิธีในการใช้ภาษาของแต่ละชาติ นอกเหนือจากความบันเทิง

รสริน สิริเลิศศักดิ์สกุล (2549) ศึกษา **การศึกษาการใช้ภาษาในนวนิยายเรื่อง ลั่วทัว เสี่ยงจี** กับการแปลเป็นภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า ในการแปลนวนิยายภาษาจีนเรื่อง **ลั่วทัว เสี่ยงจี** ของหลาวเฉ่อ เป็นนวนิยายภาษาไทยเรื่อง **คนลากรถ** แปลโดยเนียน ภูมระโรหิต มีการแปล การใช้คำและโครงสร้างถูกต้อง ใจความและนัยยะครบถ้วน มีส่วนที่แปลคลาดเคลื่อนคือ ผู้แปลไม่ได้

แปลและการแปลความผิด และการปรับบทแปล เพราะไม่สามารถถอดความตามความหมายอักษร ใช้การตีความ หรือถอดความโดยรวมเพื่อสื่อนัยที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และการปรับความให้สละสลวย เข้ากับบริบทมากขึ้น เนื่องจากเมื่อแปลเป็นภาษาไทยแล้วไม่ถูกต้องตามไวยากรณ์ไทยและไม่สวยงาม ซึ่งก็เป็นวิธีการปรับบทแปลและการแก้ปัญหาการแปลของผู้แปล ซึ่งให้เห็นถึงการใช้ภาษาและ วัฒนธรรมทางภาษาที่แตกต่างกัน

พาสนินทร์ วงศ์วุฒิสาราช (2554) ศึกษา **การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนใน ซีไหยวจี กับฉบับแปลภาษาไทย ไชอิ้ว** ผลการศึกษาพบว่า การแปลสำนวนในนิยายเรื่อง **ไชอิ้ว** มีทั้งสำนวน ที่แปลและสำนวนที่ไม่แปล สำนวนที่แปลแบ่งตามลักษณะของการแปลได้เป็น 4 ประเภทคือ การแปล แบบนำสำนวนไทยมาเทียบเคียง การแปลแบบถอดความ การแปลแบบถอดเสียงอ่าน และการแปล แบบเอาเนื้อความอื่นมาแทน ซึ่งพบการแปลแบบถอดความมากที่สุด เนื่องจากผู้แปลเน้นความสำคัญ ของเนื้อเรื่องและการดำเนินเรื่อง ไม่ได้ต้องการรักษาขนบการแต่งแบบจีนหรือลีลาทางวรรณศิลป์ ในการแปลสำนวนแม้บางครั้งมีโน้ตศัพท์ของชาวจีนกับไทยจะต่างกัน แต่ผู้แปลก็ถอดความตาม ความหมายอักษรภาษาจีน ไม่ได้พยายามแปลเป็นสำนวนไทยที่คล้ายคลึงกัน และอธิบายเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและได้อรรถรสของวรรณกรรมจีนไปพร้อมกัน สำนวนที่ผู้แปลไม่แปลมี 3 ประเภท คือ สำนวนที่ปรากฏในเนื้อความที่ผู้แปลตัดทิ้ง สำนวนที่ปรากฏในเนื้อความที่ผู้แปลแปลโดยสรุป และสำนวนที่แปลข้ามไปแต่เนื้อความข้างเคียงยังคงอยู่

2.3 การแปลจีน – ไทย

การแปลวรรณกรรมจีนเป็นภาษาไทยปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรครั้งแรกในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โดยโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาพระคลัง (หน) อำนวยการแปลเรื่อง **สามก๊ก** และพระเจ้าหลานเธอกรมพระราชวังหลัง ทรงอำนวยการแปลเรื่อง **ไซฮั่น** ซึ่งการแปลพงศาวดารจีนเรื่อง **สามก๊ก** และ **ไซฮั่น** เป็นจุดเริ่มต้นที่ส่งผลให้เกิดการแปลพงศาวดารจีน ในยุคต่อมา สาเหตุที่ต้องเป็นท่านทั้งสอง เพราะท่านทั้งสองมีความเชี่ยวชาญภาษาจีนพอสมควร เนื่องจากเคยไปประเทศจีน ดังที่ คึกฤทธิ์ ปราโมชและคนอื่นๆ (2536: 12) กล่าวว่า “กรมพระราชวัง หลังก็ได้ เจ้าพระยาพระคลัง (หน) ก็ได้ เคยอยู่ในคณะทูตที่ไปผูกสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศจีนในสมัย พระเจ้ากรุงจีน เพราะวังหลังเองนั้น เมื่อสถาปนาเป็นกรุงรัตนโกสินทร์ ชาวบ้านเองเรียกเจ้าปักกิ่ง แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญพอสมควร”

การแปลพงศาวดารจีนในสมัยรัชกาลที่ 1 เป็นผลทำให้เกิดการแปลพงศาวดารจีนในสมัย ต่อมา ยกเว้นในสมัยรัชกาลที่ 3 ที่ไม่มีการแปลพงศาวดารจีน ดังที่ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2550: 119) กล่าวว่า “พงศาวดารจีนที่แปลในสมัยรัชกาลที่ 1 ที่ได้รับความนิยมมากโดยเฉพาะเรื่องสามก๊ก ทำให้

เกิดการแปลงศาวดารจีนต่อมาอีกหลายรัชกาล พงศาวดารจีนที่แปลมาเป็นภาษาไทยมีจำนวน 34 เล่ม แปลในระหว่างรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 6 ยกเว้นในรัชกาลที่ 3 ไม่มีการแปลงศาวดารจีนเลย”

ใน **ตำนานสามก๊ก** พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ (2554: 12) ได้แสดงความคิดเห็นถึงสาเหตุที่ไม่มีการแปลงศาวดารจีนในสมัยรัชกาลที่ 3 ว่า เพราะพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงอุดหนุนการแปลพระไตรปิฎก เนื่องจากหนังสือทางโลกมีจำนวนมากแล้ว และหนังสือทางธรรมยังบกพร่องอยู่ ความว่า

น่าจะเป็นด้วยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริว่าในรัชกาลแต่ก่อนมาได้สร้างหนังสือเพื่อประโยชน์ในทางคติโลกมากแล้ว หนังสือคดียกรรมยังบกพร่องอยู่เปลี่ยนไป ทรงอุดหนุนการแปลพระไตรปิฎกจากภาษาบาลีเป็นภาษาไทย จึงมีหนังสือเรื่องต่างๆ ซึ่งแปลจากภาษาบาลีเกิดขึ้นในรัชกาลที่ 3 เป็นอันมาก

การแปลวรรณกรรมจีนในอดีตถือว่าเป็นงานใหญ่จำเป็นต้องร่วมมือกันหลายฝ่าย ทั้งปราชญ์ผู้เชี่ยวชาญภาษาจีนและภาษาไทย และผู้อุปถัมภ์ ขวัญดี รักพงศ์ (2520: 130) กล่าวว่า “ระยะเวลาตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 6 นั้นยาวพอที่จะมองดูวิวัฒนาการของการแปลเรื่องจีนได้อย่างชัดเจน งานแต่ละชิ้นจะต้องร่วมมือกันตั้งแต่ 2 ถึง 4 ฝ่ายหรือมากกว่านั้น คือ ผู้อุปถัมภ์การแปล ผู้แปล ผู้เรียบเรียง และผู้ขัดเกลาภาษา” เหตุที่การแปลจำเป็นต้องมีทั้งนักปราชญ์ฝ่ายจีนและฝ่ายไทย เพราะว่าคนที่รู้หนังสือภาษาจีนไม่ชำนาญในภาษาไทย ผู้ที่เชี่ยวชาญในภาษาไทยก็มักไม่รู้หนังสือจีน ดังนั้นผู้เชี่ยวชาญภาษาจีนเป็นผู้แปลความภาษาจีนเป็นภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญภาษาไทยเรียบเรียงถ้อยคำให้สละสลวย และมีผู้อุปถัมภ์เป็นชนชั้นสูงคอยช่วยเหลือ จึงต่างจากการแปลหนังสือจากฝรั่งที่ผู้แปลมีความรู้ทั้งสองภาษา ดังที่ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ (2554: 29) กล่าวว่า

ลักษณะการแปลหนังสือจีนเป็นภาษาไทยแต่โบราณ (หรือแม้จนชั้นหลังมา) อยู่ข้างลำบากด้วย ผู้รู้หนังสือจีนไม่มีใครชำนาญภาษาไทย ผู้ชำนาญภาษาไทยก็ไม่มีใครรู้หนังสือจีน การแปลจึงต้องมีพนักงานเป็นสองฝ่ายช่วยกันทำ ฝ่ายชำนาญหนังสือจีนแปลออกให้เสมือนจดลงแล้วผู้ชำนาญภาษาไทยเอาความนั้นเรียบเรียงแต่งเป็นภาษาไทยให้ ถ้อยคำและสำนวนเรียบร้อยอีกชั้นหนึ่ง เพราะฉะนั้นจึงต้องมีผู้ซึ่งทรงความสามารถ เช่น กรมพระราชวังหลังแลเจ้าพระยาพระคลัง (หน) เป็นต้น จนเมื่อชั้นหลังสมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์เป็นผู้อำนวยการแปล ท่านผู้อำนวยการบางทีจะไม่ได้เป็นผู้แต่งภาษาไทยเองทุกเรื่อง แต่เห็นจะต้องสันนิษฐานทักท้วงแก้ไขทั้งข้อความแลถ้อยที่แปลมากอยู่

ความร่วมมือในการทำงานจากทุกฝ่าย และมีผู้อุปถัมภ์การแปลเป็นผู้ที่มีบรรดาศักดิ์สูง ทำให้งานแปลมีสำนวนและโวหารที่ประณีตงดงามกว่าบุคคลสามัญแปล ดังที่ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2550: 120) กล่าวว่า

น่าสังเกตได้ว่าในบรรดาหนังสือพงศาวดารจีนที่แปลนั้น ถ้าเป็นเรื่องที่มีผู้บรรดาศักดิ์สูง อำนวยการแปล สำนวนมักจะดีกว่าเรื่องที่บุคคลสามัญแปล อย่างเช่นเรื่อง **สามก๊ก** เป็นต้น ทั้งๆ ที่การแปลไม่ผู้ตรงกับสำนวนที่แต่งไว้ในภาษาจีนเดิม แต่ที่ได้รับความนิยมยกย่องมาก มิใช่เป็นเพราะเนื้อเรื่องสนุกสนานอย่างเดียว แต่เพราะสำนวนภาษาไทยดีเยี่ยมด้วยประการหนึ่ง ส่วนหนังสือแปลในระยะหลังบางที่ได้ผู้รู้ทั้งภาษาไทยและภาษาจีนเป็นผู้แปลคนเดียวโดยตลอด แต่ถ้อยคำสำนวนไม่ดีเด่นเท่าเรื่องแปลในระยะแรกๆ

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ (2554: 30) ก็ได้กล่าวยกย่องเรื่อง **สามก๊ก** ว่าเป็นงานแปลที่มีสำนวนดี จึงนำไปให้นักเรียนใช้เป็นแบบสำหรับหัดเขียนเรียงความในโรงเรียน

ในบรรดาหนังสือเรื่องพงศาวดารจีนที่ได้แปลเป็นภาษาไทย นับถือกันว่าสำนวนหนังสือ **สามก๊ก** ดีกว่าเรื่องอื่น ด้วยใช้ถ้อยคำแลเรียงความเรียบร้อยสม่าเสมออ่านเข้าใจง่ายถึงมีผู้ชอบยกเอาประโยคในหนังสือ **สามก๊ก** ไปพูดเล่นเป็นภาษิต ในเมื่อจะกล่าวถึงสำนวนหนังสือเรื่องอื่นซึ่งไม่ยกย่อง มักกล่าวว่าเป็นสำนวนอย่าง “สามเพลงตกม้าตาย” หรือ “ได้ฟังดังนั้นก็โกรธ” ดังนี้ แต่มิใช่ติเตียนสำนวนหนังสือ **สามก๊ก** ยอมว่าเป็นสำนวนดีด้วยกันทั้งนั้นจึงได้ใช้หนังสือ **สามก๊ก** เป็นแบบสำหรับหัดเรียงความในโรงเรียน

เรื่อง **สามก๊ก** ฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็นยอดของความเรียงเรื่องนิทาน ใน 100 ปี **วรรณคดีสโมสร** ถาวร ลิกขโกศล (2558: 190) กล่าวถึงคุณค่าของเรื่อง **สามก๊ก** ฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) อยู่ที่ยกย่องออกมาเป็นภาษาไทยทั้งดงามดังความว่า

การแปลได้ทั้งอรรถและรส ความงามของประโยคดูภาคอย่างครบถ้วนเหมือนต้นฉบับภาษาจีน คุณค่าด้านอื่นก็อยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกับภาษาจีน นับเป็นการแปลวรรณคดีจากภาษาหนึ่งเป็นวรรณคดีในอีกภาษาหนึ่งได้อย่างวิเศษสุด และเป็นหนังสือที่คนทั่วไปอ่านก็ชอบใจ ปราศรัยหรือผู้อ่านก็ชื่นชมเหมือนฉบับภาษาจีน

ในสมัยรัชกาลที่ 1 ถึงสมัยรัชกาลที่ 5 พงศาวดารและเรื่องอิงพงศาวดารเป็นเรื่องที่นิยมแปล โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือเพื่อเป็นเครื่องประเทืองใจแก่ผู้อ่าน และอาจเพื่อประโยชน์อื่นๆ เช่น อ่านเพื่อความรู้เกี่ยวกับการทำสงคราม มีผู้อุปถัมภ์การแปลวรรณกรรมเป็นชนชั้นสูง ทั้งพระมหากษัตริย์และเจ้านายชั้นสูง การนำ **สามก๊ก** มาจัดพิมพ์ครั้งแรกโดยโรงพิมพ์หมอบรัดเล ทำให้เรื่องจีนแพร่หลายไปสู่กลุ่มคนกว้างขึ้น ดังที่ วินัย สุกใส (2553: 222) กล่าวว่า

แม้ว่าเรื่องจีนที่แปลในช่วงนี้จะอยู่ในความอุปถัมภ์ของขุนนางชั้นสูง แต่การที่เริ่มมีการนำเอา **สามก๊ก** มาจัดพิมพ์จำหน่ายเป็นครั้งแรกโดยโรงพิมพ์หมอบรัดเล เมื่อปี พ.ศ. 2408 ทำให้เรื่องจีนที่เคยแปลและอ่านกันในหมู่ชนชั้นสูงได้แพร่หลายไปสู่กลุ่มคนที่กว้างขึ้น และเป็นผลให้เรื่องจีนที่แปลมาก่อนหน้านี้ทุกเรื่องได้รับการตีพิมพ์จำหน่ายในระยะเวลาต่อมา

ในสมัยรัชกาลที่ 6 ผู้อุปถัมภ์การแปลวรรณกรรมได้เปลี่ยนไปคือ เจ้าของโรงพิมพ์ และคณะหนังสือพิมพ์ โดยมีจุดประสงค์ในการแปลคือพิมพ์เพื่อเผยแพร่ทางการค้า ดังที่ สายทิพย์ นุกูลกิจ (2537: 315) กล่าวถึงความนิยมในการอ่านวรรณกรรมแปลจีนที่ต้องตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์อย่างน้อยฉบับละหนึ่งเรื่อง ความว่า

ในสมัยรัชกาลที่ 6 กล่าวได้ว่าเป็นยุคที่วรรณกรรมแปลเฟื่องฟูมากที่สุด โดยเฉพาะวรรณกรรมแปลที่แปลจากภาษาจีนได้รับความนิยมจากผู้อ่าน ในสมัยนั้นมากพอๆ กับความนิยมอ่านวรรณกรรมแปลจากภาษาตะวันตก เพราะหนังสือพิมพ์รายเดือนและรายวันหลายฉบับถือเป็นธรรมเนียมกันว่า จะต้องมียี่สิบเรื่องจีน หรือเรื่องแปลจากภาษาจีนตีพิมพ์ไว้อย่างน้อยฉบับละ 1 เรื่องเพื่อดึงดูดใจประชาชนให้ซื้อหนังสืออ่าน เช่น หนังสือพิมพ์ **สยามราษฎร์** **หลักเมือง** **ไทยเชม** **ศรีกรุง** เป็นต้น

ประชาชนในสมัยรัชกาลที่ 6 นิยมอ่านวรรณกรรมแปลโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องประเภทอิงพงศาวดาร ดังที่ คณะกรรมการดำเนินการจัดพิมพ์หนังสือ เรื่อง **ไซฮัน** (2507: ก) กล่าวถึงความนิยมของการอ่านหนังสือพงศาวดารจีนในสมัยรัชกาลที่ 6 ความว่า

ความจริงหนังสือพงศาวดารจีนไม่ว่าประเภทใดมีผู้นิยมอ่านกันมากในสมัยก่อนชาวบ้านร้านตลาดทั่วไปติดพงศาวดารเหมือนกับการรับประทานอาหาร ฉะนั้นจึงปรากฏว่าบรรดาหนังสือพิมพ์ต่างๆ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จะต้องลงเรื่องจีนอย่างน้อยหนึ่งเรื่องเป็นประจำ นักอ่านจะซื้อหนังสือพิมพ์รายวันเพื่ออ่านเรื่องจีนวันต่อวัน เรื่องที่ลงพิมพ์นั้นบางเรื่องก็เป็นเรื่องที่เคยพิมพ์เป็นเล่มมาแล้ว แต่หาอ่านไม่ได้ เพราะต้นฉบับเดิมหายากและมีได้มีการพิมพ์ขึ้นใหม่ บางเรื่องก็เป็นเรื่องที่แปลขึ้นใหม่จากนวนิยายจีน ซึ่งแต่งอิงพงศาวดาร บางเรื่องก็เป็นเรื่องที่นักประพันธ์ไทยแต่งขึ้นเองทำนองแต่งนวนิยายอาศัยพงศาวดารจีน

การแปลวรรณกรรมจีนในสมัยรัชกาลที่ 6 ยุคนี้ยังแตกต่างจากเดิม คือ ผู้แปลบางคนแปลวรรณกรรมจีนจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ ดังที่ สายทิพย์ นุกูลกิจ (2537: 315) กล่าวถึงการแปลวรรณกรรมจีนว่า “คงเป็นเพราะว่าผู้แปลบางคนไม่มีความรู้ภาษาจีนดีพอ จึงนำต้นฉบับเรื่องประเภทพงศาวดารจีนที่มีผู้แปลเป็นภาษาอังกฤษมาถ่ายถอดเป็นภาษาไทยอีกทอดหนึ่ง ตัวอย่างเช่นเรื่อง **นางพญาของไทยเฮา** ของน.ม.ส. เป็นต้น”

ตั้งแต่ในสมัยรัชกาลที่ 7 เป็นต้นมา ความนิยมวรรณกรรมแปลจีนยังคงเป็นที่นิยมและขยายขอบเขตออกไป เปลี่ยนจากความนิยมแปลเรื่องพงศาวดารหรืออิงพงศาวดารเป็นรูปแบบอื่นๆ เช่นนวนิยายจีน เรื่องสั้นของจีน วรรณกรรมจีนกำลังภายในบทร้อยกรอง เป็นต้น

การแปลนวนิยายจีนและเรื่องสั้นเริ่มในสมัยรัชกาลที่ 8 จากสันตสิริ (สงบ สอนสิริ) นำนวนิยายจีนเรื่อง **The First Wife** ของ Pearl S. Buck นักเขียนชาวอเมริกันที่อาศัยในประเทศจีนและเขียนต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษมาแปลเป็นภาษาไทย ชื่อเรื่อง **เมียหลวง** ใน ปีพ.ศ. 2478 งานแปลของนักแปลที่มีชื่อเสียง เช่น ยาขอบ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช วัลลภ วิจารณ์สุทธิ อ.ร.ด. สุวัฒน์ วรดิลก และเนียน กุระมะโรหิต เป็นต้น ยาขอบ เป็นผู้หนึ่งที่ทำให้เกิดการแปลในลักษณะที่แตกต่างไป ใน **สามก๊กฉบับวณิก** โดยนำตัวละครหลักของเรื่อง **สามก๊ก** มากล่าวทีละตัว “ย่อเรื่องออกตามลักษณะเด่นของตัวละครใหม่ โดยรวบรวมเนื้อหาไว้อย่างสมบูรณ์ตามฉบับเดิม” (2545: ไม่ปรากฏเลขหน้า) เรื่อง **สามก๊กฉบับวณิก** เป็นแรงบันดาลใจให้เกิดหนังสือที่มีลักษณะเดียวกันได้แก่ เรื่อง **บั้งเอ็ก** และเรื่อง **โจโจ** นายกตลอดกาล **สามก๊กฉบับนายทุน** ของม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เรื่อง **สามก๊กฉบับพิศวาสและชีวิตรักของโจโจ** ของสุทธิผล นิติวัฒนา และเรื่อง **อินไซด์สามก๊ก** ของอ.ร.ด.

เนียน กุระมะโรหิต เป็นผู้ริเริ่มการแปลนวนิยายขนาดสั้นจากต้นฉบับภาษาจีน ปี พ.ศ. 2484 ลงเรื่องแปลในหนังสือพิมพ์เอกชน ได้แก่เรื่อง **หลี่อ้ว** เรื่อง **ไปหยวนจ้วน** และเรื่อง **หยางเพยสนมพระเจ้ากรุงจีน** ต่อมาแปลเรื่อง **สุยหู่จ้วน** หรือ **ซ้องกั๋ง** จากต้นฉบับของชื่อนายอาน และแปล **คัมภีร์ขงจื้อ** ในปี พ.ศ. 2489 หลังจากนั้นได้แปลงานร่วมกับ สด กุระมะโรหิต ใช้นามปากกาว่า “ส.น.” (สด - เนียน) ในเรื่อง **คนขายชาติ** และเรื่อง **นายอุลู่เสียงจื้อ (คนลากรถ)** ในหนังสือพิมพ์เอกชน ปี พ.ศ. 2491 เรื่อง **ดอกเหมยในแจกันทอง** แปลลงในหนังสือสยามสมัยแต่ไม่จบเรื่อง

วรรณกรรมจีนกำลังภายในเป็นวรรณกรรมจีนประเภทหนึ่งที่มีความนิยมแปลเป็นภาษาไทย เนื่องด้วยวรรณกรรมจีนกำลังภายในมีการดำเนินเรื่องที่รวดเร็ว มีการแสดงเล่ห์เหลี่ยมชิงไหวพริบ การล้างแค้น มีการใช้กำลังภายในเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ ซึ่งเป็นเสน่ห์ของเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านติดตามอ่านบทบาทและพฤติกรรมของตัวละคร เอื้อนจิตร จันจตุรพันธ์ (2524: 5) ได้กล่าวถึง

ลักษณะเฉพาะของวรรณกรรมจีนประเภทกำลังภายในว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการต่อสู้ โดยตัวละคร จะใช้กำลังภายในและทักษะในการต่อสู้ เพื่อการตามล่าล้างแค้น หรือชิงดีชิงเด่นกัน ความว่า

วรรณกรรมจีนกำลังภายในเป็นวรรณกรรมประเภทเรื่องแปลที่แปลมาจากนวนิยายจีนซึ่งมี แนวนิยมแตกต่างจากวรรณกรรมจีนที่เคยแปลและเขียนกันมา ลักษณะของเรื่องโดยทั่วไปเป็น เรื่องเกี่ยวกับการต่อสู้ การชิงดีชิงเด่น การตามล่าหรือการล้างแค้น ตัวละครในเรื่องมีการฝึกฝนปรารถน ด้วยการเข้าสมาธิ ทำจิตให้บริสุทธิ์เพื่อให้เกิดพลังภายในกายหรือสามารถทำให้ตัวเบาลอยขึ้นไปสูงๆ ได้ ทั้งมีการฝึกฝนการต่อสู้ด้วยมือเปล่าในท่าต่างๆ และฝึกเพลงอาวุธต่างๆ สำหรับใช้ในการต่อสู้กัน ด้วย บางครั้งอาจจะมีการใช้ของวิเศษหรืออาวุธวิเศษและอาวุธลอบกระทำการร้ายเป็นอาวุธลับ บางคน เรียกวรรณกรรมจีนกำลังภายในนี้ว่า วรรณกรรมบู๊ลิ้มหรือนิยายบู๊ลิ้ม ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยว่า วรรณกรรมแห่งยุทธจักร

จุดเริ่มต้นของการแปลวรรณกรรมจีนกำลังภายในตามที่หลักฐานปรากฏเริ่มจากเรื่อง **มังกรหยก** ของกิมย้งเป็นเรื่องแรก จำลอง พิศนาคะนำต้นฉบับมาแปลเป็นภาษาไทย มีขุนนิคมโรหิต เสดียร เป็นผู้เรียบเรียง และประยूर พิศนาคะช่วยขัดเกลาสำนวน ว. ณ เมืองลุง และ น. นพรัตน์ นักแปลวรรณกรรมกำลังภายในที่มีชื่อเสียง กล่าวว่า มีผู้แปลเรื่องมังกรหยกก่อนหน้านี้แล้ว ดังที่ ขวัญดี รักพงศ์ (2520: 123) กล่าวว่า

ว. ณ เมืองลุง ได้ชี้แจงว่า ได้มีผู้แปลเรื่องนี้ก่อนแล้วที่พิษณุโลกโดยให้ชื่อเรื่องที่ตรงกับต้นฉบับ ภาษาจีนว่า **วีรบุรุษมโหรี** ข้อแย้งนี้น่าฟังอยู่ เพราะในการสัมภาษณ์ น. นพรัตน์ ก็ได้รับการยืนยันว่า แรงบันดาลใจอย่างหนึ่งในการแปลของเขาก็คือ การที่ได้อ่าน “เรื่องกำลังภายใน” ที่มีผู้แปลใน ต่างจังหวัดและก่อนหน้านี้ที่จำลอง พิศนาคะแปล **มังกรหยก**

นอกจากความนิยมวรรณกรรมจีนกำลังภายในในรูปแบบหนังสือแล้ว มีการเผยแพร่ใน หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ เช่นในปี พ.ศ. 2522 มีหนังสือพิมพ์ไทยหลายฉบับ นำวรรณกรรมจีนกำลังภายในมาลงพิมพ์เพื่อเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่าน บางฉบับลงพิมพ์เรื่องที่ แปลใหม่ เช่น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ลงพิมพ์เรื่อง **เหยียบยอดยุทธจักร** ของอู่เฉียวป้อ น. นพรัตน์เป็น ผู้แปล หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ลงพิมพ์เรื่อง **มังกรจำวยุทธจักร** หรือ **มังกรยอดยุทธจักร** ของกิมย้ง ว. ณ เมืองลุงเป็นผู้แปล จากนั้นเปลี่ยนผู้แปลใหม่เป็น ศ. อักษรวัฒน์ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์บางฉบับนำ เรื่องที่เคยพิมพ์มารวมพิมพ์เป็นเล่มแล้วมาลงพิมพ์ใหม่เป็นตอนๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ปวงชนลงพิมพ์ เรื่อง **ฤทธิ์มีดสั้น** ของโกวเล้ง ว. ณ เมืองลุงเป็นผู้แปล และหนังสือพิมพ์พิมพ์ไทย ลงพิมพ์เรื่อง **มังกร หยก ภาค 2** ของกิมย้ง จำลอง พิศนาคะเป็นผู้แปล

ภาพยนตร์และโทรทัศน์ได้รับความนิยมมาก เช่น ภาพยนตร์เรื่อง **ฤทธิ์ดาบวงพระจันทร์ มังกรหยก** **เดชนางพญา ถ้ามังกร** **ศึกยุทธจักรวังทอง** **จอมดาบเจ้ายุทธจักร** และ **มิดัสสะท่านฟ้า** เป็นต้น ส่วนความนิยมทางโทรทัศน์ มีจัดฉายเรื่องจีนกำลังภายในทั้งภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ผ่านทางสถานีโทรทัศน์ต่างๆ เช่น เรื่อง **มังกรหยกภาค 1-2** **นางพญาผมหาว** **พยัคฆ์ล่าพอง** **ราชายุทธจักร** **เทพบุตรผู้ไร้ทวน** เป็นต้น

ในปัจจุบันยังคงมีภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ประเภทนี้ออกฉายให้ได้ชม เช่น ในปีพ.ศ. 2557 มีภาพยนตร์เรื่อง **เดชนางพญาผมหาว** (The White Haired Witch of Lunar Kingdom) หรือละครโทรทัศน์ที่ฉายผ่านช่อง workpoint 1 เช่น เรื่อง **เล็กเซียงหงส์ ดรรชนี** **เทพสะท้านฟ้า** เรื่อง **อุ้ยเสี่ยวป้อ** ฉายในปี พ.ศ. 2558 เป็นต้น

การแปลวรรณกรรมร้อยกรองจีนโบราณในสมัยรัตนโกสินทร์มีปรากฏเป็นช่วงๆ ไม่ต่อเนื่อง เปรียบปรากฏการณ์การแปลวรรณกรรมร้อยกรองจีนโบราณว่าเป็นเหมือนคลื่นซัดโถมเข้าหาฝั่ง ยิ่งกาลเวลาผ่านไปก็ยิ่งมีพลัง ดังที่ จรัสศรี จิรภาส (2557: 153) กล่าวว่า

มีความเคลื่อนไหวโดดเด่นอยู่เป็นระลอกๆ ราวกับคลื่นที่ซัดโถมเข้าฝั่ง เริ่มด้วยระลอกที่กระทบฝั่งแล้วเบา และจางหายไปช่วงเวลาหนึ่ง ไม่นานก็ปรากฏเป็นเกลียวคลื่นเล็กๆ ที่ดูเสมือนว่า มีพลังเข้มแข็งซัดโถมเข้าฝั่งอีกระลอกหนึ่งและแล้วก็ได้กลืนหายไปบนผืนทรายอีกหน ผ่านไปไม่นานนักก็ปรากฏเกลียวคลื่นลูกใหม่ซัดเข้าฝั่งอีกครั้งหนึ่ง ยิ่งซัดโถมเข้าฝั่งก็ยิ่งมีพลังแข็งแกร่ง

ในปี พ.ศ. 2507 มีงานแปลวรรณกรรมร้อยกรองจีนโบราณของนักแปล ยง อิงคเวทย์ ได้เลือกสรรบทกวีจีนที่มีชื่อเสียงแต่ละยุคสมัยในประวัติศาสตร์จีน พิมพ์เผยแพร่ในหนังสือ **วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน** ถือเป็นจุดกำเนิดของกระแสความนิยมการแปลบทร้อยกรองจีนโบราณ ในสมัยต่อมา นักแปลกวีนิพนธ์จีนที่มีชื่อเสียงท่านอื่นๆ ได้แก่ วิชัย พิพัฒนานุกฤษฎ์ ไซติช่วง นาดอน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นต้น

การแปลบทกวีนิพนธ์จีนมีการแปลจากภาษาต่างประเทศอื่น โดยมากปรากฏในตำราวิชา ประวัติวรรณคดีจีนและวรรณคดีเปรียบเทียบ ซึ่งการแปลจากภาษาต่างประเทศอื่นยังมีความคลาดเคลื่อนและยากต่อการศึกษาเทียบกับสำนวนภาษาจีน ดังที่ จรัสศรี จิรภาส (2557: 157) กล่าวว่า “มีข้อสังเกตว่าบทกวีจีนที่ได้ถ่ายทอดจากสำนวนภาษาตะวันตกส่วนใหญ่มักมีความบกพร่องในด้านการถอดเสียงอ่านคำเฉพาะ ได้แก่ ชื่อบทกวี ชื่อนักกวี กล่าวคือ เสียงอ่านที่ถ่ายทอดไม่ได้มาตรฐาน การแปลเนื้อหาบทกวีนั้นยังค่อนข้าง มีความแตกต่างจากสำนวนเดิมมาก ทำให้ยากแก่การศึกษาเทียบกับสำนวนภาษาจีน”

3. การศึกษาวรรณศิลป์ในนวนิยาย

การศึกษาวรรณศิลป์เป็นการศึกษาเพื่อแสดงให้เห็นถึงความงดงามของถ้อยคำที่เรียบเรียงเป็นเรื่องราว วรรณศิลป์มีความโดดเด่นในการทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ อารมณ์ และแสดงให้เห็นคุณค่าของนวนิยายเล่มนั้น ผู้วิจัยศึกษาการศึกษาวรรณศิลป์ในนวนิยาย 3 ประเด็น ได้แก่ องค์ประกอบนวนิยาย ความหมายของวรรณศิลป์ และภาษาวรรณศิลป์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาลักษณะเด่นทางวรรณศิลป์ ในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เรียบเรียงได้ดังนี้

3.1 องค์ประกอบนวนิยาย

ในการประพันธ์นวนิยาย นวนิยายจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ หลายประการเพื่อสร้างให้เกิดเรื่องราว ชีวิต จินตนาการและอารมณ์ องค์ประกอบเหล่านี้เชื่อมโยงซึ่งกันและกันอย่างมีความหมายโดยมีภาษาเป็นเครื่องมือ ทำให้เกิดความเพลิดเพลินและสาระมาสู่ผู้อ่าน ดังนั้นการศึกษานวนิยายจะต้องพิจารณาศิลปะในการสร้างส่วนประกอบของนวนิยายอย่างละเอียด เพื่อทำความเข้าใจส่วนประกอบของนวนิยาย ความสัมพันธ์ของส่วนประกอบและแสดงถึงคุณลักษณะเด่นของนวนิยายนั้นๆ อย่างไร ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาเป็น 2 ประเด็นคือ ความหมายของนวนิยาย และการพิจารณาองค์ประกอบของนวนิยาย

3.1.1 ความหมายของนวนิยาย

สุพรรณิ วราทร (2519: 2) กล่าวถึง นวนิยายว่า “เรื่องเล่าขนาดยาวที่เกี่ยวกับบุคคลที่ไม่มีความจริง นวนิยายเป็นทั้งเรื่องจริงและเท็จ กล่าวคือแม้ว่าบุคคลและพฤติกรรมต่างๆ จะไม่ได้เกิดขึ้นจริง แต่ตัวละครในนวนิยายนั้นก็เป็นที่ยอมรับว่าเป็นแบบฉบับของบุคคลที่มีชีวิตจริง และพฤติกรรมของตัวละครก็สอดคล้องกับลักษณะความเป็นไปที่ปรากฏขึ้นจริงในสถานที่และยุคสมัยนั้นๆ”

เปลื้อง ณ นคร (2541: 191) กล่าวว่า นวนิยาย คือ “เรื่องราวที่มีเหตุการณ์ต่อเนื่องกัน เรื่องเช่นนี้เป็นเรื่องที่สมมุติแต่งขึ้น แต่อาจมีมูลความจริงแฝงอยู่ก็ได้ ความมุ่งหมายของนวนิยายเพื่อความเพลิดเพลิน แต่บางทีนักเขียนใช้เป็นเครื่องมือสำหรับเย้ยหยันเสียดแทง แนะนำสั่งสอนหรือแสดงแนวความคิดทางการเมืองและหลักธรรมต่างๆ”

รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2547: 49) กล่าวว่า “นวนิยายแปลตามตัวอักษร หมายถึง นิยายแบบใหม่ หรือเรื่องเล่าแบบใหม่ “นว” แปลว่า ใหม่ “นิยาย” แปลว่า เรื่องเล่า นวนิยายมีความหมายตรงกับภาษาอังกฤษว่า Novel และ Novella ในภาษาอิตาลี”

ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 564) อธิบายนวนิยายว่า “น. บันเทิงคดีร้อยแก้วขนาดยาวรูปแบบหนึ่ง มีตัวละคร โครงเรื่อง เหตุการณ์ในเรื่อง และสถานที่ที่ทำให้เนื้อเรื่องสมจริง เช่น เรื่อง

หญิงคนชั่ว ของ ก.สุรางคนางค์ เรื่อง **ผู้ชนะสิบทิศ** ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เรื่อง **เรือนมนุษย์** ของ กฤษณา อโศกสิน, ถ้ามีขนาดสั้นเรียกว่า นวนิยายขนาดสั้น เช่นเรื่อง **ดรรชนีนาง** ของ อิงอร เรื่อง **สร้อยทอง** ของ นิมิตร ภูมิถาวร.”

นวนิยายจึงมีความหมายว่าเรื่องเล่าร้อยแก้วขนาดยาวที่ผู้เขียนสร้างขึ้นเพื่อความบันเทิง เพลิดเพลิน และนำเสนอแนวคิดของผู้เขียนมาสู่ผู้อ่าน มีการดำเนินเรื่องราวต่อเนื่อง มีตัวละครเป็นบุคคลที่มีลักษณะเหมือนมนุษย์จริง มีโครงเรื่อง เหตุการณ์และสถานที่ที่ทำให้เนื้อเรื่องสมจริง

3.1.2 การพิจารณาองค์ประกอบของนวนิยาย

องค์ประกอบของนวนิยายมีความสัมพันธ์กัน การศึกษาองค์ประกอบของนวนิยายจะแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่างๆ ว่าแต่ละส่วนมีความเหมาะสม มีความโดดเด่นหรือมีความหมายอย่างไร รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2547) กล่าวถึงการพิจารณาองค์ประกอบของนวนิยาย ได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร แก่นเรื่องและฉาก

(1) โครงเรื่องเป็นองค์ประกอบสำคัญและเป็นพื้นฐานของนวนิยาย ถ้าไม่มีโครงเรื่อง ก็จะไม่มีการดำเนินเรื่องหรือตัวละครเกิดขึ้น **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมไทย** (2552) อธิบายว่าโครงเรื่อง คือ การจัดลำดับเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องอย่างระมัดระวัง เพื่อให้บรรลุผลตามความต้องการของผู้เขียน โครงเรื่องที่ดีมักต้องมีความขัดแย้ง ซึ่งอาจเป็นความขัดแย้งของความรู้สึกภายในของตัวละคร ความขัดแย้งของตัวละครกับตัวละครฝ่ายตรงข้าม หรือสังคม ธรรมชาติ เป็นต้น ดังนั้นสิ่งสำคัญที่สุดของโครงเรื่องคือ ปัญหาหรือความขัดแย้งดังกล่าวที่จะส่งผลกระทบต่อตัวละครหลักของเรื่อง ดังที่ กุหลาบ มลลิกะมาส (2543: 101) กล่าวว่า “โครงเรื่องที่ดีและที่ผู้อ่านนิยมนั้น คือโครงเรื่องที่มีปัญหาหรือความขัดแย้ง (Conflict) ที่สำคัญเกิดขึ้นกับตัวละครเอกของเรื่อง เป็นปัญหาหรือความขัดแย้งที่มีความเข้มข้นรุนแรง มีอิทธิพลที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงหรือมีผลกระทบอย่างแรง ต่อวิถีชีวิต ของตัวเอกของเรื่อง” ปัญหาหรือความขัดแย้งมีบทบาทสำคัญในการสร้างโครงเรื่องของผู้เขียน เรื่องขนาดยาวอาจมีความขัดแย้งได้มากกว่าหนึ่ง

โครงเรื่องจึงเป็นแนวทางที่ผู้เขียนใช้กำหนดบทบาทและพฤติกรรมของตัวละคร กำหนดเหตุการณ์และข้อเท็จจริงในเรื่อง โครงเรื่องมีบทบาทต่อการดำเนินเรื่องและพัฒนาการของตัวละคร วนิดา บำรุงไทย (2543: 106) กล่าวถึงโครงเรื่องว่า “โครงเรื่องจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับตัวละครอย่างแยกไม่ออก” ในนวนิยายส่วนมากจะมีโครงเรื่องสำคัญหรือโครงเรื่องหลักอย่างน้อย 1 โครงเรื่อง และมักจะมีโครงเรื่องย่อยหรือโครงเรื่องรองอีกหลายโครงเรื่องซึ่งอาจจะไปในทางเดียวกันหรือขัดแย้งกับโครงเรื่องหลัก แต่โครงเรื่องรองจะต้องช่วยสนับสนุนโครงเรื่องหลักให้เด่นชัดขึ้น ผู้อ่านต้องพิจารณาการผูกเรื่องของผู้เขียน ความสมจริงของโครงเรื่องและประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับ

รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2547: 59) กล่าวถึงวิธีการวิเคราะห์โครงเรื่องว่า “พิจารณาว่าผู้เขียนผูกเรื่องได้ สมเหตุสมผลมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันหรือไม่ ผู้เขียนสะท้อนภาพสังคมร่วมสมัยได้ลึกซึ้ง กว้างขวาง สมจริงเพียงใด ผู้อ่านได้ประสบการณ์มากขึ้นจากการอ่าน หรือเกิดความรู้สึกร่วมไปกับผู้เขียนในด้านต่างๆ เช่นไรหรือไม่ อย่างนี้เป็นต้น”

การพิจารณาโครงเรื่องต้องเริ่มพิจารณาตั้งแต่ตอนเปิดเรื่องจนกระทั่งจบเรื่อง โดยดูความเชื่อมโยงของส่วนต่างๆ ว่ามีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง มีความสมจริงสะท้อนภาพสังคมร่วมสมัย และทำให้ผู้อ่านรู้สึกร่วมไปกับผู้เขียนและได้รับประสบการณ์จากการอ่านหรือไม่

(2) ตัวละคร เป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งในนวนิยาย หากไม่มีตัวละคร เรื่องราวต่างๆ ก็เกิดขึ้นไม่ได้ ในนวนิยายสมัยใหม่ตัวละครจะเป็นคน มีลักษณะเป็นแบบจำลองของมนุษย์ จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจชีวิตและผู้คนรอบข้างมากขึ้น ดังที่ ธีรญา สังขพันธ์านนท์ (2539: 174) กล่าวถึงลักษณะของตัวละครในงานวรรณกรรมว่า

ในเรื่องสั้นและนวนิยายสมัยใหม่ ตัวละครส่วนใหญ่จะเป็นคน ซึ่งเป็นแบบจำลองของคนที่สามารถพบเห็นได้โดยทั่วไป กล่าวโดยสรุปตัวละครส่วนใหญ่จะมี “ลักษณะความเป็นมนุษย์” เช่นเดียวกับผู้อ่าน เช่น หน้าตา อุปนิสัยใจคอ สถานภาพทางสังคม อันเป็นสิ่งที่คนทั่วไปรู้จักกันดีอยู่แล้ว สิ่งเหล่านี้อาจเรียกได้ว่าเป็น “แบบของคน” ที่ผู้เขียนได้นำมาปรุงแต่งตามจินตนาการหรือจุดประสงค์ทางศิลปะ จนทำให้เกิดเป็นภาพลวงตาของคนขึ้นมา สิ่งที่ผู้อ่านจะได้รับเมื่ออ่านเรื่องก็คือ การได้เห็นรูปแบบต่างๆ ของมนุษย์ในหลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรม บุคลิกภาพ และภาวะอันเป็นธรรมชาติสากลของมนุษย์ อันจะช่วยให้ผู้อ่านได้เข้าใจชีวิตและผู้คนรอบข้างมากขึ้น

พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมไทย (2552: 211) ให้ความหมายตัวละครว่า บุคคลที่นักเขียนบทละคร นวนิยาย หรือเรื่องสั้นสร้างขึ้นในงานวรรณกรรม เพื่อให้มีบทบาทและลักษณะนิสัยตามที่ผู้เขียนต้องการ ตัวละครเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญองค์ประกอบหนึ่งของงานวรรณกรรม เพราะคำพูด การกระทำ และความคิดของตัวละครเป็นปัจจัยสำคัญในการเดินเรื่องของผู้แต่ง การสร้างตัวละครจึงเป็นงานพื้นฐานของนักเขียนและเป็นเครื่องมือแสดงความสามารถของผู้เขียน ทำให้เป็นที่จดจำของผู้อ่าน เปลื้อง ณ นคร (2541: 203) กล่าวว่า “การสร้างตัวละครเป็นเครื่องชี้วัดความสามารถของผู้เขียน เราต้องการตัวละครที่มีชีวิตชีวาจริงๆ ไม่ใช่หุ่น พระอภัย นางสุวรรณมาลี อิเหนา เหล่านี้แม้จะมีอายุตั้งร้อยๆ ปี ก็ยังไม่ตาย การสร้างตัวละครให้มีคุณลักษณะเป็นมนุษย์จริงๆ จนมีผู้กล่าวถึงนับเป็นศิลปะสำคัญของนักเขียน” ผู้เขียนจะต้องเป็นผู้ที่เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ ถึงจะสามารถสร้างตัวละครที่มีลักษณะสมจริง มีความคิด ความต้องการและการกระทำเช่นมนุษย์จริงๆ

ในงานวรรณกรรมส่วนใหญ่จะแบ่งตัวละครตามบทบาท ได้แก่ ตัวละครหลักหรือ ตัวละครนำ ตัวเอกปฏิลักษณ์ และตัวละครรองที่ส่งบทให้ตัวเอกเด่นขึ้น นอกจากนี้ใน **พจนานุกรม ศัพท์วรรณกรรมไทย** (2552: 212) แบ่งตัวละครตามลักษณะนิสัยและประเภทได้อีกด้วย ได้แก่ ตัวละครหลายมิติคือ ตัวละครที่มีลักษณะนิสัย ความคิด การกระทำที่ซับซ้อน สามารถเรียนรู้และ ปรับทัศนคติได้เป็นตัวละครที่มีความสมจริง ตัวละครมิติเดียวคือ ตัวละครที่มีลักษณะเพียงด้านเดียว หรือสองด้านจะมีลักษณะนิสัย การกระทำ ความคิดที่ไม่เปลี่ยนแปลง ตัวละครเข้าแบบคือตัวละครที่เป็นตัวแทนของประเภทบุคคล เช่น ภรรยาขี้นั่น ศาสตราจารย์ซีลิม ทหารที่ชอบคุยโวแต่ไร้ฉลาดและ ตัวละครที่เป็นเสมือนเครื่องเรือนคือ ตัวละครที่อาจปรากฏตัวในระยะเวลาสั้นๆ มีบทบาทน้อยมาก ไม่มีโอกาสได้แสดงบุคลิก ลักษณะและนิสัยใจคอ แต่มีความหมายสำหรับการดำเนินเรื่องไปสู่ จุดสำคัญได้ ตัวละครประเภทนี้จึงเปรียบเสมือนเครื่องเรือนที่ใช้ประดับเรื่องให้สมบูรณ์ขึ้น

การสร้างตัวละครมีความสัมพันธ์กับการดำเนินเนื้อเรื่องและมีผลต่อความนิยมของ นวนิยาย เพราะลักษณะนิสัยของตัวละครมีความเกี่ยวเนื่องกับการดำเนินเนื้อเรื่อง และอุปนิสัยของ ตัวละครมีผลต่อความสนใจของผู้อ่าน ดังที่ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2539: 71-72) กล่าวว่า เนื้อเรื่องที่ ดำเนินสอดคล้องกับลักษณะนิสัยของตัวละคร ย่อมดึงดูดใจผู้อ่านให้อ่านหนังสือนั้นๆ ได้หลายครั้ง ทำให้หนังสือมีอายุอยู่ในความนิยมของผู้อ่านได้ยาวนาน ดังตัวอย่าง

นวนิยายที่เนื้อเรื่องดำเนินไปโดยไม่ต้องอาศัยลักษณะนิสัยของตัวละครหรืออาศัยเหตุการณ์ นอกเหนือลักษณะนิสัยแล้ว นับเป็นนวนิยายไม่ได้ แต่บางคนก็ไม่ถือนักแน่นถึงเพียงนั้น อย่างไรก็ตาม ถ้าเนื้อเรื่องดำเนินไปโดยไม่อาศัยลักษณะนิสัยของตัวละคร วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีเรื่องใดก็ตาม จะไม่ค่อยมีคนให้ความสนใจไปนาน อาจได้รับความเอาใจใส่เฉพาะระยะหนึ่ง แล้วก็พ้นความสนใจไป ได้ง่าย ตัวอย่างนวนิยายของอเมริกัน เรื่อง **อักริอเมริกัน (The Ugly American)** เป็นหนังสือที่ขายดี ที่สุดอยู่ชั่วระยะไม่กี่ปี บัดนี้เกือบจะหาผู้สนใจไม่ได้แล้ว ตรงกันข้ามกับเรื่อง **สงครามและสันติภาพ (War and Peace)** ของลีโอ ตอลสตอย ทั้งที่อาศัยเหตุการณ์สงครามเป็นแนวเรื่อง แต่ลักษณะนิสัยของ ตัวละครเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของผู้อ่านไว้ได้หลายชั่วอายุคน

การศึกษาตัวละครคือการดูการสร้างตัวละคร ศึกษาความสอดคล้องของภูมิหลัง กับการกระทำ ความคิดของตัวละครและการพูดของตัวละคร สามารถลำดับความสำคัญตัวละครว่า ตัวละครใดเป็นตัวละครเอก ตัวละครรอง และพิจารณาพัฒนาการชีวิตของตัวละคร ดังที่ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2547: 59) กล่าวถึงการศึกษาตัวละคร ความว่า

การวิเคราะห์ตัวละครคือ การดูการสร้างตัวละคร (Characterization) ของผู้เขียนว่าผู้เขียนให้ ภูมิหลังของตัวละครอย่างไร เช่นกล่าวถึงชาติกำเนิด การอบรมเลี้ยงดู การศึกษา สิ่งแวดล้อม ฯลฯ และการกระทำรวมทั้งการคิด การพูดของตัวละครสอดคล้องกับภูมิหลังที่ผู้เขียนวางไว้หรือเปล่า ผู้อ่านจัดลำดับความสำคัญของตัวละครได้ว่าใครเป็นตัวละครเอก (Main or Principle Character) ใครเป็นตัวละครรอง (Minor or Subordinate Character) นอกจากนี้ยังต้องพิจารณากลิ่นอายของ ตัวละครนั้นว่าเป็นอย่างไร ตัวละครที่มีชีวิตชีวมักจะมีพัฒนาการทางความรู้ ความคิด อารมณ์ไปตาม ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมและกาลเวลา ฉะนั้นตัวละครเอกในนวนิยายควรจะเป็นตัวละครที่ไม่ตายคือ มีชีวิตชีวา มีการเปลี่ยนแปลงไม่หยุดอยู่กับที่ (Dynamic Character) ส่วนตัวละครรองอาจจะไม่ต้องอยู่ใน ข่ายนี้นัก

(3) แก่นเรื่อง หรือสารัตถะคือ ข้อคิดที่ผู้แต่งต้องการสื่อถึงผู้อ่าน โดยแสดงให้เห็นถึง ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งของประสบการณ์ชีวิต แสดงมุมมองที่แตกต่างไปจากที่ผู้อ่านคุ้นเคย หรือแสดง ความคิดเห็นต่างๆ ไปเกี่ยวกับธรรมชาติ หรือสภาพของมนุษย์ซึ่งแสดงผ่านทางพฤติกรรมของตัวละคร เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและจินตภาพ (พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมไทย. 2552: 232) บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2539) ใช้คำว่าแนวเรื่องหรือแนวคิด

นวนิยายเป็นวรรณกรรมที่สร้างขึ้นโดยอาศัยจินตนาการที่มีพื้นฐานจากความเป็นจริงของ ผู้เขียน จึงนำเสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับความเป็นจริงของโลกและมนุษย์ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจธรรมชาติ และเป็นข้อคิดเตือนใจ กุหลาบ มลลิกะมาส (2543: 108) กล่าวถึงแก่นเรื่องว่า “ก็คือความลักษณะ อันเป็นวิสัยธรรมดา ธรรมชาติของโลกและมนุษย์ที่ผู้แต่งมองเห็น และมุ่งหมายจะแสดงลักษณะนั้น ออกมาให้ปรากฏแก่ผู้อ่าน สารัตถะของเรื่องจึงเป็น สาร (Message) ที่ผู้แต่งสื่อมายังผู้อ่าน แสดงให้ เห็นเข้าใจว่าวิถีทางโลกแห่งเราหรือมนุษย์เราเป็นเช่นนี้แหละ” แก่นเรื่องจึงเป็นสารจากผู้เขียนที่ ส่งมาสู่ผู้อ่าน โดยสารนั้นจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจและมองเห็นวิถีชีวิต ปัญหา และจิตใจของมนุษย์ ตลอดจนสังคมของมนุษย์ในแง่มุมต่างๆ

แก่นเรื่องไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งใหม่ ผู้เขียนอาจนำเสนอแก่นเรื่องเดิมด้วยวิธีการนำเสนอที่ แตกต่างไป ความแปลกใหม่จะอยู่ในองค์ประกอบอื่นๆ ที่ไม่ใช่แก่นเรื่อง การนำเสนอแก่นเรื่องซ้ำเดิมนั้นเป็นการเน้นย้ำถึงสัจธรรมของชีวิต อาจปรากฏอย่างชัดเจนเพราะผู้เขียนอาจจะบอกผู้อ่านโดยตรง หรือปรากฏที่ชื่อเรื่อง แต่บางเรื่องแก่นเรื่องจะไม่ปรากฏชัดเจน ผู้อ่านต้องอ่านจนจบและพิจารณา เหตุการณ์ที่ผู้เขียนผูกขึ้นเพื่อเน้นย้ำแก่นเรื่องให้ชัดเจนยิ่งขึ้น บทบาทต่างๆ ของตัวละคร และด้านอื่นๆ ที่ผู้เขียนสร้างสรรค์ขึ้น จะทำให้ผู้อ่านสามารถสรุปได้ว่าผู้เขียนต้องการเสนอความคิดสำคัญอันใดใน เรื่อง รัญญา สังขพันธานนท์ (2539: 185) กล่าวถึงการศึกษาแก่นเรื่อง ดังนี้

วิธีการง่าย ๆ ในการค้นหาแก่นเรื่องก็คือ การอ่านเรื่องนั้นอย่างระมัดระวัง พิจารณาตัวละครเอก และการกระทำของตัวละครในสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนดูน้ำเสียงของผู้แต่งและแง่มุมอื่นๆ เช่น การใช้สัญลักษณ์ การอ่านควรกระทำหลายๆ ครั้งและอย่างละเอียด จากวิธีการที่กล่าวมานี้จะช่วยให้ผู้อ่านค้นหาแก่นเรื่องได้

(4) ฉาก เป็นส่วนประกอบสำคัญของนวนิยาย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง และเป็นส่วนที่ช่วยเสริมรายละเอียดในนวนิยาย นวนิยายบางเรื่องมีฉากเป็นจุดดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมไทย** (2552: 199) กล่าวว่า ฉากท้องเรื่อง หมายถึง สถานที่ เวลา บรรยากาศ บริบท และสิ่งแวดล้อมในตัวเรื่อง เช่น ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ระบบการเมือง วิถีชีวิต ในแต่ละเรื่องให้ความน้ำหนักกับฉากที่แตกต่างกัน ฉากท้องเรื่องทำให้ผู้อ่านทราบเรื่องราว หรือเหตุการณ์นั้นๆ เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร นอกจากนี้ยังทำให้เข้าใจบุคลิกลักษณะ ภาวะทางอารมณ์ และจิตใจของตัวละครอีกด้วย ทำให้ผู้อ่านคล้อยตามเหตุการณ์ในเรื่องนั้น

ใน **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมไทย** (2552: 199-204) กล่าวว่า ฉากในนวนิยายมีบทบาท 4 บทบาท ได้แก่

บทบาทในการสร้างความสมจริง ในนวนิยายสมจริงหรืออิงประวัติศาสตร์ ฉากจะสร้างความน่าเชื่อถือของเหตุการณ์ในเรื่องมากยิ่งขึ้น ผู้เขียนให้รายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ เวลา สิ่งแวดล้อมมากเท่าใดก็ทำให้ผู้อ่านคล้อยตามเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้มาก ส่วนมากจะเปิดเรื่องด้วยการพรรณนาฉากท้องเรื่องเพื่อบอกผู้อ่านให้ทราบว่ากำลังดำเนินเรื่องอยู่ที่ไหน เมื่อไร

บทบาทในการสร้างเอกภาพของเรื่อง นวนิยายบางเรื่องมีการเปิดและปิดเรื่องด้วยการบรรยายฉากท้องเรื่อง ทำให้ฉากท้องเรื่องเป็นกรอบของเรื่อง เนื้อเรื่องจึงมีเอกภาพที่เริ่มและจบลง ณ จุดเดียวกัน

บทบาทในการสื่อภาวะอารมณ์ของตัวละคร ผู้เขียนสร้างฉากท้องเรื่องให้แสดงบรรยากาศที่สอดคล้องกับความรู้สึกและสภาวะภายในจิตใจของตัวละคร ซึ่งการบรรยายฉากเช่นนี้จะทำให้ผู้อ่านอารมณ์ร่วมไปกับตัวละครในนวนิยาย

บทบาทในการสร้างความหมายเชิงสัญลักษณ์ ผู้เขียนนวนิยายบางเรื่องใช้ฉากเป็นตัวแทนของนามธรรมบางอย่าง

ฉากจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านเข้าถึงบรรยากาศ อารมณ์ความรู้สึกของตัวละครและเรื่องราว และมีส่วนช่วยเชื่อมโยงความหมายและสร้างเอกภาพให้กับนวนิยาย เพราะจะช่วยให้ผู้อ่านเห็นและรู้สึกร่วมไปกับเรื่องราว

ัญญา สังขพันธานนท์ (2539: 193 -194) เสนอแนวทางการพิจารณาฉากในนวนิยายว่า ควรพิจารณาฉากกับความสมจริง ความสัมพันธ์ของฉากกับตัวละคร ฉากกับบรรยากาศในเรื่องและฉากกับองค์ประกอบของเรื่อง ความถูกต้องเกี่ยวกับเหตุการณ์และฉากเป็นสิ่งจำเป็นที่แสดงความประณีตในการแต่ง และช่วยให้นวนิยายมีคุณภาพ แต่ในทางตรงกันข้ามอาจเป็นจุดอ่อนของงานดังที่ กุหลาบ มลลิกะมาส (2543: 111) กล่าวว่า

การประเมินคุณค่าในเรื่องฉากจึงจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องเกี่ยวกับเหตุการณ์และฉากอันเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความประณีตในการแต่ง แม้ักเขียนหรือกวีจะมีใช้นักประวัติศาสตร์หรือนักภูมิศาสตร์ก็จริง แต่ความถูกต้องแม่นยำในเรื่องฉากช่วยให้คุณภาพของเรื่องสมบูรณ์ หรือโดยนัยตรงกันข้ามอาจทำให้วรรณคดีเรื่องนั้นมีจุดอ่อนก็เป็นได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ส่วนประกอบเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญด้านเนื้อหาในนวนิยาย มีความเชื่อมโยงกันและกัน เกิดความเป็นเอกภาพและความสมจริง การองค์ประกอบของนวนิยายทั้งเรื่องและภาษาจะแสดงให้เห็นความโดดเด่นเฉพาะของกลุ่มนวนิยาย เช่น

เพ็ญแข วัจนสุนทร (2525) ศึกษา **การศึกษาเชิงวิเคราะห์นวนิยายขนาดสั้นของไม้ เมืองเดิม** ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายมีโครงเรื่องที่ไม่น่าตื่นเต้น และมีความสอดคล้องกันของโครงเรื่อง เนื้อเรื่อง ตัวละคร และฉาก นวนิยายมีความสมจริงทั้งในด้านโครงเรื่องที่มีการต่อสู้กับอำนาจธรรมชาติ ตัวละครมีความสมจริง ไม่ใช่แบบอุดมคติ ฉากมีความสมจริงด้วยการบรรยายและการพรรณนาความ การนำเสนอแนวคิดของนวนิยายแสดงถึงลักษณะของผู้เขียนด้วย นอกจากนี้กลวิธีการประพันธ์มีความเป็นลักษณะเฉพาะตัวที่โดดเด่น และงานเขียนของ ไม้ เมืองเดิม ยังเป็นที่ชื่นชอบของนักอ่านรุ่นหลัง เพราะเป็นเรื่องของคนที่เป็พื้นฐานทางสังคมคือ ชาวไร่ชาวนา กรรมกรและเนื้อเรื่องต้องต่อสู้กับความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรม ซึ่งตรงกับรสนิยมของคนรุ่นใหม่ที่แสวงหาความเป็นธรรม และภาษาของไม้ เมืองเดิม ที่ผู้อ่านทุกระดับอ่านเข้าใจได้

ปิยลักษณ์ เสียงก้อง (2528) ศึกษา **การศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของศรีรัตน์ สถาปนวัฒน์** ผลการวิจัยพบว่า มีการนำเสนอแนวคิดที่หลากหลาย สำหรับตัวละคร ส่วนใหญ่มีชีวิตชีวาเหมือนมนุษย์จริงๆ ฝ่ายชายจะมีความสำคัญที่สุดและเป็นตัวเองของเรื่อง จะมีบางเรื่องที่ตัวเอกเป็นฝ่ายหญิง ด้านกลวิธีการประพันธ์ใช้ผู้เขียนเป็นผู้เล่าแบบผู้รู้แจ้งมากที่สุด กลวิธีการดำเนินเรื่อง ผู้เขียนพยายามเปิดเรื่องให้น่าสนใจด้วยกลวิธีต่างๆ และปิดเรื่องด้วยไศกนาฏกรรมและสุนาฏกรรม องค์ประกอบที่มีพัฒนาการที่ชัดเจนคือ แนวคิด โครงเรื่อง และตัวละคร

ปวิวัฒน์ คำเจริญ (2543) ศึกษา **นวนิยายรูปแบบจดหมายของไทย** ผลการศึกษาพบว่า นวนิยายรูปแบบจดหมายมีลักษณะเฉพาะคือ การรักษารูปแบบจดหมายสม่ำเสมอตลอด

ทั้งเรื่อง มีการนำเสนอผ่านมุมมองของผู้เขียนจดหมาย และมีผู้ฟังที่เฉพาะเจาะจงคือผู้รับจดหมาย เนื้อความในจดหมายมีลักษณะเป็นบทสนทนา ฉากที่เกิดเหตุการณ์ของเรื่องเป็นฉากที่ตัวละครเล่าถึงในจดหมาย มีฉากที่ตัวละครผู้เขียนจดหมายกำลังประกอบพฤติกรรม ลักษณะเฉพาะนี้ทำให้นิยายรูปแบบจดหมายแตกต่างจากนวนิยายรูปแบบอื่นๆ

วิภาพ ศัญทัพ (2547) ศึกษา **การวิเคราะห์ฉากต้นเต็นสำคัญในนวนิยายสยองขวัญของ จินตวิทย์ วิวัณณ์** ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประพันธ์ให้ความสำคัญกับการสร้างความขัดแย้งระหว่างตัวละครฝ่ายมนุษย์และตัวละครฝ่ายอำนาจลึลับ ซึ่งเป็นภูมิหลังทางจิตใจของตัวละครในฉากต้นเต็นสำคัญ จินตวิทย์ วิวัณณ์มีกลวิธีเฉพาะในการนำเสนอฉากต้นเต็นสำคัญคือ ใช้บททวสานท้ายเรื่อง คลี่คลายปมปริศนาเพิ่มเติมและมีการเสนอแนวคิดเรื่องผ่านฉากต้นเต็นสำคัญด้วย นอกจากนี้ องค์ประกอบต่างๆ ในฉากได้รับการสร้างอย่างพิถีพิถัน โดยใช้ความรู้และความสงสัยใคร่รู้ทำให้เกิดการติดตาม การคาดเดาและเกิดจินตนาการ เป็นการโน้มน้าวอารมณ์ของผู้อ่านไปสู่ฉากต้นเต็นสำคัญ ลักษณะโดดเด่นอีกประการคือ มีรูปทรงสถาปัตยกรรมแบบกอธิคที่ได้รับการออกแบบใหม่ผสมผสานสถาปัตยกรรมแบบไทยด้วยจินตนาการของผู้ประพันธ์ ตัวละครที่อาศัยในบ้านในฐานะเจ้าของบ้านจะมีลักษณะทางสังคมที่แตกต่างจากสามัญธรรมดา

3.2 ความหมายของวรรณศิลป์

วรรณศิลป์ มีใช้ในพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2465 หมายถึง *หนังสือที่มีศิลปะ*” แปลมาจากภาษาอังกฤษ คำว่า The Art of Literature (**การศึกษาวรรณคดีแห่งวรรณศิลป์**, 2533: 14)

สิทธิา พินิจภูวดล (2515: 4) กล่าวว่า วรรณศิลป์ หมายถึง *“ศิลปะในการแต่งหนังสือ”*

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2555: 7) กล่าวถึง วรรณศิลป์ว่า *“เป็นศิลปะของการเรียบเรียงซึ่งประกอบด้วยความรู้สึกละเอียดและจินตนาการ”*

ใน **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554** (2556: 1100) มีคำจำกัดความของวรรณศิลป์ว่า *“วรรณศิลป์ น. ศิลปะในการแต่งหนังสือ เช่น ลิลิตพระลอเป็นวรรณคดีที่มีวรรณศิลป์สูงส่ง, ศิลปะทางวรรณกรรม เช่น นักวรรณศิลป์; วรรณกรรมที่ถึงขั้นเป็นวรรณคดี, หนังสือที่ได้รับยกย่องว่าแต่งดี.”*

กรมศิลปากร (2558: 4) ได้ประมวลคุณสมบัติของวรรณคดีตามมาตรฐานสากล ใน **100 ปี วรรณคดีสโมสร** ดังนี้

1. แต่งดี มีศิลปะในการเสนอเรื่องและการใช้ภาษา มีอรรถรส มีความงาม พร้อมด้วยคุณลักษณะของ *“วรรณศิลป์”*

2. มีอารมณ์สะท้อนใจ (Emotion) ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึก หรืออารมณ์คล้อยตามบทบาทของตัวละครในเรื่อง

3. มีประโยชน์ต่อผู้อ่าน สามารถอ้างอิงได้ แต่ไม่ใช่ตำราทางวิชาการ

4. ให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน เห็นบทบาทของตัวละครในด้านต่างๆ หรือให้บทสนทนา

จากที่กล่าวมาข้างต้น ความหมายของวรรณศิลป์จึงเป็นศิลปะของการเรียบเรียงถ้อยคำในการแต่งหนังสือ ก่อให้เกิดความรู้สึกสะท้อนใจและจินตนาการ วรรณศิลป์เป็นคุณสมบัติสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้หนังสือได้รับการยกย่องว่าแต่งดี ในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีการเรียบเรียงถ้อยคำในการแต่งหนังสือที่โดดเด่นในด้านด้านภาษาและด้านเนื้อหา ซึ่งส่วนต่างๆ เหล่านี้เชื่อมโยงกันและกันทำให้นวนิยายแปลจีนพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีลักษณะเด่นที่ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ความรู้สึกสะท้อนใจและจินตนาการ และได้รับสาระอันเป็นประโยชน์ ผู้วิจัยศึกษางานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น

สุภาพร พลายน้อย (2541) ศึกษา **นิราศสมัยรัตนโกสินทร์: การสืบทอดขนบวรรณศิลป์จากพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร** ผลการวิจัยพบว่า วรรณคดีนิราศในสมัยรัตนโกสินทร์มีการสืบทอดขนบและการสร้างสรรค์ใหม่ ผสมผสาน ทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์กับการสืบทอดขนบในการแต่งนิราศนิราศสมัยรัตนโกสินทร์ มีขนบในการแต่งนิราศคือ มีการคร่ำครวญถึงนางอันเป็นที่รักและกล่าวถึงเหตุการณ์หรือสิ่งที่เคยพบเห็นโดยไม่เชื่อมโยงถึงความรู้สึกอาลัยรัก ด้านวัตถุประสงค์ นิราศสมัยรัตนโกสินทร์เน้นการบันทึกสิ่งที่พบเห็นอย่างละเอียดมากขึ้น และแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่หลากหลายมากขึ้น ด้านรูปแบบคำประพันธ์ สืบทอดรูปแบบจากกาพย์เห่เรือของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร ด้านเนื้อหา มีขอบเขตกว้างกว่าเดิมคือ มีเนื้อหาเกี่ยวกับรายละเอียดของการเดินทางและสิ่งที่พบ เพิ่มขึ้นจากการคร่ำครวญอาลัยรัก ด้านวิธีการดำเนินเรื่อง ใช้การบรรยายในการแต่งมากขึ้น ด้านศิลปะการใช้ภาษายังมีการเลียนแบบบท พรรคหรือบางส่วนของพรรค มีการเลียนแบบเนื้อหาและลีลาโดยใช้ภาษาตนเอง

อุมาวรรณ รุยาพร (2551) ศึกษา **ลักษณะเด่นของมหาชาติ พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว** ผลการวิจัยพบว่า มหาชาติ พระราชนิพนธ์ มีลักษณะเด่นอยู่ 3 ด้าน คือ เนื้อเรื่อง การนำเสนอแนวคิดด้านการปกครองและภาษาวรรณศิลป์ที่มีความงดงามกลมกลืนกับเนื้อเรื่องทั้งในระดับเสียง คำ ภาพพจน์ และภาษาจินตภาพ และใช้ภาษาอธิบายเรียบง่ายแต่สื่อสารได้ตรงประเด็น ทั้งหมดสะท้อนให้เห็นพระอัจฉริยภาพทางการประพันธ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทั้งทางกวี ทางวิชาการ และการปกครอง

ศักดิ์ชัย ตระกูลเลิศงาม (2557) ศึกษา **ลักษณะเด่นของวรรณคดีเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว** ผลการวิจัยพบว่า วรรณคดีเฉลิมพระเกียรติมีลักษณะ

เด่นด้านเนื้อหาและภาษาวรรณศิลป์คือ ด้านเนื้อหา นำเสนอภาพของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวขณะดำรงพระชนม์ชีพและหลังเสด็จสวรรคตจากความสัมพันธ์ระหว่างกวีแต่ละคนกับพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และเกิดจากมุมมองของกวีในบริบทสังคมที่แตกต่างกัน แสดงถึงคุณค่าทางสังคมที่แสดงให้เห็นว่าบริบทมีอิทธิพลต่อการประพันธ์ ด้านวรรณศิลป์ มีการใช้ภาษาวรรณศิลป์ในระดับคำ กลุ่มคำ ความ และกลวิธีการประพันธ์มีการใช้คำถามเชิงวรรณศิลป์ และการใช้ผู้เล่าเรื่องแบบเสมือนมีตัวตน ซึ่งเป็นกลวิธีที่แตกต่างจากวรรณคดีเฉลิมพระเกียรติเรื่องอื่น กลวิธีทางวรรณศิลป์ดังกล่าวทำให้เกิดความงามและความไพเราะเหมาะกับการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีเน้นย้ำเนื้อหาความ และช่วยในการนำเสนอภาพของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

3.3 ภาษาวรรณศิลป์

วรรณคดีเป็นผลงานของการสร้างสรรค์ศิลปะรูปแบบหนึ่ง สิ่งสำคัญที่สุดในงานศิลปะคือ อารมณ์สะท้อน ถ้างานศิลปะไม่สามารถสร้างอารมณ์สะท้อนใจได้ก็ไม่นับว่าเป็นงานศิลปะ และผู้สร้างก็ไม่ใช่ศิลปิน เช่น เรื่อง **พระอภัยมณี** สุนทรภู่เป็นศิลปินที่มีความสามารถส่งผลให้ผู้อ่านคล้อยตามผู้เขียนและเกิดอารมณ์สะท้อนใจ สร้างความประทับใจให้กับผู้อ่านไม่ว่าจะในยุคสมัยใด ทำให้เรื่อง **พระอภัยมณี** ยังคงมีอยู่ในสังคมสมัยต่อมา ดังที่ เสฐียรโกเศศ (2533: 127) กล่าวว่า

อารมณ์สะท้อนใจเป็นหัวใจของศิลปะ วรรณกรรมหรือศิลปกรรมใดมีความงดงาม ความไพเราะ แต่ผู้ดูผู้ฟังไม่รู้สึกรู้สีก่อเกิดอารมณ์สะท้อนใจก็ไม่ใช่ศิลปะซึ่งมีการแสดงออกจากความนึกของศิลปินผู้สร้าง ถ้าเรื่องอย่างพระอภัยมณีไม่สามารถทำให้อ่านเกิดอารมณ์สะท้อนใจ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งสุนทรภู่ไม่สามารถถอดเอาความนึกของท่านแสดงออกเป็นถ้อยคำได้งดงาม หนังสือพระอภัยมณีก็จะเป็นวรรณคดีมีอายุยืนยาวมาได้ยาวนาน ที่เรื่องพระอภัยมณีเป็นวรรณคดีมีวรรณศิลป์ ก็เพราะมีอารมณ์สะท้อนใจเกิดแก่ผู้อ่านเป็นตอนๆ ไป ไม่จำเป็นต้องเป็นตลอดเรื่อง จะเป็นไปทางฝ่ายสูงหรือฝ่ายต่ำ หรือเป็นกลางๆ ตกอยู่ในเรื่องพิจารณาถ้อยคำของเรื่องของปัญญาอีกชั้นหนึ่ง

อารมณ์สะท้อนใจเป็นคุณสมบัติประการหนึ่งขององค์ประกอบของวรรณศิลป์ กุหลาบ มลลิกะมาส (2555: 7-8) กล่าวว่าองค์ประกอบของวรรณศิลป์มีทั้งหมด 6 ประการ ดังนี้ อารมณ์สะท้อนใจ ความนึกคิด จินตนาการ การแสดงออก สไตล์หรือท่วงทำนอง เทคนิคหรือกลวิธีและองค์ประกอบ ซึ่งองค์ประกอบทั้งหกประการเป็นคุณสมบัติสำคัญของการเรียบเรียงถ้อยคำในการแต่งหนังสือ เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ก่อให้เกิดจินตนาการ ทำให้งานที่สร้างสรรค์ขึ้นมาประกอบเป็นเรื่องราว มีรายละเอียดและนำเสนอสิ่งต่างๆ ตามที่ผู้สร้างกำหนด เมื่องานวรรณกรรมมีองค์ประกอบ

ทั้งหกประการที่สมบูรณ์ ก็ทำให้ได้รับการยกย่องว่าเป็นหนังสือที่เปี่ยมด้วยคุณค่าทางวรรณศิลป์ ซึ่งวรรณศิลป์จะเกิดขึ้นได้ผู้เขียนจะต้องมีศิลปะในการใช้ภาษา สามารถใช้ภาษาสร้างวรรณศิลป์ เพื่อให้วรรณศิลป์เป็นเครื่องมือสร้างพลังให้กับสาร และทำให้เกิดความเป็นอมตะของงานเขียน ดังที่ สุจิตรา จงสถิตยัวัฒนา (2549: 2) กล่าวว่า

แม้นักเขียนจะมีความคิดหรือ “สาร” อันสุนทรงดงาม มีคุณค่าที่จะสื่อในงานเขียนของตน หากไม่สามารถสร้างวรรณศิลป์ในงานได้ สารอันงดงามมีคุณค่านั้นก็อาจมี “พลัง” อันสมบูรณ์ที่จะสร้างความยิ่งใหญ่อมตะให้แก่งานเขียนนั้นๆ ได้ เพราะความสามารถเชิงวรรณศิลป์นี้เองเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้งานเขียนเข้าถึงความเป็นวรรณคดีอันมีลักษณะของความเป็น “อมตะ” คือ ความไม่ตายเพราะสามารถรักษาคูณค่าผ่านกาลเวลา หรือข้ามยุคสมัย ข้ามวัฒนธรรม สร้างความพึงพอใจและความอัศจรรย์ใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้อ่านทุกยุคทุกสมัย ทั้งยังเป็น “ต้นแบบ” และ “แรงบันดาลใจ” ให้แก่กวีและนักเขียนรุ่นหลังต่อไป มาอีกด้วย

สุจิตรา จงสถิตยัวัฒนา (2549: 2) อธิบายภาษาวรรณศิลป์ หมายถึง “ภาษาที่ใช้สร้างวรรณคดี ภาษาที่ประกอบด้วยวรรณศิลป์ หรือภาษาที่ใช้ในงานวรรณศิลป์” การใช้ภาษามุ่งสื่ออารมณ์ความรู้สึก เป็นลักษณะสากลของภาษาวรรณคดีทุกชาติ ผู้เขียนมีกลวิธีต่างๆ ในการสร้างวรรณศิลป์ ทั้งในระดับคำ และระดับความ ซึ่งแต่ละชาติก็มีลักษณะเฉพาะที่ถูกกำหนดด้วยลักษณะเฉพาะหรือลักษณะเด่นของภาษานั้นๆ เช่น ภาษาไทย ที่เป็นภาษาคำโดดและมีเสียงวรรณยุกต์ ความว่า

ภาษาไทย เป็นภาษาคำโดดและภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์ กวีไทยจึงนิยมการเล่นคำ เล่นเสียง การเล่นสัมผัสสระ สัมผัสพยัญชนะในลักษณะต่างๆ หรือการเล่นคำพ้องรูปพ้องเสียง การมีคำซ้อนจำนวนมากในภาษา ก็ทำให้กวีสร้างคำซ้อนในหลายลักษณะเพื่อสร้างวรรณศิลป์ได้อย่างประณีต แยกคาย

นอกจากนี้ ลักษณะทางวัฒนธรรมของคนไทย เช่น มโนทัศน์เกี่ยวกับความงามหรือความนิยมในการประดิษฐ์ประดอยเสริมแต่ง การให้ความสำคัญกับการประดับประดาก็มีส่วนกำหนดลักษณะทางวรรณศิลป์ในวรรณคดีไทยด้วยเช่นกัน เพราะวรรณศิลป์เป็นส่วนหนึ่งของศิลปะอันเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของแต่ละชาติ

(สุจิตรา จงสถิตยัวัฒนา. 2549: 3)

ใน **เจมจันทน์กังสดาล : ภาษาวรรณศิลป์ในวรรณคดีไทย** (2549) กล่าวถึงความสำคัญของวรรณศิลป์ว่าทำให้เกิดความงาม ช่วยให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วม และทำให้งานวรรณคดีสามารถคงอยู่แมื่กาลเวลาจะผ่านไป ภาษาวรรณศิลป์ไม่ได้อยู่ในงานวรรณคดีโบราณของไทยเท่านั้น เพราะในวรรณคดีไทยร่วมสมัยนักประพันธ์สามารถสร้างสรรค์งดงามด้วยภาษาวรรณศิลป์เช่นกัน แต่ก็มีความเหมือนกันด้วยลักษณะเฉพาะของภาษาไทยและความเป็นสากลของวรรณคดีวรรณกรรม และความต่างของกาลสมัยและลีลาการประพันธ์ของแต่ละบุคคล การวิเคราะห์ลักษณะและประเภทของวรรณศิลป์แบ่งตามระบบภาษาเป็นในระดับคำและในระดับความ ในระดับคำ พิจารณาลักษณะวรรณศิลป์เรื่องการสรรคำ การเล่นคำเล่นเสียง ในระดับความ พิจารณาวรรณศิลป์ เรื่องการใช้ภาพพจน์ การใช้สัญลักษณ์ การใช้สำนวน และการสร้างเอกภาพ กลวิธีข้างต้นเกิดจากลักษณะธรรมชาติของภาษาไทยที่เป็นคำโดดและมีเสียงวรรณยุกต์ นำมาสร้างเป็นวรรณศิลป์ในงานวรรณคดี เพราะลักษณะเด่นของภาษานั้นช่วยให้งานมีความงาม และทำให้สื่อความหมายแก่ผู้อ่านได้อย่างลึกซึ้ง

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาวรรณศิลป์ เช่น ธเนศ เวศร์ภาดา (2533) ศึกษา **ลีลาในงานร้อยแก้วของอังคาร กัลยาณพงศ์** ผลการวิจัยพบว่า งานร้อยแก้วของอังคาร กัลยาณพงศ์ มีลักษณะเด่นเฉพาะตัวที่เกิดจากลีลางานเขียนของอังคาร กัลยาณพงศ์ ผสมกับการสืบทอดขนบบางประการจากวรรณคดีร้อยแก้วประเภทคำสอนและชาดก ในงานร้อยแก้วของอังคารมีการเลือกใช้คำนามที่สอดคล้องกับแก่นของเรื่อง และใช้ภาษาสร้างจินตภาพความงามให้ธรรมชาติ โดยใช้คำทำเนียบกวีร่วมกับคำบอกสี ทำให้เกิดความงดงามในจินตภาพและมีคุณค่าเพื่อสื่อแนวคิดเกี่ยวกับพุทธศาสนา นอกจากนี้ยังมีการเรียบเรียงลำดับอย่างภาษาร้อยกรอง การใช้กลุ่มคำที่มีขนาดยาว ผสมกับลีลาที่สืบทอดมาคือ การใช้คำซ้อน 4 พยางค์ การใช้ประโยคขยายที่มีคำเชื่อม “อัน” การใช้สำนวนแปลจากภาษาบาลีและสำนวนโบราณ การใช้ภาพพจน์ เล่นเสียงสัมผัส ลีลาเฉพาะตัวของอังคาร กัลยาณพงศ์ กับลีลาของชนบที่สืบทอดมาทำให้งานร้อยกรองของอังคารมีความไพเราะ งดงามและช่วยสื่อแนวคิดสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พิสิทธิ์ กอบบุญ (2542) ศึกษา **ลีลาภาษาและวรรณศิลป์ในพระราชหัตถเลขาในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว** ผลการวิจัยพบว่า ภาษาและวรรณศิลป์ในพระราชหัตถเลขาสะท้อนทัศนคติ อารมณ์ความรู้สึกของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวอย่างตรงไปตรงมา มีความชัดเจนของสารที่เกิดจากการใช้คำที่สื่อความหมายชัดเจน มีการใช้สำนวนและภาพพจน์เพื่อสร้างความหมายช่วยสื่อทัศนคติ อารมณ์ความรู้สึก เป็นการเน้นย้ำให้เกิดความตระลึกตรึงใจชัดเจน มีการใช้ประโยคบอกเล่า คำสั่ง คำถามและขอร้องเพื่อความชัดเจนของจุดมุ่งหมายและมีลักษณะทางวรรณศิลป์ด้วยการใช้ประโยคซ้ำความและประโยคขนานความ

มีการเรียบเรียงข้อความเป็นระเบียบ มีความสัมพันธ์ภาพ ทำให้ลีลาภาษาในพระราชหัตถเลขา มีคุณค่าทางความหมายและความไพเราะทางภาษา

ธนอร อัครวงศ์ (2543) ศึกษา **แนวจริยปฏิบัติในงานวรรณศิลป์ในประชุมจารึกวัดพระเชตุพนฯ** ผลการวิจัยพบว่า วรรณกรรมคำสอนมีเนื้อหาแสดงแนวคิดที่สั่งสอนจริยปฏิบัติครอบคลุมทุกชนชั้นในสังคม ให้ปฏิบัติตามหลักธรรมทางพุทธศาสนา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม กลวิธีการประพันธ์ มีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ใช้เทศนาโวหารเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ปรากฏศิลปะการใช้คำ ได้แก่ การใช้เสียงสัมผัส การเล่นคำซ้ำคำซ้อน การสรรคำ ซึ่งก่อให้เกิดสุนทรียภาพแก่ผู้อ่านผู้ฟัง เนื้อหา มีความน่าสนใจและเข้าใจได้ง่าย ผู้อ่านผู้ฟังสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

สกวรัตน์ หาญกาญจน์สุวัฒน์ (2544) ศึกษา **กลวิธีทางวรรณศิลป์กับการตีความในวรรณกรรมของศักดิ์ศิริ มีสมบัติ** ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีใช้ภาษาและกลวิธีการนำเสนอ มีความโดดเด่น ซึ่งมุ่งสร้างความหมายหลายนัย ได้แก่ การใช้คำหลากหลายและสัญลักษณ์ การใช้คำสรรพนาม การนำเสนอตัวละครและการปิดเรื่องเพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านขบคิด ได้แก่ การใช้ภาพพจน์ การซ้ำและการสร้างลำดับภาพ กลวิธีทางวรรณศิลป์ประสานกันเป็นเอกภาพ ทำให้งานวรรณกรรมของศักดิ์ศิริ มีสมบัติ สามารถตีความได้หลายระดับ การจงใจใช้กลวิธีทางวรรณศิลป์ลักษณะดังกล่าว มีความเหมาะสมกับสารที่กวีมุ่งให้สื่อสารกับผู้อ่าน และแสดงให้เห็นว่ากลวิธีทางวรรณศิลป์และการตีความมีความสัมพันธ์กัน

แคทรียา อังทองกำเนิด (2547) ศึกษา **ลักษณะเด่นของการใช้ภาษาในเรื่อง พ้นความหลังของเสฐียรโกเศศ** ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะเด่นของการใช้ภาษามี 2 ประการคือ การใช้ภาษาเพื่อความชัดเจนและการใช้ภาษาเพื่อความเพลิดเพลิน มีการใช้คำซ้อน การใช้สำนวน และใช้ประโยคยาว เพื่เน้นย้ำลักษณะอาการ กริยา ความคิด และเหตุการณ์ต่างๆ มีความเป็นระบบระเบียบและมีความเชื่อมโยงได้เหมาะสมกับบริบท มีการใช้ภาษาเพื่อความเพลิดเพลินคือแสดงอารมณ์ขัน ใช้ภาษาที่มีเสียงคล้องจองและจังหวะ และมีการใช้ภาษาที่สร้างความสนใจ เพื่อให้ผู้อ่านเพลิดเพลินและติดตามเรื่องอย่างสนุกสนานพร้อมได้รับสาระความรู้ด้านต่างๆ เช่น สภาพบ้านเมือง ความเป็นอยู่ ที่มาของชื่อสถานที่ ความรู้เกี่ยวกับบุคคล ความเชื่อ ประเพณี ภาษาและวรรณกรรม และอัตชีวประวัติ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยจะนำมาเป็นแนวทางในการศึกษา ลักษณะเด่นของนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

บทที่ 3

ลักษณะเด่นด้านภาษาในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

จากการศึกษานวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทั้งหมด ทำให้ผู้วิจัยเห็นลักษณะที่โดดเด่นทางภาษาในนวนิยาย ด้วยพระปรีชาสามารถของผู้แปลที่เลือกสรรถ้อยคำ สำนวนที่ราบรื่น สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน ดังเช่นที่ ญาดา อารัมภีร์ (2558: 356) กล่าวถึงใน **รัตนศิลป์** ความว่า

พระราชนิพนธ์แปลสะท้อนถึงพระปรีชาสามารถด้านการแปลอย่างแท้จริง ไม่เพียงแต่จะทรงใช้สำนวนราบรื่น สื่อความหมายและภาพได้กระจ่างชัดตามต้องการ ยังสรรหาถ้อยคำสำนวนที่คนไทยคุ้นเคยและใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้อ่านแทบไม่รู้สึกละเลยที่กำลังอ่านเรื่องแปล

ผู้วิจัยพบลักษณะเด่นด้านภาษาในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มี 2 ลักษณะ ได้แก่ การสรรคำและการใช้ภาพพจน์

1 การสรรคำ

การสรรคำ หมายถึง การเลือกสรรถ้อยคำที่นำมาเรียงร้อยในบทประพันธ์เพื่อให้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ตามจุดมุ่งหมายของกวีหรือผู้สร้างงาน (สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา. 2549: 13) นวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเรียงร้อยต่อกันอย่างมีศิลปะ ช่วยสื่ออารมณ์ความรู้สึกและทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ ผู้วิจัยพบว่ามีการสรรคำ 3 กลุ่ม เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด ได้แก่ คำซ้อน ชุดคำ และคำที่มีความหมายตรงกันข้าม

1.1 คำซ้อน

คำซ้อน หมายถึง คำที่เกิดจากการนำคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาเรียงต่อกันโดยแต่ละคำนั้นมีความสัมพันธ์กันในด้านความหมาย อาจเป็นความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน ทำนองเดียวกันหรือตรงกันข้ามก็ได้ (วัลยา ชาญขวัญยืน และคนอื่นๆ. 2553: 57) คำซ้อนเพื่อความหมายทำให้ความหมายกว้างขึ้น ความหมายแคบลง หรือช่วยเน้นความหมายให้หนักขึ้น คำซ้อนดังกล่าวเน้นส่วนสำคัญของตัวละครที่จะเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหา ผู้แปลเลือกสรรถ้อยคำมีสื่อความหมายได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

ภาษาจีน ถ่ายทอดจินตนาการถึงผู้อ่านคนไทยได้ดี ทั้งที่อยู่ในบริบทสังคมที่แตกต่างกัน คำซ้อนที่พบเรียงจากจำนวนที่พบมากที่สุดได้ 5 กลุ่ม ดังนี้

- 1.1.1 คำซ้อนแสดงรูปลักษณะของตัวละคร
- 1.1.2 คำซ้อนแสดงอาการปฏิกิริยาของตัวละคร
- 1.1.3 คำซ้อนแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร
- 1.1.4 คำซ้อนแสดงนิสัยของตัวละคร
- 1.1.5 คำซ้อนแสดงสถานที่และบรรยากาศ

1.1.1 คำซ้อนแสดงรูปลักษณะของตัวละคร

ในนวนิยายแปลจีน มีการใช้คำซ้อนจำนวนมากเพื่อแสดงลักษณะภายนอกของตัวละคร ทั้งลักษณะของทรงผม ใบหน้า รูปร่างของตัวละคร เป็นต้น คำซ้อนที่แสดงให้เห็นรูปลักษณะของตัวละคร มี 3 ประการ ดังนี้

- 1.1.1.1 คำซ้อนแสดงใบหน้าและผมของตัวละคร
- 1.1.1.2 คำซ้อนแสดงรูปร่างของตัวละคร
- 1.1.1.3 คำซ้อนแสดงบุคลิกของตัวละคร

1.1.1.1 คำซ้อนแสดงใบหน้าและผมของตัวละคร

คำซ้อนแสดงลักษณะใบหน้าของตัวละคร เช่น รูปร่าง ผิวหน้า รวมถึงอวัยวะต่างๆ บนใบหน้า และผมของตัวละคร ทั้งสภาพทรงผมและลักษณะของเส้นผม คำซ้อนดังกล่าวช่วยเพิ่มรายละเอียดของตัวละครให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ในส่วนของใบหน้า คำซ้อนแสดงรูปร่าง สีหน้า รวมถึงอวัยวะต่างๆ บนใบหน้า ได้แก่ หน้าผาก ดวงตา จมูก ริมฝีปาก และคาง ทำให้เกิดการเน้นสภาพส่วนต่างๆ ของใบหน้าอย่างชัดเจน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

ใบหน้าน่าเกลียดน่ากลัว ดูแก่กว่าวัย

(ผีเสื้อ. 2552: 63)

ตัวอย่างที่ 2

ตาของแต่ละคนแวววาว มีน้ำตาตลอดด้วยความเคารพและความดีใจ

(ผีเสื้อ. 2552: 35)

ตัวอย่างที่ 3

เขาได้เห็นตงตงเอาหน้าแนบกับกระจกจนจมูกบี้แบน

(ผีเสื้อ. 2552: 69)

ตัวอย่างที่ 4

ภายหลังใบหน้ากลมๆ ของนางกลายเป็นหน้าเรียวยาวซูบซีด สีแดงๆ บนใบหน้าก็หายไป

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 109)

ตัวอย่างที่ 5

เสียชู้จื่อกลับเป็นคนคางเรียวแหลมอีก

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 104)

ตัวอย่างที่ 6

นัยน์ตาแห้งผาก ไม่มีน้ำตาสักหยด

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 144)

ตัวอย่างที่ 7

หน้าตาก็หล่อเหลา มีชีวิตชีวา มีเจ็ยรู้สึกว่าเขาไม่เปลี่ยนแปลง ยังปากแดง ฟันขาวเหมือนตอนเด็กๆ

(นารินครา. 2556: 132)

ตัวอย่างที่ 8

นัยน์ตาแวววาวเหมือนไฟฟ้า นัยน์ตาของเผิงซุนไม่เหมือนไฟดูด แต่สงบนิ่ง เหมือนแสงอาทิตย์ในยามฟ้าโปร่ง อบอุ่น

(นารินครา. 2556: 26)

ตัวอย่างที่ 9

ลั่วเหลียงจี้เห็นนางงามเด่น หน้าผากเรียบอิมเหมือนผ้าปิดปาก

(นารินครา. 2556: 58)

ตัวอย่างที่ 10

ลั่วเหลียงจี้เห็นว่าดวงตาของเผิงซุนหวานหยาดเยิ้ม มีประกายงดงาม

(นารินครา. 2556: 57)

ตัวอย่างที่ 11

ริมฝีปากอิมเต็มค่อนข้างหนา

(ตลอดกาลน่านานแคไหนด. 2557: 21)

คำซ้อนแสดงใบหน้าที่ไม่สดชื่น ไม่สวยงามของตัวละคร ได้แก่ ตัวอย่างที่ 1 “น่าเกลียดน่ากลัว” และตัวอย่างที่ 4 “เรียวยาวซูบซีด” ตัวอย่างเช่น คำว่า “เรียวยาวซูบซีด” ในฉบับภาษาจีนกล่าวถึงลักษณะใบหน้าที่ของตัวละครว่า “她的圆脸变长脸了，红颜色退去了。” (小鲍庄. 2009: 45) ความว่า “她的圆脸变长脸了” หมายถึง ใบหน้ากลมของเธอเปลี่ยนเป็นทรง

ยาว ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “เรียวยาว” หมายความว่า “红颜色退去了” หมายถึง สีแดงๆ บนใบหน้าหายไป ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “ซุบซิด” ซึ่งสื่อความหมายได้กระชับชัดเจน ดังนั้นคำชื่อนี้ดังกล่าวก่เกิดจากการเรียงคำว่า “เรียวยาวซุบซิด” สื่อความหมายของข้อความทั้งหมดได้ครบถ้วน คำว่า “เรียวยาว” แสดงให้เห็นรูปหน้าของตัวละคร คำว่า “เรียว” แสดงรูปทรงที่มีช่วงปลายเล็กลงไปตามลำดับ “ยาว” แสดงให้เห็นว่าช่วงใบหน้าของตัวละครจากด้านหน้าผากสู่ปลายคางมีความยาวลงมา ใบหน้าไม่ออกไปส่วนข้างหรือกลมออกไป คำว่า “เรียวยาว” เมื่อเรียงซ้อนต่อกันแล้วช่วยทำให้เห็นภาพของใบหน้าตัวละครว่ามีรูปทรงด้านหน้าผากกว้างแล้วค่อยเรียวลงมาตามลำดับ ไม่มีเนื้อส่วนบริเวณแก้ม ส่วนคำว่า “ซุบ” หมายถึง ผอมลง ซิดไป แสดงให้เห็นถึงเปลี่ยนแปลงของตัวละครว่าในอดีตไม่ได้มีใบหน้าผอมเช่นนี้ คำว่า “ซิด” มีความหมายว่าไม่สดใส ไม่มีสีเลือดฝาดบนใบหน้า เมื่อนำมาเรียงซ้อนเป็น “ซุบซิด” แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของตัวละครว่านอกจากจะผอมลงแล้ว สีหน้าไม่สดใส ไม่มีเลือดฝาด เมื่อคำว่า “เรียวยาวซุบซิด” มาเรียงกันต่อกันจึงเน้นลักษณะใบหน้าของตัวละครที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เห็นความแตกต่างจากเดิมที่เคยมีใบหน้าที่กลม มีความอิมอบสดใส เปลี่ยนแปลงเป็นหญิงสาวที่ใบหน้าซุบผอมและสีหน้าซีดเซียว ไม่สดใส ผู้อ่านสัมผัสถึงใบหน้าที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจนในช่วงสั้นๆ

ในตัวอย่างที่ 2 ตัวอย่าง 6 ตัวอย่างที่ 5 และตัวอย่างที่ 10 มีคำชื่อนี้แสดงลักษณะของดวงตาที่สื่อถึงลักษณะนิสัยของตัวละคร เช่น คำว่า “หวานหยาดเยิ้ม” ในฉบับภาษาจีนใช้คำว่า “眼波一横” (她的城. 2011: 21) คำว่า “波” หมายถึง คลื่น แสดงดวงตาที่มีความชุ่มชื้นในดวงตามากเหมือนคลื่นน้ำไหล และมีสายตาวานเยิ้ม ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “หวานหยาดเยิ้ม” เพื่อสื่อความหมายให้เกิดภาพเหมือนกับฉบับภาษาจีน มีคำว่า “หวาน” แสดงให้เห็นภาพของนัยน์ตาที่ขุ่นมอม นัยน์ตาที่ชุ่มชื้น เช่นเดียวกับคำว่า “หยาด” หมายถึง เม็ดฝนหรือน้ำค้างที่ไหลหยดลง เมื่อนำมาเป็นคำขยายลักษณะของนัยน์ตา จึงแสดงให้เห็นภาพของนัยน์ตาที่มีน้ำหล่อเลี้ยงมาก ดวงตาที่มีความชุ่มชื้นเช่นเดียวกับคำว่า “波” แสดงถึงความเคลื่อนไหวของสายน้ำเหมือนกัน และคำว่า “เยิ้ม” ช่วยขยายความหมายให้เห็นภาพของดวงตาที่มีความชุ่มชื้นมากเหมือนมีน้ำในนัยน์ตามาก ชุ่มไปทั้งดวงตา ดังนั้นคำว่า “หวานหยาดเยิ้ม” จึงสื่อความหมายและแสดงภาพได้เหมือนฉบับภาษาจีน ลักษณะดวงตาเช่นนี้เป็นเสน่ห์ของผู้หญิง เพราะเสียวลีเป็นผู้หญิงที่มีเสน่ห์ไม่ว่ากับผู้ชายหรือผู้หญิง ไปตาสีงและ “ฉัน” ก็ชื่นชอบในความงามของเธอ

ตัวอย่างที่ 2 มีคำว่า “แวววาว” คำว่า “แวว” หมายถึง สุกใส งามวาว คำว่า “วาว” หมายถึง สุกใส มีแสงกลอกกลิ้งอยู่ข้างใน ในฉบับภาษาจีนใช้คำว่า “晶亮” (胡铁. 2007: 69) หมายถึงแวววาว เป็นประกาย คำว่า “晶” หมายถึง พร่างพราย แวววาว คำว่า “亮” หมายถึง สว่าง

วาว ผู้แปลเลือกคำซ้อนเพื่อสื่อความหมายว่า “แวววาว” แสดงภาพดวงตาที่มีความชุ่มชื้น เกิดเป็นประกายแวววาวเหมือนในภาษาจีน สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกของนักเรียนหญิงที่ฉายแววดีใจและเคารพศรัทธา เมื่อพบจางซือหยวนซึ่งเป็นผู้นำทางการเมืองที่มีชื่อเสียง

ในนวนิยายแปลจีนมีคำซ้อนแสดงลักษณะผมของตัวละคร ทั้งสภาพเส้นผม ทรงผมของตัวละคร ทำให้ภาพของตัวละครให้มีรายละเอียดมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

นางวังกะเซอะกะเซิง ผมเผ้ายุ่งรุงรัง

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 153 - 154)

ตัวอย่างที่ 2

หลังจากนั้นเขาอุบผมมันขลับที่หัวแสงกลาง

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 73)

ตัวอย่างที่ 3

ทั้งคู่ยังงัวเงีย ปากแห้ง ผิวไม่มีสีเลือด ไม่มีเรียวแรงลมปราณ ไม่มีความอบอุ่น เหลืองซีดเหมือนขิง ผมเผ้ายุ่งเหยิง

(นารินครา. 2556: 95)

ตัวอย่างที่ 4

ลั่วเหลียงจี้ที่นั่งอยู่ในวันก่อนดูเหมือนจะตัวสูงใหญ่ แต่ตอนนี้ที่ยืนอยู่กลับรู้สึกตัวเล็ก เตี้ยลงไปเยอะ วันนี้แต่งชุดสากลรีดเรียบ โก้หรู ทำให้เผิงซุนรู้สึกว่าเขาเป็นคนที่ชอบโอ้อวด รวมทั้งผมที่ใส่น้ำมันจนมันแผลลิบ ไม่เหมือนกับวันก่อนที่ดูสะอาดสดชื่น

(นารินครา. 2556: 125)

ตัวอย่างที่ 5

ผมสะอาดเรียบร้อย ผมดกปรกหน้าผากลงมาถึงคิ้ว

(นารินครา. 2555: 58)

ตัวอย่างที่ 6

จนทุกวันนี้ฉันยังจำภาพไปด่ำสิ่งเล่าเรื่องต่างๆ ให้ฉันฟังพลางร้องไห้พลางเขาร้องไห้จนตาบวม ผมเผ้ายุ่งเหยิง นั่งขัดสมาธิ ขบเขี้ยวเคี้ยวฟัน

(ตลอดกาลน่านานแค่วัน. 2557: 50)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏคำซ้อนแสดงลักษณะทรงผมที่ยุ่ง ไม่เป็นระเบียบในตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 3 และตัวอย่างที่ 6 คือ คำว่า “ผมเผ้ายุ่งรุงรัง” และ “ผมเผ้ายุ่งเหยิง” การซ้อนคำว่า “ผมเผ้า” เป็นการเลือกสรรคำมาซ้อนเพื่อเสียงทั้งสองพยางค์มีเสียงพยัญชนะต้นเสียงเดียวกัน

สอดคล้องกับพยางค์แรก คำที่แสดงให้เห็นลักษณะทรงผมที่ไม่เรียบร้อยคือ คำว่า “ยุ่งรุงรัง” และ “ยุ่งเหยิง” ว่า “ยุ่ง” มีความหมายที่แสดงให้เห็นสภาพเส้นผมพันกันจนต้องสาออก คำว่า “รุงรัง” เน้นความไม่เป็นระเบียบของผมเส้นยาวที่พันกันยุ่ง และคำว่า “ยุ่งรุงรัง” ยังเป็นการเรียงซ้อนที่เกิดเสียงสัมผัสของเสียงพยัญชนะและเสียงสระ โดยคำว่า “รุงรัง” มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงเดียวกันและพยางค์แรกของคำยังสัมผัสสระกับคำว่า “ยุ่ง” อีกด้วย ทำให้เกิดความสอดคล้องของจังหวะ เกิดเสียงไพเราะ นอกจากนี้คำว่า “ยุ่งเหยิง” มีเสียงสัมผัสของพยัญชนะต้นเป็นเสียงเดียวกันและการเรียงซ้อน คำว่า “เหยิง” ที่มีความหมายว่า ยุ่ง รุงรัง ทำให้เกิดการเน้นความหมาย เห็นภาพของเส้นผมที่พันกันยุ่งมาก ไม่เป็นระเบียบ

ในตัวอย่างที่ 2 คำว่า “มันขลับ” ในฉบับภาษาจีนใช้คำว่า “明亮” (小鲍庄. 2009: 30) หมายถึง สว่างไสว ผู้แปลเลือกสรรคำซ้อนว่า “มันขลับ” ซึ่งเหมาะสมกับบริบทของข้อความที่อธิบายถึงสภาพของเส้นผมที่เงางาม คำว่า “มัน” หมายถึง เป็นเงาหรือขึ้นเงา ซึ่งแสดงให้เห็นภาพของเส้นผมที่มีความเงามาก และคำว่า “ขลับ” ช่วยเน้นความหมายให้ชัดเจนมากขึ้น หมายถึง เลื่อม เกลี้ยง เป็นมันซึ่งแปลได้ครบความและช่วยให้เห็นภาพของเส้นผมที่มีความเงา มีประกายสว่างเมื่อกระทบแสง

ตัวอย่างที่ 4 คำซ้อนแสดงเส้นผมที่เงางามคือ คำว่า “มันแฉลบ” คำว่า “แฉลบ” มีความหมายว่าเป็นเงา เมื่อคำเรียงซ้อนกับคำว่า “มัน” เห็นสภาพของเส้นผมชัดเจนว่าเส้นผมต้องมีความมันและเป็นเงามากๆ ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของข้อความที่กล่าวถึงตัวละครชายชื่อลั่วเหลียงจี้ใช้น้ำมันใส่ผมมากจนเกินไปจึงทำให้ผม “มันแฉลบ” ในฉบับภาษาจีนใช้คำว่า “油头粉面” (她的城. 2011: 71) มีความหมายว่าใช้น้ำมันใส่ผมมากจนเกินไป การเลือกสรรคำซ้อนจึงทำให้กระชับสื่อความหมายได้เหมือนฉบับภาษาจีนและเหมาะสมกับบริบทของความ

ตัวอย่างที่ 4 และตัวอย่างที่ 5 มีคำซ้อนที่แสดงสภาพเส้นผมที่สะอาด เรียบร้อยคือ คำว่า “สะอาดสดชื่น” และ “สะอาดเรียบร้อย” คำว่า “สะอาด” หมายถึง ไม่สกปรก คำว่า “สดชื่น” แสดงถึง ความสะอาดที่ทำให้เบิกบานใจและกระปรี้กระเปร่าขึ้น คำว่า “สะอาดสดชื่น” จึงเน้นความหมายให้มีน้ำหนักร แสดงลักษณะของเส้นผมที่ดูสะอาด ดูสบายตา คำว่า “เรียบร้อย” หมายถึง เป็นระเบียบ ดังนั้นคำซ้อน “สะอาดเรียบร้อย” ให้ความหมายชัดเจน แสดงภาพเส้นผมที่ไม่สกปรก และผมจัดทรงเป็นระเบียบ ดูไม่ยุ่งเหยิง ทั้งคำว่า “สะอาดสดชื่น” และ “สะอาดเรียบร้อย” แปลตรงจากฉบับภาษาจีนว่า “干净爽利” (她的城. 2011: 71) คำว่า “干净” หมายถึงสะอาดและ คำว่า “爽利” หมายความว่า อย่างสบายๆ ซึ่งแสดงให้เห็นการเลือกสรรถ้อยคำที่แตกต่างนำเสนอความหมาย ให้เกิดภาพเช่นเดียวกัน และคำซ้อนแสดงเส้นผมยังสอดคล้องกับบริบทของความคือ คำว่า “สะอาดสดชื่น”

ตรงข้ามกับคำว่า “มันแสบ” แสดงภาพเส้นผมของลัวเหลียงจีที่สะอาดสะอ้านและสดชื่น ตรงข้ามกับสภาพผมที่ใส่น้ำมันมากเกินไป

คำสอนแสดงเส้นผมทำให้ผู้อ่านรับรู้รายละเอียดของทรงผมและเส้นผมของตัวละคร ช่วยสร้างจินตนาการภาพตัวละครให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมมากขึ้น สะท้อนภาพตัวละครชายที่มีอาชีพเป็นนักธุรกิจ การแต่งกาย แม้กระทั่งเส้นผมก็จัดแต่งทรงเป็นอย่างดี ต่างกับตัวละครหญิงที่นำเสนอภาพตัวละครหญิงที่อยู่ในสภาพที่ไม่สวยงาม มีเส้นผมไม่เป็นทรงซึ่งอยู่ในช่วงที่ตัวละครรู้สึกเศร้าเสียใจ ตอนตื่นนอน หรือตัวละครหญิงมีสติไม่สมประกอบ แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงไม่ได้สวยงามตลอดเวลา

1.1.1.2 คำสอนแสดงรูปร่างของตัวละคร

ในนวนิยายแปลจีนพบการใช้คำสอนเพื่อแสดงรูปร่างของตัวละคร ได้แก่ สัดส่วนของตัวละคร รูปร่างของตัวละคร และอวัยวะที่อยู่ช่วงลำตัวของตัวละคร ซึ่งส่วนมากเป็นคำจำนวน 4 พยางค์ การใช้คำสอนช่วยเสริมให้ภาพของตัวละครเด่นชัดและมีรายละเอียดเพิ่มเติม ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

ทุกสามวันห้าวันเข้าเหรินเหวินเห็นเด็กหนุ่มโหล่งว้างเอวกลมที่มาจากต่างถิ่นมาทำงานในที่นาของอาสะไ้สอง

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 140)

ตัวอย่างที่ 2

เอวใหญ่สะโพกโตแบบนี้ออกลูกได้เป็นครอกเลย

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 184)

ตัวอย่างที่ 3

เราชมบาร์ของเขาตามมารยาท แต่ก็ไม่ได้ยกยอจนเลอเลิศ เขารับคำชมอย่างเบิกบานใจ และก๊วกมือเรียกชายหนุ่มโหล่งว้างตัวใหญ่ที่กำลัง่วนทำอะไรอยู่ไกลๆ ให้เข้ามาหาเรา และแนะนำว่าเป็นสามี

(ตลอดกาลน่านแคไหนด. 2555: 38)

ตัวอย่างที่ 4

เด็กชายล้วนแต่สูงใหญ่แข็งแรง เด็กหญิงหน้าตาสวย รูปร่างอ้วนแอ่น เป็นครอบครัวคนชั้นล่าง และเป็นพวกที่ไม่มีการศึกษา

(ตลอดกาลน่านแคไหนด. 2555: 29)

ตัวอย่างที่ 5

คินั่นฉันเดินข้างๆ คนที่ดูตัวโตสูงใหญ่อย่างไปด้าสั่ง

(ตลอดกาลน่านแคไหนด. 2555: 38)

ตัวอย่างที่ 6

ช่วงที่เดินเปิดเผยให้เห็นส่วนโค้งส่วนเว้าเต็มที่ เราใจให้กระเจิดกระเจิง

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2555: 30)

ตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 7 และตัวอย่างที่ 8 มีคำซ้อนแสดงรูปร่างสัดส่วนที่แข็งแรง ตัวสูงและใหญ่เช่น ตัวอย่างที่ 1 คำว่า “ไหล่ว่างเวยกลม” คำในพยางค์แรกและพยางค์ที่สามเป็นอวัยวะช่วงลำตัว คือ คำว่า “ไหล่” “เวย” พยางค์ที่สองและพยางค์ที่สี่เป็นคำที่บอกขนาดและรูปร่างคือ คำว่า “กว้าง” และ “กลม” ช่วยขยายคำที่อยู่ด้านหน้า ในภาษาจีนคือ คำว่า “膀大腰圆” (小鲍庄. 2009: 59) คำว่า “膀” แปลว่า ไหล่ คำว่า “大” แปลว่า ใหญ่ ในภาษาไทยใช้คำว่ากว้าง สื่อให้เห็นภาพได้ดีกว่า คำว่า “腰” แปลว่า เวย และคำว่า “圆” แปลว่า กลม ซึ่งแสดงรูปร่างของตัวละครได้ชัดเจนคือ คำว่า “ไหล่ว่างเวยกลม” “ไหล่” และ “เวย” เป็นจุดกำหนดที่แสดงรูปร่างสัดส่วนของตัวละครชาย เห็นภาพรูปร่างของคนชัดเจน เป็นรูปร่างที่ดี แข็งแรง มีไหล่ว่างและเวยกลมเพราะกล้ามเนื้อสังเกตคำว่า “膀大腰圆” มีวิธีการเรียงคำต่างจากหลักไวยากรณ์จีนที่จะนำคำขยายไว้ด้านหน้า เหตุเพราะโครงสร้างของสำนวนมีลักษณะพิเศษคือ เป็นสำนวนที่มีลักษณะโครงสร้างภาษาจีนโบราณใช้กันมาอย่างยาวนานจนกลายเป็นกลุ่มคำที่ตายตัว ดังที่ พาสนินทร์ วงศ์วุฒิสาริธ อ้างถึง Wáng Qín (2554: 23) ว่า

เนื่องจากสำนวนมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานจนกลายเป็นกลุ่มคำที่ตายตัว โครงสร้างของสำนวนจึงมีลักษณะพิเศษคือ ความสัมพันธ์ของโครงสร้างจำกัดอยู่ในคำสี่คำเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างนั้นมีลำดับตายตัว แม้ว่าโครงสร้างสำนวนจะใช้กฎเกณฑ์ภาษาจีนปัจจุบันเป็นหลัก แต่ก็ยังมีลักษณะภาษาจีนโบราณปรากฏอยู่

ลักษณะดังกล่าวพบอีกในคำซ้อนแสดงลักษณะรูปร่างของตัวละคร ดังตัวอย่างที่ 3 คำว่า “ไหล่ว่างตัวใหญ่” คำในพยางค์แรกและพยางค์ที่สามเป็นอวัยวะช่วงลำตัว คือ คำว่า “ไหล่” และ คำว่า “ตัว” และในพยางค์ที่สองและสี่เป็นคำที่บอกขนาดและรูปร่างคือ คำว่า “กว้าง” และ “ใหญ่” ซึ่งแสดงขนาดช่วงไหล่ของตัวละครที่ไม่เล็ก ผู้แปลแปลจากภาษาจีนคือ คำว่า “宽肩厚背” (永远有多远. 2006: 17) โดยคำว่า “宽” หมายถึง กว้าง คำว่า “肩” หมายถึง ไหล่ คำว่า “厚” หมายถึง หนา และคำว่า “背” แปลว่า หลัง ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “ไหล่ว่างตัวใหญ่” คำว่า “ไหล่ว่าง” ช่วงไหล่เป็นจุดสายตาเมื่อมองรูปร่างของคน ซึ่งไหล่ว่างจะสื่อภาพของตัวละครได้ชัดเจนว่ามีไหล่ที่ผิ้ออกไป ทำให้บุคลิกดูสง่างาม ส่วนคำว่า “ตัวใหญ่” ผู้แปลเลือกสรรแทนคำว่า “หลังหนา” คำว่า “หลังหนา” แสดงถึงภาพแผ่นหลังที่มีมวลกล้ามเนื้อมาก ทำให้แผ่นหลังหนาขึ้นมา แต่คำว่า “ตัวใหญ่” ครอบคลุม

ช่วงแผ่นหลังและลำตัวทั้งหมด เมื่อใช้คำว่า “ใหญ่” ขยาย แสดงให้เห็นภาพตัวละครชายที่มีรูปร่างสูงใหญ่ รวมถึงมีกล้ามเนื้อดูสมส่วน เมื่อผนวกกับคำว่า “ไหล่กว้าง” จึงทำให้เกิดภาพจินตนาการเป็นชายที่มีรูปร่างดี แข็งแรงและมีความสง่างาม

คำซ้อนแสดงลักษณะรูปร่างในตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 4 และตัวอย่างที่ 5 ล้วนกล่าวถึงรูปร่างของตัวละครชาย แสดงให้เห็นลักษณะรูปร่างของผู้ชายในนวนิยายแปลจีน รูปร่างสัดส่วนสูงใหญ่ มีไหล่หนา เอวกลม มีกล้ามเนื้อ มีความแข็งแรง เป็นลักษณะที่แสดงออกถึงความเป็นชายที่ดี

คำซ้อนแสดงรูปร่างของตัวละครหญิงปรากฏในตัวอย่างที่ 2 ตัวอย่างที่ 4 และตัวอย่างที่ 6 มีคำซ้อนแสดงรูปร่างสวยงามและมีเสน่ห์ของตัวละครหญิง เช่น ตัวอย่างที่ 7 คำว่า “อ้วนแอ้น” หมายถึง มีรูปร่างแบบบาง ชดช้อย แสดงภาพตัวละครหญิงที่มีรูปร่างบาง ไม่อ้วนและมีความชดช้อย ในฉบับภาษาจีนใช้คำว่า “苗条漂亮” (永远有多远. 2006: 12) โดยคำว่า “苗条” หมายถึง รูปร่างผอมเพรียว คำว่า “漂亮” แปลว่า สวยงาม ในภาษาไทยผู้แปลเลือกสรรถ้อยคำอธิบายความหมายคือ “อ้วนแอ้น” ที่สื่อความหมายได้ชัดเจน กระชับ

ในตัวอย่างที่ 2 มีคำซ้อนแสดงสัดส่วนของตัวละครหญิงที่เชื่อว่าจะสามารถมีลูกได้มาก คือ “เอวใหญ่สะโพกโต” พยางค์แรกและพยางค์ที่สามเป็นอวัยวะช่วงกลางลำตัว คือ “เอว” และ “สะโพก” ในพยางค์ที่สองและพยางค์ที่สี่ คำว่า “ใหญ่” และ “โต” เป็นคำแสดงขนาดใหญ่เหมือนกัน การเรียงถ้อยคำดังกล่าวเหมือนในฉบับภาษาจีน คำว่า “粗腰大腚” (小鲍庄. 2009: 80) คำว่า “粗” แปลว่า หนา กว้าง คำว่า “腰” แปลว่า เอว คำว่า “大” แปลว่า ใหญ่ และคำว่า “腚” แปลว่า สะโพก หากแปลความหมายตรงตัวก็หมายถึง เอวหนาสะโพกใหญ่ ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “เอวใหญ่สะโพกโต” ในฉบับภาษาไทยซึ่งสื่อความหมายได้ชัดเจนเหมือนกัน และคำว่า “ใหญ่โต” เป็นคำที่คนไทยใช้ทั่วไป ดังนั้นคำซ้อนดังกล่าวสื่อความหมายชัดเจน แสดงภาพรายละเอียดช่วงเอวและสะโพกของตัวละครชัดเจน

จากคำซ้อนแสดงลักษณะรูปร่างของตัวละครหญิง พบว่าตัวละครหญิงมี 2 ลักษณะ คือ ผู้หญิงที่สวยและมีเสน่ห์จะมีรูปร่างบาง มีสัดส่วนที่เฝ้าโค้ง คือ มีหน้าอก มีสะโพก และมีกิริยาชดช้อยแบบผู้หญิง อีกลักษณะคือ ผู้หญิงที่มีเอวใหญ่สะโพกใหญ่เชื่อว่าจะมีบุตรได้หลายคน

1.1.1.3 คำซ้อนแสดงบุคลิกของตัวละคร

ในนวนิยายแปลจีน ปรากฏการใช้คำซ้อนเพื่อแสดงลักษณะบุคลิกท่าทางของตัวละครที่จะแสดงรายละเอียดจำเพาะบุคคล ช่วยเสริมสร้างรายละเอียดของตัวละครที่มากกว่ารูปร่างหน้าตาและเป็นการเน้นลักษณะโดดเด่นเฉพาะตนของตัวละครนั้นๆ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

เขาดักกับข้าวให้แขกอย่างสุภาพเรียบร้อยมีมารยาท

(ผีเสื้อ. 2552: 144)

ตัวอย่างที่ 2

ภรรยาคนใหม่ที่อ่อนโยนละมุนละไมเป็นประกายด้วยนั้น

(ผีเสื้อ. 2552: 55)

ตัวอย่างที่ 3

เธอสวยสง่ามีเสน่ห์มากใช่ไหม?

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 40)

ตัวอย่างที่ 4

ชื่อไหลโตเป็นหนุ่มแล้ว รูปร่างสูงใหญ่ องอาจผึ่งผาย ได้คะแนนทำงานถึง 9.5 แด้ม

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 19)

ตัวอย่างที่ 5

ตาคนนี้ดูเหมือนจะเป็นครู สุภาพเรียบร้อย ใส่แว่นกรอบเหลี่ยมๆ

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 74)

ตัวอย่างที่ 6

มีเจ๊เป็นคนสวยสง่า สงบ แต่ผู้หญิงไม่ว่าจะสวยสุภาพสักแค่ไหน

(นารินครา. 2556: 13)

ตัวอย่างที่ 7

มีเจ๊ยมองว่าเนื้อแท้ของเฟิงซุนดูตีมาก สวยสดใส ถ้าอยู่ด้วยกันนานๆ ยิ่งมอยยิ่งสวย ถ้าผู้ชายดูนางก็ต้องชอบ ไม่แปลกอะไร

(นารินครา. 2556: 78)

ตัวอย่างที่ 8

ผู้ชายตัวใหญ่ที่เข้มแข็ง องอาจภาคภูมิ คุณเข่าอยู่ตรงหน้าผู้หญิงคนหนึ่ง

(ตลอดกาลน่านแคไหน. 2557: 85)

ตัวอย่างที่ 9

ใช้เสน่ห์อ่อนหวานกระเจ้ากระงอดแบบเสียวเพ็น หรือวาบหวามยั่วชวน
เหมือนเสียวลิ่วแห่งซีตัน หรือทั้งสองแบบอย่างละนิดอย่างละหน่อย

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 69)

ตัวอย่างที่ 10

ไปด้าสิ่งเอาแต่ตี้มเหล่า บรรยากาศดีๆ จนกระทั่งไปด้าสิ่งเริ่มมีนๆ ก็เลยลืมน
นโยบายสุขุมเยือกเย็นสงวนท่าที

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 71)

ตัวอย่างที่ 11

เขาเดินอย่างสบายๆ ออกมายไหล่ฝั่งโข้วทรวดทรง ทำให้เขามีเสน่ห์เข้าชวน
เวลาเดินเซิดหยิ่งไม่เหมือนใคร

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 30)

คำซ้อนแสดงบุคลิกของตัวละครหญิง ได้แก่ ตัวอย่างที่ 2 ตัวอย่างที่ 3 ตัวอย่างที่ 6
ตัวอย่างที่ 7 ตัวอย่างที่ 9 ตัวอย่างที่ 10 และตัวอย่างที่ 11 เป็นคำซ้อนแสดงบุคลิกของตัวละครหญิงที่
สวยงาม มีเสน่ห์ดึงดูดเพศตรงข้าม เช่น คำว่า “สุขุมเยือกเย็นสงวนท่าที” เป็นคำซ้อนที่มีขนาดค่อนข้าง
ยาว ซึ่งเชื่อมโยงตัวละครไปด้าสิ่งที่พยายามสร้างเสน่ห์ให้แก่ตัวเอง โดยพยายามที่จะสุขุมเยือกเย็น
และระมัดระวังท่าทีที่อยากจะให้ความหวังเรื่องมีคู่ครองเป็นความจริง ฉบับภาษาจีนใช้คำว่า “沉着
矜持” (永远有多远. 2006: 34) คำว่า “沉着” หมายถึง สงบ เยือกเย็น สุขุม คำว่า “矜持” หมายถึง
สำรวม ระมัดระวัง ในฉบับภาษาไทยมีการสรุปลำมาใช้สอดคล้องกับความหมายในภาษาจีน คำว่า
“沉着” ใช้คำซ้อนแปลว่า สงบจิตใจ เยือกเย็น สุขุม “สุขุมเยือกเย็น” คำว่า “สุขุม” หมายถึง ไม่วู่วาม
“เยือกเย็น” หมายถึง จิตใจหนักแน่น การเลือกสรุปลำคำซ้อนแปลความหมายได้ครบถ้วนคำว่า “矜持”
ผู้แปลใช้คำว่า สงบเสถียร สำรวม “สงวนท่าที” หมายถึง ไม่แสดงท่าทีที่ปรากฏชัดเจน คำว่า “สุขุม
เยือกเย็นสงวนท่าที” เป็นการเน้นความหมายให้มีน้ำหนักเช่นเดียวกับฉบับภาษาจีน และนำมาเรียง
ซ้อนกันเพื่อเน้นความหมายให้มีน้ำหนักแน่นเพื่อแสดงท่าทางบุคลิกของไปด้าสิ่งอีกด้วย

คำซ้อนเพื่อแสดงความองอาจ สง่างาม ได้แก่ ตัวอย่างที่ 4 คำว่า “องอาจฝั่งผาย”
และตัวอย่างที่ 8 คือคำว่า “องอาจภาคภูมิ” คำว่า “องอาจ” หมายถึง ลักษณะสง่าฝั่งผาย คำว่า
“ฝั่งผาย” หมายถึง รูปทรงไหล่กางอย่างสง่างาม ไม่คู้ค่อม ท่าทางสง่าผ่าเผย เมื่อนำมาเรียงซ้อนคำว่า
“องอาจฝั่งผาย” ให้ความหมายชัดเจน บุคลิกที่สง่างามของตัวละคร ส่วนคำว่า “ภาคภูมิ” หมายถึง
มีสง่า ฝั่งผาย ภาพบุคลิกของตัวละครที่มีท่าทางฝั่งผาย สง่างาม ทั้งคำว่า “องอาจภาคภูมิ” และ

“องอาจผึ่งผาย” ใช้ภาษาจีนคำเดียวกัน ในฉบับภาษาจีน คือ ความว่า “堂堂一条汉子” (小鲍庄. 2009: 7) และ “一个仪表堂堂的男人” (永远有多远. 2006: 41) ซึ่งคำว่า “堂堂” หมายถึง รูปร่างสง่างาม ผึ่งผาย มักใช้เมื่อกล่าวถึงรูปร่างที่สง่างามของผู้ชาย ผู้แปลเลือกคำที่หลากหลาย มาซ้อนเพื่อสื่อความได้ครบถ้วน นำเสนอภาพของตัวละครชายที่เหมือนกัน คือ หลังตรง ไหล่กว้าง ไม่อ้วน มีรูปร่างสง่างามและผึ่งผายซึ่งเป็นลักษณะที่ผู้ชายพึงมี

ในตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 5 และตัวอย่างที่ 6 มีคำซ้อนที่แสดงถึงบุคลิกที่สุภาพ เรียบร้อยของตัวละคร เช่น คำว่า “สุภาพเรียบร้อย” คำว่า “สุภาพ” หมายถึง เรียบร้อย คำว่า “สุภาพเรียบร้อย” จึงเน้นภาพบุคลิกที่เรียบร้อย สุภาพ ฉบับภาษาจีนใช้คำว่า “文质彬彬” (小鲍庄. 2009: 30) เป็นสำนวนหมายถึง สุภาพเรียบร้อย สุภาพมีมารยาท ฉบับภาษาไทยแปลตรงตามฉบับภาษาจีน คำซ้อนแสดงบุคลิกที่สุภาพเรียบร้อย มีมารยาท ในนวนิยายแปลจีนปรากฏใช้กับทั้งตัวละครชายและตัวละครหญิง แสดงถึงความสำคัญของความสุภาพ เรียบร้อยและมารยาทที่ผู้ชายและผู้หญิงควรมี

การนำเสนอภาพบุคลิกของตัวละครจะแสดงให้เห็นว่าลักษณะบุคลิกข้างต้นเป็น บุคลิกที่ดี มีเสน่ห์ กล่าวคือ ผู้ชายที่นับว่ามีบุคลิกที่ดีคือ จะต้องมีความผึ่งผายและสง่างาม สำหรับ ความสุภาพ เรียบร้อย มีมารยาทเป็นบุคลิกที่ทั้งตัวละครชายและตัวละครหญิงควรมี ส่วนบุคลิกที่ดู เสน่ห์และน่าสนใจอีกประการคือ สุขุม มีท่าทีสำรวม เป็นบุคลิกที่ดึงดูดสายตา ถือเป็นเสน่ห์ที่น่าสนใจ ของตัวละคร

1.1.2 คำซ้อนแสดงอากัปกิริยาของตัวละคร

ในนวนิยายแปลจีนมีการใช้คำซ้อนเมื่อต้องการที่จะแสดงกิริยาท่าทาง การกระทำของ ตัวละคร เพื่อเน้นย้ำความหมาย ทำให้เห็นรายละเอียดอากัปกิริยาของตัวละครที่ชัดเจนยิ่งขึ้นและ ต่อเนื่อง เป็นภาพเคลื่อนไหวของตัวละคร คำซ้อนแสดงอากัปกิริยาของตัวละคร มี 2 ประการ ดังนี้

1.1.2.1 คำซ้อนแสดงอากัปกิริยาการพูด

1.1.2.2 คำซ้อนแสดงอากัปกิริยาการทำลาย การต่อสู้

1.1.2.1 คำซ้อนแสดงอากัปกิริยาการพูด

คำซ้อนแสดงอากัปกิริยาการพูดของตัวละครแสดงท่าทาง น้ำเสียงที่เปล่งออกมาของ ตัวละคร ซึ่งช่วยสื่อภาพที่มีรายละเอียดของตัวละคร ไม่ใช่แค่ส่วนของน้ำเสียงเท่านั้น แต่ยังให้ภาพ ท่าทางที่มีความเคลื่อนไหว สีสัน หรืออารมณ์ของตัวละครในขณะนั้นอีกด้วย ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

ตงตงพูดเยาะเย้ยถากถางเหน็บแนม

(ผีเสื้อ. 2552: 130)

ตัวอย่างที่ 2

ในสายตาของไห่หยุน เขาอาจจะเป็นคนที่เย็นชา เห็นแก่ตัว และชอบคุยโว
โอ้อวดเข้าทุกที

(ผีเสื้อ. 2552: 42)

ตัวอย่างที่ 3

คนขอทานก็เพิ่มขึ้นพร้อมๆ กับคำขวัญคุยโตโอ้อวดต่างๆ

(ผีเสื้อ. 2552: 118)

ตัวอย่างที่ 4

มีจางซือหยวนอีกคนหนึ่งที่ถูกประณาม ถูกด่าสาปแช่ง ถูกถ่มน้ำลาย
ถูกเรียกว่าเป็นพวกเดินทางสู่ระบบทุนนิยม ผู้ทรยศ พวกที่ต่อต้าน “สามประการ”

(ผีเสื้อ. 2552: 62)

ตัวอย่างที่ 5

เหลวไหล ทำไมลูกหัดพูดเหลวไหลเลอะเทอะอย่างนี้ ต้องเอาเงินที่ติดเขาไป
คืนให้เขาซิ

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 28)

ตัวอย่างที่ 6

ชาวบ้านเริ่มนิทาถากถางว่า บางทีอาจเป็นเพราะผู้หญิงคนนี้เป็นสาว
คงประพฤติดีทำนองคลองธรรมพอออกลูกคนที่ห้าตายไปก็เป็นบ้า

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 40)

ตัวอย่างที่ 7

เมื่อนางเป็นบ้าไปแล้วก็ไม่มีคำพูดติดใจนิทาอีก เพราะการนิทาคนบ้าเป็น
เรื่องไร้เมตตา

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 40)

ตัวอย่างที่ 8

เผิงซุนอดไม่ได้ที่จะรู้สึกแปลกใจอีก ลัวเหลียงจีเองก็พูดตะกุกตะกักติดอ่าง
พูดไปพลางก็รู้สึกตัวเองพูดคำที่ไม่จำเป็นต้องพูด พอรู้สึกตัวเองพูดผิด หน้าก็
ยิ่งแดงขึ้นมา

(นารินครา. 2556: 57)

ตัวอย่างที่ 9

ไปนั่งกินฟรีดัมฟรีอยู่ที่บ้านผู้หญิงที่ไร้เดียงสา พุดพลามเลอะเทอะไร้สาระ

(ตลอดกาลน่านแคไหน. 2557: 68)

ตัวอย่างที่ 10

คุณยายจู้จู้ด่าว่าไปด่าสิ่งมากที่สุด

(ตลอดกาลน่านแคไหน. 2557: 44)

ตัวอย่างที่ 11

การด่าว่าตำหนิไปด่าสิ่งกลายเป็นความบันเทิงที่คุณยายเหลืออยู่เพียงอย่าง
เดียว

(ตลอดกาลน่านแคไหน. 2557: 45)

ตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 4 ตัวอย่างที่ 7 ตัวอย่างที่ 8 ตัวอย่างที่ 10 และตัวอย่างที่ 11 มีคำซ้อนแสดงอาการปฏิกิริยาการพูดต่อว่า ด่า ตำหนิ ของตัวละคร เช่น ตัวอย่างที่ 8 “จู้จู้ด่าว่า” เป็นคำซ้อนที่ยาวสะกดตา ในฉบับภาษาจีนคือ “指责 毗打” (永远有多远. 2006: 20) คำว่า “指责” หมายถึง ดุด่า คำว่า “毗打” หมายถึง จู้จู้ ในฉบับภาษาไทยผู้แปลเลือกสรรคำซ้อน “จู้จู้ด่าว่า” โดยนำคำว่า “จู้จู้” เรียงก่อนคำว่า “ดุด่าว่า” ซึ่งทำให้จังหวะในการอ่านราบรื่น คำว่า “จู้จู้” หมายถึง บ่น จุกจิก คำว่า “ดุด่า” เป็นการว่ากล่าวหรือทักท้วงด้วยความไม่พอใจ คำว่า “ด่า” เป็นการใช้ถ้อยคำว่าคนอื่นให้เสียหายด้วยคำหยาบคาย และคำว่า “ว่า” ก็หมายถึงการใช้ถ้อยคำดูหรือติ ผู้แปลเพิ่มเติมคำนี้เข้ามานอกเหนือจากความหมายฉบับภาษาจีน แต่ไม่ได้ทำให้ความหมายโดยรวมเปลี่ยนแปลงไป เมื่อเรียงซ้อนเป็น “จู้จู้ด่าว่า” ทำให้พยางค์ยาวสะกดตา เน้นย้ำความหมาย ซึ่งให้รายละเอียดภาพตัวละครที่อารมณ์ไม่ดี มีสีหน้าไม่พอใจ และใช้วาจาที่ไม่ไพเราะต่อว่าเพื่อแสดงความไม่พอใจ ไม่ชอบใจ

ในตัวอย่างที่ 6 “นินทาถากถาง” และตัวอย่างที่ 7 “ติฉินนินทา” เป็นคำซ้อนแสดงอาการปฏิกิริยาการพูดติเตียนลับหลัง ตัวละครที่ถูกกล่าวถึงนั้นเป็นผู้หญิงที่คลอดลูกห้าครั้ง ลูกเสียชีวิตทั้งหมด ทำให้ชาวบ้านในหมู่บ้านเดียวกัน “นินทาถากถาง” และ “ติฉินนินทา” ว่าเคยทำเรื่องที่ไม่เหมาะสมคำว่า “นินทา” หมายถึง ติเตียนลับหลัง คำว่า “ถากถาง” หมายถึง ค่อนว่า มีเจตนาให้เจ็บใจ คำว่า “ติ” หมายถึง บอกข้อบกพร่อง “ฉิน” หมายถึง ติ ตีเตียน ดังนั้น คำว่า “นินทาถากถาง” และ “ติฉินนินทา” เป็นการซ้อนคำเพื่อเน้นอาการปฏิกิริยาของผู้คนในหมู่บ้านต่างคุยนินทาลับหลัง ไม่พูดต่อหน้าคาดเดาเรื่องราวกันไปต่างๆ นานา ในฉบับภาษาจีนใช้คำเดียวกัน คือ “怪话” (小鲍庄. 2009: 16) หมายถึง คำพูดเหลวไหล ไร้สาระคำพูดประหลาด ซึ่งจะเห็นว่าผู้แปลไม่ได้แปลตรงความหมาย

แต่เลือกสรรคำที่สื่อความหมายได้ชัดเจน เป็นคำที่ใช้ในสังคมไทยทั่วไป เหมาะสมกับบริบท ทำให้เข้าใจง่าย

คำซ้อนแสดงอาการปฏิกิริยาการพูดไร้สาระของตัวละครปรากฏในตัวอย่างที่ 9 ตัวอย่างที่ 10 และตัวอย่างที่ 15 เช่น ตัวอย่างที่ 15 คำว่า “พล่ามเลอะเทอะไร้สาระ” คำว่า “พล่าม” หมายถึง เพ้อเจ้อ พูดซ้ำๆ ซากๆ ไม่รู้จักจบจนน่ารำคาญ คำว่า “เลอะเทอะ” หมายถึง ไม่ได้เรื่อง เหลวไหล คำว่า “ไร้สาระ” หมายถึง ไม่มีประโยชน์ ในฉบับภาษาจีนคือ คำว่า “白话” (永远有多远. 2006: 32) เป็นสำนวน หมายถึง พูดเยอะแต่ไม่มีสาระ ฉบับภาษาไทยผู้แปลเลือกสรรคำซ้อนที่สื่อความหมายได้ครบถ้วน และเน้นอาการปฏิกิริยาที่เชื่อมโยงกับลักษณะนิสัยเฉพาะตนของละครเขียนขึ้นว่า เป็นคนพูดจาไปเรื่อยเปื่อย เนื้อหาไม่มีสาระประโยชน์ และพูดไม่รู้จบ

คำซ้อนแสดงความโอ้อวดตนในตัวอย่างที่ 2 และ 3 คือคำว่า “คุยโวโอ้อวด” และ “คุยโตโอ้อวด” คำว่า “คุย” หมายถึง พูดจาสนทนา คำว่า “โว” หมายถึง พูดโอ้อวด คำว่า “โอ้อวด” หมายถึง อวด พูดยกตัว เมื่อนำมาเรียงซ้อนเป็น “คุยโวโอ้อวด” จึงเน้นความหมายแสดงท่าทางการพูดอย่างมั่นใจ พูดยกยอตัวเอง และมีเสียงสัมผัสสระในพยางค์ที่สองและพยางค์ที่สาม เกิดเป็นเสียงคล้องจอง ส่วนคำว่า “คุยโตโอ้อวด” คำว่า “คุยโต” หมายถึง อวดอ้างความเป็นใหญ่เป็นโต เมื่อนำมาเรียงซ้อนกับคำว่า “โอ้อวด” จึงเน้นความหมายให้ชัดเจน และเกิดเสียงสัมผัสสระในพยางค์ที่สองและพยางค์ที่สาม เกิดเป็นเสียงคล้องจอง การเลือกสรรคำแสดงอาการปฏิกิริยาคุยโอ้อวดตนเองถึง 2 คำ สื่อความหมายเหมือนกันแสดงถึงความตั้งใจเลือกสรรถ้อยคำ ในตัวอย่างที่ 2 ผู้แปลเลือกแปลตามความหมายตรงจากคำว่า “夸夸其谈” (蝴蝶. 2007: 71) เป็นสำนวนที่หมายถึง คุยโวโอ้อวดหรือ คุยโตโอ้อวด ในตัวอย่างที่ 3 แปลความหมายจากคำว่า “空话” (蝴蝶. 2007: 92) หมายถึง คำพูดเลื่อนลอย ซึ่งแสดงถึงการพูดจาโฆษณาให้ชวนเชื่อ แต่ไม่มีทางที่จะเป็นไปได้ คำว่า “คุยโตโอ้อวด” จึงสื่อความหมายได้ในบริบทเดียวกันคือ พูดโอ้อวดให้ชวนเชื่อในเรื่องการเมือง ทั้งที่เป็นไปไม่ได้

1.1.2.2 คำซ้อนแสดงอาการปฏิกิริยาการทำลาย การต่อสู้

ในนวนิยายแปลจีนปรากฏคำซ้อนแสดงอาการปฏิกิริยาที่แสดงถึงท่าทางของตัวละครที่ใช้มือ ใช้เท้า และใช้ปากทะเลาะ ชกต่อย ตบตีลงมือทำร้าย หรือทำลายสิ่งของ ซึ่งคำซ้อนดังกล่าวช่วยแสดงรายละเอียดอาการปฏิกิริยาของตัวละครให้จินตนาการเป็นภาพการกระทำที่เคลื่อนไหวของตัวละครดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

“แก๊งสี่คน” ถูกบดขยี้แหลกลาญแล้ว

(ผีเสื้อ. 2552: 133)

ตัวอย่างที่ 2

เธอไม่สามารถหาเงินมากขึ้นโดยไปต้มตุ๋นแย่งชิงมาจากคนอื่น

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 61)

ตัวอย่างที่ 3

เมียเป้าปึงเต๋อคลังอีกแล้ว ปืนทั้งต้นไม้ทั้งซื้อคานบ้าน ทุบตีหม้อไห
จนแตก ผู้ชายตัวโตๆ ทั้งหลายคนเข้าไปช่วยกันจับ

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 39)

ตัวอย่างที่ 4

ชายคนหนึ่งผลัดเด็กหนุ่มลี้มลง คนอื่นๆ ช่วยกันเตะต่อยตะลุมบอน
เด็กหนุ่มกุมหัวกลิ้งอยู่กับพื้น

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 143)

ตัวอย่างที่ 5

เป้าเหยียนซานลงไม้ลงมือลงไม้เตะต่อยคนทั้งสองสุดแรงเกิด

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 144)

ตัวอย่างที่ 6

ไม่ว่าพวกนั้นจะตีต่อยเตะพวกเขาแค่ไหนหรือด่าว่าพวกเขาอย่างไร

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 144)

ตัวอย่างที่ 7

เมื่อพบผู้ใหญ่ก็จะทักทายว่า กินข้าวหรือยังครับ กับพวกเด็กๆ ก็ไม่เคย
ทะเลาะชกต่อยหรือเถียงกับเด็กอื่น

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 217)

ตัวอย่างที่ 8

นางกล้าได้เถียงต่อผู้ทะเลาะกับคนอื่นด้วยเหตุผล

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 168)

ตัวอย่างที่ 9

กำลังมีการต่อสู้แย่งแย่งอำนาจรัฐกัน

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 61)

ตัวอย่างที่ 10

เวลานางโกรธ ก็จะเหมือนทหารปะทะตะกับผู้อื่นทันที

(นารินครา. 2556: 13)

คำซ้อนแสดงอาการปฏิกิริยาการต่อสู้ การทำร้าย การทะเลาะกันของตัวละคร ปรากฏในตัวอย่างที่ 4 ตัวอย่างที่ 5 ตัวอย่างที่ 7 ตัวอย่างที่ 8 และตัวอย่างที่ 10 เช่น ตัวอย่างที่ 4 คำว่า “เตะต๋อยตะลุมบอน” คำว่า “เตะ” หมายถึง ใช้เท้าเหยียบอย่างแรง คำว่า “ต๋อย” หมายถึง ชก คำว่า “ตะลุมบอน” หมายถึง ต่อกันอย่างซุญมน ฉบับภาษาจีนใช้คำว่า “连打带踢” (小鲍庄. 2009: 60) คำว่า “打” หมายถึง ตี คำว่า “踢” หมายถึง เตะ ส่วนคำว่า “ตะลุมบอน” เป็นคำที่ผู้แปลเพิ่มขึ้นมา ซึ่งช่วยขยายความให้เห็นรายละเอียดภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้นและเหมาะสมกับบริบทคือ ในตอนนั้น ตัวละครคือไหลถูกคนจำนวนมากรุมทำร้าย คำว่า “ตะลุมบอน” ช่วยเสริมภาพคนที่ทำร้ายมีจำนวนหลายคน ลงมือทำร้ายคนที่ไม่มีทางสู้ คำซ้อนดังกล่าวจึงทำให้เกิดภาพเคลื่อนไหวของคนจำนวนมาก ใช้มือต๋อยและเท้าเตะ ต่อกันอย่างซุญมน โดยชื่อไหลเป็นผู้ถูกทำร้าย ไม่สามารถป้องกัน ป้อนกัน ตนเองได้

ตัวอย่างที่ 6 คำว่า “ตีต๋อยเตะ” ฉบับภาษาจีนคือ “怎么踢, 怎么打” (小鲍庄. 2009: 61) หมายถึง ไม่ว่าเตะ ไม่ว่าตี โดยผู้แปลนำอาการปฏิกิริยามาซ้อนกันเพื่อให้เกิดสื่อความหมายอย่างกระชับ เป็นคำว่า “ตีต๋อยเตะ” โดยเสริมคำว่า “ต๋อย” แสดงภาพใช้มือชก ซึ่งสอดคล้องกับบริบทที่ ตัวละครหลายตัวใช้มือ ทำร้ายทำร้าย คำว่า “ตี” หมายถึง เอามือหรือไม้ฟาดลงไป ดังนั้นคำว่า “ตีต๋อยเตะ” ช่วยแสดงรายละเอียดอาการปฏิกิริยาของตัวละคร ทำให้เกิดภาพเคลื่อนไหวของตัวละครที่ใช้มือตี ต๋อย ใช้ไม้ตีและใช้เท้าเตะทำร้ายผู้อื่น

ในตัวอย่างที่ 1 และตัวอย่างที่ 9 เป็นคำซ้อนแสดงอาการปฏิกิริยาการแย่งชิง เช่น ตัวอย่างที่ 9 คำว่า “การต่อสู้แ่งแย่ง” คำว่า “ต่อสู้” หมายถึง รบกัน ผู้เฉพาะหน้า คำว่า “แ่งแย่ง” หมายถึง ไม่ปรองดอง พยายามเอาแต่ได้ข้างเดียว ฉบับภาษาจีนคือ คำว่า “斗争” (小鲍庄. 2009: 24) หมายถึง ต่อกัน ผู้แปลเลือกสรรคำที่สื่อความหมายได้ครบถ้วน โดยใช้คำว่า “ต่อสู้” และ “แ่งแย่ง” อธิบายบริบทของข้อความที่อยู่ในช่วงสงครามการต่อสู้ ต้องแย่งชิงอำนาจเพื่อฝ่ายของตนใน สาธารณรัฐประชาชนจีน

คำซ้อนแสดงอาการปฏิกิริยาที่ทำให้ผู้อื่นเสียหายในตัวอย่างที่ 2 คำว่า “ดัมตุนแย่งชิง” ฉบับภาษาจีนคือคำว่า “巧取豪夺” (行云流水. 1992: 284) เป็นสำนวนมีความหมายว่า คนที่ใช้วิธี คดโกงยึดเอาสมบัติของคนอื่นมาเป็นของตนเอง คำว่า “巧取” หมายถึง ใช้กลอุบายหลอกลวง คำว่า “豪夺” หมายถึง ใช้กำลังยื้อแย่งมา ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “ดัมตุน” สื่อความหมายของคำว่า “巧取” คำว่า “ดัม” หมายถึง ล่อลวงให้หลงเชื่อเพื่อเอาทรัพย์สินสิ่งของ คำว่า “ตุน” มีความหมายว่าหลอกลวง เอาไปแทบหมดตัว คำซ้อนนี้จึงเน้นถึงการหลอกลวงผู้อื่น ผู้แปลเลือกคำว่า “แย่งชิง” สื่อความหมาย

ของคำว่า “豪夺” ครอบงำ คำว่า “แย่ง” หมายถึง หยิบหรือฉวยเอาของคนอื่นไป คำว่า “ชิง” ก็มีความหมายว่าแย่งเอาของคนอื่นมาเป็นของตัวเอง เมื่อนำคำทั้งสองมาเรียงซ้อนกันจึงเน้นความหมายถึงการแย่งของคนอื่นเป็นของตัวเอง ดังนั้นคำว่า “ต้มตุ๋นแย่งชิง” จึงสื่อความหมายตามฉบับภาษาจีนได้ครบถ้วน เน้นอากัปกริยาของตัวละครที่เอาของคนอื่นมาเป็นของตนเองโดยการกล่าวหลอกลวงหรือหยิบฉวยมา ในเรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** ตัวละครเกาเหรินหยุนและเหมยเจียเหวินเป็นคนดี ทำงานสุจริตซื่อสัตย์ ในที่นี้จึงกล่าวว่าพวกเขาไม่เคยทุจริต “ต้มตุ๋นแย่งชิง” ของคนอื่นมาเป็นของตนเอง

1.1.3 คำซ้อนแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

ในนวนิยายแปลจีนมีการใช้คำซ้อนเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ความรู้สึกสุข ทุกข์ เหินยอย หงุดหงิด เศร้า เจ็บปวดใจ เป็นต้น คำซ้อนเหล่านี้ช่วยเน้นอารมณ์ความรู้สึกให้ชัดเจน ทำให้ผู้อ่านรับรู้กับอารมณ์ความรู้สึกซึ่งเป็นเรื่องนามธรรมได้ละเอียดลึกซึ้ง เกิดความรู้สึกสะเทือนใจ คำซ้อนที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครมี 3 ประการ ดังนี้

1.1.3.1 คำซ้อนแสดงอารมณ์ความรู้สึกรัก ชอบ

1.1.3.2 คำซ้อนแสดงอารมณ์ความรู้สึกเหินยอย ลำบาก หงุดหงิด

1.1.3.3 คำซ้อนแสดงอารมณ์ความรู้สึกเหงา เศร้าเสียใจ เจ็บปวดใจ

1.1.3.1 คำซ้อนแสดงอารมณ์ความรู้สึกรัก ชอบ

ในนวนิยายแปลจีนมีคำซ้อนที่แสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครที่มีต่อบุคคลในครอบครัวและสถานที่ที่อยู่ ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ความรู้สึกรัก ชอบพอ สนิมสนม และเป็นห่วงเป็นใย คำซ้อนดังกล่าวช่วยย้ำอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครให้มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

ต้องการการดูแลเอาใจใส่ ความเข้าใจ และความเห็นอกเห็นใจ

(ผีเสื้อ. 2552: 128)

ตัวอย่างที่ 2

ความรู้สึกโรแมนติกหวานซึ่งไม่เข้ากับวันของเขาทั้งสองคน และไม่ค่อย
เหมาะกับอาชีพ

เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 132)

ตัวอย่างที่ 3

เกาเหรินหยุนอดที่จะเป็นห่วงเป็นใยลูกสาวไม่ได้

(**เมฆเหินน้ำไหล.** 2555: 127)

ตัวอย่างที่ 4

เป็นเวลาดีมากแล้ว ถนนสุขุมวิทในตอนกลางคืนเป็นเวลาของนางเอง เป็นเวลาที่ถนนจอบแจกลับสงบเงียบ มีเสียงได้ยินเสียงฝีเท้าของตนเอง เป็นเสียงสะท้อนอยู่ในหัวใจ เป็นถนนที่พวกนางอยู่มา 3 ชั่วโมงแล้ว นางเคยชินจนไม่กลัวอะไร รู้สึกปลอดภัยคุ้นเคย จะทิ้งไปไม่ได้ จนตายจากไป

(นารีนครา. 2555: 79)

ตัวอย่างที่ 5

เผิงซุนเคยเห็นแต่แม่ผัวอิม พูดแต่เรื่องดีๆ เอาใจ เคยเห็นแต่แม่ผัวโอรักหลาน

(นารีนครา. 2555: 49)

ตัวอย่างที่ 6

แต่อยู่ไปอยู่มาผู้ร้ายกับเด็กกลายเป็นเพื่อนที่ใกล้ชิดสนิทสนมกัน

(ตลอดกาลน่านแคไหน. 2557: 66)

ตัวอย่างที่ 7

ในหัวใจของฉัน ฉันรู้สึกถึงความรักที่อ่อนหวานไม่มีขอบเขต ความห่วงหาอาทรสามี

(ตลอดกาลน่านแคไหน. 2557: 89)

ตัวอย่างที่ 8

ขณะที่เสียวลิ่วแห่งชีวิตที่แทบไม่เคยมอง “ตัวซุน” กลับทำให้ใจของเขาเคลิบเคลิ้มไม่อยู่กะเนื้อกะตัว

(ตลอดกาลน่านแคไหน. 2557: 27)

ตัวอย่างที่ 9

ไปด้าสิ่งทักทาย โอภาปราศรัย เรียกคนอื่นว่าคุณบ้านั้น คุณบ้านี้ ทำให้รู้สึกอบอุ่นใกล้ชิดกัน

(ตลอดกาลน่านแคไหน. 2557: 51)

คำขึ้นแสดงอารมณ์ความรู้สึกเป็นห่วง เอาใจใส่ในตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 3 และตัวอย่างที่ 7 เช่น ตัวอย่างที่ 3 คำว่า “เป็นห่วงเป็นใย” ผู้แปลสรรคำว่า “ห่วงใย” ให้เป็นคำขึ้น 4 พยางค์ เติมคำว่า “เป็น” ในพยางค์แรกและพยางค์ที่สาม เพื่อทำให้เกิดจังหวะ คำว่า “ห่วงใย” หมายถึง มีใจพะวงอยู่ ในฉบับภาษาจีนคือ คำว่า “不忍” (行云流水. 2006: 307) หมายถึง อุดสงสารไม่ได้ ผู้แปลเลือกสรรคำขึ้น 4 พยางค์เพื่อนำเสนออารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร เกาเหรินหยุนรู้สึกเป็นห่วงลูกสาวที่เหนื่อยและกำลังป่วยในช่วงการสอบเข้ามหาวิทยาลัย

มีคำซ้อนแสดงอารมณ์ความรู้สึกใกล้ชิด ผูกพันในตัวอย่างที่ 4 ตัวอย่างที่ 6 และตัวอย่างที่ 9 เช่น ตัวอย่างที่ 4 “ใกล้ชิดคุ้นเคย” คำว่า “ใกล้ชิด” หมายถึงสนิทสนม เป็นที่ไว้วางใจ คำว่า “คุ้นเคย” หมายถึง รู้จักชอบพอสสนิทสนมเป็นกันเอง ฉบับภาษาจีนคือคำว่า “亲” (她的城. 2011: 31) หมายถึง ความสัมพันธ์ใกล้ชิดสนิทสนมกัน ผู้แปลเลือกใช้คำซ้อนเพื่อสื่อความหมายเน้นความสัมพันธ์ของตัวละครกับเมืองบ้านเกิด ตัวละครรู้สึกใกล้ชิดและคุ้นเคย เพราะอาศัยอยู่มานาน ไม่มีความหวาดกลัวแม้ว่าจะเดินอยู่คนเดียวในตอนกลางคืน

ในตัวอย่างที่ 6 คำว่า “ใกล้ชิดสนิทสนม” คำว่า “สนิทสนม” หมายถึง คุ้นเคยกันดี ภาษาจีนคือ “想亲想近” (永远有多远. 2009: 31) คำว่า “近” หมายถึง ใกล้ชิด เป็นการแปลตรงเน้นความสัมพันธ์ของตัวละครที่ใกล้ชิดกันมากขึ้นจนสนิทสนมคุ้นเคยกันดี ตัวละครผู้ร้ายในภาพยนตร์กลายเป็นเพื่อนกับเด็กคนหนึ่ง ความสัมพันธ์ของทั้งคู่ใกล้ชิดกันมากขึ้น สนิทสนมกันมากขึ้น คำว่า “อบอุ่นใกล้ชิด” ในตัวอย่างที่ 9 คำว่า “อบอุ่น” หมายถึง ปราศจากความว้าวุ่น ฉบับภาษาจีนคือ คำว่า “热乎乎的” (永远有多远. 2009: 52) ให้รายละเอียดของความสัมพันธ์สนิทสนม ทำให้รู้สึกสบายใจ ไม่ว่าเหวของตัวละครไปด้าสิ่งกับคุณป้าซึ่งทำงานในโรงแรมเหมือนกัน การเลือกสรรถ้อยคำดังกล่าวแสดงถึงการเลือกสรรคำเพื่อสื่ออารมณ์จากฉบับภาษาจีนที่ใกล้เคียงกัน ให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับบริบทของข้อความ

1.1.3.2 คำซ้อนแสดงอารมณ์ความรู้สึกเหนียว ลำบาก หงุดหงิด

ในนวนิยายแปลจีนปรากฏการใช้คำซ้อนเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ซึ่งเป็นความรู้สึกอึดโรย เหนื่อยยากลำบาก และรู้สึกไม่พอใจ ไม่ได้ตั้งใจ อึดอัดใจ ซึ่งคำซ้อนดังกล่าวช่วยเน้นและเสริมอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครให้มีความชัดเจนและมีรายละเอียดมากขึ้น ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

ต้องเหนียวหน่ายใจกับความคิดของคนบางคนที่ยังยึดติดอยู่กับธรรมเนียม

เก่าๆ

(ผีเสื้อ. 2552: 141)

ตัวอย่างที่ 2

เกาเหรินหยุนเล่าให้พวกที่ภาควิชาฟังถึงเรื่องนี้อย่างหงุดหงิดอัดอั้นใจมาก

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 112)

ตัวอย่างที่ 3

ทั้งเหนื่อย ทั้งวัง ยากเย็นแสนเข็ญเหลือเกิน

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 70)

ตัวอย่างที่ 4

เหวินฮั่วจื่อพูดอย่างอึดอัดลำบากใจ

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 84)

ตัวอย่างที่ 5

ใครได้ยินเสียงร้องไห้ของแม็กก็พลอยเศร้าใจ แต่ก็รำคาญใจด้วย เหวินฮั่วจื่อ
รู้สึกอึดอัดอันตันใจ

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 174)

ตัวอย่างที่ 6

เข้าไป 3 เดือน ไม่ใช่ 3 วัน หรือ 3 ชั่วโมง ไม่ต้องไปหงุดหงิดโมโห เขาปลงตก

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 11)

ตัวอย่างที่ 7

ตัวเองก็คิดไม่ออกว่าทำไมรู้สึกหงุดหงิดกระวนกระวายใจเหลือทน

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 46)

ตัวอย่างที่ 8

ไม่ว่าเผิงซุนจะตระกำลำบากหรือเหนื่อยแค่ไหน

(นารินครา. 2556: 74)

ตัวอย่างที่ 9

ประตูป้าน 2 บานนี้ปิดตายอยู่ 38 ปีแล้ว เวลานี้เปิดออกไปหาถนนใหญ่
ทำเสร็จแล้วค่อยเรียกมีเจียมาดู ไม่บ่นไม่ว่าอะไรเลยที่คนอายุ 80 จะต้องจัดการ
ลำบากลำบาก

(นารินครา. 2556: 111)

ตัวอย่างที่ 5 คำว่า “อึดอัดอันตันใจ” คำว่า “อึด” หมายถึง ทำให้แน่น คำว่า “อันตัน” หมายถึง ยึดเอาไว้ กั้นเอาไว้ ดังนั้นคำว่า “อึดอันตัน” จึงหมายถึง เก็บความรู้สึกแน่นอยู่ในใจ เพราะไม่สามารถพูดหรือกระทำตามต้องการได้ เนื่องจากอยู่ในภาวะจำทน ซึ่งเป็นคำที่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกของตัวละครได้ชัดเจน คำว่า “ตัน” หมายถึง ไม่มีทางออก เมื่อนำมาซ้อนเป็น “อึดอัดอันตันใจ” ช่วยเสริมความหมายชัดเจนสื่อความรู้สึกของตัวละครที่เก็บแน่นไว้ในใจ ไม่สามารถระบายออกมาได้ อารมณ์ความรู้สึกอัดแน่นอยู่เต็มอก ทำให้รู้สึกทรมานและลำบากใจ ในฉบับภาษาจีนคือ คำว่า “憋得”

慌” (小鲍庄. 2009: 75) คำว่า “憋” หมายถึง อึดอัด คำว่า “慌” เป็นคำขยาย หมายความว่า สุดท้ายจะทนทานได้แล้ว ผู้แปลแปลตรงความหมายและเลือกสรรคำซ้อนเพื่อสื่อความหมายได้กระชับ ครบความ

ตัวอย่างที่ 7 คำว่า “หงุดหงิดกระวนกระวายใจ” คำว่า “หงุดหงิด” หมายถึง อารมณ์เสียเพราะไม่ได้ตั้งใจ หรือไม่เป็นไปตามต้องการ คำว่า “กระวนกระวาย” แสดงอาการวุ่นวายไม่เป็นสุขใจ เมื่อนำคำดังกล่าวมาเรียงซ้อนกันเป็นคำว่า “หงุดหงิดกระวนกระวาย” จึงช่วยเน้นรายละเอียดความรู้สึกของตัวละครว่า ตัวละครมีอารมณ์ไม่พอใจและวุ่นวายใจ อีกทั้งยังแสดงถึงท่าทางของตัวละครที่อยู่นิ่ง เพราะรู้สึกทั้งหงุดหงิดใจ และกระวนกระวายอยู่ภายในจิตใจ ในฉบับภาษาจีนคือ คำว่า “烦躁” (小鲍庄. 2009: 18) หมายถึง ใจหงุดหงิดกระสับกระส่าย คำว่า “烦” หมายถึง หงุดหงิด คำว่า “躁” หมายถึง ไม่เยือกเย็น ไม่สุขุม ผู้แปลแปลความหมายตรงคือ คำว่า “หงุดหงิดกระวนกระวายใจ” ให้มีน้ำหนักของคำเช่นเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 4 แสดงอารมณ์ความรู้สึกไม่สบายใจ ลำบากใจ คือ คำว่า “อึดอัดลำบากใจ” คำว่า “อึดอัด” หมายถึง คับอึดคับใจ ไม่ปลอดโปร่ง คำว่า “ลำบาก” หมายถึง เดือดร้อนใจ ดังนั้นคำซ้อน “อึดอัดลำบากใจ” แสดงอารมณ์ของตัวละครที่รู้สึกไม่สบายใจ มีเรื่องอยู่ภายในใจและไม่สามารถแสดงออกได้ ทำให้รู้สึกไม่ปลอดโปร่ง และรู้สึกว่าตนอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก ไม่สามารถที่จะทำหรือพูดอะไรออกไปได้ คำซ้อนนี้แปลตรงจากฉบับภาษาจีนคือ คำว่า “难堪” (小鲍庄. 2009: 34) ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกันคือ อึดอัดใจ ลำบากใจ

1.1.3.3 คำซ้อนแสดงอารมณ์ความรู้สึกเหงา เศร้าเสียใจ เจ็บปวดใจ

ในนวนิยายแปลจีน มีคำซ้อนที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครที่รู้สึกเศร้าหมองเหงา เปล่าเปลี่ยวใจ มีความทุกข์ใจ และรู้สึกเจ็บปวดในใจ การใช้คำซ้อนดังกล่าวช่วยเน้นความหมายเพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึก และช่วยแสดงรายละเอียดของอารมณ์ในช่วงนั้นๆ อย่างชัดเจน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

พวกเราไม่ต้องถอนใจด้วยความเศร้าสลดอีกแล้ว เราไม่ต้องร้องไห้อีกแล้ว

(ผีเสื้อ. 2552: 37)

ตัวอย่างที่ 2

เลาจาพูดคุ้ยได้แล้ว เห็นปู่เข้าหาโดดเดี่ยวเดียวดายมาก เลยถามโน่นถามนี่

ให้ปู่หายกลุ้ม

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า. 2555: 89)

ตัวอย่างที่ 3

เธอร้องด้วยน้ำเสียงคับแค้นเศร้าสร้อยถึงจะไม่เข้าใจความหมายของเพลง
ได้ยินผู้ใหญ่ร้องเธอก็ร้องบ้าง พอร้องจนชำนาญ จึงรู้สึกว่าการร้องของเพลง
อัน เศร้ารันทต นั้นช่างตรงกับอารมณ์จิตใจของเธอ
เธอร้องเพลงอย่าง เศร้าสร้อยหงอยเหงา เหวินฮั่วจื่อฟังแล้วรู้สึกอ้างว้างเช่นกัน
(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 86)

ตัวอย่างที่ 4

เผิงซุนอยู่ในช่วงที่ ใจระทมสับสน ไม่รู้จะทำอย่างไรดี ทุกเวลารู้สึกว่ายากที่
จะให้ผ่านไป
(นารีนครา. 2556: 134)

ตัวอย่างที่ 5

เตียงที่กวนเผิงหยูซื้อมาให้เพิ่มความ เศร้าเดียวดาย เข้ามาสู่พุ่มห่มหูก
ขึ้น
(ตลอดกาลนะนานแคไหน. 2557: 64)

คำซ้อนแสดงอารมณ์ความรู้สึกเศร้าในตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 3 และตัวอย่างที่ 5 เช่น
ตัวอย่างที่ 1 “เศร้าสลด” เป็นคำซ้อนให้รายละเอียดอารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน คำว่า
“เศร้า” หมายถึง สลด ระทด หมอง ไม่เบิกบาน เป็นทุกข์ เมื่อซ้อนกับคำว่า “สลด” หมายถึง สังเวชใจ
รันทดใจ เป็น “เศร้าสลด” ฉบับภาษาจีนคือ “悲” (小鲍庄. 2009: 35) หมายถึง เศร้าเสียใจ เศร้าสลด
เพื่อสื่อความหมายของคำเหมือนฉบับภาษาจีน คำซ้อนนี้นอกจากจะสื่ออารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร
ที่ไม่เบิกบานใจแล้ว ยังแสดงท่าทางของตัวละครที่กำลังอยู่ในช่วงอารมณ์นั้น กล่าวคือ ในอดีตตัวละคร
จะมีสีหน้าไม่เบิกบานใจ ใบหน้าหมองหม่นด้วยความรู้สึกสลดใจ ถอนใจเมื่อคิดถึงเรื่องที่ผ่านมา

ในตัวอย่างที่ 3 มีคำว่า “เศร้ารันทต” “เศร้าสร้อยหงอยเหงา” คำว่า “รันทต” หมายถึง
สลดใจมาก มีจิตใจหวนไหวมากเพราะความโศกสลด เมื่อซ้อนเป็น “เศร้ารันทต” จึงเน้นว่าตัวละคร
มีจิตใจที่หวนไหวด้วยความรู้สึกเศร้าใจและสลดใจอย่างมาก คำว่า “เศร้าสร้อยหงอยเหงา” คำว่า
“สร้อย” หมายถึง โศก คำว่า “หงอย” หมายถึง ซึมเซา ไม่ร่าเริง คำว่า “เหงา” แสดงความรู้สึกเปลี่ยวใจ
เปล่าเปลี่ยว ดังนั้นเมื่อนำคำทั้งสี่มาเรียงซ้อนกัน ทำให้ความหมายและให้รายละเอียดอารมณ์
ความรู้สึกเศร้า ไม่ร่าเริง และยังมีความรู้สึกเปล่าเปลี่ยวใจร่วมในช่วงอารมณ์นั้นๆ ด้วย ในฉบับ
ภาษาจีนทั้งคำว่า “เศร้ารันทต” และ “เศร้าสร้อยหงอยเหงา” ใช้คำเดียวกันคือ คำว่า “凄威” (小鲍
庄. 2009: 35) โดยคำว่า “เศร้าสร้อยหงอยเหงา” จะซ้ำเป็นคำว่า “凄凄威威” (小鲍庄. 2009: 35)
ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้แปลพยายามคงลักษณะเดิมของภาษาจีนไว้ โดยเลือกใช้คำซ้อนจำนวน 4 พยางค์

เพื่อแทนลักษณะการซ้ำคำตามฉบับภาษาจีน ส่วนด้านของความหมาย เนื่องจากทั้งสองคำใช้ภาษาจีนคำเดียวกัน จึงเห็นการเลือกสรรถ้อยคำที่หลากหลายเพื่อนำเสนอความหมาย ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “เศร้าวันท” กับการนำเสนออารมณ์ของเพลง เพราะในบริบทของข้อความกล่าวว่าอารมณ์ของเพลงเหมือนกับอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ผู้แปลเลือกสรรคำที่นำเสนออารมณ์ความรู้สึกของตัวละครในขณะนั้นมานำเสนออารมณ์ความรู้สึกของเพลง โดยเลือกสรรคำว่า “เศร้าสร้อยหยอหยาง” เพื่อนำเสนอน้ำเสียงของตัวละคร สอดคล้องกับอารมณ์ของเพลง และช่วยให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการเกี่ยวกับเพลงได้ชัดเจน รับรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครและเสียงร้อง

ในตัวอย่างที่ 5 คำว่า “เศร้าเดียวดาย” คำว่า “เดียวดาย” หมายถึง คนเดียว ลำพังผู้เดียว จึงเน้นรายละเอียดความรู้สึกเศร้าและเดียวดายของตัวละครไปดั่งสิ่งที่ได้รับเพียงใหม่ เพียงเก่าออกไป ของที่เก็บเพื่อระลึกถึงคนรักหายออกไป ทำให้ไปดั่งความรู้สึกเศร้าและเดียวดาย อยู่เพียงลำพัง ฉบับภาษาจีน คำว่า “凄凉” (永远有多远, 2006: 30) คำว่า “凄” หมายถึง เศร้า คำว่า “清” หมายถึง เสงี่ยมเดียวดาย ผู้แปลแปลตรงความหมายจากฉบับภาษาจีน

1.1.4 คำซ้อนแสดงนิสัยของตัวละคร

คำซ้อนแสดงนิสัยของตัวละครเป็นการแสดงลักษณะภายในคือ จิตใจของตัวละคร ซึ่งจะช่วยแสดงลักษณะจำเพาะของแต่ละบุคคล ผู้อ่านรู้ว่าตัวละครเป็นคนที่มีความจิตใจอย่างไร เช่น จิตใจดี เข้มแข็ง กล้าหาญ หรืออ่อนน้อมถ่อมตน เป็นต้น คำซ้อนแสดงนิสัยของตัวละครที่พบมากมี 3 ประการ ดังนี้

1.1.4.1 คำซ้อนแสดงจิตใจดี มีคุณธรรม

1.1.4.2 คำซ้อนแสดงจิตใจเข้มแข็ง กล้าหาญและมั่นคง

1.1.4.3 คำซ้อนแสดงความอ่อนน้อม ดีใจ

1.1.4.1 คำซ้อนแสดงจิตใจดี มีคุณธรรม

คำซ้อนแสดงจิตใจดี มีคุณธรรมใช้คำซ้อนที่แสดงตัวละครเป็นคนดี จิตใจเปี่ยมด้วยคุณธรรม เช่น มีน้ำใจ ยุติธรรม ซื่อสัตย์ เป็นต้น คำซ้อนดังกล่าวช่วยเน้นความหมายให้ผู้อ่านเกิดภาพของตัวละครที่ละเอียดชัดเจนถึงจิตใจของตัวละคร ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

ฉันไม่ควรที่จะเสนอตัวสอดแทรกเข้าไปในวิญญาณอันบริสุทธิ์ใต้เตียงสาของ

เธอ

(ผีเสื้อ, 2552: 83)

ตัวอย่างที่ 2

เขาเป็นคนมีจุดยืนที่มั่นคงแน่วแน่ไม่เปลี่ยนแปลง มีจิตใจยุติธรรมไม่เห็นแก่

ตัว

(ผีเสื้อ. 2552: 49)

ตัวอย่างที่ 3

พ่อกับแม่ดีบริสุทธิไม่น้อย

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 105)

ตัวอย่างที่ 4

คนที่ทำตัวดีบริสุทธิ ไม่หาเงินหาทองเจ้าตัวก็มักจะจน

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 105)

ตัวอย่างที่ 5

คนในหมู่บ้านเล็กตระกูลเป้านับถือคุณธรรมความดีมาทุกยุคทุกสมัย ไม่นับ
ถือเงินทองความร่ำรวย

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 162)

ตัวอย่างที่ 6

ทุกคนพูดว่าเด็กคนนี้รู้เรื่องราวดี เข้าใจหัวอกพ่อแม่ เด็กแค่นี้แต่มีคุณธรรม
น้ำใจดีเหลือเกิน

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 208)

ตัวอย่างที่ 7

เด็กคนนี้แปลก... น้ำใจดีมีคุณธรรมกว่าเด็กธรรมดา มีชะตากรรมวาสนา
ร่วมกับปู่ย่า เป็นเด็กแปลกจริงๆ

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 208)

ตัวอย่างที่ 8

ในเรื่องกล่าวถึงชื่อไหล บรรยายว่าชื่อไหลเป็นคนใส่ชื่อบริสุทธิ ง่ายๆ ตรงๆ

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 223)

ตัวอย่างที่ 9

พ่อของเผิงซุนเป็นเทคนิคเขียน แม่เป็นสมุห์บัญชี เป็นคนดีชื่อสัตย์ ทั้ง 2
ปลดเกษียณแล้ว พวกเขาเลี้ยงลูกมาให้เป็นคนดีชื่อสัตย์ ให้เรียนหนังสือสูง

(นารินครา. 2556: 30)

ตัวอย่างที่ 10

เพราะคุณเป็นคนเมตตากรุณา ใจดี คุณเป็นบริสุทธิ คุณดีเหลือเกิน

(ตลอดกาลน่านานแค่ไหน. 2557: 85)

คำชื่อนแสดงว่าตัวละครที่เป็นคนมีจิตใจดี มีคุณธรรมในตัวอย่าง 3 ตัวอย่างที่ 4 ตัวอย่างที่ 5 และตัวอย่างที่ 9 เช่น ในตัวอย่างที่ 3 มีคำว่า “ดีบริสุทธิ์” คำว่า “ดี” หมายถึง มีลักษณะที่เป็นไปในทางที่ต้องการ น่าปรารถนาและน่าพอใจ ซึ่งหมายถึงคนที่ทำความดี คำว่า “บริสุทธิ์” หมายถึง แท้ ไม่มีอะไรมาเจือปน จึงหมายถึงคนที่ปฏิบัติดีหมดจดไม่มีตำหนิ เมื่อนำคำทั้งสองข้อกันจึงเน้นความดีของตัวละครว่าเป็นคนที่ปฏิบัติดีโดยตลอด ไม่มีสิ่งไม่ดีมาเจือปน ในฉบับภาษาจีนคือ คำว่า “**清高**” (行云流水. 1992: 300) หมายถึง จิตใจงดงามและมีคุณธรรมสูง คำว่า “**清**” หมายถึง ซื่อสัตย์ สุจริต คำว่า “**高**” หมายถึง สูง ซึ่งคำว่า “**清高**” เป็นคำที่ใช้แสดงคุณค่าของปัญญาชนจีนในสมัยโบราณคือ มีคุณธรรม เน้นเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริตเป็นสำคัญ ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “ดีบริสุทธิ์” ซึ่งครอบคลุมความหมายฉบับภาษาจีนนำเสนอภาพตัวละครที่มีจิตใจงดงามบริสุทธิ์ ไม่มีสิ่งร้ายเจือปน

สำหรับตัวอย่างที่ 4 มีคำชื่อนว่า “ดีบริสุทธิ์” เช่นกัน ซึ่งในที่นี้ฉบับภาษาจีนใช้สำนวนว่า “**两袖清风**” (行云流水. 1992: 300) เป็นสำนวนที่ใช้เปรียบข้าราชการที่มือสะอาด ไม่ทำเรื่องทุจริต ผู้แปลเลือกคำว่า “ดีบริสุทธิ์” เพื่อสื่อความหมายที่ครอบคลุมตัวละครที่มีอาชีพเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เป็นปัญญาชนที่ประพฤติตนดี ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ไม่เคยปฏิบัติสิ่งไม่เหมาะสม ซึ่งผู้แปลเลือกสรรคำที่สื่อความหมายได้ครบถ้วนและเหมาะสมกับบริบทข้อความ

คำชื่อนแสดงจิตใจที่มีน้ำใจ ในตัวอย่างที่ 6 ตัวอย่างที่ 7 และตัวอย่างที่ 10 เช่น ตัวอย่างที่ 6 คำว่า “คุณธรรมน้ำใจ” คำว่า “คุณธรรม” หมายถึง สภาพคุณงามความดี คำว่า “น้ำใจ” หมายถึง ความเอื้ออาทร คำชื่อนดังกล่าวแสดงว่าตัวละครมีจิตใจดี โดดเด่นเรื่องความมีน้ำใจ ฉบับภาษาจีนคือ คำว่า “**仁义**” (小鲍庄. 2009: 91) หมายถึง คนดี มีคุณธรรม ไม่ได้เจาะจงว่าเป็นความดีหรือคุณธรรมเรื่องใดเป็นพิเศษ แต่ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “น้ำใจ” เพื่อแสดงรายละเอียดของตัวละครให้มากยิ่งขึ้น โดยเน้นที่ความดีมีน้ำใจ จึงกล่าวได้ว่าตัวละครนี้มีความโดดเด่นเรื่องความมีน้ำใจเป็นพิเศษ

ในตัวอย่างที่ 1 และตัวอย่างที่ 8 มีคำชื่อนแสดงจิตใจที่ใสซื่อของตัวละคร เช่น ตัวอย่างที่ 10 คำว่า “ใสซื่อบริสุทธิ์” คำว่า “ใส” หมายถึง บริสุทธิ์ คำว่า “ซื่อ” หมายถึง คนตรง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม คำว่า “บริสุทธิ์” หมายถึง แท้ ไม่มีอะไรมาเจือปน การชื่อนคำเน้นความหมายให้ชัดเจน สื่อถึงจิตใจว่าเป็นคนที่ไม่เล่ห์เหลี่ยมโดยแท้จริง ฉบับภาษาจีนคือ “**纯朴憨厚**” (小鲍庄. 2009: 28) คำว่า “**纯朴**” หมายถึง บริสุทธิ์ คำว่า “**憨厚**” หมายถึง ซื่อตรง ดังนั้นผู้แปลจึงเลือกสรรคำชื่อนว่า “ใสซื่อบริสุทธิ์” ทำให้ความหมายมีน้ำหนัก และสื่อภาพของตัวละครว่าเป็นคนดี มีความบริสุทธิ์และใสซื่อไม่มีเล่ห์เหลี่ยมเหมือนฉบับภาษาจีน

1.1.4.2 คำสอนแสดงจิตใจเข้มแข็ง กล้าหาญและมั่นคง

ในนวนิยายแปลจีนมีการใช้คำสอนแสดงจิตใจของตัวละคร ที่มีความหนักแน่น เข้มแข็ง ไม่ย่อท้อ ไม่หวั่นไหวและไม่ยอมแพ้ คำสอนดังกล่าวช่วยเน้นภาพของตัวละคร แสดงลักษณะเด่นของตัวละครอย่างชัดเจน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

เขาเป็นคนมีจุดยืนที่มั่นคงแน่วแน่ไม่เปลี่ยนแปลง มีจิตใจยุติธรรมไม่เห็นแก่

ตัว

(ผีเสื้อ. 2552: 49)

ตัวอย่างที่ 2

แฟนเก่าของเธอช่างกล้าคิดกล้าทำเสียจริงๆ

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 159)

ตัวอย่างที่ 3

เมียเป้าเหียนซานกลับชอบใจ บอกว่า อย่างนี้ใจคอหนักแน่นมั่นคงดี

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 51)

ตัวอย่างที่ 4

ซึ่งเจียงเทาเป็นผู้ชายที่ใจกว้างตรงไปตรงมา กล้าได้กล้าเสียที่สุดในถนน
สุยถ่า ความใจกว้างกล้าได้กล้าเสียของเขาไม่ใช่ธรรมดา เหมือนถนนสุยถ่าเป็นของ
เขาทั้งถนน

(นารินครา. 2556: 105)

ตัวอย่างที่ 5

แต่เขาคงความใจกว้างกล้าได้กล้าเสียของคนรุ่นพ่อให้ผู้คนได้เห็น

(นารินครา. 2556: 108)

ตัวอย่างที่ 6

ไม่ว่าจะพูดอย่างไร มีเจี๋ยเป็นผู้หญิงที่ยากเกินกว่าจะเข้าใจได้ นางเอา
ความทะเยอทะยานมุ่งมาดแรงกล้าแบบนี้มาจากไหน

(นารินครา. 2556: 75)

ตัวอย่างที่ 7

20 ปีให้หลัง มีเจี๋ยกลายเป็นคนกล้าหาญเข้มแข็ง

(นารินครา. 2556: 85)

ตัวอย่างที่ 8

มีเรื่องมากมาย และมีความกล้าหาญสง่างาม!

(นารินครา. 2556: 113)

ตัวอย่างที่ 9

มีเจี๋ยเป็นคนเปิดเผยตรงไปตรงมา จะทำอะไรชัดเจน

(นารีนครา. 2556: 122)

คำซ้อนแสดงลักษณะจิตใจของตัวละครที่มีความกล้าหาญ ในตัวอย่างที่ 2 ตัวอย่างที่ 4 ตัวอย่างที่ 5 ตัวอย่างที่ 6 ตัวอย่างที่ 7 ตัวอย่างที่ 8 และ ตัวอย่างที่ 9 ได้แก่ คำว่า “ใจกว้างกล้าได้กล้าเสีย” คำว่า “ใจกว้าง” หมายถึง มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และคำว่า “กล้าได้กล้าเสีย” หมายถึง ไม่กลัวขาดทุน ใจป้ำ คำซ้อนดังกล่าวแสดงรายละเอียดของความกล้าว่า เป็นความกล้าที่จะให้ผู้อื่นโดยไม่กลัวตัวเองขาดทุน ไม่ได้คิดถึงมูลค่าของสิ่งที่ได้มอบไปและไม่คิดที่จะได้สิ่งใดตอบแทน ในฉบับภาษาจีนคือ คำว่า “豪爽” (她的城. 2011: 59) หมายถึง กล้าได้กล้าเสีย เปิดเผยตรงไปตรงมา ผู้แปลเลือกสรรคำซ้อนเพื่อสื่อความหมายจากฉบับภาษาจีน และเน้นลักษณะนิสัยอันเป็นเอกลักษณ์ของตัวละครนี้ ส่วนในตัวอย่างที่ 7 มีคำซ้อนว่า “กล้าหาญเข้มแข็ง” คำว่า “กล้าหาญ” เป็นการเรียงซ้อน คำว่า “กล้า” ซึ่งมีความหมายว่า ไม่กลัว และคำว่า “หาญ” ซึ่งมีความหมายว่า กล้า เก่ง ดังนั้นคำว่า “กล้าหาญ” เน้นความกล้า ไม่เกรงกลัว เมื่อนำมาเรียงซ้อนกับคำว่า “เข้มแข็ง” หมายถึง ไม่ย่อท้อ หวั่นไหวขยันขันแข็ง จึงยิ่งเน้นว่าตัวละครกล้าที่จะคิด กล้าที่จะลงมือทำ ขยันทำงาน และไม่มี ความหวั่นไหวต่อความยากลำบาก ในฉบับภาษาจีนคือ “一条好汉” (她的城. 2011: 59) เป็นคำที่ใช้กับผู้ชาย เป็นลักษณะของผู้ชายจีนที่ดี กล่าวคือ มีความกล้าหาญ เข้มแข็งเป็นลักษณะสำคัญ ในนวนิยายแปลจีนเลือกใช้คำนี้กับตัวละครหญิงคือ มีเจี๋ยแสดงให้เห็นว่ามีเจี๋ยเป็นผู้หญิงที่มีความเข้มแข็ง กล้าหาญโดดเด่นเหมือนผู้ชาย เป็นคนอดทนและกล้าที่จะเผชิญกับความลำบาก ประสบการณ์จากการเป็นทหารมานานหลายปี จึงหล่อหลอมให้มีเจี๋ยความเข้มแข็งเหมือนผู้ชายและมี ลักษณะบุคลิกท่าทางเหมือนผู้ชายอีกด้วย

คำซ้อนแสดงตัวละครที่มีจิตใจความหนักแน่นมั่นคงในตัวอย่างที่ 1 และตัวอย่างที่ 3 คำว่า “หนักแน่นมั่นคง” คำว่า “หนักแน่น” มีความหมายว่า มั่นคง ไม่ทอดถอย ไม่เกรงง่าย ไม่หุบเบา คำว่า “มั่นคง” หมายความว่า ไม่กลับกลายเป็นอื่น เมื่อคำทั้งสองเรียงซ้อนกันจึงแสดงภาพตัวละครที่จิตใจมั่นคง ไม่เปลี่ยนแปลง ฉบับภาษาจีนคือ “稳重 稳重好” (小鲍庄. 2009: 28) คำว่า “稳重” หมายถึง สุขุม เยือกเย็น ในฉบับภาษาจีนกล่าวถึงสองครั้ง และมีคำว่า “好” เน้นความหมายอีกด้วย ผู้แปลเลือกสรรคำที่มีความหมายเหมือนฉบับภาษาจีน และสรรคำให้ซ้อนกันเพื่อให้หน้าหนักของ ความหมายเหมือนกับฉบับภาษาจีน

1.1.4.3 คำสอนแสดงความอ่อนน้อม คือ รั้น

คำสอนแสดงความอ่อนน้อมแสดงว่าตัวละครมีสัมมาคารวะ กิริยาอ่อนน้อม ถ่อมตน คำสอนแสดงความดีรั้นของตัวละครว่าตัวละครคือ ไม่ยอมเชื่อฟังคำพูดของผู้ใหญ่ที่สั่งสอน คำสอนดังกล่าวเน้นลักษณะโดดเด่นของตัวละครให้เด่นชัดยิ่งขึ้น แสดงรายละเอียดลักษณะจิตใจของตัวละครให้ชัดเจนและลึกซึ้งอีกด้วย ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

ตงตงเป็นคนคือรั้น ยืนอยู่ตามจุดยืนปฏิกิริยาของแม่เขา

(ผีเสื้อ. 2552: 77)

ตัวอย่างที่ 2

ดวงดาวนี้ช่างอ่อนน้อมถ่อมตัวเจียบขีมิ

(ผีเสื้อ. 2552: 192)

ตัวอย่างที่ 3

นังเด็กคนนี้จะว่านอนสอนง่าย

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 51)

ตัวอย่างที่ 4

มีเจ๊เห็นว่าเฟิงซุนไม่เพียงแต่เป็นคนหัวอ่อนธรรมดาๆ แต่ว่านอนสอนง่ายเสียจริงๆ

(นารินครา. 2556: 25)

ตัวอย่างที่ 5

เฟิงซุนเป็นผู้หญิงว่านอนสอนง่าย ไม่ดื้อดั่ง

(นารินครา. 2556: 76)

ตัวอย่างที่ 6

ตอนเด็กๆ พอเวลาโมโหอย่างมากก็คือรั้นซัดขึ้นแค่ครึ่งค่อนวัน พอเพื่อนฝูง ออกหน้ามาพูดกล่อมไม่กี่คำ เขาก็ยอมโอนอ่อนผ่อนตาม เพราะเห็นแก่น้ำเพื่อนฝูง มากกว่าสิ่งอื่นใด

(นารินครา. 2556: 32)

ตัวอย่างที่ 7

เฟิงซุนเป็นเด็กเรียบร้อยว่าง่าย เป็นคุณสมบัติที่หนุ่มสาวรุ่นใหม่ไม่ค่อยมี

(นารินครา. 2556: 87)

ตัวอย่างที่ 8

ไปด้าสิ่งเป็นคนที่ลืมนง่ายเสียนี้กระไร ยังดิ่งดันหัวรั้น

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 70)

ตัวอย่างที่ 9

คนที่เคยโอนอ่อนผ่อนตามอย่างเขาทำให้ใครๆ งบประมาณ

(ตลอดกาลนานแค้ไหน. 2557: 25)

ตัวอย่างที่ 10

ตั้งแต่เล็กเขาเป็นคนที่ย่างาย หน้าตาธรรมดาๆ โอนอ่อนผ่อนตาม

(ตลอดกาลนานแค้ไหน. 2557: 15)

คำซ้อนแสดงจิตใจของตัวละครที่อ่อนน้อมในตัวอย่างที่ 2 ตัวอย่างที่ 3 ตัวอย่างที่ 4 ตัวอย่างที่ 5 ตัวอย่างที่ 6 “โอนอ่อนผ่อนตาม” ตัวอย่างที่ 7 ตัวอย่างที่ 9 และตัวอย่างที่ 10 เช่น ตัวอย่างคำว่า “อ่อนน้อมถ่อมตัวเจียบขรึม” ฉบับภาษาจีนคือคำว่า “谦逊而持重” (胡铁. 2007: 111) คำว่า “谦逊” หมายถึง อ่อนน้อมและถ่อมตน คำว่า “而” หมายถึง และ คำว่า “持重” หมายถึง สุขุม ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “เจียบขรึม” เพื่อสื่อความหมายแทนคำว่าสุขุม ซึ่งสื่อความหมายและแสดงภาพของตัวละครเหมือนกัน แล้วนำเสนอความหมายทั้งหมดซ้อนกันโดยไม่มีคำเชื่อม “และ” ทำให้เกิดคำซ้อนขนาดยาวเป็นคำว่า “อ่อนน้อมถ่อมตัวเจียบขรึม” คำว่า “อ่อนน้อม” แสดงกิริยาว่าอย่างมีคารวะ คำว่า “ถ่อมตัว” หมายถึง พุดหรือแสดงความรู้ในลักษณะที่ต่ำกว่าความเป็นจริง คำว่า “เจียบขรึม” แสดงความนิ่งของตัวละครเช่นเดียวกับคำว่า “สุขุม” ดังนั้นคำซ้อนดังกล่าวเน้นลักษณะจิตใจของตัวละครให้มีรายละเอียดที่ชัดเจน กล่าวคือ แสดงให้เห็นภาพของตัวละครที่มีสัมมาคารวะ ไม่แสดงตนอวดรู้ ไม่พุดมาก ช่วยเสริมบุคลิกของตัวละครว่าต้องเป็นคนที่นิ่งเจียบ ไม่ใช่คนที่ร่าเริงและพุดมาก

ตัวอย่างที่ 9 และตัวอย่างที่ 10 มีคำซ้อนแสดงจิตใจของตัวละครว่าเป็นคนว่าง่ายตามผู้อื่นคือ “โอนอ่อนผ่อนตาม” คำว่า “โอนอ่อน” หมายถึง ผ่อนตาม ยอมตาม คำว่า “ผ่อน” หมายถึง ทำให้หย่อน คำว่า “ตาม” หมายถึง ไปทางเดียวกันไม่ทวนกระแส ดังนั้นการเรียงซ้อนคำว่า “โอนอ่อนผ่อนตาม” ช่วยเน้นความหมาย และแสดงภาพจิตใจของตัวละครที่ไม่มีความหนักแน่นมั่นคงในตนเองจนดีร้าย ยอมไปตามทิศทางที่ผู้ใหญ่สั่งสอนหรือแนะนำ ไม่ขัดขึ้น ซึ่งทั้งสองตัวอย่างผู้แปลแปลตรงจากภาษาจีนคำเดียวกันคือ “随和” (永远有多远. 2006: 11)

คำซ้อนแสดงจิตใจที่ดีร้ายของตัวละครในตัวอย่างที่ 1 และตัวอย่างที่ 6 คำว่า “ดีร้ายขัดขึ้น” คำว่า “ดี” หมายถึง ไม่ยอมเชื่อฟังหรือทำตาม “ร้าย” หมายถึง ดื้อดันทุรัง เมื่อเรียงเป็น “ดีร้ายขัดขึ้น” หมายถึง ดื้อดันทุรัง ไม่ยอมทำตาม และคำว่า “ขัดขึ้น” มีคำว่า “ขัด” หมายถึง ไม่ทำตาม และคำว่า “ขึ้น” หมายถึง ยังไว้ไม่ให้เป็นไปตาม ดังนั้นคำว่า “ขัดขึ้น” มีความหมายชัดเจนว่าไม่ประพฤติไม่ทำตาม ดังนั้นเมื่อผู้แปลเลือกสรรคำว่า “ดีร้ายขัดขึ้น” จึงเน้นลักษณะจิตใจของตัวละครว่า เป็นคนที่

ดื้อรั้นมาก เชื้อมันในตนเอง ไม่ยอมทำตาม ยอมฟังหรือคล้อยตามผู้อื่นอย่างเด็ดขาด แปลจากภาษาจีนคือ คำว่า “犟” (她的城. 2011: 12) หมายถึง ดื้อรั้น

ตัวอย่างที่ 8 คำว่า “ดิ่งตันหัวรั้น” มีคำว่า “ดิ่งตัน” และ “หัวรั้น” คำว่า “ดิ่งตัน” มีความหมายว่า ดื้อ ดื้อรั้น และ คำว่า “หัวรั้น” ความหมายว่า ดื้อตัน คำชื่อนี้ดังกล่าวดังแสดงลักษณะจิตใจที่หัวรั้น เชื่อตัวเอง ไม่ฟังใครซึ่งมีความหมายเหมือนในสำนวนฉบับภาษาจีนคือ “死心眼儿” (永远有多远. 2006: 33) หมายถึง คนที่ดื้อรั้นหัวแข็ง ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “ดิ่งตันหัวรั้น” เพื่อนำเสนอความหมายอย่างครบถ้วนและมีความหลากหลาย แต่มีความหมายใกล้เคียงกัน คำชื่อนี้ข้างต้นเน้นลักษณะจิตใจของตัวละครให้โดดเด่น เป็นลักษณะจำเพาะที่ผู้อ่านจะจดจำได้

1.1.5 คำซ้อนแสดงสถานที่และบรรยากาศ

ในนวนิยายแปลจีนปรากฏคำซ้อนที่นำเสนอสภาพของสถานที่ แหล่งที่ตั้งของสถานที่และสภาพบรรยากาศและความรู้สึกรอบตัว สื่อให้เห็นรายละเอียดของภาพ คำซ้อนแสดงลักษณะของสถานที่และบรรยากาศมี 2 ประการ ได้แก่

1.1.5.1 คำซ้อนแสดงสถานที่และบรรยากาศที่สดใส คึกคัก มีชีวิตชีวา

1.1.5.2 คำซ้อนแสดงสถานที่และบรรยากาศที่เก่าแก่ ซ้ำรูดทืดโทรม

1.1.5.1 คำซ้อนแสดงสถานที่และบรรยากาศที่สดใส คึกคัก มีชีวิตชีวา

คำซ้อนแสดงสภาพของสถานที่ที่มีคนหลายคน มีบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความครึกครื้น และสนุกสนาน เฮฮา คำชื่อนี้ดังกล่าวดังทำให้เกิดภาพความเคลื่อนไหวของตัวละคร อารมณ์ความรู้สึกในภาพนั้นๆ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

คืนนั้นเขานอนอยู่กับลูกชายและชานาเก่าๆ เป็นคืนที่มีทั้งเนื้อทั้งเหล่า
ทั้งการต้อนรับที่อบอุ่นอีกทีก็ครึกโครม

(ผีเสื้อ. 2552: 166)

ตัวอย่างที่ 2

ส่งเสียงอีกทีก็ครึกโครม

(ผีเสื้อ. 2552: 165)

ตัวอย่างที่ 3

เสียงของชีวเหวินรวมเข้าไปอยู่ในเสียงดังเอะอะมะเม่ทั้ง

(ผีเสื้อ. 2552: 166)

ตัวอย่างที่ 4

วันนั้นเป็นวันเสาร์ โรงหนังของมหาวิทยาลัยฉายหนังเสียงดังสนั่นหวั่นไหว

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 15)

ตัวอย่างที่ 5

เสียงเพลงจากวิทยุสนุกสนานเปลือดเพลิน

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 75)

ตัวอย่างที่ 6

ในเมืองที่มีผู้คนคึกคักหนาแน่น

(นารีนครา. 2556: 96)

ตัวอย่างที่ 7

ที่ฮั่นโหวคนหนาแน่นคึกคัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งแถวถนนจงซาน ถนนสุขุม
ทุกเช้าแม้แต่สั้วม

(นารีนครา. 2556: 37)

ตัวอย่างที่ 8

ยิ่งไปกว่านั้นถ้าทำให้ลูกค้าหมุนเวียนออกไปได้เร็วขึ้น ก็จะมีบริการคนได้มาก
ขึ้น ความมีชีวิตชีวาก็จะมากขึ้น

(นารีนครา. 2556: 19)

ตัวอย่างที่ 9

เริ่มตั้งแต่เที่ยง คนนับไม่ถ้วนจากถนนทุกสายทุกมุมเมืองต่างเดินมารวมกัน
บนถนนสายใหญ่ เดินกันไม่ขาดสาย ขวักไขว่คลาคล่ำ

(นารีนครา. 2556: 39)

ตัวอย่างที่ 10

พระอาทิตย์ตกดินเลยถือโอกาสจันทะยานเข้าร่วมด้วย สาดส่องแสงสว่าง
เจิดจ้าเข้าไปในเมือง ทะลุผ่านกระจกทั้งหลายที่มีอยู่ ทั้งตึกสูงขนาดใหญ่และร้าน
รวงขนาดเล็กต่างเต็มแต่งด้วยบรรยากาศขึ้นมื่น

(นารีนครา. 2556: 39)

ตัวอย่างที่ 11

เผิงซุนมาทำงานเวลาเที่ยง ตอนเที่ยงเป็นจุดเริ่มต้นของเวลาที่คึกคักน่า
ตื่นตื่นของเมือง

(นารีนครา. 2556: 39)

ในตัวอย่างที่ 6 ตัวอย่างที่ 7 ตัวอย่างที่ 8 ตัวอย่างที่ 9 ตัวอย่างที่ 10 และตัวอย่างที่ 11 แสดงสถานที่และบรรยากาศที่มีคนจำนวนมากและชีวิตชีวา เช่น ตัวอย่าง คำว่า “ชวักไชว่คลาล่า” แปลจากฉบับภาษาจีนคำว่า “//流不息” (她的城. 2011: 15) เป็นสำนวนหมายถึง วิ่งหรือเดิน ชวักไชว่อย่างไม่ขาดสาย คำว่า “ชวักไชว่” หมายถึง การเคลื่อนไหวกันไปมาอย่างสับสน คำว่า “คลาล่า” หมายถึง ไปหรือมาเป็นจำนวนมาก ขยายคำว่า “ชวักไชว่” ดังนั้นคำว่า “ชวักไชว่คลาล่า” แสดงคนจำนวนมากใช้เส้นทางสัญจรเส้นเดียวกัน และฝูงคนจำนวนมากนั้นไม่ได้เดินไปทางเดียวกัน แต่เดินสวนกันไปมาอย่างไม่เป็นระเบียบ ทำให้เห็นบรรยากาศของถนนเส้นนั้นมีชีวิตชีวาและคึกคัก เหมาะกับบริบทในช่วงเวลากลางวันซึ่งเป็นช่วงที่คึกคักมากที่สุด

ในตัวอย่าง 6 คำว่า “คึกคักหนาแน่น” และตัวอย่างที่ 7 คำว่า “หนาแน่นคึกคัก” แสดงบรรยากาศที่มีคนจำนวนมากอาศัยอยู่รวมกัน คำว่า “หนาแน่น” หมายถึง แออัด มีประชากรจำนวนมากอยู่ในพื้นที่ที่จำกัด เป็นภาพผู้คนที่ยึดเสียดกันในพื้นที่ที่จำกัด ไม่ได้ยืนหรือเดินกันอย่าง สะดวกสบาย ส่วนคำว่า “คึกคัก” หมายถึง กระปรี้กระเปร่า มีชีวิตชีวา ดังนั้นคำว่า “หนาแน่นคึกคัก” และ “คึกคักหนาแน่น” ช่วยสื่อถึงจำนวนประชากรที่มีมากในพื้นที่หนึ่ง และผู้คนก็เดินสวนกันไปมา อย่างเบียดเสียด แออัดเต็มพื้นที่ แต่ความเคลื่อนไหวดังกล่าวช่วยเสริมบรรยากาศให้กับสถานที่นั้นๆ เกิดความมีชีวิตชีวา ในตัวอย่างที่ 7 “หนาแน่นคึกคัก” มาจากภาษาจีนคำว่า “繁华” (她的城. 2011: 14) เป็นคำที่ใช้กับเมืองหรือตลาด หมายถึง เจริญรุ่งเรืองและมีชีวิตชีวา แม้ผู้แปลแม้จะไม่ได้แปลตรงตามความหมายเดิม แต่เลือกสรรคำที่จะนำเสนอภาพของเมืองที่เจริญรุ่งเรือง และมีชีวิตชีวาเช่นกัน โดยนำเสนอภาพของผู้คนจำนวนมากที่ออกมาเดินในเมือง เพื่อเชื่อมโยงไปถึงบรรยากาศที่มีชีวิตชีวา และแสดงถึงสภาพเศรษฐกิจของเมืองที่เจริญรุ่งเรือง ไม่ซบเซาอีกด้วย ความเจริญของตัวเมืองทำให้มีผู้คนมาอาศัยอยู่รวมกันจำนวนมากและออกมาจับจ่ายใช้สอย ไม่เจียบเหงา เมืองจึงมีบรรยากาศที่คึกคัก มีชีวิตชีวาและหนาแน่นเพราะมีประชากรจำนวนมาก

คำซ้อนแสดงบรรยากาศที่อบอุ่น มีชีวิตชีวา มีเสียงดังในตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 2 ตัวอย่างที่ 3 ตัวอย่างที่ 4 และ ตัวอย่างที่ 5 เช่น คำว่า “อบอุ่นอีกทีก็ครึกโครม” เป็นคำซ้อนยาวสะดุดตา แปลตรงความหมายตามฉบับภาษาจีนคือคำว่า “喧闹、温情” (胡铁. 2007: 104) คำว่า “喧闹” หมายถึง เสียงอีกทีก็ครึกโครม คำว่า “温情” หมายถึง ความรู้สึกอันอบอุ่น ผู้แปลจึงเลือกสรรคำเพื่อสื่อความหมายให้ครบถ้วนว่า “อีกทีก็ครึกโครม” คำว่า “อีกทีก็” แสดงบรรยากาศที่มีเสียงดัง ลั่น ดังครึกโครม ไม่เจียบเหงา คำว่า “ครึกโครม” แสดงบรรยากาศที่เต็มไปด้วยเสียงดังสนั่น ส่วนคำว่า “อบอุ่น” แสดงถึงบรรยากาศที่ไม่มีความว้าวเหว่ แสดงถึงความสัมพันธ์ของผู้คนที่อยู่รวมกันว่ามี ความสัมพันธ์ที่ดีมีความรักอันอบอุ่นเพราะเป็นคนในหมู่บ้านเดียวกัน ไม่มีความแบ่งแยกหรือ

แตกต่าง ดังนั้นคำช่อดังกล่าวแสดงรายละเอียดของบรรยากาศที่มีผู้คนส่งเสียงกันดังสนั่น มีบรรยากาศที่อบอุ่น

ตัวอย่างที่ 3 คำว่า “อะอะมะเทิง” มีความหมายอยู่ที่คำว่า “อะอะ” หมายถึง อีกทีกเสียงดังลั่น แสดงภาพบรรยากาศที่มีเสียงดังครึกโครม ฉบับภาษาจีนคือ คำว่า “喧嚣” (胡铁. 2007: 104) หมายถึง เสียงดังอะอะมะเทิง เสียงดังเจียวจ้าว เสียงดังลั่น คำว่า “อะอะทะเทิง” สื่อความหมายตรงตามฉบับภาษาจีน และทำให้เกิดความไพเราะงดงามของคำจากเสียงสัมผัสของเสียงสระในพยางค์ที่สองและสาม ช่วยเสริมบรรยากาศที่สนุกสนานให้มีรายละเอียด มีเสียงต่างๆ ดังไปทั่วบริเวณ

1.1.5.2 คำช่อดแสดงสถานที่และบรรยากาศที่เก่าแก่ ชำรุดทรุดโทรม

คำช่อดแสดงสภาพของสถานที่สร้างมาอย่างยาวนานหรือมีความเสียหาย ความเก่าชำรุดจากเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง คำช่อดังกล่าวเน้นความหมาย สื่อภาพแต่ละส่วนให้มีรายละเอียดที่ชัดเจน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

แต่ก่อนบ้านดินเก่าๆ ที่มี 3 ห้อง แต่หลังจากน้ำท่วม บ้านพังลงมา
ส่วนเพดานบ้านก็มีดินเป็นก้อนๆ หล่นลงมาทุกวันๆ ไม่รู้ว่าเมื่อไรมันจะพังครืนลงมา
ทับคนในบ้าน

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 184)

ตัวอย่างที่ 2

ถึงแม้ว่าเมืองจะบาดเจ็บมีแผลเลือดผู้พิง ตั้งแต่ใจกลางเมืองออกมา
มีสงครามครั้งแล้วครั้งเล่า มีการปฏิวัติ มีความแบ่งแยก สร้างเมืองใหม่ขึ้นมา มาถึง
ตอนนี้ก็พังเสียหายไปทั่ว เหลียนเป่าหลี่มีกำแพงปรั๊กหักพังและเสียหาย รั้วที่สลัก
ลายก็พังชำรุดสัลดอกหลุดลอก น้ำก็สกปรก มีรอยคราบเขม่าดำ

(นารีนครา. 2556: 86)

ตัวอย่างที่ 3

ไม่รู้ว่ากี่ปีแล้วที่มีหยากไยเอยแมงมุมพันอยู่บนสายไฟฟ้า นักจนสายไฟฟ้า
ห้อยลงมา มีชักโครก กระโถน เตียงไม้ไผ่ที่พิงไม้ใช้แล้วโยนทิ้งไว้ข้างทาง มีกระถาง
ดอกไม้ที่ดอกไม้แห้งตายแล้ว ไม่มีใครสนใจดูแล

(นารีนครา. 2556: 122)

ตัวอย่างที่ 4

ชายคากว้างใหญ่เก่าคร่ำครว สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้ฉันรู้ว่าฉันยืนอยู่ใน
ปักกิ่ง

(ตลอดกาลน่านานแค่ไหน. 2557: 9)

ตัวอย่างที่ 1 และตัวอย่างที่ 2 มีคำซ้อนแสดงความพังทลายของสิ่งก่อสร้าง คำว่า “เสื่อมผู้พัง” “พังเสียหาย” และ “พังชำรุด” คำว่า “เสื่อมผู้พัง” คำว่า “เสื่อม” หมายถึง น้อยลง หย่อนลง คำว่า “ผู้” หมายถึง กร่อน ร่วน ยุ่ย คำว่า “พัง” หมายถึง ทลาย เมื่อนำคำทั้งสามเรียงซ้อนกัน ภาพรายละเอียดของเมืองที่เสียหายจะละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น ความเสียหายที่เกิดจากของที่เสื่อมสภาพ มีการกร่อนและร่วงพังทลายลงมา ในฉบับภาษาจีนใช้คำว่า “腐烂” (她的城. 2011: 44) หมายถึง เสื่อมโทรม ผู้พัง ผู้แปลนำความหมายของคำมาซ้อนเป็นคำซ้อนเพื่อเน้นความหมาย ทำให้คำซ้อนมีจำนวนพยางค์เท่าๆ กับคำซ้อนแสดงสภาพความเสียหายบริเวณเมืองโดยรอบอีกด้วย

คำว่า “พังเสียหาย” คำว่า “เสียหาย” หมายถึง ย่อยยับ ยับเยิน คำซ้อนตัวอย่างนี้ช่วยขยาย คำว่า “พัง” แสดงรายละเอียดความเสียหายของเมืองที่นักหนาสาหัส ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ในฉบับภาษาจีนคือคำว่า “烂透” (她的城. 2011: 44) หมายถึง ผู้พังมาก ผู้แปลเลือกคำว่า “เสียหาย” เพื่อสื่อความหมายเช่นเดียวกับฉบับภาษาจีน กล่าวถึงความเสียหายของเมืองที่ยากจะซ่อมแซมซึ่งสอดคล้องกับตัวอย่างข้างต้นที่กล่าวถึงความเสียหายของเมืองอย่างกว้างๆ และช่วยเสริมความหมายให้น้ำหนักมากยิ่งขึ้น

ส่วนคำว่า “พังชำรุด” ในฉบับภาษาจีนใช้คำว่า “破残” (她的城. 2011: 44) หมายถึง เสียหาย แตกหัก ในที่นี้ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “ชำรุด” ที่มีความหมายว่า เสื่อมจากสภาพเดิมจนถึงบกพร่องเสียหาย บอบสลาย เพื่อสื่อความหมายเหมือนฉบับภาษาจีน เมื่อนำมาเรียงซ้อนเป็น “พังชำรุด” แสดงภาพความเสียหายของรั้วเมืองที่ชำรุด เสื่อมสภาพไปจากเดิมและพังลงมา ไม่สามารถนำมาใช้ได้ อีก ช่วยแสดงรายละเอียดความชำรุดเสียหายของเมืองเป็นเฉพาะส่วนรั้วของเมืองเสียหายยับเยิน ไม่สามารถใช้งานได้

คำซ้อนแสดงสภาพความเก่าแก่ ในตัวอย่างที่ 3 และ 4 ยกตัวอย่างคำว่า “เก่าคร่ำครว” คำว่า “เก่า” หมายถึง ไม่ใหม่ คำว่า “คร่ำครว” หมายถึง เก่ามากจนชำรุดทรุดโทรม ซึ่งแปลความหมายเหมือนฉบับภาษาจีน คือ “老旧” (永远有多远. 2006: 2) ทั้งคำว่า “老” และ “旧” มีความหมายว่า เก่าเหมือนกัน ดังนั้นผู้แปลเลือกสรรคำที่หลากหลายเพื่อสื่อความหมายได้ครบถ้วน และขยายภาพให้มีรายละเอียดที่ชัดเจนว่าชายคาเก่าแก่มากแล้ว และยังมีรอยรอยที่ชำรุดของชายคาอีกด้วย

ในนวนิยายแปลจีนปรากฏการใช้คำซ้ำจำนวนมาก ซึ่งคำซ้ำดังกล่าวเน้นความหมาย ขยายความหมายให้กว้างขึ้น ทำให้เกิดภาพที่มีรายละเอียดมากขึ้นและชัดเจน คำซ้ำที่พบเป็น การสรรคำเป็นจำนวนคู่ จำนวน 4 พยางค์ และมีคำซ้ำที่มีขนาดยาว แปลจากฉบับภาษาจีนตรงตาม ความหมายหรือมีการสรรคำเพื่อเน้นย้ำและแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมให้ชัดเจนขึ้น แต่อยู่ในขอบเขต ของความหมายเดิม ในบางครั้งนอกจากผู้แปลจะเลือกสรรคำซ้ำเพื่อความหมายแล้ว ยังช่วยคง รูปแบบความงดงามทางภาษาจากต้นฉบับอีกด้วย แสดงถึงพระอัจฉริยภาพของสมเด็จพระ เทพรัตนาราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี ทั้งทางด้านภาษาจีนและภาษาไทย เข้าใจภาษาจีนและ ภาษาไทยอย่างแตกฉาน

1.2 ชุดคำ

มีคำว่าชุดคำใน **หอมโลกวรรณศิลป์** (2549: 128) ความเป็นว่า “เพลงท่อนแรกฉายภาพ พัฒนาการเติบโตของเด็กน้อยคนหนึ่ง ผ่านชุดคำกริยาแสดงอาการตั้งแต่คลาน ตั้งไข่ เดินเตาะเตาะจับ เกาะพ่อเดินเล่น จนถึงเดินตามพ่อไปทุกหนทุกแห่ง” สามารถสรุปได้ว่า ชุดคำ คือ คำที่มีความหมาย เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน นำเสนอในประเด็นเดียวกัน จัดเป็นชุดคำเดียวกัน ในงานวิจัยนี้ชุดคำ หมายถึง คำที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน ทำให้เกิดความสับสนคลาดให้พิจารณาไตร่ตรอง ทำให้เข้าใจรายละเอียดมากขึ้น ผู้วิจัยแบ่งชุดคำเป็นจำนวน 3 ชุด ได้แก่

- 1.2.1 ชุดคำแสดงนิสัยของตัวละคร
- 1.2.2 ชุดคำแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร
- 1.2.3 ชุดคำแสดงบุคลิกของตัวละคร

1.2.1 ชุดคำแสดงนิสัยของตัวละคร

ชุดคำที่มีความหมายเกี่ยวกับลักษณะจิตใจของตัวละคร แสดงให้เห็นลักษณะนิสัยของ ตัวละคร เพื่อเน้นนิสัยของตัวละครให้โดดเด่น ลักษณะดังกล่าวจะเชื่อมโยงไปสู่ส่วนต่างๆ ของเนื้อหา ตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ทุกคนพูดว่าเด็กคนนี้มีจิตใจดี มีคุณธรรม

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 117)

ตัวอย่างที่ 2

หลังจากนั้นเป็นยังไงละ ปฏิบัติวัฒนธรรมที่กินเวลา 10 ปี ทำอะไรตระกูล

ได้อีกละ 20 ปีให้หลัง มีเจียกลายเป็นคนกล้าหาญ เข้มแข็ง

(นารีนครา. 2556: 85)

ตัวอย่างที่ 3

มีเจ๊เป็นคนเปิดเผย พูดตรง ไม่อ้อมค้อม นางพูดใสหน้า

(นารีนครา. 2556: 25)

ตัวอย่างที่ 4

เผิงซุนเป็นคนยอมรับความจริง ไม่พาลพาล และไม่ด่าโจวหยวน

(นารีนครา. 2556: 27)

ตัวอย่างที่ 5

ไปด้าสิ่งมองหน้ากวณเผิงหยูรู้สึกว่าเป็นคนชื่อ ไร่เตียงสา สงบเงียบ ไม่มี
ความปรารถนาหรือความต้องการทางเพศ

(ตลอดกาลน่านแคไหน. 2557: 53)

ตัวอย่างที่ 6

เขาก็กยังมีท่าทาง เป็นๆ เซ่อๆ ดูเป็นคนบริสุทธิ์ ชื่อตรง ไร่เตียงสา ในโลกนี้
น่าจะมีคนแบบนี้เหลืออยู่ไม่มาก

(ตลอดกาลน่านแคไหน. 2557: 41)

ตัวอย่างที่ 7

เขายังคงมีน้ำใจ เอ้ออริ ซึ่งหมดสมัยไปแล้ว หลงรักผู้ชายหัวปักหัวปำ แต่ก็
ต้องออกหักอยู่เสมอ ตั้งแต่เล็กเขาเป็นที่ว่าง่าย หน้าตาธรรมดาๆ โจนอ่อนผ่อนตาม
เป็นมิตรกับผู้อื่นเสมอ เหมือนที่คุณย่าจ้าวที่อยู่บ้านเลขที่ 9 บอกว่าเด็กคนนี้
เป็น คนดี มีคุณธรรม

(ตลอดกาลน่านแคไหน. 2557: 15)

ตัวอย่างที่ 8

เพราะคุณเป็นคนเมตตากรุณา ใจดี คุณเป็นคนบริสุทธิ์ คนดีเหลือเกิน

(ตลอดกาลน่านแคไหน. 2557: 85)

ชุดคำแสดงตัวละครที่มีนิสัยใสซื่อ บริสุทธิ์ ในตัวอย่าง 5 และตัวอย่างที่ 6 ได้แก่ “ใสซื่อ”
“ชื่อ” “ชื่อตรง” และ “ไร่เตียงสา” “สงบเงียบ” แสดงภาพตัวละครที่มีนิสัยใส ซื่อ ไร้เล่ห์เหลี่ยม เช่น
กล่าวถึงนิสัยของตัวละครหญิงไปด้าสิ่งว่า “บริสุทธิ์ ชื่อตรง ไร่เตียงสา” ฉบับภาษาจีนใช้คำว่า “纯洁
和正派” (永远有多远. 2006: 17) คำว่า “纯洁” หมายถึง สะอาดบริสุทธิ์ ไม่เห็นแก่ตัว
คำว่า “正派” หมายถึง ซื่อสัตย์ ผู้แปลเลือกสรรคำที่มีความหมายตามฉบับภาษาจีนนำเสนอลักษณะ
นิสัยของตัวละครในทิศทางเดียวกัน แสดงนิสัยของตัวละครให้ชัดเจน ทำให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครได้ลึกซึ้ง

ยิ่งขึ้น กล่าวคือ ไปต่ำสิ่งเป็นคนดี เป็นคนที่มีจิตใจบริสุทธิ์ มีความไร้เดียงสา และซื่อสัตย์ซื่อตรงต่อความรู้สึกของตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะที่โดดเด่นของตัวละครไปต่ำสิ่ง

ในตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 6 ตัวอย่างที่ 7 และตัวอย่างที่ 8 คำว่า “จิตใจดี” “มีคุณธรรม” “บริสุทธิ์” “คนดี” เป็นชุดคำของตัวละครที่ปฏิบัติดี มีคุณธรรม และคำว่า “น้ำใจ” “เอื้ออาทร” “เมตตา กรุณา” แสดงนิสัยของตัวละครที่มีจิตใจดี มีน้ำใจ และเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น ชุดคำนี้แสดงลักษณะตัวละครที่จิตใจดีงาม มีความเมตตา ช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งลักษณะตัวละครดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับแนวคิดของนวนิยายแปลจีน เพราะตัวละครเป็นคนดีจึงทำให้ผู้คนสามารถอยู่ร่วมกันได้ แม้จะมีความแตกต่างกันด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ตัวอย่างที่ 13 “เพราะคุณเป็นคนเมตตา กรุณา ใจดี คุณเป็นคนบริสุทธิ์ คนดี เหลือเกิน” มีคำว่า “เมตตา กรุณา ใจดี” เป็นคำในชุดที่แสดงลักษณะนิสัยที่มีน้ำใจ คำว่า “บริสุทธิ์” “ดี” เป็นคำในชุดที่สื่อลักษณะนิสัยที่ดีของตัวละคร ซึ่งแปลตรงตามฉบับภาษาจีนคำว่า “宽厚” (永远有多远. 2006: 42) หมายถึง ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “เมตตา กรุณา” ส่วนคำว่า “善良” (永远有多远. 2006: 42) หมายถึง ใจดี คำว่า “纯” (永远有多远. 2006: 42) หมายถึง บริสุทธิ์ และ “好” (永远有多远. 2006: 42) หมายถึง ดี ชุดคำนี้นำเสนอลักษณะนิสัยที่โดดเด่นของตัวละครไปต่ำสิ่ง ผู้พูดที่กล่าวชื่นชมคือ ตัวละครชายที่ขอไปต่ำสิ่งแต่งงาน เขาเห็นจิตใจที่งดงามและเห็นความมีเมตตาในตัวไปต่ำสิ่งที่เคยช่วยเหลือเขามาก่อน

ชุดคำแสดงความกล้าหาญและเปิดเผยของตัวละครในตัวอย่างที่ 2 และตัวอย่างที่ 3 ได้แก่ “กล้าหาญ” “เข้มแข็ง” “เปิดเผย” “พูดตรง” “ไม่อ้อมค้อม” จากตัวอย่างใช้กล่าวถึงตัวละครมีเจี๋ย ซึ่งมีจิตใจเข้มแข็ง มีความกล้า และเป็นคนเปิดเผย เธอจึงพูดกับคนอื่นอย่างตรงไปตรงมา ในตัวอย่างที่ 3 ในฉบับภาษาจีนคือ คำว่า “明人不讲暗话” (她的城. 2011: 21) เป็นสำนวน มีความหมายว่า คนจริงย่อมพูดตรงไปตรงมา ในฉบับภาษาไทยผู้แปลใช้ชุดคำ “เปิดเผย พูดจริง ไม่อ้อมค้อม” เพื่อสื่อความหมายของสำนวนภาษาจีนได้อย่างชัดเจนและครบถ้วนอีกด้วย

1.2.2 ชุดคำแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

ชุดคำที่นำเสนออารมณ์ความรู้สึกดังกล่าวช่วยเน้นอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครให้น่าสนใจมากขึ้น และแสดงรายละเอียดของอารมณ์ในช่วงขณะนั้นของตัวละครได้อย่างกระชับ ชัดเจน และละเอียดลึกซึ้ง ช่วยถ่ายทอดอารมณ์ให้ผู้อ่านได้ในข้อความช่วงสั้นๆ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

เธอมีแต่ความเลื่อมใส ศรีทธาเขา นูชาเขา เชื้อฟ่งเขา

(ผีเสื้อ. 2552: 39)

ตัวอย่างที่ 2

ชีวิตประจำวันช่างเหี่ยวแห้ง น่าเบื่อ และยืดเยื้อ ไม่มีสิ่งประเทืองใจให้
ผลิตเฟลีน

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 65)

ตัวอย่างที่ 3

เธอทุกข์ทรมาน สิ้นหวัง เคร่าโคก ไม่มีใครช่วยเธอ

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 23)

ตัวอย่างที่ 4

เกาเหรินหญ่นรู้สึกรวยเงิน อึดอัด และละอายใจเล็กน้อย

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 13)

ตัวอย่างที่ 5

ใจของฉือไหลสว่าง สงบ มีความสุข

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 48)

ตัวอย่างที่ 6

เขารู้สึกเหงา อ้างว้าง มีแต่ตะเกียงดวงหนึ่งอยู่เป็นเพื่อนความโดดเดี่ยว

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 182)

ตัวอย่างที่ 7

ลั่วเหลียงจีผู้มีเจียไม่ได้แม้ชั่วเวลาสั้นๆ เขารู้สึกกลืนไม่เข้าคายไม่ออก อด
สู อับอาย ทำอะไรไม่ถูก รู้สึกเสียใจ อยากขอโทษ

(นารินครา. 2556: 67)

ตัวอย่างที่ 8

รู้สึกวุ่นวายอยู่กันแบบนี้ ช่างน่าเบื่อ ไร้สาระ ไม่คุ้มค่า

(นารินครา. 2556: 28)

ตัวอย่างที่ 9

เฟิงซุนอึดอัด เคอะเขิน ไม่รู้จะทำอย่างไรดี

(นารินครา. 2556: 82)

ตัวอย่างที่ 10

ลั่วเหลียงจีเป็นผู้ชาย ดูเหมือนว่าเขาจะพบผู้หญิงสวยเกินคาดที่ยืนอยู่
ตรงหน้าแบบนี้ไม่ได้ แต่ก่อนเขาเป็นคนพูดจาคมคาย มาตอนนี้กลับเขิน เก๋ๆ กังๆ
พูดไม่ค่อยออก ทำอะไรไม่ถูก ไม่ค่อยสบายใจ

(นารินครา. 2556: 122)

ตัวอย่างที่ 11

เขาให้ฉันทายว่าผู้หญิงที่เขานิยมและเลื่อมใสมากที่สุดคือใคร ฉันทายไม่ถูก
เขาบอกว่าผู้หญิงที่เขาชื่นชมที่สุดคือ เสียวลิ่วแห่งซีตัน ชื่นชอบมากมาตั้งแต่เด็ก

(ตลอดกาลน่านานแค่วัน. 25557: 39)

ชุดคำแสดงอารมณ์ความรู้สึกชื่น อึดอัด อับอาย ในตัวอย่างที่ 4 ตัวอย่างที่ 7 ตัวอย่างที่ 9 และตัวอย่างที่ 10 ได้แก่ “ขวยเขิน” “อึดอัด” “กลืนไม่เข้าคายไม่ออก” “อดสู” “อับอาย” “เคอะเขิน” และ “เขิน” ชุดคำดังกล่าวมีการนำเสนออารมณ์ร่วมกัน กล่าวคือ ตัวละครไม่ได้รู้สึกเพียงอย่างเดียว ในช่วงขณะหนึ่ง เช่น ตัวละครมีความรู้สึกอาย คับอกคับใจ ตัดสินใจไม่ได้ในขณะเดียวกัน ยกตัวอย่าง ตัวอย่างที่ 4 มีคำว่า “ขวยเขิน อึดอัด ละอายใจเล็กน้อย” เพื่อนำเสนออารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ในฉบับภาษาจีนใช้คำว่า “有几分尴尬又有几分愧疚” (行云流水.1992: 269) คำว่า “尴尬” หมายถึง อึดอัด คำว่า “愧疚” หมายถึง รู้สึกอับอายและละอายใจ จากความดังกล่าวหากแปลตามตัว จะหมายถึง รู้สึกอึดอัด อีกทั้งยังรู้สึกอับอายและละอายใจ ผู้แปลไม่แปลข้อความส่วนนี้ตามต้นฉบับ ทั้งหมด แต่นำอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครมาเรียงกันเป็นชุดคำ “ขวยเขิน อึดอัด ละอายใจเล็กน้อย” ซึ่งทำให้ข้อความกระชับ ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครได้รวดเร็ว คำว่า “ขวยเขิน” มีความหมายว่าวางหน้าไม่สนิท กระดากอายมาสื่ออารมณ์ความรู้สึกของเกาเหวินหยุนที่พ้นจากอาการสลับและพบหน้าภรรยาตัวเอง ซึ่งอึดอัดใจและละอายใจ

ชุดคำแสดงอารมณ์ความรู้สึกรักชอบ ในตัวอย่างที่ 1 และตัวอย่างที่ 11 ได้แก่ “ความเลื่อมใส” “ศรัทธา” “บูชา” “เชื่อฟัง” “ชื่นชม” และ “ชื่นชอบ” ตัวอย่างที่ 1 มีคำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกที่ลึกซึ้งของตัวละคร คือ คำว่า “เลื่อมใส” “ศรัทธา” “เลื่อมใส” “บูชา” ในฉบับภาษาจีนคือ “他只是爱慕他, 崇拜他, 服从他” (胡铁.2007: 70) คำว่า “爱慕” หมายถึง เลื่อมใสศรัทธา แยกคำออกเป็น “เลื่อมใส” และ “ศรัทธา” คำว่า “崇拜” หมายถึง บูชา และคำว่า “服从” หมายถึง เชื่อฟัง ผู้แปลแปลตรงตามฉบับภาษาจีน โดยเลือกคำที่นำเสนออารมณ์ความรู้สึกมาเรียงกันเพื่อให้ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์ของตัวละครได้อย่างรวดเร็ว เป็นชุดคำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกรัก เน้นอารมณ์ความรู้สึกรักของผู้หญิงคนหนึ่งที่เคยมีความเชื่อมั่นอย่างมากที่สุด ศรัทธามาก เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคนรักทุกอย่าง โดยไม่มีข้อสงสัยใดๆ

ในตัวอย่างที่ 2 และตัวอย่างที่ 8 ชุดคำที่สื่ออารมณ์ความรู้สึกเบื่อหน่ายของตัวละคร ได้แก่ คำว่า “เหี่ยวแห้ง” “น่าเบื่อ” “ยืดยาด” “ไร้สาระ” “ไม่คุ้มค่า” เป็นชุดคำที่เน้นความหมายถึงความไม่อยาก ความระอาใจ และไม่มีสาระ เช่น ในตัวอย่างที่ 2 “เหี่ยวแห้ง น่าเบื่อ และยืดยาด” เป็นชุดคำที่กล่าวถึงชีวิตของตัวละครเกาเหวินหยุนที่ทำงาน ไม่มีช่วงเวลาทำกิจกรรมเพื่อสร้างความเพลิดเพลิน

เกาเหรินหยุนจึงรู้สึกเบื่อหน่าย ฉบับภาษาจีนคือคำว่า “很枯燥很拖沓” (行云流水.1992: 287) คำว่า “枯燥” หมายถึง จืดชืด ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “เหี่ยวแห้ง น่าเบื่อ” เพื่อสื่อความหมายของคำนี้ และคำว่า “拖沓” หมายถึง ยืดเยื้อ คำว่า “很” เป็นคำบอกระดับ ช่วยขยายคำว่า “枯燥” และ “拖沓” การนำคำเหล่านี้มาเรียงต่อกันทำให้ข้อความกระชับยิ่งขึ้น ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครได้รวดเร็ว

1.2.3 ชุดคำแสดงบุคลิกของตัวละคร

ในนวนิยายแปลจีนมีชุดคำที่นำเสนอบุคลิกลักษณะของตัวละคร ช่วยแสดงรายละเอียดของตัวละครให้มากขึ้น ทำให้เกิดภาพที่ชัดเจนของตัวละคร และช่วยย้ำลักษณะเฉพาะของตัวละคร แต่ละตัวให้โดดเด่นและเป็นที่จดจำ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

มีแต่ใจหยวนที่ไม่ธรรมดา สูง หล่อเหลา สง่างาม

(นารีนครา. 2556: 30)

ตัวอย่างที่ 2

ลูกเติบโตมาเป็นคนใจกว้าง ภูมิฐาน สง่าผ่าเผย

(นารีนครา. 2556: 108)

ตัวอย่างที่ 3

แวบแรกที่เฝินซุนเห็นก็คือ ลั่วเหลียงจีผู้ภูมิฐาน ไม่เต๊ะท่า วางตัว
ง่าย ๆ ไม่หยิ่ง ดูเป็นธรรมชาติของผู้ชาย มักเป็นเสน่ห์อย่างรุนแรงสำหรับ
ผู้หญิงที่ไม่ค่อยมีประสบการณ์แบบเฝินซุน

(นารีนครา. 2556: 54)

ตัวอย่างที่ 4

เขาจะถักเปียหลวมๆ ปล่อยลูกผมให้หลุดๆ ลุยๆ อยู่ข้างขมับทั้งสองข้าง
ทำให้ดูกล้า กำก้น ยั่ว

(ตลอดกาลน่านแคไหน. 2557: 30)

ตัวอย่างที่ 5

เขาคงต้องเตือนตนเองว่า ต้องสุขุม มั่นคง ไม่หงุดหงิด ไม่กระวน
กระวาย ต้องปรับปรุงตัวเองให้ดึงดูดผู้ชายได้

(ตลอดกาลน่านแคไหน. 2557: 69)

ตัวอย่างที่ 6

เขาตั้งใจแสดงบทบาทเป็นคนที่สูงมั่ง เยือกเย็น มีเหตุมีผล พอเหมาะพอควร
ไม่หยิ่งเกินไปหรือต่ำต้อยเกินไป

(ตลอดกาลนานแค่นั้น. 2557: 70)

ชุดคำแสดงลักษณะบุคลิกของตัวละครชายที่มีความสง่างาม ปรากฏในตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 2 และตัวอย่างที่ 3 ได้แก่ คำว่า “สูง” “หล่อเหลา” “สง่างาม” “ภูมิฐาน” “สง่าผ่าเผย” “ไม่เตี้ยท่า” และ “ไม่หยิ่ง” ชุดคำนี้แสดงถึงความโดดเด่นของตัวละครชายที่มีหน้าตา รูปร่างดูดี กล่าวคือ มีท่าทางที่สง่างาม ภูมิฐาน รูปร่างหน้าตาดี เป็นเสน่ห์ของผู้ชาย ชุดคำในตัวอย่างที่ 1 กล่าวถึงตัวละครใจหยวนว่า “สูง หล่อเหลา สง่างาม” ในส่วนนี้ผู้แปลเพิ่มเติมรายละเอียด ขยายความจากฉบับภาษาจีน เพราะในฉบับภาษาจีนกล่าวว่า “那身条子活生生就是玉树临风” (她的城. 2011: 11) ในที่นี้กล่าวถึงรูปร่างของใจหยวนว่าเป็นพิกษายกในสายลมเท่านั้น ผู้แปลขยายความเพิ่มเติมว่า ลักษณะของผู้ชายที่จะเป็นพิกษายกในสายลมจะต้องมีหน้าตาหล่อเหลา ตัวสูงและมีบุคลิกที่สง่างามซึ่งสอดคล้องกับอุปมาความหมายดังกล่าว

ชุดคำแสดงบุคลิกที่สูงมั่ง ในตัวอย่างที่ 5 และตัวอย่างที่ 6 ได้แก่ คำว่า “สูงมั่ง” “มันคง” “ไม่หุนหัน” “ไม่กระวนกระวาย” “เยือกเย็น” “มีเหตุมีผล” “ไม่หยิ่ง” และ “ไม่ต่ำต้อย” เป็นการเน้นลักษณะบุคลิกที่ตัวละครไปดำเนินต้องการสร้างภาพลักษณ์ให้มีเสน่ห์ดึงดูดความสนใจจากเพศตรงข้าม จึงตั้งใจจะแสดงท่าทางที่มันคง รอบคอบ ไม่วู่วาม และวางตัวเหมาะสม ไม่อวดดีหรือไม่ต่ำต้อยจนเกินไป เช่น ตัวอย่างที่ 6 “สูงมั่ง เยือกเย็น มีเหตุมีผล” แสดงบุคลิกลักษณะที่สูงมั่ง นิ่งเฉย ซึ่งตัวละครไปดำเนินต้องการสร้างภาพลักษณ์ให้ตัวเองมีเสน่ห์ด้วยชุดคำชุดนี้ และคำว่า “หยิ่ง” และ “ต่ำต้อย” เป็นชุดคำที่แสดงถึงบุคลิกการแสดงออกที่เหมาะสม คำว่า “สูงมั่ง เยือกเย็น มีเหตุมีผล” แปลตรงตามฉบับภาษาจีนจากคำว่า “从容、懂事、不卑不亢” (永远有多远. 2006: 34) คำว่า “从容” หมายถึง สูงมั่งเยือกเย็น คำว่า “懂事” หมายถึง รู้เรื่อง ผู้แปลเลือกสรรคำว่า มีเหตุมีผลเพื่อสื่อความหมายว่า พูดยุติเรื่อง มีเหตุผลในตนเอง ส่วนคำว่า “หยิ่ง” “ต่ำต้อย” ใช้ในรูปปฏิเสธแปลตามฉบับภาษาจีนจากคำว่า “不卑不亢” หมายถึง ไม่แสดงตนว่าต่ำต้อยหรือหยิ่งมากเกินไป

ในตัวอย่างที่ 4 มีชุดคำแสดงบุคลิกความกล้าของตัวละครหญิง ว่า “กล้า ก้าวกัน ยั่วยุ” แปลจากฉบับภาษาจีนคือ “胆大包天” (永远有多远. 2006: 12) หมายถึง ใจกล้าบ้าบิ่น ไม่กลัวใคร ในที่นี้ผู้แปลเลือกสรรคำจำนวนสามคำเพื่อสื่อความหมาย ซึ่งกระชับความให้สั้น ผู้อ่านเข้าใจความหมายและรับรู้ถึงลักษณะของตัวละครได้ทันที คำว่า “กล้า” และ “ก้าวกัน” หมายถึง ผู้หญิงที่อวดกล้า และคำว่า “ยั่วยุ” หมายถึง ยุให้เกิดอารมณ์ใดอารมณ์หนึ่ง ซึ่งชุดคำนี้ใช้แสดงบุคลิกเสียแล้ว

แห่งชีวิตที่มีความกล้าที่จะมีบุคลิกท่าทางและการแต่งกายต่างจากผู้หญิงในชนบทของชาวจีน กล้าที่จะปล่อยเส้นผมให้หลุดลุ่ยอยู่บริเวณกรอบหน้า ทำให้มีเสน่ห์ช่วยเพศตรงข้าม

ชุดคำกล่าวถึงบุคลิกของตัวละครชายที่มีความสง่างามและรูปร่างหน้าตาดี บุคลิกของตัวละครหญิงที่นิ่ง สุขุม วางตัวได้เหมาะสม หรือบุคลิกของผู้หญิงที่กล้าจะทำสิ่งที่ต่างจากความงามในชนบทเดิม เป็นลักษณะของผู้ชายและผู้หญิงที่มีเสน่ห์ เป็นจุดดึงดูดให้เพศตรงข้ามสนใจตัวละครได้

1.3 คำที่มีความหมายตรงกันข้าม

คำที่มีความหมายตรงกันข้าม หมายถึง คำกล่าวที่ดูเหมือนว่าขัดแย้งกันเองในคำกล่าวหรือในสถานการณ์นั้น จนไม่น่าจะเป็นไปได้ แต่ถ้าพิจารณาให้ลึกแล้ว คำกล่าวหรือสถานการณ์นั้นกลับเป็นไปได้ และเป็นความจริงอีกด้วย หรือที่เรียกว่า ปฏิทรรศน์ (พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม: ภาพพจน์ โวหาร และกลวิธีการประพันธ์. 2539: 293) ในนวนิยายแปลจีน ปรากฏคำที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกันเพื่อให้ผู้อ่านพิจารณาความหมายอย่างละเอียด เกิดจินตนาการ และรับรู้ความรู้สึกของตัวละครได้ชัดเจนและลึกซึ้งยิ่งขึ้น คำที่มีความหมายตรงกันข้ามมี 2 ประการ ดังนี้

1.3.1 คำที่มีความหมายตรงกันข้ามแสดงลักษณะตัวละคร

1.3.2 คำที่มีความหมายตรงกันข้ามแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

1.3.1 คำที่มีความหมายตรงกันข้ามแสดงลักษณะตัวละคร

ในนวนิยายแปลจีนมีคำที่มีความหมายตรงกันข้ามเพื่อแสดงรูปร่างหน้าตา บุคลิกของตัวละคร และลักษณะนิสัยของตัวละคร เกิดภาพขัดแย้งที่ชัดเจน ทำให้พิจารณาลักษณะของตัวละครแสดงถึงความโดดเด่นของตัวละครที่จะเชื่อมโยงสู่ส่วนต่างๆ ของเรื่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

เธอคือต้นไม้ที่ย้ายมาจากที่อื่นแท้ๆ แต่ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่นี่ได้ โดยรักษาอุปนิสัยตัวเองเอาไว้ซึ่งต่างกับกับพฤษชาติที่นี่โดยสิ้นเชิง

เบื้องหลัง ความอ่อนน้อมของเธอก็คือความห้าวหาญ เบื้องหลังความปากจัดคือความช่างคิด เบื้องหลังความแจ่มใสร่าเริง (แถมด้วยความเชื่อซ่านิดๆ) คือการ แบกรับภาระชีวิตอย่างหนักหน่วง

(ผีเสื้อ. 2552: 131)

ตัวอย่างที่ 2

ร่างกายก็แก่ชราอ่อนเพลีย นี่เป็นร่างกายของเลขาธิการจางหรือ เขาเคยเป็นคนร่างใหญ่ ทำการกระฉับกระเฉง มีเรี่ยวแรง เต็มไปด้วยความเชื่อมั่น เขาเหมือนคนป่วยโรคมาเลเรีย สงสัยร้องครวญครางในลำคอ จางซื่อหยวนเคยมีเสียงชัดเจน ดังกังวาน มีลักษณะน่าเกรงขาม เสียงในลำคออย่างนี้จะเป็นเสียงของจางซื่อหยวนหรือ?

(ผีเสื้อ. 2552: 64)

ตัวอย่างที่ 3

ในช่วงคืนเดียวคนที่ถือตัวว่าใหญ่โตมีหน้าตาราวกับ**นกกยูง** กลายเป็นข้าหมา _____ ไม่มีใครสนใจ ขณะที่พองขึ้นก็ลู่ลง สายตาที่เคยแทงคนได้ ก็กลายเป็นน่าสงสาร หลังที่เคยตรงก็คดโค้ง สีหน้าที่เคยมีชีวิตชีวา ก็ซีดเซียวปราศจากเลือดฝาด คนทั้งหลายเหล่านี้ ถ้าจะเปรียบเทียบอย่างหยาบคาบ ก็กล่าวได้ว่าเหมือนถูกตัดไส้ รวากับว่าเป็นมายากล พอๆ กับเรื่องเด็กเปลี่ยนเป็นลาเวลาพูดโกหก เจ้าหญิงแสนสวยถูกสาปเป็นคางคก กษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่กลายเป็นขอทานซีเรื้อน

(ผีเสื้อ. 2552: 60)

ตัวอย่างที่ 4

ตอนเด็กๆ พอเวลาโมโหอย่างมากที่สุดฉันขีดขึ้นแค่ครึ่งคอนวัน พอเพื่อนฝูงออกหน้ามาพูดกล่อมไม่กี่คำ เขาก็ยอมโอนอ่อนผ่อนตาม เพราะเห็นแก่หน้าเพื่อน ยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด

(นารีนครา. 2556: 32)

ตัวอย่างที่ 5

เมียของเป้าเหยียนซานรู้สึกแปลกใจที่เสี่ยวชู่ยี่จู่จิงไปมาอยู่ได้จนนางไม่เท่าไร ทำไมถึงโตอย่างนี้ ตัวไม่ผอมบางเหมือนลำไผ่แล้วกลมกลิ้งขึ้นมาเมื่อไรก็ไม่รู้ ดูแข็งแรง หน้าอกก็เต่งขึ้นมา น่องมีส่วนโค้ง คางแหลมๆ กลมมนขึ้น

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 101)

ตัวอย่างที่ 6

ไปด้าสั่งสาธยายรายการเจ็บป่วยต่างๆ ของน้องชาย ทำให้ใครๆ รู้สึกว่าเขารู้สึกผิดที่ตัวเองแข็งแรง และไม่ประสบเหตุร้ายหรือเจ็บป่วยมากเท่ากับน้องชาย

(ตลอดกาลน่านแคโหนด. 2557: 45)

ตัวอย่างที่ 7

เสียวเฟินเป็นคนร่างเล็ก สูงแค่ 165 เซนติเมตร ตัดผมสั้น มือเล็กบาง แต่มีแรงมาก ทำให้คนคิดว่าเขาอยู่ในวัยที่เปลี่ยนผ่านจากเด็กสาวเป็นหญิงสาว อาจจะเป็นคนหยาบกร้าน แต่ก็อ่อนหวานกระเจ้ากระจอย มีเจตนาลุ่มลึก แต่ก็ดูเหมือนเด็กๆ ทำอะไรได้ ดี ยิ่ง สา

(ตลอดกาลนะนานแค่ไหน.2557: 61)

คำที่มีความหมายตรงข้ามสื่อลักษณะบุคลิกของตัวละครในตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 3 และตัวอย่างที่ 7 เช่น ตัวอย่างที่ 1 คำที่มีความหมายตรงข้ามนำเสนอบุคลิกท่าทางของชีวเหวิน ระหว่างที่อาศัยอยู่ในเมืองและต้องอาศัยอยู่ในหมู่บ้านชนบท ตัวละครชีวเหวินจะย้ายจากในเมืองไปอาศัยในชนบท เธอต้องปรับบุคลิกท่าทางของตัวเองให้เข้ากับผู้คนในชุมชนชนบทคือ เธอจะต้องมี “ความอ่อนน้อม” ภาษาจีนคือคำว่า “随和” (胡铁. 2007: 95) คำนี้ในนวนิยายแปลจีนส่วนอื่น ผู้แปลใช้คำว่า “โอนอ่อนผ่อนตาม” ในที่นี้ผู้แปลเลือกคำว่า “ความอ่อนน้อม” เพื่อให้จำนวนพยางค์เท่าๆ กับคำอื่นๆ “ความอ่อนน้อม” ตรงข้ามกับคำว่า “ความหัวสูง” แปลจากภาษาจีนคำว่า “清高” (胡铁. 2007: 95) “ความปากจัด” ผู้แปลแปลจากคำว่า “饶舌” (胡铁. 2007: 95) หมายถึง พูดมาก พูดเก่ง ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “ความปากจัด” เพื่อสื่อลักษณะของตัวละครให้เห็นภาพชัดเจน ตรงข้ามกับคำว่า “ความช่างคิด” แปลตรงจากภาษาจีนคำว่า “沉思” (胡铁. 2007: 95) หมายถึง ไตร่ตรอง ครุ่นคิด ผู้แปลเลือกคำว่า “ความช่างคิด” ซึ่งสื่อความหมายได้อย่างครบถ้วนและเป็นคำที่สวยงาม ส่วนคำว่า “ความแจ่มใสร่าเริง” แปลจากความว่า “嬉笑乐天” (胡铁. 2007: 95) คำว่า “嬉笑” หมายถึง หัวเราะและสนุกสนาน คำว่า “乐天” หมายถึง ไม่มีกังวล ซึ่งผู้แปลเลือกสรรคำว่า “ความแจ่มใสร่าเริง” ครอบคลุมความหมายทั้งหมด ตรงข้ามกับคำว่า “แบกรับภาระชีวิต” แปลตรงจากภาษาจีนว่า “十字架的背负” (胡铁. 2007: 95) ผู้แปลเลือกสรรคำนามทั้งหมดซึ่งในฉบับภาษาจีนเป็นคำกริยา เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของข้อความทั้งหมด สื่อลักษณะท่าทางของชีวเหวิน ชิวเหวินเก็บบุคลิกลักษณะของคนที่อาศัยในเมืองคือ “ความหัวสูง” หมายถึง รสนิยมสูงและเย่อหยิ่ง “ความช่างคิด” หมายถึง คิดมากและ “แบกรับภาระชีวิต” หมายถึง รับผิดชอบหน้าที่หนักและยากลำบาก ปรับบุคลิกที่จะเข้ากับคนในชุมชนชนบทคือ ชิวเหวินมี “ความแจ่มใสร่าเริง” หมายถึง สดใส มีชีวิตชีวา “ความอ่อนน้อม” หมายถึง มีกิริยามารยาท มีสัมมาคารวะและ “ปากจัด” หมายถึง ปากกล้า เจ้าคารม เพื่อการสานสัมพันธ์กับคนในชุมชน ชิวเหวินประสบความสำเร็จในการเข้าร่วมกับคนในชุมชน คนในหมู่บ้านชนบทต่างชื่นชอบชีวเหวินและไม่มีใครครหานินทาเธอ ลักษณะบุคลิกของชีวเหวินนี้เชื่อมโยงสู่แนวคิดของการอยู่ร่วมกันของคนที่มีความแตกต่าง ชิวเหวินเป็นคนต่างหมู่บ้านต้องการมาอาศัยอยู่ในชุมชนชนบท

เธอจึงปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ อีกเหตุผลที่ทำให้เธอประสบความสำเร็จ เพราะเธอเป็นคนดี เมื่อชีววินเป็นคนดี มีบุคลิกที่เข้าถึงคนในชุมชนได้ง่าย ทำให้ทุกคนสนิทใจและไว้วางใจ

ในตัวอย่างที่ 7 มีคำที่มีความหมายข้ามแสดงบุคลิกท่าทางของเสี่ยวเฟินคือ คำว่า “หยาบกร้าน” แปลตรงจากภาษาจีนว่า “粗鲁” (永远有多远. 2006: 29) ตรงข้ามกับคำว่า “อ่อนหวานกระเจ้ากระงอด” แปลจากภาษาจีนความว่า “娇蛮” (永远有多远. 2006: 29) และคำว่า “เจตนาลุ่มลึก” แปลตรงจากภาษาจีนความว่า “用意深长” (永远有多远. 2006: 29) ตรงข้ามกับคำว่า “ไร้เดียงสา” แปลตรงจากความว่า “不谙世故” (永远有多远. 2006: 29) เป็นการใช้คำตรงกันข้ามเพื่อสื่อให้เข้าใจบุคลิกของตัวละครมากขึ้น คำว่า “อ่อนหวานกระเจ้ากระงอด” หมายถึง งามละมุนละไมและเอาใจเก่งและ “ไร้เดียงสา” หมายถึง ไร้ชื่อ ไม่รู้ความ แสดงภาพของผู้หญิงที่ไร้ชื่อ อ่อนโยนและเอาใจเก่ง ทั้งที่เสี่ยวเฟินมีบุคลิกท่าทางในความเป็นจริงที่ตรงกันข้ามกับที่กล่าวมาข้างต้น ทั้งหมดคือ “หยาบกร้าน” หมายถึง แข็งกระด้างและไม่สุภาพ “เจตนาลุ่มลึก” หมายถึง มีความคิดที่ลึกซึ้ง เสี่ยวเฟินสร้างบุคลิกของตนเองให้มีเสน่ห์ดึงดูดใจชายด้วยท่าทางอ่อนหวาน งามละมุนละไมและเอาใจเก่ง ให้เป็นผู้หญิงที่มีเสน่ห์ดึงดูดเพศตรงข้าม โดยเก็บงำตัวตนที่แท้จริงของตนที่มีลักษณะตรงกันข้ามซึ่งในเรื่อง ตลอดกาลนั้นนานแค่ไหน ผู้ชายต่างหลงใหลในเสน่ห์ของผู้หญิงอย่างเสี่ยวเฟินรวมถึงไปทำสิ่งที่อยากจะเป็นอยากจะมีเสน่ห์เช่นเสี่ยวเฟินเพื่อดึงดูดเพศตรงข้าม จะได้สมหวังเรื่องความรัก

มีคำที่มีความหมายตรงกันข้ามเพื่อแสดงสัดส่วนรูปร่าง หรือสุขภาพของตัวละคร ในตัวอย่างที่ 2 ตัวอย่างที่ 5 ตัวอย่างที่ 6 เช่น ตัวอย่างที่ 6 มีคำว่า “แข็งแรง” แปลตรงจากภาษาจีนว่า “健康” (永远有多远. 2006: 21) ตรงข้ามกับ “ไม่ประสบเหตุร้ายหรือเจ็บป่วย” แปลจากภาษาจีนว่า “多灾多病” (永远有多远. 2006: 21) ถ้าหากแปลตรงตัวจะหมายถึง มีเหตุร้ายมาก เจ็บป่วยมาก ซึ่งผู้แปลเรียบเรียงข้อความให้กระชับยิ่งขึ้น คำว่า “แข็งแรง” หมายถึง มีกำลัง ร่างกายคงทน คำว่า “เจ็บป่วย” หมายถึง ไม่สบาย เพราะโรคหรือเหตุอื่น สอดคล้องกับตัวตนของตัวละครไปทำสิ่งที่เป็นคนดี รักคนอื่นมากกว่าตนเอง ไปทำสิ่งจู้จี้กึ่งสงสารน้องชายประสบเหตุร้ายและเจ็บป่วยหลายครั้งตั้งแต่เล็ก เมื่อไปทำสิ่งมีสิ่งใดจึงแบ่งปันให้น้องชายเสมอ ไม่ว่าจะเป็นของที่มีมูลค่าราคาแพงก็ตาม

ในตัวอย่างที่ 4 มีคำตรงกันข้ามแสดงนิสัยของตัวละครคือ คำว่า “ดีอี๋รั้นขัดขึ้น” แปลตรงจากคำว่า “犟” (她的城. 2011: 12) ตรงข้ามกับคำว่า “โอนอ่อนผ่อนตาม” “随和” (她的城. 2011: 12) คำตรงกันข้ามสองคำนี้สื่อให้เห็นท่าทางบุคลิกของโจวหยวนที่ปฏิบัติต่อคนอื่นด้วยท่าทางต่างกัน โจวหยวนแสดงท่าที “ดีอี๋รั้นขัดขึ้น” ไม่ยอมเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสอนของผู้ใหญ่ ซึ่งแตกต่างจากการปฏิบัติต่อเพื่อนที่มีท่าที “โอนอ่อนผ่อนตาม” ยอมทำตามโดยง่าย ไม่มีการขัดขึ้นใดๆ ยอมอ่อน

ตามโดยง่าย บุคลิกท่าทางดังกล่าวของโจวหยวนสะท้อนถึงลักษณะนิสัยที่เป็นคนติดเพื่อนและสะท้อนให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่คนหนุ่มสาวไม่เชื่อฟังว่าง่ายกับผู้อาวุโส

1.3.2 คำที่มีความหมายตรงกันข้ามแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

ในนวนิยายแปลจีนมีการใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้ามเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่ขัดแย้งในใจของตัวละคร ซึ่งสะท้อนถึงความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ความรู้สึกในช่วงเวลาหนึ่ง รวมกระทั่งความคิด ลักษณะนิสัยและความสัมพันธ์ของตัวละคร อารมณ์ความรู้สึกที่เกิดจากการคำที่มีความหมายตรงกันข้าม ทำให้เกิดรายละเอียดที่ลึกซึ้งและเชื่อมโยงกับเนื้อหา ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

แต่ 2 วันที่ผ่านมาชีวิตเปลี่ยนแปลงไปจับพลัน มีทุกข์มาก มีสุขมาก กินมาก
ดื่มมาก ร้องไห้มาก หัวเราะมาก มีเรื่องแบบนี้เกิดขึ้นกับนางเป็นครั้งแรก
(นารินครา. 2555: 120)

มีคำตรงกันข้ามแสดงอารมณ์ความรู้สึกคือ “ทุกข์” แปลจากคำว่า “悲” (她的城. 2011: 21) แปลตรงตัวหมายถึง เศร้า ทุกข์ใจ ตรงข้ามกับ “สุข” แปลตรงจากคำว่า “喜” (她的城. 2011: 21) มีการแสดงอาการ คือ “ร้องไห้” แปลตรงจากภาษาจีนคำว่า “哭” (她的城. 2011: 21) และ “หัวเราะ” แปลตรงจากคำว่า “笑” (她的城. 2011: 21) ซึ่งเป็นอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครเฟิงซุน ในช่วงเวลาสั้นๆ ขณะทำงานเป็นพนักงานชั่วคราวที่ร้านของมีเจีย กล่าวคือ เฟิงซุนมีสามีและลูกแล้ว แต่ประจวบเหมาะออกมาทำงานเป็นพนักงานชั่วคราวที่ร้าน แต่สามีไม่มารับกลับบ้าน ทำให้เฟิงซุนทุกข์ใจมาก ในช่วงนั้นเฟิงซุนได้รับความช่วยเหลือจากมีเจีย การดูแลเอาใจใส่จากคุณย่าในฐานะคนบ้านเดียวกัน จากนั้นเฟิงซุนพบรักกับลูกค้าผู้ชาย เป็นการสร้างปัญหาให้กับมีเจียและคุณย่า เพราะเฟิงซุนมีความรู้สึกทางใจต่อผู้ชายคนอื่นที่ไม่ใช่สามี เธอเป็นคนรุ่นใหม่ไม่คิดว่าเป็นปัญหา ทำให้มีเจียและเฟิงซุนทะเลาะกัน เฟิงซุนร้องไห้และมีความสุข ทุกข์ แต่ความสุขก็เกิดขึ้นหลังจากการพูดคุยปรับความเข้าใจ ทั้งสองเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ความมีน้ำใจและความมีเมตตาช่วยเหลือกันก่อให้เกิดสายสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ทำให้บุคคลที่มีช่วงวัยต่างกันสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นประเด็นด้านแนวคิดของนวนิยายแปลจีน ชีวิตของเฟิงซุนในระยะหนึ่งจึงเกิดทั้งหัวเราะกับความสุข และร้องไห้กับความทุกข์ เฟิงซุนก็ได้ถอนอกกรอบชีวิตที่จมกับความเศร้า ได้เรียนรู้ประสบการณ์ชีวิต และมีสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่นๆ

ตัวอย่างที่ 2

การที่กั๋วหงหลง “คุกเข่า” นอกจากแสดงถึงความอยากแต่งงานแล้วยังผานความรู้สึกที่ซับซ้อนยากแก่การอธิบาย สำหรับไป่ต้าสิ่งก็เกินพอแล้วเพราะว่าไม่เคยมีผู้ชายคนไหนทำอย่างนี้กับเขา นี่คงเป็นครั้งแรกและครั้งเดียวที่เขาได้รับการปฏิบัติแบบนี้ เขาจะไปหมด คิดอะไรไม่ออก ก็ลองมองกั๋วหงที่คุกเข่าอยู่กับพื้น ได้กลิ่นผมของกั๋วหงซึ่งเขายังจำได้ดีเมื่อเรียนอยู่ด้วยกันที่มหาวิทยาลัย เป็นกลิ่นที่คุ้นเคย รู้สึกทั้งความใกล้ชิดและความห่างเหินในเวลาเดียวกัน

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 85)

มีคำตรงกันข้ามที่สื่ออารมณ์ความรู้สึกคือ คำว่า “ใกล้ชิด” แปลตรงจ้คำว่า “近” (永远有多远. 2006: 41) และคำว่า “ห่างเหิน” แปลตรงจ้คำว่า “遥远” (永远有多远. 2006: 21) เป็นคำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกที่ตรงกันข้ามของไป่ต้าสิ่ง ในขณะที่กั๋วหงแฟนเก่าของไป่ต้าสิ่งได้กลับมาหาไป่ต้าสิ่งอีกครั้งเพื่อขอแต่งงาน ทำให้ไป่ต้าสิ่งได้ใกล้ชิดกับกั๋วหงอีกครั้งหนึ่ง แต่ระยะเวลานานหลายปีที่กั๋วหงทิ้งไป่ต้าสิ่งไป ทำให้ไป่ต้าสิ่งยังมีความรู้สึกห่างเหินอยู่ภายในใจ การแสดงอารมณ์ความรู้สึกดังกล่าวสอดคล้องกับนิสัยของไป่ต้าสิ่งที่เป็นคนดี เธอไม่เคยคิดแค้นใคร ดังนั้นเมื่อกั๋วหงที่ทิ้งเธอไปกับผู้หญิงคนอื่น ได้กลับมาหาไป่ต้าสิ่งอีกครั้ง เธอยังเกิดอารมณ์ความรู้สึกใกล้ชิดขึ้น ทั้งๆ ที่ความสัมพันธ์ของทั้งสองจบลงไม่ดีนัก จุดนี้ทำให้ได้พิจารณาถึงนิสัยของไป่ต้าสิ่งที่แตกต่างกันคนทั่วไป

ตัวอย่างที่ 3

ก็เพราะไป่ต้าสิ่งเป็นคนที่ไม่มีความหวังที่จะเปลี่ยนแปลงได้ ฉันจึงเกลียดเขา
ตลอดกาล ตลอดกาลน่านานแคไหน

ก็เพราะไป่ต้าสิ่งเป็นคนที่ไม่มีความหวังที่จะเปลี่ยนแปลง ฉันก็เลยรักเขาตลอด
กาล ตลอดกาลน่านานแคไหน

ก็เพราะความรักและความเกลียดนี้เองที่ฉันจะเป็นผู้เฝ้าดูที่ข้อสัต์ยของ
บักกิ้งไปตลอดกาล แม้ว่าหุ่่งต่างๆ ในบักกิ้งจะถูกทำลายราบเรียบ เป็นหน้ากลองไป
แล้วก็ตาม

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 90)

คำที่มีความหมายตรงกันข้ามได้แก่ คำว่า “ความรัก” แปลตรงจ้คำว่า “爱” (永远有多远. 2006: 45) และ “ความเกลียด” แปลตรงจ้คำว่า “恨” (永远有多远. 2006: 45) ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกของตัวละคร “ฉัน” อย่างแท้จริง ไป่ต้าสิ่งเป็นตัวละครที่เป็นคนดี มีคุณธรรม ดังนั้นตัวละคร “ฉัน” ซึ่งเป็นลูกผู้พี่เป็นหญิงสาวในสังคมใหม่ มีความคิดเห็นที่แตกต่างจากไป่ต้าสิ่ง

หลายเรื่อง จึงรู้สึกไม่พอใจไปดั่งสิ่งบ้าง “ความเกลียด” ของ “ฉัน” ที่มีต่อไปดั่งสิ่งคือ เกลียดความเป็นคนดีของไปดั่งสิ่งที่ทำให้เธอต้องถูกเอาเปรียบ ถูกต่อว่าหรือินทา และเพราะไปดั่งสิ่งจะไม่มีวันเปลี่ยนแปลงตัวตนของเธอได้จึงจะทำให้ “ฉัน” เกลียดไปดั่งสิ่งไปตลอดกาล ส่วนความรักของ “ฉัน” ที่มีต่อไปดั่งสิ่ง ทั้งสองสนิทสนมกัน เพราะอาศัยอยู่ด้วยกันตั้งแต่เด็ก ก่อนที่ “ฉัน” จะย้ายออกจากหมู่บ้าน ทั้งสองยังคงติดต่อกันไปมาหาสู่กันเสมอ “ฉัน” ก็รู้เรื่องชีวิตและความเป็นไปของไปดั่งสิ่งอย่างดี มากพอที่ “ฉัน” เป็นคนเล่าเรื่องใน **ตลอดกาลน่านแคไหน** ความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นของทั้งสองทำให้ “ฉัน” รักและคอยเฝ้ามองไปดั่งสิ่งตลอดไป เพราะความรักและความเกลียดนี้ ทำให้ “ฉัน” ต้องคอยเฝ้ามอง ปักกิ่ง เมืองที่ไปดั่งสิ่งอาศัยตลอดไป

ตัวอย่างที่ 4

ฉันจำไม่ได้ว่าน้ำโชดามันไหลเข้าในปาก ผ่านลิ้น ไหลลื่นเข้าหลอดอาหารลง
ไปในท้องได้อย่างไร จำได้แค่ว่าโชดาแสนน้ำเย็นเย็นวาบไปถึงหนังหัว เหมือนกับว่า
เข็มนับหมื่นเล่มที่มแทงขมับ ขอบตาล่างถูกความเย็นจนร้อนวาบเหมือนถูกเผาไหม้
(ตลอดกาลน่านแคไหน. 2557: 12)

มีคำตรงกันข้ามที่แสดงความรู้สึกคือ “เย็น” แปลตรงจากภาษาจีนคำว่า “冻” (永远有多远. 2006: 4) และ “ร้อน” แปลตรงจากคำว่า “热” (永远有多远. 2006: 4) เป็นการใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้ามเพื่อเน้นย้ำความรู้สึกให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น กล่าวคือ ความรู้สึก “ร้อน” และ “เย็น” เป็นความรู้สึกขณะตัวละครกระทบกับไอความเย็นของเครื่องดื่มที่เย็นจัด เพราะแช่ในตู้แช่เย็น ไอเย็นสัมผัสผิวที่บอบบางบริเวณขอบตาล่าง ตัวละครจึงรู้สึกเจ็บปวดเหมือนผิวหนังถูกเผาไหม้จากความร้อน ทั้งๆ ที่สัมผัสกับไอความเย็น คำตรงกันข้ามดังกล่าวช่วยนำเสนออารมณ์ความรู้สึกของตัวละครได้ละเอียดและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

คำที่มีความหมายตรงกันข้ามทำให้ผู้อ่านสะดุดตา ชวนให้พิจารณาไตร่ตรองข้อความอย่างละเอียด ทำให้ผู้อ่านเข้าใจรายละเอียดของเนื้อหาชัดเจนและลึกซึ้งยิ่งขึ้น รับรู้ถึงความเชื่อมโยงของเนื้อหา และเกิดภาพจินตนาการและรับรู้อารมณ์ความรู้สึกที่ละเอียดชัดเจน

จากการศึกษาลักษณะเด่นด้านภาษาในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พบว่า ผู้แปลเลือกสรรคำเพื่อนำเสนอความหมายด้วยถ้อยคำที่ประณีต เรียบง่าย ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพจินตนาการ และรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของตัวละครได้ชัดเจน อีกทั้งยังเชื่อมโยงสู่เนื้อหาในส่วนต่างๆ ได้ดี ผู้แปลใช้คำซ้อนและชุดคำเพื่อสื่อความหมายตามฉบับภาษาจีน แสดงรายละเอียดที่ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือทำให้กระชับมากขึ้นและคำที่มีความหมายตรงกันข้าม

เพื่อเน้นจุดที่ต้องการให้ผู้อ่านพิจารณาเพื่อเข้าใจเนื้อหา และสร้างความเข้าใจเพื่อเชื่อมโยงไปยังส่วนต่างๆ ของเนื้อหาให้มากขึ้น

2. การใช้ภาพพจน์

การใช้ภาพพจน์เป็นการเน้นย้ำความหมายได้อย่างละเอียดและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นด้วยศิลปะทางภาษา ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 867) ให้ความหมายของภาพพจน์ หมายถึง “ถ้อยคำที่เป็นสำนวนโวหารทำให้นึกเห็นเป็นภาพ, ถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิงเป็นโวหาร มีเจตนาให้มีประสิทธิผลต่อความคิด ความเข้าใจ ให้จินตนาการและถ่ายทอดอารมณ์ได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งกว่าการบอกเล่าที่ตรงไปตรงมา” เนื่องจากเป็นวรรณกรรมแปล ผู้แปลคงการใช้ภาพพจน์เพื่อถ่ายทอดอารมณ์และจินตนาการตามต้นฉบับภาษาจีนเป็นส่วนมาก ทำให้นวนิยายแปลจีนปรากฏภาพพจน์ที่ไม่ปรากฏใช้ในภาษาไทย เป็นความโดดเด่นทางด้านภาษาของงานแปลนวนิยายแปลจีนนี้ และสะท้อนถึงวัฒนธรรมและสังคมผ่านภาษา ในนวนิยายแปลจีน มีการใช้ภาพพจน์เรียงตามลำดับมากที่สุด ดังนี้

2.1 อุปมา

2.2 อุปลักษณ์

3.3 สัทพจน์

2.1 อุปมา

อุปมา (Simile) คือ ภาพพจน์เปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนกัน โดยมีคำเชื่อมโยง เช่น คำว่า เหมือน ดัง เช่น ราว ปาน ประหนึ่ง เพียง เทียม ฯลฯ (กาญจนา นาคสกุลและคณะ. 2521: 240.1) ผู้วิจัยพบว่าในนวนิยายแปลจีน มีการใช้ภาพพจน์อุปมามากที่สุด สามารถจัดกลุ่มการใช้ภาพพจน์อุปมาดังนี้

2.1.1 อุปมาแสดงอากัปกริยาของตัวละคร

2.1.2 อุปมาแสดงรูปลักษณ์ของตัวละคร

2.1.3 อุปมาแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

2.1.4 อุปมาแสดงสถานที่และบรรยากาศ

2.1.1 อุปมาแสดงอาการปฏิกิริยาของตัวละคร

นวนิยายแปลจีนปรากฏการใช้ภาพพจน์อุปมาเพื่อแสดงการกระทำและอาการของตัวละคร ซึ่งทำให้เกิดความชัดเจนของการเคลื่อนไหวของตัวละครที่มีความต่อเนื่องในภาพจินตนาการ อาการปฏิกิริยาของตัวละครมีหลายอย่าง เช่น การเดิน การทำงาน การพูด และการนอน เป็นต้น ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

เธอเดินเท้าไปตามทางบนภูเขาสูงชัน

(ผีเสื้อ. 2552: 125-126)

ตัวอย่างที่ 2

เวลาที่จางชื้อหยวนยุ่งอยู่กับการประชุมและเอกสาร เหมือนกับตัวไหมที่ยุ่งอยู่กับการกินใบหม่อน

(ผีเสื้อ. 2552: 70)

ตัวอย่างที่ 3

การที่ผู้ชายแต่งเข้ามาอยู่บ้านผู้หญิงทำให้คนดูถูก ขนาดเด็ก 3 ขวบยังกล้าด่าเขา หมู่บ้านนี้มีแต่คนแซ่เป้า อยู่ๆ มีคนแซ่เผิงมาอยู่ ได้ยินว่าคนแซ่เผิงนั้นก็ไม่ใช่แซ่เผิงแท้เสียอีก เป็นเด็กที่บ้าใหญ่เก็บมาเลี้ยง ภูมิหลังของเขาไม่ชัดเจน ผู้คนรับไม่ได้ เหมือนกับในตะกร้าแตงมีน้ำเต้าอยู่ลูกหนึ่ง แล้วจะให้คนในหมู่บ้านนี้ไม่ซัดหุซัดตาได้อย่างไร

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 147)

ตัวอย่างที่ 4

ตอนกลางคืนพวกเขา 2 คนนอนพลิกไปพลิกมาบนหมอนเหมือนปิ้งขนมเปี๊ยะ พลิกไปพลิกมาจนไก่ขันยามเช้า

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 184)

ตัวอย่างที่ 5

แม้วิ่งตามเขาไปได้ครึ่งสี่ อยากให้เขาเอาไข่สักครึ่งตะกร้าไปขาย เขาแก่งทำเป็นไม่ได้ยิน เดินก้าวเท้ายาวอย่างรวดเร็วราวกับผีพุ่งได้ ออกนอกหมู่บ้านไป

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 69-70)

ตัวอย่างที่ 6

เป้าปิ้งเต๋อก็มีชื่อเสียงเหมือนกัน ตอนนี้ถ้าอยากจะทำเหมียวก็ทำไม่ได้แล้ว ต้องใช้ชีวิตแบบนั้นไปแหละ วันๆ เป้าปิ้งเต๋อพูดน้อยลงไปทุกทีจนเหมือนเป็นคนใบ้

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 40)

ตัวอย่างที่ 7

เผิงซุนเขยิบเข้าไปใกล้มีเจี๋ย จับมือมีเจี๋ยเหมือนกับจะปลอบนางและ
อยากจะทำตัวเองด้วย พุดเสียงเบาๆ อ่อนๆ เหมือนกับละเมอ

(นารีนครา. 2556: 115)

ตัวอย่างที่ 8

เมื่อฉันทะยิ่วให้เขาบรรยายเรื่องอื่นๆ ในใจออกมา เขากลับไม่พูดอะไรอีก
นอนกระแทกตัวไปบนเตียงดังฝ่าคลุ่มหวั มองดูแล้วเหมือน “ภูเขาลูกฟ้า”

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 51)

ตัวอย่างที่ 9

มีเจี๋ยเหลือบตามองนาฬิกาอีกครั้งหนึ่ง เวลาผ่านไป 20 นาทีแล้ว! เผิงซุน
ยกกันหน่อยหนึ่ง ชะมักเข้มน้ำตรงเท้าไปมาเหมือนลูกข้างหมุน นางชัตรงเท้าคู่นั้น
ขัดแล้วขัดอีก

(นารีนครา. 2556: 17)

ตัวอย่างที่ 10

เผิงซุนหันไปมองลั่วเหลียงจีทันที น้ำตาไหลออกมาเต็มตา นางหลบตา
กลืนน้ำตาไว้ หยิบน้ำยาชัตรงเท้ากลับไปใกล้เหลียงจี นั่งลงไม่พูดอะไร ตั้งใจ
ทำงานเต็มที่ ลงยาชัตรงเท้า ขัดให้เงางาม ใช้มือสองข้างขัดเหมือนกับนางแอ่น
ในฤดูใบไม้ผลิ ทำงานอย่างรวดเร็ว ชำนาญ ขัดขึ้นขัดลง แสดงความอดทนของนาง

(นารีนครา. 2556: 63)

ตัวอย่างที่ 11

คำพูดของเซี่ยซินไหลออกมาเหมือนเปิดท่านบ หยดไม่ได้ สิ่งที่พูดเป็น
เรื่องจริงทั้งนั้น เขาอาจจะโหดร้าย แต่ก็พูดไม่ผิด

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 74)

ตัวอย่างที่ 12

การขายห้องนั้นถ้ามีแค่ลูกค้ารายบุคคลที่มาติดต่อที่โรงแรมเอง หรือที่มา
เป็นกลุ่มทัวร์จะมีจำนวนไม่เพียงพอ ต้องออกไปหาเพิ่ม ลูกค้าที่ไปดำสิงหาเป็น
พวกตัวแทนธุรกิจที่มาร่วมลงทุนกับจีน หรือธุรกิจที่ลงทุน ดำเนินการเองหรือบริษัท
ต่างประเทศที่อยู่ในตัวเมือง เขาต้องไปตามตึกสำนักงานธุรกิจต่างๆ อยู่บ่อยๆ ใช้วิธี
ลองเข้าไปเจรจาต่อรองโฆษณาห้องของโรงแรม ลดแลกแจกแถมล่อใจ พนักงาน
โรงแรมขายหลุนเรียกการกระทำแบบนี้ว่า “กวาดตึก” เพราะจะต้องไปตามที่ต่างๆ
เป็นบริเวณกว้าง ต้องใจดีเหมือนดังยั้งกราดไปทุกที่ เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องเล่นๆ

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557 : 41-42)

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น พบว่ามีอุปมาแสดงกิริยาตัวละครที่ไม่ปรากฏใช้ในภาษาไทยในตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 2 ตัวอย่างที่ 3 ตัวอย่างที่ 4 ตัวอย่างที่ 5 ตัวอย่างที่ 7 ตัวอย่างที่ 8 ตัวอย่างที่ 9 ตัวอย่างที่ 10 และ ตัวอย่างที่ 11 และมีอุปมาที่ปรากฏในภาษาไทย ได้แก่ ตัวอย่างที่ 6 และตัวอย่างที่ 12 สามารถจัดกลุ่มได้ดังนี้

อุปมาเปรียบเทียบการนอนในตัวอย่างที่ 5 ตัวอย่างที่ 6 และตัวอย่างที่ 10 เช่น “นอนพลิกไปพลิกมาบนหมอนเหมือนปิ้งขนมเปี๊ยะ” ภาษาจีนคือ “两口子, 每天夜里在枕头上烙饼翻来翻去” (小鲍庄, 2009: 80) ขนมเปี๊ยะจีนเรียกว่า “烙饼” อุปมาดังกล่าวปรากฏใน **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า** เป็นอุปมาเปรียบเทียบวิธีทำแผ่นขนมเปี๊ยะจะต้องพลิกแผ่นแป้งไปมาบนเตาเหมือนกับกิริยาการนอนของตัวละครที่พลิกตัวไปมา กระสับกระส่าย แสดงถึงความรู้สึกความกังวลของตัวละครที่มีเรื่องให้คิดจนไม่สามารถนอนหลับได้ ได้แต่พลิกตัวไปมาจนกระทั่งฟ้าสาง นอกจากนี้ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “ปิ้ง” เพื่อให้อธิบายวิธีการทำขนมเปี๊ยะที่ต้องพลิกแผ่นขนมเปี๊ยะไปมาด้วย

ในตัวอย่างที่ 9 และตัวอย่างที่ 10 มีการใช้อุปมาแสดงกิริยาขุดร่องเท้า “ใช้มือสองข้างขุดเหมือนกับนกนางแอ่นในฤดูใบไม้ผลิ” มีการนำลักษณะของนกนางแอ่นมากล่าวเปรียบกับกิริยาขุดร่องเท้า คือ นกนางแอ่นมีลำตัวเรียว บินเร็วมากกว่านกประเภทอื่นๆ และสามารถบินได้นานโดยไม่ต้องพัก ช่วงฤดูใบไม้ผลิจะอพยพกลับขึ้นไปทางประเทศจีน จากการเปรียบเทียบดังกล่าวใช้รูปลักษณ์ของนกที่มีขนาดเล็กเปรียบเหมือนกับมือทั้งสองข้าง และความอดทนและรวดเร็วในการบินเปรียบเหมือนความรวดเร็วในการขุดร่องเท้า แสดงภาพมือขุดอย่างคล่องแคล่วว่องไว และเคลื่อนไหวไปทั่วร่องเท้า สำหรับภาพพจน์อุปมา “ขะมักเขม้นขุดร่องเท้าไปมาเหมือนลูกช่างหมุน” มีการเปรียบเทียบความเคลื่อนไหวของมือขณะขุดร่องเท้าเหมือนกับลูกช่างที่กำลังหมุน ซึ่งให้ภาพการเคลื่อนไหวของตัวละครที่ขยับมือเป็นวงกลมเพื่อขุดร่องเท้าและขยับมือขุดไปทั่วทั้งร่องเท้า ทำให้ตัวโยกไปมา อุปมาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นการเล่นลูกช่างของชาวจีน

อุปมาแสดงกิริยาการเดินทางของตัวละครในตัวอย่างที่ 1 และตัวอย่างที่ 5 ยกตัวอย่าง เช่น “เดินก้าวเท้ายาวอย่างรวดเร็วราวกับผีพุ่งไต้” คำว่า “ผีพุ่งไต้” ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 736) ให้ความหมายว่า “เทวดาซึ่งจากอวกาศมี 2 ชนิด ชนิดหนึ่งประกอบด้วยหินเป็นส่วนใหญ่ อีกชนิดหนึ่งประกอบด้วยเหล็กเป็นส่วนใหญ่ เมื่อเคลื่อนที่ผ่านบรรยากาศสู่ผิวโลก จะลุกไหม้ให้แสงสว่างจ้าเนื่องจากเสียดสีกับอากาศ ถ้ามีขนาดเล็กก็จะไหม้หมดก่อนถึงผิวโลก ถ้ามีขนาดใหญ่ก็จะตกถึงผิวโลก และเรียกว่าอุกกาบาต, ดาวตก” ตัวอย่างดังกล่าวเปรียบเทียบความเร็วของผีพุ่งไต้ที่พุ่งตกลงมาด้วยความเร็วในการเดินทางของตัวละคร ช่วยเน้นความรวดเร็ว แสดงภาพตัวละครที่กำลังเดินเร็วมากๆ เพียงชั่วครู่ก็เดินลับสายตาไปแล้วเหมือนกับผีพุ่งไต้ที่พุ่งตกแล้วดับตาไปอย่างรวดเร็ว ในตัวอย่างอุปมา “เดินเท้าไปตามทางบนภูเขาดุจบิน” เปรียบเทียบกิริยาการเดินทางเหมือนกับการบิน คำว่า “บิน” คือเท้าจะไม่ติดอยู่

บนพื้นดิน จะต้องลอยอยู่กลางอากาศ เมื่อนำมาเปรียบเหมือนกับการเดินด้วยเท้า จึงแสดงภาพตัวละครเดินขึ้นภูเขาอย่างราบรื่น คล่องแคล่ว ไม่เกิดการสะดุดหรือชะงักเหมือนกับกำลังบิน การเปรียบอุปมาดังกล่าวให้รายละเอียดและขยายภาพให้เห็นกิริยาของตัวละครชัดเจน และก่อให้เกิดภาพเคลื่อนไหวของตัวละครไปตามทางที่ไม่ราบเรียบ

อุปมาแสดงกิริยาการอยู่ร่วมกันของตัวละครในตัวอย่างที่ 3 คือ “ผู้คนรับไม่ได้เหมือนกับในตะกร้าแดงมีน้ำเต้าอยู่ลูกหนึ่ง” อุปมานี้เปรียบเทียบกลุ่มคนที่มีเหมือนกันอาศัยอยู่ร่วมกันเหมือนกับแดงที่อยู่ร่วมกัน คำว่า “แดง” ภาษาจีนคือ คำว่า “瓜” (小鲍庄, 2009: 63) และมีความแตกต่างมาอาศัยอยู่ด้วยจึงเปรียบเหมือนกับน้ำเต้า ภาษาจีนคือ คำว่า “葫芦” (小鲍庄, 2009: 63) น้ำเต้าและแดง มีลักษณะภายนอกที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน แแดงมีรูปทรงเป็นทรงรียาว ผิวขรุขระ ไม่แข็ง น้ำเต้ามีลักษณะกลมโต ผิวเรียบ เนียน มีส่วนคอดบริเวณยอด และมีเปลือกแข็ง “ตะกร้าแดง” จึงเหมือนกับกลุ่มคนจำนวนมากที่เหมือนกัน ในที่นี้กล่าวคือ มีนามสกุลเดียวกัน เป็นคนตระกูลเดียวกัน อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน “น้ำเต้า” เปรียบเหมือนคนที่มาจากหมู่บ้านอื่นเข้ามาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านของคนอื่น ซึ่งหมายถึงตัวละครชื่อไหลที่เป็นคนมาจากภายนอกหมู่บ้าน มีภูมิหลังที่ไม่ชัดเจน เมื่อมีคนต่างหมู่บ้านมาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า ทำให้คนในหมู่บ้านเล็กตระกูลเป้ารู้สึกไม่พอใจ ดังที่กล่าวว่า “แล้วจะให้คนในหมู่บ้านนี้ไม่ขัดหูขัดตาได้อย่างไร” (หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า, 2555: 147)

มีอุปมาแสดงกิริยาการพูดของตัวละครในตัวอย่างที่ 6 ตัวอย่างที่ 7 และตัวอย่างที่ 11 ยกตัวอย่าง “คำพูดของเซี่ยซินไหลออกมาเหมือนเปิดทำนบ” เป็นการเปรียบกิริยาการพูดเหมือนกับการเปิดทำนบ กล่าวคือ เปรียบปากเหมือนกับทำนบ เมื่อเปิดออกคำพูดต่างๆ ที่ไหลบ่าออกมาไม่ขาด เหมือนกับน้ำที่ไหลออกมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกของเซี่ยซิน เมื่อถูกไปด่าสั่ง ปืบคั้นให้พูด เขาจึงพูดทุกสิ่งทุกอย่างออกมาไม่ขาดสาย

อุปมาแสดงกิริยาการพูดของตัวละครว่า “พูดน้อยลงไปทุกทีจนเหมือนเป็นคนใบ้” เป็นการเปรียบเทียบคนที่พูดน้อยมากเหมือนกับคนที่ใบ้ คือ คนที่ไม่สามารถพูดได้ แสดงความเปลี่ยนแปลงของตัวละครที่พูดน้อยลงเรื่อยๆ จนแทบจะไม่เอ่ยปาก การใช้อุปมาดังกล่าวให้รายละเอียดกิริยาพูดของตัวละครมากขึ้นและแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครที่ซึมเศร้า ไม่อยากตอบโต้กับผู้อื่น

2.1.2 อุปมาแสดงรูปลักษณะของตัวละคร

นวนิยายแปลจีนปรากฏการใช้ภาพพจน์อุปมาเพื่อแสดงภาพภายนอกของตัวละคร ทั้งเส้นผม ใบหน้า ผิวพรรณ เสียง และร่างกาย เป็นต้น การใช้อุปมาดังกล่าวให้รายละเอียดของภาพตัวละครที่เด่นชัดยิ่งขึ้น และแสดงถึงลักษณะภายนอกที่โดดเด่นของตัวละครนั้นๆ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

“เชิญนั่งสิครับ” เขากล่าวคำเชื้อเชิญนายทหารผู้นั้นด้วยน้ำเสียงที่อบอุ่นและสุภาพ ลักษณะท่าทางและคำพูด ใบหน้ายิ้มแย้ม หลังและเอวที่โค้ง ทำให้เขาดูเหมือนชาวนาแก่ๆ แก่กว่าเขา

(ผีเสื้อ. 2552: 113)

ตัวอย่างที่ 2

เกาเหรินหยุนพูด “เธอคิดว่าเงินนี้หาได้ง่ายๆ หรือ ต้องสอนหนังสือตั้ง 6 ชั่วโมงนะ มันไม่ถ่วงน้ำหนักหรอก คราวก่อนฉันเคยไปสอนเสริมพวกที่เรียนทางไปรษณีย์ที่เหอเฟย ฉันสอนตอนเช้า 4 ชั่วโมง ตอนครึ่งบ่าย ฉันต้องนอนอยู่บนเตียงขยับไม่ได้เลย”

เหมยเจียเหวินหัวเราะเอิ๊กอ๊าก “ถ้าเปรียบกับฉัน เธอก็เหมือนนางทำด้วยหญ้า ฉันเคยไปสอนที่กว้างซี พอสอนตอนเช้าเสร็จแล้ว ตอนบ่ายยังไปปิ่นเซวี่นลงได้ ไม่มีปัญหาเลย เกา ฉันน่าจะรู้จักเหนื่อย เธอคิดว่า เงิน 36 หยวน มากเท่ากับเงินเดือนที่เราได้อาติดยหนึ่ง ถึงจะเหนื่อยหน่อยในวันนั้น แต่ว่าเสียแรงน้อยกว่าต้องทำงานทั้งอาทิตย์”

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 60)

ตัวอย่างที่ 3

“ฉือไหหล” เขาตอบ รู้สึกว่าเสียงของผู้หญิงคนนี้น่าฟัง เสียงทุ้ม พูดเต็มเสียง ฟังแล้วเหมือนแม่น้ำที่มีน้ำอุ่นๆ ไหลผ่านหัวใจของเขา

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 98)

ตัวอย่างที่ 4

เขาคิดถึงวันที่แต่งงานกัน ผมเปียใหญ่เปลี่ยนเป็นมวยผมที่ดูเหมือนนางเขา น้อยๆ ถ่วงหนักที่ท้ายทอยจนหน้าหงายขึ้น ผมดำเหมือนขนกา มีด้ายแดงผูกซ่อนอยู่ข้างใน เสื้อผ้าสีแดง ใบหน้าสีชมพูเหมือนดอกท้อ

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 108)

ตัวอย่างที่ 5

เสียงของนางต้า ไม่ชัดเจน เสียงเนิบๆ แต่อ่อนหวาน ฟังแล้วสบายใจเหมือนได้จับขาร้อน

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555:123-124)

ตัวอย่างที่ 6

มองดูการแต่งเนื้อแต่งตัวของเผิงซุน ไม่แต่งหน้า ไม่ได้ตัดผมปล่อยให้เรียบ
เหมือนเส้นหมื่นน้ำใส แต่ผมบางส่วนไฮไลต์สีเหลืองอ่อนๆ ตามแฟชั่น

(นารีนครา. 2556: 25)

ตัวอย่างที่ 7

โจวหยวนเป็นชายหนุ่มรูปงามสุดๆ ใครเห็นใครก็ยอมรับว่าหล่อ แฉฉวน
สุ่ยถ่า มีหนุ่มๆ เยอะแยะ ล้วนหน้าตาธรรมดา ที่หน้าตาน่าเกลียดเหมือนแต่งที่
บิตเบี้ยวก็มีมาก มีแต่โจวหยวนที่ไม่ธรรมดา สูง หล่อเหลา สง่างาม เหมือนพฤษา
หยกในสายลม

(นารีนครา. 2556: 30)

ตัวอย่างที่ 8

ที่สำคัญที่สุดคือนางรักษามิ่วพรรณดีมาก สะอาดและขาวผ่อง ส่องแสงเป็น
ประกายเหมือนกระเบื้อง

(นารีนครา. 2556: 78)

ตัวอย่างที่ 9

เสียแล้วแห่งซันไม่สวยเท่าที่น้อง แต่เกิดมาเป็นผู้หญิงที่น่าพิศมัยเอามากๆ
มีเสน่ห์หยาดเยิ้มเข้าไปถึงกระดูก ทำให้ผู้ชายหลงใหล ผิดสีเหมือนมันฝรั่ง
เกลี้ยงเกลา ละเอียดนุ่มนวลทำให้รู้สึกอบอุ่น ทั้งหวานฉ่ำเหมือนชีสเคี้ยวที่ออกมา
จากโรงเลื่อยใหม่ๆ

(ตลอดกาลน่านแคไหนด. 2557: 30)

จากตัวอย่างพบการใช้อุปมาเปรียบเทียบแสดงลักษณะภายนอกที่ไม่ปรากฏในภาษาไทย
ได้แก่ ตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 2 ตัวอย่างที่ 3 ตัวอย่างที่ 4 ความเป็นว่า “มวยผมที่ดูเหมือนภูเขาน้อยๆ” และ
“ใบหน้าสีชมพูเหมือนดอกท้อ” ตัวอย่างที่ 5 ตัวอย่างที่ 6 ตัวอย่างที่ 7 ตัวอย่างที่ 8 และตัวอย่างที่ 9

มีอุปมาเปรียบเทียบเสียงของตัวละครในตัวอย่างที่ 3 และตัวอย่างที่ 5 เช่น “เสียงของนาง
ต่ำไม่ชัดเจน เสียงเนิบๆ แต่อ่อนหวาน ฟังแล้วสบายใจเหมือนได้จิบชาร้อน” จากตัวอย่างมีการอุปมา
เปรียบเทียบเสียงของผู้หญิงเหมือนน้ำชา เมื่อได้ยินก็รู้สึกสบายใจเหมือนกับความรู้สึกขณะดื่มน้ำชาร้อนๆ
อุปมาดังกล่าวแสดงรายละเอียดของตัวละครเพิ่มขึ้น แสดงภาพที่ชัดเจนและยังสื่อถึงอารมณ์สบายใจ
มีความสุขของตัวละครเมื่อได้ยินเสียงของผู้หญิงอีกด้วย นอกจากนี้การเปรียบอุปมาดังกล่าวแสดงให้เห็น
วัฒนธรรมการดื่มน้ำชาของชาวจีน

อุปมาแสดงผิวพรรณของตัวละครในตัวอย่างที่ 8 และตัวอย่างที่ 9 “ที่สำคัญที่สุดคือ
นางรักษามิ่วพรรณดีมาก สะอาดและขาวผ่อง ส่องแสงเป็นประกายเหมือนกระเบื้อง” เป็นการ
เปรียบเทียบผิวพรรณของผู้หญิงเหมือนกับกระเบื้อง กล่าวคือ กระเบื้องเป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงของ

สาธารณรัฐประชาชนจีนมาตั้งแต่อดีต มีลักษณะมันวาวและสวยงาม เมื่อกระทบกับแสงก็จะมีแสงประกายออกมา จากตัวอย่างดังกล่าวเปรียบเทียบกับกระเบื้องที่มีสีขาวสะอาดเหมือนกับผิวพรรณของผู้หญิงที่ดูแลผิวพรรณของตนเองเป็นอย่างดี ก็จะมีผิวที่ขาวและเนียน ผิวสะอาดสะอาดเหมือนมีประกายแสงออกมาเมื่อกระทบกับแสงเช่นเดียวกับกระเบื้อง

ในตัวอย่างที่ 9 มีอุปมาเปรียบเทียบเพื่อแสดงลักษณะผิวพรรณของตัวละครเช่นกัน แต่เป็นผิวพรรณสีเหลืองของผู้หญิง อุปมาว่า “ผิวสีเหมือนมันฝรั่ง เกลี้ยงเกลา ละเอียดย่นมนวล ทำให้รู้สึกว้อบว้อน ทั้งหวานฉ่ำเหมือนขี้เลื่อยที่ออกมาจากโรงเลื่อยใหม่ๆ” จากตัวอย่างมีการเปรียบเทียบผิวพรรณของผู้หญิงกับสองสิ่งคือ “มันฝรั่ง” และ “ขี้เลื่อย” อุปมาเปรียบเทียบผิวพรรณของผู้หญิงกับมันฝรั่ง กล่าวคือ มันฝรั่งมีเนื้อสีเหลือง เมื่อปอกเปลือกออกก็จะมีผิวที่เกลี้ยงเกลา ไม่มีเป็นหลุมเป็นบ่อและเมื่อบดมันฝรั่ง ผิวนุ่มนวลก็จะละเอียด เมื่อเปรียบ “มันฝรั่ง” กับผิวของผู้หญิงจึงกล่าวได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบผิวของผู้หญิงว่ามีสีเหลืองอ่อนเหมือนเนื้อของมันฝรั่ง ผิวก็ยังสะอาด เกลี้ยงเกลาเหมือนมันฝรั่งที่ปอกสะอาดเรียบร้อย ไม่มีร่องรอยใดๆ และผิวก็มีความละเอียดนุ่มนวลเหมือนกับเนื้อของมันฝรั่งอีกด้วย จากตัวอย่างที่อุปมาผิวพรรณของผู้หญิงกับ “ขี้เลื่อย” ขี้เลื่อยเมื่อออกจากโรงเลื่อยใหม่ๆ ก็จะมีกลิ่นและมีความร้อนจากกรรมวิธีทำขี้เลื่อย จึงนำมาเปรียบกับผิวพรรณของผู้หญิงที่มีความชุ่มชื้นและอบอุ่น อุปมาดังตัวอย่างข้างต้นจึงช่วยเน้นความงดงามของผิวพรรณของเสียวลีแห่งชีวิตผู้หญิงที่มีเสน่ห์เย้ายวนใจว่า เป็นหญิงที่มีผิวสีเหลืองอ่อน เนียนละเอียดสวยงาม นุ่มนวลและอบอุ่น

มีอุปมาแสดงภาพใบหน้าของตัวละครในตัวอย่างที่ 4 และตัวอย่างที่ 7 “ใบหน้าสีชมพูเหมือนดอกท้อ” เป็นการเปรียบเทียบผิวของใบหน้าเหมือนสีดอกท้อ ทำให้เห็นรายละเอียดของภาพที่ชัดเจนขึ้น เจือ สตะเวทิน (2522: 230-233) กล่าวถึงความสัมพันธ์ของต้นท้อกับงานวรรณกรรมจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันสรุปได้ว่า “ต้นท้อเป็นพันธุ์ไม้ที่มักปรากฏในหนังสือวรรณคดีจีนทั้งสมัยโบราณและสมัยปัจจุบัน คนจีนจึงเปรียบเทียบหญิงที่มีผิวสีชมพูอ่อนๆ ว่าเหมือนกับสีดอกท้อ” อุปมาดังกล่าวจึงช่วยเสริมรายละเอียดของตัวละครให้เห็นรายละเอียดส่วนเล็กๆ ของตัวละครคือ ตัวละครมีสีผิวบริเวณใบหน้าเป็นสีชมพูอ่อนระเรื่อ ซึ่งช่วยเสริมลักษณะเด่นของตัวละครดังกล่าวที่เป็นหญิงงามของหมู่บ้าน ส่วนในตัวอย่างที่ 10 มีอุปมาแสดงใบหน้าของชายหน้าตาหล่อเหลา บุคลิกดีว่า “มีแต่ใจหยาบที่ไม่ธรรมดา สูง หล่อเหลา สง่างามเหมือนพญากษัตริย์ในสายลม” จากตัวอย่างจะเห็นว่าสิ่งที้นำมาเปรียบเทียบกับความงามของ ตัวละครชายคือ หยก ส. พลายน้อย (2534: 53) กล่าวถึงความเชื่อเกี่ยวกับหยกของชาวจีนไว้ว่า “ชาวจีนถือว่าหยกเป็นสิ่งของมีค่ายิ่ง มีความประณีตและความงดงามยิ่ง และนิยมนำมาใช้เป็นคำคุณศัพท์ประกอบคำที่ต้องการยกย่อง มีความหมายไปในทางที่มีเกียรติดีงามงดงามทั้งนั้น” ดังนั้น “พญากษัตริย์ในสายลม” หรือต้นไม้ที่ทำจากหยกอยู่ท่ามกลางสายลม จึงเน้นถึง

ความงดงามของตัวละครชายที่มีความสวยงามเหมือนกับความงดงามของหยก และมีบุคลิกที่สง่าผ่าเผยเหมือนกับต้นไม้ที่ทำจากหยกที่ตั้งสง่างามอยู่ท่ามกลางสายลมที่พัดผ่าน

อุปมาแสดงเส้นผมของตัวละครว่า “ปล่อยให้เรียบเหมือนเส้นหมี่น้ำใส” ในตัวอย่างที่ 6 เป็นการเปรียบเทียบลักษณะของเส้นผมเหมือนกับลักษณะของเส้นหมี่น้ำใส อาหารของชาวจีน เส้นหมี่เป็นเส้นตรงขนาดเล็กและยาว เรียงตัวเป็นเส้นอย่างเป็นระเบียบ จึงเปรียบกับเส้นผมของตัวละครที่มีการเรียงตัวอย่างสวยงาม การอุปมาดังกล่าวแสดงรายละเอียดของภาพได้ชัดเจน สอดคล้องกับวัฒนธรรมอาหารของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่นิยมทานก๋วยเตี๋ยว เช่น ใน **นารินครา** กล่าวถึงก๋วยเตี๋ยวแห้ง อาหารขึ้นชื่อของเมืองอุ๋นว่า “กินก๋วยเตี๋ยวแห้งกับเหล้าข้าวใสๆ ก๋วยเตี๋ยวแห้งร้อนๆ กับเหล้าข้าวใสๆ ก๋วยเตี๋ยวแห้งกับเมี่ยนวอ (ขนมแกวตาโบ) กินกับเหล้าข้าวใสๆ ก๋วยเตี๋ยวแห้งกับปาฟองโกกับเหล้าข้าวใสๆ คนอุ๋นกินอะไรต่อมอะไรกับก๋วยเตี๋ยวแห้งร้อนๆ ได้อย่างเอร็ดอร่อย” (นารินครา. 2556: 38)

การเปรียบอุปมาแสดงถึงสุขภาพร่างกายในตัวอย่างที่ 2 ว่า “เธอก็เหมือนถุงทำด้วยหญ้า” คำว่า “ถุงทำด้วยหญ้า” มาจากคำว่า “草包” (行云流水. 1992: 286) ถุงที่ทำจากหญ้าจะไม่คงทนแข็งแรง ใช้เพื่อเปรียบเทียบคนที่ไม่มีความสามารถ ในกรณีนี้ใช้เพื่อเปรียบเทียบกับร่างกายของเกาเหรินหยุนที่ไม่มีกำลังจะทำงานได้ ร่างกายไม่แข็งแรงพอที่จะรับงานสอนหนังสือเพิ่มเติมได้เหมือนกับเหมยเจียเหวินภรรยาของเขา เธอจึงกล่าวเปรียบว่าเกาเหรินหยุนเหมือนกับถุงทำด้วยหญ้าหรือในตัวอย่างที่ 1 กล่าวถึงร่างกายของตัวละครช่วงลำตัวว่า “เขาดูเหมือนชาวนาแก่ๆ แกวภูเขา” ในตัวอย่างนี้อุปมาเปรียบเทียบท่าทางของนายทหารคนหนึ่งที่ก้มโค้งตัวแสดงการทักทาย จางซือหยวนก็เลยเปรียบเทียบท่าทางของนายทหารคนนั้นที่ก้มโค้งตัวว่าเหมือนกับชาวนาแก่ๆ บนภูเขา ชาวบ้านที่อยู่บนภูเขาประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เช่นเดียวกับจางซือหยวนเมื่อไปใช้แรงงานอยู่ที่หมู่บ้านดอย ก็ต้องก้มหลังโค้งแบกข้าวขึ้นภูเขา ต้องก้มโค้งตัวเพื่อก้มหน้าปลูกพืชผักหรือตอเก็บเกี่ยวพืชผัก เป็นต้น ดังนั้นท่าทางของนายทหารคนนั้นทำให้จางซือหยวนนึกถึงชาวนาคนอื่นที่ทำงานบนภูเขา หรือตัวเขาเองที่เคยเป็นชาวนาแก่ๆ อาศัยและทำเกษตรกรรมอยู่บนภูเขา

อุปมาแสดงลักษณะภายนอกของตัวละครในรูปแบบที่มีการใช้ในภาษาไทยในตัวอย่างที่ 4 ยกตัวอย่าง อุปมาแสดงสีผมของตัวละคร “ผมดำเหมือนขนกกา” เป็นการเปรียบเทียบสีดำสนิทและมีประกายเงางามเหมือนกับสีขนของนกกา เป็นการให้รายละเอียดส่วนรูปร่างภายนอกของตัวละครเพิ่มเติม ทำให้ภาพตัวละครละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น ฉบับภาษาจีนใช้คำว่า “乌黑的头发里埋着一截红头绳” (小鲍庄. 2009: 63) คำว่า “乌” แปลว่า สีดำ และ “黑” แปลว่า สีดำ ดังนั้นคำว่า “乌黑” จึงหมายถึงสีดำสนิท ในที่นี้ใช้เหมือนกับอุปมาในภาษาไทยที่มักเปรียบสีดำที่ดำสนิทเหมือนกับสีของนกกาหรือสีของขนนกกา

2.1.3 อุปมาแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

ภาพพจน์อุปมาแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร คือการกล่าวเปรียบเทียบเพื่อแสดงความรู้สึกคิดถึง เจ็บปวดใจ ทุกข์ใจของตัวละคร เป็นการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครที่รู้สึกต่อคนอื่นๆ หนึ่ง หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ทำให้เรื่องนามธรรมเป็นรูปธรรมได้ละเอียดและชัดเจนมากยิ่งขึ้น การใช้ภาพพจน์แสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครมี 2 กลุ่มดังนี้

2.1.3.1 อุปมาแสดงอารมณ์ความรู้สึกรักและคิดถึง

2.1.3.2 อุปมาแสดงอารมณ์ความรู้สึกเจ็บปวดใจ ทุกข์ใจ

2.1.3.1 อุปมาแสดงอารมณ์ความรู้สึกรักและคิดถึง

คือการเปรียบเทียบเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกรัก และนึกถึงด้วยใจผูกพัน ทำให้การถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครประณีตและละเอียดลึกซึ้ง ผู้อ่านสัมผัสและเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครได้ละเอียดชัดเจน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

ในบางครั้งเขาเห็นภาพไผ่หยุนปรากฏในสมองเขา สวรรูปร่างเล็กๆ แบบบาง จิตใจบริสุทธิ์ หัวใจเขาสะเทือนฉับพลัน เวลาลืมตาขึ้นมาก็ดูไม่มีอะไร เหมือนกับ ต้นไม้ต้นเล็กๆ ต้นหนึ่งที่ผ่านแวบที่หน้าต่างรถไฟ เวลาเขาจะตั้งมองดู ต้นไม้นั้นก็วิ่งผ่านไปไกลแล้ว เขาไม่มีเวลาที่จะมารำลึกถึงหรือทอดถอนใจ

(ผีเสื้อ. 2552: 35)

ตัวอย่างที่ 2

เผิงซุนรู้สึกว้าวุ่นเหลือใจเอาแต่จ้องมองนางคนเดียว ใจจดจ่อแต่นางคนเดียว ราวกับไฟที่คุโชนร้อนแรง

(นารีนครา. 2556: 57)

ตัวอย่างที่ 3

จากหญิงชาย 2 คนที่เป็นคนแปลกหน้า ถึงตอนนี้กลายเป็นความรู้สึกอีกอย่างไปแล้ว ความรู้สึกอย่างนี้เหมือนกับบ้านเก่าแก่ที่ลุดติดไฟ พอตกหลุมรักตอนแก่ ก็เปลี่ยนความรู้สึกไม่ได้

(นารีนครา. 2556: 60)

ตัวอย่างที่ 4

นานแล้วที่หัวใจของเผิงซุนเย็นชาเหมือนแช่อยู่ในน้ำแข็งหนา 3 เซนติเมตร (ประมาณ 1 เมตร) น้ำแข็งค่อยๆ ละลายทีละน้อย หัวใจของนางจึงดังมีน้ำใสๆ ไหลกระเพื่อมไปมาอบอุ่นด้วยความรัก

(นารีนครา. 2556: 62)

ตัวอย่างที่ 5

ยังไม่อยู่แล้ว เรื่องเป็นอย่างไรไม่ชัดเจน แล้วไม่รู้ด้วยว่าทำไมเป็นอย่างนี้
รู้สึกใจบอบอุ้นสบายดี ตื่นเต้นเหมือนกับว่ามีกวางน้อยกระโดดไปมาอยู่ในหัวใจ

(นารีนครา. 2556: 60)

ตัวอย่างที่ 6

เขาไม่มีทางเข้าใจได้ว่าการที่เขายื่นมือทั้ง 2 ข้างเข้าไปหาเด็กผู้หญิง ทำให้
จิตใจของเด็กผู้หญิงเหมือนมีพายุก่อตัวอยู่

(ตลอดกาลนะนานแค่ไหน. 2557: 26-27)

ตัวอย่างที่ 2 ตัวอย่างที่ 3 ตัวอย่างที่ 4 ตัวอย่างที่ 5 และตัวอย่างที่ 6 เป็นอุปมาที่มี
การเปรียบเทียบแบบที่ไม่พบในภาษาไทย จากตัวอย่างข้างต้นมีอุปมาแสดงอารมณ์ความรู้สึกของ
ตัวละครเมื่อมีความรักในตัวอย่างที่ 3 และตัวอย่างที่ 4 ความว่า “ความรู้สึกอย่างนี้เหมือนกับ
บ้านเก่าแก่ที่ลู่ติดไฟ” เป็นการเปรียบเทียบอารมณ์ความรู้สึกรักกับไฟ เปรียบตัวละครชายหญิงที่มี
ความรักให้แกกันเหมือนบ้านหลังหนึ่ง และความเก่าแก่ของบ้านเปรียบเหมือนอายุของตัวละครชาย
หญิงที่มากแล้วสำหรับการเริ่มต้นความรักครั้งใหม่ อุปมาดังกล่าวทำให้เข้าใจความรู้สึกรักของตัวละคร
ซึ่งทั้งสองไม่ใช่หนุ่มสาววัยรุ่น ทั้งคู่ต่างเคยแต่งงานและมีลูกมาก่อน พวกเขา กำลังมีความรักครั้งใหม่
เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และไม่สามารถเปลี่ยนแปลงความรู้สึกของตนเองได้เหมือนกับ
บ้านที่ถูกไฟไหม้แล้วก็ยากที่จะดับลง การอุปมาดังกล่าวสื่ออารมณ์ความรู้สึกแรกพบรักของชายหญิง
คนหนึ่งซึ่งเป็นผู้ใหญ่ เป็นความรู้สึกที่ยากจะหักห้ามใจ

ตัวอย่างที่ 4 มีอุปมาแสดงอารมณ์ความรู้สึกเมื่อมีความรักใหม่อีกครั้ง ได้แก่ “หัวใจ
ของเฟิงซุนเย็นชาเหมือนแช่อยู่ในน้ำแข็งหนา 3 เซียะ” และ “หัวใจของนางจึงตั้งมีน้ำใสๆ ไหลกระเพื่อม
ไปมาอบอุ้นด้วยความรัก” เป็นการเปรียบเทียบน้ำแข็งกับหัวใจที่เย็นชาและปิดกั้นความรัก และเปรียบ
ไฟเหมือนกับความรักที่มาหลอมน้ำแข็งหรือสิ่งปิดกั้นให้ละลาย ดังนั้นความรักจึงมาหลอมละลาย
ความเย็นชาให้หัวใจได้กลับมาเต้นและอบอุ้นอีกครั้ง ความรักทำให้น้ำที่ละลายจากน้ำแข็งเป็นน้ำที่มี
ความอบอุ่น ไม่ใช่เย็น การไหลกระเพื่อมของน้ำก็ทำให้ความอบอุ่นกระจายไปทั่วทั้งหัวใจ
จากตัวอย่างดังกล่าวมีใช้อุปมาถึง 2 แห่งในการเปรียบเทียบเพื่อแสดงความรู้สึกพบรักครั้งใหม่ของ
ตัวละครได้อย่างละเอียดลึกซึ้ง

ในตัวอย่างที่ 6 มีการอุปมาเปรียบเทียบอารมณ์ความรู้สึกปั่นป่วนเมื่อมีความรักว่า
“เหมือนมีพายุก่อตัวอยู่” เป็นการเปรียบเทียบความรู้สึกรักกับพายุ พายุเกิดจากลมที่เคลื่อนที่อย่าง

รุนแรงและรวดเร็ว จึงแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครว่า มีความรู้สึกปั่นป่วนอย่างรุนแรงอยู่ในใจและความรัก เหมือนกับมีพายุหมุนอยู่ในหัวใจ

อุปมาแสดงอารมณ์ความรู้สึกคิดถึงในตัวอย่างที่ 1 ความว่า “เหมือนกับต้นไม้ต้นเล็กๆ ต้นหนึ่งที่ผ่านเวลาที่หน้าต่างรถไฟ” เป็นการเปรียบเทียบอารมณ์คิดถึงที่เกิดขึ้นชั่วขณะเหมือนกับการนั่งรถไฟแล้วมองไปยังข้างทาง ภาพของทิวทัศน์รอบข้างจะเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว และรถไฟกำลังเคลื่อนที่ การอุปมาดังกล่าวเป็นการเน้นถึงระยะเวลาการเกิดความรู้สึกว่าเป็นช่วงระยะเวลาที่สั้นมาก การใช้อุปมาดังกล่าวจึงช่วยเน้นความรู้สึกคิดถึงของตัวละครว่าเกิดขึ้นเพียงชั่วครู่เท่านั้น

2.1.3.2 อุปมาแสดงอารมณ์ความรู้สึกเจ็บปวดใจ ทุกข์ใจ

ภาพพจน์อุปมานี้เพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกไม่สบายใจ ทุกข์ทรมานใจ และเจ็บใจ เพื่อเน้นความรู้สึกให้เด่นชัดอย่างเป็นรูปธรรม ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

เกาเหรินหยุนและเหมยเจียเหวินกลับเข้าไปที่ห้องนั่งเล่นด้วยความทุกข์ใจ เหมือนกับถูกไฟเผา พวกเขายังไม่ทันมีเวลาจะนั่งบนเก้าอี้โซฟา เกาเหวินก็เปิดประตูออกมาโดยปล่อยให้เกาเหวินเรียกอยู่แค่ 2 ครั้ง

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 145)

ตัวอย่างที่ 2

คิดว่าเขาไม่สามารถที่จะหมุนไปกับฟันเฟืองของชีวิตยุคปัจจุบันได้ มีอยู่จุดหนึ่งที่เขายพยายามเผชิญหน้ากับชีวิตด้วยจิตใจที่สงบ และชีวิตก็ได้ทำลายความสงบนั้นอย่างไม่ปราณี ความสงบในใจที่เขาเพียรพยายามบรรลุนั้นเปรียบเสมือนกระจกใสบานใหญ่ที่ถูกขว้างด้วยก้อนหินทุกๆ วันจนในที่สุดแตกสลาย มันแตกเป็นเสี่ยงๆ จนเกาเหรินหยุนไม่รู้สึกราวและเสียใจ มีแต่ความทุกข์ทรมานสุดที่จะพรรณนา

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 180)

ตัวอย่างที่ 3

เมียเป้าเหยียนซานร้องไห้เสียงดังลั่น ดังกว่าเสียงซู่จือเสียอีก ทั้งเศร้าใจ ทั้งรู้สึกผิด น้ำตาไหลดังสายธาร เปื้อนไปทั้งใบหน้า

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า .2555: 103)

ตัวอย่างที่ 4

น้องชายตายก็เหมือนกับตัดชิ้นเนื้อออกจากหัวใจเขา

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 174)

ตัวอย่างที่ 5

แต่ก็มีบางเวลาที่เขา นั่งบนม้านั่ง เท้าแช่น้ำในอ่าง สูดกลิ่น มองดูเมีย
ทำงานบ้าน มองดูอยู่ดีๆ ก็ไหลไปเห็นเงาหลังของรูปร่างที่สมส่วนเหมือนเมียเก่า
เห็นเปียใหญ่ด้านหลังเคลื่อนไหวไปมา ใจเขาเหมือนถูกมีดบาด

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 196)

ตัวอย่างที่ 6

แต่แรกเฟิงซุนอดทนไม่ร้องไห้ พอฟังมีเจียพูดจบ รู้สึกเปรี้ยวๆ ที่จมูก น้ำตา
ไหลออกมาเหมือนดังภูเขาคงถล่ม น้ำในทะเลจะไหลทะเลลึก เฟิงซุนรีบเอามือปิดหน้า
ตัวเอง น้ำตาไหลออกมาระหว่างนิ้วมือ

(นารีนครา .2556: 135)

ตัวอย่างที่ 7

ไปค้าสิ่งเล่าไปร้องไห้ไป น้ำตาเหมือนไข่มุกที่เช็ดรอยขาด ไปค้าหวังรู้สึก
เศร้าไปด้วย

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 80)

จากตัวอย่าง มีการใช้ภาพพจน์อุปมาแสดงอารมณ์ความรู้สึกเจ็บปวดใจ ทุกข้อใจ
ในตัวอย่างที่ 2 ตัวอย่างที่ 4 ตัวอย่างที่ 5 ตัวอย่างที่ 6 และตัวอย่างที่ 7 เช่น “น้องชายตายก็เหมือนกับ
ตัดชิ้นเนื้อออกจากหัวใจเขา” เป็นการเปรียบเทียบอารมณ์ความรู้สึกเจ็บปวดใจกับหัวใจที่ได้รับ
บาดเจ็บ เป็นความเจ็บปวดจากการสูญเสียคนรักในครอบครัว อุปมาดังกล่าวเปรียบเทียบความเจ็บปวด
แสนสาหัสนั้นกับการที่หัวใจของเขาถูกตัดส่วนหนึ่งออกไป เปรียบกับน้องชายเหมือนส่วนหนึ่งของ
หัวใจ ความเจ็บปวดจากความสูญเสียเหมือนเอามีดกรีดลงไปที่หัวใจและตัดชิ้นเนื้อส่วนหนึ่งออกไป
ทำให้หัวใจของเขาได้รับความเจ็บปวดและอยู่ในสภาพไม่สมบูรณ์

ในตัวอย่างที่ 5 ใช้ภาพพจน์อุปมาแสดงความรู้สึกเจ็บปวดใจว่า “ใจเขาเหมือนถูกมีด
บาด” เป็นการเปรียบเทียบอารมณ์ความรู้สึกเจ็บปวดจากการสูญเสียภรรยาจากอุทกภัยครั้งใหญ่
ภรรยาสำคัญเปรียบเหมือนดวงใจของเขา ความเจ็บปวดจากความสูญเสียเปรียบเหมือนกับของมีคม
สร้างรอยแผลในใจ การถูกของมีคมบาดเป็นความรู้สึกเจ็บแปลบตามรอยแผลแล้วความรู้สึกเจ็บปวด
จะกระจายตัวออกไปทั่วทั้งใจก็เปรียบเหมือนกับการรู้สึกของตัวละครที่สูญเสียภรรยาไป

อุปมาแสดงอารมณ์ความรู้สึกทุกข้อใจอย่างแสนสาหัสในตัวอย่างที่ 2 ว่า
“เปรียบเสมือนกระเจกไสบานใหญ่ที่ถูกขว้างด้วยก้อนหินทุกๆ วันจนในที่สุดแตกสลาย” เป็นการ
เปรียบเทียบความเจ็บปวดทางใจมาก รู้สึกเหมือนหัวใจแตกสลาย มีการเปรียบเทียบหัวใจเหมือน
กระเจก เปรียบความบริสุทธิ์ของจิตใจเหมือนกับความใสของกระเจก ดังนั้นตัวละครที่มีใจบริสุทธิ์จึง
เปรียบเหมือนกระเจกไสขนาดใหญ่ซึ่งถูกทำร้ายจากก้อนหิน ก้อนหินเปรียบเหมือนเรื่องราวมากมายที่

เข้ามากระทบจิตใจ เมื่อก่อนหินถูกขว้างกระทบกระจก กระจกก็จะเกิดรอยร้าวเหมือนกับหัวใจได้รับการกระทบจนเกิดเป็นบาดแผล ทำให้ใจรู้สึกเจ็บปวด เมื่อกระจกถูกกระทบมากครั้งก็เปรียบเหมือนกับตัวละครที่ผ่านการใช้ชีวิต มีเรื่องมากมายที่เข้ามากระทบจิตใจซึ่งเกิดจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนในสังคมมีความคิดที่แตกต่างหรือเปลี่ยนไป เมื่อตัวละครไม่สามารถรับเรื่องราวที่แสนจะเจ็บปวดได้ เหมือนหัวใจที่ถูกกระทำซ้ำๆ จนรับไม่ไหวและแตกสลาย ความรู้สึกเจ็บปวดและทรมานจากการถูกกระทบกระทั่งซ้ำๆ ทำให้หัวใจบอบบางลง และเมื่อถึงวันหนึ่งก็รับไม่ไหว ทำให้เกิดความรู้สึกทุกข์ใจ เจ็บปวดใจอย่างแสนสาหัส เกิดเป็นความทุกข์ทรมานไปทั้งหัวใจ อุปมาดังกล่าวเปรียบเทียบความรู้สึกเจ็บปวดได้อย่างลึกซึ้ง ผู้อ่านรับรู้ความรู้สึกของตัวละครมากขึ้น

ในตัวอย่างที่ 1 และตัวอย่างที่ 3 เป็นการใช้อุปมาแสดงความรู้สึกทุกข์ใจที่เหมือนปรากฏในภาษาไทย “ความทุกข์ใจเหมือนกับถูกไฟเผา” เปรียบความรู้สึกทุกข์ใจที่เกิดขึ้นกับไฟ ความทุกข์ที่เกิดขึ้นลุกลามไปทั่วทั้งใจเหมือนกับไฟที่ลุกลามทั้งใจ

2.1.4 อุปมาแสดงสถานที่และบรรยากาศ

ในนวนิยายแปลจีนมีการใช้อุปมาเพื่อแสดงรายละเอียดของสภาพของธรรมชาติและอาคารบ้านเรือน ช่วยให้แสดงสภาพสถานที่และบรรยากาศที่มีรายละเอียดมากขึ้นและแจ่มชัด อุปมาแสดงสถานที่และบรรยากาศมี 2 ประการ ดังนี้

2.1.4.1 อุปมาแสดงสภาพของธรรมชาติ

2.1.4.2 อุปมาแสดงสภาพที่อยู่อาศัย

2.1.4.1 อุปมาแสดงสภาพของธรรมชาติ

อุปมาแสดงสภาพของธรรมชาติคือ การเปรียบเทียบเพื่อแสดงรายละเอียดของธรรมชาติ ทิวทัศน์หรือสภาพอากาศ เป็นต้น ทำให้เกิดภาพจินตนาการที่ชัดเจน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

เขาหมุนปุ่มเครื่องปรับอากาศพลาสติกสีดำที่อยู่เหนือหัว ลมเย็นพัดโดนหน้าเขา มองออกนอกหน้าต่าง สายตาจับจ้องอยู่บนที่ผืนแผ่นดินกว้างใหญ่ เขารักทั้งแสงสว่างและทั้งเงาดำ และสีสันเจิดจ้า เค้าโครงแจ่มชัดของทิวเขาที่เหมือนเนื้อในของผลวอลนัทเรียงรายกัน ทั้งทุ่งนาที่เป็นช่องๆ เหมือนตาหมากรุกที่เป็นระเบียบ เขารักถนนหนทางใหญ่น้อยที่ตัดกันไปมา มองดูเหมือนกับใยแมงมุม

(ผีเสื้อ, 2556: 187)

ตัวอย่างที่ 2

ข้างนอกมีฝนตก มีแสงสว่าง สายฝนตกซำๆ เหมือนถูกแขวนเอาไว้ เป็นเรื่อง
แปลกใหม่ชวนให้หลงใหล นี่เป็นครั้งแรกตั้งแต่เกิดมาที่เขาจ้องมองดูสายฝน

(ผีเสื้อ. 2556: 69-70)

ตัวอย่างที่ 3

เมื่อเขากลับไปบ้านพัก เกิดฝนฟ้าคะนอง ฟ้าผ่ายอได้ไม่เห็นแสงวบๆ เสียง
ฟ้าคำรามอยู่เหนือศีรษะ ฝนกระหน่ำเหมือนกองทัพอากาศมาตั้งพันตั้งหมื่นวิ่งผ่าน
มา ส่งเสียงร้อง เสียงรบประจัญหน้าทัพ

(ผีเสื้อ. 2556: 99-100)

ตัวอย่างที่ 4

ตรงกันข้ามตึกมีแถวอีโก ได้ร่วมเงาสีเขียวของต้นยี่โถนั้นเป็นที่ทำงานชั่วคราว
ของเกาเหรินหยุน เกาเหรินหยุนนั่งมองท้องฟ้า ท้องฟ้าสว่าง มีนกบินผ่านไปอย่าง
รวดเร็วเหมือนยิงก้อนกรวดออกไปด้วยหนังสติ๊ก พุ่งไปในท้องฟ้าสีครามอ่อน

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 85)

ตัวอย่างที่ 5

ฝนตก 7 วันทำให้พื้นดินกลายเป็นโคลนและเหลว เท้าจมโคลนลึกไปถึงน่อง
จะวิ่งก็วิ่งไม่ไป น้ำที่ท่วมมาตั้งแต่โคนเขา พลิกมหาสมุทร เสมือนกำแพง ด้านบน
ของกำแพงมีละอองน้ำกระเซ็น

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 7)

อุปมาแสดงสภาพของธรรมชาติ สภาพอากาศที่ไม่เหมือนในภาษาไทย ในตัวอย่างที่
1 “ทิวเขาที่เหมือนเนื้อในของผลวอลนัทเรียงรายกัน” และ “ทั้งทุ่งนาที่เป็นช่องๆ เหมือนตาหมากรุกที่
เป็นระเบียบ” ตัวอย่างที่ 2 ตัวอย่างที่ 3 ตัวอย่างที่ 4 และตัวอย่างที่ 5 นอกจากนี้มีการเปรียบอุปมาใน
รูปแบบที่มีปรากฏในภาษาไทย คือ ตัวอย่างที่ 1 “ถนนหนทางใหญ่น้อยที่ตัดกันไปมา มองดูเหมือนกับ
ใยแมงมุม” อุปมาแสดงสภาพของธรรมชาติของชนบทในตัวอย่างที่ 1 คือ “ทิวเขาที่เหมือนเนื้อในของ
ผลวอลนัทเรียงรายกัน” “ทุ่งนาที่เป็นช่องๆ เหมือนตาหมากรุกที่เป็นระเบียบ” “ถนนหนทางใหญ่น้อย
ที่ตัดกันไปมา มองดูเหมือนกับใยแมงมุม” มีการเปรียบเทียบทิวเขาเหมือนกับผลวอลนัทที่มีรูปร่างกลม
ผิวไม่เรียบ ผลวอลนัทวางเรียงรายแสดงภาพทิวเขาที่มีระดับไม่เท่ากัน มีสูงมีต่ำ และวางเรียงยาว
ต่อกัน มีการเปรียบเทียบภาพของทุ่งนาเหมือนกับตาหมากรุก เป็นช่องสี่เหลี่ยมขนาดเท่าๆ กัน
ทั้งสี่ด้าน และมีคั่นนาเป็นเส้นคั่นแบ่งช่องแต่ละช่องอย่างชัดเจน ทำให้เห็นภาพทุ่งนาที่มีลักษณะเป็น
ช่องสี่เหลี่ยมขนาดเท่ากันเรียงเป็นระเบียบ และมีเส้นคั่นแต่ละช่องขนาดเท่าๆ กัน มีการเปรียบเทียบ
ถนนเหมือนกับลักษณะของใยแมงมุม ทำให้เห็นภาพของถนนสายใหญ่เล็กที่ตัดกัน และเชื่อมต่อกันอย่าง

เป็นระเบียบเหมือนกับใยแมงมุม ภาพธรรมชาติดังกล่าวใช้อุปมา 3 แห่งแสดงรายละเอียดของภาพในแต่ละส่วนและแสดงความเป็นระเบียบและสวยงามของภาพทิวทัศน์ธรรมชาติ

มีอุปมาแสดงบรรยากาศสายฝนที่ตกมาในตัวอย่างที่ 2 และตัวอย่างที่ 3 อุปมาว่า “สายฝนตกซ้ำๆ เหมือนถูกเขว่นเอาไว้” เปรียบเทียบสายฝนที่ตกซ้ำๆ เหมือนสายฝนหยุดนิ่ง แสดงภาพความเคลื่อนไหว และต่อเนื่องเหมือนกับหยุดนิ่ง เหมือนไม่เคลื่อนไหว มองเห็นภาพสายฝนเป็นเส้นๆ ไม่เห็นเป็นเม็ดฝน แต่ไหลต่อเนื่องกัน และในตัวอย่างที่ 3 อุปมาว่า “ฝนกระหน่ำเหมือน กองทัพทหารม้าตั้งพันตั้งหมื่นวิ่งผ่านมา ส่งเสียงร้อง เสียงรบประจัญหน้าทัพ” เปรียบเทียบปริมาณของสายฝนที่ตกหนักมาก เหมือนกับปริมาณทหารม้าทั้งกองทัพจำนวนหมื่นนาย ฝนตกหนักทำให้เกิดเสียงดัง มีการเน้นว่าดังเหมือนกับเสียงร้องของทหารรบจำนวนหมื่นนายรวมกับเสียงม้าจำนวนนับหมื่นที่กำลังวิ่ง และเสียงขณะกำลังมีการรบ ดังนั้นอุปมาดังกล่าวจึงเน้นสายฝนที่ตกหนักมากและมีเสียงสายฝนเสียงฟ้าร้องดังไปทั่วบริเวณ

2.1.4.2 อุปมาแสดงสภาพที่อยู่อาศัย

ภาพพจน์อุปมาแสดงสภาพที่อยู่อาศัยคือ การเปรียบเทียบเพื่อแสดงรายละเอียดของที่อยู่อาศัย ตึกอาคาร เมือง สถานที่ทำงาน เป็นต้น ทำให้เกิดภาพจินตนาการที่ชัดเจน การใช้อุปมาแสดงสภาพที่อยู่อาศัยนี้ไม่ปรากฏภาพพจน์ที่เหมือนในภาษาไทย ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

สุสานของเลาจ้าย้ายมาอยู่ศูนย์กลางของหมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า ทั้งใหญ่ ทั้งสูงเหมือนบ้านหลังหนึ่ง ก่ออิฐถือปูน จะไม่มีวัชพืชงอกออกมาอีกต่อไป ไม่มี ลูกแกะมาเล็มหญ้า

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 231)

ตัวอย่างที่ 2

เมื่อถึงวันทำกิจกรรมร่วมกันของหน่วยเยาวชนแนวหน้า มีการจัดให้สมาชิกเยาวชนมาไว้อาศัย ณ สุสานวีรบุรุษรุ่นเยาว์ผู้นี้ และมาปฏิญาณตนว่าจะทำความดีเหมือนเลาจ่า พวงหรีดหลากสีสดต่างๆ นานาวางปกคลุมหญ้าอ่อนๆ ที่สุสานกองโตเป็นภูเขามองไกลๆ เหมือนชาลาเป่ายักษ์เป็นลายๆ หรือเหมือนเกาะดอกไม้หลากสีในทะเลสีเขียวเวลาพระอาทิตย์ส่องแสง มองดูลานตาไปหมด

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 224)

ตัวอย่างที่ 3

ร้านชำรองเท้าของมีเจียไม่เปิดตอนเช้ามืด แต่จะเปิดตอนกลางวัน ท้องฟ้าสว่างแล้ว ตอนบ่ายคล้อย พระอาทิตย์กำลังจะตกดิน แสงอาทิตย์สาดส่อง เป็นเวลาที่ดีที่สุด ในร้านเล็กๆ แสงแดดส่องสว่าง สิ่งของที่ตกแต่งอยู่ในร้านเหมือนกับชุดของบานประตูไม้เก่าๆ ทาสีดำ สีที่ทาไว้ มีรอยต่างๆ ลอกออกมาบางส่วน เวลาแดดส่องสว่างดูเหมือนจะประดับดอกไม้เล็กๆ ลัวเหลียงจึงเดินเข้ามาในแสงสว่างสดใส เข้ามาในร้านชำรองเท้าของมีเจีย

(นารีนครา. 2556: 53)

ตัวอย่างที่ 4

สถานที่นี้จะดูหรือจะซ่อมแซมก็ไม่ได้ จำยอมเสื่อมโทรมเหมือนดอกไม้ที่ร่วงโรยไปตามกาลเวลา แต่ความรู้สึกของคนที่ถูกพันกับสถานที่นี้ไม่สามารถลบเลือนได้

(นารีนครา. 2556: 86-87)

ในตัวอย่างที่ 3 มีอุปมาแสดงภาพร้านชำรองเท้าในยามเย็น “สิ่งของที่ตกแต่งอยู่ในร้านเหมือนกับชุดของ” เป็นการเปรียบเทียบแสงอาทิตย์เหมือนทอง เมื่อมีแสงตกกระทบกับของตกแต่งร้านเหล่านั้นจึงมีสีเหมือนกับของถูกเคลือบด้วยสีทอง ทองเป็นสิ่งที่มีความค่า ดังนั้นของตกแต่งที่อยู่ในร้านที่ถูกเคลือบด้วยสีทองจึงเปรียบเหมือนกับสิ่งของมีค่า ซึ่งสิ่งของที่นำมาตกแต่งล้วนเป็นของที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม มีเจียเจ้าของร้านชำรองเท้ารวบรวมของมาจากแหล่งหลายวัฒนธรรมในประเทศ จึงเน้นจุดเด่นของร้านชำรองเท้า ในตัวอย่างนี้ยังมีอุปมาแสดงภาพของบานประตูร้านชำรองเท้า ความว่า “เหมือนจะประดับดอกไม้เล็ก” เมื่อแสงของพระอาทิตย์ตกกระทบกับบานประตู ทำให้รอยต่างดำของสีประตูเกิดความชัดเจนขึ้นมา เหมือนเป็นลวดลายของดอกไม้ขนาดเล็ก ทำให้เกิดเป็นภาพเห็นบานประตู มีลวดลายประดับเป็นภาพของดอกไม้ขนาดเล็กกระจายไปทั่วบานประตู อุปมาทั้งสองช่วยแสดงภาพของร้านชำรองเท้าในแต่ละส่วนเมื่อต้องแสงกระทบในยามเย็น เน้นย้ำความเก่าแก่และคุณค่าทางวัฒนธรรมของร้านชำรองเท้าให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

มีอุปมาแสดงภาพสุสานในตัวอย่างที่ 1 และตัวอย่างที่ 2 ว่า “เหมือนบ้านหลังหนึ่ง” อุปมาดังกล่าวเป็นการเปรียบสุสานเหมือนกับบ้านหลังหนึ่ง ตามธรรมเนียมของจีนเมื่อคนเสียชีวิตแล้วจะนำไปฝังในสุสาน สุสานจึงเหมือนบ้านของคนที่ยังมีชีวิตแล้ว สุสานของเลาจามีขนาดใหญ่และสูง สร้างด้วยอิฐปูนที่มีความคงทน แข็งแรงเหมือนกับบ้านของคนที่ยังมีชีวิต ในตัวอย่างที่ 2 กล่าวถึงสุสานอันเดิมของเลาจ่าที่สร้างขึ้นด้วยดินและมีหญ้าปกคลุม ในวันกิจกรรม มีเยาวชนมากมายมาเคารพพหลุมศพและมอบพวงหรีด มีอุปมาถึงพวงหรีดที่วางอยู่บนสุสานของเลาจ่าว่า “เหมือนชาลาเป่ายักษ์เป็นลายๆ” และรูปทรงของสุสานจะมีส่วนโค้งขึ้นมาเป็นครึ่งวงกลม ลักษณะเหมือนกับชาลาเปา เมื่อมี

พวงหรีดวางรวมกันสีสันของดอกไม้ทำให้เกิดเป็นลวดลาย มีสีสันที่หลากหลาย จึงเหมือนกับซาลาเปาที่มีลวดลายและมีสีสันและอุปมาว่า “เหมือนเกาะดอกไม้หลากหลายในทะเลสีเขียวเวลาพระอาทิตย์ส่องแสง” เป็นการเปรียบเทียบลักษณะของสุสานที่มีส่วนโค้งขึ้นมาเป็นครึ่งวงกลม เมื่อมีพวงหรีดซึ่งทำจากดอกไม้หลากหลายสีสันวางกองอยู่ด้านบน จึงทำให้สุสานมีลักษณะเหมือนกับเกาะที่มีดอกไม้หลากหลายสี ส่วนทะเลสีเขียวเปรียบเหมือนกับพื้นผิวของสุสานจะปลูกหญ้าสีเขียวปกคลุมดินเอาไว้อยู่ด้านล่างเป็นฐาน มีดอกไม้หลากหลายสีวางอยู่ด้านบน จึงเหมือนเป็นทะเลที่มีสีเขียว อุปมาทั้งสองแห่งช่วยเสริมให้ภาพสุสานของเลาจาและบรรยากาศของงานที่มีคนมาเคารพศพจำนวนมากเด่นชัดขึ้นจากสภาพของสุสานและดอกไม้จำนวนมากแสดงถึงการยอมรับและชื่นชมในความเสียสละและกล้าหาญของเลาจาจากบุคคลอื่นๆ นอกหมู่บ้าน

อุปมาแสดงสภาพเมืองที่เสื่อมโทรมในตัวอย่างที่ 4 ว่า “เหมือนดอกไม้ที่ร่วงโรยไปตามกาลเวลา” มีการเปรียบดอกไม้เหมือนกับเมือง กล่าวคือ เมื่อกาลเวลาผ่านไปดอกไม้ที่สดใสงดงามก็จะร่วงโรย ไม่สามารถคงความสดใหม่ได้ เปรียบเหมือนกับเมืองที่สร้างขึ้นมานานก็ต้องเสื่อมโทรมตามกาลเวลา ไม่สามารถคงความใหม่ไว้ได้ตลอดเวลาทั้งสภาพของสิ่งก่อสร้าง และบรรยากาศของเมือง อุปมาในตัวอย่างนี้ยังเชื่อมโยงกับความรู้สึกของตัวละครที่อาศัยอยู่กับเมืองนี้มาตลอดทั้งชีวิตผ่านเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเมืองหลายอย่าง มีความรู้สึกผูกพันและลึกซึ้งกับสถานที่แห่งนี้ แม้สภาพเมืองจะเสื่อมโทรม ไม่ใหม่หรือสวยงามเหมือนเมืองที่สร้างขึ้นใหม่ แต่ความทรงจำทั้งหลายก็ไม่ได้จางหายไปตามสภาพของเมือง ยังคงอยู่ในจิตใจและความทรงจำต่อไป

2.2 อุปลักษณ์

อุปลักษณ์ (Metaphor) คือ ภาพพจน์เปรียบเทียบที่นำลักษณะเด่นของสิ่งที่ต้องการเปรียบมากล่าวแทนที่ โดยไม่ต้องมีคำเชื่อมโยง หรือบางครั้งอาจมีคำว่า “เป็น” และคำว่า “คือ” (การใช้ภาษา. 2521: 240.1) การใช้ภาพพจน์อุปลักษณ์จะทำให้ความหมายและอารมณ์ของความมีน้ำหนักมากกว่าการใช้ภาพพจน์แบบอุปมา เพราะเป็นการเปรียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ในนวนิยายแปลจีนพบการใช้ภาพพจน์อุปลักษณ์แสดงคุณสมบัติของตัวละครมากที่สุด ทั้งนิสัยและความสัมพันธ์ของตัวละครดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

เขาก็คือเมืองนั่นเอง เขาเป็นคณะกรรมการแห่งพรรค เขาเป็นมันสมอง
เป็นหัวใจ และเป็นคนกำหนดแผน

(ผีเสื้อ. 2552: 45)

ตัวอย่างที่ 2

ชีวเหวินและตงตงเป็นแสงสว่างในวัยชราของเขา ทำให้เขาารู้สึกหนุ่มขึ้น
ชีวเหวินเป็นดวงอาทิตย์ยามเย็นสำหรับชีวิตของเขา เขาทิ้งดวงอาทิตย์ไว้ที่ภูเขาส่ง
ปกคลุมด้วยเมฆสีชมพู

(ผีเสื้อ. 2552: 22)

ตัวอย่างที่ 3

แต่เขาก็เป็นห้วงตงตง ตงตงเป็นเพียงดวงดาวที่ส่องแสงระยิบระยับที่
ขอบฟ้าเหมือนดวงดาวเล็กๆ ที่ยังไม่ได้ขึ้นสูงดวงหนึ่ง ดาวนั้นคงจะส่องแสงให้เขา
สักวันหนึ่ง

(ผีเสื้อ. 2552: 23)

ตัวอย่างที่ 4

ฉะนั้นไหญ่จึงกลายเป็นพวกฝ่ายขวาที่ต่อต้านพรรคและคัดค้านสังคมนิยม
เป็นตัวแทนของจักรวรรดิที่มุ่งพยายามโจมตีป้อมปราการจากด้าน
ใน เป็นหมาป่าที่คลุมด้วยหนังแพะ เป็นงูพิษที่แปลงกาย เป็นสาวสวย
นอนอยู่ข้างๆ เขา (คุณพระช่วย!) เป็นข้าศึกอันตรายเสียยิ่งกว่าเจียงไคเช็ค

(ผีเสื้อ. 2552: 72)

ตัวอย่างที่ 5

หลังจากอ่านข้อสอบแก้ตัวของนักศึกษาทั้ง 9 ฉบับแล้ว เกาเหรินหยุนเริ่ม
เปิดฉบับโน้นฉบับนี้ จะให้หวับลินอีก 8 คะแนนมันก็มากเกินไปหน่อย ถ้าได้คะแนน 58
หรือ 57 ก็ง่ายหน่อย ไม่ปล่อยให้หวับลินสอบผ่าน ก็นึกถึงหน้าสดไลของหวับลิน
ที่มาแก้ทีวี เกาเหรินหยุนสูบบุหรี่

เกาเหวินพูด “ให้เขาเป็นของขวัญเลยละ จะเป็นอะไรไปละ? เขาต้องกลับมา
ซ่อมเครื่องเทปให้หนู”

เกาเหรินหยุนดูเกาเหวินไปประโยคหนึ่ง “เพื่อประโยชน์เพียงเล็กน้อยจะต้อง
เสียหลักการเสียหรือ?”

เกาเหวินพูด “พ่อน่าเหมือนคนมาจากสวรรค์ ชีวิตนี้พ่อไม่เคยทำอะไรที่หา
ประโยชน์แก่ตัวเองเลยหรือคะ? ไม่เคย พ่อก็ผิดปกติ ถ้าเคย ก็เป็นดำเนินในหยกขาว
บริสุทธิ์ มีเพิ่มขึ้นอีกหน่อยไม่ได้หรือคะ?”

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 166-167)

ตัวอย่างที่ 6

เหมยเจียเหวินพูด “แนวคิดของเกาเหวินน่าสนใจ เธอจะเป็นหยกขาวที่มี
ดำหนิแล้ว”

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 168)

ตัวอย่างที่ 7

คุณปู่พูด “ถึงจะไม่อยากรู้จักญาติร่อยชั่วคน แต่เขาต้องรู้จักพ่อแม่ หนูช่วยเตือนสติแทนปู่สักหน่อยซิ”

เก่าย่นหัวเราะลั่น “พ่อ ได้ยินไหมคะ พ่อบ้านคิดว่าตัวเองเป็นกษัตริย์ที่จริงที่นี้ยังมีคนคุมพ่อได้ ตั้งแต่วันนี้หนูจะเป็นข้าหลวงพิเศษต่างพระเนตรพระกรรณของคุณปู่เอง”

เกาหงพูด “ดูหนังบ้าง บอๆ ในทีวี ก็เลยบ้าไปด้วย เก่าย่นบ้าที่สุด”

ทั้งครอบครัวหัวเราะกันใหญ่ คุณปู่คุณย่าหัวเราะจนน้ำตาไหล

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 98-99)

ตัวอย่างที่ 8

เหมยเจียเหวินพูด “เธออย่ามาเอาใจฉันเลย ก็หูดานเขาไม่สนใจเธอเลยนะ ซิ เขาถือเรื่องเก่าเหมือนกับเมฆที่ลอยผ่านไป จึงไม่มีอะไรสนใจให้ตื่นเต้น เธอก็เลยผิดหวัง พอดีหวังก็เลยโมโห กลัวเสียเกียรติก็เลยรีบแก้ตัว บอกว่าโชคดี จริงไหม?”

เหมยเจียเหวินหัวเราะแล้วไปที่เตียง พลางผ่าตัดเรื่องที่เกิดขึ้น ผ่าลงไปครั้งใดก็โดนถูกที่ เกาเหินหยุนถอนหายใจ “เธอนี้สมองมีระดับจริงๆ ใส่ของอันที่ขาดๆ เธอมองเห็นหมด อย่างนี้ฉันถือว่าโชคดีที่ได้แต่งงานกับเธอ”

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 42)

ตัวอย่างที่ 9

ยังมีเรื่องอายุของจื่อไหลกับอาสะไ้สอง ทำให้คนอดนินทาไม่ได้ ดีที่ว่าตั้งแต่เล็กจนโตถูกเลี้ยงดูใครๆ ก็ดูถูกเขา เห็นเป็นตัวประหลาด ทำให้เขาชินแล้วไม่แปลกอะไร 2-3 ปีนี้เขาออกมาเร่ร่อนอยู่นอกหมู่บ้าน เป็นครั้งแรกที่เขาไปที่ที่เขารู้สึกว่าเป็นบ้าน เขาไม่เห็นว่อาสะไ้สองไม่เหมาะสมกับเขาตรงไหน

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 147)

ตัวอย่างที่ 10

ตอนเที่ยงวันถัดมา เฝิงซุนกลับไปทำงานเหมือนเดิมที่ร้านชำรองเท้าของมีเจียตรงตามเวลา นางข้ามถนนเฉียดจิ้นสาย 5 เฝิงซุนเห็นคนแก่มองลงมาจากหน้าต่าง มองเห็นร่างผอมเกร็งครึ่งตัว ใบหน้าขาวสะอาด ไม่ยิ้ม แต่ดูเมตตา หลังจากเมื่อวานนี้เฝิงซุนเห็นว่าคนแก่เป็นพระโพธิสัตว์กวนอิมในโลกมนุษย์ ในโลกมนุษย์มีคนเกิด แก่ เจ็บ ตาย แต่ว่ามีพระโพธิสัตว์ด้วย

(นารินครา. 2556: 119)

จากตัวอย่างข้างต้น มีอุปลักษณะเปรียบเทียบไม่เหมือนที่ใช้ในภาษาไทย ในตัวอย่างที่ 1 “เขาก็คือเมือง” ตัวอย่างที่ 2 ตัวอย่างที่ 4 ในความว่า “เป็นตัวแทนจักรวรรดิที่มุ่งพยายามโจมตีป้อมปราการจากด้านใน” และ “เป็นข้าศึกอันตรายเสียยิ่งกว่าเจียงไคเช็ค” ตัวอย่างที่ 5 ตัวอย่างที่ 6

ตัวอย่างที่ 7 ตัวอย่างที่ 8 และตัวอย่างที่ 10 มีอุปลักษณะที่ปรากฏใช้ในภาษาไทยในตัวอย่างที่ 1 “เขาเป็นมันสมอง เป็นหัวใจ” ตัวอย่างที่ 2 และตัวอย่างที่ 4 “เป็นหมาป่าที่คลุมด้วยหนังแพะ เป็นงูพิษที่แปลงกายเป็นสาวสวย”

ตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 2 และตัวอย่างที่ 3 มีอุปลักษณะเปรียบเทียบคนสำคัญต่อชีวิตของจางชื่อหยวนว่า “ชีวเหวินและตงตงเป็นแสงสว่างในวัยชราของเขา” “ชีวเหวินเป็นดวงอาทิตย์ยามเย็นสำหรับชีวิตของเขา เขาทิ้งดวงอาทิตย์ของเขาไว้ที่ภูเขาซึ่งปกคลุมด้วยเมฆสีชมพูอันเต็มไปด้วยต้นวอลนัท” และ “ตงตงเป็นเพียงดวงดาวที่ส่องแสงระยิบระยับที่ขอบฟ้าเหมือนดวงดาวเล็กๆ ที่ยังไม่ได้ขึ้นสูงดวงหนึ่ง” เป็นการเปรียบเทียบคนสำคัญกับธรรมชาติที่อยู่บนท้องฟ้า แสงสว่างจะน้อยหรือมากก็เป็นแสงที่ทำให้ชีวิตมีสีสัน มีชีวิตชีวา ชิวเหวินเป็นดวงอาทิตย์ยามเย็น พระอาทิตย์อยู่โดดเด่นท่ามกลางท้องฟ้าแสดงถึงความสำคัญของชีวเหวินที่มีมากกว่าคนอื่น ดวงอาทิตย์ในยามเย็นมีตำแหน่งของดวงอาทิตย์ไม่สูงมาก กำลังลับขอบฟ้าและถูกภูเขาบดบัง เปรียบกับชีวเหวินอยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นไม่ชัด เพราะชีวเหวินปฏิเสธที่จะเป็นภรรยาของจางชื่อหยวน ทำให้จางชื่อหยวนเดินทางกลับเมืองปักกิ่งเพียงคนเดียว ชิวเหวินอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านดอยต่อไป จึงเปรียบชีวเหวินเป็นดวงอาทิตย์ที่ถูกทิ้งเอาไว้ที่ภูเขา ภูเขาหมายถึงหมู่บ้านดอยที่ตั้งอยู่บนภูเขา เป็นที่อาศัยของชีวเหวิน

จางชื่อหยวนเปรียบตงตงเป็นดวงดาวที่ระยิบระยับ หมายถึง ดวงดาวส่องแสงสว่างในท้องฟ้าตอนกลางคืน เปรียบกับตงตงที่มีความสำคัญต่อจางชื่อหยวนโดดเด่นกว่าคนอื่นๆ ตงตงยังเป็นดาวดวงเล็กๆ และขึ้นไม่สูง เปรียบกับเด็กที่ยังเติบโตไม่เต็มที่ และตำแหน่งของดวงดาวอยู่ต่ำ ไม่ได้อยู่สูง เปรียบกับตงตงที่ยังไม่มีหน้าที่การงานในตำแหน่งสูงๆ ตงตงไม่ได้อยู่ท่ามกลางประชาชน ไม่ได้อยู่ในจุดที่สูงและโดดเด่น การเปรียบตงตงเป็นดวงดาวและตำแหน่งของดวงดาวสื่อถึงชีวิตของตงตงได้อย่างชัดเจน จางชื่อหยวนผู้เป็นพ่อรู้สึกเป็นห่วงตงตง และมีความคาดหวังว่าตงตงจะเป็นเหมือนกับเขาที่เป็นผู้นำทางการเมือง จากข้างต้นแสดงให้เห็นความสำคัญของชีวเหวินและตงตงที่เป็นคนสำคัญในช่วงวัยชรา ทำให้จางชื่อหยวนรู้สึกมีชีวิตชีวาสดใสเหมือนคนในวัยหนุ่ม

อุปลักษณะแสดงสถานะบทบาทของตัวละครในตัวอย่างที่ 7 “พออยู่บ้านคิดว่าตัวเองเป็นกษัตริย์” มีการเปรียบเทียบบทบาทของคนในครอบครัว เปรียบมนุษย์ชนชั้นธรรมดาเป็นกษัตริย์ซึ่งเป็นชนชั้นปกครอง มีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจ อุปลักษณะดังกล่าวเปรียบกับตัวละครเกาเหรินหยุนที่อยู่ในบทบาทพ่อ มีบทบาทในฐานะผู้นำของครอบครัว เป็นผู้ปกครองดูแลคนในครอบครัวและมีอำนาจมากที่สุด และอุปลักษณะที่ว่า “หนูจะเป็นข้าหลวงพิเศษต่างพระเนตรพระกรรณ” เป็นการเปรียบเทียบบทบาทของเกาเหวิน ซึ่งเป็นลูกสาวว่าเป็นข้าหลวงพิเศษ หมายถึง คนที่ทำงานในวัง คอยสอดส่องความเป็นไปเพื่อรายงานเจ้านายของตน เป็นการเปรียบกับบทบาทและการกระทำของเกาเหวินที่จะ

คอยสอดส่องเรื่องราวในครอบครัว และรายงานไปยังเจ้านายของตนก็คือ คุณปู่ อุปลักษณะดังกล่าวยังสะท้อนสภาพสังคมชนชั้นปกครองของสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วย

มีอุปลักษณะแสดงนิสัยที่มีเมตตาของตัวละครในตัวอย่างที่ 4 และตัวอย่างที่ 10 เช่น ในตัวอย่างที่ 10 “เป็นพระโพธิสัตว์กวนอิมในโลกมนุษย์” การเปรียบเทียบตัวละครเป็น “พระโพธิสัตว์” เป็นการกล่าวยกย่องมนุษย์ที่มีความสูงส่งมากกว่ามนุษย์ธรรมดา เปรียบเทียบมนุษย์ธรรมดากับบุคคลที่อาศัยอยู่บนสวรรค์ เพราะพระโพธิสัตว์กวนอิมเชื่อว่าเป็นพระโพธิสัตว์ที่มีเมตตาการุณย์ต่อสรรพสัตว์ทั้งหลาย อุปลักษณะดังกล่าวเป็นการเปรียบเทียบเพื่อแสดงจิตใจของตัวละครที่เป็นคนดีมีเมตตาต่อผู้อื่น เป็นเลิศมากกว่าบุคคลอื่น

ในตัวอย่างที่ 4 มีอุปลักษณะแสดงนิสัยที่ร้ายกาจของตัวละครคือ “เป็นหมาป่าที่คลุ้มด้วยหนังแพะ เป็นงูพิษที่แปลงกายเป็นสาวสวย” เป็นการเปรียบเทียบตัวละครกับสัตว์ 2 ชนิด คือ หมาป่า และงูพิษซึ่งเป็นสัตว์ที่มีอันตราย “หมาป่า” เป็นสัญลักษณ์ของคนฉลาดแกมโกง เจ้าเล่ห์ “งูพิษ” เป็นสัญลักษณ์ของความชั่วร้าย จากการอุปลักษณะดังกล่าวต้องการที่จะแสดงภาพตัวละครที่มีความชั่วร้าย ใช้เล่ห์กล โดยปลอมตัวว่าเป็นคนจากฝ่ายเดียวกันแล้วลอบทำร้าย หรือปลอมตัวเป็นหญิงสาวเพื่อให้หลงเชื่อว่าเป็นคนรักและไม่มีอันตราย เป็นความร้ายกาจของให้หยุน และอุปลักษณะว่า “เป็นตัวแทนของจักรวรรดิที่มุ่งพยายามโจมตีป้อมปราการจากด้านใน” เปรียบเทียบให้หยุนเป็นศัตรูที่ปลอมตัวเป็นคนพวกเดียวกัน การใช้อุปลักษณะเปรียบเทียบตัวละครหญิงคนเดียวถึง 3 ครั้ง เป็นการเน้นถึงความร้ายกาจของตัวละครหญิงและกล่าวถึงพฤติกรรมที่ชั่วร้ายของตัวละคร

2.3 สัทพจน์

สัทพจน์ คือ ภาพพจน์เปรียบเทียบโดยใช้คำเลียนเสียง (การใช้ภาษา. 2521: 240.1) การเลียนเสียงช่วยสร้างจินตภาพให้กับผู้อ่าน เสริมรายละเอียดและสร้างอารมณ์ความรู้สึกให้กับบรรยากาศมากขึ้น การเลียนเสียงที่พบในนวนิยายแปลจีน มีทั้งการเลียนเสียงร้องของสัตว์ เสียงของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เสียงคน เสียงอุปกรณ์เครื่องมือ เป็นต้น ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

ส่วนเนื้อไก่ก็ไปอยู่บนเชิง แล้วใส่กระทะทอดน้ำมันเสียงดังซู่ซู่ แบ่ง
ห่านโถว สุกออกมาจากที่นี้ ของที่ตากแห้งไว้ในฤดูร้อนและฤดูใบไม้ร่วง เช่น
หน่อกระเทียม ถั่วฝักยาว มะเขือ เนื้อหมูหมักเกลือ เขาก็เอาออกมาไม่รอให้กับ
ข้าวสุก พวกชาวบ้านมากันเยอะ

(ผีเสื้อ. 2552: 161-162)

ตัวอย่างที่ 2

ลำธารในหุบเขาไหลเซาะ คดเคี้ยวไปมา น้ำไหลและกระเซ็นขึ้นทำเสียงดัง
ติงตอง เมื่อหยดน้ำสี่เงินกระเซ็นขึ้นทุกแห่งมีพลังชีวิต แม้แต่ในเงาของภูเขา ได้แผ่น
 น้ำแข็ง น้ำก็ยังไหล มีปลาเล็กๆ ว่ายไปมาอยู่มากมาย

(ผีเสื้อ. 2552: 90)

ตัวอย่างที่ 3

เขาและเธอนั่งรกรางไปโรงเรียนเสียงติงๆ ตังๆ

(ผีเสื้อ. 2552: 35)

ตัวอย่างที่ 4

เครื่องยนต์ส่งเสียงวังวัง ยังยัง ซ้ำๆ ตัวเลขสีแดงบอกความเร็ว และตัวเลข
 บอกระยะทางสีดำกระเพื่อม

(ผีเสื้อ. 2552: 24)

ตัวอย่างที่ 5

ลมแรงพัดกระຈกหน้าต่างเรียนเสียงดัง “กวางๆ” เสียงสะท้อนของเธอดังไป
 ทุกมุมห้องเรียน

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 23)

ตัวอย่างที่ 6

ผู้คนเข้ามาในโรงโม่แบ่งไม่ขาดสาย เสียงผีเท้าลาที่ไม่แบ่งดังกระทบพื้นดัง
ก๊อกๆ วงล้อไม้หินบดลงไปบนลานหินเสียงดัง กู่กู่ๆ

ผู้หญิงที่ไม่แบ่งส่งเสียงร้องแหลมไล่ล่าให้เดินเร็วๆ เสียงแบ่งดังซ่าๆ
 ในตะแกรงกรองแบ่ง ตกลงไปในหลัวไม้ไผ่

ปู่เป้าทำได้ยินเสียงพวกนี้แล้วรู้สึกอุ่นใจ ไม่ค่อยอ้างว้างสักเท่าใด

เสี้ยวซุ่ยจื่อแบกเลาจาไ้บนหลัง มือหนึ่งหิ้วตะกร้า อีกมือหนึ่งจูงลาเล็กตัวผู้
 มาไม่แบ่ง เธอจะเอาลาผูกกับเครื่องไม้ไผ่แบงบังตาให้ลา

เลาเจานั่งกับพื้น ตากแดดเล่นก่อนดินอยู่ข้างๆ เท้าของปู่เป้าห่า ปู่เป้าห่า
 แอบชำเลื่องดูเขา แล้วร้องด่าเบาๆ “ไ้ปี้ศาจ” เมื่อ “ปี้ศาจ” ได้ยินก็ยื่นมือไปจับ
 เกือกของปู่เป้าห่า และหัวเราะ ปู่เป้าห่าได้ยินเสียงแล้วหัวใจเต้น รู้สึกว่าเสียงหัวเราะ
 แบบนี้เหมือนเสียงของเซ่อซุ่ยจื่อ เหมือนมีก้อนอะไรมาจุกที่คอ พุดว่า “แก ไ้ปี้ศาจ”

ลาตัวผู้เดินเสียงดังก๊อกๆ ไปรอบๆ ไม่ เสี้ยวซุ่ยจื่อส่งเสียงเบาๆ ร้องไล่
 ลา “ฮู ฮู”

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 36-37)

ตัวอย่างที่ 7

เขาวิ่งไปหาป่าใหญ่ รับคันจับรถเหินจากป่า เดินนำหน้าปล่อยป่าให้เดินตามหลัง สองเท้าเหยียบบนถนนใหญ่สีขาวๆ เดินไปเจียบๆ คล่องแคล่ว ล้อรถหมุนดัง “เอี้ยดอ๊าด เอี้ยดอ๊าด” ข้างถนนมีเสียงแมลง “วีวี้วี้” เสียงต้นข้าวฟ่างดัง “ซีวี้วี้”

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 48)

ตัวอย่างที่ 8

ออกจากไปรษณีย์แล้ว เขารู้สึกสงบ พระอาทิตย์ตกดินแล้ว สาดแสงสีเหลืองส่องกำแพงดินข้างทาง มีคนเข้าไปในร้านอาหาร ภายในร้านมีเสียงพวกซี้เมาเล่นเกมบนีวูลอดออกมา เสียงหมูร้องอู๊ด อู๊ด เสียงเพลงจากวิทยุสนุกสนานเปล็ดเปล็น

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 75)

ตัวอย่างที่ 9

ไกลออกไปท้องฟ้าสว่างขึ้นหน่อยหนึ่ง เมฆไม่หนา ฝนซาลงแล้ว ใจทุกคนคิดว่า ฝนที่ตกหนักที่สุดน่าจะผ่านพ้นไปแล้ว นึกไม่ถึงเลยว่าพอพวกเขากำลังจะนั่งลงกินข้าวเที่ยง ทางตะวันตกของภูเขาป่าซานมีเสียงดังครืนๆ เหมือนฟ้าผ่าแต่ก็ไม่ใช่ฟ้าผ่า เพราะเสียงตอกกันไม่หยุดเลยและแผ่กว้างไปทั่ว

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 153)

ตัวอย่างที่ 10

ฉือไห่รู้สึกว่ามีคนจ้องมองเขา จึงมองไปที่มุมกำแพง เห็นดวงตาแก่ๆ คู่หนึ่ง เขามองไปที่หนึ่ง แล้วก็มองอีกแวบหนึ่งแปลกใจว่าทำไมรู้สึกคุ้นๆ อยู่บ้าง มองดูอีกทีก็เลยไปที่อื่นไม่ได้ ดวงตา 2 คู่จ้องมองกันอยู่ไกลๆ เสียงสือซ้อจื้อจื้อดังจื้อๆ ก้าวๆ

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 240)

ตัวอย่างที่ 11

ป่าใหญ่ได้ยินเสียงกลองปองแป้งของพ่อค้าแร่ เสียงดังปองแป้ง ปองแป้ง ปองแป้ง ปองแป้ง...

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 93)

ตัวอย่างที่ 12

มีเจียนั่งสูบบุหรี่อยู่ข้างๆ ปล่อยให้เผิงซุนร้องไห้ หยิบกระดาษทิชชูออกมาวางที่ม้านั่งข้างๆ เผิงซุน เสียงแซ่เล่นลูกข่างดังกังวานขึ้นที่ริมแม่น้ำ เสียงดังสะท้อนไปไกล 10 ลี้ บนท้องฟ้ามีคนเล่นว่าว ทันใดนั้นว่าวทะยานขึ้นฟ้าสูงลิบ คนที่ชอบเล่นสเกตลื้อ วิ่งผ่านไปเป็นฝูง ส่งเสียงดัง คลื่นในแม่น้ำฉางเจียงไหลไปทางทิศตะวันออก ป่ามีลมพัดผ่านเสียงซ่าๆ ต้นหยางไบใหญ่อยู่กันเป็นแถบหาดูได้ยาก

(นารินครา. 2556: 135)

จากตัวอย่างข้างต้นมีการใช้สัทพจน์เปรียบเทียบที่ปรากฏใช้ในภาษาไทยในตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 6 ตัวอย่างที่ 7 ตัวอย่างที่ 8 ตัวอย่างที่ 9 และตัวอย่างที่ 11 เป็นการใช้อำนาจเสียงที่คนไทยคุ้นชิน ช่วยเสริมรายละเอียดให้เกิดภาพที่มีรายละเอียดมากยิ่งขึ้น เช่น

สัทพจน์เลียนเสียงสิ่งของในตัวอย่างที่ 6 ตัวอย่างที่ 7 ตัวอย่างที่ 11 และตัวอย่างที่ 12 เช่น เสียงล้อรถหมุนดัง “เอี้ยดอ๊าด เอี้ยดอ๊าด” เป็นการเลียนเสียงที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของล้อ ขณะกำลังหมุน ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพและได้ยินเสียงผ่านตัวหนังสือในนวนิยาย ผู้แปลไม่ได้เทียบเสียงอ่านจากฉบับภาษาจีน เลือกใช้สัทพจน์ที่ปรากฏใช้ในภาษาไทย ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น ได้ยินเสียงเคลื่อนไหว การใช้สัทพจน์ซ้ำกันหลายครั้งทำให้เกิดความต่อเนื่องของเสียงและการเคลื่อนไหวของสิ่งของที่ทำให้เกิดเสียงอีกด้วย

สัทพจน์เลียนเสียงธรรมชาติในตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 8 และตัวอย่างที่ 9 เป็นการใช้สัทพจน์เพื่อเลียนเสียงต้นไม้ พืช สัตว์ สภาพอากาศ และเสียงทำอาหาร เช่น เสียงหมูร้อง “อู๊ด อู๊ด” ผู้แปลเลือกใช้คำเลียนเสียงที่คนไทยคุ้นชิน ไม่ใช้การเทียบเสียงอ่านจากฉบับภาษาจีน ทำให้เข้าใจง่าย ไม่เกิดความสับสนในการอ่าน เสียงร้องของหมูแสดงความเคลื่อนไหวและมีความมีชีวิตชีวา

มีสัทพจน์ในรูปแบบของภาษาจีนที่ไม่ปรากฏในภาษาไทยในตัวอย่างที่ 2 ตัวอย่างที่ 3 ตัวอย่างที่ 4 ตัวอย่างที่ 5 ตัวอย่างที่ 6 “ฮู ฮู” และตัวอย่างที่ 10 เป็นการเลียนเสียงอ่านจากต้นฉบับภาษาจีน ผู้แปลถ่ายทอดเสียงให้ผู้อ่านชาวไทยเข้าใจได้และสร้างความสละสลวย สอดคล้องกับบรรยากาศของนวนิยายที่แปลจากภาษาจีน สัทพจน์ช่วยสร้างเสริมบรรยากาศให้ผู้อ่านสัมผัสเสียงในจินตนาการและมีความลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น เช่น เสียงของเครื่องดนตรีซอดัง “จี้ๆ ก้าวๆ” เลียนเสียงของคำว่า “吱吱 嘎嘎” (小鲍庄. 2009: 105) อ่านว่า จี้จี้ก้าก้า ผู้แปลใส่เสียงวรรณยุกต์ให้กับคำ ทำให้คำมีเสียงขึ้นลง มีจังหวะเหมือนกับเสียงตัวโน้ตของเครื่องดนตรีมากกว่าคำที่มีเสียงสามัญทั้งหมด

สัทพจน์เลียนเสียงของรถ เช่น เสียงของรถรางดัง “ติงๆ ตังๆ” หรือเสียงของเครื่องยนต์ “วังวัง ฮังฮัง ซ้าซา” เป็นการใช้สัทพจน์เลียนเสียงตามเสียงอ่านในฉบับภาษาจีน และคำว่า “ติงๆ ตังๆ” มาจากคำว่า “叮叮 当当” (胡铁. 2007: 68) เป็นการใส่เสียงตามคำอ่านในฉบับภาษาจีนเช่นกัน ซึ่งเสียง “ติงๆ ตังๆ” ของรถรางเป็นเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจและรับรู้ได้ว่าเป็นเสียงของรถราง คำว่า “วังวัง ฮังฮัง ซ้าซา” มาจากคำว่า “嗡嗡 轰鸣” “莎莎” (胡铁. 2007: 66) เป็นการเลียนเสียงสัทพจน์ตามเสียงอ่านภาษาจีน ซึ่งแสดงถึงเสียงของรถจี๊ปที่กำลังวิ่ง เสียงของรถทำให้ภาพมีความเคลื่อนไหว

ผู้วิจัยพบว่านวนิยายแปลจีนมีความโดดเด่นในเรื่องของภาษาวรรณศิลป์ ซึ่งมีการสรรคำและการใช้ภาพพจน์ ผู้แปลนำเสนอความหมายได้อย่างครบถ้วนชัดเจน ถ่ายทอดให้ผู้อ่านรับรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการได้ด้วยภาษาและประณีตงดงามอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากนวนิยายชุดนี้เป็นเรื่องที่แปลจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยจึงมีการใช้คำเปรียบเทียบหรือสำนวนที่แปลมาจากภาษาจีน ซึ่งสร้างความสละสลวยและสะท้อนสภาพสังคมและวัฒนธรรมของจีน ทำให้รับรู้ถึงความป็นนวนิยายแปลจีนอีกด้วย

บทที่ 4

ลักษณะเด่นด้านเนื้อหาในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การศึกษางานวรรณกรรมต่างชาติช่วยขยายโลกทัศน์ของผู้อ่านชาวไทยให้กว้างขึ้น ได้เรียนรู้ชีวิตของผู้คนที่วิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ วัฒนธรรม สังคม และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีความโดดเด่นด้านเนื้อหาพระเจตนารมณ์อันลึกซึ้งทรงมุ่งนำเสนอความคิดและความรู้เพื่อเป็นประโยชน์แก่ประชาชนชาวไทย

ความโดดเด่นและคุณค่าแห่งบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มิได้อยู่เพียงที่ความรู้ ความคิด และความบันเทิงที่ผู้อ่านจะได้รับ แต่ยังอยู่ที่พระเจตนารมณ์อันลึกซึ้งที่ทรงมุ่งสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันของปวงชน ทั้งระหว่างชนในชาติเดียวกัน และระหว่างชนต่างชาติ ต่างศาสนา และต่างเผ่าพันธุ์ ถือเป็นการขยายพรมแดนแห่งความรู้และความคิดอันเป็นประโยชน์อย่างอนันต์

(ไทยรัฐ. 2556: 21)

นวนิยายแปลจีน มีความโดดเด่นในการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านชาวไทย ช่วยขยายโลกทัศน์ของผู้อ่านชาวไทยให้กว้างขวางขึ้น และสร้างความเข้าใจอันดีต่อประชาชนทั้งที่มีความเหมือนและความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนาและเผ่าพันธุ์ เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ผู้วิจัยจะกล่าวถึงเนื้อหาของนวนิยายแปลจีน ทั้ง 5 เรื่อง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์ในลำดับต่อไป

นวนิยายเรื่อง ผีเสื้อ

พระราชนิพนธ์เรื่อง **ผีเสื้อ** แปลจากนวนิยายจีนชื่อ **蝴蝶** ของหวางเหมิง (王蒙) สะท้อนสังคมจีนช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม ค.ศ. 1966-1969 (พ.ศ. 2509-2512) เหม่าเจอตงเป็นประธานพรรคคอมมิวนิสต์ในขณะนั้นประกาศบังคับใช้ลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างเคร่งครัดเพื่อขจัดผู้ฝักใฝ่ทุนนิยม มีการบริหารพรรคถูกกล่าวหาว่ามีความคิดเป็น “ฝ่ายขวา” เพราะคัดค้านไม่เห็นด้วย เหม่าเจอตงได้กำลังสนับสนุนจากเยาวชนจีนทั่วประเทศที่ตั้งกลุ่ม “เรดการ์ด” หรือ “ผู้พิทักษ์แดง” ทำหน้าที่สอดส่องกล่าวหาผู้ที่ไม่เคร่งครัดในลัทธิคอมมิวนิสต์ ช่วงเวลานี้เกิดความแตกแยกทางการเมืองอย่างรุนแรง มีการบุกบ้านผู้ดีเก่า ปัญญาชน ศิลปินอนุรักษนิยม และข้าราชการ พวกเขาถูกกล่าวหาว่าเป็น

พวกต่อต้านคนเหล่านี้ถูกจับ ถูกประณาม คำว่าและทำร้ายร่างกาย มีคนตายและคนฆ่าตัวตายจำนวนมาก แนวความคิดนี้ทำลายวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน ต่อต้านลัทธิขงจื้อที่คนจีนนับถือกันมาอย่างยาวนานมีการเผาวรรณคดี ทำลายงานศิลปะ วัดอุโบสถ วัด ฯลฯ

มีเนื้อหาเรื่อง **ผีเสื้อ** กล่าวถึงชีวิตของตัวละครเอกจางซือหยวน เขาเป็นนักการเมืองที่มีตำแหน่งสูงในพรรคคอมมิวนิสต์ สมัยที่จางซือหยวนดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารพรรคระดับเมือง เขามีความรักกับไ่หยุนหญิงสาวที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเข้มข้นเช่นเดียวกัน ไ่หยุนลาออกจากโรงเรียนเพื่อแต่งงานกับจางซือหยวน จางซือหยวนทำงานหนัก มีตำแหน่งสูงขึ้น แต่มีปัญหาครอบครัวหลายอย่าง เช่น ลูกคนแรกเสียชีวิต ไ่หยุนมีคนที่รักอีกคน ไ่หยุนต้องห่างเหินจากตงตงลูกชายคนที่สองของพวกเขา เมื่อเกิดการปฏิวัติวัฒนธรรมใน ค.ศ. 1966 ไ่หยุนถูกกล่าวหาว่าเป็นฝ่ายขวา เพราะยกย่องนวนิยายที่คัดค้านพรรค จางซือหยวนไม่พอใจและต่อว่าอย่างรุนแรง ไ่หยุนจึงขอหย่า จางซือหยวนส่งตงตงไปอยู่กับไ่หยุน ต่อมาจางซือหยวนถูกกล่าวหาว่าเป็นฝ่ายขวา ถูกประณาม ดำเนินการและทำร้ายร่างกายที่ร้ายแรงและสร้างความเจ็บปวดต่อเขามากที่สุดคือ เขาถูกตงตงซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มเวดการ์ดทำร้ายอย่างรุนแรง เขาถูกจำคุกขังเดี่ยวโดยไม่มีการไต่สวน 3 ปี ภรรยาคนที่สองเหมยหลานฟ้องศาลขอหย่าและนำทรัพย์สินจำนวนหนึ่งที่มีอยู่ไป เมื่อจางซือหยวนถูกปล่อยตัว เขาจึงเดินทางไปยังหมู่บ้านดอย ซึ่งตงตงอาศัยอยู่ ที่นั่นจางซือหยวนได้เรียนรู้ สำนึกในเกียรติยศและคุณค่าของตนเอง เพราะขณะที่ดำรงตำแหน่งสูงในพรรคคนทั้งหลายนับถือเขาที่ตำแหน่ง ต่อมากลับได้ร้ายป้ายสีทันทีที่การเมืองเปลี่ยนทิศทาง แต่ในหมู่บ้านดอยนี้เขาเป็นเพียงคนสามัญธรรมดา ไม่มีตำแหน่งเป็นตาเฒ่าจางที่ชาวบ้านไว้วางใจและค้นหาในหมู่บ้านดอยนี้เขาได้พบชีวิตใหม่ แพทย์ประจำโรงพยาบาลคอมมูนที่คอยดูแลชาวบ้าน เขารู้สึกประทับใจชีวิตใหม่นี้ อีก 6 ปีต่อมา จางซือหยวนได้รับเชิญกลับไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองในพรรคอีกครั้งและเมื่อสิ้นสุดยุคปฏิวัติวัฒนธรรม เหมยเจอตงถึงแก่อสัญกรรมและแก๊งสี่คนถูกปราบปราม สังคมจีนก้าวเข้าสู่ช่วงยุคปฏิรูปและยุคสี่ทันสมัย จางซือหยวนได้ดำรงตำแหน่งสูงทางการเมืองเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการเขามีโอกาสเดินทางกลับไปหมู่บ้านดอยอีกครั้ง ชาวบ้านยังคงต้อนรับอย่างอบอุ่น จางซือหยวนขอชีวิตใหม่เป็นภรรยาและขอให้ตงตงมาอยู่ด้วย แต่ทั้งสองปฏิเสธ จางซือหยวนจึงกลับไปกักขังทำหน้าที่ของตนต่อไป

นวนิยายเรื่อง เมฆเหินน้ำไหล

พระราชนิพนธ์เรื่องนี้แปลจากนวนิยายจีนชื่อ **行云流水** ผลงานของนักเขียนหญิง ฟังฟัง (方方) ซึ่งเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงแนวหน้าของสาธารณรัฐประชาชนจีน นวนิยายเรื่องนี้บันทึกความเปลี่ยนแปลงของสังคมจีนหลังมีการขึ้นนโยบายสี่ทันสมัยของเติ้งเสี่ยวผิงในปี พ.ศ. 2521 ที่เน้นการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าทันสมัยใน 4 ด้าน ได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การทหาร

วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ทำให้สังคมจีนพัฒนาเป็นสังคมวัตถุนิยมและบริโภคนิยมอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีผลกระทบตามมาก็คือ ข้าวยากหามาแพง กลุ่มพ่อค้า นักลงทุน ผู้ใช้แรงงาน ผู้ประกอบอาชีพอิสระ มีรายได้มากขึ้น ข้าราชการ อาจารย์ นักวิชาการ มีสถานะลดถอยลง รายได้ไม่พอลี้ยงครอบครัว

นวนิยายเรื่องนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตของเกาเหรินหยุนที่เป็นหัวหน้าครอบครัว มีอาชีพเป็นรองศาสตราจารย์ สอนหนังสือที่มหาวิทยาลัยรัฐที่มีชื่อเสียง ภรรยาคือเหมยเจียเหวินเป็นรองศาสตราจารย์สอนหนังสือที่เดียวกัน มีลูกชายคนโตคือเกาหง เป็นนักศึกษาปีที่ 3 คณะวิศวกรรมเครื่องกล พักอยู่ที่หอพัก และเกาหว่นลูกสาวคนเล็กเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วันหนึ่งเกาเหรินหยุนหมดสติเพราะเลือดออกในกระเพาะอาหาร เมื่อฟื้นขึ้นมาในสถานพยาบาลพบหวุดานแฟนเก่ามาเยี่ยมหยูจ้งหมิง ผู้เป็นสามี ทั้งสองเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเดียวกับเกาเหรินหยุน เขียนหังเพื่อนร่วมงานมาเยี่ยม บอกว่าทำงานวิจัยที่มีชื่อร่วมกัน เขาทำคนเดียวเสร็จเรียบร้อยแล้วโดยใส่ชื่อเกาเหรินหยุนไปด้วย เกาเหรินหยุนรู้สึกไม่พอใจ เกาเหรินหยุนพักอยู่ไม่นานก็รีบออกจากสถานพยาบาล เพราะเห็นภรรยาเหนื่อย

เช้าวันต่อมาเกาเหรินหยุนได้ยินเสียงภรรยาและลูกสาวถกเถียงเรื่องวิธีการเดินทางออกจากบ้านเพราะเมื่อคืนฝนตกหนักและมีน้ำท่วมขัง เขาจึงแต่งตัวและเตรียมออกไปส่งเกาหว่น เพราะคิดว่าเป็นหน้าที่ที่ผู้ชายต้องทำ แต่ก็ถูกภรรยาและลูกสาวห้ามไว้ เกาเหรินหยุนนั่งตรวจการบ้านของนักศึกษา เขาประทับใจนักศึกษาชื่อ หวงเจี้ยนจุน เพราะเก่ง ตั้งใจทำการบ้าน และมีลายมือเรียบร้อยสวยงาม

มหาวิทยาลัยจัดงานเทศกาลแรงงาน เกาเหรินหยุนและเหมยเจียเหวินต้องสละเวลาไปร่วมซ้อมร้องเพลงทุกวัน วันละ 2 ชั่วโมง แต่เพื่อนร่วมงานในวัยเดียวกันไม่ยอมทำ หัวหน้าภาควิชาขอให้เกาเหรินหยุนช่วยออกข้อสอบในส่วนของเขียนหัง เพราะเขียนหังไม่ทำ เกาเหรินหยุนจึงรับทำ วันหนึ่งเกาเหรินหยุนพาครอบครัวไปเยี่ยมคุณปู่คุณย่าที่เป็นอาจารย์เกษียณแล้ว พักที่มหาวิทยาลัย ธรณีที่ซานเมืองกับเกาเสียนหยุน พี่สาวของเกาเหรินหยุน ทั้งหมดพูดคุยเรื่องโรคกระเพาะของเกาเหรินหยุน เรื่องการแต่งกาย เงินทองและความมีเกียรติ

เหมยเจียเหวินต้องไปนำเสนอบทความในงานประชุมที่ปักกิ่ง แต่ไม่มีเงินจ่ายค่าลงทะเบียน หวดานเสนอช่วยเหลือโดยจะเอาเงินส่วนของหยูจ้งหมิงมาให้โดยไม่ต้องจ่ายคืน เพราะหยูจ้งหมิงกับหวุดานจะย้ายไปทำงานที่ต่างประเทศ ทำให้เหมยเจียเหวินได้เงินจากรัฐฟรี เหมยเจียเหวินและเกาเหรินหยุนไม่พอใจจึงปฏิเสธไป

ช่วงก่อนสอบนักศึกษาขอให้เกาเหรินหยุนทบทวนวิชาให้ แต่พวกเขาไม่มาตามนัดทำให้เกาเหรินหยุนไม่พอใจมาก หัวหน้าภาคและรองหัวหน้าภาคบอกให้เกาเหรินหยุนปรับข้อสอบให้ง่ายขึ้น เพราะไม่อยากให้มีนักศึกษาสอบตกจำนวนมาก ระหว่างตรวจข้อสอบเกาเหรินหยุนพบว่าหวังเจี้ยนจุน และหลัวหลินลอกข้อสอบกัน จึงเรียกทั้งสองคนมาคุย พวกเขาสารภาพว่าหวังเจี้ยนจุนให้หลัวหลินลอกข้อสอบ เพราะหลัวหลินเคยช่วยเรียไรหาเงินจัดงานศพพ่อของหวังเจี้ยนจุน เกาเหรินหยุนจึงปรับหลัวหลินให้สอบตกและหักคะแนนหวังเจี้ยนจุน ในตอนนั้นเหมยเจียเหวินต้องฝึกภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมพร้อมไปนำเสนองานวิชาการ แต่พวกเขาพบว่าเครื่องเล่นเทปเสีย เกาเหรินหยุนจึงตามนักศึกษาชมรมซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้ามาซ่อมเครื่องเล่นเทปและโทรทัศน์ที่บ้าน หลัวหลินและเพื่อนชมรมจึงมาซ่อมให้ แต่ซ่อมเครื่องเล่นเทปไม่ได้ เพราะต้องซื้ออะไหล่เปลี่ยน เกาเหรินหยุนให้เงินไปซื้ออะไหล่ ก่อนหลัวหลินกลับเขาวางบุหรี่ปั้นเป็นสินบนไว้ เกาเหรินหยุนดูคะแนนสอบซ่อมของหลัวหลินพบว่าต่ำกว่าเกณฑ์มาก เกาเหรินหยุนบอกให้ช่วยเขาเป็นการตอบแทนที่มาซ่อมเครื่องไฟฟ้า เกาเหรินหยุนคิดว่าแต่ละคนก็มีความถนัดที่ต่างกัน เขากัดฟันให้หลัวหลินสอบผ่าน ผ่านไปหนึ่งอาทิตย์หลัวหลินก็ยังไม่กลับมาซ่อมเครื่องเล่นเทปให้

วันหนึ่งโรงอาหารปิด เกาเหรินหยุนต้องไปกินอาหารข้างทาง หลัวหลินชวนเกาเหรินหยุนมาร่วมโต๊ะที่มีอาหารและเหล้าเต็มไปหมด แต่เกาเหรินหยุนปฏิเสธ หลัวหลินตะโกนเสียงดังว่าทีวีกับเครื่องเล่นเทปของเขาส่งไปสถานีวิทยุเคล็ดได้แล้ว เกาเหรินหยุนรู้สึกสะอิดสะเอียนจะกินไม่ลง แต่เขานั่งกินจนหมด ค่อยๆ ลูกเดินจากไป นวนิยายเรื่องนี้จบว่าเกาเหรินหยุนรู้สึกแน่นหน้าอกและล้มป่วยลง ครั้งนี้หมอบอกว่าเขาเป็นโรคหัวใจ

นวนิยายเรื่อง หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า

พระราชนิพนธ์เรื่องนี้แปลจากนวนิยายจีนชื่อ 小鲍庄 ผลงานของหวังอันอี้ (王安忆) นักเขียนหญิงที่มีชื่อเสียงในวงวรรณกรรมจีนร่วมสมัย สะท้อนชีวิตของคนในหมู่บ้านชนบทของจีน ช่วง พ.ศ. 2503-2531 เป็นช่วงที่ประเทศใช้ระบบคอมมิวนิสต์จนถึงยุคสี่ทันสมัย หมู่บ้านตระกูลเป้าเป็นเหมือนกับโลกจำลองใบเล็กที่มีมนุษย์อยู่ร่วมกัน ตัวละครในเรื่องถ่ายทอดความเป็นมนุษย์ในแง่มุมต่างๆ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นประสบการณ์ชีวิตมนุษย์หลายเรื่อง ทั้งการเกิด การตาย ความรัก การพลัดพราก ความสุข ความเศร้า เป็นต้น ในเรื่องเล่าเนื้อหาเกี่ยวกับตัวละครหลายตัวสลับกันไป โดยมีตัวละครเด่นของเรื่องคือ เลาจ่า เสียขวัญจื่อกับเหวินฮั่วจื่อ ฉื่อไห่กับอาสะไ้สอง

เป้าเหรินผิงหรือเลาจ่า เป็นลูกคนสุดท้ายของเป้าเหียนซาน เป็นเด็กมีคุณธรรม จิตใจงดงาม เลาจ่าเอาใจดูแลปู่เป้าห้า ชายชราที่อยู่คนเดียว ช่วยเหลือเด็กคนอื่นตัดหญ้าเลี้ยงหมู เมื่อมีภัยพิบัติ

น้ำท่วม เลอาจาช่วยเหลือชีวิตปู่เป้าห้าไว้ แต่ตัวเองต้องจมน้ำตาย วีรกรรมของเลอาจาทำให้ชาวบ้านชื่นชมและยกย่อง จัดงานศพให้อย่างสมเกียรติ เป้าเหรินเหวินมีความฝันอยากเป็นนักเขียน จึงเขียนเรื่องของเลอาจาเป็นรายงานส่งไปยังหนังสือพิมพ์หลายฉบับ จนในที่สุดวีรกรรมของเลอาจาได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงมณฑล หนังสือพิมพ์ส่งนักข่าวเข้ามาทำรายงานข่าวอย่างละเอียด ทำให้เลอาจาที่มีชื่อเสียงโด่งดัง ได้รับการยกย่องจากคณะกรรมการสมานพันธ์เยาวชนมณฑลให้เป็นวีรบุรุษเยาวชน มีคนต่างอำเภอมาแสดงความเคารพสุสานของเลอาจาจำนวนมาก เยาวชนมาปฏิบัติจะทำความดีอย่างเลอาจา ต่อมาอำเภอสร้างสุสานของเลอาจาใหม่ ให้อัฐิสูง มีขนาดใหญ่ขึ้น มีบันไดสูง 10 ขั้น มีป้ายหินสูงตั้งตระหง่านกลางหมู่บ้าน สลักคำว่า “อยู่ชั่วนิรันดร์” เจ้าหน้าที่อำเภอมาดูแลความเป็นอยู่ ของคนในครอบครัวเลอาจา สร้างบ้านใหม่ให้พ่อแม่ ให้เจียนเซ่อจื่อพี่ชายคนโตทำงานโรงงานได้รับสวัสดิการของรัฐ หลังจากที่มีบ้านใหม่แล้วเจียนเซ่อจื่อได้รับความสนใจจากแม่สื่อ เขาจึงได้แต่งงาน

เสี่ยวชู่จื่อเป็นขอรานที่เข้ามาขอรานกับแม่ในหมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า แม่ขายเธอไว้ที่บ้านของเป้าเหียนซาน ภรรยาของเป้าเหียนซาน ซึ่งเป็นแม่ของเลอาจาจึงรับเลี้ยงเธอไว้ในฐานะ “สะใภ้เด็ก” และให้เป็นคู่หมั้นของเจียนเซ่อจื่อ แต่เสี่ยวชู่จื่อชอบเหวินฮั่วจื่อ เมื่อถึงวัยที่พ่อแม่จะให้แต่งงาน เธอหนีออกจากหมู่บ้านไปอาศัยและหางานทำในหมู่บ้านอื่น ความสัมพันธ์ของเสี่ยวชู่จื่อและเหวินฮั่วจื่อจะเกิดขึ้นไม่ได้ เพราะคนในหมู่บ้านก็รู้ว่าเสี่ยวชู่จื่อเป็นคู่หมั้นกับเจียนเซ่อจื่อ ต้องให้เจียนเซ่อจื่อแต่งงานกับคนอื่นก่อน เธอจึงกลับมาที่หมู่บ้านและครองรักกับเหวินฮั่วจื่อได้ หลังจากเจียนเซ่อจื่อแต่งงานแล้วเสี่ยวชู่จื่อก็กลับมาที่บ้านเป้าเหียนซานอีกครั้ง

อาสะไถ่สองเป็นหญิงม่าย มีลูกหลายคน เธอพบกับฉือไหลพ่อค้าหาบเร่ที่เข้ามาค้าขายในหมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า ทั้งสองรักกันและตกลงใช้ชีวิตร่วมกัน แต่ไม่ได้รับการยอมรับจากคนในหมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า เพราะฉือไหลเป็นคนที่มิภูมิหลังไม่ชัดเจน เป็นคนต่างหมู่บ้าน และมีอายุเด็กกว่าฝ่ายหญิง และหญิงม่ายไม่สามารถที่จะมีคู่ใหม่ได้ ขัดกับประเพณี เพราะฉะนั้นฉือไหลจึงถูกคนในหมู่บ้านทำร้าย ทั้งสองต้องหลบๆซ่อนๆ ให้พ้นจากสายตาของคนในหมู่บ้าน ฉือไหลและอาสะไถ่สองหนีไปพึ่งทางตำบล กรรมการตำบลกล่าวว่ากฎหมายใหม่ให้หญิงม่ายสามารถแต่งงานใหม่ได้ถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งสองจึงไม่ต้องหลบซ่อนอีก แต่ฉือไหลก็ยังคงถูกนิทนาว่าเป็นชายที่เกะผู้หญิงกิน เพราะมีอายุน้อยกว่าคู่ครองและย้ายมาอยู่อาศัยบ้านฝ่ายหญิง ฉือไหลได้รับการยอมรับจากคนในหมู่บ้าน หลังจากเกิดเหตุการณ์อุทกภัยครั้งใหญ่ เพราะฉือไหลเข้าร่วมกับกลุ่มผู้ชายช่วยออกตามหาเลอาจาและปู่เป้าห้า ฉือไหลพบศพเลอาจา ทำให้คนในหมู่บ้านมองฉือไหลเปลี่ยนไป

นวนิยายเรื่อง นารินครา

นารินครา เป็นพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีนชื่อ 她的城 ของ ฉือลี่ (池莉) ซึ่งได้รับรางวัลวรรณกรรมหลายรางวัล และนำไปสร้างเป็นละครเวที ละครวิทยุ ภาพยนตร์ ละครชุด โทรทัศน์ อุปรากรจีน ตลอดจนแปลเป็นภาษาต่างประเทศหลายภาษา นวนิยายเรื่องนี้เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมจีนผ่านผู้หญิง 3 คน 3 รุ่น และนำเสนอแนวคิดสตรีนิยมที่น่าสนใจ ตัวละครหญิง 3 คน 3 วัยคือ คุณย่า มีเจี๋ย และเฟิงซุน

เฟิงซุน หญิงสาวที่อนาถมีจึงประสบชะตากรรมมาขอทำงานเป็นพนักงานชั่วคราวที่ร้านของมีเจี๋ย มีเจี๋ยรับเฟิงซุนเพราะเห็นว่าเป็นคนบ้านเดียวกัน เฟิงซุนตั้งใจทำงานอย่างดี ผ่านไปหลายเดือนใจหายวน สามีเฟิงซุนไม่มาตามเฟิงซุนกลับ และเปลี่ยนเส้นทางการเดินไม่ให้ผ่านร้านชั่วคราวทำแม่ของใจหายวนมาต่อว่าที่ทำให้ครอบครัวต้องอับอาย วันหนึ่งลั่วเหลียงจี้เข้ามาในร้าน เฟิงซุนเป็นคนบริการชั่วคราวทำให้ทั้งสองตกหลุมรักกัน มีเจี๋ยมองเห็นความรู้สึกของทั้งสอง จึงตัดสินใจทำอะไรสักอย่าง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาตามมา เนื่องจากเฟิงซุนเป็นพนักงานร้านของเธอ จึงต้องรับผิดชอบและหากเกิดเรื่องผู้ชายในร้านจะส่งผลกระทบต่อคุณย่า (แม่สามีของมีเจี๋ย) และมีเจี๋ยเอง เฟิงซุนและมีเจี๋ยทะเลาะกัน คุณย่าห้ามไว้และให้ทั้งสองนอนพักที่ห้องของคุณย่าด้วยกัน หลังจากนั้นก็มีเจี๋ยและเฟิงซุนไปทานอาหารที่ร้านอาหาร มีเจี๋ยสั่งอาหารพื้นเมือง ทำให้เฟิงซุนรู้ถึงวัฒนธรรมดั้งเดิม มีเจี๋ยเล่าเรื่องของคนที่มียศพลต่อเธอ ได้แก่ คุณย่า สามีของเธอชื่อช่งเจียงเทา และคนรักอีกคนของเธอ สามีของคุณย่าฆ่าตัวตาย เพราะทรัพย์สินของครอบครัวถูกจัดสรรแบ่งออกไป ทำให้คุณย่าต้องเลี้ยงลูกชายคนเดียว ต่อมาลูกชายของเธอแต่งงานกับมีเจี๋ย พี่นุครอบครัวให้ร่ำรวยขึ้นมาอีกครั้ง มีเจี๋ยยังมีคนรักอีกคน ทั้งสองคบกันมานาน คุณย่ารู้ความสัมพันธ์นี้แต่ไม่ได้พูดหรือต่อว่าให้มีเจี๋ยอับอาย สามีของมีเจี๋ยรู้เรื่องนี้และรู้สึกเสียใจมาก วันหนึ่งจึงเดินทางไปหาคนรักอีกคนสาบานเป็นพี่น้องกัน ก่อนเสียชีวิตช่งเจียงเทาได้ฝากให้คนรักอีกคนของมีเจี๋ยดูแลมีเจี๋ยด้วย เมื่อช่งเจียงเทาเสียชีวิต คุณย่าไม่ขัดข้องหากมีเจี๋ยจะแต่งงานใหม่และจะรับลูกของมีเจี๋ยมาเลี้ยงดูเองเพื่อไม่ให้มีเจี๋ยลำบาก แต่มีเจี๋ยเลือกรักษาคครอบครัวเดิมไว้ ระหว่างที่มีเจี๋ยเสียใจกับการจากไปของสามี คุณย่าปรับปรุงบ้านเพื่อให้มีเจี๋ยทำกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง มีเจี๋ยเลือกเปิดร้านชั่วคราวที่ชั้นล่าง ชั้นบนเป็นที่พักของคุณย่า การเปิดร้านครั้งนี้ทำให้ทั้งคุณย่า มีเจี๋ยและลูกชายได้อยู่พร้อมหน้าพร้อมตา เฟิงซุนเล่าปัญหาครอบครัวให้มีเจี๋ยฟัง ปัญหาเกิดจากสามีของเธอไม่ทำงานเลี้ยงครอบครัวมีเจี๋ยจะช่วยเหลือเฟิงซุนหากต้องการหย่าและเปิดโอกาสให้เฟิงซุนและลั่วเหลียงจี้รู้จักอย่างเป็นทางการ โดยสอนให้เฟิงซุนไม่ต้องรีบร้อนให้เป็นเพื่อนกันก่อน มีเจี๋ยสนับสนุนให้เฟิงซุนมีโอกาสเรียนรู้เรื่องใหม่ๆ การที่ทั้งสองเปิดใจพูดคุยกันทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่สนิทสนม เรียกว่า “กุยมี” เป็นมิตรภาพที่ซื่อสัตย์ แน่นแฟ้น พูดคุยกันได้ทุกเรื่อง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

นวนิยายเรื่อง ตลอดกาลน่านานแคไหน

เรื่อง ตลอดกาลน่านานแคไหน เป็นพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมเรื่อง 永远有多远 ของเถียนหิง (铁凝) นักเขียนหญิงร่วมสมัยที่มีชื่อเสียง ซึ่งมีผลงานนวนิยายกว่า 100 เรื่อง

นวนิยายเรื่องนี้เป็นนวนิยายรักสะท้อนสังคม เล่าผ่านมุมมองของตัวละคร “ฉัน” ซึ่งเป็นลูกผู้พี่ของตัวละครเอก ไปด้าสิ่ง ทั้งสองอาศัยอยู่กับคุณยายในฟู่หม่าหู่ท่งซึ่งเป็นชุมชนเก่าแก่ในกรุงปักกิ่ง ตั้งแต่เด็กไปด้าสิ่งได้รับการยกย่องว่าเป็น “เหรินอี” จากคนเก่าแก่ในหมู่บ้าน ในสมัยเด็กเธอช่วยประคองคุณย่าจ้าวซึ่งเป็นลมที่ล้มสาธารณะ ช่วยคุณยายเทกระโถนทุกวัน แต่คุณยายชอบว่าไปด้าสิ่งโง่ ใจลอยไม่อยู่กับเนื้อกับตัว ไปด้าสิ่งมีรักแรกคือ อาจ้าว หลานของคุณย่าจ้าว เป็นนักแสดงในคณะดนตรีและนาฏศิลป์มณฑลหนึ่ง เล่นเป็นด้าซุนในเรื่องนางพญาผมขาว อาจ้าวมาพักรักษาตัวจากการผ่าตัดเนื้องอกที่ลำคอ ด้าซุนหน้าตาดี ผู้หญิงต่างหลงเสน่ห์ ทุกวันไปด้าสิ่ง “ฉัน” และเด็กสาวคนอื่นๆ จะไปดูการแสดงที่บ้านคุณย่าจ้าว ด้าซุนหลงรักเสียวลิวแห่งซีตัน ซึ่งเป็นหญิงที่มีเสน่ห์เย้ายวนอยู่ในแก๊งซีตัน เธอไม่ได้ร่วมขโมยของหรือนอนกับผู้ชายเพราะเงิน แต่นอนกับผู้ชายเพราะความพึงพอใจครอบครัวของเธอรู้เรื่องจึงทำโทษ ผู้ชายในแก๊งป็นเข้าบ้านไปช่วยเธอ เป็นเหตุการณ์ที่สร้างความประทับใจให้กับไปด้าสิ่งและ “ฉัน” ที่มีกลุ่มผู้ชายพร้อมใจช่วยเหลือหญิงสาวที่รัก ด้าซุนเป็นชายคนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับเสียวลิวแล้วถูกกลุ่มผู้ชายรุมทำร้าย คุณยายไม่ให้ไปด้าสิ่งและ “ฉัน” ยุ่งกับบ้านเสียวลิว หลังจากนั้น “ฉัน” ก็ย้ายกลับไปอยู่กับครอบครัวที่เมืองป.

ไปด้าสิ่งเรียนคณะจิตวิทยาในมหาวิทยาลัย เธอเข้าร่วมกิจกรรม ช่วยทำกิจกรรมอย่างมีน้ำใจ คุณยายเป็นอัมพาตอยู่ 3 ปี ไปด้าสิ่งเป็นคนดูแลคุณยาย หลังจากคุณยายเสียชีวิต ไปด้าสิ่งได้รับบ้านในฟู่หม่าหู่ท่งเป็นของตนเอง หลังจากนั้นเธอมักเรียกเพื่อนๆ มาทานข้าวที่บ้าน ให้เพื่อนพาญาติหรือคนรู้จักที่มาจากต่างจังหวัดมาอาศัย ก้าวหงพาแม่มารักษาตัวที่บ้านไปด้าสิ่งครึ่งเดือน หลังจากนั้นก้าวหงเริ่มจีบไปด้าสิ่งและเป็นแฟนกัน ไปด้าสิ่งหวังว่าจะได้แต่งงานกับก้าวหง เธอเสียสละเงินทองและดูแลคนรักอย่างดี สุดท้ายก้าวหงทิ้งไปด้าสิ่งไปกับนักศึกษาชาวญี่ปุ่น ไปด้าสิ่งเล่าให้ “ฉัน” ฟังอย่างเสียใจและโกรธแค้น แต่เมื่อผ่านไปหนึ่งคืนก็ลืมเรื่องที่จะแค้น

หลังจากเรียนจบ ไปด้าสิ่งทำงานเป็นหัวหน้าฝ่ายขายของโรงแรมชายหลุน ไปด้าสิ่งมีหน้าตา รูปร่างไม่ดี ไม่มีคุณสมบัติเป็นพนักงานฝ่ายขาย แต่เธอกลับประสบความสำเร็จมากที่สุดในฝ่าย เพราะความเป็น “เหรินอี” เธอมีชายที่เธอรู้สึกดีด้วยชื่อ กวนเฟิงหยู่ เขาทำงานในแผนกแม่บ้านของโรงแรม ทั้งสองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน กวนเฟิงหยู่รู้ว่าตนไม่ได้รักไปด้าสิ่ง หลังจากนั้นเสียวเฟิน ลูกน้องของไปด้าสิ่งมาพักที่ฟู่หม่าหู่ท่งด้วย เธอสอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ติด 3 ปีซ้อนจึงมาเรียนโรงเรียนสอนตัดเสื้อเอกชนที่ปักกิ่ง เธอเอาเปรียบไปด้าสิ่งหลายอย่าง และไม่อายที่จะรับการดูแลจาก

ผู้ชาย หรือแสดงกิริยาตะแคงเนื้อต้องตัวผู้ชาย ทำยี่ที่สุดกวนเผิงหยู่และเสียวเฟินมีความสัมพันธ์ทางกายและแต่งงานกัน

ไปด้าสิ่งรู้จักเชี่ยชินที่ฟู่หม่าหู่ท่งเพราะเธอเจอเชี่ยชินกำลังหาบ้านเช่า ไปด้าสิ่งจึงช่วยเหลือหลายอย่างทั้งช่วยหาที่พัก เลี้ยงอาหารและเครื่องดื่ม ให้ค้ำที่บ้าน ให้ความช่วยเหลือเรื่องเงิน แต่เชี่ยชินจากไปด้าสิ่งไป เพราะเขาไม่ได้รัก ไปด้าหมีงน้องชายของไปด้าสิ่งมาหา เพื่อมาขอบ้านที่ฟู่หม่าหู่ท่ง เพราะฟู่หม่าหู่ท่งกำลังจะถูกทุบทิ้ง ไปด้าสิ่งจะได้พาร์ตเมนต์ขนาด 3 ห้องนอนเป็นของทดแทน ไปด้าสิ่งยกบ้านพักให้กับน้องชาย เพราะรักและเป็นห่วงน้องชาย สุดท้ายไปด้าสิ่งแต่งงานกับกั๋วหง แฟนเก่าเธอมาขอไปด้าสิ่งแต่งงานในฟู่หม่าหู่ท่งก่อนที่จะถูกทุบทิ้ง ไปด้าสิ่งตกลงแต่งงาน เพราะสงสารกั๋วหงและลูกสาวของเขาที่มีชีวิตลำบาก

จากเนื้อหาของนวนิยายแปลจีนทั้งหมดดังที่กล่าวมาข้างต้น มีการดำเนินเรื่องตั้งแต่สมัยระบบคอมมูนจนถึงสมัยใหม่ที่เป็นระบบทุนนิยมและบริโภคนิยม ซึ่งผู้วิจัยสรุปข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองและสภาพสังคมจีนในช่วงดังกล่าวเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวิจัย ซึ่งเรียงตามลำดับเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองที่ปรากฏในนวนิยายแปลจีน ดังต่อไปนี้

เริ่มจากช่วงระบบคอมมูน เกิดจากการรณรงค์ของเหมาเจ๋อตง ผู้นำประเทศในขณะนั้นที่ต้องการเปลี่ยนแปลงประเทศจากสังคมนิยมเป็นคอมมิวนิสต์ที่สมบูรณ์แบบ และเร่งการฟื้นฟูประเทศทั้งทางเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมซึ่งเสียหายมาก เพราะผลพวงของสงคราม เริ่มต้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1958 – 1984 อยู่ในช่วงที่เหมาเจ๋อตงกำหนดหลักเศรษฐกิจที่เรียกว่า “ธงแดงสามผืน” (The Red Banners) ราชบัณฑิตยสถาน อธิบายความหมายของคอมมูน สรุปได้ว่า

คอมมูนเป็นหน่วยพื้นฐานของสังคมที่ทำหน้าที่รับผิดชอบทั้งการเกษตร อุตสาหกรรม การทหาร ฯลฯ โดยนำระบบคอมมูนของสหภาพโซเวียตในสมัยเลนินมาปรับใช้ในประเทศ คอมมูนเป็นเจ้าของทรัพย์สินทั้งหมดในคอมมูน มีการตั้งโรงอาหาร สถานเลี้ยงเด็ก บ้านพักผู้สูงอายุเพื่อการใช้ร่วมกันเพื่อเร่งผลผลิตทางการเกษตร แก้ไขปัญหาความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท และทำให้จีนเป็นคอมมิวนิสต์ที่สมบูรณ์แบบ

(สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่: เอเชีย เล่ม 2. 2547: 335-336)

หน่วยคอมมูนนำระบบสหกรณ์การเกษตรเดิมมารวมกลุ่มด้วยกัน ทำให้มีสมาชิกครอบคลุมประมาณร้อยละ 98 ของครอบครัวเกษตรกรทั้งหมดในประเทศ เกิดหน่วยคอมมูนกระจายไปทั่วประเทศคอมมูนเป็นหน่วยงานพื้นฐานของโครงสร้างทางสังคมที่รับผิดชอบหน้าที่หลายด้าน ได้แก่ เกษตร อุตสาหกรรม การค้า การศึกษา และการทหาร ดังนั้นสมาชิกของคอมมูนจึงเป็นเกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน พ่อค้า นักเรียนนักศึกษา และอาสาสมัครป้องกันตนเอง ซึ่งทำงานเกี่ยวกับการปลูกป่า

เลี้ยงสัตว์ การเกษตร งานโรงงาน ธนาคาร ธุรกิจการค้า การศึกษา และวัฒนธรรม ผู้ที่อยู่ภายใต้ระบบคอมมูนจะไม่มีทรัพย์สินเป็นของตนเอง เจ้าหน้าที่ของพรรคจะยึดทรัพย์สินของเกษตรกรทุกอย่าง ประกาศยกเลิกการครอบครองที่ดินส่วนตัว ทุกคนจะต้องอยู่รวมกัน เช่น คนชราจะอยู่ที่บ้านพักคนชรา เด็กเล็กจะอยู่ที่โรงเรียนเด็ก ทุกคนจะทานอาหารที่โรงอาหารคอมมูน เป็นต้น ระยะแรกของการตั้งคอมมูน ผลผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมขยายตัวมาก แต่ในปี ค.ศ. 1958 ผลการผลิตไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้จากสาเหตุหลายประการคือ ประชาชนไม่มีแรงจูงใจในการทำงาน และการทำงานไม่มีประสิทธิภาพ ดังความว่า

สาเหตุสำคัญที่ผลผลิตต่ำลงคือ เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการทำงาน เพราะทำแล้วต้องตกเป็นของคอมมูน จึงปล่อยให้ต้นข้าวแห้งตาย เจ้าของสัตว์ฆ่าสัตว์ก่อนที่จะกลายเป็นของคอมมูน อีกทั้งการดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการขาดแคลนอาหารจึงปรากฏให้เห็นในปลายปี ค.ศ. 1958

(สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่: เอเชีย เล่ม 2. 2547: 337)

ประทุมพร วัชรเสถียรและไชยวัฒน์ คำชู (2542: 22) ขยายความเรื่องการทำงานไม่มีประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่รัฐว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐเริ่มวันเกรงว่า จะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายการผลิตได้ บางคนจึงใช้การขู่บังคับประชาชน หรือส่งรายงานหลอกๆ ไประดับบน ในที่สุดก็เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ผลผลิตจริงลดลง เกิดการขาดแคลนอาหาร บางแห่งมีการปล้นสะดม ยุ้งฉางของทางการด้วย” ความล้มเหลวของระบบคอมมูน ทำให้เกิดภาวะขาดแคลนอดอยากไปทั่วประเทศ ประกอบกับภัยธรรมชาติทำให้ผลผลิตทางการเกษตรไม่พอ ผลผลิตทางอุตสาหกรรมก็ตกต่ำลง ทำให้ประชาชนจำนวน 20-30 ล้านคนเสียชีวิต สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่ล้มเหลว ทำให้มวลชนเคลือบแคลงสงสัยรัฐบาลและพรรคคอมมิวนิสต์จีน เหมาเจ๋อตงถูกโจมตีอย่างหนัก จนต้องประกาศว่าจะไม่รับตำแหน่งประธานของประเทศอีกต่อไป แต่ยังคงเป็นประธานพรรคคอมมิวนิสต์จีนคอมมูนในเมืองยกลีกไปปี ค.ศ. 1961

นอกจากนี้คณะผู้นำระดับสูงเกิดความแตกแยก เป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งประกอบด้วยหลิวเซาฉี เต็งเสี่ยวผิง ผิงเจิ้นและคนอื่นๆ ซึ่งให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูเศรษฐกิจ โดยสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเป็นไปตามธรรมชาติ คือ ให้ชาวไร่ชาวนามีที่ดินเป็นของตนเองบ้าง และมีตลาดชาวบ้านเพื่อกระตุ้นผลผลิต แต่เหมาเจ๋อตงไม่พอใจเพราะเชื่อว่าแนวนโยบายดังกล่าวเป็นปฏิปักษ์ต่อลัทธิสังคมนิยมและเป็นวิถีทางทุนนิยม ความแตกแยกทางความคิดนี้จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความวุ่นวายทางการเมืองอย่างรุนแรงในช่วง “ปฏิวัติวัฒนธรรม” นำโดยเหมาเจ๋อตง

จางซีเจิ้นกล่าวถึงเหตุการณ์หลังความล้มเหลวทางเศรษฐกิจ และทัศนคติของเหมาเจ๋อตงกับการเริ่มต้นการปฏิวัติวัฒนธรรมว่า หลังจากที่ประเทศประสบภาวะขาดแคลนและอดอยากของ

ประชาชน ผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์ได้รับคำดำหนิจากคนในพรรคและประชาชน ทำให้เหมาเจ๋อตง เปลี่ยนทัศนคติโดยจะทำลายชนชั้นทางสังคม เริ่มต่อต้านพวกทุนนิยมอย่างเด็ดขาด ดังตัวอย่าง

ช่วงต้นทศวรรษที่ 60 จีนเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจอย่างรุนแรง คณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์ได้มีการปรับนโยบายเศรษฐกิจเพื่อให้เศรษฐกิจฟื้นตัว อย่างไรก็ตาม ผู้นำระดับสูงกลับมีได้ตระหนักถึงปัญหาและความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการเร่งรัดให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมนิยม แต่กลับสรุปต้นตอของปัญหาไปที่ 3 ปีแห่งภัยพิบัติทางธรรมชาติ (แม้ในปี 1959 ได้เกิดเหตุอุทกภัยครั้งใหญ่ที่แม่น้ำฮวงโหจริง) ในระหว่างปี 1957-1958 ผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์ได้รับข้อติติงจากทั้งสมาชิกพรรคและคนที่ไม่ใช่สมาชิกพรรค ทำให้เหมาเจ๋อตงปรับเปลี่ยนทัศนคติที่เคยมีต่อสังคมนิยม เหมาเจ๋อตงคิดว่าแม้จะก้าวไปสู่สังคมนิยม แต่การแบ่งชนชั้นในสังคมยังมิได้ถูกทำลายลงอย่างแท้จริง การต่อสู้ทางชนชั้นยังคงมีอยู่ ชนชั้นนายทุนยังคงเป็นอันตรายต่อพรรค ดังนั้นเหมาเจ๋อตงจึงได้เริ่มต้นเปิดการต่อสู้ “ต่อต้านฝ่ายขวา” อย่างต่อเนื่อง เริ่มจากการเคลื่อนไหวต่อต้านฝ่ายขวาในปี 1957 ต่อมา คือ การต่อสู้กับกลุ่มต่อต้านพรรคที่นำโดยผิงเต๋อฮว่าย ในปี 1958 และในที่สุดได้พัฒนาไปเป็น “การปฏิวัติวัฒนธรรม” ในช่วงปี 1960-1976

(จิน 3 มิติ. 2560: 91-92)

ในช่วงเวลานั้นเหมาเจ๋อตง มีอำนาจมาก จึงผลักดันนโยบายอย่างเต็มกำลัง เขาสนับสนุนให้นักเรียนมัธยมและนักศึกษามหาวิทยาลัยจัดตั้งกลุ่ม “ผู้พิทักษ์แดง” (Red Guards) และสนับสนุนให้เยาวชนมีประสบการณ์ในการปฏิวัติ “เพราะเขาเห็นว่าการเรียนรู้การปฏิวัติต้องทำโดยการปฏิวัติ ซึ่งจะทำให้เยาวชนเป็นมนุษย์สังคมนิยมที่สมบูรณ์” (สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่: เอเชีย เล่ม 2. 2547: 391) โดยให้เยาวชนกลุ่มนี้เลือกเป้าหมายในการวิพากษ์วิจารณ์ได้เอง หลายคนถูกทำร้ายจนเสียชีวิตหรือพิการ หลายคนทนกับความกดดันและความอับอายไม่ไหว จึงเลือกที่จะฆ่าตัวตาย เช่น คณะผู้นำระดับสูงหลายท่าน ปัญญาชน อาจารย์ ผู้ที่เคยไปเรียนที่ต่างประเทศฝั่งตะวันตก ผู้รู้ภาษาอังกฤษ ผู้ที่เคยทำงานหรือเคยติดต่อกับพรรคก๊กมินตั๋ง เหมาเจ๋อตงปลุกระดมให้ประชาชนทำลายพันธะเก่าในอดีตที่เรียกว่า “ทำลายสี่เก่าสร้างสรรค์สี่ใหม่” ดังที่ กู๋ดริจ คาร์ริงตัน (2511: 283) กล่าวว่า “เหมาเจ๋อตงได้เผยแพร่เอกสารฉบับหนึ่งชื่อว่า **หนังสือพิมพ์ตัวโตของจีน** ปลุกระดมให้ประชาชน “ทำลายสี่เก่า สร้างสรรค์สี่ใหม่” สี่เก่าคือ ความคิดเก่า วัฒนธรรมเก่า ประเพณีเก่าและความเคยชินเก่า สี่ใหม่คือ ความคิดใหม่ วัฒนธรรมใหม่ ประเพณีใหม่และความเคยชินใหม่” ทำให้มรดกทางวัฒนธรรมเก่าแก่ที่อยู่ในพิพิธภัณฑ์ วัด สุสาน หรือตามบ้านเรือนรูปแบบตะวันตกถูกทำลาย ตลอดจนอาคารที่ก่อสร้างตามแบบจีนโบราณก็ถูกเผาทิ้ง

กลุ่มผู้พิทักษ์แดงกระจายตัวทั่วประเทศและดำเนินการรุนแรงจนควบคุมไม่ได้ พวกเขาบุกยึดสถานที่ราชการ ทำร้ายชาวต่างชาติ ทำลายสถานทูต และกำจัดพวกเดียวกัน มีการต่อสู้ระหว่าง

ผู้พิทักษ์แดงในกลุ่มต่างๆ การปฏิวัติวัฒนธรรมทำให้ประเทศหยุดชะงัก คนที่ถูกปลดหรือถูกประณาม ถูกส่งตัวไปทำงานในชนบท บางคนถูกทำร้ายร่างกาย ถูกคุมขังและตายไป หรือฆ่าตัวตาย

ความรุนแรงและความวุ่นวายจากนโยบายของเหมาเจ๋อตง เป็นการทำลายความสัมพันธ์ของมนุษย์ด้วยกันตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงสังคม ทำลายสิ่งที่ปลูกฝังให้เยาวชนกตัญญูและเคารพ เชื้อฟุ้งผู้ใหญ่นิยมตามวัฒนธรรมของขงจื้อ ที่ปลูกฝังสืบเนื่องกันมาอย่างยาวนาน เหมาเจ๋อตงต้องการให้เกิดสถานการณ์ดังกล่าวแต่ไม่คิดว่าจะรุนแรงเช่นนี้ ในที่สุดก็ต้องใช้กองทัพปลดแอกประชาชนเข้าปราบปรามการจลาจลที่วุ่นวายในเขตเมือง

สภาพกลียุคนี้ แม้เหมาเจ๋อตงจะคาดหวังไว้ว่าจะต้องเกิดเพราะ “การปฏิวัติไม่ใช่งานเลี้ยงอาหารค่ำ” ดังที่เขาเคยกล่าวไว้ แต่เขาก็คาดไม่ถึงว่าจะรุนแรงถึงขนาดนี้ ประกอบกับความขัดแย้งกับสหภาพโซเวียตที่เลวร้ายยิ่งขึ้น ในกลาง ค.ศ. 1968 เหมาเจ๋อตงจึงให้รื้อฟื้นความสงบภายในประเทศ โดยให้กองทัพปลดแอกประชาชนเข้าควบคุม และจัดส่งผู้พิทักษ์แดงกว่า 10 ล้านคนออกไปเรียนรู้จากชนบท

(สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่: เอเชีย เล่ม 2. 2547: 395)

การปฏิวัติวัฒนธรรมใช้เวลามากถึง 10 ปี สิ้นสุดลงหลังจากที่เหมาเจ๋อตงเสียชีวิตในปี ค.ศ. 1976 สร้างความเสียหายให้แก่ประเทศ ในด้านการเมือง สูญเสียสมาชิกพรรคและผู้นำระดับสูงจากการถูกถอดถอนจากตำแหน่งหรือเสียชีวิตประมาณหนึ่งล้านคน ผู้ที่รอดชีวิต มีการฟื้นฟูพยาบาล บดล้างข้อกล่าวหา ในด้านเศรษฐกิจ ผลผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมชะงักไปหลายปี ด้านการศึกษา โรงเรียนและมหาวิทยาลัยหยุด เยาวชนไม่ได้รับการศึกษา และความเสียหายทางวัฒนธรรมที่ถูกทำลาย ต่อมาเข้าสู่ช่วงนโยบายสี่ทันสมัย นำโดยเติ้งเสี่ยวผิง และมีการเปิดประเทศสู่ภายนอก ทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนพัฒนาอย่างรวดเร็ว

ในการประชุมสมัชชาผู้แทนทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์ในปลายปีค.ศ. 1978 ได้มีมติให้สาธารณรัฐประชาชนจีนเปิดประตูออกสู่โลกภายนอก โดยประกาศใช้ “นโยบายสี่ทันสมัย” (Four Modernizations) เพื่อนำจีนไปสู่ประเทศที่มั่งคั่งทางเศรษฐกิจ โดยเน้นพัฒนาประเทศให้เป็นสังคมนิยมที่ทันสมัยใน 4 ด้าน คือ เกษตร อุตสาหกรรม การทหาร วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มีการซื้อเครื่องจักรกลและเทคโนโลยีใหม่ๆ จากประเทศตะวันตก จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น เพื่อให้ชาวต่างประเทศเข้ามาลงทุน รวมทั้งเปิดเมืองท่าตามแนวชายฝั่งทะเลจีนตะวันออกจากเหนือจรดใต้เพื่อส่งเสริมการค้าขายกับการพัฒนาประเทศ

การพัฒนาประเทศตามนโยบายสี่ทันสมัย ทำให้เศรษฐกิจของของประเทศเจริญก้าวหน้า รวดเร็ว สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงและประชาชนมีวิถีชีวิตที่แตกต่างจากเดิม ใน **เมฆเหนือน้ำไหล**

ส่วนนำเรื่อง (2555: 5) กล่าวถึงสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงหลังประกาศใช้นโยบายสี่ทันสมัยว่า “เศรษฐกิจของจีนเติบโตขยายตัวและดีกว่าเดิมมาก ความก้าวหน้าทางวัตถุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประชาชนมีเสรีภาพมากขึ้น มีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปจากเดิม สังคมเปิดกว้างขึ้นต่อวัฒนธรรมต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมตะวันตก พร้อมกับการแพร่เข้ามาของค่านิยมทางวัตถุและเงินตรา” จากความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เศรษฐกิจการค้าเติบโตอย่างรวดเร็ว กลุ่มพ่อค้า ผู้ประกอบการ นักลงทุนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น แต่ข้าราชการ อาจารย์มหาวิทยาลัย นักวิชาการ กลับมีสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจที่ลดลง

การศึกษานวนิยายแปลจีน 5 เรื่อง ผู้วิจัยพบลักษณะเด่นด้านเนื้อหา 3 กลุ่ม ได้แก่ ลักษณะเด่นด้านแนวคิด ลักษณะเด่นด้านตัวละคร และลักษณะเด่นด้านฉาก

1. ลักษณะเด่นด้านแนวคิด

คุณค่าของนวนิยายที่สำคัญประการหนึ่งคือ การนำเสนอแนวคิดที่มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อผู้อ่านมากกว่าการอ่านนวนิยายเพื่อความบันเทิงเพียงอย่างเดียว บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2539: 70) กล่าวถึง การพิจารณาแนวคิด (theme) ว่าการนำเสนอแนวคิดอาจนำเสนอผ่านตัวละคร เหตุการณ์ หรือบทสนทนา

แนวคิด (theme) หมายถึง ความคิดสำคัญที่สุดของเรื่องที่นักประพันธ์ต้องการแสดงในหนังสือเล่มนั้นๆ (บุญยงค์ เกศเทศ. 2536: 30) การนำเสนอแนวคิดเป็นสิ่งที่ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายที่จะถ่ายทอดแก่ผู้อ่านผ่านตัวละคร สัญลักษณ์ ฉาก หรือบทสนทนา แนวคิดในนวนิยายแปลจีน มีลักษณะเป็นสากล ญาดา อารัมเฐ (2550: 350) กล่าวถึงการเลือกสรรวรรณกรรมที่มีคุณค่าของผู้แปลว่า “พระวิจารณ์ญาณในการเลือกสรรวรรณกรรม มาถ่ายทอดเป็นภาษาไทยเป็นจุดเด่นของพระราชพิธีแปลไม่น้อยไปกว่าพระอัจฉริยภาพด้านภาษา แม้ทุกเรื่องจะมีสาระและแง่คิดประเทืองปัญญา ก็ได้ขาดความเพลิดเพลินจากเนื้อหาและภาษาที่ใช้” แม้ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความแตกต่างกันทั้งเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ วิถีชีวิต ค่านิยม วัฒนธรรมความเป็นอยู่และประเพณี เป็นต้น แต่การแปลนวนิยายภาษาจีนเป็นภาษาไทยสามารถนำเสนอแนวคิดที่จรรโลงใจผู้อ่าน ผู้วิจัยพบแนวคิดสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

- 1.1 การปะทะกันของค่านิยมแบบดั้งเดิมกับค่านิยมแบบสมัยใหม่
- 1.2 ความดีเป็นสิ่งที่มั่นคงและยั่งยืน
- 1.3 การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีความแตกต่าง
- 1.4 ความรักของคนในครอบครัว

1.1 การปะทะกันของค่านิยมแบบดั้งเดิมกับค่านิยมแบบสมัยใหม่

นวนิยายแปลจีนทั้งห้าเรื่องสะท้อนให้เห็นความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐประชาชนจีน ผลจากการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดค่านิยมสมัยใหม่ขึ้นและการปะทะระหว่างผู้ที่ยึดถือค่านิยมแบบดั้งเดิมกับผู้ที่ยึดถือค่านิยมแบบสมัยใหม่ ค่านิยมดั้งเดิมถูกท้าทายจากวัฒนธรรมสมัยใหม่ ทำให้ค่านิยมแบบดั้งเดิมถูกลดทอนความสำคัญ แนวคิดดังกล่าวนำเสนอผ่านนวนิยายทุกเรื่อง ดังนี้

เรื่อง **ผีเสื้อ** เป็นช่วงที่ประเทศเกิดความปั่นป่วนจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง มีการใช้ลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างเคร่งครัด ก่อตั้งหน่วยเรดการ์ดหรือผู้พิทักษ์แดง ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ และเกิดการทำลายคุณค่าของวัฒนธรรมดั้งเดิม เช่น เกิดสงครามระหว่างประชาชนเกิดความขัดแย้งและทำร้ายมนุษย์ด้วยกันเอง ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ถูกทำลาย ไม่สามารถไว้วางใจใครได้ มีการทำลายผลงานทางศิลปะ วรรณคดี เผาทำลายวัดวาอาราม เป็นต้น จางซือหยวนก็ประสบกับตัวเอง จากนักการเมืองที่ทำงานอย่างสุจริตและเต็มที่ กลับถูกกล่าวหาว่าเป็นพวกต่อต้านพรรคถูกทรมาน ถูกคุมทำร้ายร่างกายอย่างหนัก ดังตัวอย่าง

แต่ทว่า ในเวลานี้ ปรากฏมีจางซือหยวนอีกคนหนึ่ง ที่โง่โง่คอคอด ก้มหน้ารับความผิด ใบหน้า
นำเกลียดน่ากลัว ดูแก่กว่าวัย เป็นจางซือหยวนที่ใครๆ ก็สาปแช่ง ถูกตี ถูกใส่ร้ายป้ายสี ถูกทรมาน
ตอบโต้ไม่ได้ หายใจอย่างโล่งอกไม่ได้ ไม่มีใครเห็นใจ ไม่สามารถกลับบ้านไปพักผ่อน (เวลานี้เขาคิดจะ
กลับบ้านพักผ่อนบ้างแล้ว ไม่สามารถไปตัดผม อาบน้ำ ใส่เสื้อผ้าขนสัตว์ดีๆ สบายหรือราคาสูงกว่า 2 เหมา
ก็ไม่ได้ เป็นนักโทษ เป็นคนชั้นต่ำ เขาถูกพรรคขบไล่ ถูกประชาชนขบไล่ เป็นคนถูกสังคมขบไล่เหมือน
สุนัขจรจัด นี่คือนั่นเองหรือ? ฉันทคือจางซือหยวนหรือเปล่า? จางซือหยวนเป็นพวกอิทธิพลมืดที่
ต่อต้าน “สามประการ” จริงหรือ? เมื่อ 2 อาทิตย์ก่อน ฉันทยังเป็นประธานคณะกรรมการแห่งนครอยู่ไม่ใช่
หรือ? เหวที่คิดโง่งนี่คือเหวของท่านเลขาธิการจางซือหยวนหรือ? เสื้อคลุมผ้าของเขากลับเปื้อนเลือด
เทาเต็มไปหมด (พวกทหารเรดการ์ดเอาป้ายเขียนด้วยตัวอักษรตัวใหญ่ติดที่หลังเขา แล้วถือโอกาสเอา
แป้งเปี้ยกร่อนกรอกเข้าไปในคอเสื้อ)

(ผีเสื้อ. 2552: 63-64)

ความวุ่นวายและสับสนทางการเมืองทำให้เกิดความขัดแย้งรุนแรงเกินจะควบคุมได้ ทำให้ข้าราชการถูกตรวจสอบ จางซือหยวนก็ถูกใส่ร้ายป้ายสี กลายเป็นนักโทษถูกทหารเรดการ์ดนำตัวออกมาให้ผู้คนประณามและขบไล่ พวกเขาปฏิบัติต่อจางซือหยวนเหมือนคนมีสถานะที่ต่ำกว่าเหมือนเป็นนักโทษที่ทำผิดร้ายแรง ทหารทำร้ายทุบตี ถูกทรมานด้วยการเทความร้อนใส่ไปในคอเสื้อ เป็นต้น เหตุการณ์ดังกล่าวสร้างความเจ็บปวดทรมานทางกายและใจให้กับจางซือหยวนที่เสียสละและทุ่มเทเพื่อพรรคการเมืองอย่างเต็มที่ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองยังทำลายความสัมพันธ์ของคนใน

ครอบครัว เช่น ครอบครัวของชีวเหวินจะต้องแยกจากกัน ชิวเหวินต้องหย่ากับสามี เพราะสามีถูกกล่าวหาว่าเป็น “พวกขวาจัด” ถูกส่งไปใช้แรงงานในค่ายแรงงาน ตงตงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการหย่าร้างของครอบครัวชีวเหวินว่า “ชีวเหวิน หย่าขาดจากสามีเพื่ออนาคตของลูกสาว” (ผีเสื้อ. 2552: 130) ความวุ่นวายทางการเมืองทำให้ครอบครัวของชีวเหวินต้องแตกแยก ท้ายที่สุดสามีของชีวเหวินก็เสียชีวิตในค่ายแรงงาน เหลือเพียงชีวเหวินที่เป็นแม่และลูกสาวหนึ่งคน หรือครอบครัวของจางซือหยวนเอง ให้หยุนภรรยาคนแรกของจางซือหยวนถูกใส่ความว่ายกย่องนวนิยายต่อต้านพรรค ทำให้ทะเลาะกันจนหย่าร้าง หรือตงตงถูกยุยงให้ทำร้ายจางซือหยวน ทำให้เกิดความทุกข์และความเจ็บปวดทำให้จางซือหยวนเข้าใจผิดว่าตงตงเกลียดเขา ความสับสนทางการเมืองและความรุนแรงทางการเมือง ทำลายค่านิยมจีนดั้งเดิมที่ให้ความสำคัญเรื่องครอบครัว และสร้างความหวาดระแวงแม้กับคนในครอบครัวเดียวกัน เพื่อนบ้านหรือหมู่บ้านด้วยกัน เป็นการตัดขาดความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวและคนรอบข้างเพื่อป้องกันตนเอง

นวนิยายเรื่อง **ผีเสื้อ** แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของการเมืองและมนุษย์ แนวความคิดทางการเมืองสุดโต่งทำให้เกิดค่านิยมสมัยใหม่เรื่องการเมือง การยึดมั่นอุดมการณ์ทางการเมืองโดยไม่คิดถึงประชาชน ผลการปะทะกันทางการเมืองทำให้ค่านิยมดั้งเดิมหายไป เกิดการทำลายวัฒนธรรมดั้งเดิม ดังเช่น ความสัมพันธ์ของคนในสังคมถูกทำลาย ทำลายความไว้วางใจเชื่อใจระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ทำลายสถาบันครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันสำคัญของมนุษย์ ทำลายผลงานศิลปะ งานวรรณกรรม วัฒนธรรม ซึ่งเป็นของเก่าแก่ที่ทรงคุณค่า นอกจากนี้ยังสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจและความเสียหายจากการสูญเสียประชากรในประเทศจำนวนมาก ดังนั้นอุดมคติ หลักการ ทฤษฎีทางการเมืองไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาบ้านเมืองได้ สิ่งสำคัญคือ การใช้ปัญญาพิจารณาตนเองและสังคมอย่างละเอียดรอบคอบ ให้เข้าใจความต้องการของประชาชน ธรรมชาติของคนในประเทศอย่างถ่องแท้ เพื่อนำเป็นข้อมูลประกอบหลักการทางการเมือง เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนและประเทศชาติ

หลังจากความวุ่นวายทางการเมือง เหมาเจอตงเสียชีวิต มีการเปลี่ยนแปลงมาใช้นโยบายสี่ทันทสมัย ดังในเรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** ผลจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายทำให้เกิดระบบทุนนิยมและบริโภคนิยม ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวจีน ค่านิยมแบบเดิมแสดงผ่านชาวจีนรุ่นเก่าเป็นกลุ่มคนที่ผ่านการต่อสู้กับความยากลำบากในช่วงการพัฒนาประเทศ สำหรับชาวจีนรุ่นใหม่เป็นตัวแทนของค่านิยมสมัยใหม่มีแนวคิดที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสบริโภคนิยมและทุนนิยมจากการพัฒนาด้วยนโยบายสี่ทันทสมัย การปะทะกันของค่านิยมเดิมกับค่านิยมใหม่มีหลายประเด็นในชนชั้นปัญญาชน เพราะเนื้อหาของเรื่องดำเนินในสังคมของปัญญาชน ได้แก่ คนรุ่นเดิมให้ความสำคัญกับความรู้ ผู้ที่มีความรู้คือผู้ที่มีเกียรติ ค่านิยมแบบใหม่ ยึดถือเงินตราและวัตถุเป็นสิ่งสำคัญ ให้ความสำคัญยกย่องคนที่มีเงิน แต่งกายหรูหรา เกิดค่านิยมในกลุ่มเด็กรุ่นใหม่ว่า “คนเรียนมากหาเงินได้น้อย

คนเรียนน้อยหาเงินได้มาก” (เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 124) คนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา ทำกิจการการค้าขายส่วนตัวจนร่ำรวย ส่วนคนเรียนจบมหาวิทยาลัย ประกอบอาชีพเป็นอาจารย์กลับมีเงินเดือนไม่มากพอที่จะดูแลครอบครัว เพราะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่เอื้อต่อพ่อค้าและผู้ประกอบการส่วนตัว ทำให้มีรายได้มากขึ้น ต่างจากครูอาจารย์ที่รายได้ไม่มากขึ้น ขณะที่ราคาของแพงขึ้นจากการขยายตัวของเศรษฐกิจ ทำให้อาจารย์ดำรงชีวิตกันอย่างลำบาก

คนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่มีความแตกต่างกันเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งแสดงผ่านนักศึกษารุ่นใหม่ที่ไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดี ขาดความรับผิดชอบคือ ไม่ตั้งใจเรียนหนังสือ ไม่ตั้งใจทำการบ้าน นักศึกษานัดอาจารย์เพื่อทบทวนวิชาแต่ไม่มาตามนัด เพราะไปร่วมงานเต้นรำ และไม่แจ้งยกเลิกนัดกับอาจารย์ นักศึกษาไม่มีความซื่อสัตย์ กล่าวคือนักศึกษาติดสินบนอาจารย์เพื่อให้สอบผ่าน คนรุ่นใหม่ยังไม่ให้ความเคารพกับผู้สูงอายุ อย่างเช่น ตอนที่เด็กสาวช่างตัดผมพูดจาดูถูกเกาเหินหยุน

เกาเหินหยุนว่า “ฉันเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยที่นี่ ฉันรับรองด้วยเกียรติ ฉันจะส่งเงินมาให้ทันที” เด็กสาวมองอย่างดูถูก หัวเราะ “ฉันไม่รู้จักเกียรติ รู้จักแต่เงิน” เพื่อนพูดเสริมว่า “อย่าไปเชื่อเขา พวกเขาคิดอะไรละเอียดมาก เงินเฟิ่นเดียวก็เหมือนกับชีวิต ชื้อเต้าหู้ยังต้องเอาไม้บรรทัดมาวัดเลย ถ้าทำได้ เขาเอาตาชั่งสปริงเล็กใส่กระเป๋ามาด้วย” ทุกคนในร้านทำผมหัวเราะ

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 19-20)

เด็กรุ่นใหม่ไม่สนใจศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิม ได้แก่ การเขียนตัวอักษรจีนที่เป็นศิลปะชั้นสูงและเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมจีน นักศึกษาเขียนการบ้านส่งด้วยลายมือที่อ่านไม่ออก ลายมือเหมือน “ยันต์กันผี” แสดงให้เห็นว่านักศึกษาไม่คิดถึงคุณค่าของวัฒนธรรมดั้งเดิม ไม่สนใจที่จะรักษาคุณค่าของวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า ใส่ใจเพียงการแต่งกายสวยงามทันสมัยเท่านั้น ดังตัวอย่างที่ศาสตราจารย์อาวุโสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงนี้ว่า “สมัยก่อนพวกเราใช้พลังทั้งหมดไปในการศึกษาวิทยาการต่างๆ วิทยาคืออารมณ์ของพวกเรา การเขียนหนังสืองามก็เหมือนเครื่องประดับ ผู้ใดศึกษาดีผู้นั้นก็งาม มาเดี๋ยวนี้แม้แต่ความรู้ก็ไม่มีคุณค่า ใครเล่าจะไปเอาใจใส่วิทยากรณ์ พวกเขาสนใจแต่เสื้อผ้าอารมณ์เท่านั้นเอง” (เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 53-54)

การปะทะกันของค่านิยมเดิมกับค่านิยมใหม่ใน เมฆเหินน้ำไหล เป็นผลจากความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งส่งผลให้เกิดแนวคิดค่านิยมที่แตกต่างจากเดิม ค่านิยมดั้งเดิมที่งดงามมีความสำคัญน้อยลง เพราะค่านิยมสมัยใหม่เข้ามาแทนที่ เกิดการปะทะกับคนรุ่นเก่าในสังคมมีความขัดแย้งด้านทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรม ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เกิดความขัดแย้งของคนที่ยึดถือคุณค่าที่ต่างกัน ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและความสัมพันธ์ของคนในสังคม นวนิยายเรื่องนี้แสดงสัจธรรมของชีวิตเรื่องความเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องธรรมดาเหมือนกับ

ชื่อเรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** เมฆจะลอยไป น้ำจะไหลไปไม่สามารถบังคับหรือควบคุมได้เหมือนกับชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นความเข้าใจสัจธรรมจะทำให้มนุษย์ดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข ไม่เบียดเบียนตนเองเพราะยึดมั่นถือมั่นมากเกินไป

ใน **นารินครา** มีการนำเสนอแนวคิดการปะทะกันของค่านิยมแบบเดิมและค่านิยมแบบใหม่เกี่ยวกับสตรี ประการแรกคือ วิถีชีวิตของผู้หญิงในแต่ละช่วงวัยที่แตกต่างกันไป คุณย่าเป็นตัวแทนของผู้หญิงที่ยึดถือค่านิยมแบบดั้งเดิม เป็นผู้หญิงที่ดูแลเรื่องในบ้าน อาหารการกินของคนในครอบครัว สำหรับมีเจียและเฟิงซุน เป็นผู้หญิงที่มีค่านิยมแบบใหม่ คือ เป็นผู้หญิงที่ทำงานนอกบ้าน เป็นคนหารายได้เข้าบ้าน มีเจียมีร้านรองเท้าเป็นกิจการของตัวเอง ทำงานหาเงินเลี้ยงดูครอบครัว มีอำนาจในการตัดสินใจเพราะเป็นหัวหน้าครอบครัว ส่วนเฟิงซุนเป็นหญิงสาวอายุน้อยกว่าคุณย่าและมีเจียเป็นผู้หญิงสมัยใหม่ที่แต่งตัวสวยงามทันสมัย ทำงานสำนักงานในตึกหรูหรา จากที่กล่าวมาข้างต้นจะแสดงให้เห็นความแตกต่างของผู้หญิงที่มีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน

นารินครา มีค่านิยมของสตรีเกี่ยวกับความรักที่แตกต่างกันคือ เรื่องการแต่งงาน การหย่าร้างและการมีคู่ ค่านิยมแบบดั้งเดิมนำเสนอผ่านตัวละครคุณย่าที่ไม่แต่งงานใหม่ หลังจากสามีเสียชีวิตตามขนบธรรมเนียมประเพณีจีนหญิงม่ายจะแต่งงานใหม่ไม่ได้ สำหรับมีเจียถือเป็นผู้หญิงในยุคที่อยู่ตรงกลางระหว่างรุ่นดั้งเดิมแบบคุณย่าและคนรุ่นใหม่อย่างเฟิงซุน ชีวิตของมีเจียจึงมีการผสมผสานระหว่างความดั้งเดิมและความสมัยใหม่ อย่างเช่น ตอนที่สามีของเธอเสียชีวิต คุณย่าอนุญาตให้มีเจียแต่งงานใหม่ได้โดยจะจัดงานให้เหมาะสม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการแต่งงานใหม่ในสมัยของมีเจียก็แตกต่างจากสมัยของคุณย่า ส่วนเรื่องค่านิยมในเรื่องของความรักของเฟิงซุน คือ เมื่อเฟิงซุนไม่มีความสุขกับการใช้ชีวิตครอบครัวร่วมกับสามี เฟิงซุนก็สามารถที่จะหย่าร้างได้ ซึ่งแตกต่างจากสมัยดั้งเดิมที่ผู้หญิงไม่สามารถหย่าร้างได้

มีเจียและเฟิงซุนมีคนรักคนอื่นนอกจากสามีของตนเอง ตอนที่มีเจียมีคนรักอีกคน เธอปิดเป็นความลับเพราะคิดว่าเป็นสิ่งที่ไม่สมควรและไม่ถูกต้อง ถ้าเปิดเผยอาจจะถูกคนอื่นกล่าวว่าให้อับอายต่างจากเฟิงซุนที่มีความคิดต่างออกไป เฟิงซุนคิดว่าการมีความรู้สึกทางใจกับผู้ชายคนอื่นนอกจากสามีไม่ใช่เรื่องที่ผิด ดังที่เฟิงซุนกล่าวว่า “ก็พ้นปีมาแล้วที่คนโบราณเห็นชัดว่าหญิงชายรักกันเป็นความดีงาม คุณเข้าใจหรือไม่ล่ะว่ามันเป็นตามธรรมชาติ เป็นความรู้สึกที่ดี และเป็นเรื่องธรรมดาสามัญ! ใครเห็นว่าเป็นเรื่องที่ผิดร้ายเหมือนที่คุณว่าล่ะ” (นารินครา, 2556: 91)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นการปะทะกันของค่านิยมเกี่ยวกับความรักที่แตกต่างกันของคนละช่วงวัย ค่านิยมของผู้หญิงที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะสังคมจีนได้รับอิทธิพลจากตะวันตกและความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมแวดล้อมตามกาลเวลา

ใน **ตลอดกาลน่านแคไหนด** มีการแสดงถึงการปะทะกันของค่านิยมแบบดั้งเดิมและค่านิยมสมัยใหม่ผ่านภาพเปรียบเทียบของตัวละครหญิงในเรื่อง ได้แก่ ตัวละครไปต๋าสั่งเปรียบเทียบกับตัวละครเสี่ยวลิ่วและตัวละครเสี่ยวเฟิน ไปต๋าสั่งเป็นตัวละครที่มีคุณธรรมเป็นเลิศ ได้รับการยอมรับจากคนรุ่นเก่า เปรียบเสมือนตัวแทนของค่านิยมแบบดั้งเดิมที่เน้นคุณธรรมเป็นสำคัญ ตัวละครเสี่ยวลิ่วและเสี่ยวเฟินประพฤติต่างจากชนบของผู้หญิงที่ดี ที่มีคุณธรรมและประพฤติตนดีงาม พวกเขามีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน เป็นการนำเสนอภาพของตัวละครหญิงสมัยใหม่ที่มีวิถีชีวิตแบบตะวันตก ไม่สนใจขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิม ไม่สนใจเสียงชาวบ้าน เพราะเป็นสังคมที่ไม่สนิทแน่นแฟ้นเหมือนในสมัยก่อน

ความประพฤติที่ไม่เหมาะสมของตัวละครกลับไม่มีใครต่อว่าหรือแสดงความไม่พอใจ เช่น เสี่ยวเฟินให้ผู้ชายไปรับส่งและแต่งงานตัวผู้ชาย ดังตัวอย่าง

เพื่อนผู้ชายของไปต๋าสั่งคนหนึ่งมีเมียชายมีรถ “ฟู่คัง” (ซีตรอง) ขับไปรับเสี่ยวเฟินที่ฟู่มาหู่งทุกเช้า และไปส่งที่โรงเรียนสอนออกแบบเสื้อ เขาอ้างว่าไปทางเดียวกัน เมื่อทำแบบนี้เสี่ยวเฟินได้ประหยัดเงินค่ารถเมล์ เขาพอใจและไม่ตะขิดตะขวงใจที่จะรับบริการต่างๆ แบบนี้ และเขามีวิธีที่จะขอบคุณคนที่ช่วยเหลือเขา วิธีหนึ่งที่เขาทำเป็นนิสัยคือ ตีต้นขาของผู้ชายแล้วพูดว่า “คุณนี่ตลกจัง!” พวกผู้ชายที่ถูกตบขาจะรู้สึกหัวใจเต้นแรง “คุณนี่ตลกจัง!” เป็นคำกำกวม ไม่รู้ว่าจะหมายถึงอะไรดี พวกเขาชอบที่จะหวนคิด แต่ไม่กล้าถูกเนื้อต้องตัวเสี่ยวเฟิน ไม่ทันไรก็ตบขาผู้ชายเป็นการกระทำที่ไร้การอบรมสั่งสอน แต่ไม่มีใครว่าอะไรเสี่ยวเฟินเลย

(ตลอดกาลน่านแคไหนด. 2557: 61)

เสี่ยวลิ่วแห่งซีตันก็แต่งกายแหวกขนบธรรมเนียมของผู้หญิง แต่กลับได้รับความสนใจจากคนรุ่นใหม่ เช่น ไปต๋าสั่ง ตัวละคร “ฉัน” หรือชายหนุ่มคนอื่นๆ ยกตัวอย่างเช่น การทาเล็บเท้าของเสี่ยวลิ่ว ความว่า “เขาชอบสวมรองเท้าแตะเห็นเล็บเท้าทาด้วยกลีบดอกเทียนสีเหลืองอ้อยพ้านๆ เหมือนกับผลแอปเปิ้ล สมนั้นทั้งหุ่่งและทั้งปักกิ่งไม่มีใครกล้าทาเล็บแบบนั้น มีแต่เสี่ยวลิ่วแห่งซีตันเท่านั้น” (ตลอดกาลน่านแคไหนด. 2557: 30) หรือทรงผมของเสี่ยวลิ่วว่า “เขาดูเหมือนกรอบแบบจารีตที่ใช้กับเด็กหญิงซึ่งถือว่าดี พวกนี้ถักเปียเรียบ เขาจะถักเปียหลวมๆ ปล่อยลูกผมให้หลุดๆ ลุยๆ อยู่ข้างขมับทั้งสองข้างทำให้ดูกล้า ก้ากั้น ยั่วๆ มองดูแล้วเหมือนกับว่าเขาเพิ่งตื่นนอน หรือยิ่งไปกว่านั้นคือเพิ่งนอนกับผู้ชายมาที่จริงแล้วเขาน่าจะเพิ่งล้างหม้อที่ใช้ทำข้าวต้มผักเสร็จ หรือเพิ่งกินผักดองแกลัมกับวอโกว” (ตลอดกาลน่านแคไหนด. 2557: 30)

ตลอดกาลน่านแคไหนด แสดงการปะทะกันของค่านิยมสมัยใหม่ที่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตกเกี่ยวกับผู้หญิงผ่านตัวละครหญิงในนวนิยาย ทำให้ผู้หญิงมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากผู้หญิงใน

อดีตพฤติกรรมเหล่านี้คนรุ่นใหม่มองว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาและอยากจะเป็นเช่นเดียวกัน เพราะคิดว่าทำให้มีเสน่ห์และสามารถดึงดูดความสนใจจากเพศตรงข้ามได้ ซึ่งแตกต่างจากค่านิยมของผู้หญิงในอดีตที่จะต้องอยู่ในชนบทธรรมเนียมประเพณี

ในเรื่อง **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า** คนในหมู่บ้านยึดถือคุณธรรมและปฏิบัติตามชนบทธรรมเนียมประเพณี อันเป็นค่านิยมแบบดั้งเดิม คนที่มาจากต่างหมู่บ้านจะมีค่านิยมที่แตกต่างไป มีเหตุการณ์การปะทะกันหลายครั้ง ได้แก่ ความรักระหว่างอาสะไ้สองและฉื่อไหล ฉื่อไหลเป็นคนจากต่างหมู่บ้านเป็นเหมือนตัวแทนของค่านิยมสมัยใหม่ที่เข้าไปสู่สังคมของคนที่มีค่านิยมแบบเดิม ฉื่อไหลรักกับอาสะไ้สอง และทำลายชนบทธรรมเนียมประเพณีเดิมโดยย้ายไปอาศัยอยู่กับอาสะไ้สองที่เป็นหญิงม่าย ถือเป็นเรื่องที่ผิดศีลธรรมร้ายแรงในรอบ 100 ปีของหมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า การปะทะกันในครั้งนี้ทำให้เกิดการทำร้ายร่างกายฉื่อไหลและอาสะไ้สอง ดังความว่า “เป้าเหยียนซานลงมือลงไม้เตะต่อยคนทั้งสองสุดแรงเกิด อาสะไ้สองและเด็กหนุ่มกอดกันแน่น ไม่ส่งเสียงอะไรออกมาอีก ไม่ว่าพวกนั้นจะตีต่อยเตะพวกเขาแค่ไหนหรือด่าว่าพวกเขาอย่างไร” (หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 144)

หลังจากเลาจาเสียชีวิต พ่อเลาจาทำลายข้าวของเครื่องใช้ของเลาจาทั้งหมด เพราะยึดถือธรรมเนียมประเพณีไม่เก็บของเด็กที่เสียชีวิตแล้ว เมื่อตอนที่นักข่าวเดินทางมาเก็บข้อมูลเพื่อเขียนผลงานเผยแพร่รู้สึกตกใจ ดังตัวอย่าง

“สมุดที่เขาเขียนยังอยู่ไหม”

“เผาไปหมดแล้วพร้อมกระเป๋านั่งสือ”

“เผาไปหมดแล้ว!” สหายหูตกใจมาก

“ตามธรรมเนียมประเพณีของที่นี่ มันไม่ดีถ้ามีของผีเด็กทิ้งไว้ที่บ้าน ของอะไรๆ ก็ต้องเผาไปหมด ถ้าเผาไม่ได้ก็ฝังดินหรือโยนทิ้งไป” เป้าเหรินเหวินอธิบาย

“เฮ้อ” สหายหูแอบถอนหายใจ

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 204)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นการปะทะกันของค่านิยมแบบเดิมและค่านิยมแบบใหม่ หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้าเป็นหมู่บ้านที่ห่างไกลความเจริญ เดินทางลำบากทำให้ไม่มีคนจากต่างที่เข้าไป ดังนั้นการที่นักข่าวซึ่งเป็นคนจากในเมืองเดินทางไปยังหมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า จึงเป็นเหมือนการเปิดเส้นทางให้ความเจริญเข้าไปยังหมู่บ้าน นักข่าวซึ่งเป็นคนจากต่างหมู่บ้านไม่มีค่านิยมแบบเดียวกับคนในหมู่บ้าน จึงรู้สึกตกใจกับชนบทธรรมเนียมการทำลายข้าวของของเลาจา ซึ่งเป็นหลักฐานและข้อมูลที่สำคัญในการเขียนผลงาน

อีกเหตุการณ์ที่แสดงผ่านบทสนทนาของเลียวชู่จื่อและเหวินฮั่วจื่อเรื่องการประกอบอาชีพ เลียวชู่จื่อเป็นคนจากต่างหมู่บ้าน เข้ามาอาศัยในหมู่บ้านเล็กตระกูลเป้าและมีช่วงหนึ่งที่ออกไปอยู่นอกหมู่บ้าน เลียวชู่จื่อจึงเป็นตัวแทนของค่านิยมสมัยใหม่ เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการปลูกพืช อย่างอื่นนอกจากข้าว และนำไปขายเสริมรายได้ แต่เหวินฮั่วจื่อมีค่านิยมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ตามบิดาคือ อาชีพปลูกข้าวเป็นอาชีพที่มีเกียรติ เพราะในสภาพทางการเมืองแบบคอมมูน เกษตรกร ทำงานเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อแจกจ่ายไปทั่วประเทศ เป็นการทำงานเพื่อประเทศชาติและมีทัศนคติที่ไม่ดี ต่ออาชีพพ่อค้า ดังตัวอย่าง

“ทำไมครอบครัวแกถึงไม่ค้าขาย ปลูกแต่ข้าวอย่างเดียว ไม่รู้จักพลิกแพลง น่าจะปลูกอย่างอื่น ด้วย แล้วเอาไปขายตลาด หรือไปขายที่ข้างถนนก็ได้ จะได้มีเงิน”

“พ่อข้าบอกว่าสิ่งสำคัญที่สุดคือ ข้าว ถ้ามีข้าวแล้ว ไม่ต้องกลัวอะไรอีกและ พ่อยังบอกว่า...”

“บอกอะไรอีกล่ะ”

“พ่อบอกว่าเราเป็นคนมีเกียรติ ยึดมั่นใจจารีตประเพณี เป็นนายตัวเอง เราไม่เป็นคนที่จะไปค้าขายได้”

“ทำการค้ามันไม่ดีอย่างไร”

“เป็นพ่อค้าต้องล่อลวงคนอื่น ต้องเป็นคนเจ้าเล่ห์”

“ในตลาดตามถนนสองข้างทางมีคนค้าขายเต็มไปหมด ก็เป็นหมาป่าทั้งหมดอย่างนั้นหรือ”

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 209)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าในนวนิยายแปลจีนทุกเรื่องมีการนำเสนอความขัดแย้งและความแตกต่างที่เกิดจากค่านิยมของคนที่แตกต่างกัน อาจเพราะมีช่วงวัยที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน อยู่พื้นที่ที่ต่างกันซึ่งเป็นเรื่องสามัญเกิดขึ้นทั่วไปรวมถึงสังคมไทย แต่นวนิยายแปลจีนเหล่านี้ไม่ได้เสนอให้เห็นความขัดแย้งเพียงอย่างเดียว ยังนำเสนอแนวคิดที่ทำให้ทุกคนที่แตกต่างกันสามารถอยู่ร่วมกันได้

1.2 ความดีเป็นสิ่งที่มั่นคงและยั่งยืน

การนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความดีที่มั่นคงและยั่งยืนเพื่อสื่อให้ผู้อ่านตระหนักถึงคุณค่าของการทำความดี สร้างความศรัทธาในความดี และเป็นกำลังใจให้คนที่ทำความดี ถือเป็นการสร้างความสุขให้กับตนเองและผู้คนรอบข้าง สังคมสงบสุข แนวคิดเรื่องนี้พบในนวนิยายแปลจีนทุกเรื่องซึ่งเสนอผ่านการกระทำของตัวละครที่เป็นคนดี มีคุณธรรมและยังคงความดีเอาไว้ได้ แม้พบกับความลำบากหรือมีเหตุการณ์กระทบจิตใจเป็นบททดสอบความดี

ชื่อเรื่อง **ตลอดกาลน่านานแคไหน** เป็นเหมือนคำถามที่ชวนให้ผู้อ่านคิดพิจารณาว่าคุณค่าความดีจะอยู่ได้อีกนานแคไหน ในสภาพสังคมที่เห็นผลประโยชน์และมุ่งเน้นวัตถุเป็นสำคัญ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงกล่าวถึงนวนิยายแปลจีน เรื่องนี้ว่า

ชื่อเรื่องว่า **ตลอดกาลน่านานแคไหน** อาจเป็นทั้ง “คำถาม” และ “คำตอบ” ที่ผู้เขียนต้องการสื่อกับผู้อ่านในโลกยุคใหม่ ผู้อ่านในโลกอันมีวัตถุและผลประโยชน์สำคัญเหนืออื่นใด ผู้ที่อยู่ในโลกยุคใหม่นั้นย่อมยากจะมีความศรัทธาเชื่อมั่นต่อ “ความดีตลอดกาล” หรือ “ความรักตลอดกาล”

เป็นไปได้ไหมว่า ‘ตลอดกาล’ อันที่จริงนั้น ไม่ว่าจะดำรงอยู่นานแคไหน เพียงชั่วครู่หรือชั่ววันหนึ่ง ย่อมเป็นทั้ง ‘สัจจะ’ และ ‘มายา’ ที่มนุษย์ทุกสมัยต้องใคร่ครวญเรียนรู้ด้วยปัญญาไปตลอดกาล

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 5)

แนวคิดเรื่องความดีเป็นสิ่งที่มั่นคงและยั่งยืนนำเสนออย่างชัดเจนผ่านตัวละครหญิงชื่อไป่ต้าสิ่ง ซึ่งเป็นเด็กที่มีคุณธรรมเป็นเลิศ ได้รับการยกย่องว่าเป็น “เหรินอี” หมายถึง มีคุณธรรมเป็นคนดี “ต้นทศวรรษ 1970 ไป่ต้าสิ่งอายุราว 7 หรือ 8 ปี พวกเขาแก่ในห้วงต่างพูดว่าเป็นเด็ก “เหรินอี”” (ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 17) ผู้ที่กล่าวว่าไป่ต้าสิ่งเป็นคนดีคือผู้อาวุโสในชุมชน คนรุ่นเก่าต่างยกย่องคุณธรรมความดีเป็นสำคัญ การที่คนเฒ่าคนแก่กล่าวถึงไป่ต้าสิ่งจึงยืนยันคุณค่าความดีของไป่ต้าสิ่ง ซึ่งยังคงความดีมีคุณธรรมอย่างเสมอต้นเสมอปลาย แม้จะถูกต่อว่าว่าโง่ ยอมให้คนอื่นเอาเปรียบ หรือไม่ประสบความสำเร็จในความรัก คุณธรรมความดีในจิตใจก็ยังไม่เปลี่ยนแปลง แม้กระทั่งการตัดสินใจเรื่องสำคัญของชีวิตผู้หญิง คือ เรื่องการแต่งงาน ไป่ต้าสิ่งตัดสินใจแต่งงานกับกั๋วหงคนรักเก่าที่เคยทิ้งเธอไปและมีลูกสาวอีกหนึ่งคน เพราะสงสารและอยากที่จะช่วยเหลือ แสดงถึงจิตใจที่มีคุณธรรมของไป่ต้าสิ่ง

การสร้างตัวละครไป่ต้าสิ่งอยู่ในสภาพสังคมที่เจริญก้าวหน้ามากขึ้นและยังคงเป็นคนดีมีคุณธรรมตลอดชีวิตแสดงให้เห็นว่าในสังคมสมัยใหม่ คุณธรรมความดีก็ยังคงเป็นสิ่งที่ผู้คนต่างโหยหา เน้นถึงความยั่งยืนของความดีที่มั่นคงข้ามผ่านกาลเวลา

เรื่อง **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า** นำเสนอแนวคิดเรื่องความดีที่มั่นคงและยั่งยืนผ่านตัวละคร “เลาจา” ตัวละครชายที่มีคุณธรรมเป็นเลิศตั้งแต่เด็ก เช่น เสียสละของตัวเองให้ผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นของเล่น ไม่ไปเรียนหนังสือเพื่อให้พี่ชายได้เรียนต่อ แบ่งอาหารให้ปู่เป่าห่าทั้งที่ตัวเองอาจจะไม่อิ่ม เป็นต้น การสร้างความดีที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของเลาจาปรากฏในช่วงสุดท้ายของชีวิต กล่าวคือ การช่วยเหลือคนอื่นจนตัวเองต้องเสียชีวิต ความกล้าหาญและความเสียสละของเลาจาทำให้ได้รับการยกย่องสรรเสริญจากคนในหมู่บ้านและคนนอกหมู่บ้าน ดังตัวอย่าง

หลังจากบทความเผยแพร่ไม่นาน มีนักเรียนชั้นประถมจากหมู่บ้านใกล้เคียง ตำบลใกล้เคียง หรือแม้แต่อำเภอใกล้เคียงมาเข้าคิว แบกเอาพวงหรีดมาวางไว้ที่สุสานของเลาจา เมื่อถึงวันทำกิจกรรมร่วมกันของหน่วยเยาวชนแนวหน้า มีการจัดให้สมาชิกเยาวชนมาไว้อาลัย ณ สุสานวีรชนบุรุษรุ่นเยาว์ผู้นี้ และมาปฏิญาณตนว่าจะทำความดีเหมือนเลาจา พวงหรีดหลากหลายสีสดต่างๆ นานาวางปกคลุมหลุมอย่างแน่นหนาที่สุสานกองโตเป็นภูเขา มองไกลๆ เหมือนศาลาเป้ายักษ์เป็นลายๆ หรือเหมือนเกาะดอกไม้หลากสีในทะเลสีเขียวเวลาพระอาทิตย์ส่องแสง มองดูลานตาไปหมด

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 224)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้คนจำนวนมากต่างพากันไปเคารพศพเลาจา เด็กๆ ทั้งในและนอกหมู่บ้านต่างปฏิญาณตนว่าจะเป็นคนดีเหมือนเลาจา เป็นเหตุการณ์ที่ยืนยันถึงคุณค่าของคุณธรรมความดี หลังจากเลาจาเสียชีวิต คุณธรรมความดีที่เขาเคยทำในอดีตสามารถช่วยเหลือผู้อื่นต่อไปได้ กล่าวคือ คุณธรรมความดีและวีรกรรมที่ยิ่งใหญ่ของเลาจาช่วยให้ป่าเหินเหินทำความฝันที่อยากจะเป็นนักเขียนให้เป็นจริง หน่วยงานรัฐเข้ามาดูแลหมู่บ้าน ทำให้ครอบครัวของเลาจาที่บ้านหลังใหม่ที่ขายได้ งานทำและมีแม่สื่อมาชักชวนแต่งงานสุสานของเลาจาแสดงถึงความมั่นคงและยั่งยืนในความดี เดิมสร้างขึ้นจากดินและมีหญ้าคลุมไว้ ซึ่งหลังจากเลาจาเสียชีวิตแล้ว จึงสร้างสุสานใหม่ด้วยอิฐปูน มีขนาดใหญ่โตและตั้งอยู่กลางหมู่บ้าน มีข้อความสลักไว้ว่า “อยู่ชั่ววันจันทร์” ซึ่งหมายถึงความดีของเลาจาจะอยู่ในความทรงจำของผู้คนตลอดไป การสร้างสุสานที่มั่นคงแข็งแรง ขนาดใหญ่และตั้งสูงอยู่กลางหมู่บ้าน แสดงให้เห็นความชื่นชมในความดี ให้ความสำคัญกับเลาจาและความดีของเขาเป็นประวัติของหมู่บ้านต่อไปอย่างมั่นคงและยั่งยืน

คุณย่าและมีเจียในเรื่อง **นารินครา** เป็นตัวละครที่แสดงถึงความดีที่มั่นคงและยั่งยืน กล่าวคือ ทั้งสองประพัตติคนเป็นคนดี สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น แม้กาลเวลาผ่านไปทั้งสองยังได้รับความเคารพเชื่อถือจากคนในหมู่บ้านเช่นเดิม คุณย่าเป็นคนที่ยึดถือคุณธรรมตลอดชีวิต เป็นคนใจกว้าง มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น คนในชุมชนนับถือให้ความเคารพ เห็นได้จากตอนที่ผู้เขียนบรรยายถึงคุณย่าว่า “แม่ผัวอายุ 86 ปีของมีเจียซึ่งใครๆ ก็เคารพ อยู่บนดึกที่เปิดร้านชำตรงเท่านั้นแหละ” (นารินครา. 2556: 29) มีเจียช่วยเหลือเพื่อนบ้านเสมอมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพราะยึดถือคติว่า “เพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้กัน ช่วยกันดีกว่าญาติที่อยู่ไกลกัน” (นารินครา. 2556: 29) เช่นที่มีเจียรับฝังศพเป็นพนักงานชำตรองเท้า เพราะสงสารฝังศพที่เป็นเพื่อนบ้าน คุณย่าก็ดูแลฝังศพเหมือนลูกหลานคนหนึ่ง คุณย่าและมีเจียทำความดีช่วยเหลือผู้คนเสมอมา ส่งผลให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนใกล้ชิดและแน่นแฟ้น

บรรพบุรุษตระกูลมีเจียล้วนเป็นคนดี มีคุณธรรม มีจิตสาธารณะโดยการใช้ทรัพย์สินส่วนตัวสร้างและพัฒนาเมืองเพื่อประโยชน์ของคนในชุมชน แม้จะเสียชีวิตไปแล้วแต่ความดียังคงอยู่ให้คนรุ่นหลังได้ชื่นชม ดังตัวอย่าง

สองฝ่ามือคือมีเจียและขงเจียงเทามีบรรพบุรุษ 3 ชั่วคน ซึ่งคนเก่าๆ ที่อยู่แถวนี้รู้จักดี ล้วนแต่เชื่อถือพวกเขา โดยไม่มีข้อสงสัย ไม่ต้องพูดอะไรกันมาก ตามแบบอย่างกระแสนิยมของสังคมปัจจุบัน ถ้าไม่ใช่ร้านของมีเจีย หญิงสาวที่แต่งงานแล้วอย่าง เฟิงซุนจะวิ่งไปทำงานที่ร้านเล็กๆ ร้านไหนข้างถนนสุยถ่าอย่างราบรื่นได้อย่างไร

(นารินครา. 2556: 83)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าคุณค่าของความคิดแม้จะผ่านกาลเวลามาช้านานก็ยังคงได้รับการชื่นชมและเชิดชู แสดงถึงความสำคัญของความคิดในทุกยุคทุกสมัย เป็นการยืนยันว่าความคิดที่มั่นคงและยั่งยืน

เรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** เสนอแนวคิดเรื่องความคิดผ่านตัวละครเกาเหรินหยุนที่ตั้งใจจะเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย เสียสละความสุขสบาย อุทิศตนเพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และเศรษฐกิจเข้าสู่ระบบทุนนิยม ทำให้ทั้งนักศึกษาและอาจารย์มีความคิดที่เปลี่ยนไป นักศึกษาไม่สนใจเรียนหนังสือ เมื่อผลสอบไม่ดีก็ร้องเรียนว่าข้อสอบยากเกินไป หัวหน้าและรองหัวหน้าภาควิชาจึงสั่งให้เกาเหรินหยุนปรับข้อสอบให้ง่ายขึ้น แต่เกาเหรินหยุนไม่คิดจะปรับข้อสอบเพราะตั้งใจจะสร้างนักศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อประโยชน์ต่อประเทศชาติ ดังความว่า

ตอนคำหัวหน้าภาควิชากับรองหัวหน้าภาควิชา มาที่บ้าน หัวหน้าภาควิชา บอกว่านักศึกษาส่วนใหญ่บ่นว่าข้อสอบยากเกินไป พวกนักศึกษาไม่ค่อยพอใจ เกาเหรินหยุนรู้สึกตกใจพูดขึ้นว่า “จริงหรือครับ ข้อสอบส่วนใหญ่ก็เป็นแบบเดียวกับแบบฝึกที่เคยทำแล้ว” หัวหน้าภาควิชา หัวเราะ ทำท่าทางว่าไม่ควรจะพูดอย่างนั้น รองหัวหน้าภาควิชาพูด “นักศึกษาเดี๋ยวนี้ใจไม่อยู่กับการเรียน ข้อสอบก็ยากไปหน่อย ตามความคิดของผม เวลาคุณตรวจงานก็ตรวจปล่อยๆ ไปบ้างเถอะครับ ที่คุณสอนเป็นวิชาบังคับ ทำให้นักศึกษาสอบตกซ้ำชั้นเป็นจำนวนมากก็ไม่ดี”

เกาเหรินหยุนพูด “แต่ระดับของเขาไม่ถึงระดับมหาวิทยาลัยปี 3 ผมต้องรับผิดชอบต่อนักศึกษา ขณะเดียวกันก็ต้องรับผิดชอบต่อประเทศชาติด้วยใช่ไหมครับ?”

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 114-115)

การกระทำที่ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ของเพื่อนร่วมงานและนักศึกษาในยุคที่เกิดความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเศรษฐกิจ ทำให้เกาเหรินหยุนได้รับผลกระทบทางจิตใจ เขารู้สึกทรมานที่คนรอบตัวไม่ยึดมั่นในความคิด การที่เกาเหรินหยุนรู้สึกเจ็บปวดแสดงว่าตัวละครยังคงเป็นคนดี ยึดมั่นในการเสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ดังความว่า

คิดว่าเขาไม่สามารถที่จะหมุนไปกับฟันเฟืองของชีวิตยุคปัจจุบันได้ มียุคที่พยายามเผชิญหน้ากับชีวิตด้วยจิตใจที่สงบ และชีวิตก็ได้ทำลายความสงบนั้นอย่างไม่ปราณี ความสงบในใจที่เขาพยายามเพียรบรรลุนั้น เปรียบเสมือนกระจกใสบานใหญ่ที่ถูกขว้างด้วยก้อนหินทุกๆ วัน จนในที่สุดแตกสลายมันแตกเป็นเสี่ยงๆ จนเกาะเหินหวนไม่รู้สึกราวและเสียใจ มีแต่ความทุกข์ทรมานสุดที่จะพรรณนา

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 180)

เรื่อง **ผีเสื้อ** แนวคิดเรื่องความดีเป็นสิ่งที่มั่นคงและยังยืนนำเสนอฟันผ่านช่วงชีวิตของจางซือหยวน นักการเมืองที่มีชื่อเสียง เขาสร้างความดีด้วยการทุ่มเทร่างกายแรงใจ เสียสละเวลาส่วนตัว ทำงานอย่างซื่อตรงเพื่อพรรคการเมืองและประเทศชาติ “เขาก็อุทิศจิตใจพลังแรงของเขาทุกคืนทุกวันเพื่ออุดมการณ์อันยิ่งใหญ่ของพรรค เพื่อภารกิจสำคัญเหมือนกันไม่ใช่หรือ?” (ผีเสื้อ. 2552: 58) ในช่วงหนึ่งของชีวิต จางซือหยวนได้รับความเจ็บปวดแสนสาหัสจากการถูกกล่าวหาว่าเป็นปฏิปักษ์ต่อพรรคการเมืองถึงขั้นถูกจำคุกเป็นเวลาหลายปี หลังผ่านเหตุการณ์ความวุ่นวายทางการเมือง จางซือหยวนได้รับเชิญให้ไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีกครั้ง จางซือหยวนตอบรับคำเชิญจากพรรคการเมือง เดินกลับไปสู่เส้นทางที่อาจจะทำให้เขาต้องเจ็บปวด แต่เขายังคงทำหน้าที่อย่างดีที่สุดเพื่อพัฒนาประเทศ ความคิดและการกระทำของจางซือหยวนแสดงให้เห็นแนวคิดเรื่องความดีที่มั่นคง แม้จะเจออุปสรรคที่เป็นบททดสอบก็ไม่หมดศรัทธาในความดีงาม

การนำเสนอแนวคิดความดีเป็นสิ่งที่มั่นคงและยังยืน แสดงให้เห็นคุณค่าของความดีที่อยู่ข้ามผ่านกาลเวลาและยังมีคนเห็นถึงคุณค่าของความดีเสมอ ในนวนิยายแปลจีนไม่ว่าจะดำเนินเรื่องอยู่ในช่วงสมัยใด บริบททางสังคมเป็นแบบใด ความดีก็ยังเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้คนต้องการให้มีในสังคม เพราะความดีจะสร้างประโยชน์สุขให้แก่ตนเอง ผู้คนรอบข้างและประเทศชาติ ทำให้ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างไม่มีปัญหาใหญ่ใดๆ การนำเสนอแนวคิดนี้ยังสร้างความศรัทธาในความดีและเป็นการกำลังใจให้คนเชื่อมั่นในการทำความดีต่อไป

1.3 การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีความแตกต่าง

คนที่มีความแตกต่างมีหลายประการ เช่น ความแตกต่างทางความคิด ความแตกต่างของช่วงวัย ความแตกต่างทางภูมิหลัง การนำเสนอแนวคิดการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีความแตกต่างแสดงให้เห็นว่าคนที่มีความแตกต่างสามารถอยู่ร่วมกันได้ แม้จะต่างกันที่ความคิด ค่านิยม อุดมการณ์หรือพื้นเพหรือภูมิหลัง แนวคิดนี้มีปรากฏในนวนิยายทุกเรื่อง ดังนี้

การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีความแตกต่างทางความคิดปรากฏในเรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** ผ่านตัวละคร 3 รุ่น ที่มีความคิดแตกต่างกัน ได้แก่ การให้ความสำคัญระหว่างการศึกษา กับเงิน ในอดีต ผู้มีความรู้ได้รับการยกย่อง เชิดชู พวกเขาสามารถหาเงินได้จากความรู้ แต่เมื่อเศรษฐกิจย่ำแย่ คนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับเงินมากกว่าความรู้ เมื่อมีเงินมากก็จะได้รับการชื่นชม เห็นได้จากคนรุ่นแรกคือ คุณปู่และคุณย่า ในยุคนั้นนักวิชาการได้รับการเคารพ มีเกียรติ มีเงินเดือนสูงพอจะเลี้ยงดูคนทั้งครอบครัวได้อย่างสุขสบาย ต่อมาในยุคที่ค่าครองชีพสูง รุ่นพ่อแม่ต้องทำงานหนักมากขึ้นเพราะยังยึดมั่นในเกียรติและศักดิ์ศรีของนักวิชาการ ไม่ยอมเปลี่ยนไปทำงานที่ได้เงินเดือนดีกว่า ดังที่เกาเหินหยุนกล่าวถึงความแตกต่างในสมัยของตัวเองและคุณปู่ “คุณพ่อครับ ถึงเราทั้งสองต่อไปจะได้เป็นศาสตราจารย์แต่ตอนที่ท่านเป็นศาสตราจารย์ เงินเดือนเลี้ยงครอบครัวได้ทั้งเดือนมีคนใช้ 2 คน คนขับรถ แถมยังเหลือ แต่ผมล่ะ เงินเดือนผมเลี้ยงผมได้คนเดียว ไม่มีปัญญาจะซื้อหนังสือ เสื้อผ้า คุณพ่ออย่าได้แย้งอะไรกันอีกเลยครับ” (เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 106)

สมัยรุ่นที่หนึ่ง ความรู้เป็นสิ่งสำคัญที่สร้างเกียรติยศ และรายได้จำนวนมากให้กับครอบครัว ต่างจากรุ่นที่สองที่ครอบครัวมีรองศาสตราจารย์สองคน แต่รายได้อยู่ในเกณฑ์ยากจน ต้องหารายได้เสริม สำหรับรุ่นที่สาม ลูกของเกาเหินหยุนเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่ ที่ให้ความสำคัญกับทุนนิยม ถือเอาวัตถุนิยมและความร่ำรวยเป็นสำคัญ ความแตกต่างทางความคิดระหว่างคนรุ่นหลานกับรุ่นปู่ แสดงผ่านบทสนทนา ดังตัวอย่าง

เกายวนพูด “มีพ่อแม่เป็นครูจ๋า จะไปคำนึงถึงมีเกียรติไม่มีเกียรติได้อย่างไรละ”

เกาหงเสริมว่า “ในชั้นเรียนของเรา คนที่สวมเสื้อผ้าหურห่าที่สุดเป็นนักเรียนที่จ่ายค่าเรียนเอง พ่อเป็นคนข่าหมู บริจาคเงินให้โรงเรียน 2 หมื่นหยวน เป็นบัตรผ่านเข้าประตูโรงเรียน เสื้อสูทของเขาที่ถูกที่สุดก็ยี่ราคา 600 หยวนถ้วน ไม่ว่าไปที่ไหน เขาดูมีร่ำดีกว่าเพื่อน”

คุณปู่คุณย่าตกใจอ้าปากค้าง

คุณปู่ไม่พอใจพูดว่า “เป็นเด็กทำไมไปชื่นชมคนชั้นนี้ ระดับของคนแสดงออกมาด้วยบุคลิก ท่าทาง ปัญญาชนเป็นคนที่มียศเกียรติที่สุดไม่ใช่หรือ เกียรติของปัญญาชนคือการหาเลี้ยงชีพด้วยปัญญาของตนเอง ไม่เรียกร้องความช่วยเหลือจากผู้อื่น”

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 104)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นความแตกต่างทางความคิดของคนรุ่นปู่และรุ่นหลานได้อย่างชัดเจน คนรุ่นหลานให้ความสำคัญกับทรัพย์สินเงินทอง ยกย่องชื่นชมคนที่ร่ำรวยและมีของใช้หურห่า ส่วนคนรุ่นปู่ให้ความสำคัญกับความรู้ ยึดถือในเกียรติของปัญญาชน เลี้ยงชีพด้วยการพึ่งพาตนเองไม่ขอรับความช่วยเหลือจากผู้อื่น สำหรับคนรุ่นพ่อแม่มีความแตกต่างจากทั้งรุ่นปู่และรุ่นหลานคือ ความรู้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด แต่ยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากผู้อื่นเพราะพ่อกับแม่ไม่สามารถทำทุกอย่างได้ด้วย

ตนเอง เช่น อยากมีแก๊สใช้จึงขอให้ผู้อื่นมาติดตั้งแก๊สให้ อยากใช้คอมพิวเตอร์เพื่อทำวิจัย อยากให้ลูกได้เรียนกับครูที่ดี อยากซื้อของในราคาโรงงาน และอยากไปร่วมงานวิจัย เป็นต้น ครอบครัวใหญ่ ครอบครัวนี้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันทั้ง 3 รุ่น แต่ทุกคนสามารถอยู่รวมกันได้เพราะคนในครอบครัวมอบความรักและดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เห็นได้จากตอนที่พ่อเข้าโรงพยาบาล ภรรยาและลูกสาวดูแลอย่างใกล้ชิดตอนที่ภรรยาออกเดินทางไปต่างเมือง ลูกชายและลูกสาวก็แบ่งเวลาดูแลพ่อ คุณปู่ช่วยเหลือเรื่องเงินค่าเล่าเรียนของหลานสาวทั้งที่ครอบครัวมีธรรมเนียมว่าไม่พึ่งพาพ่อแม่ เป็นต้น คนในครอบครัวที่มีความคิดแตกต่างกันสามารถอยู่รวมกันได้ ด้วยการมอบความรักความเข้าใจ เปิดใจเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อยามลำบากหรือมีความทุกข์

เรื่อง **ตลอดกาลน่านแคไหน** แสดงให้เห็นความแตกต่างทางความคิดของตัวละคร “ฉัน” และไป่ต้าสิ่งตั้งแต่เรื่องเล็กถึงเรื่องใหญ่ เห็นได้จากตอนที่คุณย่าให้เงินไป่ต้าหมีง ตัวละคร “ฉัน” ว่า คุณย่าล้าเอียง แต่ไป่ต้าสิ่งคิดว่าน้องชายสมควรได้รับเงินเพราะชีวิตที่ผ่านมาสู้สงสาร ป่วยและเจ็บตัวบ่อยครั้ง ตอนที่คุณย่าเสียชีวิต ตัวละคร “ฉัน” ไม่เข้าใจว่าทำไมไป่ต้าสิ่งต้องร้องไห้เสียใจเพราะคุณย่าไม่เคยทำดีกับไป่ต้าสิ่ง แต่ไป่ต้าสิ่งคิดว่าคุณย่าเป็นคนมีความสามารถ หรือตอนที่เขี่ยหินมาทานอาหารหรือค้างบ้านไป่ต้าสิ่ง ตัวละคร “ฉัน” ต่อว่าเขี่ยหินที่เขาเบียดเบียน แต่ไป่ต้าสิ่งมองเห็นความสามารถและความดีของเขี่ยหิน รวมถึงเรื่องการแต่งงานซึ่งถือว่าเป็นเรื่องใหญ่ในชีวิตผู้หญิง กัหวงขอไป่ต้าสิ่งแต่งงาน ตัวละคร “ฉัน” ให้ปฏิเสธ แต่ไป่ต้าสิ่งตอบรับเพราะสงสาร

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงว่าทั้งสองคนมีความแตกต่างทางความคิด มีนิสัยที่แตกต่างกัน แต่ความสัมพันธ์ที่มีมาตั้งแต่วัยเยาว์ ทำให้ทั้งสองผูกพันกัน ตัวละคร “ฉัน” เข้าใจนิสัยไป่ต้าสิ่งและยังคงเฝ้ามองไป่ต้าสิ่งอยู่เสมอ แม้ว่าความดีของไป่ต้าสิ่งเป็นสิ่งที่เธอทั้งชอบและเกลียดในเวลาเดียวกัน แต่เธอก็เฝ้าดูไป่ต้าสิ่งด้วยความเป็นห่วงต่อไป ดังที่ตัวละคร “ฉัน” กล่าวว่า

ก็เพราะไป่ต้าสิ่งเป็นคนที่ไม่มีหวังที่จะเปลี่ยนแปลงได้ ฉันจึงเกลียดเขาตลอดกาล ตลอดกาลน่านแคไหน

ก็เพราะไป่ต้าสิ่งเป็นคนที่ไม่มีหวังจะเปลี่ยนแปลงได้ ฉันก็เลยรักเขาตลอดกาล ตลอดกาลน่านแคไหน

ก็เพราะความรักและความเกลียดนี้เองที่ฉันจะเป็นผู้เฝ้าดูที่ข้อสัต์ยของปักกิ่งไปตลอดกาล แม้ว่าห่วงต่าง ๆ ในปักกิ่งจะถูกทำลายราบคาบเป็นหน้ากลองไปแล้วก็ตาม

(ตลอดกาลน่านแคไหน. 2557: 90)

การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีความแตกต่างเรื่องสถานะปรากฏในเรื่อง **หมู่บ้านเล็กตระกูล** เป้าหมู่บ้านเล็กตระกูลเป้าเป็นที่อยู่ของคนตระกูลเป้า เมื่อฉือไห่ซึ่งต่างหมู่บ้านเข้ามาจึงเป็นจุดสนใจ

ฉือไหลไม่ได้รับการยอมรับ เพราะมีภูมิหลังที่ไม่แน่ชัดและรักกับอาสะไ้สองซึ่งผิดชนบธรรมเนียมประเพณีของหมู่บ้านที่หญิงม่ายไม่สามารถแต่งงานใหม่ได้ ชาวบ้านต่างนินทาว่าเป็นผู้ขายเกาะผู้หญิงกิน ฉือไหลถูก ทำร้ายร่างกาย ทำให้คู่สามีภรรยาไม่กล้าพบหน้าผู้คน ต้องคอยหลบๆ ซ่อนๆ ต่อมาขณะประสบภัยน้ำท่วมครั้งใหญ่ ฉือไหลว่ายน้ำเป็นจึงช่วยตามหาเลาจา ฉือไหลเป็นคนอุ้มศพเลาจาขึ้นมาจากน้ำ ความดีของฉือไหลทำให้คนในหมู่บ้านเปิดใจยอมรับเขาเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว เพราะตระกูลเป้ายึดถือคุณธรรมความดีเป็นสิ่งสำคัญ คนในหมู่บ้านและอาสะไ้สองรู้สึกนับถือ ฉือไหลมากขึ้น “คนในหมู่บ้านก็เริ่มนับถือเขา ฉือไหลรู้สึกที่ตัวเองไม่เหมือนกับเมื่อก่อนเดินไปไหนมาไหนหลังก็ตรงขึ้น เท้าก็ก้าวยาวขึ้น รู้สึกกล้าสนทนากับคนอื่นมากขึ้น” (หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 226)

สังคมประกอบไปด้วยคนที่มีภูมิหลังและชาติตระกูลแตกต่างกัน ทำให้เกิดการแบ่งแยกชนชั้น **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า** จึงนำเสนอแนวคิดเรื่องการยอมรับในตัวบุคคลที่ความดี แม้ว่าจะไม่มีชาติตระกูลที่สูงส่ง แต่ถ้าทำความดีมีคุณธรรมก็จะได้รับการยอมรับจากผู้อื่นเช่นเดียวกับฉือไหล

การนำเสนอแนวคิดเรื่องการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีความแตกต่างทางสถานะและความแตกต่างทางความคิดปรากฏในเรื่อง **ผีเสื้อ** ความแตกต่างทางสถานะปรากฏตอนที่ชีวเวินต้องย้ายไปอาศัยที่หมู่บ้านดอย จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ทำสิ่งที่คนในชุมชนทำ ปรับนิสัยให้เข้ากับคนในชุมชน การเป็นแพทย์จึงได้ใกล้ชิดกับคนในชุมชน เมื่อชีวเวินถูกเรียกสอบประวัติ ซึ่งเป็นการตรวจสอบบุคคลว่ามีความคิดฝักใฝ่ฝ่ายตรงข้ามพรรค สมาชิกคอมมูนและพวกปฏิบัติงานในชนบทจึงเข้าข้างชีวเวิน แสดงให้เห็นว่าทุกคนให้การยอมรับและเชื่อมั่นในตัวชีวเวิน

จางซือหยวน เป็นอีกตัวละครที่นำเสนอแนวคิดเรื่องการอยู่ร่วมกัน เมื่อย้ายเข้ามาอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านดอยก็ต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมเช่นกัน ทั้งท่าทางของนักการเมือง ทั้งความคิดและกฎที่เกี่ยวกับการเมือง เป็นเพียงชายแก่ธรรมดาคนหนึ่งทำงานและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านอย่างกลมกลืน จางซือหยวนใช้ชีวิตร่วมกับชาวบ้านด้วยความเข้าใจ ไม่คิดแบ่งแยกชนชั้น หรือเรียกร้องความสะดวกสบายเช่นที่เคยมี แม้จะตะขิดตะขวงใจบ้างแต่ก็เข้าใจและยอมรับ ความว่า

เวลาได้ยิน พวกชาวบ้านชายหญิงที่แต่งงานแล้วพูดล้อกันหยาบๆ ด้วยเรื่องหญิงชาย เขาเกือบทนไม่ได้ แต่เขาก็ยกโทษได้ เพราะคิดเสียว่าในยามพักผ่อนพวกชาวนาจะไม่มีสิทธิ์หยอกล้อเพื่อสนุกสนานกันเสียหรือ? สิ่งที่เขาสนใจนั้นมันน้อยอยู่แล้ว เวลาพักระหว่างทำงานก็ไม่ควรมานั่งท่องคิตพจน์ “สิ่งที่ศัตรูคิดค้าน...” หรือว่า “อุดมการณ์สูงส่งประดุจฟ้า” หรือ “ขึ้นสู่ฟ้า”

(ผีเสื้อ. 2552: 93)

จางซือหยวนได้รับการยอมรับจากคนในหมู่บ้านเพราะความดี ความเที่ยงตรง ความฉลาด ความมีน้ำใจ และความเอาใจใส่ผู้อื่น แสดงให้เห็นว่าความแตกต่างทางสถานะไม่ได้เป็นปัญหาในการอยู่ร่วมกัน หากคนในชุมชนวางตัวเหมาะสมและรู้จักปรับตัวเข้าหากัน

นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอความแตกต่างทางความคิดเรื่องการเมืองระหว่างจางซือหยวนและตงตง จางซือหยวนยึดถือลัทธิคอมมิวนิสต์เช่นเดียวกับพรรค แต่ตงตงมีความคิดเห็นที่ต่างไปดังตัวอย่าง

ตงตงพูดว่า “จุดยืน? จุดยืน ท่านว่าผมมีจุดยืนอะไร? พวกท่านมีจุดยืนของพรรค พวกท่านสละทุกสิ่งทุกอย่างให้การปฏิวัติก็จริง แต่สิ่งที่ได้ก็ไม่น้อยไปกว่าสิ่งที่เสียไป แม้แต่เวลาถูกขังคุก ท่านรู้สึกน้อยใจแต่ก็ยังได้เงินเดือน ที่ไม่ยุติธรรมก็คือ เงินที่พวกท่านได้รับแต่ละเดือนนั้น มากกว่ารายได้ชาวนาตลอดปี อีกอย่าง พวกท่านมั่นใจได้ว่า ไม่วันนี้พรุ่งนี้ พวกท่านก็อาจจะได้ครองตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการพรรคของนคร”

(ผีเสื้อ. 2552: 98)

ตงตงมีความคิดที่แตกต่างจากจางซือหยวน ตงตงคิดถึงความเป็นจริงของชีวิต คิดถึงชาวนาที่เป็นอาชีพของคนส่วนมากในประเทศ ทำงานหนักแต่รายได้ก็น้อย ไม่มีชีวิตที่สุขสบายเช่นนักการเมือง ตงตงวิพากษ์วิจารณ์ความไม่ยุติธรรมในสังคมซึ่งพ่อของเขารับไม่ได้ที่ถูกพูดไม่ดีเกี่ยวกับพรรค ทั้งสองมีความคิดทางการเมืองที่แตกต่างกันแต่ก็ยังรักษาความสัมพันธ์ของพ่อลูก จางซือหยวนและตงตงพูดคุยกัน ทำความเข้าใจและเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้เข้าใจกัน ตงตงเลือกเส้นทางของตัวเอง ไม่กลับกรุงปักกิ่งกับพ่อ แต่ก็ตกลงว่าจะไปเยี่ยมเยียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนในครอบครัวที่มีความคิดต่างกันควรรู้จักเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อรักษาสายสัมพันธ์ของครอบครัว

ใน **นารินครา** ปรากฏการอยู่ร่วมกันของตัวละครหญิงทั้ง 3 คน ได้แก่ คุณย่า มีเจี๋ยและเฟิงซุน ทั้งสามคนต่างกันทั้งอายุ ความคิด วิถีชีวิต แต่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน คุณย่าและลูกสะใภ้อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างไม่มีปัญหาใดๆ เฟิงซุนทำงานในร้านชำตรงเท้าของมีเจี๋ย มีความสัมพันธ์อันดีกับคุณย่าและมีเจี๋ย เช่น ตอนที่มีเจี๋ยและคุณย่าปฏิบัติดูแลเฟิงซุนต่างจากลูกจ้างคนอื่น ๆ โดยมีเจี๋ยซื้อปิ่นโตเก็บความร้อนให้เฟิงซุน คุณย่าให้เฟิงซุนทานอาหารที่เธอทำให้เฉพาะคนในครอบครัว ดังตัวอย่าง

มีเจี๋ยมีปิ่นโตเก็บความร้อนได้ใช้ส่วนตัว เมื่อเฟิงซุนทำงานได้เดือนสองเดือน มีเจี๋ยซื้อปิ่นโตแบบเดียวกันให้เฟิงซุน ทั้งสองมีปิ่นโตใส่ข้าว 2 ชั้นเหมือนกัน เถาหนึ่งเป็นสีฟ้าอ่อน เถาหนึ่งเป็นสีชมพูอ่อน หลังจากที่เฟิงซุนได้ปิ่นโตสีชมพูอ่อนแล้ว กับข้าวที่กินก็เหมือนมีเจี๋ย มีทั้งเนื้อสัตว์และผัก บางครั้งยังมีอาหารที่แม่ครัวใช้เงินส่วนตัวตัดเพิ่มขึ้นมาอีก เช่น มียอดผักผัดไข่ หรือไม่กี่ปลาเค็มน้ำแดงชิ้นหนึ่ง

เป็นของที่มีแม่ัวชอบกินเอง ไม่ใช่ทุกคนที่ชอบกินของแบบนี้ เป็นของที่ใช้หม้อใหญ่ๆ ทำไม่ได้ ที่ทำให้กิน เพราะคนแก่อือว่าเผิงซุนเป็นเหมือนลูกของแก

(นารินครา. 2556: 47)

เผิงซุนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อครอบครัวของมีเจียและคุนย่า ได้รับการดูแลอย่างดี ไม่ได้รู้สึกเป็นคนนอก ไม่รู้สึกห่างเหิน เผิงซุนมีคำเรียกขานที่ใกล้ชิดเหมือนกับคนในครอบครัวเดียวกันหรือคนที่สนิทสนมกัน คือ เผิงซุนเรียกคุนย่าตามลูกชายของมีเจีย เป็นเหมือนคนครอบครัวเดียวกัน เรียกมีเจียซึ่งมีอายุมากกว่า และเรียกลูกชายของมีเจียซึ่งเด็กกว่าเหมือนคนรุ่นเดียวกัน ดังตัวอย่าง

มีเจียเรียกแม่ัวว่าแม่ เผิงซุนเรียกคุนย่าตามลูกของมีเจีย แต่เรียกมีเจียเหมือนเรียกคนรุ่นเดียวกัน ลูกชายของมีเจียอายุ 10 กว่าขวบ รอบปากมีหนวดสั้นๆ เป็นสีเขียวๆ รำไร ไม่ยอมให้เผิงซุนที่หน้าอ่อนกว่าวัยเป็นคนรุ่นใหญ่กว่า เขาอายุที่จะเรียกเผิงซุนว่าพี่สาว จึงไม่มีคำที่ใช้เรียกขานกัน เวลาสองคนเจอกัน ก็ถือว่าเป็นคนรุ่นเดียวกัน เวลาเขาอยากไปเที่ยวเล่น ก็อ้อนวอนจ้างเผิงซุนให้ทำการบ้านให้ จ่ายค่าทำการบ้านครั้งละหยวนหนึ่งเท่ากับที่จ้างเพื่อน

(นารินครา. 2556: 47)

ความสัมพันธ์ของมีเจียและเผิงซุนพัฒนาอย่างรวดเร็ว แม้จะมีเรื่องบาดหมางใจ ทำให้ทะเลาะกัน สุดท้ายเมื่อทั้งสองเปิดใจพูดคุยก็ทำให้เข้าใจซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น เกิดความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นที่เรียกว่า “กุยมี” ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ของหญิงสาวที่ไม่มีช่องว่างระหว่างวัยสนิทกันมากที่สามารถพูดคุยปรึกษาได้ทุกเรื่อง ไม่มีความลับต่อกัน

การนำเสนอแนวคิดเรื่องการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีความแตกต่าง ทำให้เห็นว่าในสังคมหนึ่ง มนุษย์ที่อาศัยอยู่ร่วมกันจะต้องมีความแตกต่างกัน แต่ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้ด้วยการเปิดใจเรียนรู้ความแตกต่าง การปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ทั้งนี้สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การเป็นคนดี มีคุณธรรม ปฏิบัติดีต่อคนรอบข้าง ลักษณะดังกล่าวจะทำให้ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบ เมื่อคนในสังคมเป็นคนดีและรู้จักการปรับตัวเข้าหากันจะช่วยลดปัญหาความขัดแย้งและเกิดความสามัคคีในชุมชน

1.4 ความรักของคนในครอบครัว

ความเปลี่ยนแปลงของการเมืองและสภาพสังคมจีนส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวจีน สิ่งที่ยังคงอยู่คือสายสัมพันธ์ครอบครัว การมอบความรักและการช่วยเหลือคนในครอบครัว รวมถึงการอยู่เคียงข้างเป็นกำลังใจให้กันและกัน เพื่อก้าวข้ามปัญหา บรรเทาความทุกข์ที่

เกิดจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นพลังใจให้ชีวิตดำเนินอย่างมีความสุข แนวคิดเรื่องความรักของคนในครอบครัวปรากฏในนวนิยายแปลจีนทุกเรื่อง

ความงดงามของวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมคือ การให้ความสำคัญกับครอบครัว ถือว่าสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดซึ่งเป็นความเชื่อของลัทธิขงจื๊อ ลัทธิขงจื๊อมีแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัวว่าหน้าที่ของบุตรต้องเคารพและเชื่อฟังบิดามารดาที่สุด และบิดามารดาจะอยู่ในชนชั้นที่สูงกว่าบุตร ดังที่ มาตยา อิงคนารถ (2542: 3) กล่าวว่า

ลัทธิขงจื๊อถือว่าครอบครัวเป็นหน่วยที่สำคัญที่สุดของสังคม ซึ่งบุตรจะต้องมีความเคารพต่อบิดามารดา ความเคารพและจงรักภักดีต่อบิดามารดานี้ถือเป็นหน้าที่ของบุตรอันดับแรก ส่วนบุคคลอื่นๆ เช่น บุตร ภรรยา หรือผู้ปกครองถือว่าเป็นอันดับรอง

ลัทธิขงจื๊อเชื่อในเรื่องของชนชั้นในสังคม ซึ่งมีอยู่ 5 ชั้นคือ บิดาสูงกว่าบุตร ผู้ปกครองสูงกว่าราษฎร สามีกสูงกว่าภรรยา และพี่สูงกว่าน้อง เฉพาะเพื่อนกับเพื่อนเท่านั้นจึงจะเท่ากันได้

จากแนวคิดของลัทธิขงจื๊อที่ให้ความสำคัญกับครอบครัว ทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนมีประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการเคารพ กราบไหว้บรรพบุรุษให้เห็นสืบเนื่องมาจนกระทั่งปัจจุบันในเรื่อง **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า** คนในหมู่บ้านใช้นามสกุลเดียวกันถือเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ คนในครอบครัวคอยช่วยเหลือ ดูแลทุกข์สุขกัน เช่น คนในหมู่บ้านแบ่งปันอาหารให้กัน ช่วยกันทำนา ช่วยกันตัดหญ้าเพื่อเลี้ยงหมู ดูแลผู้สูงอายุ เด็กเล็กและผู้ป่วย เป็นต้น

ความรักของคนในครอบครัว คือ การไม่ทอดทิ้งกันเมื่อพบปัญหา เป้าปิงเต๋อมีภรรยาที่กลายเป็นบ้าจากการสูญเสียลูก คนอื่นบอกให้เป้าปิงเต๋อหย่ากับภรรยาแต่เป้าปิงเต๋อไม่ยอม เพราะยึดมั่นว่าเป็นภรรยากันวันเดียวก็ต้องเป็นตลอดไป ดังตัวอย่าง “ตอนนางเป็นบ้าใหม่ มีคนแนะนำให้เป้าปิงเต๋อหย่าและแต่งงานใหม่ เป้าปิงเต๋อปฏิเสธเสียงแข็ง “ข้าจะไปใจร้ายแบบนั้นไม่ได้ เป็นผัวเมียกัน วันเดียวก็ต้องผูกพันกันตลอด ถึงขั้นนี้แล้ว ข้าจะใจร้ายทิ้งนางไม่ได้” เขาให้เหตุผลมากกว่านี้ไม่ได้เลย ได้แต่พูดซ้ำๆ ซากๆ “จะใจร้ายใจดำไม่ได้ๆๆ”” (**หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า**. 2555: 40) เป้าปิงเต๋อไม่ทอดทิ้งภรรยาที่เป็นบ้า และไม่มีภรรยาใหม่ทั้งที่อยากมีลูก เขาเลี้ยงดูภรรยาตัวคนเดียว และคิดถึงความสุขของภรรยาก่อนความสุขของตนเอง เป้าปิงเต๋อไม่ทอดทิ้งภรรยาแม้อยู่ในช่วงอันตรายของชีวิตเมื่อถึงเหตุการณ์น้ำท่วม ครั้งใหญ่ผู้ชายในหมู่บ้านช่วยมัดภรรยาไว้บนหลังของเป้าปิงเต๋อ ระหว่างนี้น้ำท่วมอาการบ้ากำเริบ ภรรยาออกแรงดิ้นทำให้เชือกหลุด ทำร้ายเป้าปิงเต๋อเลือดออก ในขณะที่น้ำสูงขึ้นเรื่อยๆ จนถึงระดับอก เป้าปิงเต๋อยังคงพยายามช่วยชีวิตภรรยาสุดความสามารถ พยายามดูแลภรรยาให้ดีที่สุด แม้กระทั่งช่วงความเป็นความตายของชีวิตแสดงถึงความรักความผูกพันที่สามีมีต่อภรรยา

บ้าใหญ่เป็นสาวโสดจึงรับซื้อไหลเป็นลูกบุญธรรม ซื้อไหลจะได้ของที่ดีที่สุดเสมอ ไม่ว่าจะเป็นอาหาร ของเล่น ผ้าห่ม เสื้อผ้า ดังความว่า “บ้าใหญ่รักซื้อไหลเหมือนลูก ซื้อไหลกินของดีๆ บ้าใหญ่กินแต่น้ำแกง ซื้อไหล นุ่งผ้าใหม่ บ้าใหญ่ใส่เสื้อเก่าๆ ปุปะ” (หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 17) การที่บ้าใหญ่ให้แต่ของดีๆ กับซื้อไหล แสดงให้เห็นถึงความรักและความเสียสละของแม่ที่มีต่อลูก

เรื่อง **นารินครา** ครอบครัวของคุณย่า มีเจี้ย และหลานชายเป็นครอบครัวที่รักกัน ไม่มีปัญหาทะเลาะเบาะแว้ง ไม่มีปัญหาเรื่องแม่สามีและลูกสะใภ้เพราะทุกคนมีความคิดตรงกันคือต้องการรักษาสายสัมพันธ์ของครอบครัว มุ่งหวังให้คนในครอบครัวได้อยู่พร้อมหน้ากันทุกวัน มีเจี้ยเสียสละความสุขส่วนตัวที่จะมีครอบครัวใหม่ และเป็นกำลังสำคัญเรื่องการหาเงินให้ครอบครัว เธอเลือกงานชั่วคราวทำเพราะสามารถอยู่ร้านได้ทุกวัน ทำให้ครอบครัวได้อยู่กันพร้อมหน้า รักษาความใกล้ชิดของคนในครอบครัวไว้

คุณย่าเป็นหัวหน้าครอบครัว ดูแลมีเจี้ย และหลานชาย คุณย่าเสียสละชั้นล่างของบ้านให้มีเจี้ยทำร้านชั่วคราวทำ เสียสละความสะดวกสบายของตนโดยการขึ้นไปอาศัยชั้นสองของร้านทั้งที่อายุมากแล้ว และช่วยสานความสัมพันธ์ของมีเจี้ยและหลานชายให้แน่นแฟ้นมากขึ้น คุณย่าพาหลานชายไปเล่นที่สวนสาธารณะโดยบอกว่ามีเจี้ยให้พาไป เมื่อซื้อของขวัญวันเกิดให้หลานชายก็บอกว่ามีเจี้ยซื้อให้ ดังตัวอย่าง

ผู้หญิงคนนั้นแอบซื้อรองเท้าไนกี้ของจริงให้ลูกชายมีเจี้ย เอร่องเท้าใส่กล่องห่อกระดาษลายสวยๆ สีสดใส ถึงวันเกิดเธอออกมาให้ บอกว่า แม่แกซื้อแอบไว้ให้ วันนี้แม่ไปซื้อของที่กวาดูกลับมาไม่ทัน แม่อยากให้แก่ได้ใส่รองเท้านี้ไปโรงเรียน เขาเป็นเด็กคนเดียวในชั้นที่มีรองเท้าของแท้แบบนี้ เด็กคนอื่นใส่แต่ของปลอมซื้อที่ถนนอันเจ้ง

(นารินครา. 2556: 110)

การที่คุณย่าบอกหลานชายว่ามีเจี้ยเป็นคนซื้อของขวัญให้ เพราะต้องการรักษาความสัมพันธ์ของแม่ลูกให้ใกล้ชิดแน่นแฟ้น นอกจากนี้คุณย่าและมีเจี้ยดูแลพนักงานร้านชั่วคราวทำเสมือนเป็นคนในครอบครัว มีเจี้ยให้น้ำดื่มและอาหารที่มีคุณภาพแก่พนักงานเสมอ คุณย่าเองทั้งที่อายุมากแล้วยังคงลงมือทำอาหารด้วยตนเองเพราะอยากให้คนในบ้านได้กินอาหารที่อร่อยและมีประโยชน์

เรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** ครอบครัวของเกาเหรินหยุนมีความยากลำบากในการใช้ชีวิต เพราะมีฐานะยากจน แต่คนในครอบครัวรักใคร่ดูแลเอาใจใส่กันเสมอ เช่น ตอนเกาเหรินหยุนรักษาตัวอยู่สถานพยาบาล ลูกๆ และภรรยาช่วยแบ่งเบาภาระเพื่อให้พ่อมีเวลาพักผ่อนมากขึ้น ตอนที่พ่อแม่ผลัดกันเฝ้าไข้เมื่อลูกสาวป่วย ตอนที่พี่ชายให้กำลังใจน้องสาวในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย และตอนที่ลูกสาว ลูกชายแบ่งเวลาช่วยกันดูแลพ่อขณะที่แม่ไม่อยู่บ้าน

เกาเหรินหยุนบอกว่าคราวนี้ไม่ควรทำแบบคราวก่อนที่รีบไปรีบมา ตอนนี้อุ่นใจแล้ว ไม่ต้องคอยเป็นห่วงพวกเขา เกาเหรินหยุนก็อยู่บ้าน ควรจะไปท่องเที่ยว สักสองสามวัน ตอนที่เหมยเจียเหวินจะขึ้นรถไฟ เกาเหรินหยุนก็ย่ำอย่างนี้อีก เหมยเจียเหวินหัวเราะฮาฮา “ลูกก็โตแล้ว แต่เธอไม่โตสักที”

เกาหงและเกาย่วนตามพ่อไปส่งแม่ที่สถานีรถไฟ ก็หัวเราะขึ้นมาด้วย เกาหงพูด “แม่มอบให้พวกเราดูแลพ่อ”

เกาย่วนพูด “หนูจะดูแลตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ พี่เกาหงมารับเวรวันอาทิตย์”

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 175-176)

จากตัวอย่างข้างต้นพบว่าครอบครัวของเกาเหรินหยุนดูแลช่วยเหลือกันด้วยความรัก เมื่อต้องเผชิญกับปัญหา อุปสรรค การเจ็บป่วยก็อยู่เคียงข้างและร่วมฝ่าฟันปัญหาเหล่านั้นไปด้วยกัน เห็นได้ว่าความสุขในครอบครัวไม่ได้ขึ้นอยู่กับทรัพย์สินเงินทอง ครอบครัวของเกาเหรินหยุนมีฐานะยากจนแต่ทุกคนสามารถมีความสุขได้ด้วยความรักและความเอาใจใส่จากคนในครอบครัว

เรื่อง **ผีเสื้อ** นำเสนอความสัมพันธ์ของครอบครัวที่เผชิญปัญหาครอบครัวแตกแยก คนในครอบครัวมีอุดมการณ์เรื่องการเมืองที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดระยะห่างระหว่างพ่อกับลูก หลังจากที่ยางซื่อหยวนได้รับการปล่อยตัวออกจากคุก จึงเดินทางไปหาตงตงที่หมู่บ้านคอย เพราะตงตงเป็นครอบครัวเพียงคนเดียวที่เขาเหลืออยู่ ยางซื่อหยวนประสบอุบัติเหตุ ตงตงจึงมาดูแลพ่อ ความใกล้ชิดทำให้ความสัมพันธ์พ่อลูกดีขึ้นตามลำดับ ทั้งคู่เปิดใจพูดคุยถึงเรื่องราวในอดีตที่ข้องใจแล้วขอโทษกันดังตัวอย่าง

ตงตงประคองเขาไปที่เตียง รินน้ำมาให้แก้วหนึ่ง “เจ้า... ทำไม... ไม่อยากเจอฉัน?” ยางซื่อหยวนพูดเสียงพ่ว รวากับเสียงจากหีบลิ้นที่แตก เหมือนเสียงกังหนำกำลังหมุน ตงตงเข้าใจดี แต่เงิบไปพักหนึ่งแล้วถามต่อ “ยกโทษให้ผมได้ไหมครับ?”

“ฉันนั้นแหละจะต้องขอโทษเจ้า”

“ท่านทราบไหมครับว่าทำไมผมถึงได้ตีท่าน?”

“เจ้าทำเพื่อแม่เจ้านะซี...”

“ไม่ ไม่ใช่หรอกครับ” ตงตงพูดชัดขึ้นโดยไม่รอให้พ่อพูดจบ เขากลัวว่าพ่อจะย้อนพูดสิ่งที่เหลวไหลน่ากลัว

“ผมตีท่าน... ที่จริงแล้ว ก็เพื่อเป็นการปฏิวัติขบถ หัวหน้ากลุ่มของพวกเขาให้ผมทำ... ตรงกันข้าม เมื่อท่านถูกปลด แม่บอกผมหลายครั้งว่า พ่อไม่ใช่คนเลวอย่างที่เขียนป้ายประณาม ที่แม่ตายอาจจะเป็นเพราะผมไม่เชื่อฟัง ที่แน่ๆ สาเหตุใหญ่คงเป็นเพราะผมถูกตีจนบาดเจ็บอย่างสาหัสและแม่ทนไม่ได้ ผม...”

น้ำตาไหลลงบาดแก้ว ความทุกข์บาดหัวใจ พ่อลูกก็เข้าใจกัน

(ผีเสื้อ. 2552: 96-97)

จางซือหยวนทำงานในพรรคการเมืองที่เป็นผู้นำประชาชนจำนวนมาก แต่กลับล้มเหลวในการเป็นผู้นำครอบครัว เหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคภายในเรื่องจึงเป็นเหมือนบททดสอบให้จางซือหยวนเห็นความสำคัญของคนในครอบครัวมากขึ้น ทำให้จางซือหยวนและตงตงใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุขที่หมู่บ้านดอย ครอบครัวของจางซือหยวนแสดงให้เห็นว่าสายสัมพันธ์ครอบครัวจะมั่นคงเมื่อคนในครอบครัวเปิดใจคุยกันเพื่อปรับความเข้าใจ ปลดปล่อยเรื่องผิดพลาดในอดีต และให้ความสำคัญกับความรู้สึกของสมาชิกในครอบครัว

ตลอดกาลน่านานแคไหนด เป็นนวนิยายที่แสดงให้เห็นความรักของคนที่เป็นลูกพี่ลูกน้องกัน คือ ตัวละคร “ฉัน” และไป่ต้าสิ่ง เป็นความรักที่แม้จะอยู่ห่างกัน แต่ยังติดต่อกันอยู่เสมอ ความสนิทสนมของทั้งสองคนเห็นได้จากการดำเนินเรื่องมีตัวละคร “ฉัน” เป็นผู้เล่าเรื่อง มีไป่ต้าสิ่งเป็นตัวละครเอก ตัวละคร “ฉัน” เล่าเรื่องของไป่ต้าสิ่งได้ทุกช่วงชีวิตได้อย่างละเอียด ซึ่งแสดงถึงความใกล้ชิดและสายสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นของทั้งสองคน ดังตัวอย่างว่า “ฉันมีลูกผู้หญิงหนึ่งชื่อไป่ต้าสิ่งที่เจอกันบ่อยที่สุด ไป่ต้าสิ่งชอบเอาเรื่องของตัวมาให้ฉันช่วยแก้ปัญหา สุดท้ายเขาก็ไม่ทำตามคำแนะนำของฉันสักอย่าง เหมือนคนไข้ที่หมอสั่งยาอะไรก็ไม่กิน แต่เราก็กังขังกันบ่อยๆ ใครใช้ให้ฉันเป็นลูกพี่ของเขาล่ะ” (ตลอดกาลน่านานแคไหนด. 2557: 9) แม้จะมีหลายช่วงที่ตัวละคร “ฉัน” ไม่พอใจไป่ต้าสิ่ง เพราะมีความคิดที่ไม่ตรงกัน ไป่ต้าสิ่งเป็นคนดีและทุ่มเทให้กับความรักอย่างเต็มที่กำลัง ทำให้หลายครั้งถูกคนอื่นเอาเรื่องเอาเปรียบ ตัวละคร “ฉัน” จึงรู้สึกไม่พอใจไป่ต้าสิ่ง แต่ตัวละคร “ฉัน” ยังคงห่วงใยไป่ต้าสิ่งอยู่เสมอๆ เช่น ตอนที่ตัวละคร “ฉัน” เตือนไป่ต้าสิ่งเรื่องกัหวง แฟนของไป่ต้าสิ่งว่าเขาไม่ได้รักไป่ต้าสิ่งจริง “ฉันเองก็คิดถึงปัญหานี้และถามตัวเองว่า ในโลกนี้มีผู้ชายคนไหนบ้างหนอที่จริงใจกับไป่ต้าสิ่ง ฉันสงสัยว่ากัหวงคบกับไป่ต้าสิ่งเพียงแค่ว่า เรียนจบแล้วจะได้อยู่ที่ปักกิ่ง ฉันมองออกตั้งนานแล้ว ฉันเตือนไป่ต้าสิ่งว่ากัหวงไม่ได้มีสำมะโนครัวในปักกิ่ง แต่ไป่ต้าสิ่งบอกว่าพวกเขาแต่งงานกันก็ถือว่า กัหวงมีบ้านในปักกิ่งไงล่ะ” (ตลอดกาลน่านานแคไหนด. 2557: 49-50)

ตอนที่ไป่ต้าสิ่งรู้จักกับเซี่ยซิน ตัวละคร “ฉัน” ก็แสดงความรู้สึกไม่พอใจอย่างชัดเจนและไม่ต้องการให้ทั้งสองสานสัมพันธ์ เพราะรู้สึกว่าเซี่ยซินนิสัยไม่ดีและกำลังเอาเปรียบไป่ต้าสิ่ง กินฟรีดื่มฟรีที่บ้านของไป่ต้าสิ่ง ดังตัวอย่างว่า “ฉันรู้สึกไม่ชอบใจความสัมพันธ์ระหว่างไป่ต้าสิ่งและเซี่ยซินเลย ฉันรู้สึกทุเรศที่ผู้ชายออกสามศอกที่ขอบวังก้ามแต่ไม่ทำอะไร ไปนั่งกินฟรีดื่มฟรีอยู่ที่บ้านของผู้หญิงไร้อะไรเลยสาปุดพล่ามเลอะเทอะไร้สาระ ฉันบอกไป่ต้าสิ่งว่ามันไม่คุ้มที่เขาจะต้องเสียแรงเสียเวลากับเซี่ยซิน” (ตลอดกาลน่านานแคไหนด. 2557: 68) แสดงให้เห็นว่าตัวละคร “ฉัน” มีความสนิทสนมกับไป่ต้าสิ่ง แม้จะมีความคิดหลายเรื่องแตกต่างกัน ตัวละคร “ฉัน” ก็เตือนไป่ต้าสิ่งทุกครั้ง แม้ไป่ต้าสิ่งจะไม่เคยทำตามที่เขาบอกก็ตาม แสดงให้เห็นความรักและความห่วงใยที่มีต่อลูกพี่น้องของตัวละคร “ฉัน”

แนวคิดเรื่องความรักของคนในครอบครัว ทำให้เห็นสายสัมพันธ์ที่เหนียวแน่น เห็นความงดงามของความรักระหว่างสมาชิกในครอบครัว ความรักเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ในการฝ่าฟันปัญหาที่เกิดขึ้นจากมนุษย์และความเปลี่ยนแปลงของสังคม เป็นพลังที่สร้างความสุขที่ยิ่งใหญ่

จากการศึกษานวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีพบว่า มีการนำเสนอแนวคิดอันเป็นสากล สามารถนำแนวคิดดังกล่าวมาปรับใช้ในสังคมไทยได้ แนวคิดในนวนิยายแปลจีนแสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากกาลเวลา ทำให้เกิดความขัดแย้งกันในสังคม สิ่งที่ยั่งยืนผ่านกาลเวลา คือ ความดี ความเข้าใจ และความรัก ซึ่งจะทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและสามัคคีกลมเกลียว โดยเริ่มจากตนเองก่อนกระจายไปยังผู้คนรอบข้าง

2. ลักษณะเด่นด้านตัวละคร

ตัวละครเป็นองค์ประกอบสำคัญในนวนิยาย พฤติกรรมของตัวละครส่งผลต่อเนื้อเรื่องและการดำเนินเรื่อง ทำให้วรรณกรรมมีความโดดเด่นและสร้างความประทับใจให้ผู้อ่าน ดังที่ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2556: 8-9) กล่าวว่า “ตัวละครเป็นส่วนประกอบสำคัญในวรรณคดี เพราะพฤติกรรมของตัวละครทำให้เหตุการณ์ต่างๆ ในเรื่องดำเนินไปตามโครงเรื่องที่ผู้เขียนกำหนดไว้ ตัวละครที่โดดเด่นในวรรณคดีบางเรื่องอาจจะทำให้อ่านนิยมนิยมชมชอบวรรณคดีเรื่องนั้นเป็นพิเศษและจดจำตัวละครดังกล่าวได้เป็นอย่างดี”

ตัวละครจึงสำคัญต่อการดำเนินเรื่อง ลักษณะของตัวละครและพฤติกรรมของตัวละครทำให้นวนิยายได้รับความสนใจจากผู้อ่าน ผู้วิจัยพบว่าตัวละครเอกของเรื่องมีบทบาทสำคัญที่สร้างความโดดเด่นให้นวนิยายจำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ ความโดดเด่นของตัวละครหญิงและความโดดเด่นของตัวละครชาย

2.1 ความโดดเด่นของตัวละครหญิง

ลักษณะร่วมกันของตัวละครหญิงล้วนแสดงให้เห็นความงดงามของตัวละครหญิงที่มีวิญญูสติภาพสังคม ความเป็นอยู่แตกต่างกัน ข้อบกพร่องของตัวละครทำให้เห็นถึงความเป็นธรรมชาติของตัวละคร ในนวนิยายแปลจีนมีการนำเสนอตัวละครหญิงที่มีบทบาทมากกว่าตัวละครชาย แสดงถึงความสำคัญและความสามารถของตัวละครหญิง ผู้วิจัยนำเสนอลักษณะเด่นของตัวละครหญิงในประเด็นดังต่อไปนี้

2.1.1 จิตใจงดงาม

2.1.2 ฉลาด มีไหวพริบ

2.1.3 จิตใจเข้มแข็ง

2.1.4 ความเป็นปुरुชน

2.1.1 จิตใจงดงาม

ตัวละครเอกหญิงในนวนิยายแปลจีน มีจิตใจที่เปี่ยมด้วยคุณธรรม และช่วยเหลือผู้อื่นได้แก่ ไป่ต้าสิ่งจากเรื่อง **ตลอดกาลน่านานแค่นั้น** คุณย่าและมีเจียจากเรื่อง **นารีนครา** และเสียขวัญจื่อจากเรื่อง **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า** ตัวละครเหล่านี้ล้วนได้รับการยกย่องจากคนรอบข้างว่ามีจิตใจดีงาม สิ่งหนึ่งที่ปรากฏเด่นชัดคือตัวละครหญิงเหล่านี้ไม่ได้มีรูปร่างหน้าตาที่งามเลิศ ไม่มีฐานะร่ำรวย แต่มีจิตใจที่งดงาม ตัวละครหญิงเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าความงดงามของผู้หญิงอยู่ที่จิตใจเป็นสำคัญ ไม่ใช่รูปลักษณ์ภายนอก ซึ่งผู้วิจัยจะแสดงตัวอย่างดังต่อไปนี้

ไป่ต้าสิ่ง: ตลอดกาลน่านานแค่นั้น

ไป่ต้าสิ่งเป็นหญิงสาวหน้าตาธรรมดา รูปร่างไม่สวยงาม ไม่มีเสน่ห์ดึงดูดเพศตรงข้าม ดังตัวอย่าง

หน้าตาธรรมดาๆ ผมสั้นเส้นหยาบๆ ก้นใหญ่ย้อยลงมา ทำให้เวลาเดินดูท่าทางอึดอัดพิกล

(ตลอดกาลน่านานแค่นั้น. 2557: 42)

พอจัดโต๊ะเสร็จเรียบร้อย เขาเพิ่งรู้สึกตัวว่าวิ่งไปวิ่งมาในห้องโดยถอดเสื้อผ้าออกหมดเหลือแต่ยกทรง มองไปที่หน้าอกตัวเองแล้วรู้สึกอายที่อกตัวเองน่าเกลียด จะว่ามันใหญ่หรือเล็กกับอกไม่ถูกดูเป็นก้อนๆ เผลาะๆ ไม่เป็นรูปเป็นร่าง 2 ก้อน ดูเหมือนไม่เข้ากันเลย จะเก็บมาต่อกันก็ไม่ได้แวบแรกเหมือนว่าจะเป็นร่อง ดูอีกทีก็เหมือนไม่มี ดูตัวเองแล้วทนไม่ได้ต้องเข้าไปที่กองเสื้อผ้ากองโตหยิบเสื้อกีฬาหลวมๆ มาใส่

(ตลอดกาลน่านานแค่นั้น. 2557: 71)

ไป่ต้าสิ่งเป็นคนไม่มีเสน่ห์ แต่สิ่งที่ทำให้ผู้อื่นประทับใจคือ จิตใจที่เปี่ยมด้วยคุณธรรม ความดี ไป่ต้าสิ่งได้รับการยกย่องจากตัวละครอื่นว่าเป็นคนที่มีคุณธรรม เช่น ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านกล่าวว่าไป่ต้าสิ่งเป็นเด็ก “เหรินอี” คุณสมบัติของไป่ต้าสิ่ง que แสดงถึงจิตใจที่งดงามด้วยคุณธรรม ความดีคือ มีน้ำใจ มีความอดทน มีความกตัญญู มองโลกในแง่ดี และรักคนอื่นเหมือนรักตัวเอง ตัวละคร “ฉัน” ลูกพี่คนสนิทกล่าวว่าไป่ต้าสิ่งเป็นคนที่มีน้ำใจว่า

เขาไม่เหมือนคนอื่นตรงไหน ข้อแตกต่างที่ใหญ่ที่สุดคือ เขายังคงมีน้ำใจเอื้ออารีซึ่งหมดสมัยไปแล้ว หลงรักผู้ชายหัวปักหัวปำแต่ก็ต้องออกหักอยู่เสมอตั้งแต่เด็กเขาเป็นคนที่ว่าง่าย หน้าตาธรรมดาๆ ใจอ่อนผ่อนตาม เป็นมิตรกับคนอื่นอยู่เสมอ

(ตลอดกาลนะ นานแค่ไหน. 2557: 15)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยของไป่ต้าสิ่งที่มีความโดดเด่นจากบุคคลทั่วไปคือ มีน้ำใจโอบอ้อมเอื้ออารี ไป่ต้าสิ่งช่วยเหลือผู้อื่นตั้งแต่เด็กจนโต ตอนเด็กไป่ต้าสิ่งช่วยเหลือคนในครอบครัวและคนในละแวกบ้าน ตอนโตช่วยเพื่อนนักศึกษาทำกิจกรรม ช่วยเหลือครอบครัวของเพื่อนที่มาจากต่างจังหวัดและช่วยเหลือคนแปลกหน้าที่ไม่รู้จักรัก ตัวอย่างเช่น ตอนที่ไป่ต้าสิ่งเจอเซี่ยซินเป็นครั้งแรกก็ช่วยพาไปหาบ้านเช่าในฟู่มาหูท่ง เสนอเลี้ยงอาหารและเครื่องดื่มเพราะเซี่ยซินไม่มีรายได้ให้เซี่ยซินทานอาหารฟรีและค้างที่บ้านได้ และเสนอเงินจำนวนมากช่วยเหลือเซี่ยซิน “เวลาเซี่ยซินพูดเรื่องสร้างโรงงานแต่ขาดเงินทุน ไป่ต้าสิ่งถึงกับบอกว่าจะถอนเงินจากบัญชีที่สะสมไว้ 10,000 หยวนมาให้เซี่ยซินยืม แต่เซี่ยซินก็ไม่ได้เอาเงินของไป่ต้าสิ่งเพราะจู้ๆ เขาก็ไม่อยากตั้งโรงงานเคมีภัณฑ์แล้ว” (ตลอดกาลนะ นานแค่ไหน. 2557: 68)

ด้านความอดทนของไป่ต้าสิ่งแสดงให้เห็นชัดเจนในเหตุการณ์ในวัยเด็ก ต้องการไปชมการแสดงที่บ้านคุณย่าจ้าว แต่คุณยายยังถ่ายทุกซี่ไม่เสร็จ ไป่ต้าสิ่งจึงอดทนรอทำหน้าที่เทกระโดนให้เรียบร้อย ดังตัวอย่าง

โอ้! มันเป็นเวลาทีไป่ต้าสิ่งรู้สึกทรมานใจมากที่สุด เพราะคุณยายใช้เวลาปลดทุกข์เนิ่นนานมาก คุณยายสูบบุหรี่ไปพลาง บางทีก็อ่านหนังสือขนาด 32 หน้ายก เรื่องวาทะของท่านประธานเหมา ช่างโหดร้ายเสียจริงๆ ทำไมคุณยายถึงไม่เข้าใจจิตใจของไป่ต้าสิ่งเลย ฉันยืนอยู่ข้างๆ เขา รู้สึกว่าตัวเองโศกตึ๊งๆ ที่ไม่ต้องไปทำหน้าที่เทกระโดนอย่างนี้ แต่ก็รู้สึกเห็นใจไป่ต้าสิ่งลูกผู้หนึ่ง “ฉันไปก่อนนะ!” พอฉันพูดประโยคนี้เท่านั้น ไป่ต้าสิ่งก็รวบรวมความกล้ากระซิบเร่งคุณยายอย่างนอบน้อมว่า “เสร็จหรือยังคะ เร็วหน่อยได้ไหมคะ” เขาพูดกับคุณยายผ่านม่านกั้นห้องด้านนอกเข้าไปด้านใน คุณยายไม่พอใจมาก ตาออกมาจากข้างในม่าน ก็เพราะเขาคือไป่ต้าสิ่ง ไป่ต้าสิ่งจะต้อง “เหรินอี” “วันนี้แกมันยังไวกันนี่! พูดกับผู้ใหญ่อย่างนี้ได้ยังไง แหม ต้องมาเลี้ยงดูหมาป่าขาวที่เนรคุณอกตัญญูอย่างแก คนจะซีจะเยียวแทบไม่ได้หยุด มันต้องอยู่เจียบๆ”

ไป่ต้าสิ่งก็เลยต้องรอเจียบๆ อยู่ข้างนอกจนกว่าคุณยายจะปลดทุกข์เสร็จ ยังกะคุณยายจะแก้งไป่ต้าสิ่ง เพราะคุณยายใช้เวลานานกว่าปกติถึง 2 เท่า

(ตลอดกาลนะ นานแค่ไหน. 2557: 24)

จากตัวอย่าง คุณยายแก่งใช้เวลาถ่ายทุกซั่มมากกว่าเดิมถึงสองเท่า แต่ไปด้าสิ่งก็ยังอดทนรอคุณยายโดยไม่แสดงกิริยาไม่พอใจ ต่างจากตัวละคร “ฉัน” ที่ไม่มีความอดทนรอ แสดงให้เห็นว่าไปด้าสิ่งมีความอดทนมากกว่าเด็กในวัยเดียวกัน

ไปด้าสิ่งแสดงความกตัญญูผ่านตอนที่ดูแลคุณยายที่เป็นอัมพาตเป็นเวลา 3 ปี ตลอดเวลาที่อยู่ด้วยกันคุณยายบ่นด่าเสมอ แต่ไปด้าสิ่งไม่เคยโกรธเคือง ดังความว่า

เรื่องแรกคือคุณยายตาย ก่อนคุณยายจะเสียเป็นอัมพาตอยู่ 3 ปี คุณยายอยู่กับน้ำเขยและน้ำสาวของฉัน แต่ที่จริงคุณยายอยู่กับไปด้าสิ่งนานที่สุด เพราะตอนต้นทศวรรษ 1980 น้ำเขยและน้ำสาวของฉันถึงได้รับอนุญาตให้กลับมาที่ปักกิ่ง เท่าที่ฉันจำได้ คุณยายจู้จี้ด้าไปด้าสิ่งมากที่สุด ยิ่งตอนที่คุณยายเป็นอัมพาตไปแล้ว การด่าว่าตำหนิไปด้าสิ่งกลายเป็นความบันเทิงที่คุณยายเหลืออยู่เพียงคนเดียว คุณยายด้าไปด้าสิ่งซ้ำๆ ซากๆ มากกว่า 20 ปีแล้วว่า “โง่” “ใจลอยไม่อยู่กับเนื้อกับตัว” ที่ฉันเคยฟังจนชินมาตั้งแต่เด็กคุณยายมักจะด้าไปด้าสิ่งตอนที่เขารู้ว่าคุณยายขึ้นเตียง ลงจากเตียงไปห้องน้ำ ล้างอุจจาระปัสสาวะให้

(ตลอดกาลนะนานแคไหน. 2557: 44-45)

ไปด้าสิ่งดูแลคุณยายอย่างใกล้ชิดหลายปี ตลอดระยะเวลาหลายสิบปีคุณยายมักจะบ่นด่าเสมอ ไม่เคยพูดจาดีด้วย แต่ไปด้าสิ่งไม่แสดงอาการน้อยใจหรือไม่พอใจ แสดงถึงจิตใจที่งดงาม มีความจริงใจกตัญญูต่อคุณยายที่เลี้ยงดูตอนเด็ก ที่สำคัญไปด้าสิ่งมองโลกในแง่ดี เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ไปด้าสิ่งเห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือผู้อื่น เช่น ไปด้าสิ่งเห็นว่าเซี่ยชินเป็นคนที่มีความสามารถดังตัวอย่าง

ฉันบอกไปด้าสิ่งว่ามันไม่คุ้มเลยที่เขาจะต้องเสียแรงเสียเวลากับเซี่ยชิน ไปด้าสิ่งบอกว่าฉันไม่รู้จักรักเซี่ยชินดีเท่าเขา อย่าเพิ่งไปมองเซี่ยชินอย่างนั้น เขาชอบความสามารถของเซี่ยชิน โอ! ไม่นึกเลยว่าเซี่ยชินช่างมีความสามารถเสียนี้กระไร ฉันขอให้ไปด้าสิ่งยกตัวอย่างความสามารถของเซี่ยชินสักอย่างสองอย่าง ไปด้าสิ่งคิดอยู่พักหนึ่งและบอกว่า เขามีปฏิกิริยาโต้ตอบได้รวดเร็วไล่ตะครุบแมลงวันด้วยมือเปล่าได้ทุกที

(ตลอดกาลนะนานแคไหน. 2557: 68-69)

ไปด้าสิ่งมองเซี่ยชินแตกต่างจากคนอื่น เพราะว่าไปด้าสิ่งเป็นคนที่มีโลกในแง่ดี มองเห็นความสามารถเล็กน้อยของเซี่ยชินที่คนอื่นมองข้าม ไปด้าสิ่งไม่ตัดสินคนอื่นจากภาพภายนอก

ในชีวิตของไป๋ต้าสิ่งมีการตัดสินใจครั้งใหญ่ที่สำคัญกับชีวิตซึ่งแสดงคุณสมบัติของไป๋ต้าสิ่งที่รักคนอื่นเหมือนรักตนเองได้อย่างชัดเจน คือ ตอนที่ไป๋ต้าสิ่งยกบ้านให้น้องชาย และตอนที่ไป๋ต้าสิ่งตอบรับคำแต่งงาน ดังตัวอย่าง

ต้าหมิงที่น่าสงสาร ทำไมน้องจะต้องประสบเหตุร้ายต่างๆ นานาแบบนี้ ทำไมไป๋ต้าสิ่งที่โชคดีกว่าจะไม่ให้น้องชายที่รักได้อยู่ในอพาร์ทเมนต์ใหม่ที่เขายากอยู่ละ ยิ่งคิดยิ่งรู้สึกตัวเองผิด เขากำลังไล่น้องไปสูทางตัน จะต้องรีบไปหาน้องเดี๋ยวนี้ บอกว่าจะแลกบ้านกันก็ได้ไม่ใช่เรื่องใหญ่อะไร เขายินดีจะย้ายไปอยู่กับพ่อแม่

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 81-82)

ไป๋ต้าสิ่งยกบ้านให้ไป๋ต้าหมิงเพราะรู้สึกสงสารที่น้องต้องเจ็บตัวและป่วยบ่อย อยากให้น้องมีชีวิตที่ดีขึ้น จึงยกบ้านที่ฟูลuxให้ โดยไป๋ต้าสิ่งไม่ได้คิดถึงความลำบากที่ต้องย้ายไปอยู่กับพ่อแม่ ไม่ได้คิดถึงมูลค่าทรัพย์สินที่ต้องเสียให้น้องชาย แสดงเห็นว่าเธอรักคนอื่นมากกว่ารักตนเอง

อีกเหตุการณ์ที่แสดงว่าไป๋ต้าสิ่งคิดถึงคนอื่นมากกว่าตนเอง คือ ไป๋ต้าสิ่งตัดสินใจเรื่องการแต่งงาน เพราะรู้สึกสงสารคนรักเก่าและลูกสาวที่มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ไม่ดี ดังตัวอย่าง

เขาให้ฉันเดาว่าเขาเจออะไรที่ชอกช้ำตอนที่เขากลับบ้านเมื่อคืนนี้ เขาบอกว่าเจอผ้าเช็ดหน้าเล็กๆ สกปรก ยับยู่ มีลายดอกไม้ กวหงคงลืมทิ้งไว้ตอนที่อุ้มเด็กมาหาเขาเมื่อ 2-3 วันก่อน คงเป็นผ้าเช็ดหน้าของเด็ก ลูกของกวหง ผ้าเช็ดหน้าสกปรกที่เหม็นกลิ่นนมบูดผืนนั้นทำให้เขาเศร้าไปครึ่งค่อนวัน เขาซักผ้าผืนนั้นจนสะอาด ขณะที่ซักก็คิดถึงสารเด็กหญิง เขาบอกฉันว่าทั้งสองคนพ่อลูกอยู่กันอย่างไร ทำไมเด็กไม่มีแม่แต่ผ้าเช็ดหน้าสะอาดใช้ เขาบอกว่าเขาทำกับกวหงอย่างนี้ไม่ได้ กวหงน่าสงสารเหลือเกิน น่าสงสารเหลือเกิน น่าสงสารเหลือเกิน น่าสงสารเหลือเกิน... ไป๋ต้าสิ่งพูดแต่คำว่าน่าสงสารๆๆ เขาว่าคิดแล้วคิดอีกเขาคงปฏิเสธกวหงไม่ได้

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 88-89)

ไป๋ต้าสิ่งไม่ได้มีความสัมพันธ์กับลูกสาวของกวหง แต่ไป๋ต้าสิ่งรู้สึกสงสารและคิดถึงชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กแปลกหน้า รู้สึกสงสารกวหงคนรักเก่าที่ไม่ได้มีความสัมพันธ์ในปัจจุบัน ไป๋ต้าสิ่งตอบรับคำขอแต่งงาน ซึ่งจะได้ดูแลชีวิตของคนรักเก่าและลูกสาวให้ดีขึ้น จิตใจที่มีคุณธรรมทำให้ไป๋ต้าสิ่งประสบความสำเร็จในการทำงาน ทั้งที่ไป๋ต้าสิ่งไม่มีคุณสมบัติด้านรูปร่างหน้าตา ซึ่งเป็นคุณสมบัติของผู้ที่ทำงานด้านประชาสัมพันธ์ ดังตัวอย่าง “เอาเข้าจริงแล้วเขาอยู่ในแถวหน้า ประสบความสำเร็จที่สุดในฝ่ายขาย อะไรล่ะที่ทำให้ไป๋ต้าสิ่งประสบความสำเร็จแบบนี้ เป็นเพราะ “เหรินอิ” คุณสมบัติของเขาตั้งแต่เด็กช่วยให้เขาทำธุรกิจได้ดีขึ้นอย่างนั้นหรือ หรือเป็นเพราะเขาเป็นคนจริงใจ

ดีต่อทุกคนอย่างที่อธิบายไม่ได้” (ตลอดกาลน่านแคไหนด. 2557: 42) การเป็นคนดี มีคุณธรรม ทำให้ไปด้าสิ่งประสบความสำเร็จในงานด้านฝ่ายขาย เพราะความจริงใจและปฏิบัติดีต่อลูกค้า ทำให้ลูกค้าเชื่อใจ และส่งผลให้ไปด้าสิ่งประสบความสำเร็จมากกว่าบุคคลอื่นที่ทำงานในอาชีพเดียวกัน แม้จะไม่ได้มีรูปร่างหน้าตาดี มีเสน่ห์ดึงดูดใจ จิตใจที่เปี่ยมด้วยคุณธรรมความดีสร้างความตราตรึงใจ และได้รับการยอมรับจากตัวละครที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในหมู่ให้การยอมรับในคุณธรรมความดีด้วยคำว่า “เหรินอ๊” หมายถึง เป็นคนดีมีคุณธรรม “ต้นทศวรรษ 1970 ไปด้าสิ่งอายุราว 7 หรือ 8 ปี พวกคนแก่ในหมู่ต่างพูดว่าเป็นเด็ก “เหรินอ๊”” (ตลอดกาลน่านแคไหนด. 2557: 17) การที่ผู้สูงอายุที่ยึดถือคุณธรรมยอมรับไปด้าสิ่งว่า “เหรินอ๊” เป็นการเน้นย้ำถึงความงดงามในจิตใจได้ดี

คนอีกกลุ่มหนึ่งที่ยอมรับและชื่นชมจิตใจที่งดงามของไปด้าสิ่ง คือ ผู้ชายคนรักของไปด้าสิ่ง เช่น เขียชินกล่าวยอมรับความดีของไปด้าสิ่งจากใจจริง “ผมรู้สึกว่าคุณเป็นคนที่ผมต้องชอบคุณยิ่ง” เขาพูดอย่างชัดเจนและจริงใจ” (ตลอดกาลน่านแคไหนด. 2557: 71) กวนเฉิงหยูพูดถึงความดีของไปด้าสิ่งว่า “คุณเป็นคนดีมาก ผมรู้มานานแล้ว” (ตลอดกาลน่านแคไหนด. 2557: 56) กัวหงยืนยันว่าไม่มีใครเป็นคนดีเช่นไปด้าสิ่งอีกแล้ว ดังความว่า

ที่ผ่านมาไปด้าสิ่งไม่ประสบความสำเร็จในเรื่องของความรัก กัวหงเป็นชายที่คุกเขาขอไปด้าสิ่งแต่งงาน เขาให้เหตุผลที่ขอไปด้าสิ่งแต่งงานว่าเพราะเธอเป็นคนดี

กัวหงยังคุกเขาอยู่อย่างนั้น เงยหน้าพูดกับไปด้าสิ่ง “เพราะคุณเป็นคนเมตตากรุณา ใจดี คุณเป็นคนบริสุทธิ์ คุณดีเหลือเกิน ผมไม่เคยเห็นใครดีอย่างนี้มาก่อน และคงไม่ได้เจอคนอย่างคุณอีกแล้วในอนาคต คุณเข้าใจไหม”

(ตลอดกาลน่านแคไหนด.2557: 85)

หลังจากที่กัวหงจากไปด้าสิ่ง ทำให้รู้ว่าไม่มีผู้หญิงที่มีจิตใจที่งดงามเหมือนไปด้าสิ่งและคิดว่าในอนาคตคงไม่เจอใครที่ดีเช่นนี้อีก กัวหงจึงกลับมาขอไปด้าสิ่งแต่งงาน การกลับมาของกัวหงเป็นการยืนยันถึงความดีของไปด้าสิ่งได้อย่างชัดเจน

คุณย่า: นารินครา

คุณย่ามีจิตใจเมตตากรุณาได้รับการกล่าวยกย่องชื่นชมว่าเป็น “พระโพธิสัตว์กวนอิม” บนโลกมนุษย์ ดังความว่า

ตอนเที่ยงวันถัดมา เฟิงซุนกลับไปทำงานเหมือนเดิมที่ร้านชำรองเท้าของมีเจียตรงตามเวลานางข้ามถนนเฉียนจิ้นสาย 5 เฟิงซุนเห็นคนแก่มองลงมาจากหน้าต่าง มองเห็นร่างผอมเกร็งครึ่งตัว ใบหน้าขาวสะอาด ไม่ยิ้ม แต่ดูมีเมตตา หลังจากเมื่อวานนี้เฟิงซุนเห็นว่าคนแก่เป็นพระโพธิสัตว์กวนอิมในโลกมนุษย์

(นารีนครา. 2556: 119)

การเปรียบคุณย่าเป็นพระโพธิสัตว์เป็นการยกย่องเชิดชูมากกว่ามนุษย์ธรรมดา แสดงถึงจิตใจที่บริสุทธิ์เพราะประพฤติดีและมีความเมตตากรุณามากกว่าคนทั่วไป มีเหตุการณ์แสดงความเมตตาและช่วยเหลือผู้อื่นตั้งแต่เรื่องเล็กจนถึงเรื่องใหญ่ เช่น ตอนคุณย่าต้องหุงข้าวปริมาณมาก ทำอาหารเลี้ยงเด็กชายที่มานอนค้างที่บ้านกับลูกชาย ดังตัวอย่าง

ตั้งแต่สมัยก่อน ครอบครัวตระกูลซึ่งเป็นครอบครัวมีหน้ามีตาในแถบนั้น สามียของมีเจียเป็นคนใจกว้างหรือลูกชายของคุณย่าเป็นคนกล้าได้กล้าเสีย ซึ่งมีหลายครั้งที่เด็กชายในแถวถนนสุยถ่านนั้นมากินข้าวและนอนค้างที่บ้าน ซึ่งคุณย่าก็ไม่ได้กล่าวต่อว่าใดๆ “ในเวลานั้นเด็กผู้ชายที่ถนนสุยถ่านชอบมากินข้าวและมานอนค้างที่บ้านเขา แม่เขาต้องหุงข้าวด้วยลังถึงใหญ่ๆ เลี้ยงใจหยวนก็เป็นเด็กคนหนึ่งที่ชอบมา”

(นารีนครา. 2556: 105)

จากตัวอย่างแสดงถึงความใจกว้างและมีเมตตาของคุณย่าที่ทำอาหารปริมาณมากเลี้ยงเด็กๆ ละแวกบ้าน และอนุญาตให้เด็กๆ มานอนค้างที่บ้าน โดยไม่มีการต่อว่าหรือแสดงความไม่พอใจ แสดงถึงจิตใจที่งดงามมีเมตตาแบ่งปันต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และเป็นต้นแบบให้กับลูกชายของคุณย่าที่เป็นคนช่วยเหลือผู้อื่นอย่างใจกว้างเช่นกัน หรือเหตุการณ์ที่คุณย่าอนุญาตให้ลูกสะใภ้แต่งงานใหม่ ดังความว่า

“มีเจีย แกยังสาว ถ้าเจอคนดีที่เหมาะสมมาขอแต่งงาน ก็ไม่ต้องกลัวอะไร อยากจะทำอะไรก็ทำไปเลย แต่ฉันขอแค่สองอย่าง หนึ่ง อย่าให้ลูกชายเปลี่ยนแซ่ สอง อย่าเอาลูกชายไป แต่งงานใหม่ๆ มีลูกชายอยู่ด้วยก็ไม่ค่อยสะดวก ถ้าแกแต่งงานฉันจะคิดเหมือนว่าลูกสาวฉันแต่งงานจะจัดงานให้อย่างดี แต่งงานแล้วจะกลับมาเยี่ยมบ้านเมื่อไรก็ได้ ลูกชายแกก็ยังเล็ก ให้เขาค่อยๆ ปรับตัวกับสภาพชีวิตใหม่ดีไหม” นี่คือน้ำใจที่นางพูดใน 7 วันหลังจากที่ลูกชายของนางตาย กระดูคนตายยังไม่เย็นเลย เพราะนางรู้ว่ามีเจียมีฐู นางยังใจกว้างอยากช่วยให้มีเจียสมหวังอย่าง มีเกียรติเหมาะสม

(นารีนครา. 2556: 110)

หลังจากลูกชายเสียชีวิต คุณย่าใจกว้างที่จะให้ลูกสะใภ้ คือ มีเจียแต่งงานใหม่ได้และจะจัดงานแต่งงานให้เหมือนกับลูกสาวที่ไม่เคยแต่งงาน ทำให้มีเจียไม่เสียหน้า ไม่ถูกคนอื่นนินทาและได้แต่งงานใหม่อย่างมีเกียรติ คุณย่าแสดงความเมตตาที่จะรับหลานชายมาเลี้ยงดูเอง เพราะคิดว่ามีเจียจะไม่สะดวกและหลานชายจะปรับตัวกับครอบครัวใหม่ไม่ได้ คุณย่าไม่คิดถึงความลำบากของตนเองที่จะต้องเลี้ยงดูหลานชาย นอกจากนี้ยังมีเหตุการณ์ตอนที่เจียตัดสินใจจะไม่แต่งงานใหม่เศร้าเสียใจกับการจากไปของสามี ไม่ทำงาน ไม่ดูแลสุขภาพ คุณย่าเสริมสร้างกิจการให้มีเจียมีงานทำดังตัวอย่าง

คนนี้ไม่เคยถามอะไรเลย ตอนนั้นถึงอายุ 80 ปีแล้ว ยังมองโลกภายนอกได้อย่างชัดเจน รู้ว่าจะช่วยมีเจียอย่างไร ตัวเองเคยอยู่ห้องเล็กๆในเหลียนเป่าหลี่ ให้ช่างมาซ่อมใหม่สร้างเป็นห้องชั้นบน ไม่ได้คิดว่าตัวเองอายุมากแล้ว เดินเหินก็ชักจะไม่สะดวก แต่ย้ายไปอยู่ชั้นบน ที่อยู่เก่าก็ทำเป็นที่ทำกับข้าว ชักผ้า แต่ก่อนทำกับข้าวอยู่หน้าบ้าน เป็นลานบ้านไม่มีหลังคา มองเห็นท้องฟ้าเหมือนอยู่ในก้นบ่อนางก็ให้ทำเป็นร้านค้า ประตูบ้าน 2 บานนี้ปิดตายมาอยู่ 38 ปีแล้ว เวลานี้เปิดออกไปหาถนนใหญ่ ทำเสร็จแล้ว ค่อยเรียกมีเจียมาดู ไม่บ่นไม่ว่าอะไรเลยที่คนอายุ 80 จะต้องจัดการลำบากลำบาก

(นารีนครา. 2256: 111)

คุณย่าเห็นปัญหาของมีเจีย จึงช่วยแก้ไขโดยการสร้างกิจการให้มีเจียทำจะได้ไม่หมกมุ่นโศกเศร้าเสียใจ และเป็นการเตือนมีเจียให้คิดถึงคนในครอบครัวที่ยังเหลืออยู่ ซึ่งเหลือเพียงคุณย่า มีเจียและลูกชาย คนที่จะทำงานเพื่อหาเงินเลี้ยงครอบครัว เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงได้ก็มีเพียงมีเจียคนเดียวเท่านั้น คุณย่าใจกว้างและมีความเมตตา สละบ้านหลังหนึ่งให้มีเจียทำการค้า จัดการทุกอย่างให้ ในขณะที่อายุก็มากและไม่เคยบ่นว่าใคร ใช้จิตใจที่งดงามและปัญญาในการแก้ปัญหา มีเจียได้รับความช่วยเหลือจากคุณย่าหลายต่อหลายครั้ง เธอกล่าวว่า “เธอไม่รู้หรือว่าคนโบราณสมัยสังคมเก่า เขาใจดี มีคุณธรรม เขารู้ว่าควรจะทำอย่างไรกับคนอื่น ใครจะใจแข็งแค่ไหนต่อหน้านางก็ละลายเป็นน้ำ” (นารีนครา. 2556: 111) เป็นการเน้นย้ำคุณงามความดีของคุณย่า คุณย่าอาศัยอยู่ชั้นบนของร้านชำตรงเก่า ช่วยมีเจียดูแลร้าน ความมีเมตตากรุณาแผ่ไปยังพนักงานร้านชำตรงเก่าทุกคน เพราะถือเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน โดยทำอาหารให้พนักงานร้านด้วยตนเองวันละ 2 ครั้ง เพื่อให้ทุกคนได้ทานอาหารรสชาติดีและมีคุณภาพ ดังความว่า “บางครั้งยังมีอาหารที่แม่ผัวใช้เงินส่วนตัวจัดเพิ่มขึ้นอีก เช่น มียอดผักผัดไข่ หรือไม่กี่ปลาเค็มน้ำแดงชิ้นหนึ่ง เป็นของที่แม่ผัวชอบกินเอง ไม่ใช่ทุกคนที่ชื่นชอบของแบบนี้เป็นของที่ใช้หม้อใหญ่ๆ ทำไม่ได้ ที่ทำให้กินเพราะคนแก่ถือว่าเฟื่องฟูเป็นเหมือนลูกของแก” (นารีนครา. 2556: 47) คุณย่าถึงจะอายุมากแล้วแต่ก็ยังทำอาหารให้ทุกคนได้ทาน ในบางครั้งคุณย่าออกเงินค่าอาหารเพื่อซื้อวัตถุดิบทำอาหารที่เธออยากจะกิน และยังแบ่งปันถึงคนอื่น

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นจิตใจที่งดงามของคุณย่า ความใจกว้างและมีเมตตา ช่วยเหลือผู้อื่นให้มีชีวิตที่ดีขึ้น ทำให้คนรอบข้างมีความสุข

มีเจีย: นารีนครา

มีเจีย เจ้าของร้านชำรองเท้า เป็นตัวละครหนึ่งที่มีจิตใจงดงาม มีเจียมีบุคลิกเหมือนผู้ชาย เพราะเคยไปเป็นทหาร ดังตัวอย่างว่า

มีเจียเป็นคนสวยสง่า สงบ แต่ผู้หญิงไม่ว่าจะสวยงามสักแค่ไหน ถ้าเป็นทหาร 8 ปี ในชีวิตนี้ไม่ว่าเวลาผ่านไปนานแค่ไหน พออยู่กับคนธรรมดาจะรู้สึกที่ไม่เหมือนกัน จะมีบุคลิกคล้ายกับเป็นผู้ชาย นางพุดจาเปิดเผยจะฉานชัดเจน หัวเราะว่าเรื่องมันใจในตนเอง ตรงไปตรงมา เวลานางโกรธ ก็เหมือนทหารปะทะกับผู้อื่นทันที

(นารีนครา. 2556: 13)

มีเจียเคยเป็นผู้หญิงสวย แต่เพราะไม่ฝึกทหารหลายปีทำให้มีท่าทางเหมือนผู้ชาย เมื่อพุดหรือหัวเราะก็เปิดเผยชัดเจน ริมฝีปากคล้ำและนิ้วเหลืองเพราะสูบบุหรี่จัด แต่มีเจียยังมีจิตใจงดงาม มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น เธอรับพนักงานที่มีฐานะยากจนเข้าทำงานและดูแลเป็นอย่างดี ดังตัวอย่าง

เพียงแค่ใช้สายตามองแป๊บเดียว เริ่มแต่เห็นลูกค้าเดินเข้ามาคนหนึ่งยื่นรองเท้าหนึ่งออกมา คนงานรับเข้าไปชำรองเท้าแค่ 2-3 ที ก็ดูออกตั้ง 80-90 เปอร์เซ็นต์แล้วว่า ชัดดีหรือเปล่า ถึงขัดไม่มีเจียก็ไม่ไ่ล่อออกไปทันที ปล่อยให้ทำต่อจนครบวัน ให้กินอาหาร 2 มื้อ ดื่มน้ำแกกฮวยได้ตลอดเวลา ไม่เรียกว่าใจดี แล้วจะเรียกว่าอะไร ผู้หญิงส่วนใหญ่ที่ทำงานล้วนเป็นลูกเมียชาวนาหรือคนงาน มีเจียถือว่าช่วยคนงาน

(นารีนครา. 2556: 24-25)

มีเจียต้องการช่วยเหลือลูกและภรรยาของชาวนาที่มีฐานะยากจน จึงรับมาทำงานเป็นพนักงานชำรองเท้า ดูแลเป็นอย่างดี มีน้ำใจให้ดื่มตลอดเวลา มีอาหารให้ทาน 2 มื้อ ทำให้ทุกคนในร้านรักมีเจีย ทำงานให้เธออย่างเต็มที่ และไม่มีปัญหาระหว่างพนักงานด้วยกันเอง เนื่องจากทุกคนเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน “มีเจียดูแลลูกน้องเป็นอย่างดี ก็เลยทำงานให้เธออย่างเต็มที่ คนในร้านจึงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน” (นารีนครา. 2556: 48)

นอกจากมีเจียจะดูแลครอบครัวตนเองอย่างดีแล้ว มีเจียยังช่วยเหลือคนในละแวกบ้านด้วยกัน “มีเจียเคยเป็นเศรษฐีเงินล้านมาก่อน เป็นคนใจกว้าง ใช้เงินมือเติบ บนถนนสุขถ้าใครๆ ก็รู้ทุกคนเคยได้รับความช่วยเหลือจากนาง” (นารีนครา. 2556: 40) ไม่ว่าใครในละแวกบ้านต่างได้รับ

ความช่วยเหลือจากมีเจีย เฝิงซุนก็ได้รับความช่วยเหลือจากมีเจีย ตอนที่เฝิงซุนแต่งงานกับโจวหยวน ได้รับเงินจากมีเจียและสามีจำนวนมาก มีเจียช่วยรับเฝิงซุนเข้าทำงานเป็นพนักงานชั่วคราวทำ ทั้งที่รู้ว่ามาทำงานเพราะต้องการประชดสามี “เฝิงซุนเป็นคนว่าง่ายใต้อื้อม ไม่ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นก็ไม่เคยพูด เຈ້จะแຈ้กับลูกค้หรือกับคนอื่น มีเจียรู้สึกสงสารอยากจะปกป้องนาง” (นารีนครา. 2556: 26)

ความมีจิตใจงดงามของตัวละครหญิง ทำให้เกิดความรักและมิตรภาพที่งดงามเหมือนความสัมพันธ์ของมีเจียและเฝิงซุนที่สนิทสนมแบบ “กุยมี” ว่า

ผู้หญิง 2 คนเป็นเพื่อนรักกัน ผู้ชายเป็นเพื่อนรักกันจะไม่เป็นแบบนี้ ฉะนั้นเพื่อนผู้หญิงที่สนิทกัน จะใช้แค่คำว่า “เพื่อน (ผิงโย่ว)” ที่ใช้กันทั่วไปดูไม่เหมาะสม ควรจะใช้คำว่า “กุยมี” “เพื่อน” ยังมีช่องว่างหรือมีระยะระหว่างกัน “กุยมี” ไม่ว่าจะห่างกันไปกี่ปี มีช่องว่างระหว่างกันแค่ไหน ก็ไม่คิดถึงเรื่องช่องว่าง และเป็นเพื่อนกันได้เหมือนเดิม

คำว่า “กุยมี” หรือ “เพื่อนผู้หญิงที่สนิทกัน” ติดกันแน่นเหมือนทากาวหรือยางรัก แต่ไม่ได้เป็นความรักแบบความรักระหว่างชายหญิง ไม่ได้เป็นเรื่องราวร่างกายหรือเรื่องของสัญชาตญาณ ไม่มีความเห็นแก่ตัวที่น่าละอาย แต่เป็นความรู้สึกของทั้ง 2 ฝ่ายที่จะดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พูดและฟังซึ่งกันและกัน ผู้หญิงมีกำลังน้อย ฉะนั้นจึงต้องร่วมมือต่อสู้ความเจ็บปวดเดือดร้อนและความยุ่งยากใจที่ผู้ชายเป็นคนก่อกำขึ้น

มิตรภาพของกุยมีมีจิตใจจากหาญ มีความซื่อสัตย์ซื่อตรงอย่างแท้จริง ต่างคนต่างไม่ปิดบังความลับกัน มีอะไรก็พูดกันได้หมด แม้แต่เรื่องสามีก็เป็นเรื่องที่พูดกันได้

(นารีนครา. 2556: 129)

จิตใจที่งดงาม ซื่อสัตย์ จริงใจและมีน้ำใจช่วยเหลือกัน ทำให้เกิดเป็นมิตรภาพของผู้หญิงที่งดงาม เป็นการพึ่งพาซึ่งกันและกันเพื่อต่อสู้กับปัญหาหรือความเดือดร้อนในชีวิต โดยไม่มีเงื่อนไขของอายุเป็นช่องว่างระหว่างความสัมพันธ์

เสี่ยวชู่จื่อ: หมูบ้านเล็กตระกูลเป่า

เสี่ยวชู่จื่อเป็นเด็กสาวขอทานมาร้องเพลงที่หน้าบ้านเป่าเหยียนซาน ได้รับอาหารเป็นทาน เสี่ยวชู่จื่อไม่รับประทานอาหารที่ได้รับ เก็บเอาไปให้คุณแม่ที่ป่วย ดังตัวอย่าง

วันหนึ่ง ขอทานมาหน้าบ้าน เขย่ากรับร้องเพลงพื้นเมือง เป็นเด็กอายุราว 11 หรือ 12 ปี คางแหลม ตากลม พี่สาวใหญ่ของเลาจุ่มเขาออกไปเล่นหน้าบ้าน เด็กหญิงเขย่ากรับ ร้องเพลงว่า “พี่สะใภ้ดีจริงๆ อุ่มเด็กเล็ก เด็กไม่ร้องโยเย...”

พี่สาวใหญ่ยังไม่แต่งงาน หน้าแดง ทำเสียงอูย กลับเข้าไปในบ้าน แต่แม่ของเธอกลับหัวเราะชอบใจ รู้สึกว่าเด็กหญิงขอทานฉลาด มีไหวพริบ เลยดักข้าวต้มมาให้ทัพพีหนึ่ง เธอไม่กิน เทใส่ชามขอทานกระเบื้องเคลือบใบใหญ่ บอกว่าจะเอาไปให้แม่อิน

“แม่แกอยู่ไหนล่ะ” แม่เลาจากถาม

“อยู่ทางตะวันออกของหมู่บ้าน ได้ตื่นหลับสนิทใหญ่ แม่ไม่สบาย” เด็กขอทานพูดจบแล้วเดินจากไป แม่เลาใจไม่สบายใจ กังวล กินข้าวไม่ลง เหมือนมีอะไรในใจ ดักข้าวต้มที่เหลือในหม้อในชามหยิบขนมเบื้องเค็ม 2 แผ่น ไปทางทิศตะวันออกของหมู่บ้าน

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 34)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นความกตัญญูของเสี่ยวชู่จื่อ ที่ได้รับอาหารในตอนที่ยังออกไปขอทาน เสี่ยวชู่จื่อนำอาหารที่ได้รับมาเพียงหนึ่งชุดไปให้แม่ เสี่ยวชู่จื่อให้ความสำคัญกับแม่มากกว่าตัวเอง แสดงให้เห็นถึงความกตัญญู เมื่อเสี่ยวชู่จื่อเป็นสะใภ้เด็กของบ้านเป้าเหียนซาน ครอบครัวของเป้าเหียนซานให้เสี่ยวชู่จื่อมีที่พัก มีอาหารให้ทานครบ 3 มื้อ ไม่เคยตีหรือทำร้ายร่างกาย เสี่ยวชู่จื่อก็ทำงานอย่างหนักไม่ว่าจะเป็นกวาดบ้าน ดูแลบ้าน ตัดหญ้า เลี้ยงหมู ตักน้ำจากบ่อน้ำ และดูแลเด็กซึ่งแสดงถึงความกตัญญูตอบแทนครอบครัวที่รับเลี้ยงดู

ลักษณะตัวละครที่เป็นคนดีตั้งข้างต้นเป็นการกระทำความดีของตัวละคร ซึ่งช่วยให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ครอบครัวและชุมชน ซึ่งเชื่อมโยงกับแนวคิดของนวนิยายแปลจีนที่ให้ความสำคัญกับความดี ความดีจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลนั้นคิดดี ปฏิบัติดี จึงแสดงให้เห็นอีกว่าบุคคลที่เป็นคนดีเป็นที่ต้องการของคนในสังคมทุกสมัยเช่นกัน และเรื่องเกี่ยวกับความรัก ความห่วงใยที่มีต่อบุคคลคนในครอบครัวและบุคคลรอบข้าง ล้วนช่วยสนับสนุนให้ผู้คนในสังคมใส่ใจดูแลกันยิ่งขึ้น ปฏิบัติดีต่อคนที่รัก

2.1.2 ฉลาด มีไหวพริบ

ตัวละครหญิงในนวนิยายแปลจีนมีปัญญาคดี ฉลาดแหลมและมีไหวพริบดี ความฉลาดและไหวพริบทำให้ตัวละครมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ประสบความสำเร็จในด้านการงาน เป็นกำลังช่วยเหลือคนในครอบครัว และได้รับการยอมรับในความสามารถจากตัวละครชาย ได้แก่ ตัวละครมีเจี๋ยและคุณย่าจากเรื่อง **นารินครา** และเสี่ยวชู่จื่อจากเรื่อง **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า** ดังนี้

มีเจี๋ย: นารินครา

มีเจี๋ยใช้ความฉลาดมีไหวพริบในการทำธุรกิจผนวกกับประสบการณ์การทำงานมานาน ทำให้มีเจี๋ยประสบความสำเร็จในธุรกิจร้านชำตรงเท้า เป็นเศรษฐีเงินล้าน ในชุมชนมีร้านชำตรงเท้า

หลายร้านต้องปิดตัวเพราะต้นทุนที่แพงขึ้นมาก เมื่อขึ้นราคาชั่วคราวทำให้ไม่มีลูกค้า แต่ร้านของมีเจียสามารถทำกิจการต่อไปได้ เพราะความฉลาดและประสบการณ์การทำการค้าทำให้กิจการของเธอสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ ดังตัวอย่าง

มีเจียรู้ว่าจะต้องยอมตามกระแส มีเจียไม่ขึ้นราคา ยังคงยืนหยัดอยู่ที่ 2 หยวน นางโง่หรือเปล่า นางไม่โง่หรอก ในโลกนี้มีแต่ผู้ซื้อผิด ไม่มีคนขายของผิด ไม่ขึ้นราคาเปิดเผย แต่แท้จริงแล้วเป็นการขึ้นราคาแฝงใช้ไหม ขัดรองเท้าหนังไม่ขึ้นราคา แต่ถ้าขัดรองเท้าอื่นขึ้นราคาก็น่าจะได้ ใช้ไหมละเดี๋ยวนี้ พวกรองเท้าบูต รองเท้าแตะไม่เรียกว่าขัด เรียกว่า “ทำให้ดูดีขึ้น” พวกรองเท้าใส่เล่น รองเท้าผ้าใบ ก็ไม่เรียกว่าขัด เรียกว่า “ดูแลรักษา” รองเท้าแตะที่ใช้เส้นหนังเรียกเล็ก 2-3 เส้น เย็บสอดประสานเข้าด้วยกัน มีเจียจะดูแล้วตอบโต้ะทำงาน ทำท่าตื่นตื่น “ไอ้โฮ! รองเท้าสวยจัง ทั้งถนนมีแต่คุณคนเดียวที่ใส่ไม่เหมือนกับใครเลย”

แค่พูดประโยคนี้รับรองได้งานแน่ หลังจาก “ทำให้ดูดีขึ้น” แล้วคุณบอกว่า 5 หยวน เขาก็จะให้ คุณพูดว่า 8 หยวน เขาก็จะให้

(นารีนครา.2556: 19)

มีเจียรับรู้ความต้องการของลูกค้าและเลือกวิธีการที่เหมาะสม ทำให้กิจการสามารถคงอยู่ได้ มีเจียไม่ขึ้นราคาชั่วคราวทำตามความต้องการของลูกค้า แต่ใช้กลยุทธ์ในการเรียกเงินจากลูกค้าคือ รับบริการดูแลรองเท้าที่มากกว่ารองเท้าหนัง คือ รองเท้าแตะ รองเท้าบูตและรองเท้าผ้าใบ ทำให้มีเจียมีกลุ่มลูกค้าที่กว้างขึ้นและมีจำนวนรองเท้ามากขึ้น มีเจียใช้คำพูดชื่นชมรองเท้า ทำให้ลูกค้ารู้สึกดีเพื่อจะได้เรียกรอราคาได้มากขึ้นอีกด้วย

วิธีการเลือกตกแต่งร้านชั่วคราวโดยสร้างจุดเด่นให้กับร้านเพื่อดึงดูดลูกค้าให้เข้าร้านแสดงถึงความฉลาดของมีเจีย ดังตัวอย่าง

มีเจียเอาวิกฤตเป็นโอกาส พื้นที่เพียงแค่นิ้วมือ กำแพงอิฐ กระเบื้องเก่าๆ มีเจียไม่ปูกระเบื้องไม่ทาสี ส่วนที่เป็นผนังกันห้องไม้โก่งออกมา ก็ไม่ได้ทาสีเหมือนกัน

ในห้องไม่ได้ตกแต่งซ่อมแซมอะไร จะได้ดูโบราณ ถ้าส่วนไหนต้องต่อเติมซ่อมแซม ก็ต้องเป็นแบบอเมริกันหรือยุโรป

(นารีนครา. 2556: 41)

มีเจียฉลาดและมีไหวพริบในการทำร้านชั่วคราว ทำให้เกิดเอกลักษณ์ที่โดดเด่นดึงดูดความสนใจ กล่าวคือ มีเจียไม่ปรับปรุงร้านชั่วคราวทั้งหมด ยังคงความเก่าแก่ของวัฒนธรรมดั้งเดิมและผสมผสานรูปแบบสถาปัตยกรรมของตะวันตกในส่วนที่จะต้องแก้ไข ร้านชั่วคราวของเธอ

มีเจียเปรียบเสมือนตัวแทนของการอยู่ร่วมกันของวัฒนธรรมดั้งเดิมและวัฒนธรรมใหม่ นอกจากนี้มีเจียยังใช้ของตกแต่งร้านที่แตกต่างจากร้านอื่นๆ คือ มีเจียนำของที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมมารวบรวมเป็นของตกแต่งร้าน และขายเมื่อมีคนสนใจจะซื้อ ดังที่กล่าวว่า “มีเจียตั้งใจทำให้ร้านชั่วคราวเท้าของนางไม่เหมือนร้านชั่วคราวเท้าชนิดที่มีสาขาทั่วประเทศ ให้ความสำคัญกับธรรมเนียมทางวัฒนธรรม ร้านเล็กๆ เหมาะที่จะนำของจากวัฒนธรรมต่างๆ มาตกแต่ง ของแต่งร้านนำมาจากหลายแห่งเป็นวัฒนธรรมได้ทั้งนั้น” (นารีนครา. 2556: 42) มีเจียใช้วัฒนธรรมเป็นจุดดึงดูดผู้คน โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ให้เห็นวัฒนธรรมเก่าแก่เป็นเรื่องแปลกใหม่ และคนรุ่นใหม่มีเทคโนโลยีในการกระจายเรื่องร้านชั่วคราวเท้าของมีเจียให้เป็นที่รับรู้อย่างกว้างขวาง เป็นกลยุทธ์ที่ทำให้ร้านค้าของมีเจียมีกิจการที่ดี อยู่รอดในสภาวะที่เศรษฐกิจบีบคั้น

จากประสบการณ์ที่เคยทำธุรกิจเป็นเวลาหลายสิบปี ทำให้มีเจียควบคุมดูแลพนักงานในร้านได้อย่างดีเยี่ยม พนักงานทำงานให้มีเจียเต็มที่และรวดเร็ว ลูกค้าหมุนเวียนมากขึ้น ได้เงินมากขึ้น และเมื่อมีคนเข้าออกมากๆ ก็จะช่วยสร้างบรรยากาศร้านให้มีชีวิตชีวาและคึกคักอีกด้วย

“แกต้องระวังเรื่องเวลาด้วยนะเพีย”

ทุกๆ วันก่อนเปิดร้าน มีเจียต้องพูดประโยคนี้ ทำท่าชิงชังจริงจัง หลังจากนั้นก็ยิ้มหวานจนเห็นลักยิ้มทั้ง 2 ข้าง “ขอความกรุณาช่วยกันหน่อยนะ!”

นางใช้ทั้งไม้แข็งและไม้นวม มีเจียรู้หลักนี้ลึกซึ้ง คนงานชั่วคราวเท้า แต่ละคนถูกตะล่อมจนทำงานให้มีเจียอย่างถวายหัว ทำตามความประสงค์ของนางทุกอย่าง

(นารีนครา. 2556: 20)

มีเจียฉลาดเลือกวิธีการพูดเพื่อควบคุมพนักงานในร้าน ใช้ท่าทางที่จริงจังและใช้คำพูดเชิงคำสั่งเพื่อแสดงอำนาจของหัวหน้า และใช้คำพูดที่นุ่มนวลเพื่อแสดงความเป็นกันเองกับลูกน้องซึ่งเป็นวิธีควบคุมพนักงานของร้านให้ทำงานเต็มกำลังอย่างที่ต้องการ มีเจียปฏิบัติต่อพนักงานในร้านเหมือนกับครอบครัวของตนเอง ทำให้พนักงานทุกคนรักใคร่กลมเกลียว ไม่สร้างปัญหาให้มีเจีย เป็นการพึ่งพาซึ่งกันและกันของนายจ้างและลูกจ้าง ทำให้งานราบรื่น ประสบความสำเร็จ

ความฉลาดและมีไหวพริบในการใช้คำพูดของมีเจียได้รับการยอมรับจากลั่วเหลียงจี เพราะมีเจียใช้คำพูดตัดความสัมพันธ์ทางใจของเฟิงซุนกับลั่วเหลียงจี และลั่วเหลียงจีไม่สามารถสานต่อความสัมพันธ์ได้ เพราะมีเจียบอกให้รู้ว่าเฟิงซุนมีสามีและมีลูกแล้ว ดังตัวอย่าง

“คุณวางใจได้นะคะ วันหน้าถึงนางอายที่จะรับเงิน ดิฉันมีวิธีแน่นอนไม่ให้คุณเสียความตั้งใจ ลูกชายนางชอบกินแมคโดนัลด์มาก ดิฉันจะพาเขาไปสัก 2-3 ครั้งก็ได้ ดิฉันเคยเป็นทหาร คนที่เคยเป็นทหารพูดตรงๆ มีอะไรก็พูดไปอย่างนั้น พ่อน้องชายเองก็ดูเป็นคนตรงๆ เหมือนกัน คุณเป็นคนดี ทำดีก็ต้องได้ดี ขอให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ เดินทางกลับบ้านโดยสวัสดิภาพ ขอขอบคุณมากนะคะ บ้ายบาย”

เวลาที่มีเจียพูดว่า “ลูกชายของนาง” มีเจียยังทำมือแสดงความสูงของ “ลูกชาย” เทียบกับตัวของเผิงซุนด้วย เพื่อเน้นความจริงของเผิงซุนว่าเป็นเมียคนอื่นและเป็นแม่ด้วย ยิ่งป็นนัดเดียวได้นกสองตัว หากว่าทั้งสองตั้งใจเกิดไปชั่วขณะหนึ่ง แต่ชีวิตจริงแข็งแกร่งดังกำแพงเหล็กมักทำลายจินตนาการเพื่อฝันใดๆ

ลั่วเหลียงจีเองก็ชักจะอดกลั้นอารมณ์ที่พลุ่งพล่านไม่ไหว เขาไม่ได้คาดว่าจะมาเจอหญิงเก่งที่มีประสบการณ์แบบนี้ที่ร้านชำรองเท้าเล็กๆ นัยน์ตาของนางคมกริบ คำพูดเหมือนเข็มที่ซ่อนอยู่ในกลุ่มไหมพรม

(นารีนครา. 2556: 67)

คุณย่า: นารีนครา

คุณย่าเป็นตัวละครหญิงที่ฉลาด สามารถแก้ไขปัญหาชีวิตและปัญหาของคนในครอบครัว คุณย่าฉลาดในการเลือกวิธีช่วยเหลือมีเจียจากความทุกข์ที่สามีเสียชีวิต คือ สร้างร้านค้าให้มีเจียทำกิจการ เพื่อให้ไม่มีเวลาคิดฟุ้งซ่าน และได้ออกจากบ้านพัก ขยับร่างกาย ใช้ความคิดทำงานเพื่อไม่ให้สุขภาพทรุดโทรมไปมากกว่าเดิม ความว่า “เวลาผ่านไปปีกว่า แม่ผัวเห็นว่ามีเจียไม่คิดแต่งงานใหม่แน่ อยู่แต่ที่เกิงซินหลี่ ดูหนังเกาหลี หนีงญี่ปุ่น เริ่มสูบบุหรี่ เป็นโรคกระเพาะอาหารอย่างรุนแรง ผอมเหลือ แต่หนังหุ้มกระดูก ลมพัดก็จะปลิวแล้ว ผู้หญิงคนนี้ไม่เคยถามอะไรเลย ตอนนั้นถึงอายุ 80 ปีแล้วยังมองโลกภายนอกได้อย่างชัดเจน รู้ว่าจะช่วยมีเจียได้อย่างไร” (นารีนครา. 2556: 111)

มีเจียลืมของขวัญวันเกิดลูกชาย คุณย่าจึงซื้อของขวัญให้และบอกว่ามีเจียเป็นคนซื้อให้เป็นวิธีการแก้ไขปัญหาและรักษาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวเองไว้ กล่าวคือ หลานชายอาจจะไม่พอใจที่ไม่ได้รับของขวัญจากมีเจีย ทำให้แม่ลูกมีปัญหากัน หรือในตอนที่เผิงซุนและมีเจียทะเลาะกัน คุณย่าแก้ปัญหาโดยให้มีเจียและเผิงซุนเข้าไปนอนด้วยกัน ซึ่งทางออกของคุณย่าประสบผลสำเร็จในเช้าวันต่อมา มีเจียและเผิงซุนไม่ทะเลาะกัน ทั้งสองคนอารมณ์เย็นลงและพูดคุยกันเช่นเดิม ชวนกันออกไปทานอาหารนอกบ้าน ดังตัวอย่าง

ประตูห้องชั้นบนเปิดออกมา แม่ผัวของมีเจียออกมายืนที่หน้าประตู ร้องเรียก “อาหมี่!” มีเจียหยุดนิ่งหันกลับไปเรียก “แม่!”

คนแก่พูด “ช่วยพยุงเผิงซุนลุกขึ้น”

มีเจียลังเลครู่หนึ่ง แล้วทำตามแม่ผัวว่า ก็ลงจะประคองเผิงซุน เผิงซุนรีบลุกขึ้นมาเอง หยุดร้องไห้เสียงดัง แต่ยังไม่สะอึกสะอื้น

คนแก่เรียกมีเจี๋ยและเผิงซุนเข้าไปในห้องของนาง แต่ไม่ได้พูดว่าอะไร คนแก่ใจดี สีน้าเรียบ ไม่ได้แสดงท่าทางอะไรออกมา ปู่ที่นอน 2 ที่ให้มีเจี๋ยกับเผิงซุนนอนกับพื้น แล้วปูผ่านววมหนาๆ มีผ้าห่มววม 2 ผืน ที่นอนอยู่เต็มพื้นที่แทบไม่มีทางเดิน คนแก่กลับไปทีเดียว ถอดเสื้อลงนอน ทำทุกอย่างเอง ไม่ต้องให้ใครช่วย นางค่อยๆ ลงนอน ไม่รีบร้อน มีเจี๋ยกับเผิงซุนเลยพูดไม่ออก ทั้งคู่ยังงงๆ นั่งเงียบๆ อยู่บนที่นอน ต่างหยิบโทรศัพท์มือถือมาส่ง SMS แล้วทั้ง 2 คนหยิบผ้าววมมาห่ม วันนี้เป็นวันที่ยาวพอแล้ว คำคืนอันวุ่นวายนี้ก็หายไปจากชีวิตทั้งคู่ จนกระทั่งพระอาทิตย์ส่องแสงผ่านม่านหน้าต่างเข้ามาในห้อง

(นารีนครา. 2556: 92-93)

เสี่ยวชู่จื่อ: หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า

เมื่อเสี่ยวชู่จื่อยังเป็นขอทาน เธอมีเสียงที่ไพเราะและเป็นเด็กฉลาดทำให้ภรรยาเป้าเหยียนซานรู้สึกถูกใจและรับเสี่ยวชู่จื่อมาเป็นสะใภ้เด็ก ความฉลาดมีไหวพริบทำให้มีที่อยู่และมีอาหารกินครบ 3 มื้อ ไม่ต้องออกไปเร่ร่อนขอทาน ความฉลาดของเสี่ยวชู่จื่อทำให้ภรรยาเป้าเหยียนซานหวาดกลัวในเวลาเดียวกันอีกด้วย เพราะกลัวว่าเสี่ยวชู่จื่อจะหนีการแต่งงาน ดังตัวอย่าง “ถึงนางจะพอใจเสี่ยวชู่จื่อทุกอย่าง แต่ก็ยังกังวลใจเรื่อยมาว่าเด็กคนนี้จะฉลาดเกินไป นางมักจะนึกถึงภาพที่พบเสี่ยวชู่จื่อครั้งแรก ภาพเขย่ากรับร้องเพลง “พี่สะใภ้คนนี้ได้จริงๆ อุ่มเด็กเล็กไม่ร้องโยเย...” ช่างฉลาดนัก! ที่จริงแล้วสิ่งที่น่ากลัวที่สุดเป็นสิ่งที่ตอนนั้นนางชอบที่สุดนั่นเอง” (หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 51)

เมื่อภรรยาของเป้าเหยียนซานจะให้เสี่ยวชู่จื่อแต่งงานกับเจี้ยนเซ่อจื่อ เสี่ยวชู่จื่อใช้ความฉลาดและไหวพริบในการแก้ไขปัญหาในทางที่ไม่เหมาะสม แต่ก็ใช่วิธีที่ทำให้รอดพ้นจากการแต่งงานกับเจี้ยนเซ่อจื่อ โดยเสี่ยวชู่จื่อหนีออกจากหมู่บ้าน ไปทำงานอยู่ที่หมู่บ้านอื่น รอให้เจี้ยนเซ่อจื่อแต่งงานก่อนค่อยกลับมาที่หมู่บ้านอีกครั้งเพื่อจะได้อยู่กับเหวินฮั่วจื่อคนรัก

ความฉลาดและไหวพริบเป็นความโดดเด่นของตัวละครหญิง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวละครหญิงสามารถดูแลตนเองและคนในครอบครัว เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่ทำให้เกิดความยากลำบากในการทำงานหารายได้เลี้ยงดูคนในครอบครัว ความฉลาดและมีไหวพริบจะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ และตัดสินใจได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งผู้ชาย

2.1.3 จิตใจเข้มแข็ง

ตัวละครหญิงในนวนิยายแปลจีนมีจิตใจที่เข้มแข็ง เมื่อประสบปัญหาต่างๆ ในช่วงที่ประเทศมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ตัวละครหญิงเหล่านี้ต้องเป็นกำลังสำคัญ

ในการช่วยเหลือครอบครัวหรือกลายเป็นผู้นำครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวอยู่ร่วมกันได้อย่างเข้มแข็งมีความสุข ได้แก่ ตัวละครคุณย่า มีเจีย และเผิงซุนจากเรื่อง **นารินครา** ดังนี้

คุณย่า: นารินครา

คุณย่าต้องเป็นผู้นำครอบครัวเนื่องจากสามีฆ่าตัวตายเพราะการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทำให้ครอบครัวต้องสูญเสียทรัพย์สินจำนวนมาก จากฐานะที่เปลี่ยนไปและสามีที่เสียชีวิต คุณย่าต้องเป็นผู้นำของครอบครัว เลี้ยงดูบุตรชายเพียงลำพัง

หลายปีมาแล้ว บ้านของครอบครัวซึ่งถูกยึดและถูกแบ่งเป็นของคนอื่น ในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม พ่อของซึ่งเจียงเทากระโดดตึกตาย นางปล่อยให้ทุกอย่างเป็นไปตามกรรม ไม่ร้องไห้ตีโพยตีพาย เป็นบ้าเป็นหลัง ไม่ทำท่าโศกเศร้า ไม่ขาดสติ นางเป็นแม่มายที่ดูแลลูกชายกำพร้าเพียงลำพังคนเดียว ด้วยกายใจที่สงบเข้มแข็ง เหมือนกับว่ายังมีผู้ชายในครอบครัว ไม่กลัวอะไร เลี้ยงลูกชายอย่างมีเกียรติ ลูกเติบโตมาเป็นคนใจกว้าง ภูมิฐาน สง่าผ่าเผย ลูกชายนางยกห้องที่แทบจะไม่มีเหลือแล้วให้เพื่อนที่แต่งงาน ของที่ให้ไปก็ไม่มีทางได้กลับคืน นางก็ไม่บ่นโทษโน่นโทษนี่ สิบกว่าปีมานี้มีเรื่องเล็กใหญ่ที่ผู้หญิงคนนี้ต้องเผชิญก็ต้องเผชิญด้วยความสงบ ไม่เคยเห็นนางบ่นว่าฟ้าดิน มีแต่จัดการแก้ไขสิ่งที่เกิดขึ้นตามสมควรไม่เคยคิดว่าฟ้าได้ลงโทษอย่างไม่เป็นธรรม

(นารินครา. 2556: 109)

คุณย่ามีจิตใจที่เข้มแข็ง อดทนต่อความเปลี่ยนแปลงทางฐานะที่ทรัพย์สินถูกยึด และถูกแบ่งให้เป็นของคนอื่น ต่างจากสามีที่อดทนการเปลี่ยนแปลงไม่ได้จึงฆ่าตัวเองตาย แสดงให้เห็นว่าคุณย่ามีจิตใจที่เข้มแข็งมากกว่าสามี จิตใจที่เข้มแข็งทำให้ยอมรับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นและเผชิญความยากลำบากด้วยจิตใจที่เข้มแข็งและสงบนิ่ง เลี้ยงดูคนในครอบครัวอย่างดี เมื่อลูกชายเสียชีวิตทำให้ครอบครัวเหลือเพียงผู้หญิงคือ คุณย่า ลูกสะใภ้มีเจีย และหลานชายที่ยังเล็ก คุณย่าได้ข้ามผ่านความไม่แน่นอนในชีวิตและสร้างความเข้มแข็งให้กับคนในครอบครัว โดยการทำร้านค้าให้มีเจียจะได้หลุดพ้นความเศร้าโศกจากการจากสูญเสียสามี และทำให้ร้านชำตรงทำเป็นสถานที่ทำให้คนในครอบครัวได้พบปะกันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตากอีกด้วย ในชีวิตที่ผ่านมาคุณย่าต้องเผชิญกับความสูญเสียทรัพย์สินและสูญเสียคนในครอบครัว ทุกข์แสนสาหัสแต่คุณย่าผ่านพ้นความลำบากได้เพราะมีจิตใจที่เข้มแข็ง

มีเจีย: นารินครา

จิตใจที่เข้มแข็งของมีเจียทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต จากภูมิหลังครอบครัวที่ต้องสูญเสียทรัพย์สิน และสูญเสียพ่อที่เป็นหัวหน้าครอบครัว กลายเป็นคนกล้าหาญเข้มแข็ง ออกมาเผชิญ

โลกทำธุรกิจกับสามี ทำให้ครอบครัวกลับมาพื้นฐานะร่ำรวยอีกครั้ง “หลังจากนั้นเป็นยังไงล่ะ ปฏิวัติวัฒนธรรมที่กินเวลา 10 ปี ทำอะไรตระกูลก็ได้อีกละ 20 ปีให้หลัง มีเจียกลายเป็นคนกล้าหาญเข้มแข็ง มีเจียกับซ่งเจียงเทาออกมาเผชิญโชคที่ถนนฮั่นเจิ้ง ช่วยกันทำงานอย่างแข็งขันจนฟื้นคืนกลับมาได้อีก” (นารีนครา. 2556: 85)

มีเจียใช้เงินหมดไปกับการรักษาสามีที่ป่วยเป็นโรคมะเร็ง เมื่อสามีเสียชีวิตเธอจึงกลายเป็นผู้นำครอบครัวที่ทำหน้าที่เหมือนผู้ชายคือ หารายได้เลี้ยงคนในครอบครัว พร้อมทั้งดูแลคุณย่าและลูกชายกิจการร้านชำตรงเท้าเป็นงานที่รายได้้น้อยมาก จึงต้องใช้ความฉลาดและความเข้มแข็งที่จะอดทน ทะเยอทะยาน กระตือรือร้น เก็บหอมรอมริบ จนในที่สุดมีเจียประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจ “มีเจียเป็นใครนะหรือ เป็นคนที่เขาถือกันว่าเป็นเศรษฐีเงินล้านในถนนฮั่นเจิ้ง” (นารีนครา. 2556: 20)

เฟิงซุน: นารีนครา

เฟิงซุนมีจิตใจที่เข้มแข็ง ทำให้กล้าหาญ เฟิงซุนแสดงความกล้าครั้งแรกเมื่อตัดสินใจออกมาเผชิญโลกภายนอก ออกมาหางานทำเพื่อเลี้ยงดูครอบครัว ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัวแทนผู้ชายไม่ยอมอยู่กับชีวิตครอบครัวที่ผิดหวัง ครั้งต่อมาคือเฟิงซุนสมัครงานเป็นพนักงานชำตรงเท้า อาชีพชำตรงเท้าเป็นอาชีพที่ต่ำต้อยและงานหนัก เฟิงซุนมีจิตใจที่เข้มแข็ง ทั้งความอาย ไม่สนใจคำดูถูกและคำนิทาของผู้อื่น “เฟิงซุนยอมละความอาย ตัดสินใจมาทำงานที่ร้านของมีเจียเพราะเป็นคนฮั่นใจด้วยกัน อยู่ที่ถนนสุยถ่าเก่าแก่ด้วยกัน” (นารีนครา. 2556: 42) เฟิงซุนทำงานให้มีเจียอย่างขยันขันแข็งเป็นระยะเวลาหลายเดือน ใจหายวนก็มารับเฟิงซุนกลับไป ตอนนั้นแสดงให้เห็นความเข้มแข็งทางจิตใจของเฟิงซุนที่ยอมรับความเป็นจริง ไม่ไว้วางใจหรือด่าว่าสามี ดังตัวอย่าง “เฟิงซุนยังทำให้คนแปลกใจด้วยการทำงานที่ยากลำบากจนผ่านไป 3 เดือนแล้วยังทำอยู่ ทำให้ตัวเองดูเหมือนเป็นหญิงชำตรงเท้าไปจริงๆ เฟิงซุนเป็นคนยอมรับความจริง ไม่พาลพาโลและไม่ด่าใจหายวน คนแบบเฟิงซุนเวลาโกรธก็ทนไปจนตาย มีเจียไม่เคยเห็นหญิงสาวแบบนี้มาก่อน” (นารีนครา. 2556: 26-27)

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นว่าในช่วงสภาพสังคมบีบคั้น ชีวิตความเป็นอยู่ไม่ได้สะดวกสบาย การดำเนินชีวิตลำบาก ตัวละครหญิงเหล่านี้มีจิตใจที่เข้มแข็ง ยอมรับสภาพความเป็นจริงอย่างกล้าหาญ และกล้าออกมาเผชิญกับสิ่งใหม่ ทั้งที่ไม่รู้ว่าผลลัพธ์จะเป็นอย่างไร จิตใจที่เข้มแข็งกล้าหาญของตัวละครหญิงแสดงให้เห็นอีกในครอบครัวที่ไม่มีผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว ตัวละครหญิงจะทำหน้าที่เป็นผู้นำครอบครัวเหมือนเป็นผู้ชาย หารายได้เลี้ยงดูครอบครัว สำหรับครอบครัวที่ยังมีผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว ตัวละครหญิงเป็นกำลังสำคัญให้หัวหน้าครอบครัว จะเห็นได้ว่าตัวละครหญิงจะทำทุกอย่างเพื่อครอบครัว รักษาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว เสริมสร้างความเข้มแข็ง

ให้กับครอบครัว เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการข้ามผ่านปัญหาต่างๆ ในชีวิต ลักษณะตัวละครหญิงดังกล่าวช่วยสนับสนุนเสนอแนวคิดสำคัญของนวนิยายแปลจีนที่ให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัว

2.1.4 มีความเป็นปู้ซุน

ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 702) อธิบายว่า ปู้ซุน หมายถึง “คนที่ยังมีกิเลสหนา, สามัญชน, ผู้ที่ยังมิได้เป็นพระอรหันต์” ในงานวิจัยนี้คำว่า ปู้ซุน จะหมายถึง ตัวละครหญิงที่มีความรู้สึกรัก โกรธ โกรธ หลง มีด้านที่ดีและไม่ดี ในนวนิยายแปลจีนมีตัวละครที่แสดงความเป็นมนุษย์ปู้ซุน ได้แก่ เสี่ยวชู่จื่อจากเรื่อง **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า** มีเจียจากเรื่อง **นารินครา** ไปด้าสิ่งจากเรื่อง **ตลอดกาลนั้นนานแค่ไหน** ดังนี้

เสี่ยวชู่จื่อ: หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า

ตัวละครเสี่ยวชู่จื่อ รักตนเอง คิดถึงตนเองก่อน เมื่ออายุครบ 17 ปี พ่อแม่ต้องการให้แต่งงานแต่เธอไม่อยากแต่งงานเพราะรักกับเหวินฮั่วจื่อ จึงตัดสินใจที่จะหนีออกไปจากหมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า ความว่า

ทั้งสองคนได้เถียงกันแบบนี้อยู่เรื่อย เมียของเป่าเหียนซานชักจะรู้สึกว่าจะมีอะไรไม่ชอบมาพากล ตอนกลางคืนก่อนนอนเลยปรึกษามี

“เสี่ยวชู่จื่ออายุ 17 แล้วนะ ควรให้พวกเขาแต่งงานแล้วละ”

ในเวลานั้นเองเสี่ยวชู่จื่อจู่ๆ ก็หายไป พ่อเกี่ยวข้าวแปลงหนึ่งเสร็จแล้ว เสี่ยวชู่จื่อบอกทุกคนว่า

“พวกแกกลับบ้านไปก่อน ข้าจะไปซักผ้าเช็ดหน้าที่ลำธาร” แล้วก็ไม่กลับมาอีกเลย

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า. 2555: 135)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นความเป็นปู้ซุนของเสี่ยวชู่จื่อ เธอเป็นคนดี กตัญญูต่อมารดาและบุคคลที่เลี้ยงดูเธอมาด้วยการทำงานอย่างหนักและทำงานได้ดีเสมอมา แต่เมื่อถึงเวลาที่จะต้องแต่งงานเป็นการตอบแทนอย่างหนึ่งในฐานะที่เธอถูกเลี้ยงมาเพื่อเป็นสะใภ้เด็ก เธอไม่อยากแต่งงานนี้ทั้งความกตัญญู ทั้งหน้าที่ที่เธอเคยปฏิบัติ เพราะเห็นแก่ความรู้สึกของตนเองเป็นสำคัญ

มีเจีย: นารินครา

มีเจียเป็นคนมีน้ำใจให้ความช่วยเหลือผู้อื่น คนในละแวกนั้นนับหน้าถือตา แต่มีเจียก็ยังเป็นมนุษย์ธรรมดาที่ไม่ได้มีแต่ด้านที่ดีงามเพียงอย่างเดียว มีความประพฤติที่ไม่ชอบ คือมีเจียแต่งงานแล้วแต่เธอก็ยังมีคนรักอีกคนหนึ่ง สามีของเธอรับรู้ก็เสียใจมาก “พอซ่งเจียงเทาทราบว่า มีเจียมีผู้ชายอีกคนหนึ่ง เขาอะอะไว้วายเสียใจ ไม่ดื่มไม่กินไป 3 วัน ปิดประตูเสียงดังอยู่แต่ในบ้าน เมื่อระเบิดออก

มาแล้ว เขาออกไปหาใครคนนั้นตามลำพัง สนทนากันอย่างเปิดเผย เมื่อพูดกันจบก็แก้ปัญหาได้
 สาบานเป็นพี่น้องกัน” (นารีนครา. 2556: 107)

มีเจียออกไปเกี่ยวกับคนรักอีกคนที่ต่างเมือง ลืมวันเกิดของลูกชายตัวเอง “วันเกิดลูกชาย
 อายุ 8 ปี ใครคนนั้นพามีเจียไปกวางตุ้ง ไปซื้อของเข้าร้าน แล้วเลยเที่ยวต่อที่กวางโจวเหมือนเป็นคู่รัก
 กันมีเจียลืมวันเกิดลูกชายไปเลย” (นารีนครา. 2556: 109) จากตัวอย่างดังกล่าวว่า มีเจียยังเป็นมนุษย์
 ธรรมดาที่มีความรัก รักผู้ชายคนอื่นนอกจากสามีของตนเอง มีเจียที่เป็นคนที่ชัดเจน เปิดเผย กลับมี
 ความลับเรื่องของคนรักอีกคน ความเป็นปฤชชนของมีเจียยังแสดงผ่านความอ่อนแอเมื่อสามีเสียชีวิต
 จากตัวอย่าง “เวลาผ่านไปปีกว่า แม่ผัวเห็นว่ามีเจียไม่คิดแต่งงานใหม่แน่ อยู่แต่ที่เกิงซินหลี่ ดูหนัง
 เกาหลี หนีงูญี่ปุ่น เริ่มสูบบุหรี่ เป็นโรคกระเพาะอาหารอย่างรุนแรง ผอมเหลือแต่หนังหุ้มกระดูก ลมพัด
 ก็จะมีลมแล้ว” (นารีนครา. 2556: 111) มีเจียเป็นผู้หญิงที่มีความเข้มแข็งทางจิตใจ แต่ก็มีช่วงที่
 อ่อนแอซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาทั่วไปของมนุษย์ มีเจียเสียใจกับการจากไปของสามี ไม่ดูแลสุขภาพ ทำให้
 ผู้สูงอายุเป็นห่วง เธอไม่ทำงาน อยู่แต่ที่บ้านในเกิงซินหลี่ ซึ่งเป็นบ้านของมีเจียและสามี

ไปต้าสิ่ง: ตลอดกาลนะนานแคไหน

ไปต้าสิ่งได้รับการยกย่องเรื่องคุณธรรมความดี แต่เป็นมนุษย์ปฤชชนธรรมดา เธอจึงไม่ได้
 สมบูรณ์แบบทุกด้าน คือเป็นคนประมาท ไม่มีสมาธิ ดังตัวอย่าง

คุณยายยังชอบว่าเขาโง่ปอกกระเทียมก็เอาเปลือกออกไม่หมด แถมยังแช่น้ำกระเทียมกั๊ดซึ่ม
 เข้าไปในชอกเล็บจนต้องร้องให้สะอึกสะอื้นด้วยความเจ็บ เห็นแมลงวันอยู่ชัฏๆ เขายกไม้ตีหลายครั้ง
 แต่ไม่เคยตีโดนเลย ยังมีเรื่องทำเงินหาย ทำคูปองน้ำมันสำหรับทำอาหารหาย สมัยนั้นต้องใช้บัตรคูปอง
 ถึงจะซื้อน้ำมันได้ถูก มีการปันส่วนให้แต่ละคนซื้อน้ำมันถั่วลิสงได้ 250 กรัมต่อเดือน ถ้าทำคูปองหาย
 ต้องใช้เงิน 1.50 หยวนซื้อน้ำมันครึ่งกิโล แพงกว่ามีบัตรคูปองเท่าตัว วันหนึ่งไปต้าสิ่งถูกใช้ไปซื้อน้ำมัน
 ถั่วลิสงที่ปากซอยทางเหนือ เขาทำคูปองและเงินหายตั้งแต่ยังไม่เข้าไปในร้าน คุณยายด่าเขาทั้งวันว่า
 “ไม่รู้จักคุมสติ ปล่อยให้ใจลอยไม่อยู่กะเนื้อกะตัว” “ถ้าแกโง่แกก็ต้องหัดใช้สติคิดบ้าง แกทำไม่ถึงได้แต่
 ใจลอยมากกว่าคนอื่นแบบนี้”

(ตลอดกาลนะนานแคไหน. 2557: 21)

ไปต้าสิ่งไม่มีสติและไม่ระวังเอามือจุ่มไปในน้ำกระเทียม ทำให้ตัวเองเจ็บตัว ความไม่ระวัง
 รอบคอบทำให้ไปต้าสิ่งทำคูปองส่วนลดน้ำมันและเงินหาย ทำให้ต้องจ่ายเงินซื้อน้ำมันแพงขึ้นเท่าตัว
 หรือตอนที่ไปต้าสิ่งเกิดความสับสนตอนซื้อร้องเพลงงานเลี้ยงอาหารค่ำฉลองคริสต์มาสของโรงแรม
 “อย่างไรก็ตาม ยังมีปัญหาเล็กๆ น้อยๆ ในระหว่างการซ้อม เช่น ตอนที่ร้องว่า “มือซ้ายจับไก่อ มือขวา
 จับเปิด ข้ายังมีทารกตัวอ้วนอยู่ในอ้อมอก” เขาควรยื่นมือซ้ายออกมาก่อนแล้วค่อยยื่นมือขวา

แต่ไม่รู้ทำไมเขาขยับมือขวาออกมาก่อนมือซ้ายทุกครั้ง” (ตลอดกาลน่านแคไหนด. 2556: 52) เพราะไปด้าสิ่งไม่มีสติสมาธิ ทำให้เกิดความสับสน โดยยื่นมือขวาออกมาก่อนมือซ้ายทุกครั้งในการซ้อมการแสดง แต่เมื่อไปด้าสิ่งมีสติและสมาธิ ก็สามารถทำได้ถูกต้อง

เชียนเป็นอีกตัวละครที่พูดถึงลักษณะนิสัยของไปด้าสิ่ง คือเธอประมาท สะเพร่าในการใช้ชีวิต ไปด้าสิ่งทำอาหารพร้อมกับคุยโทรศัพท์ ทำให้วันขึ้นโขมงจนฝาผนังห้องครัวเป็นรอยดำไฟเกือบจะไหม้เพดานห้อง ดังตัวอย่าง

เชียนพูดอะไรไม่ออกไปชั่วขณะหนึ่ง เพราะเขาไม่อยากจะพูดอะไรที่มากเกินไปในวันเกิด แต่เขาก็รู้ว่าไปด้าสิ่งอยากให้เขาพูดอะไร เดิมทีเขาอยากจะทำเรื่องความสัมพันธ์ในอนาคตของพวกเขา แต่ไม่ใช่วันนี้ ควรจะพูดพรุ่งนี้หรือมะรืนนี้ แต่เมื่อจะให้พูดก็ต้องพูด เขาเลยตัดสินใจพูด อะไรจะเกิดก็ช่างมัน คิดอย่างไรก็พูดไปเลย เขาพูดไม่หยุดว่าเขาคิดว่าความสัมพันธ์ของเขากับไปด้าสิ่งไม่น่าจะมีอะไรมากกว่านี้ เรื่องไปด้าสิ่งที่เขาคิดจะลืมก็ลืมไม่ได้คือ วันหนึ่งที่เขาพากินข้าวเย็น ไปด้าสิ่งพูดโทรศัพท์พลางผัดอาหารไปพลาง น้ำมันที่ใช้ผัดร้อนจนควันขึ้นโขมง เขาก็ยังพูดต่อไปจนไฟลุกขึ้นมาจากกระทะก็ไม่เลิกพูด จนกระทั่งฝาผนังห้องครัวเป็นรอยดำ ไฟแทบจะไหม้เพดาน เชียนว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เขาไม่เข้าใจเลย ทำไมไปด้าสิ่งไม่บอกคนที่พูดด้วยให้เลิกพูดเพราะกำลังทำกับข้าว เรื่องที่พูดก็ไม่ได้สำคัญอะไร อีกอย่างหนึ่งถ้าจะพูดทำไมไปด้าสิ่งไม่ปิดแก๊สก่อนเพื่อพูดกับคนนั้น ไปด้าสิ่งไม่ทำอะไรสักอย่างผัดข้าวไปพลาง พูดโทรศัพท์ไปพลาง

(ตลอดกาลน่านแคไหนด. 2557: 72)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าไปด้าสิ่งสะเพร่าและประมาทในการใช้ชีวิต ทำอาหารพร้อมกับคุยโทรศัพท์ ไม่เลือกทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ไปด้าสิ่งคิดไม่รอบคอบในการทำอาหาร อาจเกิดอันตรายจนถึงความตายได้

ความเป็นปฤชนที่ปรากฏของตัวละครหญิง แสดงให้เห็นความเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่ไม่ได้มีแต่ด้านที่ดี งดงาม แต่มนุษย์ก็ยังเป็นปฤชน ไม่ใช่บุคคลวิเศษที่ไม่มีความผิดพลาด การสร้างตัวละครให้มีความโดดเด่นในประเด็นนี้ ทำให้นวนิยายแปลจีนมีความสนุกสนาน และช่วยเน้นลักษณะนิสัย บุคลิกของตัวละครแต่ละตัวเป็นเพียงมนุษย์คนหนึ่ง

2.2 ความโดดเด่นของตัวละครชาย

ตัวละครเอกชายในนวนิยายแปลจีนมีจำนวนน้อยกว่าตัวละครหญิง เพราะตัวละครเอกส่วนใหญ่ในนวนิยายแปลจีนเป็นตัวละครหญิง ตัวละครเอกชายมีลักษณะร่วมกันที่แสดงถึงจิตใจที่ยิ่งใหญ่ที่ทำเพื่อบุคคลอื่น และความเป็นธรรมชาติของมนุษย์ ความโดดเด่นของตัวละครชายในนวนิยายแปลจีน ได้แก่

2.2.1 จิตใจเปี่ยมด้วยอุดมการณ์

2.2.2 มีความเป็นปुरुชน

2.2.1 จิตใจเปี่ยมด้วยอุดมการณ์

อุดมการณ์ หมายถึง “หลักการที่วางระเบียบไว้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้” (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. 2556: 1422) ตัวละครเอกชายในนวนิยายแปลจีนมีจิตใจที่งดงาม จริใจ ซื่อสัตย์ ช่วยเหลือผู้อื่นและมีอุดมการณ์ที่ยิ่งใหญ่ ตั้งมั่นที่จะเสียสละตนเองเพื่อสร้างประโยชน์ให้ส่วนรวม แม้จะต้องเสียสละกระทั่งชีวิตของตนเองก็สามารถทำได้ ตัวละครชายที่จิตใจเปี่ยมด้วยอุดมการณ์ ได้แก่ เลาจาจากรื่อง **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า** เกาเหรินหยุนจากรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** และจางซือหยวนจากรื่อง **ผีเสื้อ** ดังตัวอย่าง

เลาจา: หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า

เลาจาเป็นเด็กชายที่มีจิตใจงดงามเป็นเลิศ ใครๆ ก็กล่าวว่าเป็นคนดี มีคุณธรรม เสียสละให้ผู้อื่นมีความสุขโดยไม่คิดถึงตนเองตั้งแต่เล็ก เหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าเลาจาเสียสละและสร้างประโยชน์ให้กับผู้อื่นมีตั้งแต่เรื่องเล็กจนถึงเรื่องใหญ่ เช่น ตอนที่เลาจาชวนปู่เป่าหามารับประทานอาหารที่บ้าน ดังตัวอย่าง

เลาจาไปตัดหญ้าเลี้ยงหมู แต่ปู่เป่าห่าฟันเชือกไม่ไหวแล้ว ทุกวันนี้ได้แต่นั่งตากแดดอยู่ที่ตีนกำแพง พอถึงเที่ยงก็กลับบ้านทำกับข้าว เลาจาไม่ให้ เขากลับบ้าน

“มากินข้าวบ้านหนูเถอะ”

ปู่เป่าห่าไม่ปฏิเสธ กินมาหลายวัน พอเลาจาพูดที่เล่นที่จริง “แกชวนปู่เป่าห่ามากินทุกวัน ถ้าบ้านเรามีไม่พอกินจะทำอย่างไร”

เลาจาตอบอย่างจริงจัง “หนูก็จะกินขนมเบ๊อึ่งเค็มน้อยลงไปแผ่นหนึ่ง กินข้าวต้มน้อยลงไปถ้วยหนึ่ง จะได้ไหม”

พอหัวเราะ ลูบหัวลูกชายคนเล็ก

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า. 2555: 117)

พ่อของเลาจากำลังถามเลาจาว่าถ้าที่บ้านไม่มีอาหารพอกินจะทำอย่างไร เลาจาแสดงความเสียสละและความมีน้ำใจโดยจะแบ่งปันอาหารส่วนหนึ่งของตนเองให้ ตัวเองก็ทานน้อยลง อาจจะไม่อิ่มก็ไม่ใช่ไร ความมีน้ำใจของเลาจายังปรากฏตอนที่เลาจายกของเล่นของตนให้คู่แข่ง ทำให้คู่แข่งชนะเกม เลาจาเลยเป็นฝ่ายแพ้ ดังตัวอย่าง

“เลาจา ทำไมแกถึงเอา “ขุนพลเผ่า” ของแกไปเปลี่ยนให้เจ้าลูกคนรองของเป้าเหรินหยวนเขา
ทั้งหมดเสียล่ะ” ปู่เป้าห้าถาม

“หนูดูท่ามันจะร้องไห้แล้ว” เลาจาตอบ

“แล้วแกไม่เสียใจหรือที่แพ้เขาล่ะ”

“เสียใจสิ”

“แล้วแกยังเปลี่ยนให้เขาหรือ”

“หนูดูท่ามันจะร้องไห้แล้ว” เลาจาตอบอีกที

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 91)

เลาจาเล่นเกมกับลูกชายคนรองของเป้าเหรินหยวน เมื่ออีกฝ่ายกำลังจะแพ้เกม ทำท่าจะ
ร้องไห้ เลาจารู้สึกสงสารจึงเป็นฝ่ายเสียสละตัวขุนพลเผ่าให้อีกฝ่าย ทำให้อีกฝ่ายชนะ เลาจารู้สึก
เสียใจมากแต่ไม่ยอมเห็นลูกชายคนรองของเป้าเหรินหยวนเสียใจหรือร้องไห้ จากตัวอย่างดังกล่าว
แสดงให้เห็นว่าเลาจานิสัยดี เสียสละตนเอง คิดถึงความรู้สึกของผู้อื่นก่อนความรู้สึกของตนเองเสมอ

นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างแสดงความคิดของเลาจา คือ เลาจาเสียสละโอกาสเรียนหนังสือ
เพื่อให้เหวินฮั่วจื่อได้เรียนหนังสือต่ออีกหนึ่งปี ดังตัวอย่าง

พ่อบอกว่าอยากให้เลาจาไปโรงเรียน เหวินฮั่วจื่อเขียนจดหมายได้แล้ว คิดบัญชีก็ได้ ถ้าไม่
เรียน มาช่วยทำงานจะเป็นกำลังสำคัญ เหวินฮั่วจื่อไม่เห็นด้วยกับพ่อ ทั้งร้องไห้ อาละวาด ประท้วงไม่
กินข้าว จนเลาจาต้องบอกว่า

“ให้พี่รองเขาเรียนต่อเถอะ ฉันไม่เรียนหรอก”

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 116)

ครอบครัวของเลาจามีฐานะยากจน ไม่สามารถส่งลูกสองคนไปเรียนหนังสือพร้อมกันได้
แต่เหวินฮั่วจื่อไม่ยอมเลิกเรียนหนังสือ และแสดงอาการขัดขืนอย่างรุนแรงทั้งร้องไห้ อาละวาด
อดอาหารประท้วง เลาจาเห็นอาการของเหวินฮั่วจื่อแล้ว รู้สึกไม่ดีที่เห็นพี่เสียใจมาก จึงเสียสละโอกาส
ของตนเองให้เหวินฮั่วจื่อได้เรียนหนังสือต่อ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเลาจาคิดถึงความรู้สึกของพี่ชายมากกว่า
ตนเอง ทั้งที่เลาจาตั้งหน้าตั้งตาจะรอเวลาจะได้ไปโรงเรียนเหมือนกับคนอื่นๆ จิตใจที่งดงามของเลาจา
ไม่ได้ทำให้เลาจาปฏิบัติดีต่อคนในครอบครัวเท่านั้น เลาจายังมีน้ำใจต่อสรรพสัตว์ทั้งหลาย เช่น การมี
เมตตาปล่อยสัตว์กลับสู่ธรรมชาติ ดังนี้

เหวินฮั่วจื่อได้ยินก็หยุดร้องไห้ วิ่งไปที่ “ทะเลสาบ” จับนกกระเจี๊ยบมาให้เลาจ่า
 เสี่ยวชู่จื่อใช้ก้านข้าวฟ่างสานกรงให้ เลาจ่าเล่นอยู่พักหนึ่งก็ปล่อยนกไป
 “มันอยู่ตัวเดียวในกรงนี้เหงาแย่เลย” เขาพูด พ่อลูบหัวเลาจ่าแล้วถอนหายใจ
 “เด็กดี ปีหน้าพ่อจะให้แกะเรียนแน่ๆ”

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 116)

เหวินฮั่วจื่อให้นกกระเจี๊ยบแก่เลาจ่า เพราะเลาจ่าเสียสละโอกาสเรียนหนังสือให้เหวินฮั่วจื่อ
 ได้เรียนต่อ เขารู้สึกสงสารนกที่จะต้องอยู่ในกรง ไม่มีอิสระบินเช่นเดิม เลาจ่าเมตตาจึงปล่อย
 นกกระเจี๊ยบกลับสู่ธรรมชาติ

เหตุการณ์สำคัญและยิ่งใหญ่ที่แสดงให้เห็นจิตใจที่กล้าหาญ และเป็นเหตุการณ์ที่ยืนยัน
 ถึงอุดมการณ์การทำความดีที่แรงกล้าของเลาจ่า คือ การช่วยเหลือปู่เป้าห้าให้พ้นจากภัยน้ำท่วมจนตัวเอง
 ต้องเสียชีวิต ดังตัวอย่าง

ทุกคนทอดถอนใจ “ถ้าเลาจ่าปีนต้นไม้ขึ้นไปก่อนก็ไม่ตายหรอก”
 “ถ้าเลาจ่าวิ่งไปก่อน มันวิ่งได้เร็วกว่าน้ำแน่ๆ”
 “ก็แน่สิ เด็กๆ วิ่งเร็ว ลูกชายคนที่สองของข้าวิ่งนำหน้าไปก่อนเราเสียอีก”
 “เลาจ่ายอมตายเพื่อปู่เป้าห้า”
 “เด็กคนนี้...” ปู่เหยียนหรงซึ่งเคยผ่านการยุทธ์เมื่อก่อนเสียสละ ยกหัวแม่โป้งขึ้นสูง
 มือสั้น
 “เด็กคนนี้เป็นตัวอย่างเด็กดี”

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 159)

เลาจ่าเป็นเด็กจึงมีเรี่ยวแรงและความคล่องตัวมาก ถ้าเลาจ่าวิ่งหนีน้ำท่วมก่อนก็จะ
 รอดชีวิต แต่เลาจ่าเสียชีวิตเข้าช่วยเหลือปู่เป้าห้าอย่างกล้าหาญ รอดปู่เป้าห้าแล้ววิ่งหนีน้ำท่วมพร้อม
 กัน ช่วยผลักปู่เป้าห้าขึ้นต้นไม้สูงก่อนตนเอง ปู่เป้าห้าขึ้นต้นไม้สูงพ้นเหนือน้ำได้ แต่เลาจ่าหนีไม่ทันจึง
 จมน้ำเสียชีวิตภัยอันตรายจากน้ำท่วมไม่ได้ทำให้เลาจ่ากลัวจนทิ้งแนวทางที่ยึดถือปฏิบัติมาตลอดเพื่อ
 เอาชีวิตรอด อุดมการณ์ที่ยิ่งใหญ่ของเลาจ่าทำให้เขาเสียสละอีกครั้ง แต่สิ่งที่เลาจ่าต้องเสียสละใน
 ครั้งนี้คือ ชีวิตของตนเองที่ยังเป็นเด็กแลกกับชีวิตของผู้เฒ่าคนหนึ่ง เป็นความยึดมั่นในอุดมการณ์จน
 วันตาย แสดงถึงจิตใจที่กล้าหาญเข้มแข็งและความตั้งมั่นของเลาจ่าซึ่งเป็นเพียงเด็กเล็กคนหนึ่ง
 ความกล้าหาญ ความเสียสละและจิตใจที่เปี่ยมด้วยอุดมการณ์ของเลาจ่าได้รับการยกย่องชื่นชมจาก

ทั้งผู้ใหญ่และเด็ก รวมถึงเป้าเหยียนหงที่เคยเป็นทหารผ่านสนามรบ ผ่านความเป็นความตายมาก่อน ก็ยังยกย่องชื่นชมจากใจ เป็นการเน้นอุดมการณ์ยิ่งใหญ่ของเลาจ่า

สภาพศพของเลาจ่าไม่ได้แสดงสีหน้าหวาดกลัวความตาย แต่ใบหน้าของเลาจ่ากลับสงบ และมีรอยยิ้มที่มุมปาก “คนบนแพช่วยกันดูดเชื้อไหลกับเลาจ่าขึ้นมา วางเลาจ่านอนราบบนแพ เลาจ่าตายไปตั้งนานแล้ว ตาของเขาปิดสนิท แต่มุมปากโค้งขึ้น เหมือนกับว่ายังยิ้ม” (หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 158) รอยยิ้มของเลาจ่าเป็นสิ่งที่ยืนยันว่า เลาจ่าเต็มใจ ไม่รู้สึกเสียใจ หรือไม่พอใจที่เสียสละเสี่ยงชีวิตตนเองเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นจนตนเองต้องตาย

ผู้ใหญ่ในหมู่บ้านช่วยจัดงานศพของเลาจ่าให้แตกต่างจากงานศพของเด็กทั่วไป แสดงให้เห็นว่าคนในหมู่บ้านยกย่อง ยอมรับและนับถือจิตใจที่เปี่ยมด้วยอุดมการณ์ของเลาจ่าคือ มีใจศพบมีเสื้อผ้า ชุดใหม่ และมีรองเท้าพลให้เลาจ่าด้วย ดังตัวอย่าง

น้ำแห้งแล้วเป็นเวลาที่ต้องจัดงานศพ ทุกคนปรึกษากันว่าจะทำอย่างไรดี พวกเขาเห็นพ้องกันว่าไม่ควรทำศพเลาจ่าแบบศพเด็กทั่วไป เลาจ่ายังเป็นเด็กก็จริง แต่สิ่งที่เขาทำเป็นคุณธรรมอันยิ่งใหญ่ ไม่สมควรที่จะเอาเสื้อม้วนศพเหมือนเด็กอื่น ต้องใส่หีบศพ พวกผู้ชายไปซื้อหีบ ผู้หญิงไปซื้อเสื้อผ้า สีนํ้าเงินที่ตลาด เอามาตัดเสื้อชุดนักเรียน ผ้าสีขาวมาตัดเป็นเสื้อคลุม เลาจ่าได้ใส่รองเท้าพลสีขาวเป็นครั้งแรก

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 161)

ระหว่างเคลื่อนศพ ผู้ใหญ่จากหมู่บ้านเดียวกันและผู้ใหญ่จากต่างหมู่บ้านที่ทราบข่าวต่างพร้อมใจมาร่วมงาน ทำให้งานศพของเลาจ่ามีผู้ใหญ่ร่วมขบวนแห่ศพประมาณ 200 คน “คนทั้งหมู่บ้านมาร่วมงานศพเขา แม้แต่คนหมู่บ้านอื่นก็ยังมา ทุกคนได้ยินว่า หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้ามีเด็กที่ตายเพื่อช่วยคนแก่ไว้ถูกหลานรู้ว่าที่หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้ามีเด็กที่มีคุณธรรมน้ำใจประเสริฐ ขบวนแห่ศพมีผู้ใหญ่กว่า 200 คนมาร่วมแห่ เดินไปตามทาง” (หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 162) แสดงให้เห็นว่าเป็นงานศพที่ยิ่งใหญ่ แม้เป็นเพียงเด็กธรรมดาคนหนึ่งแต่ทุกคนยกย่องนับถือความดี ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นแล้วว่าเลาจ่าเป็นคนที่มีความตั้งใจงดงามและเปี่ยมไปด้วยอุดมการณ์ กล่าวคือ มีความกล้าหาญที่ยิ่งใหญ่ ยึดมั่นที่จะเสียสละตนเองตั้งแต่เรื่องเล็กจนเรื่องใหญ่เพื่อช่วยคนอื่น ให้พ้นทุกข์ พ้นจากความตาย โดยไม่คิดถึงตนเองซึ่งเป็นความยิ่งใหญ่ที่แม้แต่ผู้ใหญ่ยังไม่สามารถที่จะทำได้ เลาจ่าจึงได้รับการยอมรับและชื่นชมอย่างยิ่งจากบุคคลอื่นๆ

เกาเหรินหยุน: เมฆเหินน้ำไหล

เกาเหรินหยุนเป็นคนดีและมีอุดมการณ์ ยึดมั่นที่จะทำหน้าที่ของตน ทั้งหน้าที่ในฐานะหัวหน้าครอบครัว และหน้าที่อาจารย์ที่เสียสละตนเอง พุ่มเทกกับงานเพราะอุดมการณ์ที่ยึดมั่นคือ ต้องการจะใช้ความรู้สร้างทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเพื่อให้บุคคลเหล่านี้ช่วยพัฒนาชาติต่อไป เกาเหรินหยุนรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองในฐานะหัวหน้าครอบครัว ทำหน้าที่ผู้นำครอบครัวอย่างเต็มที่ ไม่ให้ขาดตกบกพร่อง เช่น ตอนที่เกาเหรินหยุนจะออกไปส่งเกาย่วน ทั้งที่เกาเหรินหยุนเพิ่งออกจากสถานพยาบาล ดังตัวอย่าง

ตั้งแต่เที่ยงคืนฝนตกหนัก

เข้าขึ้นเหมยเจียเหวินไปที่โรงอาหารซื้ออาหารเข้าและผักระหว่างทาง เกาเหรินหยุนยังไม่ลุกจากเตียง ได้ยินเสียงเหมยเจียเหวินร้องเรียกเกาย่วน เร่งให้ไปเร็วๆ ฝนยังไม่หยุด แดดๆ นั้นหลายแห่งยังมีน้ำขัง เกาย่วนขี่จักรยานไปโรงเรียนไม่ได้เหมยเจียเหวินพูด “บ๊วยางของแม่เปียกไปหมดแล้วทั้งข้างนอกข้างใน แม่จะให้หนูขี่จักรยาน แม่จะเซ็นลุยแฉ่งน้ำไปถึงป้ายรถเมล์ แล้วหนูก็ขึ้นรถไปเอง”

เกาย่วนพูด “หนูโตเท่าแม่แล้วนะคะ ทำไมหนูจะต้องให้แม่เซ็นรถไปให้ละคะ”

เหมยเจียเหวินพูด “นี่ไม่เกี่ยวกับความสูง หนูลุยน้ำไป รองเท้าก็จะเปียกทั้งวัน เด็กผู้หญิงจะอยู่ได้อย่างไร?”

เกาเหรินหยุนทนฟังต่อไปไม่ได้ รีบลุกขึ้นมาใส่เสื้อผ้า เขาคิดว่านี่เป็นหน้าที่ของเขาซึ่งเป็นผู้ชาย เขาออกจากห้องนอน ไม่พูดว่าอะไร เปลี่ยนรองเท้า

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 47-48)

เกาเหรินหยุนพักรักษาตัวจากอาการโรคกระเพาะอาหาร เขาได้ยินเหมยเจียเหวินและเกาย่วนถกเถียงเรื่องการเดินทางออกจากบ้านในวันที่มีน้ำท่วมขัง เกาเหรินหยุนรู้สึกว่หน้าที่ที่ต้องลุยน้ำท่วมออกไปเพื่อส่งลูกสาวเป็นหน้าที่ของตน เขาทนไม่ได้ที่จะให้คนในครอบครัวทำหน้าที่แทนตนเอง จึงลุกขึ้นเตรียมตัวที่ออกเดินทางไปส่งเกาย่วน แสดงให้เห็นว่าเกาเหรินหยุนรับผิดชอบต่อหน้าที่ของหัวหน้าครอบครัวโดยไม่คิดถึงความลำบากของตน

เกาเหรินหยุนมีอุดมการณ์ที่ยิ่งใหญ่ คือ ต้องการสร้างคนเพื่อเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม เขาเสียสละความสุขสบาย เสียสละเงินทองและแรงกายแรงใจเพื่อเรียนหนังสือในระดับสูงแล้วเลือกอาชีพเป็นอาจารย์สอนหนังสือในมหาวิทยาลัย ทั้งที่อาชีพอาจารย์มีรายได้ไม่น้อย ไม่สามารถทำให้ทุกคนในครอบครัวอยู่อย่างสุขสบายได้ เกาเหรินหยุนก็ยังยึดอาชีพนี้ต่อไปเพราะมีความมุ่งมั่นที่แรงกล้า ดังตัวอย่าง

เกาหยวนพูด “เรียนจบมหาวิทยาลัยแล้วเป็นอย่างไรละคะ? ไม่เรียนแล้วเป็นอย่างไร? ทุกคนก็ต้องไปหางานหาเงิน พวกที่ไม่ได้เรียนหาเงินได้มากกว่าพวกเราได้ยีนรัฐบาลประกาศว่า พวกที่มีรายได้ 100 หยวนต่อเดือนอยู่ในเกณฑ์ยากจน ครอบครัวเรามีรองศาสตราจารย์ถึงสองคน แต่เรายังต้องสู้เพื่อความอยู่รอดให้พ้นความยากจน ที่วิกียังเป็นชาวดำ ตู๋เย็นก็เป็นแบบราคาถูกๆ เครื่องซักผ้าก็มีอ่างเดียว เครื่องเล่นเทปก็เป็นแบบโบราณ ถึงอย่างนี้พ่อแม่ก็ต้องทำงานตั้งแต่เช้าจดค่ำ”

เกาเหรินหยวนพูด “ทำไมลูกไปคิดแต่เรื่องทำงานเช้าจดเย็น ทำไมไม่คิดว่าพ่อแม่ทำประโยชน์ต่อสังคม ไม่คิดว่าเราสร้างทรัพย์สินให้แผ่นดิน ถ้าไม่เข้ามหาวิทยาลัยเราทำแบบนี้ไม่ได้ใช่ไหม”

(เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 57)

เกาเหรินหยวนตั้งมั่นที่จะสร้างประโยชน์ให้กับประเทศชาติ จึงเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย เพื่อประกอบอาชีพอาจารย์ให้ความรู้แก่นักศึกษา ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญให้ประเทศในอนาคต การเลือกอาชีพอาจารย์มหาวิทยาลัย ทำให้เกาเหรินหยวนต้องเสียสละความสะดวกสบายและเงินทอง รักรายได้น้อยกว่าอาชีพอื่น เกาเหรินหยวนทำงานลำบาก เนื่องจากนักศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับความรู้และไม่ตั้งใจเรียนหนังสือ แต่เกาเหรินหยวนยังคงตั้งมั่น พยายามทำหน้าที่ของอาจารย์ให้ดี เช่น เกาเหรินหยวนตอบรับนักศึกษาที่ขอให้เกาเหรินหยวนมาอธิบายเนื้อหาก่อนสอบเพิ่มอีกหนึ่งครั้ง หรือตอนที่เกาเหรินหยวนตั้งใจตรวจและแก้ไขการบ้านของนักศึกษา ทั้งที่นักศึกษาออกคำตอบจากเฉลยมาส่ง “เกาเหรินหยวนยังนั่งอยู่อีกตั้งสิบกว่านาที่แล้วหยิบงานนักศึกษาจากกองสมุดมาตรวจใหม่ใช้เวลาเกือบทั้งคืน พอรุ่งสว่างเขาแก้มุดเล่มสุดท้ายเสร็จพอดี” (เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 52) จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นความงามของจิตใจที่มีความเสียสละอันยิ่งใหญ่และยึดมั่นในอุดมการณ์เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ แม้ผู้ร่วมอาชีพหลายคนจะล้มเลิกที่จะยึดมั่นในอุดมการณ์ เช่นเกาเหรินหยวนแล้ว แต่เกาเหรินหยวนยังอุทิศตนและรับผิดชอบหน้าที่ของตนทั้งในฐานะหัวหน้าครอบครัวและอาจารย์มหาวิทยาลัยได้อย่างดี

จางซือหยวน : ผีเสื้อ

จางซือหยวนยึดมั่นอุดมการณ์ที่จะทำเพื่อประเทศชาติ เขาเป็นนักการเมืองที่ตั้งใจเสียสละประโยชน์ส่วนตน ทุกเวลาทั้งหมดให้กับงานอย่างเต็มที่เพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ ดังตัวอย่าง “เขาพยายามใช้สมองทำงานทุกอย่างให้คนนี้ได้ดีที่สุด ไม่ว่าจะทำอะไร ตั้งแต่งานขจัดแมลงสาบไปจนถึงงานจัดตั้งโรงงาน งานในนครนี้บรรลุผลสำเร็จก่อนนครอื่นๆ” (ผีเสื้อ. 2552: 45) จางซือหยวนใช้สติปัญญา ให้ความสำคัญหมดทั้งกับงาน ดูแลงานด้วยตนเองตั้งแต่งานขนาดเล็กจนงานขนาดใหญ่เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและได้รับประโยชน์สูงสุด

การตั้งมั่นในอุดมการณ์ทำให้จางซือหยวนต้องเสียสละตนเองจนแทบไม่มีเวลาพักผ่อน ไม่มีวันหยุดพัก ไม่มีเวลาส่วนตัว ไม่มีเวลาอยู่กับครอบครัวเพื่อทำงานให้พรรค ประชาชนและประเทศชาติ ดังตัวอย่าง “ทุกคนงานยุ่ง พวกหัวหน้าแผนกและพวกเสมียนเร่งทำงานล่วงเวลาไม่ได้กลับบ้านหลายวันแล้ว แม้แต่วันเสาร์ อาทิตย์ วันขึ้นปีใหม่ วันตรุษจีน ก็ต้องทำงาน” (ผีเสื้อ. 2552: 11) จางซือหยวนทำงานหนักทุกวัน ไม่มีวันหยุดพักผ่อนเหมือนคนอื่น ไม่สนใจความเหนื่อยยากลำบากใดๆ เสียสละเวลาพักผ่อน เวลาส่วนตัว หุ่เม่เวลาทั้งหมดเพื่อทำงานให้กับพรรค สร้างประโยชน์ให้กับประชาชนในประเทศชาติ นับเป็นอุดมการณ์ที่ยิ่งใหญ่และจิตใจงดงามของจางซือหยวน ดังตัวอย่าง “เขาก็อุทิศจิตใจพลังงานของเขาทุกคืนทุกวันเพื่ออุดมการณ์อันยิ่งใหญ่ของพรรค เพื่อภารกิจสำคัญเหมือนกันไม่ใช่หรือ? เขาไม่เคยล้มช่วงปีที่ยากลำบากหรืออุดมการณ์ปฏิวัติอันสูงสุดซึ่งเขาถือว่าเป็นเกียรติยศไม่ใช่หรือ?” (ผีเสื้อ. 2552: 58) แม้หลังจากที่จางซือหยวนถูกใส่ร้ายป้ายสีว่าเป็นผู้ต่อต้านพรรค ต้องกลายเป็นนักโทษ หลังจากถูกปล่อยตัวแล้วเขาไปอยู่ที่หมู่บ้านดอย แต่อุดมการณ์ในการทำเพื่อส่วนรวมยังไม่จางหายไป เมื่อได้รับเชิญกลับไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีกครั้ง จางซือหยวนก็กลับไปทำงานเพื่อประเทศชาติอีกครั้งแม้เคยได้รับความเจ็บช้ำจากการหักหลังของประชาชนและพรรคการเมือง

2.2.2 มีความเป็นปู้ซุน

ตัวละครเอกชายในนวนิยายแปลจีนมีลักษณะเป็นมนุษย์ปู้ซุนคือ มีความรู้สึกรัก โลก โกรธ หลง มีด้านที่ปฏิบัติดีและด้านที่ปฏิบัติไม่ดี มีข้อบกพร่องหรือเคยทำผิดพลาด ซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์ ตัวละครชายที่มีความเป็นปู้ซุน ได้แก่ จางซือหยวนจากเรื่อง ผีเสื้อ และเกาเหวินหยุนจากเรื่อง เมฆเหินน้ำไหล ฉือไห่จากเรื่อง หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า ดังตัวอย่าง

จางซือหยวน : ผีเสื้อ

จางซือหยวนเป็นประสบความสำเร็จด้านการงาน มีเกียรติ มีชื่อเสียง มีอำนาจ เป็นการสร้างรากฐานเพื่อบรรลุอุดมการณ์ที่ตั้งมั่นไว้คือ สร้างประโยชน์ให้กับประชาชนและประเทศชาติแต่จางซือหยวนกลับไม่ประสบความสำเร็จเรื่องครอบครัว ชีวิตของจางซือหยวนแสดงให้เห็นว่ามนุษย์ไม่ได้สมบูรณ์ทุกด้านมีทุกข์ มีสุข คละกันไป จางซือหยวนประสบความสำเร็จในอาชีพได้เป็นนักปฏิวัติอาวุโสที่มีจำนวนน้อย ดำรงตำแหน่งสูงทางการเมือง มีชื่อเสียง ประชาชนรับฟังและปฏิบัติตามสิ่งที่เขาพูด ดังตัวอย่าง

เขามีตำแหน่งเป็นรองหัวหน้าคณะกรรมการควบคุมทหารในเมืองขนาดกลางเมืองนี้ ทุกๆ วัน เขาจะรับรองพวกผู้รับผิดชอบขององค์การพรรคใต้ดิน พวกทหารผู้ใหญ่ของกองทหารที่ประจำอยู่บริเวณนั้น ผู้แทนกรรมกรและนักเรียนนักศึกษา เจ้าหน้าที่เทคนิค พวกนายทุน ทหารและข้าราชการของ

ก็มินต์ที่แปรรูปแล้ว เขาใช้ถ้อยคำแสดงความคิดเห็น เหตุผล ทฤษฎี โดยใช้ศัพท์ใหม่ๆ เช่น การขจัด ขั้นตอน ทำให้ทั่ว การปฏิบัติตาม การประสานกันการแก้ปัญหา นโยบาย การบุกทะลวง การบิดเปลี่ยน คำเหล่านี้เป็นของใหม่ยังไม่มีใครพูดถึงมาก่อน สำหรับชาวเมืองจำนวนมาก เขาเป็นตัวแทนของพรรค การปฏิวัติและกระแสใหม่ เพลงสดุดีชัยชนะ อำนาจาสนาบาบมี และชื่อเสียงไม่มีขอบเขตเป็นของที่ได้มากระชั้นชิด คำพูดทุกประโยคของเขาจะมีคนมารับฟังตั้งใจจดบันทึกอย่างละเอียดเพื่อศึกษาและอภิปรายกัน เพื่อให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งและปฏิบัติตามได้ คำพูดเหล่านั้นสำเร็จผลอย่างรวดเร็ว

(ผีเสื้อ. 2557: 32-33)

ชีวิตครอบครัวของจางซือหยวนเริ่มต้นเมื่อแต่งงานกับไห่หยุน ทั้งสองมีลูกด้วยกันคนแรก แต่ขณะนั้นสถานการณ์ในสมรภูมิเกาหลีไม่ดี จีนส่งทหารอาสาสมัครไปร่วมรบทำให้ในเมืองเกิดการต่อต้าน จางซือหยวนเสียสละเวลาทั้งหมดเพื่อทำงานอย่างเต็มที่ “ในระยะเวลาเดือนเศษ เขาทำงานหนักในการดำเนินการโฆษณาชวนเชื่อสนับสนุนแนวรบ และต่อต้านพวกต่อต้านการปฏิวัติ เขาไม่เคยได้กลับบ้านเลย แม้ว่าบ้านจะอยู่ห่างสำนักงานเพียง 3 กิโลเมตรเท่านั้น” (ผีเสื้อ. 2557: 10) วันหนึ่งระหว่างการประชุม ไห่หยุนโทรศัพท์มาขอความช่วยเหลือเพราะลูกป่วยหนัก แต่จางซือหยวนปฏิเสธเพราะกำลังประชุม ทำให้ลูกคนแรกของเขาเสียชีวิต เขาเป็นหัวหน้าครอบครัวที่ไม่ดี ไม่ดูแล ภรรยาและลูก ดังตัวอย่าง “เมื่อเปิดประตูบ้าน เขามองดูนาฬิกาข้อมือ แต่...เด็ก ลูกคนแรกของเขา กับไห่หยุนตายไปแล้ว” (ผีเสื้อ. 2557: 11) หลังจากนั้นความสัมพันธ์ในครอบครัวก็แย่งและสิ้นสุด เมื่อไห่หยุนขอหย่า ดังตัวอย่างว่า

ในปีค.ศ. 1957 ไห่หยุนถูกประณามว่าเป็นฝ่ายขวา “ฉันนึกไม่ถึงจริงๆ ว่าทำไมเธอถึงได้เสื่อมลงไปได้แบบนี้ ทำไมถึงได้ไปยกย่องนวนิยายที่คัดค้านพรรค เธอเป็นใคร ฉันเป็นใคร เธอลืมไปแล้วหรือ?” เขาเอามือไพล่หลังเดินไปเดินมา เขาเป็นคนมีจุดยืนที่มั่นคงแน่วแน่ไม่เปลี่ยนแปลง มีใจยุติธรรมไม่เห็นแก่ตัว “เธอต้องก้มหน้ารับผิด ประพฤติตัวเสียใหม่ ขอให้กลับเนื้อกลับตัวเสีย” คำพูดทุกๆ คำของเขาทำให้ไห่หยุนถดถอยด้วยความกลัว เหมือนกับว่าเขาเอาเข็มทิ่มแทงตัวเธอ พักหนึ่งเธอก็เงยหน้าขึ้น จางซือหยวนรู้สึกหนาวสั่นเมื่อได้เห็นแววตาที่เหมือนดั่งน้ำแข็งของเธอ... เดือนหนึ่งภายหลังไห่หยุนขอหย่า เขาอยากจะทำกลับคืนดี แต่ได้เห็นว่ากรหย่าเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ในตอนที่เขาได้เห็นเธอเป็นครั้งสุดท้าย หลังจากหย่ากันแล้ว เขารู้สึกเดือดดาล เมื่อเห็นใบหน้าของเธอครั้งสุดท้าย “เธอนี้ตกต่ำจริงๆ” เขาพูดกับตนเอง

(ผีเสื้อ. 2552: 49)

เมื่อไห่หยุนถูกประณามว่าเป็นฝ่ายขวา จางซือหยวนวางตัวเป็นผู้นำต่อว่าภรรยาอย่างรุนแรง ไม่ตรวจสอบความจริง ไห่หยุนจึงขอหย่า จางซือหยวนให้ตงตงลูกชายอีกคนไปอยู่กับไห่หยุน ตนเองอยู่กับหม้อยหลานภรรยาคนใหม่ ละเลยตงตง ไม่ไปหาตงตงเพราะภรรยาใหม่ไม่พอใจ “ช่วง

ค.ศ. 1960 เป็นเวลาที่ข้าวยากหามากแพง บิดาของเขามักจะส่งขนมเค้กไส้ครีมราคาแพงช็อกโกแลตไปให้เขาเสมอๆ แต่ก็ไม่ได้ทำให้เขาแข็งแรงขึ้นจริงๆ แล้วจางซื่อหยวนยังรู้สึกว่าการที่ขนมช็อกโกแลตพวกนี้เป็นสาเหตุให้ลูกชายเหินห่างจากเขาไป” (ผีเสื้อ. 2557: 74) การส่งขนมเค้กราคาแพงให้ตงตงเป็นการเน้นถึงสภาพความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันของจางซื่อหยวนกับไห่หยุนและตงตง ตงตงจึงแสดงความเหินห่างจากจางซื่อหยวนอย่างชัดเจน ใช้ถ้อยคำแสดงความแตกต่างทางฐานะ เรียกจางซื่อหยวนว่า “ท่านบิดา” มีท่าทางเกรงใจและระมัดระวังเหมือนคนใต้บังคับบัญชามากกว่าเป็นลูกชาย

ช่วงที่การเมืองวุ่นวาย จางซื่อหยวนถูกใส่ร้ายว่าเป็นพวกต่อต้านพรรค จึงถูกทรมานและถูกจับขัง เขมยหลานฟองหย่าพร้อมนำทรัพย์สินไประหว่างที่จางซื่อหยวนอยู่ในคุก หลังจากเหตุการณ์ทางการเมืองสงบนิ่ง จางซื่อหยวนกลับมามีตำแหน่งทางการเมืองอีกครั้ง เขาขอชีวิตเหินเป็นภรรยาแต่ถูกปฏิเสธ ชีวิตรักและชีวิตครอบครัวของจางซื่อหยวนไม่ประสบความสำเร็จเลยสักครั้งต่างจากความสำเร็จด้านการทำงาน เขาเป็นผู้นำทางการเมืองที่มีชื่อเสียง แต่เป็นผู้นำของครอบครัวที่ไม่ดีนัก

เกาเหรินหยุน : เมฆเหินน้ำไหล

เกาเหรินหยุนเป็นคนดี มีอุดมการณ์ที่จะทำประโยชน์เพื่อประเทศชาติ แต่เกาเหรินหยุนเป็นเพียงมนุษยธรรมดา ในบางครั้งต้องทำเพื่อความอยู่รอดและผลประโยชน์ของตน เช่น การรับยารักษาโรคกระเพาะจากเกาเสียนหยุน พี่สาวของเขาที่ได้มาด้วยวิธีที่ไม่เหมาะสม “เกาเสียนหยุนพูด ‘เอาอย่างนี้ดีกว่า พี่จะไปเบิกยาเว่ยปี้จื้อ 10 กล่องที่โรงพยาบาลประจำมณฑลให้เธอนะ’” (เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 100) เกาเสียนหยุนใช้ตำแหน่งเบิกยารักษาโรค จึงไม่เสียค่าใช้จ่าย เกาเหรินหยุนรู้ว่าเป็นวิธีที่ผิดแต่ก็รับยาเพื่อรักษาสุขภาพของตนเอง

ชีวิตของเกาเหรินหยุนไม่สะดวกสบาย มีความยากลำบากในการดำรงชีวิตและการทำงาน เขาถูกหัวหน้าสั่งให้ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานเพื่อผลประโยชน์ของภาควิชาและตนเอง เช่น การแก้ไขข้อสอบให้ง่ายขึ้น เพราะถ้านักศึกษาสอบตกมากจะมีผลต่อภาควิชาและมีผลต่อการเลื่อนตำแหน่งของเกาเหรินหยุนด้วย ดังตัวอย่าง “เหมยเจียเหวินก็ยังยิ้มและพูดต่อ “นั่นไม่ใช่เพราะวิชาของเธอไม่สามารถทำให้คนสนใจได้หรือ? การเลื่อนขึ้นเป็นศาสตราจารย์คราวหน้า ก็จะไม่มีการเสนอชื่อเธอ” เกาเหรินหยุนฟังแล้วตะลึง ผลสุดท้ายเขาก็ต้องคล้อยตามภรรยา” (เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 116) เกาเหรินหยุนช่วยแก้คะแนนให้หลัวหลินสอบซ่อมผ่าน เพราะเห็นว่าหลัวหลินสามารถซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าให้ได้ เขาคิดว่าแต่ละคนถนัดแตกต่างกัน ถ้าหลัวหลินสอบผ่านยังส่งผลต่อการพิจารณาเลื่อนขึ้นเป็นศาสตราจารย์อีกด้วยการกระทำทั้งหมดนี้ทำให้เกาเหรินหยุนรู้สึกลำบากใจมากแต่จำเป็นต้องทำเพื่อความอยู่รอดในสภาพสังคม เกาเหรินหยุนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำของเกาเหรินหยุนว่า “พ่อน่าเหมือนคนมาจากสวรรค์ชั่วชีวิตนี้พ่อไม่เคยทำอะไรที่หาประโยชน์แก่ตัวเองเลย

หรือคะ? ถ้าไม่เคย พ่อก็ผิดปกติ ถ้าเคย ก็เป็นตำหนิในหยกขาวบริสุทธิ์ มีเพิ่มขึ้นอีกหน่อยไม่ได้หรือคะ?” (เมฆเหินน้ำไหล. 2555: 167) เป็นการเปรียบเทียบเกาเหินหยกที่ทำดีมาตลอดชีวิตเหมือนกับหยกขาวที่สวองามบริสุทธิ์ ตำหนิบนหยกขาวเปรียบเหมือนกับการทำผิดเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง เพราะเกาเหินหยกเป็นเพียงมนุษย์ธรรมดาที่มีกิเลส มีความอยากได้ เห็นแก่ตัวเอง

ฉื่อไหล : หมู่บ้านเล็กตระกูลป้า

ฉื่อไหลเป็นคนจิตใจดี มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นแม้ว่าเคยทำร้ายฉื่อไหล ฉื่อไหลก็ยังช่วยเหลือพวกเขาอย่างเต็มใจ แต่ฉื่อไหลก็ยังเป็นบุคคลธรรมดาที่มีความรู้สึก หรือประพฤติไม่ดี เช่นเมื่อฉื่อไหลเป็นหนุ่ม เขาพูดจาไม่ดีกับป้าใหญ่ที่เก็บเขามาเลี้ยงดู ดังตัวอย่างว่า

ต่อมาเวลาเห็นป้าใหญ่ เขาพยายามหลบเลี่ยงเหมือนกลัวป้า หรือเหมือนเกลียดป้าด้วย ตัวเองก็คิดไม่ออกว่าทำไมรู้สึกหงุดหงิดกระวนกระวายใจเหลือทน

เข้าขึ้นมา ป้าใหญ่ปรึกษาเขาเรื่องขายหมู

“ขายก็ขาย” เขาพูดแบบอารมณ์ไม่ดี เหมือนมีไฟลุกอยู่เต็มท้อง

“ขายหมูแล้วจะซื้อผ้ามาทำที่นอนใหม่ให้แก” ป้าพูด

“ซื้อก็ซื้อ”

“ซื้อเพียงสำหรับหน้าร้อน”

“ซื้อก็ซื้อ”

“เพียงที่แกนอน พวกครอบครัวฝังก็ไม่ได้ทวงคืน แต่พูดเปรยๆ เหมือนต้องการใช้ตัวนอนอย่างนั้นแหละ”

“คืนก็คืน” ฉื่อไหลเหมือนกับกินลูกปืนเข้าไป หน้าตาบูดบึ้ง ก้มหน้างุด

“แกไปขออนุญาตลงานกับหัวหน้าหน่วยผลิต ไปซื้อของสักหน”

“ไม่ไป” เขาปฏิเสธเสียงแข็ง

“ทำไมไม่ไป”

“ไม่ไปก็คือไม่ไป” เขาพูดเสียงแข็ง ตัวเองก็รู้เหมือนกันว่าทำไมไม่ไป ตั้งใจแต่จะเล่นแง่กับป้า

“แกไม่ไปป้าก็จะไป” ป้าใหญ่โมโหขึ้นมาบ้าง นางเองก็ไม่เข้าใจว่า ทำไมเวลานี้จึงเลี้ยงดูเจ้าหลานชายคนนี้ได้ไม่ดี

(หมู่บ้านเล็กตระกูลป้า. 2555: 46)

ฉื่อไหลพูดจาไม่ดี แสดงกิริยามารยาทที่ไม่เหมาะสมกับป้าใหญ่ ผู้เลี้ยงดูเขามาตั้งแต่เด็ก จนทำให้ป้าใหญ่โมโห หลังจากที่ป้าใหญ่เดินทางไปแล้ว ฉื่อไหลรอป้าใหญ่กลับมาบ้าน รอจนฟ้ามืดค่ำ ก็ยังไม่พบป้าใหญ่ ฉื่อไหลรู้สึกไม่ดีและรู้สึกผิดที่พูดจาและแสดงกิริยาไม่ดีกับป้าใหญ่ แสดงให้เห็นว่า

ฉือไหลเป็นมนุษย์ปุถุชนธรรมดา ทำไม่ได้กับผู้มีพระคุณและยังเป็นเด็ก ไม่สามารถจัดการอารมณ์จึงแสดงอาการ โดยไม่ได้คิดถึงความรู้สึกของผู้อื่น ทำให้ป้าใหญ่เสียใจ

เมื่อฉือไหลมีความรัก แต่ความรักครั้งนี้เป็นสิ่งที่คนทั่วไปเห็นว่าไม่ควร ฉือไหลรักกับอาสะไ้สอง ผู้เป็นหญิงม่ายโดยไม่ได้คิดถึงความเหมาะสม ไม่คิดถึงขนบธรรมเนียมประเพณี ทำให้อาสะไ้สองต้องเดือดร้อนไปด้วย ฉือไหลเดินทางไปหมู่บ้านเล็กตระกูลเป้าทุกสามวันห้าวัน มาพักที่บ้านของอาสะไ้สอง และช่วยอาสะไ้สองทำนา ความสัมพันธ์ของทั้งสองคนใกล้ชิดและสนิทสนมทำให้คนในหมู่บ้านนินทา

ทุกสามวันห้าวันเป้าหรินเหวินเห็นเด็กหนุ่มไหลกว้างเอวกลมที่มาจากต่างถิ่นมาทำงานในที่นาของอาสะไ้สอง เขาดูไม่เหมือนลูกจ้าง อาสะไ้สองปฏิบัติต่อเขาเหมือนเป็นพี่เป็นน้อง เขาเองก็ไม่เห็นอาสะไ้สองเป็นคนอื่น เขาลงแรงทำงานตั้งใจจริงๆ ไม่เหมือนลูกจ้าง เวลานี้ไม่มีทางจะจ้างใครได้ แม้จะมีคนให้จ้าง อาสะไ้สองก็ไม่มีเงินจ่าย

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 140)

ความสัมพันธ์ที่สนิทสนมของฉือไหลและอาสะไ้สอง ทำให้คนอื่นไม่พอใจและนินทาอาสะไ้สองและฉือไหลไม่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติ ต้องคอยหลบซ่อนเพราะฉือไหลถูกคนในหมู่บ้านทำร้าย เป้าเหียนซานพี่ชายของอาสะไ้สองต้องการไล่ฉือไหลให้ออกจากหมู่บ้าน ดังตัวอย่าง “เป้าเหียนซานจำใจวางไม้คานลง มองดูเมียน้องชายถอนหายใจแล้วว่า “แกมันเป็นนังผู้หญิงसारเลว ไม่มียางอายยังมีหน้ามาขอโทษแทนมัน” เป้าเหียนซานสะบัดนางให้หลุดไปจากตัวเขา” (หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 143-144) หลังจากนั้นอาสะไ้สองก็ถูกตีถูกทำร้ายไปด้วย

ผู้วิจัยพบว่าในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีตัวละครหญิงมีบทบาทโดดเด่นกว่าตัวละครชาย แสดงถึงการให้ความสำคัญกับผู้หญิงที่มีความเข้มแข็ง มีความสามารถไม่แพ้ผู้ชาย สามารถทำหน้าที่แทนผู้ชายคือ การเป็นผู้นำครอบครัวและทำงานหารายได้ ลักษณะโดดเด่นที่มีร่วมกันของตัวละครหญิงและตัวละครชายคือ ความเป็นปุถุชนเป็นลักษณะของมนุษย์ที่ไม่มีความสมบูรณ์ในชีวิต มีอารมณ์ มีข้อบกพร่อง ทั้งนี้ตัวละครทั้งหมดนี้ความโดดเด่นของตัวละครที่เป็นคนดี เสียสละและมีน้ำใจเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น และให้ความสำคัญกับครอบครัว สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวโดยวิธีต่างๆ เปรียบเสมือนบุคคลตัวอย่างให้ผู้อ่านได้ศึกษาเรียนรู้ จิตใจ ความคิดและพฤติกรรมกระทำ

3. ลักษณะเด่นด้านฉาก

ฉากเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในวรรณกรรม เป็นส่วนประกอบที่ทำให้ผู้อ่านคล้อยตามว่าเหตุการณ์ในเรื่องนั้นเป็นจริง ได้แก่ สถานที่ เวลา บรรยากาศ บริบทและสิ่งแวดล้อมในตัวเรื่อง (พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมไทย, 2552: 199) ทำให้ผู้อ่านทราบเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นๆ ว่าเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร นอกจากนี้ยังทำให้เข้าใจบุคลิกลักษณะ ภาวะอารมณ์และจิตใจของตัวละครอีกด้วย ดังนั้นการสร้างฉากจึงต้องสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง พฤติกรรมและอารมณ์ของตัวละคร และการนำเสนอแนวคิดอันเป็นสาระสำคัญของนวนิยายแปลจีน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สนับสนุนให้นวนิยายมีลักษณะเฉพาะที่เด่นชัด ในนวนิยายแปลจีนพบฉาก 2 ลักษณะ ได้แก่ ฉากชุมชน และฉากธรรมชาติ ดังนี้

3.1 ฉากชุมชน

ฉากชุมชน หมายถึง ฉากที่แสดงสภาพสถานที่ ที่อยู่อาศัย ความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของชุมชนเมือง ในนวนิยายแปลจีนมีฉากปูหม่าหูต่งจากเรื่อง **ตลอดกาลนานแค่นั้น** และฉากร้านชาตรองเท้าจากเรื่อง **นารินครา** ฉากชุมชนเป็นตัวแทนของสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและเป็นส่วนสำคัญในการนำเสนอแนวคิด ดังนี้

ฉากปูหม่าหูต่ง: ตลอดกาลนานแค่นั้น

ฉากปูหม่าหูต่งเป็น “ภาพแทน” ของสถานที่ที่ยังคงมีของวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ยังเหลืออยู่ในสภาพสังคมที่มีความเจริญมากขึ้นของกรุงปักกิ่ง ภายหลังปูหม่าหูต่งถูกรื้อถอนเพราะรัฐบาลต้องการพัฒนาบ้านเมืองให้ทันสมัย โดยตอบแทนคนในปูหม่าหูต่งด้วยอพาร์ทเมนต์ใหม่ ผู้คนจากปูหม่าหูต่งย้ายไปอยู่อพาร์ทเมนต์หรูหราเป็นการสื่อความหมายเรื่องความเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมของวัฒนธรรมเดิมที่ต้องอยู่ท่ามกลางกระแสวัฒนธรรมใหม่และอาจจะหายไปตามกาลเวลา ดังนั้นฉากปูหม่าหูต่งจึงเป็นฉากที่มีความสัมพันธ์กับแนวคิดและตัวละครหลักของเรื่อง

ผู้แปลให้ข้อมูลเกี่ยวกับหูต่งในส่วนภาคผนวกของนวนิยายเรื่อง **ตลอดกาลนานแค่นั้น** (2556: 94-97) สามารถสรุปได้ว่า หูต่งเป็นคำในภาษาจีนที่มีความหมายว่าตรอก ซอย หูต่งและกรุงปักกิ่งมีความสัมพันธ์กันตั้งแต่ในอดีต ในสมัยราชวงศ์หยวนก่อตั้งเมืองปักกิ่งหรือในอดีตเรียกว่าเมืองต้าตูเป็นเมืองหลวง วางโครงสร้างผังเมืองโดยสร้างหูต่งเป็นเส้นทางคมนาคมตัดแบ่งพื้นที่ทำให้เกิดเขตที่อยู่อาศัยและเป็นเส้นทางที่เชื่อมโยงชุมชนทั่วทั้งเมือง ในนวนิยายแปลจีน มีกล่าวถึงความสัมพันธ์ของกรุงปักกิ่ง หูต่ง และเด็กสาวที่อาศัยในหูต่ง ดังตัวอย่าง

ถ้าปากกิงเป็นใบไม้ หูท่งเป็นเส้นใบ ถ้าเธอมองใบไม้ในแสงอาทิตย์ เธอจะเห็นว่ามันโปร่งใส แวววาว เด็กหญิงพวกนี้โคจรไปมาตามเส้นใบเหมือนดั่งน้ำใสของตัวเมือง หูท่งช่วยพาพวกเขาไปทั่วตัวเมืองปากกิง พวกเขาทำให้เมืองมีชีวิตชีวา ยิ่งชุ่มชื้น สดใส อบอุ่น เชื้อถือพึ่งพาได้ เด็กพวกนี้ทำให้ฉันเฝ้าดูปากกิงอย่างรักดีตลอดกาล แม้จะผ่านไปอีกร้อยปีก็ตาม

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 8)

ปากกิง หูท่งและเด็กสาวมีความสัมพันธ์กันคือ หูท่งเป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อทั่วทั้งเมืองปากกิง มีการเปรียบเทียบเด็กสาวในหูท่งเสมือนเป็นตัวแทนของเมืองปากกิง กล่าวคือ ลักษณะนิสัยของเด็กสาวช่วยแสดงบรรยากาศของเมืองปากกิง เด็กสาวเป็นคนใจกว้าง ช่างพูด สดใสร่าเริง และเชื้อถือและพึ่งพาได้ เมื่อเด็กสาวอาศัยอยู่ตามเส้นทางในหูท่งและเคลื่อนไหวโคจรไปทั่วทั้งเมือง ทำให้เส้นทางในหูท่งทั่วเมืองปากกิงมีบรรยากาศที่มีชีวิตชีวา สดใสร่าเริง และเป็นแหล่งที่พึ่งพิงได้ ถ้าขาดเด็กสาวเหล่านี้ บรรยากาศที่สดใสและพึ่งพาได้ก็จะไม่เกิดขึ้น ความสัมพันธ์แน่นแฟ้นของเด็กสาวและหูท่งยังมีกล่าวในตัวอย่างว่า “ฉันเคยอยู่ในหูท่งที่ปากกิง เป็นเด็กหูท่งคนหนึ่ง ฉันไม่เคยลืมเด็กหญิงที่ร่าเริง ช่างพูด และไม่คิดมาก พวกนั้นเลย ฉันมักจะคิดว่าถ้าไม่มีเด็กพวกนี้ หูท่งจะเรียกว่าหูท่งหรือไม่หนอ” (ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 7) มีการเปรียบลักษณะของเด็กสาวเสมือนกับบรรยากาศที่เป็นเอกลักษณ์ของหูท่งที่สามารถพึ่งพาได้ เชื้อถือได้ มีความสดใส ร่าเริง เด็กสาวในที่นี้สอดคล้องกับตัวละครไปต้าลิ่ง ซึ่งเป็นตัวละครเอกของเรื่องที่อาศัยอยู่ในฟู่หม่าหูท่งด้วย ลักษณะของไปต้าลิ่งเป็นคนดี เป็นคนใจกว้าง ช่วยเหลือผู้อื่น เป็นคนที่พึ่งพาได้ยามมีปัญหาและมีบุคลิกที่สดใสร่าเริง

คนในฟู่หม่าหูท่งมีความความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด คำขายเล็กๆ น้อยๆ ในชุมชน ผู้เขียนบรรยายสภาพความเป็นอยู่ในอดีตของคนชุมชนฟู่หม่าหูท่งอย่างละเอียด ดังตัวอย่าง

สมัยก่อนเมื่อ 20 กว่าปีมาแล้ว..... หูท่งของเราชื่อ “ฟู่หม่าหูท่ง” (ฟู่หม่า แปลว่า พระราชบุตรเขย) ด้านเหนือของหูท่งมีร้านขายของชำร้านหนึ่ง ขายขนม เครื่องกระป๋อง เครื่องปรุงต่างๆ เช่น น้ำมันเกลือ ซีอิ๊ว น้ำส้มสายชู ขายทั้งเนื้อสดเนื้อดิบ สิ้นค้าเนื้อวัว เนื้อแกะ ปลาตากเงินสดๆ และผลิตภัณฑ์ถั่วเหลืองต่างๆ ที่หน้าประตูร้านจะขายผักสดวางอยู่บนชั้นไม้ไผ่สีเหลืองอ่อนๆ กลางคืนก็วางผักไว้ตรงนั้น ไม่ต้องกลัวขโมย ใครจะไปขโมยผักทำไมกันละ ถ้าอยากได้ผัก พอฟ้าสว่างก็มาซื้อได้ ร้านชำที่อยู่ด้านเหนือของหูท่งนี้เรียกย่อๆ ว่า “ประตูเหนือ”

ด้านใต้ของหูท่งที่เรียกชื่อย่อว่า “ประตูใต้” ก็มีร้านเล็กๆ เป็นร้านเหล้า ต้องเดินขึ้นบันไดสูงๆ ไปสัก 4-5 ชั้น ถ้าต้องปีนขนาดนั้น ฉันคิดเอาเองว่าของที่ซื้อต้องเป็นของมีค่าแน่ๆ ด้านใต้ไม่ขายน้ำมันเกลือ ซีอิ๊ว น้ำส้มสายชู ขายแต่เหล้า เครื่องแกกล้ม มีกุนเชียง ถั่วลิสง หัวหมู หน้าร้านขายไอศกรีม น้ำแข็งหวานเย็น และน้ำโซดา ในร้านมีโต๊ะกลมเล็กๆ 2 ตัว ปูผ้าพลาสติกแข็งๆ กรอบเหมือนแผ่นปูนแห้งข้างๆ โต๊ะมีลูกค้าแก่ๆ 1 หรือ 2 คนนั่งอยู่ พวกนี้ชอบกินเหล้าแกกล้มกุนเชียงและถั่วลิสง

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 11)

การบรรยายปูหม่าหู่อย่างละเอียดแสดงว่าผู้เขียนต้องการสื่อสภาพความเป็นอยู่ของคนในปูหม่าหู่ที่มีความใกล้ชิดและมีความสัมพันธ์กัน มีร้านค้าขายในชุมชน เป็นสถานที่ที่ทำให้คนในชุมชน มีปฏิสัมพันธ์กัน อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ตัวอย่างดังกล่าวยังกล่าวถึงอาหารเครื่องดื่มคือ “กุนเชียง” เป็นอาหารที่คนในชุมชนรับประทานและกินเป็นกับแกล้ม และ “โชดำน้าลูกลิ้น” เป็นเครื่องดื่มที่คนในชุมชนชื่นชอบ เพราะมีรสหวานและเย็นจัด โชดำน้าลูกลิ้นแสดงถึงวัฒนธรรมเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม เป็นการนำผลไม้ “หยางเหมย” หรือ “ลูกลิ้น” ผลไม้ที่มีถิ่นกำเนิดในสาธารณรัฐประชาชนจีนมาแปรรูปในรูปแบบของเครื่องดื่ม

เมื่อกาลเวลามานานไป สภาพเศรษฐกิจและการเมืองทำให้กรุงปักกิ่งมีบรรยากาศที่เปลี่ยนไปในอดีตกรุงปักกิ่งมีสภาพของเมืองที่เรียบง่ายและมีความเจริญ วิถีชีวิตของชนชั้นสูง ภายหลังกรุงปักกิ่งมีบรรยากาศคึกคัก เพราะคนจำนวนมากย้ายเข้ามาอาศัยและทำงานในเมืองหลวง บรรยากาศของเมืองแตกต่างตรงข้ามอย่างชัดเจน ดังตัวอย่าง “จริงหรือเปล่าที่ปักกิ่งเวลานี้ไม่เหมือนสมัยก่อนอีกแล้ว แต่ก่อนปักกิ่งทั้งเรียบง่าย สบาย สดชื่น และอบอุ่นผ่อนตาม ตอนนี้ปักกิ่งเปิดกว้างอย่างคึกคัก เปิดรับผู้คนทั่วไป มีคนต่างจังหวัดไม่รู้เท่าไรต่อเท่าไรที่เข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในอ้อมอกของปักกิ่ง” (ตลอดกาลน่านานแค่ไหน. 2557: 7)

ความแตกต่างของกรุงปักกิ่งในอดีตกับปัจจุบันอีกประการหนึ่งคือ ภาษาจีนสำเนียงปักกิ่งหายไป “สมัยก่อนคนในหูต่งยังพูดภาษาปักกิ่งเจื้อยแจ้วเร็ว ออกเสียงไม่ชัดเหมือนกัดของแข็งๆ ไว้น้อยหนึ่ง ภาษาแบบนี้ไม่มีแล้ว” (ตลอดกาลน่านานแค่ไหน. 2557: 7) ในอดีตคนในหูต่งพูดภาษาปักกิ่งซึ่งเป็นภาษาท้องถิ่น ออกเสียงไม่ชัดและพูดเร็ว ซึ่งในตอนนั้นภาษาปักกิ่งเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ทรงคุณค่า แสดงว่าเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของกรุงปักกิ่งได้หายไปตามกาลเวลา

หูต่งเป็นเอกลักษณ์ของกรุงปักกิ่ง แม้กรุงปักกิ่งจะเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ เมืองเติบโตมากขึ้น มีห้างสรรพสินค้า ร้านค้า ตลาดหรือโรงแรม สิ่งก่อสร้างใหม่ที่หรูหราและสว่างไสว แต่สิ่งเหล่านี้ไม่สามารถทดแทนหูต่งได้ ดังตัวอย่าง

ตอนที่ฉันลงจากรถฝนตกหนักแล้ว ฉันยืนที่ปากทางเข้าหูต่งแห่งหนึ่งยืนบนบันไดหินสี่เหลี่ยมคี่ที่มีอยู่ 2 ชั้นมองขึ้นไปข้างบนเป็นชายคาคลุมกระเบื้องสีเทาเก่าๆ สมัยก่อนได้ชายคาเคยมีประตู แต่เดี๋ยวนี้ก่ออิฐสี่เหลี่ยมทากันปิดตายไปนานแล้ว ไม่มีคนอยู่ ฉันยืนหลบฝนอยู่บนบันไดได้ชายคาพักหนึ่งเรื่องหลบฝนไม่สำคัญอะไรหรอก ฉันต้องการมายืนบนชั้นบันไดที่นี่สักครู่ เพื่อให้รู้ว่าฉันได้กลับมาปักกิ่งอีกแล้ว ชั้นบันไดหินสี่เหลี่ยมคี่ล้าพังไปบางส่วนแล้ว ชายคากว้างใหญ่เก่าคร่ำคร่าสิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้ฉันรู้แน่ว่าฉันยืนอยู่ในปักกิ่ง จะเป็นอื่นไปไม่ได้ และรู้ทิศทางตำแหน่งแห่งหนของฉัน ณ ขณะนี้ฉันอยู่ในบรรดาร้านรวงใหม่ๆ ไม่ว่าจะเป็นห้างสรรพสินค้าชื่อดัง โรงแรมเทียนหลุนหวงเฉา ตลาดซินตงอัน

ร้านลาฟาแยต ร้านเหลยเหมิง แต่ไม่มีที่ไหนสักแห่งเดียวที่ทำให้ฉันรับรู้ว่าคุณอยู่ในปักกิ่งเท่า
บันไดเล็กๆ 2 ชั้นที่ซ่อนตัวอยู่ตรงปากทางเข้าหูทงนี่

(ตลอดกาลน่านานแคไหน. 2557: 9)

ภายหลังรัฐบาลประกาศรีอถอนหูทงในกรุงปักกิ่งและย้ายผู้คนไปอยู่ในอพาร์ทเมนต์
เพื่อสร้างความเจริญให้กับกรุงปักกิ่ง ความเปลี่ยนแปลงของกรุงปักกิ่งทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมหลาย
อย่างหายไปทั้งบรรยากาศดั้งเดิมของเมือง สถาปัตยกรรม วิถีชีวิตและอาหารการกินของคนในชุมชน
และภาษาปักกิ่งซึ่งเป็นวัฒนธรรมอันล้ำค่า ฉากพุ่ม่าหูทงจึงมีความสัมพันธ์กับแนวคิดและตัวละคร
กล่าวคือ พุ่ม่าหูทงเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมดั้งเดิมที่สลายไปท่ามกลางความเจริญรุ่งเรืองและ
ทันสมัย เมื่อพุ่ม่าหูทงถูกทุบทำลายเปรียบเสมือนกับที่ฟิงฟิงถูกทำลาย ทำให้ไปดำเนินและผู้สูงอายุที่
เป็นตัวแทนของวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ยึดถือคุณธรรมเป็นสำคัญต้องย้ายไปอยู่ในอพาร์ทเมนต์หรูหราที่
เปรียบกับวัฒนธรรมสมัยใหม่ ทำให้ตัวแทนของวัฒนธรรมดั้งเดิมต้องเผชิญกับวัฒนธรรมสมัยใหม่
โดยไม่มีที่พึ่งพิง กาลเวลาจะเป็นบททดสอบว่าวัฒนธรรมดั้งเดิมจะอยู่ได้นานแค่ไหนซึ่งสอดคล้อง
กับชื่อเรื่อง ตลอดกาลน่านานแคไหน

ฉากร้านชาตรองเท้า : นารินครา

ร้านชาตรองเท้าตั้งอยู่ในเมืองฮั่นโซ่ว นครคู่ฮั่น ซึ่งเป็นเมืองแห่งวัฒนธรรมและมีประวัติศาสตร์
ยาวนาน ฉากเมืองคู่ฮั่นเป็นฉากที่แสดงภาพแทนของความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมตามกาลเวลา
ร้านชาตรองเท้าตั้งอยู่บนสุยถ่า ซึ่งเป็นย่านที่มีชื่อเสียงและคึกคักของเมืองคู่ฮั่น บริเวณรอบร้านชา
ตรองเท้าแสดงให้เห็นถึงความเก่าแก่และความเจริญรุ่งเรืองของละแวกนี้ ดังตัวอย่าง

ร้านชาตรองเท้าของมีเจียอยู่แถบถนนสุยถ่า อันเป็นย่านคึกคักที่สุดในละแวกถนนใหญ่จงซาน
เป็นร้านแรกในเหลียนเป่าหลี่ หน้าร้านอยู่ตรงที่ถนน 2 สายมาบรรจบกัน สายหนึ่งเป็นแนวขวาง
คือ ถนนเจียงฮั่นสาย 1 อีกสายตั้งฉากกันชื่อเจียนจิ้นสาย 5 ถนน 2 สายนี้มีคนขวักไขว่มากมาย
ถนนเจียงฮั่นสาย 1 มีโรงแรมเสวียนกงและศูนย์การค้า ล้วนเป็นสถาปัตยกรรมแบบก่อนปลดแอก ตึก
เก่าๆ เหล่านี้เป็นสไตล์จีนชั้นสูงที่ก่อหุ้ ตรงหัวถนนเจียนจิ้นสาย 5 เป็นตึกฮั่นโซ่ว ตรงลานของตึกฮั่นโซ่ว
เป็นหอเก็บน้ำ เริ่มสร้างในปีที่ 12 รัชศกกว่างซวี่ สมัยราชวงศ์ชิง (ค.ศ. 1886) จ้างคนอังกฤษ
ออกแบบสร้างหอเก็บน้ำเป็นสีม่วงแดงตั้งตระหง่านมั่นคงแข็งแรง มี 5-6 ชั้น ชั้น 6 เป็นหอระฆัง มองที่ไร
รู้สึกว่าสง่างาม

(นารินครา. 2557: 40-41)

อาชีพชั้ครองเท้าเป็นอาชีพเก่าแก่ของคนจีน ร้านชั้ครองเท้าจึงเป็นเสมือนตัวแทนของวัฒนธรรมดั้งเดิมที่อยู่ท่ามกลางความเจริญรุ่งเรือง ร้านชั้ครองเท้าของมีเจียอยู่ในทำเลที่ดี มีคนจำนวนมากผ่านไปมา มีถนนสองเส้นตัดบรรจบกันตรงหน้าร้านชั้ครองเท้า สายหนึ่งเต็มไปด้วยความรุ่งเรือง มีตึกสถาปัตยกรรมหรูหรา มีโรงแรมและศูนย์การค้า อีกเส้นหนึ่งเป็นที่ตั้งหอเก็บน้ำ (สุยถ่า) ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเก่าแก่และประวัติความเป็นมาของเมืองนี้ หอเก็บน้ำเป็นสถาปัตยกรรมแบบโบราณที่สวยงามของเมืองอายุ 100 ปี เป็นสิ่งก่อสร้างที่อยู่ในเขตชุมชนเก่าแก่มายาวนาน ดังตัวอย่าง

หอเก็บน้ำ (สุยถ่า) เป็นงานสถาปัตยกรรมแบบโบราณอายุ 100 ปีที่สวยงามของอันฮั้ว คนหนุ่มสาวที่เดินไปเดินมาอาจจะไม่รู้ว่หอเก็บน้ำนี้มีคุณค่าอย่างไร ถ้าวันหนึ่งไม่มีหอเก็บน้ำ สถานที่ต่างๆ ในละแวกจ้งชาน เช่น ที่ถนนสุยถ่า โรงแรมเสวียนกงที่ถนนเจียงอันสาย 1 ถนนคนเดินเจียงอัน ฯลฯ ชื่อสถานที่หรือถนนพวกนี้เห็นจะไม่มีหลักฐานอ้างอิงอะไรเหลืออยู่

(นารินครา. 2557: 85)

หอเก็บน้ำเป็นสิ่งก่อสร้างที่เหลืออยู่ถึงสมัยหลัง ผ่านช่วงที่เมืองมีความเจริญรุ่งเรืองและเสื่อมโทรมเสียหายจากความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หอเก็บน้ำจึงเป็นเหมือนอนุสรณ์ที่ระลึกถึงเหตุการณ์ในอดีต ไม่ว่าจะเป็นโรงแรมชื่อดัง ถนนคนเดินที่มีชื่อเสียง ยังไม่สามารถเป็นหลักฐานอ้างอิงถึงประวัติศาสตร์แทนได้

ทำเลที่ตั้งของร้านชั้ครองเท้าซึ่งอยู่ ณ จุดบรรจบของถนนสายที่เจริญรุ่งเรืองและถนนสายที่เก่าแก่และเต็มไปด้วยประวัติศาสตร์ของชุมชน สะท้อนถึงร้านชั้ครองเท้าที่เป็นสถานที่ที่ดำเนินเรื่องของตัวละครสำคัญทั้ง 3 คน ได้แก่ คุณย่า มีเจียและเฟิงซุน ซึ่งเป็นตัวละครหญิงที่อยู่ในช่วงวัยอาวูโสจนถึงวัยรุ่น เป็นการพบกันของคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่เหมือนกับถนนสายเก่าและถนนสายใหม่บรรจบกัน ความต่างวัยไม่ได้ทำให้เกิดปัญหาใหญ่ใดๆ ทั้งสามคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ทำเลตำแหน่งที่ตั้งร้านยังสะท้อนลักษณะของตัวละครมีเจียเจ้าของร้านชั้ครองเท้าที่เปิดรับวัฒนธรรมใหม่ ผสมผสานกับวัฒนธรรมเก่าได้อย่างกลมกลืน เหมือนกับตำแหน่งของร้านชั้ครองเท้าที่เป็นจุดบรรจบตรงกลางของถนนสายเก่าและถนนสายใหม่

ร้านชั้ครองเท้ายังมีความโดดเด่นที่สะท้อนถึงตัวตนของเจ้าของร้านชั้ครองเท้าอีก ได้แก่ การตกแต่งร้านที่เป็นเอกลักษณ์ มีการผสมผสานสถาปัตยกรรมเก่าแก่ของจีนดั้งเดิมกับสถาปัตยกรรมแบบตะวันตก แสดงให้เห็นการปรับตัวของมีเจีย ดังตัวอย่าง

มีเจียเอวีกฤตเป็นโอกาส พื้นที่เพียงแค่มือถือ กำแพงอิฐ กระเบื้องเก่าๆ มีเจียไม่ปูกระเบื้อง ไม่ทาสี ส่วนที่เป็นผนังกันห้องไม้โก่งออกมา ก็ไม่ทาสีเหมือนกัน

ในห้องไม่ได้ตกแต่งซ่อมแซมอะไร จะได้ดูโบราณ ถ้าส่วนไหนต้องต่อเติมซ่อมแซม ก็ต้องเป็นแบบอเมริกันหรือยุโรป

(นารีนครา. 2557: 41)

ร้านชั่วคราวเท่าจึงเปรียบเสมือนสถานที่รวมกระแสมโนทัศน์ตะวันตกของคนรุ่นใหม่กับความเป็นวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมหลอมรวมเข้าไว้ด้วยกัน เป็นการเปิดรับสิ่งใหม่ที่เข้ามาตามกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปกับการรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาติตัวเองได้อย่างลงตัว ภาพรวมของร้านชั่วคราวเท่าจึงแสดงถึงแนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับในความแตกต่างและแสดงให้เห็นการอยู่ร่วมกันของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้อีกด้วย

ร้านชั่วคราวเท่าของมีเจีย เป็นสถานที่ที่ทำให้คนต่างวัยได้พบกัน เรียนรู้วัฒนธรรมดั้งเดิมทั้งในด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและคุณธรรมความดี และแสดงถึงความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมอีกด้วย ดังเช่น วัฒนธรรมเกี่ยวกับอาหารของคนจีน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งดังตัวอย่าง

“ซุ้บเปิดต้นกับลูกแพรขาวใส่มื้อดินอุ่นไฟอ่อนๆ เป็นอาหารที่เหมาะสมกับฤดูชิวเทียน (ฤดูใบไม้ร่วง) ที่อากาศแห้ง ซุ้บแบบนี้รสหวานปะแล่มๆ ให้ความรู้สึกชุ่มชื้น ดีสำหรับสุขภาพ ตงเทียน (ฤดูหนาว) ต้องกินซี่โครงหมูต้มรากบัว ต้องเป็น รากบัวที่อยู่ในสระน้ำซึ่งมีโคลนตม และได้ผ่านฤดูหนาวที่มีทั้งเกล็ดน้ำแข็งและหิมะ ถึงจะทำให้เนื้อรากบัวเป็นสีขาวนุ่มนวล”

อาหารที่สั่งอีกอย่างคือปลาเตียวขาว (white biskop) ตัวโตทอดผัดซอส เวลานี้มีแต่ที่อุ้ยอันที่มีปลาแบบนี้ตามธรรมชาติ ปลาตามธรรมชาติถึงจะไม่สดก็อร่อยมากกว่าปลาเลี้ยง สำหรับผัก มีเจียสั่งผักกาดเขียวดวงตุงผัด (flowering Chinese cabbage) ต้องผัดในกระทะเหล็ก ผัดเร็วๆ ใส่น้ำมันมากไม่ได้ เพราะคนกินจะรู้สึกว่ามันเกินไป และรสชาติของผักจะหายไป ต้องไม่ใส่พริก พอเกือบสุกดีใส่กระเทียมสับลงไป

อาหารที่กินพร้อมข้าวมีผัดสามอย่าง มีเนื้อหั่นเป็นเส้นๆ ผักกาดตองหั่นเป็นเส้นๆ และมันเทศทำเป็นบะหมี่เป็นเส้นใหญ่ เครื่องเคียงต้องใส่พริกแดง ซิงดอง และกระเทียมเป็นแฉ่นๆ

(นารีนครา. 2557: 99-100)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงถึงความสัมพันธ์ของอาหารและช่วงฤดูกาล เป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เป็นเอกลักษณ์ของคนนครอุ้ยอัน ซึ่งวัฒนธรรมเกี่ยวกับอาหารนี้คนรุ่นใหม่ไม่รู้จัก อาหารที่จะต้องรับประทานในช่วงฤดูใบไม้ผลิ ได้แก่ ซุ้บเปิดต้นกับลูกแพรขาว ปลาเตียวขาวทอดผัดซอส ผักกาดเขียวดวงตุงผัดส่วนซี่โครงหมูต้มรากบัวสำหรับรับประทานในช่วงฤดูหนาว ความรู้ทางวัฒนธรรมนี้ทำให้

ตัวละครซึ่งเป็นเหมือนตัวแทนของคนรุ่นใหม่ได้รู้จักและเรียนรู้วัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชน ผู้เขียนแสดงรายละเอียดของอาหาร แต่ละชนิด วัตถุดิบ เครื่องปรุง วิธีการทำอาหารอย่างละเอียด เพื่อนำเสนอวัฒนธรรมอาหารดั้งเดิมให้ผู้อ่านได้รู้จัก นอกจากนี้ยังมีวัฒนธรรมเกี่ยวกับคนในชุมชน คุณธรรมความดีของคนโบราณที่ก่อให้เกิดความผูกพันและความสงบสุขของการอยู่ร่วมกันในสังคม ดังตัวอย่าง

ที่นี้แม้แต่จะขอยืมเกลือสักก้อนก็จะคืนเป็นผักกาดดองจานเล็กๆ จานหนึ่ง เป็นการซื้อถือห่วงใยกัน เป็นความสัมพันธ์ระหว่างคนต่อคนที่ทำให้ผูกพันกัน เมื่อพวกคนที่ตัดสินใจจะอยู่ร่วมกันในเมือง มีลูกหลานสืบต่อมา พวกเขาจะต้องคุ้นเคยและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกันของชุมชน เหมือนกับมีสัญญาใจต่อกันตั้งแต่เกิดจนตาย

(นารีนครา. 2557: 86)

ตัวอย่างนี้แสดงถึงบรรยากาศที่ดีของคนในชุมชนที่มีความผูกพัน มีน้ำใจห่วงใยกัน ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของคนรุ่นเก่า กลายเป็นกฎเกณฑ์ที่ทำให้ชุมชนมีความสงบสุข การพบกันของตัวละครหลักในเรื่อง ได้แก่ คุณย่า มีเจีย และเฟิงซุนพบกันที่ร้านชาตรองเท้าก็ทำให้เฟิงซุนซึ่งเป็นเด็กรุ่นใหม่ได้รับการช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ซึ่งเป็นคนมีคุณธรรมความดี ได้สัมผัสและเรียนรู้คุณธรรมความดีของคนรุ่นเก่าเกิดเป็นความผูกพัน ร้านชาตรองเท้าของมีเจียจึงเป็นสถานที่หนึ่งที่ทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงไปของสังคมที่มีช่วงวัยที่ต่างกัน แต่อย่างไรก็ดี ความต่างวัยหรือค่านิยมที่แตกต่างกันไม่ทำให้การอยู่ร่วมกันของตัวละครในเรื่อง นารีนครา มีปัญหา เพราะพวกเขาต่างใช้คุณธรรมความดีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

จากร้านชาตรองเท้า นครอู๋อันเปรียบเสมือนสถานที่ที่แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและวัฒนธรรม ร้านชาตรองเท้ายังเป็นสถานที่ที่นำวัฒนธรรมดั้งเดิมและวัฒนธรรมใหม่มาหลอมรวมกันได้อย่างลงตัว เป็นการยอมรับในความแตกต่างที่เข้ามาตามกระแสสังคม แสดงถึงการปรับตัว การอยู่ร่วมกันของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ร้านชาตรองเท้ายังช่วยสนับสนุนตัวละครคุณย่า มีเจียและเฟิงซุนที่มีความสัมพันธ์ที่ผูกพันกันที่ร้านชาตรองเท้าแห่งนี้เพื่อสร้างคุณค่าของประวัติศาสตร์วัฒนธรรมดั้งเดิม คุณธรรมความดีของคนรุ่นเก่าให้คงอยู่สืบไป

จากชุมชนในนวนิยายแปลจีน มีความโดดเด่นเรื่องการเน้นถึงสภาพความเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจและการเมืองอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนวนิยายแปลจีน คือ แสดงให้เห็นวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ถูกทำลายจากวัฒนธรรมสมัยใหม่ ความเจริญรุ่งเรืองและการพยายามผลักดันประเทศให้เจริญทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้สภาพสังคม วิถีชีวิต ความคิดของผู้คนเปลี่ยนแปลงไป แสดงถึงการปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยยอมรับสิ่งใหม่พร้อมกับพยายามรักษาของดั้งเดิมไว้ นอกจากนี้จากชุมชนยังสะท้อนถึงบุคลิก ลักษณะนิสัยของตัวละครอีกด้วย

3.2 ฉากธรรมชาติ

ฉากธรรมชาติ คือ ฉากที่แสดงถึงสิ่งที่มีอยู่แล้วโดยธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล สภาพอากาศ ช่วงเวลา รวมถึงต้นไม้ สายน้ำและสัตว์ เป็นต้น ผู้วิจัยพบฉากธรรมชาติที่มีความสัมพันธ์ต่อแนวคิดและตัวละครในนวนิยายแปลจีน ได้แก่ ฉากธรรมชาติในเรื่อง **ผีเสื้อ** และฉากธรรมชาติในเรื่อง **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า**

ฉากธรรมชาติ : ผีเสื้อ

นวนิยายเรื่อง **ผีเสื้อ** ปรากฏฉากธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับฤดูใบไม้ผลิ ซึ่งในวรรณกรรมจีนมีการเปรียบเทียบฤดูกาลกับตัวละคร คือ “คนจีนมักจะเปรียบเทียบชีวิตมนุษย์ที่ผ่านร้อนผ่านหนาวเหมือนกับ 4 ฤดูกาล ความทุกข์ยากลำบากเหมือนดังฤดูหนาวที่หนาวเหน็บ แต่ถึงกระนั้นฤดูหนาวก็ต้องผ่านไป ฤดูร้อนเทียนหรือฤดูใบไม้ผลิก็จะเข้ามาเยือน” (ผีเสื้อ. 2552: 230) ฤดูหนาวเหมือนกับชีวิตที่ต้องพบกับความทุกข์ยากลำบาก ฤดูใบไม้ผลิเหมือนการเริ่มต้นชีวิตที่สดใส มีชีวิตชีวา หลังจากพ้นความยากลำบากต่างๆ ในเรื่อง **ผีเสื้อ** ปรากฏฉากธรรมชาติฤดูใบไม้ผลิหรือฤดูร้อนเทียน ดังนี้

ขุนเทียนจะไม่มีวันแก่เฒ่า ใบไม้จะคงความสดชื่น ใบจะเขียวตลอดกาล ไม่แข็งตัว ไม่แข็งทื่อ สายฝนก็จะไม่กลายเป็นน้ำแข็ง ตงตงน้อยจะเป็นเก๋อขึ้นโปเอหน้าแนบกับกระจกหน้าต่าง จ้องดูปรากฏการณ์ธรรมชาติที่น่าพิศวงอย่างตาไม่กระพริบ

(ผีเสื้อ. 2552: 69)

ฤดูร้อนเทียนหรือฤดูใบไม้ผลิเปรียบเหมือนกับชีวิตของจางซือหยวนที่ได้อาศัยอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวคือ ตงตงลูกชายของเขา ฤดูใบไม้ผลิแสดงถึงชีวิตที่มีชีวิตชีวา มีความสดใสสดชื่น เช่นเดียวกับความรู้สึกของตัวละครที่ได้ใช้เวลาอยู่กับลูกชาย ซึ่งเชื่อมโยงกับแนวคิดเรื่องความรักของคนในครอบครัว เพราะจางซือหยวนเป็นนักการเมืองที่ทำงานหนักจึงไม่ค่อยมีเวลา แต่เขาทุ่มเทเวลาเลี้ยงดูลูกชาย ใช้เวลาอยู่ร่วมกันกับคนในครอบครัว จางซือหยวนเดินทางไปหมู่บ้านดอยครั้งแรกก็เป็นช่วงฤดูใบไม้ผลิซึ่งเป็นการเดินทางไปพบกันชีวิตที่สดใสสดชื่น ดังตัวอย่าง

ในฤดูร้อนเทียน ปีค.ศ. 1971 เขาไปหมู่บ้านดอยที่ห่างไกลแสนไกลเป็นหมู่บ้านที่ตั้งตงอยู่ที่เชิงเขามีต้นแอปเปิ้ลดอกออกดอกราวกับปูเมฆ ลำธารในหุบเขาไหลเซาะคดเคี้ยวไปมา น้ำไหลและกระเซ็นขึ้นทำเสียงดังดังตอง เมื่อหยดน้ำสีเงินกระเซ็นขึ้นทุกแห่งมีพลังชีวิต แม้แต่ในเงาของภูเขา ได้แผ่น้ำแข็งน้ำก็ยังไหล มีปลาเล็กๆ วายไปมาอยู่มากมาย ในแสงแดดยังไม่ต้องพูดถึง ทุกสิ่งเป็นสีเขียว มองเห็นหญ้า แม้จะผ่านวันในฤดูหนาว หญ้าเหล่านั้นยังผลิออกได้ กระรอกน้อยแสนจนกระโดดไปมาบนกิ่งไม้

บนก้อนหินใหญ่สีเขียว มีเปลือกเมล็ดแอปปริคอตที่กระรอกเหล่านั้นขบทิ้งไว้จนเกลี้ยง ฐูเล็กๆ เลื้อย
ไปมา ในระหว่างใบไม้แห้ง กระต่ายป่าวิ่งเร็วราวกับหมอก

(ผีเสื้อ. 2552: 89-90)

หลังจากผ่านช่วงฤดูหนาวก็เข้าสู่ช่วงฤดูใบไม้ผลิ หมู่บ้านค่อยเต็มไปด้วยความเคลื่อนไหว
ของสายน้ำและสัตว์เล็กๆ ซึ่งแสดงถึงชีวิตชีวา ความสดชื่นของสายน้ำไหลและดอกไม้ที่ออก
ดอกสวยงาม มีความสวยงามสดใสของดอกไม้ของต้นแอปปริคอต มีความเคลื่อนไหวและเสียงน้ำ
กระเซ็น ซึ่งทำให้เกิดพลัง ได้นำแข็งที่มีชีวิตคือปลาวายไปมา บนบกมีแสงแดดกระทบลงมา มีต้นไม้
ใบหญ้าเป็นสีเขียวแสดงถึงความสดชื่น สิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก ทั้งกระรอก กระต่าย และภูษขนาดเล็กที่ผ่าน
พ้นความยากลำบากในช่วงฤดูหนาวออกมาภายนอก ฉากธรรมชาติของฤดูใบไม้ผลิที่ให้บรรยากาศที่ดี
งาม สดชื่น มีชีวิตชีวา เปรียบเหมือนกับชีวิตของจางซือหยวนที่ผ่านพ้นช่วงเวลายากลำบากและทุกข์
ทรมานที่ถูกทรมานทำร้ายร่างกาย และถูกขังอยู่ในคุก เมื่อถึงฤดูใบไม้ผลิก็เป็นช่วงที่พืชพรรณ
เจริญเติบโตได้ดีสัตว์เล็กต่างก็มีชีวิตรอดและออกมาหาอาหาร เช่นเดียวกับจางซือหยวนที่ออกมาจาก
คุก เดินทางมายังอยู่หมู่บ้านบ้านดอยเพื่อจะพบกับชีวิตที่สวยงามสดใส ณ หมู่บ้านแห่งนี้ ได้ใช้เวลา
ร่วมกับผู้คนในครอบครัว คนที่รักและคนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีด้วย การใช้ชีวิตที่หมู่บ้านดอยของ
จางซือหยวนเป็นไปอย่างมีความสุขเช่นกับฤดูใบไม้ผลิ

ตอนนี้เขาเก็บต้นกุยช่าย เพื่อจะทำเกี้ยวให้ลูกชายกลับมารับประทานมื้อหนึ่ง เขาคิดจะเชิญ
ชีวเหวินและลูกสาวของเขามารับประทานอาหารค่ำด้วย หลังจากที่ได้รับประทานหัวผักกาดและ
ผักกาดขาวมาตลอดฤดูหนาว ผักกุยช่ายสีเขียวถึงแม้จะเป็นดิน เปื้อนขี้ม้า ก็ทำให้รู้สึกที่บ้านหิน
หลังนี้เต็มไปด้วยแสงและความมีชีวิตชีวาแห่งฤดูร้อนเทียน ก้านสีขาวและใบเขียวของต้นกุยช่าย
มีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับสายลมอุ่นๆ ที่จากกันไปนานแล้ว กับนกตัวน้อยๆ ที่เพรียกร้องกับ
หยาดน้ำที่เกิดจากหิมะละลาย กับแสงสว่างที่สว่างและยาวขึ้นๆ กับข้าวสาลีที่กลับมาคืนเป็นสีเขียวกับ
เสียงร้องของม้าลาที่บ่่อยขึ้น

(ผีเสื้อ. 2552: 107-108)

ฉากธรรมชาติดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของฤดูใบไม้ผลิกับชีวิตและความรู้สึก
ของตัวละคร ในช่วงฤดูใบไม้ผลิ ต้นกุยช่ายสามารถเติบโตได้ สายลมอุ่นๆ นกส่งเสียงร้อง ต้นข้าว
สีเขียวเติบโต ม้าและลาต่างก็ส่งเสียงร้อง ฉากธรรมชาติดังกล่าวแสดงถึงสิ่งมีชีวิต ความเคลื่อนไหว
สี เสียงและสัมผัสของธรรมชาติ ทั้งสีของต้นไม้ สีของท้องฟ้า เสียงของนก ลา ม้า และสัมผัสของสาย
ลม ซึ่งทำให้เกิดบรรยากาศที่มีชีวิตชีวาและสดชื่นของฤดูใบไม้ผลิหลังจากผ่านช่วงฤดูหนาวมาแล้ว

เปรียบเหมือนกับความรู้สึกของตัวละครที่มีชีวิตชีวา มีความสุขจากการได้อยู่ร่วมกับลูกชายอีกครั้งและมีมิตรภาพดีๆ ที่เกิดขึ้นที่หมู่บ้านดอยอีกด้วย

จากธรรมชาติที่หมู่บ้านดอยมีความสัมพันธ์กับชีวิตและอารมณ์ความรู้สึกของจางซือหยวน กล่าวคือ ธรรมชาติในฤดูใบไม้ผลิที่มีชีวิตชีวา มีความสดใสสวยงามเช่นเดียวกับชีวิตของจางซือหยวนขณะอยู่หมู่บ้านดอย เขามีความสุขกับชีวิตที่เป็นอยู่ มีความสุขกับการได้อยู่ร่วมกับลูกชาย ซึ่งเป็นครอบครัวเพียงคนเดียวของเขา ได้อยู่กับคนรอบข้างที่นับถือเขาด้วยตัวตนของเขา ไม่ใช่ที่ตำแหน่งอาชีพหรือฐานะ ทุกคนปฏิบัติต่อจางซือหยวนอย่างดี

จากธรรมชาติที่สอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ยังปรากฏเมื่อนำฤดูกาลมาแสดงถึงความสุขของจางซือหยวนตอนที่ตงตงยังเด็ก จางซือหยวนและตงตงได้ใช้เวลาอยู่ร่วมกันทำให้จางซือหยวนมีความสุข ดังตัวอย่าง

ในค.ศ. 1954 ช่วงฤดูใบไม้ผลิเวลาฝนตกมาก เขาได้เห็นตงตงเฝ้าหน้าแนบกับกระจกจนจมูกบี้แบนเป็นสีขาวและสีเขียวดูน่ารักมาก ทุกหนทุกแห่งอากาศเย็นสบาย ชุ่มชื้น ช่วยปลอบประโลมจิตใจที่กระหายให้ปลอดโปร่ง ชุนเทียนจะไม่มีวันแก่เฒ่า ใบไม้จะคงความสดชื่น ใบจะเขียวตลอดกาล ไม่แห้งตัว ไม่แข็งทื่อ สายฝนก็จะไม่กลายเป็นน้ำแข็ง

(ผีเสื้อ. 2552: 69)

ฤดูใบไม้ผลิสื่อถึงความรู้สึกมีความสุขขณะใช้เวลาร่วมกับลูกชาย ความสุขนี้จะไม่จางหายไป เช่นเดียวกับฤดูใบไม้ผลิที่จะไม่จากไป แต่จะอยู่ต่อไปเช่นเดียวกับฤดูใบไม้ผลิที่จะคงเขียวชอุ่มตลอดไป มีสายฝนโปรยความชุ่มชื้นในจิตใจของจางซือหยวน ดังนั้นจากธรรมชาติในเรื่อง **ผีเสื้อ** มีส่วนสำคัญในการช่วยนำเสนออารมณ์ความรู้สึกของตัวละครและช่วยนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องความรักของคนในครอบครัว

จากธรรมชาติ : หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า

มีการนำเสนอธรรมชาติเกี่ยวกับช่วงเวลากลางวัน กลางคืน พระอาทิตย์ พระจันทร์ ธรรมชาติของที่อยู่อาศัย และภัยพิบัติทางน้ำที่เป็นเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในเรื่อง **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า** ธรรมชาติในนวนิยายเรื่องนี้ช่วยนำเสนออารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร และมีส่วนสำคัญต่อการนำเสนอแนวคิด หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้าได้ผ่านช่วงยากลำบากเพราะอุทกภัยมาหลายครั้ง แต่ครั้งมีความรุนแรงและสร้างความเสียหายมาก ดังนี้

ฝนตก 7 วัน 7 คืน ท้องฟ้ามืดมิด น้ำไหลป่าจากยอดเขาป่าชันลงมาอย่างรวดเร็ว ส่งเสียงคำรามลั่น เพียงพริบตาท้องฟ้าและพื้นดินก็เปลี่ยนสีขาว คนที่อยู่หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่าซึ่งอยู่ตีนเขา เห็นภูเขาปากน้ำนั้นมีแนวหมอกสีขาวโพลนสุดสายตาเคลื่อนใกล้เข้ามา ต่างก็วิ่งหนีไป

ฝนตก 7 วันทำให้พื้นดินกลายเป็นโคลนและเหลว เท้าจมโคลนลึกไปถึงน่อง จะวิ่งก็วิ่งไม่ไป น้ำที่ท่วมท้นมาตั้งแต่โคนขุนเขา พลิกมหาสมุทร เสมือนกำแพงด้านบนของกำแพงมีละอองน้ำกระเซ็น

บ้านดินมุงหญ้าโดนน้ำก็พังลงมา ต้นไม้ใหญ่รากลึกไปหน้าลัมมะระระขนาดเหมือนเป็นของเล่นเด็กไม่ร้องไห้ ผู้หญิงไม่กรีดร้อง ไก่ไม่บิน หมาไม่กระโดด ท้องฟ้าไม่ดำ พื้นดินไม่ขาว ทุกสิ่งทุกอย่างไม่มีเสียง ไม่มีแผ่นดินไหว นกกาไม่มีเสียง ไม่รู้เวลาผ่านไปนานเท่าไร เพียงพริบตาเดียว แต่ก็ดูเหมือนยาวนานเป็น 100 ปี ต้นไม้ลอยขวางเหนือผิวน้ำ ทุ่งตัวหนึ่งเกาะพื้นไม้ลอยอยู่กลางสายธาร

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า. 2555: 7)

จากธรรมชาติข้างต้นแสดงให้เห็นฝนตกหนัก เกิดอุทกภัยร้ายแรงซึ่งสร้างความเสียหายและความสูญเสียมาก บ้านที่อยู่อาศัยพังเสียหาย ต้นไม้ขนาดใหญ่ล้ม ไม่เหลือสิ่งมีชีวิตทั้งคนและสัตว์เลี้ยง น้ำท่วมหนักจนไม่สามารถแยกฟ้าและพื้นดินออกจากกันได้ จากธรรมชาติดังกล่าวแสดงให้เห็นความเสียหายอย่างสาหัสจากภัยพิบัติน้ำท่วมจากธรรมชาติซึ่งมนุษย์จะต้องเผชิญ

หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่าเป็นหมู่บ้านที่มีประวัติที่เล่าสืบต่อกันมายาวนาน บรรพบุรุษตระกูลเป่าได้รับมอบหมายให้ต่อสู้กับภัยน้ำท่วม จึงสร้างคันดินขึ้นมา ทำให้มีที่ดินแห้งให้ประชาชนอยู่อาศัย แต่มีปีหนึ่งน้ำท่วมหนักติดกันหลายสิบวัน ทำให้น้ำท่วมสูงพ้นคันดินเข้าท่วมหมู่บ้านทั้งหมด บรรพบุรุษใช้เวลา 3 ปี ทำให้ที่ดินแห้ง พระจักรพรรดิเฝ้าโทษประหารเพราะความอดสาเหบากันในการทำงานแต่พวกเขายังเสียใจจึงย้ายครอบครัวมาอยู่ในจุดที่ต่ำที่สุดเป็นการแสดงความรับผิดชอบ ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านทำให้คนในชุมชนล้วนยึดถือคุณธรรมและความดีเช่นเดียวกับบรรพบุรุษ เนื่องจากหมู่บ้านเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อภัยน้ำท่วมทำให้คนในหมู่บ้านต้องลงแรงสร้างเขื่อนป้องกันน้ำ ดังตัวอย่าง

มีวิธีเดียวที่จะป้องกันน้ำคือการสร้างเขื่อน พวกชาวบ้านใช้จอบเสียมขุดโคลนออกมาทำเขื่อนสูงให้ปลอดภัย “เขื่อนกว้างใหญ่” คนรุ่นหลังพากันเรียกว่า “ภูเขา” ผืนแผ่นดินตรงกลางใช้เป็นพื้นที่นาเรียกว่า “ทะเลสาบ” ที่อื่นๆ เวลาไปทำนาเรียกกันว่า “ล่งนา” คนบ้านนี้เรียกว่า ไปลงทะเลสาบ แม้ภูเขาไม่สูงแต่โอบล้อมที่นา ทำให้หมู่บ้านถูกตัดออกจากภายนอก

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า. 2555: 8)

ลักษณะของหมู่บ้านเล็กตระกูลเป่าคือการใช้ดินทำเป็นเขื่อนกันน้ำ สร้างโอบล้อมหมู่บ้านไว้ ทำให้มีที่ดินแห้ง คนในหมู่บ้านใช้เป็นที่อยู่อาศัยกับและทำเกษตร ในส่วนที่น้ำท่วมขังก็ใช้เป็นพื้นที่

ทำเกษตร เช่น ปลูกข้าว ส่วนที่ทำนามีลักษณะเหมือนกับทะเลสาบอยู่กลางหมู่บ้าน เชื้อนขนาดใหญ่ เหมือนเป็นภูเขาโอบล้อมหมู่บ้าน ทำให้หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้ามีสภาพเหมือนถูกตัดขาดจากภายนอก ทั้งยังเป็นหมู่บ้านชนบทที่ห่างไกล ยากต่อการเดินทางเข้าถึงอีกด้วย หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้าจึงเหมือน โลกอีกโลกหนึ่ง การสร้างเชื้อนขนาดใหญ่และมีขนาดยาวโอบล้อมหมู่บ้านได้ต้องใช้ความร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจของคนในหมู่บ้านที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความอดทนและเสียสละเพื่อประโยชน์ ส่วนรวม เชื้อนขนาดใหญ่จึงเป็นเสมือนสิ่งที่แสดงให้เห็นความสามารถ จิตใจที่งดงาม และจิตใจที่ มั่นคงของคนในหมู่บ้านที่เสียสละเพื่อร่วมมือสร้างสิ่งจำเป็นให้แก่ชุมชน

เรื่อง **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า** มีการใช้ภยธรรมชาติเป็นเป็นเหมือนตัวแปรที่ทำให้เกิด ความเปลี่ยนแปลงในชุมชน กล่าวคือ เหตุการณ์น้ำท่วมทำให้ความเจริญก้าวหน้าเข้ามาสู่ชุมชนชนบท ที่ห่างไกล หลังจากเกิดภัยน้ำท่วมที่หนักที่สุดในรอบ 100 ปี เลอาจาแสดงวีรกรรมที่ยิ่งใหญ่ เพราะเขามี ความกล้าหาญที่เสี่ยงช่วยเหลือปูเป้าห้าจนตัวเองต้องเสียชีวิต ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นคือ มีนักเขียนเดินทางเข้ามาในหมู่บ้าน ทั้งที่ก่อนหน้านี้ไม่มีนักเขียนคนไหนอยากมา เพราะสถานที่อื่น น่าสนใจมากกว่า “พวกนักเขียนไม่มาที่ภูเขาเป้าเหยียนซานแล้ว บางคนอยากไปลิบสบอบันนา บ้างอยากไปจิ่วไจ้โกว บางคนอยากไปทิเบต มีสองสามคนยังไม่รู้จะอยากไปไหนดี แต่ไม่สนใจภูเขา เป้าซาน เพราะยังไม่เป็นป่าเขาลำเนาไพรที่ชวนตื่นตาตื่นใจมากพอ” (หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 139) หลังจากน้ำท่วมครั้งนี้ ทำให้มีหน่วยงานเข้ามาดูแลและพัฒนาชุมชน เช่น การตัดถนน สร้างถนน ให้เดินทางหนีนน้ำได้สะดวก และมีการใช้วัสดุที่อิฐ ปูนซึ่งมีความแข็งแรงคงทนสร้างบ้านแทนการใช้ดิน เหตุการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่นี้เป็นเหมือนการเปิดช่องทางให้ความเจริญเข้ามาสู่หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า และทำให้หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า ซึ่งเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมดั้งเดิมเริ่มก้าวตามสภาพสังคมที่ใหญ่ กว่า และมีสภาพสังคมที่แตกต่างกัน

นวนิยายเรื่องนี้นำธรรมชาติเปรียบเทียบอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร โดยช่วงเวลากลางคืน จะนำเสนออารมณ์ที่สงบนิ่ง อ่อนโยน แตกต่างจากช่วงเวลากลางวันที่จะนำเสนออารมณ์ที่รุนแรง ดังตัวอย่าง “พอฟ้าสว่าง ความรู้สึกอ่อนโยนในตอนกลางคืนก็ถดถอยลงไปเหมือนยามน้ำลง ไม่รู้ว่า ความอบอุ่นหายไปไหน ตามหาอย่างไรก็ไม่เจอแล้ว” (หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 64) ธรรมชาติ มีความสัมพันธ์กับอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ในช่วงกลางคืนตัวละครจะสงบและมีความรู้สึก อ่อนโยน ความรู้สึกค่อยๆ จางหายไป พร้อมกับเวลาตอนกลางคืนที่ลดน้อยลงจนไม่เหลือความรู้สึก อ่อนโยนเลยในตอนพระอาทิตย์ขึ้น ทอแสงสว่างไสว ตัวละครจะมีกิริยาท่าทางตรงกันข้ามกับช่วงเวลา กลางคืน กล่าวคือ ตลอดช่วงกลางวันตัวละครจะฉุนเฉียว หงุดหงิดงุ่นง่านใจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอารมณ์ ของตัวละครมีความสัมพันธ์กับช่วงเวลาและธรรมชาติ

การนำธรรมชาติช่วยเสนออารมณ์ความรู้สึกสับสนวุ่นวาย ทำให้จิตใจไม่สงบนิ่ง ดังตัวอย่าง “เขาแค้นใจที่ไม่รู้ว่าใน 5 ปี 8 ปีข้างหน้า อนาคตจะสดใสหรือมืดมิดริบหรี่ เมื่อเขามองดูพระอาทิตย์ที่ส่องแสงร้อนแรง ใจเขาวุ่นวายสับสน ไม่รู้ใจตัวเอง” (หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 139) ฉากพระอาทิตย์ มีความสัมพันธ์กับอารมณ์ของตัวละคร แสงแดดที่ร้อนแรงสัมพันธ์กับจิตใจของตัวละครที่ไม่สงบนิ่ง มีอารมณ์รุนแรง รู้สึกสับสน วุ่นวายใจอย่างหนัก จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าฉากธรรมชาติ มีส่วนเกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครช่วงกลางคืนและพระจันทร์สื่อแสดงถึงอารมณ์อ่อนโยน หรือเจียบเหงา ต่างกับช่วงกลางวันพระอาทิตย์ที่มีแสงแดดรุนแรงสื่ออารมณ์ที่ไม่สงบนิ่ง และรุนแรงของตัวละคร ทั้งอารมณ์หงุดหงิดงุ่นง่าน สับสนวุ่นวายใจ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการใช้ธรรมชาติเพื่อช่วยสื่ออารมณ์ความรู้สึกที่เจียบเหงาของตัวละคร ดังตัวอย่าง “เป้าเหินเหินถอนหายใจยาวเอือกใหญ่ ลูกขึ้นเดินออกไป ขณะนั้นเป็นเวลาพลบค่ำ ดวงอาทิตย์กำลังตกดิน เงาของเป้าเหินเหินยาวชะลูด คูโดดเดี่ยวเดียวดาย” (หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 42) ธรรมชาติที่กล่าวถึงในตัวอย่างก็คือ พระอาทิตย์ที่กำลังจะตกดิน แสงจากดวงอาทิตย์ที่กำลังจะตกทอดแสงกระทบร่างกายมนุษย์ ทำให้เกิดเงาทอดยาวไปด้านหลัง ภาพธรรมชาติดังกล่าวช่วยสนับสนุนอารมณ์ความรู้สึกความโดดเดี่ยวของตัวละครที่ยืนกลางแสงอาทิตย์ยามเย็นเพียงลำพัง แสงอาทิตย์ยามพลบค่ำช่วยสร้างบรรยากาศที่เจียบเหงาให้กับฉากมากยิ่งขึ้นอีกด้วย อีกทั้งยังสอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ทำให้ภาพในจินตนาการนั้นมีความละเอียดทั้งแสง เงา และอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครได้อย่างครบถ้วน

นอกจากใช้ช่วงเวลากลางวันและกลางคืน พระอาทิตย์และพระจันทร์นำเสนออารมณ์ความรู้สึกของตัวละครแล้ว ยังใช้ธรรมชาติที่มีความเคลื่อนไหวสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครเช่นกัน ดังตัวอย่าง

จิตใจของเขาเหมือนวังก้อนหินที่แบกไว้ลงไปได้ เขาคถามตัวเองว่าที่จริงแล้วเกิดอะไรขึ้น ไม่มีเรื่องอะไร ไม่มีอะไรจริงๆ เขาตอบตัวเอง เขายังเดินเร็วเข้าทุกที่จนเดินนำอาสะไ้สองไป
พระอาทิตย์ส่องสว่างบนพื้นดิน ลมพัดต้นหลิวใหญ่ กิ่งหลิวแกว่งไปมา นกกระจอกส่งเสียงร้อง
กลองปองแป่งส่งเสียงดังปองแป่ง

(หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า. 2555: 192)

ความเคลื่อนไหวที่เกิดจากแรงลมทำให้กิ่งต้นหลิวไหวและกลองปองแป่งส่งเสียง และมีเสียงของสิ่งมีชีวิตคือ นกกระจอก ความเคลื่อนไหวของธรรมชาติและสิ่งมีชีวิตที่ใช้ชีวิตอยู่ในธรรมชาตินี้ช่วยสื่อแสดงควมมีชีวิตชีวา สนับสนุนให้บรรยากาศสดใสสวยงามยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครที่มีความสุข รู้สึกมีชีวิตชีวาและสดใสไร้แรง

จากธรรมชาติในนวนิยายแปลจีน มีความสอดคล้องกับตัวละครเป็นสำคัญ กล่าวคือ มีการนำจากธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นฤดูกาล ช่วงเวลา หรือบรรยากาศของธรรมชาติ เป็นสื่อกลางเพื่อนำเสนอช่วงชีวิตของตัวละคร อารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร และสนับสนุนบรรยากาศของธรรมชาติให้สอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครในขณะนั้น ซึ่งเป็นลักษณะที่โดดเด่นของนวนิยายแปลจีน

จากในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้แก่ ฉากชุมชนและจากธรรมชาติ ไม่ได้มีบทบาทเพื่อบอกเวลา สถานที่และบรรยากาศเพื่อความสมจริงของเรื่องเท่านั้น แต่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอแนวคิดสำคัญของเรื่อง กล่าวคือ มีวัฒนธรรมสมัยใหม่เข้ามาพร้อมกับความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ ทำให้สภาพสังคม วิถีชีวิตและความคิดของผู้คนเปลี่ยนแปลงไป ผู้คนต้องปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโดยยอมรับสิ่งใหม่พร้อมกับพยายามรักษาวัฒนธรรมเดิมไว้ ไม่ให้วัฒนธรรมดั้งเดิมหายไป และจากในนวนิยายแปลจีนมีความสัมพันธ์กับตัวละคร เช่น ชีวิตของตัวละคร อารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร เป็นต้น ซึ่งช่วยสนับสนุนเนื้อหาของนวนิยายแปลจีนให้มีลักษณะเฉพาะที่เด่นชัด

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง **ลักษณะเด่นในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** เป็นการศึกษาวิเคราะห์นวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 5 เล่ม ได้แก่ **ผีเสื้อ** **เมฆเหินน้ำไหล** **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า** **นารินครา** และ **ตลอดกาลน่านานแค่นั้น** โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา **ลักษณะเด่นด้านภาษา และลักษณะเด่นด้านเนื้อหา** ในนวนิยายแปลจีนทั้ง 5 เรื่อง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ลักษณะเด่นด้านภาษาในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

นวนิยายแปลจีน 5 เรื่อง ได้แก่ **ผีเสื้อ** **เมฆเหินน้ำไหล** **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า** **นารินครา** และ **ตลอดกาลน่านานแค่นั้น** พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใช้ภาษาประณีต สละสลวย สื่อความหมายและแสดงรายละเอียดภาพได้ชัดเจน มีลักษณะเป็น **“ภาษาวรรณศิลป์”** สะท้อนวัฒนธรรมและสภาพสังคมจีน ลักษณะเด่นด้านภาษาในนวนิยายแปลจีน มี 2 ประการ ได้แก่ การสรรคำและการใช้ภาพพจน์

การสรรคำ คือ การเลือกสรรถ้อยคำที่นำมาเรียงร้อยในบทประพันธ์เพื่อให้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยพบว่าการสรรคำ 3 กลุ่ม เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุดได้แก่ คำซ้อน ชุดคำและคำที่มีความหมายตรงกันข้าม ซึ่งสื่อความหมายได้ชัดเจนครบถ้วน นำเสนออารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ซึ่งเป็นเรื่องนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้ละเอียดและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

คำซ้อน คือ การนำคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาเรียงต่อกัน ในแต่ละคำมีความหมายสัมพันธ์กัน อาจมีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน ทำนองเดียวกันหรือตรงกันข้าม ในนวนิยายแปลจีนใช้คำซ้อนเพื่อแสดงรูปลักษณะของตัวละครมากที่สุด เช่น **“เรียวยาวซูบซีด”** แสดงรูปใบหน้าได้อย่างชัดเจน คำว่า **“เรียว”** และ **“ยาว”** ทำให้เห็นภาพใบหน้าตัวละครว่าหน้าผากกว้างแล้วค่อยเรียวลงมาตามลำดับ ไม่มีเนื้อส่วนบริเวณแก้ม คำว่า **“ซูบ”** และ **“ซีด”** แสดงความเปลี่ยนแปลงของตัวละครจากใบหน้าที่ผอมลงแล้วสีหน้าไม่สดใส ไม่มีเลือดฝาด ดังนั้นคำซ้อน **“เรียวยาวซูบซีด”** จึงเน้นใบหน้าของตัวละครจากเดิมที่มีใบหน้ากลม อิมเอิบสดใสเปลี่ยนแปลงเป็นใบหน้าซูบผอมและสีหน้าซีดเซียวไม่สดใส รองลงมาคือคำซ้อนแสดงอาการปฏิกิริยาของตัวละคร ดังตัวอย่าง **“ตะต๋อยตะลุมบอน”** แสดง

กิริยาให้เห็นภาพการเคลื่อนไหว ได้แก่ การต่อสู้ และการทำร้ายกัน เช่น คำว่า “เตะ” และ “ต่อย” แสดงภาพการใช้มือต่อยและเท้าเตะทำร้ายผู้อื่น คำว่า “ตะลุมบอน” ช่วยเสริมภาพคนจำนวนมาก คนลงมือทำร้ายคนที่ไม่มีทางสู้ ใช้มือต่อยเท้าเตะอย่างหลวมๆ คำซ้อนแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร เช่น คำว่า “ใกล้ชิดคั่นเคย” คำว่า “ใกล้ชิด” หมายถึง สนทนกันเป็นที่ไว้วางใจ คำว่า “คั่นเคย” หมายถึง รู้จักชอบพอสันทสนมเป็นกันเอง คำซ้อนดังกล่าวเน้นความสัมพันธ์ของตัวละครกับเมืองบ้านเกิดที่อยู่อาศัยมานานว่าใกล้ชิด ผูกพัน คำซ้อนแสดงนิสัยของตัวละคร “ดีบริสุทธิ์” คำว่า “ดี” หมายถึง มีลักษณะที่เป็นไปในทางที่น่าปรารถนาและน่าพอใจ คำว่า “บริสุทธิ์” หมายถึง แท้ ไม่มีอะไรมาเจือปน คำซ้อนนี้จึงแสดงความคิดของตัวละครว่าปฏิบัติดีโดยตลอด และคำซ้อนแสดงลักษณะของสถานที่และบรรยากาศ เช่น “ซวกไขว่คลาดคล้า” คำว่า “ซวกไขว่” หมายถึง การเคลื่อนไหวกันไปมาอย่างสับสน คำว่า “คลาดคล้า” หมายถึง ไปหรือมาเป็นจำนวนมาก คำซ้อนนี้จึงแสดงคนจำนวนมากใช้เส้นทางเดียวกัน เดินสวนกันไม่เป็นระเบียบ สถานที่และบรรยากาศนี้มีคนจำนวนมากและมีชีวิตชีวา คำซ้อนส่วนใหญ่เป็นพยางค์จำนวนคู่ และพบคำซ้อนที่มีจำนวนพยางค์ขนาดยาวซึ่งเน้นเนื้อหาให้ผู้อ่านจดจำ

ชุดคำ คือ การสรรคำที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน เพื่อนำเสนอเนื้อหาในประเด็นเดียวกัน สามารถจัดเป็นชุดเดียวกันได้ มีลักษณะสะดุดตาและแสดงรายละเอียดมากขึ้น ผู้วิจัยพบว่าการใช้ชุดคำในนวนิยายชุดนี้ เป็นการแปลตรงตามฉบับภาษาจีนและเพิ่มเติมเพื่อแสดงรายละเอียดตัวละครให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ชุดคำที่แสดงลักษณะนิสัยของตัวละครพบมากที่สุด เช่น ชุดคำแสดงนิสัยใฝ่ชื่อ บริสุทธิ ไร้เล่ห์เหลี่ยม ของตัวละครหญิงไป่ต้าสิ่งคือ “บริสุทธิ ชื่อตรง ไร้เดียงสา” ผู้แปลสรรคำที่แสดงลักษณะนิสัยของตัวละครในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ไป่ต้าสิ่งเป็นคนดี มีจิตใจ บริสุทธิ ไร้เดียงสาและชื่อสัตย์ชื่อตรงต่อความรู้สึกของตนเอง รองลงมาคือ ชุดคำแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร เช่น “ความเลื่อมใส ศรัทธา บุษบา เชื้อฟ่ง” เป็นคำซ้อนแสดงความรู้สึกรักของไ่หยุนที่มีต่อจางชื่อหยวน ชุดคำเน้นอารมณ์ความรู้สึกรักที่เปี่ยมด้วยความเชื่อมั่น ศรัทธา เชื้อฟ่งและปฏิบัติตามคนรักทุกอย่าง โดยไม่มีข้อสงสัยใดๆ และชุดคำแสดงบุคลิกของตัวละคร “กล้า ก้าวกัน ยั่วยุ” ชุดคำนี้แสดงความกล้าของตัวละครหญิงเสี่ยวลิ่วแห่งซีตันที่มีบุคลิกท่าทางแตกต่างจากชนบทของผูหญิงจีน กล้าที่จะปล่อยเส้นผมให้หลุดลุ่ยบริเวณกรอบหน้า ทำให้มีเสน่ห์ยั่วยุเพศตรงข้าม

คำที่มีความหมายตรงกันข้าม คือ คำที่มีความหมายขัดแย้งกันเองในสถานการณ์นั้น แต่เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าสามารถเกิดขึ้นได้ จึงต้องพิจารณาความหมายอย่างละเอียด รับรู้ลักษณะหรืออารมณ์ความรู้สึกของตัวละครได้ชัดเจนและลึกซึ้งยิ่งขึ้น คำที่มีความหมายตรงกันข้ามมี 2 ประการ ได้แก่ คำที่มีความหมายตรงกันข้ามแสดงลักษณะของตัวละคร เช่น คำที่มีความหมายตรงกันข้ามแสดงนิสัยของตัวละครว่า “ดีร้ายขัดขึ้น” ตรงข้ามกับคำว่า “โหนอ่อนผ่อนตาม” สองคำนี้

สื่อถึงท่าทางบุคลิกของโจวหยวนที่ปฏิบัติต่อคนอื่นต่างกัน โจวหยวนแสดงท่าที่ “ดีอันชัดขึ้น” ไม่ยอมเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสอนของผู้ใหญ่ แตกต่างจากการปฏิบัติต่อเพื่อนที่ “โอนอ่อนผ่อนตาม” ยอมทำตามโดยง่าย ไม่มีการขัดขึ้น บุคลิกท่าทางดังกล่าวของโจวหยวนแสดงสอดคล้องกับลักษณะนิสัยติดเพื่อน และสะท้อนความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่คนหนุ่มสาวไม่เชื่อฟังผู้อาวุโส คำที่มีความหมายตรงกันข้ามแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร เช่น “ฉัน” กล่าวถึงความรู้สึกโดยมีคำที่มีความหมายตรงกันข้ามคือ “ความรัก” และ “ความเกลียด” ซึ่งเป็นความรู้สึกที่มีต่อไปต่าคำสิ่งคือเกลียดความเป็นคนดีของไป่ต้าสิ่งที่ทำให้ต้องถูกเอาเปรียบ ถูกต่อว่าหรือินทา เพราะไป่ต้าสิ่งเปลี่ยนแปลงตนเองให้เหมือนบุคคลอื่นไม่ได้ ทำให้ “ฉัน” เกลียดไป่ต้าสิ่ง ส่วน “ความรัก” ที่ “ฉัน” มีต่อไปต่าคำสิ่ง เพราะสนิทสนมกันมาตั้งแต่เด็ก อาศัยอยู่ด้วยกันที่ฟู่หม่าหนูท่ง ก่อนที่ “ฉัน” จะย้ายออกมา แต่ทั้งสองก็ยังไปมาหาสู่กันเสมอ

การใช้ภาพพจน์ คือ ถ้อยคำที่เป็นสำนวนโวหารทำให้นึกเห็นเป็นภาพที่เรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิงเป็นโวหาร มีเจตนาให้มีประสิทธิภาพต่อความคิด ความเข้าใจ ให้จินตนาการและถ่ายทอดอารมณ์ได้มากกว่าการบอกเล่าที่ตรงไปตรงมา ผู้วิจัยพบว่าผู้แปลใช้ภาพพจน์ตามต้นฉบับภาษาจีนเป็นส่วนมาก ซึ่งภาพพจน์ดังกล่าวนี้ไม่ปรากฏใช้ในภาษาไทย จึงถือเป็นความโดดเด่นด้านภาษาที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมและสังคมผ่านภาษา ภาพพจน์ที่พบมากที่สุดคืออุปมา รองลงมาคืออุปลักษณ์และสัทพจน์

อุปมา คือ ภาพพจน์เปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนกัน โดยมีคำเชื่อมโยง เช่น คำว่า เหมือน ดูจดัง ราว ปาน ประหนึ่ง ฯลฯ นวนิยายแปลจีนทั้ง 5 เล่มนิยมใช้ภาพพจน์อุปมาเพื่อแสดงอาการปฏิกิริยาของตัวละครมากที่สุด เช่น “นอนพลิกไปพลิกมาบนหมอนเหมือนปิ้งขนมเป็๋อง” เปรียบวิธีทำแผ่นขนมเป็๋องว่าจะต้องพลิกแผ่นแบ่งไปมาบนเตาเหมือนกับกิริยาการนอนของตัวละครที่พลิกตัวไปมา กระสับกระส่าย แสดงถึงความกังวลของตัวละครที่มีเรื่องให้คิดจนนอนไม่หลับ รองลงมาคือ อุปมาแสดงรูปลักษณ์ของตัวละคร เช่น “เสียงของนางต่ำไม่ชัดเจน เสียงนิบๆ แต่อ่อนหวาน ฟังแล้วสบายใจเหมือนได้จิบชาร้อน” เปรียบเสียงของผู้หญิงเหมือนน้ำชา เมื่อได้ยินก็รู้สึกสบายใจเหมือนกับความรู้สึกขณะดื่มน้ำชาร้อนๆ อุปมาแสดงอารมณ์ความรู้สึก เช่น “ความรู้สึกอย่างนี้เหมือนกับบ้านเก่าแก่ที่ลุดิดไฟ” เปรียบเทียบอารมณ์ความรู้สึกรักกับไฟ เปรียบความรักที่มีให้แก่กันเหมือนบ้านหลังหนึ่ง ความเก่าแก่ของบ้านเปรียบเหมือนอายุของตัวละครชายหญิงที่มากแล้วสำหรับการเริ่มต้นความรักครั้งใหม่ อุปมาสื่ออารมณ์ความรู้สึกแรกพบรักของชายหญิงคู่หนึ่งซึ่งเป็นผู้ใหญ่ เป็นความรู้สึกที่ยากจะหักห้ามใจ และอุปมาแสดงสถานที่และบรรยากาศ “ทุ่งนาที่เป็นช่องๆ เหมือนตาหมากรุกที่เป็นระเบียบ” เปรียบภาพของทุ่งนาเหมือนกับตาหมากรุก เป็นช่องสี่เหลี่ยมขนาดเท่าๆ กันทั้งสี่ด้าน มีคันทาเป็นเส้นคั่นแบ่งช่องแต่ละช่องอย่างชัดเจน ทำให้เห็นภาพทุ่งนาที่มีลักษณะเป็นช่องสี่เหลี่ยมขนาดเท่ากัน เรียงเป็น

ระเบียบและมีเส้นคัน แต่ละช่องขนาดเท่าๆ กัน การใช้อุปมาช่วยให้รายละเอียดภาพตัวละคร เห็นภาพเคลื่อนไหวของอากัปกริยาของตัวละคร รับรู้อารมณ์ความรู้สึกของตัวละครและนำเสนอ ภาพรอบตัวตัวละครให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

อุปลักษณ์ คือ การเปรียบเทียบโดยนำลักษณะเด่นของสิ่งที่ต้องการเปรียบมากล่าวแทนที่ โดยไม่ต้องมีคำเชื่อมโยง หรือบางครั้งอาจมีคำว่า “เป็น” และคำว่า “คือ” การใช้อุปลักษณ์ทำให้ ความหมายและอารมณ์ของควมมีน้ำหนัก ในนวนิยายแปลจีนพบอุปลักษณ์แสดงคุณสมบัติของ ตัวละครมากที่สุดคือ อุปลักษณ์แสดงนิสัยของตัวละคร เช่น “เป็นพระโพธิสัตว์กวนอิมในโลกมนุษย์” เป็นการกล่าวยกย่องมนุษย์ที่มีความสูงส่งมากกว่ามนุษย์ธรรมดา เปรียบมนุษย์ธรรมดากับบุคคลที่ อาศัยอยู่บนสวรรค์ เป็นการเปรียบเพื่อแสดงจิตใจของตัวละครที่เป็นคนดี มีเมตตาต่อผู้อื่น เป็นเลิศมากกว่าบุคคลอื่น และอุปลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ของตัวละครที่มีต่อตัวละครอื่น ตัวอย่างเช่น “ชีวเหวินเป็นดวงอาทิตย์ยามเย็นสำหรับชีวิตของเขา เขาทิ้งดวงอาทิตย์ของเขาไว้ที่ภูเขา ซึ่งปกคลุมด้วยเมฆสีชมพูอันเต็มไปด้วยต้นวอลนัท” เปรียบเทียบชีวเหวินเป็นดวงอาทิตย์ยามเย็น พระอาทิตย์มีแสงสว่างและโดดเด่นอยู่บนท้องฟ้าแสดงถึงความสำคัญของชีวเหวินที่มีมากกว่าคนอื่น ดวงอาทิตย์ในยามเย็นมีตำแหน่งไม่สูง กำลังลับขอบฟ้าและถูกภูเขาบดบัง เปรียบกับชีวเหวินอยู่ใน ตำแหน่งที่มองเห็นไม่ชัดเพราะปฏิเสธที่จะเป็นภรรยาของจางซือหยวน ชิวเหวินอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านดอย ต่อไป ไม่เดินทางไปปักกิ่งกับจางซือหยวนจึงเปรียบชีวเหวินเป็นดวงอาทิตย์ที่ถูกทิ้งเอาไว้ที่ภูเขา นั่นคือ หมู่บ้านดอยที่ตั้งอยู่บนภูเขา

สัทพจน์ คือ การเปรียบเทียบโดยใช้คำเลียนเสียง ในนวนิยายแปลจีนเลือกใช้สัทพจน์ที่มี ใช้ในภาษาไทยเพื่อเลียนเสียง เช่น “อู๊ดๆ” “เอี้ยดฮัด” เป็นต้น ทำให้ผู้อ่านชาวไทยคุ้นชิน บางครั้ง ผู้แปลถ่ายทอดเสียงจากฉบับภาษาจีนในคำที่มีเสียงเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ เช่น เสียงขอ “จี้ๆ ก้าวๆ” เสียงรกราง “ติ๊งๆ ตังๆ” เป็นต้น

ลักษณะเด่นด้านเนื้อหาในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

นวนิยายแปลจีนมีเนื้อหาจรรโลงใจ สะท้อนให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของการเมืองและ สภาพสังคมของสาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่อดีตที่มีการปกครองในระบอบคอมมูน (เป็นหน่วย พื้นฐานที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินทั้งหมด ประชาชนไม่มีสิทธิถือครองทรัพย์สินเป็นของตนเอง) จนถึง สมัยใหม่ที่เป็นระบบทุนนิยมและบริโภคนิยม ผลจากการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดค่านิยมสมัยใหม่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการปรับตัวด้านวิถีชีวิตของคนและค่านิยมดั้งเดิม ซึ่งลักษณะดังกล่าวก็ปรากฏให้ พบในประเทศไทยเช่นเดียวกัน ความเปลี่ยนแปลงของการเมือง เศรษฐกิจและสภาพสังคม ทำให้

มนุษย์ดำรงชีวิตได้อย่างลำบากมาก มีความขัดแย้งเกิดขึ้น แต่สิ่งที่ยังคงอยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือ คุณธรรมความดี ความรักความเข้าใจ และความสำคัญของสถาบันครอบครัว ทำให้มนุษย์มีที่พึ่งทางจิตใจ มีความผูกพัน คอยดูแลซึ่งกันและกัน มนุษย์ที่มีความเหมือนและความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา และเผ่าพันธุ์ อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข ลักษณะเด่นด้านเนื้อหาในนวนิยายแปลจีน ได้แก่ ลักษณะเด่นด้านแนวคิด ลักษณะเด่นด้านตัวละคร และลักษณะเด่นด้านฉาก ดังนี้

ลักษณะเด่นด้านแนวคิด

การนำเสนอแนวคิดที่มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อผู้อ่านเป็นคุณค่าสำคัญประการหนึ่งของนวนิยายแปลจีน 5 เรื่องนี้ แนวคิดที่โดดเด่นในนวนิยายแปลจีนมี 4 แนวคิด ได้แก่ การปะทะกันของค่านิยมแบบดั้งเดิมและค่านิยมแบบใหม่ ความดีเป็นสิ่งที่มั่นคงและยั่งยืน การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีความแตกต่างและความรักของคนในครอบครัว

การปะทะกันของค่านิยมแบบดั้งเดิมกับค่านิยมแบบใหม่ นวนิยายแปลจีน 5 เรื่องสะท้อนถึงความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐประชาชนจีน ผลจากการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดค่านิยมสมัยใหม่ เกิดการปะทะระหว่างผู้ที่ยึดถือค่านิยมดั้งเดิมกับผู้ที่ยึดถือค่านิยมแบบใหม่ ค่านิยมเดิมถูกท้าทายและถูกลดทอนความสำคัญ เช่น เรื่อง **ผีเสื้อ** แนวความคิดทางการเมืองสุดโต่งทำให้เกิดค่านิยมสมัยใหม่เรื่องการเมือง ยึดมั่นในอุดมการณ์โดยไม่คำนึงถึงประชาชน ผลจากการปะทะกันทางการเมืองทำลายค่านิยมดั้งเดิมคือ ทำลายความสัมพันธ์ของคนในสังคม ทำลายสถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันพื้นฐานที่สำคัญ ทำลายผลงานทางศิลปะงานวรรณคดี วัดวาอาราม ซึ่งมีคุณค่าทางวัฒนธรรม ประเทศชาติเสียหายทางเศรษฐกิจและทรัพยากรบุคคล อุดมการณ์ หลักการทางการเมืองจึงไม่สามารถแก้ไขหรือพัฒนาบ้านเมืองได้ การใช้ปัญญาพิจารณาตนเองและสังคมอย่างละเอียดรอบคอบ เข้าใจความต้องการและธรรมชาติของประชาชนในประเทศจะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติ

ความดีเป็นสิ่งที่มั่นคงและยั่งยืน แนวคิดนี้เสนอผ่านการกระทำของตัวละครที่เป็นคนดี มีคุณธรรมและยังคงความดีเอาไว้ได้ แม้พบกับความลำบากหรือมีเหตุการณ์กระทบจิตใจ แนวคิดนี้ปรากฏในนวนิยายทุกเรื่องแสดงให้เห็นคุณค่าของความดีที่อยู่ผ่านกาลเวลา ดังเช่น ตัวละครเลาจา เรื่อง **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า** เป็นเด็กชายที่มีคุณธรรมเป็นเลิศ เช่น เสียสละของตัวเองให้ผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นของเล่น โอกาสเรียนหนังสือ แบ่งอาหารให้ผู้อื่นทั้งที่ตัวเองอาจจะไม่อิ่ม เป็นต้น เลาจาเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อให้ผู้อื่นมีความสุข ความดีที่ยิ่งใหญ่ที่สุดปรากฏในช่วงสุดท้ายของชีวิตคือการช่วยเหลือผู้อื่นจนตัวเองต้องเสียชีวิต ความกล้าหาญและความเสียสละของเลาจาได้รับการยกย่องสรรเสริญจากผู้คนจำนวนมาก ทั้งคนในหมู่บ้านและคนนอกหมู่บ้าน ทั้งเด็กเล็กและผู้ใหญ่ การทำ

ความดีของเลาจาสื่อให้ผู้อ่านตระหนักถึงคุณค่าของการทำความดี สร้างศรัทธาในความดี และเป็นกำลังใจให้ผู้ทำความดี

การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีความแตกต่าง นวนิยายแปลจีนทั้ง 5 เรื่องทำให้เห็นว่ามนุษย์ที่มีความแตกต่างทางความคิด ค่านิยม อุดมการณ์หรือภูมิหลัง สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้ **ตลอดกาลนานแสนนาน** และ **เมฆเหินน้ำไหล** แสดงถึงความแตกต่างทางความคิด เช่น เรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** ตัวละคร 3 รุ่น คือ รุ่นคุณปู่ รุ่นคุณพ่อและรุ่นหลานให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาและเงินต่างกัน รุ่นที่หนึ่งยึดถือว่าความรู้เป็นสิ่งสำคัญที่สร้างเกียรติยศ อาชีพอาจารย์มหาวิทยาลัยสร้างรายได้จำนวนมาก ต่างจากรุ่นที่สองที่ครอบครัวมีรองศาสตราจารย์สองคน แต่รายได้อยู่ในเกณฑ์ยากจน ต้องหารายได้เสริม รุ่นที่สามเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับทุนนิยม ถือเอาวัตถุนิยมและความร่ำรวยเป็นสิ่งสำคัญ คนแต่ละรุ่นมีความคิดที่ต่างกันไปแต่ทุกคนอยู่ร่วมกันได้ เพราะรักกัน ดูแลซึ่งกันและกัน แนวคิดการอยู่ร่วมกันของคนที่มีภูมิหลังต่างกันไปปรากฏในเรื่อง **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า** ระหว่างฉือไหลและคนในหมู่บ้าน ฉือไหลไม่ได้รับการยอมรับจากคนในหมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า เพราะมีภูมิหลังไม่แน่ชัดและรักกับอาสะไ้สองหญิงม่ายในหมู่บ้าน ซึ่งผิดขนบธรรมเนียมประเพณี ทำให้ฉือไหลถูกทำร้ายร่างกาย แต่วันที่เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ ฉือไหลไปช่วยคนในหมู่บ้านตามหาเลาจาและปู่เป่าห่า ฉือไหลพบศพเลาจา ทำให้คนในหมู่บ้านมองฉือไหลเปลี่ยนไป เพราะฉือไหลทำความดี ช่วยเหลือคนในหมู่บ้าน ทั้งที่คนในหมู่บ้านปฏิบัติไม่ดีต่อฉือไหลมาตลอด ความดีทำให้คนในหมู่บ้านยอมรับฉือไหลที่มีภูมิหลังต่างจากคนอื่น แนวคิดการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีสถานะและความคิดต่างกันไป ปรากฏใน **ผีเสื้อ** และ **นารินครา** ใน **นารินครา** มีตัวละครหญิง 3 ตัวที่ต่างกันเรื่องอายุ ความคิดและวิถีชีวิต ผู้หญิงทั้งสามคนอยู่ร่วมกันสงบสุข มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้น เพราะเธอช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เอาใจใส่ดูแลกัน ความแตกต่างของมนุษย์จึงไม่เป็นอุปสรรคที่จะให้ทุกคนอยู่ร่วมกัน หากเปิดใจเรียนรู้ความแตกต่าง ปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และสิ่งสำคัญที่สุดคือ เป็นคนดี มีคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุข เมื่อมนุษย์ในสังคมเป็นคนดีและรู้จักปรับตัวเข้าหากันจะช่วยลดปัญหาความขัดแย้งและเกิดความสามัคคีในชุมชน

ความรักของคนในครอบครัว นวนิยายแปลจีนทั้ง 5 เรื่องแสดงถึงครอบครัวที่แน่นแฟ้นมีความรัก ให้กำลังใจกันและกัน และช่วยเหลือคนในครอบครัว ช่วยให้ครอบครัวก้าวข้ามปัญหาต่างๆ และบรรเทาความทุกข์ที่เกิดจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นพลังใจให้ชีวิตดำเนินอย่างเป็นสุข ยกตัวอย่าง **นารินครา** ครอบครัวของคุณย่า มีเจี๋ยและลูกชายเป็นครอบครัวที่รักกัน ไม่มีปัญหาทะเลาะเบาะแว้ง ไม่มีปัญหาเรื่องแม่สามีกับลูกสะใ้ เพราะทุกคนมีความคิดตรงกันคือ ต้องการรักษาสายสัมพันธ์ของครอบครัว มุ่งหวังให้คนในครอบครัวได้อยู่พร้อมหน้ากันทุกวัน คุณย่าสร้างร้านให้มีเจี๋ย

ทำการค้า ตัวเองอาศัยอยู่บนชั้นสอง มีเจียพิจารณาเลือกทำกิจการที่เหมาะสมคือร้านชำรองเท้า ใส่ใจและคิดถึงผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ชั้นสองของอาคาร เพราะไม่มีกลิ่นอาหารรบกวนคนยา ไม่มีชั้นวางของขวางทางเดิน ไม่ต้องออกเดินทางไปกักตุนสินค้ามาขาย ร้านชำรองเท้าจึงเป็นสถานที่ที่ทุกคนจะได้อยู่กันพร้อมหน้า ใช้เวลารับประทานอาหารเย็นร่วมกัน

ลักษณะเด่นด้านตัวละคร ตัวละครเป็นองค์ประกอบสำคัญในนวนิยาย มีความสำคัญต่อการดำเนินเรื่อง ทำให้วรรณกรรมมีความโดดเด่นและสร้างความประทับใจให้ผู้อ่าน ลักษณะเด่นด้านตัวละครในนวนิยายแปลจีน ได้แก่ ความโดดเด่นของตัวละครหญิง และความโดดเด่นของตัวละครชาย

ความโดดเด่นของตัวละครหญิง ลักษณะร่วมของตัวละครหญิงแสดงให้เห็นความมั่งคั่งของตัวละครหญิงที่มีวุฒิ ศักยภาพสูง ความเป็นอยู่ ช่อบกพร่องของตัวละคร ทำให้เห็นความเป็นธรรมชาติของตัวละคร ตัวละครหญิงมีความโดดเด่น 4 ด้าน ได้แก่ จิตใจงดงาม ฉลาด มีไหวพริบ จิตใจเข้มแข็งและมีความเป็นปู้ชน ตัวละครหญิงมีบทบาทโดดเด่นกว่าตัวละครชาย กล่าวคือ สามารถทำบทบาทแทนตัวละครชายได้ในครอบครัวที่ไม่มีผู้ชายเป็นผู้นำครอบครัว เนื่องจากหัวหน้าครอบครัวเสียชีวิตหรือไม่สามารถพึ่งพาได้ ตัวละครหญิงมีจิตใจที่เข้มแข็ง ยอมรับสภาพความเป็นจริงอย่างกล้าหาญและกล้าเผชิญกับสิ่งใหม่ ทำหน้าที่เป็นผู้นำครอบครัว หารายได้เลี้ยงดูครอบครัวเอง สำหรับครอบครัวที่ยังมีผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว ตัวละครหญิงเป็นกำลังสำคัญให้กับผู้ชาย ทำทุกอย่างเพื่อครอบครัว รักษาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวเพื่อให้ผ่านปัญหาต่างๆ ชีวิต เช่น ตัวละครหญิงมีเจีย ใน **นารินครา** มีเจียจิตใจดี มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น ผู้คนในละแวกบ้านต่างเคยได้รับความช่วยเหลือจากมีเจียทั้งนั้น มีเจียกล้าหาญและอดทน เมื่อสามีเสียชีวิต มีเจียไม่มีครอบครัวใหม่ เปิดกิจการร้านชำรองเท้าหารายได้เลี้ยงดูแม่สามีและลูกชายของตน ดูแลพนักงานร้านอย่างดีเสมือนคนในครอบครัวเดียวกัน ทุกคนจึงมีความสุข ความโดดเด่นอีกประการหนึ่งคือ ตัวละครหญิงในนวนิยายแปลจีนไม่ได้สวย รูปร่างงาม ไม่มีฐานะที่ร่ำรวย แต่มีจิตใจงดงาม แสดงให้เห็นว่าความมั่งคั่งของผู้หญิงอยู่ที่จิตใจเป็นสำคัญ ไม่ใช่รูปลักษณ์ภายนอก

ความโดดเด่นของตัวละครชาย ได้แก่ จิตใจที่เปี่ยมด้วยอุดมการณ์และความเป็นปู้ชน ตัวละครชายยึดมั่นอุดมการณ์ที่ทำความดี ตั้งมั่นสร้างประโยชน์แก่ผู้อื่นและประเทศชาติ เช่น จางซือหยวน ใน **ผีเสื้อ** เป็นตัวละครที่ยึดมั่นในอุดมการณ์การทำความดี เสียสละตนเองเพื่อสร้างประโยชน์ให้ผู้อื่น จางซือหยวนเป็นผู้นำทางการเมืองที่มีชื่อเสียง มีตำแหน่งและมีอำนาจ จึงทุ่มเทเวลาทั้งหมดให้กับงาน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและได้รับประโยชน์สูงสุด จางซือหยวน เสียสละความสุข ความสะดวกสบาย เสียสละเวลาพักผ่อน เวลาส่วนตัว ไม่สนใจความเหนื่อยยากลำบาก

สร้างประโยชน์ให้กับประชาชนในประเทศชาติ นับเป็นอุดมการณ์ที่ยิ่งใหญ่และแสดงจิตใจงดงามของ จางซือหยวน

ตัวละครในนวนิยายแปลทั้ง 5 เรื่องจึงมีลักษณะนิสัยและบุคลิกที่สนับสนุนแนวคิดหลักของเรื่อง จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ตัวละครหญิงยังมีลักษณะที่โดดเด่นสะท้อนถึงค่านิยม วิถีชีวิตของผู้หญิงสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากตัวละครหญิงรุ่นเก่าคือ ภาพของตัวละครหญิงสมัยใหม่มีวิถีชีวิต แบบตะวันตก ทำงานนอกบ้าน มีการหย่าร้างหรือคบชู้ ซึ่งเป็นเรื่องที่พบเห็นได้ในสังคมปัจจุบันทั้งในสังคมจีนและสังคมไทย ตัวละครหญิงและตัวละครชายมีลักษณะร่วมกันคือ มีความเป็นปुरुชนเหมือนกันเป็นลักษณะของมนุษย์ที่ไม่มีความสมบูรณ์ในชีวิต มีข้อบกพร่อง แต่ตัวละครเอกทุกตัว ไม่ว่าจะจะมีอายุมากหรืออายุน้อย เป็นเพศหญิงหรือเพศชายต่างก็มีจิตใจดี มีคุณธรรม แสดงถึงค่าของความดีไม่ว่าในยุคสมัยใดก็มีคุณค่าและเป็นที่ต้องการ

ลักษณะเด่นด้านฉาก ฉากเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในวรรณกรรม ได้แก่ สถานที่ เวลา บรรยากาศ บริบทและสิ่งแวดล้อมในเรื่อง ทำให้เข้าใจเหตุการณ์ บุคลิกลักษณะ ภาวะอารมณ์ และจิตใจของตัวละคร ในงานวิจัยนี้ปรากฏฉาก 2 ลักษณะ ได้แก่ ฉากชุมชนและฉากธรรมชาติ

ฉากชุมชน ได้แก่ ฉากฟู่หม่าหนู่ท่ง ใน **ตลอดกาลนั้นนานแค่ไหน** และฉากร้านชาตรองเท้าในเรื่อง **นารินครา** แสดงถึงความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเรื่องคือ ประเทศเจริญก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจและมีวัฒนธรรมใหม่ที่เข้ามา ทำให้สภาพสังคม วิถีชีวิตและความคิดของผู้คนเปลี่ยนแปลงไป ผู้คนต้องปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยยอมรับสิ่งใหม่พร้อมกับพยายามรักษาวัฒนธรรมเดิมไว้ แสดงให้เห็นวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ถูกทำลายจากวัฒนธรรมใหม่ เช่น ฉากร้านชาตรองเท้าเป็นเสมือนตัวแทนของวัฒนธรรมดั้งเดิมที่อยู่ท่ามกลางความเจริญรุ่งเรือง การยอมรับกระแสความนิยมตะวันตกของคนรุ่นใหม่กับการพยายามรักษาวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมไว้ด้วยกัน การปรับตัวของร้านชาตรองเท้าสะท้อนถึงบุคลิกของตัวละครมีเจียซึ่งเป็นเจ้าของร้านชาตรองเท้าด้วย ร้านชาตรองเท้ายังเป็นสถานที่ให้คนต่างวัย ได้แก่ คุณย่า มีเจียและเฟิงซุนได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและคุณธรรมความดี ฉากธรรมชาติใน **ผีเสื้อ** และฉากธรรมชาติใน **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า** เป็นการนำธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล สภาพอากาศ เป็นต้น เพื่อนำเสนอช่วงเวลาของชีวิตหรืออารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ซึ่งเป็นรูปแบบการเขียนวรรณกรรมจีน เรื่อง **ผีเสื้อ** มีการเปรียบเทียบฤดูกาลกับตัวละคร ฤดูใบไม้ผลิแสดงถึงช่วงชีวิตที่ผ่านพ้นจากความทุกข์ยากลำบากเหมือนการเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่สดใส มีชีวิตชีวา เช่น จางซือหยวนเดินทางไปหมู่บ้านดอยหลังจากพ้นโทษออกจากคุก เป็นช่วงฤดูใบไม้ผลิ บรรยากาศที่หมู่บ้านดอยเต็มไปด้วยธรรมชาติที่สดใส มีดอกไม้ ต้นไม้ สายน้ำ สัตว์ตัวเล็กตัวน้อย มีชีวิตที่สดใส เปรียบเหมือนกับชีวิตของจางซือหยวนที่พ้น

ช่วงทุกข์และลำบากของชีวิตสู่ชีวิตที่ดีได้ พบลูกชาย ใช้เวลาอยู่ร่วมกัน ฉากธรรมชาติช่วยนำ
นำเสนอชีวิตของตัวละครและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของงานวรรณกรรมจีน

จากการศึกษาเนื้อหาในนวนิยายแปลจีนพบว่า นวนิยายแปลจีนเสนอแนวทางในการดำรงชีพ
ในสังคมปัจจุบันว่า การเปิดรับวัฒนธรรมสมัยใหม่ไม่ใช่เรื่องผิด และวัฒนธรรมดั้งเดิมไม่ใช่สิ่งไร้ค่า
เก่าแก่คร่ำครึ แต่คุณค่าดั้งเดิมยังมีความงดงามอยู่ ควรรักษาคุณค่าอันดีงามดั้งเดิมไว้และเลือกที่จะ
รับคุณค่าสมัยใหม่ที่ดีงาม ผสานคุณค่าทั้งดั้งเดิมและสมัยใหม่ไว้ ทำให้มนุษย์ทุกคนสามารถดำรง
อยู่ในสภาพสังคมใหม่พร้อมกับรักษาความดีงามดั้งเดิมไว้ได้

อภิปรายผล

ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนมีวัฒนธรรมที่สืบทอดมาตั้งแต่อดีต วัฒนธรรมมี
อิทธิพลต่อประเทศชาติอย่างมาก เพราะเป็นตัวกำหนดวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ความคิดของคนในสังคม
ให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มนุษย์และวัฒนธรรมจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างขาดไม่ได้ ปัจจัย
ด้านเศรษฐกิจและการเมืองทำให้สังคมเกิดความเปลี่ยนแปลง มีวัฒนธรรมใหม่เข้ามาพร้อมกับ
ความเจริญก้าวหน้าของประเทศ วัฒนธรรมเดิมถูกลดทอนความสำคัญลง การที่จะรักษาวัฒนธรรม
ดั้งเดิมพร้อมกับการเปิดรับวัฒนธรรมใหม่พร้อมกันนั้น คนที่ยึดติดกับวัฒนธรรมเดิมเกินไปจะทำให้
ชีวิตไม่มีความสุข หรือคนที่เปิดรับวัฒนธรรมใหม่ โดยไม่คำนึงถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เป็นสมบัติของ
ประเทศชาติ ทำให้คนในสังคมเกิดความไม่เข้าใจซึ่งกัน เกิดการปะทะกันทางวัฒนธรรม ส่งผลต่อ
ความสัมพันธ์ของคนในสังคมและประเทศชาติ ดังนั้นคนในสังคมจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคม
โดยไม่ละเลยความงามของวัฒนธรรม

จากการศึกษานวนิยายแปลจีน 5 เรื่อง **ผีเสื้อ เมฆเหินน้ำไหล หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า
นารินครา และตลอดกาลนะนานแค่ไหน** พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารีสร้างความจรรโลงใจ และให้คุณค่าทางวรรณกรรมแก่ผู้อ่าน ผ่านกลวิธีทางภาษา
ที่งดงามและเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ วรรณกรรมชุดนี้จึงทำหน้าที่สำคัญคือการ “ชวน” ให้ผู้อ่าน
“พินิจ” ตนเองและสังคมผ่านวรรณกรรม

พระราชนิพนธ์แปลชุดนี้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเป็น “สื่อ” เชื่อมสัมพันธ์มิติระหว่าง
“ประเทศไทย” กับ “สาธารณรัฐประชาชนจีน” ทำให้ประชาชนชาวไทยได้ศึกษาความคิด วัฒนธรรม
ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติอื่น แม้นวนิยายเหล่านี้จะเสนอภาพสังคมจีน แต่ยังสะท้อนถึง
สังคมไทยที่ประสบกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วิถีชีวิตและค่านิยม ความขัดแย้งในสังคม
เช่นเดียวกัน นวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

จึงเป็นนวนิยายที่ทำให้ผู้อ่านได้ศึกษาวรรณกรรมข้ามวัฒนธรรม ข้ามชาติ ข้ามภาษา ที่นำเสนอเนื้อหาสาระที่มีคุณประโยชน์ นอกเหนือจากความบันเทิง

คุณค่าด้านภาษาและด้านเนื้อหา การนำเสนอแนวคิดอันเป็นสากล ผ่านการใช้ภาษาวรรณศิลป์ที่งดงาม ทำให้นวนิยายแปลจึงมีความสมบูรณ์ยิ่งใหญ่มาก ทรงแสดงคุณค่าข้ามผ่านกาลเวลามีพลังเข้าถึงผู้เสพทุกสมัย สร้างประโยชน์ให้กับปวงชนชาวไทยและประเทศชาติ อีกทั้งสะท้อนให้เห็นการ “ปะทะ” “ปรับเปลี่ยน” และ “สังสรรค์” ทางวัฒนธรรม ซึ่งนำมาเป็นแนวทางในการปรับตัวเปลี่ยนแปลงตนเองให้เข้ากับสังคมบริบทร่วมสมัยอย่างปราศจากความขัดแย้ง และแสดงถึงพระอัจฉริยภาพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมีพระปรีชาสามารถด้านภาษาไทย ภาษาจีน และการประพันธ์อย่างยอดเยี่ยม

ข้อเสนอแนะ

1. พระราชานิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารียังมีอีกหลายเรื่อง เป็นกลุ่มข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับการนำเสนอของพระราชานิพนธ์แปล
2. วรรณกรรมแปลมีคุณค่า สามารถสะท้อนความคิด วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และกลวิธีทางภาษาของแต่ละชาติ ดังนั้นเป็นกลุ่มข้อมูลที่น่าสนใจในการศึกษาค้นคว้า

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2533). แนวการแปลวิธีต่างๆ. ใน **จากภาษาต่างประเทศสู่ภาษาไทย**. หน้า 9.
ม.ป.ท: ม.ป.พ.
- กรมศิลปากร. (2558). **100 ปี วรรณคดีสโมสร**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร.
- กุหลาบ มลลิกะมาส. (2543). **วรรณคดีวิจารณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- . (2555). **ความรู้ทั่วไปทางวรรณคดีไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กาญจนา นาคสกุล. (2552). **ภาษาไทย: ชุดคำไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา นาคสกุล; และคนอื่นๆ. (2521). **การใช้ภาษา**. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- ขวัญดี รักพงศ์. (2520, ตุลาคม-ธันวาคม). วิวัฒนาการของวรรณกรรมจีน, แบบจีน, และเกี่ยวกับจีนในภาษาไทย. **วารสารธรรมศาสตร์**. 7(2): 102-134.
- คาริรงตัน กู๊ดริช. (2511). **ประวัติศาสตร์จีน** แปลโดย ส.ศิริรักษ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- แคทรียา อังทองกำเนต. (2547). **ลักษณะเด่นของการใช้ภาษาในเรื่อง พื้นความหลังของเสฐียรโกเศศ**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- คึกฤทธิ์ ปราโมช, พล.ต. ม.ร.ว.; และคนอื่นๆ. (2536). **สามก๊กวรรณทัศน์**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- จรัสศรี จิรภาส. (2557, กันยายน). งานแปลวรรณกรรมร้อยกรองจีนโบราณสมัยกรุงรัตนโกสินทร์. **ศิลปวัฒนธรรม**. 35(1): 1152-169.
- จางซีเจิน. (2560). สังคมนิยมแบบมีอัตลักษณ์ของจีน. ใน **จีน 3 มิติ**. นิยม รัฐอมฤต และ จางซีเจิน, บรรณาธิการ. หน้า 87-96. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยนานาชาติปรีดีพนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เจือ สตะเวทิน. (2522) . **เข้าใจจีน**. กรุงเทพฯ: มปท.

เชื้อลี. (2556). **นารินครา**. แปลโดย เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

ไซฮั่น. (2507). พระนคร: องค์การค้าของคุรุสภา.

ญาดา อารัมภีร์. (2558). **รัตนศิลป์**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บัณฑิต.

ดำรงราชานุภาพ, พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระ. (2555). **ตำนานหนังสือสามก๊ก สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไสยภูมิพชรพิมพ์.

ทิมชาวดศรี. (2560, 24 มีนาคม). เจ้าฟ้านักประพันธ์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. **ไทยรัฐ**. หน้า 21.

เถียนหงิง. (2557). **ตลอดกาลนานแคไหน**. แปลโดย เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. (2552). **หยกใสรายคำ**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

ธนอร อิศวงศ์. (2543). **แนวจริยปฏิบัติในงานวรรณศิลป์ในประชุมจารึกวัดพระเชตุพน**.

วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธเนศ เวศร์ภาดา. (2533). **ลีลาในงานเขียนร้อยแก้วของอังคาร กัลยาณพงศ์**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

----- (2549). **หอมโลกวรรณศิลป์**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ปาเจรา.

ธวัช ปุณโณทก. (2527). **แนวทางการศึกษาวรรณกรรมปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ธัญญา สังขพัฒน์. (2539). **วรรณกรรมวิจารณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: นาค.

นพพร ประชากุล. (2552). **ยกอักษร ย้อนความคิด เล่ม 2**. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.

นฤมิตร สอดสุข. (2551, มีนาคม-สิงหาคม). “ผีเสื้อ” และ “เมฆเหินน้ำไหล” นวนิยายฉายภาพเปรียบสังคมจีน “ยุคปฏิวัติวัฒนธรรม” กับ “ยุคสี่ทันสมัย”. **เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา**. 13(1): 117-136.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. (2522). **วิเคราะห์วรรณคดีไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

----- (2539). **แก่นวรรณกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิเคชันส์.

ปวิวัฒน์ คำเจริญ. (2543). **นวนิยายรูปแบบจดหมายของไทย**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ประทุมพร วัชรเสถียร และ ไชยวัฒน์ คำชู, บรรณาธิการ. (2542). **จีนในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง.**

พิมพ์ครั้งที่ 1. สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปิยลักษณ์ เสี่ยงก้อน. (2538). **การศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ ศรีรัตน สถาปนวัฒน์.**

วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

เปลื้อง ณ นคร. (2541). **ศิลปะแห่งการประพันธ์.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

เผยเสียววูย; และคนอื่นๆ. (2557). **เมื่อได้ใกล้ชิดยุคบาท.** บรรณาธิการแปล ปกรณ์ ลิมนุสสรณ์.

พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ชวนอ่าน.

พระคลัง (หน), เจ้าพระยา. (2516). **สามก๊กและตำนานสามก๊ก 1.** กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.

พาสินทร์ วงศ์วุฒิสโร. (2554). **การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนใน ซีไหยวี่ กับฉบับแปล**

ภาษาไทย ไซอิ๋ว. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาจีน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

พิลิตี กอบบุญ. (2542). **ลีลาภาษาและวรรณศิลป์ในพระราชหัตถเลขาในพระบาทสมเด็จพระ**

พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

เพ็ญแข วัจนสุนทร. (2525). **การศึกษาเชิงวิเคราะห์นวนิยายขนาดสั้นของ ไม้ เมืองเดิม.**

วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

พึงพิง. (2555). **เมฆเหินน้ำไหล.** แปลโดย เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ.

พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ: นามิบุ๊คส์.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2541). **การสัมมนาทางวิชาการพระปรีชาญาณด้านจีนศึกษา ใน**

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันพุธที่ 15 กรกฎาคม 2541 ณ ห้องประชุมชั้น 4 ตึกอเนกประสงค์ (มธ. ท่าพระจันทร์). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเอเชีย ตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มาตยา อิงคนารถ. (2542). **ประวัติศาสตร์จีนสมัยใหม่.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

รสนิ สิริเลิศศักดิ์สกุล. (2549). **การศึกษาการใช้ภาษาในนวนิยายเรื่องลั้วท้าวเสียดกับการ**

แปลเป็นภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาจีน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม: ภาพพจน์ โวหาร และกลการ
ประพันธ์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

----- (2547). **สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่: เอเชีย เล่ม 2**. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

----- (2552). **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมไทย: ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

----- (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
ราชบัณฑิตยสถาน.

วินฤทัย สัจจพันธุ์. (2545). **อ่านอย่างพินิจสาร วิจารย์อย่างพิเคราะห์นัย**. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ: เพื่อนดี.

----- (2547). **วรรณกรรมปัจจุบัน**. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

----- (2550). **อิทธิพลวรรณกรรมต่างประเทศที่มีต่อวรรณกรรมไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 9.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

----- (2559, พฤษภาคม - มิถุนายน). พระราชนิพนธ์แปลวรรณกรรมจีนร่วมสมัยในสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**.
8(2): 1-33.

วนิดา บำรุงไทย. (2544). **ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วรรธน์ พิริยานสรณ์. (2543). **การเปรียบเทียบเจตนาของสังขจักษ์กับมังกรหยก**. วิทยานิพนธ์
อ.ม. (ภาษาจีน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัลยา ชาญชัยยืน; และคนอื่นๆ. (2553). **บรรทัดฐานภาษาไทยเล่ม 2 คำการสร้างคำและการ
ยืมคำ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

วัลยา วิวัฒน์ศร. (2557). **การแปลวรรณกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงาน
วิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วินัย สุทธิไส. (2553, เมษายน). วิวัฒนาการวรรณกรรมจีนในภาษาไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – 2475
(ตอนที่ 1). **วารสารจีนศึกษา**. 3(3): 212-240.

วิภาพ คัญทัพ. (2547). **การวิเคราะห์จากต้นตอสำคัญในนวนิยายของขำขันของจินตวิ
วิวัฒน์**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

วิลาศ มณีวัต. (2540). **วิลาศ มณีวัตพูด**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2514). **วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 4. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

----- (2533). **อนุสรณ์งานศพ วิทย์ ศิวะศรียานนท์ ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส 14**

มิถุนายน 2533. ม.ป.ท : ม.ป.พ.

ศศิธร เพชรเชิดชู. (2555). **การแปลจีน – ไทยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โครงการ

เผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศักดิ์ชัย ตระกูลเลิศงาม. (2557). **ลักษณะเด่นของวรรณคดีเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ**

พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล. (2555). **เทพรัตนบรรณศิลป์**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

ศูนย์บริหารกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2558). **สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม**

ราชกุมารกับภาษาและวรรณกรรมตะวันออก. สืบค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2560. จาก

https://www.youtube.com/watch?v=fhKkM2_I_6o&t=6874s

ส. พลายน้อย. (2534). **อัญมณีนิยาย**. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.

สกวรัตน์ หาญกาญจน์สุวัฒน์. (2544). **กลวิธีทางวรรณศิลป์กับการตีความในวรรณกรรมของ**

ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

สัญญาวิ สายบัว. (2538). **หลักการแปล**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2537). **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บางเขน.

สิทธา พินิจภูวดล . (2541, มกราคม). เรื่องประกาศลายอักษร ในพระราชนิพนธ์แปล สมเด็จพระเทพ

รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. **วัฒนธรรมไทย**. 35(4): 32-34.

----- (2542). **คู่มือนักแปลอาชีพ**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

สิทธา พินิจภูวดล และนิตยา กาญจนะวรรณ. (2515). **ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุพรรณิ วราทร. (2519). **ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทยตั้งแต่สมัยเริ่มแรกจนถึงพ.ศ.2475**.

กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

สุจิตรา จงสถิตยวัฒนา. (2549). **เจิมจันทร์กังสดาล : ภาษาวรรณศิลป์ในวรรณคดีไทย**.

กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสฐียรโกเศศ. (2533). **การศึกษาวรรณคดีแห่งวรรณศิลป์**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:

ราชบัณฑิตยสถาน.

หวังอันฉี. (2555). **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า**. แปลโดย เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

หวางเหมิง. (2552). **ผีเสื้อ**. แปลโดย เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

อุมาวรรณ รุยาพร. (2551). **ลักษณะเด่นของมหาชาติพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระ**

จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

เอื้อนจิตร จันจตุรพันธ์. (2524). **วิเคราะห์วรรณกรรมจีน (แปล) ประเภทกำลังภายใน**.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์วิโรฒ.

池莉. (2001). **她的城**. 第 1 版. 南京: 江方文艺.

方方. (1992). **行云流水**. 第 1 版. 长江文艺.

铁凝. (2006). **永远有多远**. 第 1 版. 北京: 人民文学.

王安忆. (2009). **小鲍庄**. 第 1 版. 广州: 花城.

王蒙. (2007). **蝴蝶之 蝴蝶为什么美丽: 王蒙五十创作精读**. 第 1 版. 上海: 复旦大学.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวณัฐปภัสร ชาญนนทวัฒน์
วัน เดือน ปี เกิด	12 กรกฎาคม พ.ศ. 2533
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	297 ซอยโชคชัย 4 ซอย 54 ถนนโชคชัย 4 แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ 10230
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2556	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ) สาขาวิชาภาษาไทย (เกียรตินิยมอันดับ 2) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2560	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม) สาขาวิชาภาษาไทย จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

